

Ovidius Naso (P) K
P. OVIDII NASONIS

Epistolarum Heroïdum Liber :

INTERPRETATIONE & NOTIS

ILLUSTRAVIT

D. CRISP. HELVETIUS;

JUSSU

CHRISTIANISSIMI REGIS,

AD USUM

Serenissimi DELPHINI.

ACCESSIT

INDEX locupletissimus.

LONDINI,

Excudebant BYE & LAW:

Impensis T. LONGMAN, B. LAW, S. BLADON, F. & C.
RIVINGTON, SCATCHERD & Co. G. & T. WILKIE,
DARTON & Co. B. C. COLLINS, & J. POTE.

MDCCXCV.

P. OVIDIUS NASONIS

Epistolarum Heronum Liber 2

INTERPRETATIONE & NOTIS

ALBERTUS

D. CHRIS. HELMSTEDTUS

CHRISTIANUS REGIS

AB UTO

Secretarium DEPHINI

ACCEPIT

I. N. D. E. X. locupletissimus

LONDINI

Receptum BYE & LAW

Imprints T. Lonsdale, B. Law, J. Bland, P. R. G.
Kington, Scattergood & Co. G. E. T. W.
Hartson & Co. E. C. Collins & J. Pott
MIDDETON

LECTORIS.

HABES, benevole lector, magni *Nasonis* maximum opus. Quanta fuerit melliflui hujus vatis excellentia, quàm multæ variæque dotes, supervacaneum est dicere. In omnibus ejus operibus certat cum eruditione politissimâ ingenii felicitas mira. Licet simplici & negligenti ludat venâ, adest tamen diligentissima artis elegantia: adeò ut arduum sit dicere, utrum artem natura, an verò naturam ars magis excoluerit. Tam aptè conveniunt & materia & verba modis, ut vel resoluta sponte in modos defluere crederes. Ars equidem & labor improbus minimè desiderantur; hæc tamen placidè obducit facilis ingenii & naturæ simplicitas. Atqui facilis hæc vena literis humanioribus usque & usque expolita, nullibi magis quàm in ipsius *Epistolis* elucet. Præstantissimum illud opus, quod *Epistolarum Heroïdum* titulo gaudet, quodque impræsentiarum publici juris facimus, jure meritòque reliquis ejus operibus palmam præripit. Nihil hîc reperies quod Sarmaticam barbariem redoleat; nulla hîc vocum licentia reprehendenda venit. Si quis *Ovidij* nævos notare satagat, nusquam minùs quàm in ipsius *Epistolis* metam attinget. Si quis autem maximas *Nasoniani* ingenii dotes inspexerit, has non uspiam magis splendere comperiet. Ludit quidem jocus, & elegantes agit nugas, verecundè tamen & castigato stylo. Præterea, facetum hoc & amabile dicendi genus, subtilissima & accuratissima ingenii acies nusquam non exornat; & ubique utile dulci præclare miscetur. Ita videtur à naturâ comparatus, ut quod quisque in singulis casibus optaret loqui, loquatur. Quas aliorum nomine conscripsit *Epistolas*, tantâ cum
f.licitate

L E C T O R I, S.

felicitate æquè ac diligentia exaravit, ut omnia dixerit quæ in simili casu cuipiam dicenda forent. Singula enim accuratè exquirat, non alium exprimit charactèrem, quàm quem rerum ipsarum natura postulat; reconditos animi affectus tantà cum *ἀκριβείᾳ* depingit, ut nemo sanè naturæ adyta intimiùs perspexisse videatur.

Reliquum est ut quid in hâc editione præstitum fuerit, paucis moneam. Prodiêrunt non ita pridem *Ovidii Nasonis* opera omnia in usum Serenissimi Delphini, cum interpretatione & perpetuis commentariis *Danielis Crispini Helvetii*, viri de literis humanioribus optimè meriti, cujus operam hâc in partè plurimùm approbavit literatus orbis. Sequitur enim fidelissimas *Nicolai Heinsii* emendationes, quas ex MSS. fide summâ & pari diligentia confirmavit: immutati textûs vulgaris aptam reddit rationem; & notis quas subjicit non solùm poëtæ sententiâ, sed ingenium etiam & artem explicat. Ex locupletissimo illius penu hanc Epistolarum *Ovidii* editionem hausimus; quas nitidè & accuratè impressas curavimus, in Scholarum usum, & juventutis studiosæ compendium. Adjicitur insuper *Index locupletissimus* Epistolico huic operi separatim accommodata.

4 DE 65

P. OVIDII

P. OVIDII NASONIS
HEROIDES.

EPISTOLA I.

ARGUMENTUM.

Orto Trojano bello ob raptam à Paride Helenam, habitoque à Græcis contentu, inquit cogitur Ulysses ad bellum proficisci: in quâ expeditione multa aded & designavit præclarè, & gessit, ut excisæ tandem Trojæ maxima illi laus adscriberetur. Peractâ ultione, Trojâque funditus eversa, victores Græci in patriam redeuntes, spoliis hostium ditati, indignatione læsæ Minervæ, variis affi sunt procellis, aded ut multis obrutis, pauci post varios errores evaserint. Inter quos Ulysses (ad quem hæc epistola dirigitur) decem errant annos, peragravit varias orbis partes. Penelope igitur, ejus uxor, ignara quidem ubi hæreat, valde tamen sollicita de ejus reditu, scribit ei banc epistolam, quâ cum primis ut redeat, monet, maxime cum & Trojâ, jam excisâ, alijsque reversis, solus nullam cunctandi causam habeat.

PENELOPE ULYSSI.

HANC tua^b Penelope lento tibi mittit, ^c Ulysse.
Nil mihi rescribas attamen: ipse veni.
^d Troja jacet certè ^e Danaïs ^f invisa puellis:

INTERPRETATIO.

Ulysse, Penelope, tua uxor, scribis ad te | nihil mihi respondeas; sed tu ipse venias.
sed redeuntem hanc epistolam: attamen | Troja odiosa Græcis nuribus prostrata

NOTÆ.

a HEROÏDES] Eo nomine Ovidio appellatæ sunt sutz epistolæ, quod ab Heroïnis, maximâ ex parte, scriptæ fingantur.

b Penelope] Icarîi Lacedæmonii filia, Penelope dicta, ut quibusdam placet, Pindari interpretem sequutis, ab ejusdem nominis avibus, quæ expositam à parentibus educaverunt; vel ut volunt alii, à telâ, derivatione Græcâ, quod in eâ texendâ maximam laudem invenerit, cum prius Arctæ, id est, abjecta, aut Amyre, appellaretur. Castitatis eximie fuisse plerique tradunt.

c Ulysse] Fuit Ulysses, seu Ulysseus, vel ut perspicue scriptum vidisse se testatur clarissimus Heinſius, Ulixus, rex Ithacæ & Dullichii, filius Laërteæ & Anticleæ, homo decantatæ calliditatis & versutiae.

d Troja] Urbs fuit minoris Asiæ celeberrima in tractu Occidentali, ad Septentrionem, quæ à regione ipsâ ita dicta est. Nomen ortum à Troë Rege; cum antea Teucra à Teucro, & Dardania à Dardano, Ilium insuper, & propriè nuncuparetur. Cæterum versum hunc per indignationem esse efferendum arbitror, quasi dixisset Penelope, Quando ita voluistis, Troja diruta est: At certè operæ pretium non fuit, ut eâ gratiâ, tanto cum molimine, tot heroës à nobis discederent.

e Danaïs] Græci dicti sunt Danai, Danao Argivorum rege, in Peloponneso.

f Invisa] Propter absentiam prædicti virorum suorum.

- Vix ^h Priamus ^h tanti, totaque Troja, fuit.
 5 O utinam tunc, cum ⁱ Lacedæmona classe petebat,
 Obrutus ^k infans esset ^l adulter aquis!
^m Non ego deserto jacuisssem frigida lecto,
 Nec quererer ⁿ tardos ire relicta dies:
 Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctem,
 10 ^o Laffaret ^p viduas ^q pendula tela manus.
 Quando ego non ^r timui graviora pericula veris?
 Res est solliciti plena timoris amor.
 In te fingebam violentos Troas ituros:
 Nomine in ^s Hecoreo ^t pallida semper eram.
 15 Sive quis ^u Antilochum narrabat ab Hecore victum;

INTERPRETATIO.

est quidem: at Priamus & Troja universa
 vix fuit tanti. O utinam mæchus fuisset
 submersus aquis profundis & procellosis,
 tunc cum Spartam veniebat navibus! Ego
 non cubuisssem gelida in stratis à te dere-
 lictis, nec ego deserta conquirerem dies lentè
 procedere; nec tela ex jugo pendens fati-
 garet manus destitutas mihi volenti deci-

pere longas noctes. Quodnam fuit tempus,
 cum ego non reformidaverim discrimina ma-
 jora iis, in quibus reipsa versabar? Amor
 est rei plena metus anxii. Arbitrabar vio-
 lentos Trojanos in te impetum facturos;
 expallescebam ad nomen Hecoreis. Sen ali-
 quis diceret Antilochum superatum ab Hec-
 tore;

NOTÆ.

g Priamus] Rex Trojæ, quo tempore à
 Græciæ everfa est. Filius fuit Laomedontis.

h Tanti] Illud est quod Gallicè dicimus.
 Cela n'en valoit pas la peine. Angl. It was
 not worth the while.

i Lacedæmona] Accusativus, inflectione
 Græcâ. Lacedæmon verò urbs est & regio
 Peloponnesi celeberrima, à Lacedæmone,
 Jovis & Taygetes filio, sic nuncupata. Urbs
 Sparta quoque dicta est; fuitque regia Me-
 nelæi.

k Infans] Id est profundissimis; seu pro-
 cellosis.

l Adulter] Paris est, qui, Helenâ raptâ,
 bello Trojano causam præbuit; cujus histo-
 riam prolixe apud omnes invenias. Dedig-
 nata autem est Penelope nomine proprio
 eum Paridem, aut Alexandrum appellare;
 sed præ irâ adulterum vocat per contume-
 liam.

m Non ego] Si, scilicet, Paris aquis obru-
 tus esset; neque Helenam rapuisset.

n Tardos] Illi longa dies videtur, qui
 aliquid expectat, quemve tædet.

o Laffaret] Non enim illa, ut tædium ex
 viri absentia minueret, procofve falleret,
 tam diu telam texuisset.

p Viduas] Synecdoche est partis pro toto:
 Manus viduæ posite sunt pro Penelope vi-
 duâ.

q Pendula] Tela enim ex jugo pendet.
 Gal. Elle est sur le métier. Ang. It is upon
 the loom.

r Timui] Amorem suum à solitudine
 amplificat.

s Hecoreo] Hector Trojanorum fuit for-
 tissimus, filius Priami, quem Achilles in-
 terfecit.

t Pallida] Id est, maxime timebam. Ti-
 more enim sanguis ad præcordia retrahitur,
 unde pallor.

u Antilochum] Fuit is filius Nestoris.
 Constat verò illum non ab Hecore, sed à
 Memnone fuisse confossum. Quare variè
 hunc locum ex Homero, aliisque emen-
 dare conantur. Ego verò cum viris doctis-
 simis, nihil necesse habeo, contra librorum
 fidem, quidquam mutare. De industriâ
 enim potuit à Poëtâ femina induci qua-
 rundam circumstantiarum ignara, quæ per
 belli rumores vix unquam satis certè cog-
 noscuntur. Atque ex ignorantia Penelopes
 fides conciliatur, & ex perturbatione ejus
 amor describitur.

Antilochus

- Antilochus nostri ^x causa timoris erat.
 Sive ^y Menetiaaden ^z falsis cecidisse sub armis,
 Flebam successū ^a posse carere dolos.
 Sanguine ^b Tlepolemus ^c Lyciam ^d tepescerat hastam;
 20 Tlepolemi letho cura novata mea est.
 Denique, quisquis erat castris jugulatus ^e Achivis,
^f Frigidius glacie pectus amantis erat,
 Sed bene consuluit casto ^g Deus æquus amorī:
 Versa est in cinerem sospitē Troja viro.
 25 ^h Argolici ⁱ rediēre dūces: altaria ^j fumant:
^m Ponitur ad patrios ⁿ barbarā praeda Deos.
 Grata ^o ferunt ^p nymphae pro salvis dona maritis:

INTERPRETATIO.

Antilochus erat causa metus nostri. Seu quis memoraret Patroclum festum alienis armis occubuisse, querebar fraudes posse felici eventu desitui. Si Tlepolemus calefecerat hastam Sarpedonis Lycii sanguine suo, sollicitudo mea redintegrata est morte Tlepolemi. Tandem quicumque erat trucidatus in castris

Græcis, cor mei amantis fiebat frigidius glacie. At Deus propitius bene prospexit amorī meo pudico: Troja redacta est in favillas, marito meo incolamī. Duces Græci redierunt; ara fumant; praeda de barbaris appenditur Diis patriis; puellae portant munera gratum animum testantia pro viris suis servatis:

NOTÆ.

^x *Causa*] Præ amoris impatientia & timore, scilicet. Solemus enim ex communi omnium metu, omnia in nos derivare. Quod quidem ut naturæ & finitæ nostræ cognitionis & providentiæ, ita & infiniti erga nos ipsos amoris est vitium.

^y *Menetiaaden*] Patroclus fuit Menetii filius, Achilli amicitia conjunctissimus.

^z *Falsis*] Cum Achilles, præ ira, quod sibi Agamemnon Briseidem rapuisset, amplius pugnare nollet, Patroclus se Trojanos putans territorum, ejus herois arma induit: verum cum in Hectorem incidisset, ab ipso trucidatus est. Falsa itaque dicuntur Patrocli arma, quod ejus non essent.

^a *Posse*] Scilicet timebat Penelope, ne aliquando Ulysses insignis ille dolorum fabricator, in suis fraudibus interciperetur.

^b *Tlepolemus*] Hercules ex Astyoche filius; quem Sarpedon rex Lyciæ interfecit.

^c *Lyciam*] Id est, Sarpedonis Lycii. Lycia verò ad mare Mediterraneum, inter Pamphylia & Cariam, jacet.

^d *Tepescerat*] Sensus est, Si quis Sarpedonis hastam in Tlepolemi sanguine calefactam narraret, metuebam ne tu, Ulysse, forte is es, quem ille mactaret.

^e *Achivis*] Græcis; ab Achaia regione ita dictis.

^f *Frigidius*] Propter metum, qui sanguinem ad interiora retrahit.

^g *Deus*] Hymenæus; aut aliquis alius.

^h *Argolici*] Græci, ab Argolide Peloponnesi regione ita dicti.

ⁱ *Rediēre*] Ut Menelaus, Nestor, ex quo omnia se, per filium Telemachum, didicisse postea agnoscit Penelope. Cæterum notandum est, plerisque ducibus Græcis fatale & luctuosum bellum Trojanum fuisse, paucosque incolames domum revertisse.

^j *Fumant*] Ex sacrificiis & victimis, quæ Diis pro gratiarum actione offeruntur.

^m *Ponitur*] Solebant enim veteres Ethnici arma, & hostium spolia præsertim, Diis suis in templis appendere & consecrare.

ⁿ *Barbara*] Id est, de barbaris Trojanis; omnes enim, præter se, Græci barbaros vocabant.

^o *Ferunt*] Hæc omnia memorat Penelope, ut Trojæ ruinâ comprobata, aliarumque Græcarum puellarum lætitiâ, declarata, graviorem & æquiorē spem faciat quætioniam.

^p *Nymphae*] Id est, novæ nuptæ, vel potius juniores.

- Illi victa suis Troia^a fata canunt.
 * Mirantur justique senes trepidæque puellæ;
 30 Narrantis conjux^s pendet ab ore viri.
 Atque aliquis positâ^t monstrat fera prælia mensâ;
 Pingit & exiguo^u Pergama tota mero.
 Hæc ibat^x Simois; hic est^y Sigeia tellus.
 Hic steterat Priami regia celsa senis
 35 Illic^z Æacides: illic tendebat Ulysses:
 Hic^a lacer admissos terruit Hector equos.
 Omnia namque tuo^b senior, te quærere^c misso,
 Retulerat nato^d Nestor: at ille mihi.

INTERPRETATIO.

si viri cantant fata Trojana superata à suis
 fati. Equi senes & puellæ timidæ admi-
 rantur ea quæ de bello dicuntur; uxor af-
 fixa est labiis mariti singula referentis. Non-
 nullus etiam ostendit dura certamina super
 mensâ admotâ, & describit guttulâ vini
 totam urbem Trojam. Hæc, inquit ille,

Simois fluebat; hic est terra Sigeia; hic erec-
 tum fuerat palatium sublime senis Priami.
 Illic Achilles, illic Ulysses explicabat sua ten-
 toria; hic Hector dilaniatus percussit terrore
 equos concitatos. Nestor enim senex enarra-
 verat omnia filio tuo, jussu te quærere, & ille
 mihi retulit.

NOTÆ.

q Fata] Cum omnia ex ordine fiant fato-
 rum, id est, decreti divini, nihil mirum,
 si fata pro ipsis rebus fato præstitutis su-
 mantur, prout fit istud hoc in loco. At
 verò hic ordo fatorum, nescio quo qua-
 rumvis rerum concursu, apud Ethnicos,
 colligabatur. Hæc fuisse dicuntur Troja-
 norum fata, quibus inexpectis, Troja capi
 non posset. Vita Troili, Priami filii:
 hunc Achilles mactavit. Conservatio Pal-
 ladii, id est, Palladis simulacri, quod in
 urbe Trojani habebant: ab Ulyssæ & Dio-
 mede, noctu urbem ingressis, cæcis arcis
 custodibus, exportatum est. Tertio loco
 fuerunt Rhæi equi, qui antè non caperen-
 tur, quàm pabula gustassent Trojæ, Xan-
 thumque bibissent, ut habet Virgilius: ab
 iisdem Ulyssæ & Diomedæ abducti sunt, ut
 videbitur postea. Ultimum fuit sepulcrum
 Laomedontis, quod erat in portâ Scæâ:
 atque illud violatum est, cum à Trojanis
 ipsis diruta est porta, ut equo ligneo via
 aperiretur.

r Mirantur] Ea, scilicet, quæ de bello
 referuntur.

s Pendet] Id est, maximo cum studio aut
 sculat.

t Monstrat] Id est, quasi ad oculum osten-
 dit, deductâ vini guttulâ, ad cujusque rei
 fitum in tabulâ designandum.

u Pergama] Alii Trojam, alii Trojanas
 arces esse voluerunt. Propriè, ut videtur,
 de his dicitur, quanquam & urbs per arces
 sæpe intelligitur.

x Simois] Fluvius, vel potius rivulus agri
 Trojani. In gen. Simoentis.

y Sigeia] Campus Trojanus, à Sigæo pro-
 montorio, ubi sepultus Achilles.

z Æacides] Achilles. Æaci nepos.

a Lacer] Ita omnino legendum esse, cum
 doctis viris, censeo; non alacer, ut volunt
 alii. Atque intelligendum istud de Hectore
 ab Achille circum muros Iliacos raptato,
 prout refert Virgilius.

b Senior] Quia tres vixit ætates.

c Misso] A Minervâ, quæ formam Men-
 tæ, Anchiali, Taphiorum regis, filii, induc-
 rat. Telemachus enim, solâ nutrice consciâ,
 Pylum ad Nestorem, & Spartam ad Mene-
 laum, clam matre concessit, quod quidem
 nunc ab ipsâ dissimulatur.

d Nestor] Pyliorum rex, Nelæi filius, vir
 summâ prudentiâ clarus.

PENELOPE ULYSSI.

3

- Retulit & ferro ^a Rhesumque ^f Dolonæque cæfos:
- 40 * Utque sit ^h hic somno proditus, ille ^h dolo.
 Ausus es, ô nimum nimumque oblite tuorum,
ⁱ Thracia nocturno tangere castra dolo;
 Totque simul ^k mactare viros, adjutus ab uno:
^l At bene cautus eras, & memor antè mei.
- 45 Usque metu micuere sinus; dum victor amicum
 Dictus es ^m Ismariis isse per agmen equis.
 Sed mihi quid prodest vestris disiecta lacertis
 Ilion; & ⁿ murus ^o quod fuit antè, solum:
 Si maneo, qualis Trojâ durante manebam;
 50 Virque mihi dempto fine carendus abest?
 Diruta sunt aliis, uni mihi Pergama ^p restant,

INTERPRETATIO.

Renunciavit quoque & Rhesum & Dolonæ
 ense percussos, & quomodo alter sopore, alter
 fraude interceptus fuerit. Non veritus es, ô
 nimis, atque nimis negligens tuorum, adire
 castra Thracia nocturnâ fraude, & uno sus-
 tentatus jugulare conjunctim tot viros. At
 enim egregie providus eras, & antea mei
 recordabare. Pectus meum assidue tripi-

davit, donec dictus es transisse victor per
 castra amica vestus equis Thraciis. Verum
 quid me juvat Troja diruta vestris brachiis,
 & terra quæ fuit murus antea; siquidem ego
 permaneo qualis eram, Trojâ stante, & mari-
 tus meus absens est, quo nunquam frui liceat?
 Arces Iliacæ sublatae sunt pro aliis, supersunt
 mihi soli.

NOTÆ.

e Rhesumque] Rhesus Eionei fuit filius,
 rex Thraciæ: qui cum noctu in Priami aux-
 ilium venisset, atque adeo extra urbem
 pernoctare coactus esset, custodibus suis ex
 itinere fatigatis, & somno pressis, ab Ulysse
 & Diomede deprehensus, ab iisdem in ten-
 toriis oppressus est. Ex quo ejus equi, can-
 dore nivali, præsertim verò pernicitate ven-
 tis comparandi, ad castra Græcorum abducti
 sunt.

f Dolonæque] Fuit Dolon, vir Trojanus,
 Eumedis filius, qui pactus cum civibus
 suis, ut sibi in remunerationem Achillis
 equi darentur, post victoriam, quam ani-
 mo præsumebat, speculator in castra Græ-
 corum advenit. Verum à Diomede, & U-
 lyssæ deprehensus est, qui & ipsi specula-
 tum venerant, eaque in parte vigilias cura-
 bant. Promissa fuerat ab illis impunitas,
 si Trojanorum consilia aperiret, & fac-
 tum de Rheso præcipue, ut indicaret.
 Verum dignâ mercede, quanquam impro-
 bâ, omnibus ab Ulyssæ perceptis, jugulatus
 est.

g Hic] Rhesus in tentoriis dormiens,
 Hic pro alter positum: aliàs hic ad proxi-
 mum refertur.

h Dolo] Quem Dolon adversus Græcos
 paraverat: neque enim verisimile est, Pene-
 lopen marito prodicionem exprobraturum,
 quam ille admisit in se, cum fidem Doloni
 datam non servavit.

i Thracia] Rhesi Thracii. Thracia verò
 Europæ regio est, ad maris Ægei Septentri-
 onem: unde nomen adjectivum Thracius.

k Mactare] Non Ulysses, sed Diomedes
 cædem peregit Rhesi, & duodecim sociorum.
 Verum marito suo blanditur Penelope.

l At bene] Ironia est.

m Ismariis] Thraciis, ab Ismaro, monte
 Thraciæ.

n Murus] Id est, Quid mihi prodest, quid
 muri Trojani solo æquati fuerint?

o Quod] In quibusdam legitur quo, in
 aliis, qui, autore Heinio.

p Restant] Id est, Eodem sunt loco ac si
 Troja staret, nam tu abes, quasi illa expug-
 nanda sit.

- Incola captivo quæ bove victor ^a arat.
 Jam seges est, ubi Troja fuit, ressecandaque falce;
 Luxuriat ^b Phrygio sanguine pinguis humus.
 55 Semisepulta virum curvis feriuntur aratris
 Ossa; ^c ruginosas occulit herba domos.
 Victor abes; nec scire mihi, quæ causa morandi,
 Aut in quo ^d lateas ferreus ^e orbe, licet.
 * Quisquis ad ^f hæc ^g vertit peregrinam littora puppim,
 60 Ille mihi de te multa rogatus abit.
 Quamque tibi reddat, si te modò viderit usquam,
 Traditur huic digitis charta notata meis.
 Nos ^h Pylon, antiqui ⁱ Neleia Nestoris arva,
 Misimus: ^j incerta est fama remissa Pylo.
 65 Misimus & ^k Sparten. Sparte quoque ^l nescia veri,
 Quas habitas terras, aut ubi lentus ^m abes.
 * Utilius starent etiam nunc moenia ⁿ Phœbi:

INTERPRETATIO.

quos colimus victor subigit bove rapto. Jam seges succrogiunt, ubi Troja fuit, & exdematenda falce messoria, solum secunda-
 tum sanguine Trojano uberius producit lætas segetes; ossa semisepulta virorum Troam pul-
 santur aratris incurvis; græmen tegit do-
 mos in ruinam pronas. Victor desideratus,
 nec possum cognoscere quæ sit tibi ratio moræ, & cunctationis, aut in quâ mundi
 parte tu duras latites. Quicumque navem

exteram admovent ad hæc littora, ille disce-
 dit plurima à me de te interrogatus, &
 tabellæ signata meis digitis illi dantur,
 quas tibi tradat, si saltem te alicubi con-
 spexerit. Nos misimus Pylon, in agros Ne-
 leii Nestoris; fama incerta de te remissa
 est nobis Pylo. Misimus quoque Spar-
 tam; sed Sparta est etiam ignara veri,
 quæ arva incolis, aut ubi tu tardus mora-
 ris. Muri ab Appolline extructi nunc ad-

NOTÆ.

^a Arat.] Maxime augetur affectus ista
 commemoratione.

^b Phrygio] Trojanis: in Phrygiâ enim
 minore, seu Troadè, statit Troja.

^c Lateas] Suspicionem & affectum habet
 vox ista; quasi Penelope undequaque mari-
 tum suum quæsierit, ille verò, fortè alio
 amore inlicitus, sese occultaverit.

^d Orbe] Orbis parte, aut regione.

^e Quisquis] Amoris anxietatem & im-
 patientiam ulterius declarat.

^f Hæc] Nostra, scilicet, Ithacensis.

^g Vertit] Proprie. Navis enim, cum
 ad portum perveniunt, puppim in litus con-
 vertunt.

^h Pylon] Tres sunt in Peloponnesi parte
 occidentali. Utra verò fuerit Nestoris, quam-
 vis ambigitur, plerique tamen, eam quæ
 jacet in medio aliarum, ad meridiem flumi-
 nis Alphæi, esse volunt.

ⁱ Neleia] In quibus Neleus regnavit.

Voces verò istæ Neleus arva, per appositio-
 nem cum voce Pylon junguntur.

^j Incerta] Id est, Nihil certi de te ex
 Nestore didicimus.

^k Sparten] Sparta seu Lacedæmon regia
 fuit Menelai; de quâ jam supra.

^l Nescia] Nescit Menelaus ubinam tu
 sis.

^m Abes] Scripturam hanc minus Latinam
 dicit Heinsius. Quamobrem non video.
 Pro abes mallet ille agas, quod in chartaceo
 esse dicit Scriverii; reposito tamen habites,
 pro habitas, ut in uno Mediceo extare idem
 testatur.

ⁿ Utilius] Propter id, quod addit postea,
 scirem ubi pugnaret, &c.

^o Phœbi] Fabula est, Phœbum seu Apol-
 linem & Neptunum, mercede promissâ Lao-
 medonti Trojanorum regi, muros ædifica-
 visse. Troja itaque per Appollinis muros
 intelligenda.

Iraſcor

- Irascorⁱ votis heu levis ipsa meis!
^{*} Scirem, ubi pugnares; & tantum bella timerem:
 70 Et mea cum multis^l juncta querela foret.
 Quid timeam^m ignoro; timeo tamen omnia demens;
 Etⁿ patet in curas area lata meas.
 Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus;
 Tam longæ causas^o suspicor esse moræ.
 75 ^p Hæc ego dum stultè meditor (quæ^q vestra libido est)
 Esse peregrino^r captus amore potes.
^{*} Forsitan & narres, quàm sit tibi rustica conjux:
 Quæ tantum lanas non sinat esse rudes.
^t Fallar, & hoc crimen tenues^u vanescat in auras:
 80 Neve revertendi liber abesse velis.
 Me pater Icarus^x viduo discedere lecto
^y Cogit, & immensas increpat usque moras.

INTERPRETATIO.

huc commodius pro me essent erecti: heu, ego inconstans succenso votis meis! Manifestum esset mihi quo in loco militares, si Troja staret: & reformidarem tantum prælia; & querimonia mea esset communis cum multis, Nunc nescio quid reformidare debeam; at tamen insana cuncta reformido, & campus vastus operis est meis sollicitudinibus. Conjicio omnia discrimina, quæ mare & terra habent, esse in culpâ tam longæ cunctationis.

Quando ego hæc incaute volvo animo (quæ vestra est protervia) tu potes esse irretitus amore extero, Fieri etiam potest, ut fabuleris quàm inculta sit tibi uxor, quæ modo non patiatur lanâs rudes esse. Utinam desipias, & hæc criminatio in auras subtiles dissipetur; neve cupias esse foris, data potestate redeundi. Icarus poterit meâ me pergit deferere lectum marito destitutum, & indefinenter arguit immoderatas tuas moras.

NOTÆ.

ⁱ Votis] Scilicet Penelope, priusquam Troja everfa esset, ut id brevi fieret, optabat; quò citius maritus suus domum reverteretur.

^k Scirem] Si etiamnum Troja staret, scilicet.

^l Juncta] Plurimis verò de causis magno est solatio miseriarum societas, mulierculis præsertim, plebique.

^m Ignoro] Postquam deleta est Troja, scilicet, nec scire possum, ubi tu sis.

ⁿ Patet] Id est, Innumera sunt, quæ ego pro te timeo, quæque me sollicitam faciunt.

^o Suspico] Id est, Suspico te in quodlibet discrimen incidisse.

^p Hæc] Dum stultè ego de te sum maximè sollicita

^q Vestra] Minus invidiosum est, quàm si dixisset tua. Etiam credibilis, est, quod multi factitant, ab Ulyssæ quoque factum fuisse.

^r Captus] Ad Ulyssæ amores alludit, qui cum Circe & Calypso dicitur consuevisse.

^s Forsitan] Affectus maximè movet hæc suspicio.

^t Fallar] Id est, Ne sit istud, quod suspicata sum.

^u Vanescat] Nil sit.

^x Viduo] Hæc derelicto. Id est, vult pater, ut alteri nubam.

^y Cogit] Pro jure paternò, nam patrum voluntas puellis, hæc in parte præsertim, ubi eas non habent admodum reluctantes, pro lege habetur.

- Increpet usque licet: tua sum; tua dicar oportet.
 Penelope conjux semper Ulyssis ero.
 85 Ille tamen pietate meâ precibusque pudicis
 Frangitur, & vires temperat ipse suas.
 Dulichii, Samiique, & quos tulit alta Zacynthos,
 Turba, vivunt in me, luxuriosa, proci:
 Inque tuâ regnant, nullis prohibentibus, aula.
 90 Viscera nostra, tuæ dilaniantur opes.
 Quid tibi Pisandrum, Polybumque, Medontaque dirum,
 Eurymâchique avidas Atinoique manus,
 Atque alios referam; quos omnes turpiter absens
 Ipse tuo partis sanguine rebus alis?
 95 Irus egens, pecorisque Melanthius actor edendi,

INTERPRETATIO.

Quamvis indecenter arguat, sum tua; opus est ut ego vocer tua, Penelope semper ero uxor Ulyssis. Interim pater flebitur pietate meâ, & precibus castis; & ipse minuit anim suam. Proci Dulichii, & Samii, & quos producit Zacynthus emittens, agmen libidine excitum, cum impetu in me concurrunt, & imperium in tuâ regâ obtinent, nemine im-

pediente; divitiæ tuæ, præcordia nostra, dilaniantur. Quorum tibi nomen Pisandrum, & Polybum, & crudelem Medontam, & manus rapaces Eurymachi & Antinoi, atque alios, quos cunctos tu absens nutris, non sine tuo dedecore, bonis acquisitis sanguine tuo? Irus mendicus, & Melanthius qui agit nostros greges, ut comedantur,

NOTÆ.

[Frangitur] Flebitur, ita ut minis in-
 fiet, minique me ad aliud conjugium com-
 pellat.

[a Dulichii] Dulichium insula est una ex
 Echinadibus, Peloponneso ab occasu adja-
 cens.

[b Samiique] Samos vel Samus, nomen
 est plurium insularum. Hic verò de eâ
 agitur, quæ Ithacæ adjacet, Cephaleniâ
 communiori nomine appellatâ, ubi etiam
 urbs fuit Same.

[c Zacynthos] Insula est juxta Cephale-
 niâ, ad meridiem.

[d Turba] Proci turba, Appositio est.
 Hinc verò 24, inde plures, procaciter Pene-
 lopen appetiverunt: nam nihil attinet ejus-
 modo nugas accuratè recensere.

[e Regnant] Valde est istud invidiosum,
 quodque Ulysses possit inire, domum-
 que reducere.

[f Viscera] Opes viscera, ita in Appositio.
 Sunt certe equidem opes viscera, quando
 ex naturâ intelliguntur, siquidem per eas
 vita quotidie recreatur.

[g Pisandrum] Nonnullos invidiosissime
 nominat, fidem etiam faciendam.

[h Medontaque] Hic præco fuit.

[i Dirum] Hunc locum nonnulli solici-
 tant, quòd dirus non videatur, cui ferè uni
 ob minora delicta Ulysses pepercit. Verùm
 præterquam quòd nihil necesse est dirum
 exponere crudelem, cum pro magno etiam à
 Virgilio usurpetur; fieri potest, ut hic
 Medon, erga Penelopem ex amore man-
 suctus, in alios dirus & crudelis fuerit.
 Vel fortè etiam ex oblecto & truculento
 hominis vultu, ita eum Penelope vocita-
 vit.

[k Eurymachique] Hic erat quem Pene-
 lopi Icarus destinabat. Qui verò fuerint
 isti nebulones, quos vocat Horatius, parum
 interest cognoscere.

[l Antinoique] Fuit hic cum Eurymacho
 procus ex primoribus.

[m Irus] Ithacensis mendicus, corpore
 vastus, sed nullis viribus, utpote quem U-
 lysses pugno mactavit. Pathos verò est à
 personæ humilitate.

[n Melanthius] Fuit hic Ulyssis ovium
 magister, qui pinguiissimas quasque in pro-
 corum epulas ad lanienam agere solebat.

Ultimus

PENELOPE ULYSSI.

9

Ultimus accedunt in tua damna ° pudor.
Tres sumus imbelles numero; sine viribus uxor,
Laërtesque senex, ^p Telemachusque puer.
Ille ^q per insidias pæne est mihi nuper adeptus;
100 Dum parat ^r invitis omnibus ire Pylon.
Dī precor hoc jubeant, ut euntibus ^t ordine fatis,
Ille meos oculos ^u comprimat, ille tuos.
Hoc faciunt custosque boiū, longævaque nutrix;
Tertius, immundæ ^v cura fidelis haræ.
105 ^x Sed neque Laërtes, ut qui sit ^y inutilis armis,
^z Hostibus in mediis regna tenere valet.
Telemacho ^a veniet (vivat modò) fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.

INTERPRETATIO.

postremum dedecus, accedunt in tua damna. Tres sumus numero, bello inepti, conjux destituta viribus, Laërtes senex, & puer Telemachus. Atque ille est propemodum mihi per dolum nuper ereptus, dum conatur ire Pylon, cunctis remitentibus. Precor, ut Dī hoc jubeant, ut fatis secundum ordinem procedenti-

bus, ille claudat meos oculos, ille claudat tuos. Bubulcus nosker, & vivax nutrix tua, & tertius custos sedulus filius, idem vorant. Sed neque Laërtes, ut qui sit ineptus ad arma, potest imperium tenere inter hostes medios. Ætas præstantior aderit Telemacho (si vivat) nunc illa erat adjuvanda tutela patris.

NOTÆ.

o Pudor] Irus & Melampus pudor. Appositio: Id est, qui per sortis suæ ignobilitatem maximo sunt tibi dedecori.

p Telemachus] Filius Ulyssis.

q Per insidias] Quas molitus est Antinous, seu proci ad Nestorem eunti Telemacho paraverunt, quasque ille Palladis ope & numine effugit.

r Invitis] Fabula est Telemachum, suasu Palladis, ivisse de patre sciscitatum, atque id illum clam habuisse, nemine præter nutricem, conscio. Igitur, vel Penelope mentita est supra, cum dixit, se misisse ad Nestorem, si de filio intellexerit: vel si id minus, per ^{ro} omnibus proci tantum erant intelligendi, qui, ne ille aliquid adversus ipsos machinaretur, reformidarent. Quod si historię fidem servatam esse supponas, per ^{ro} invitis nescientes interpretaberis, tum matrem, tum procos; quod quidem ex Telemachi voto & opinione dictum fuerit, utcumque postea proci discessum ejus suboluerint, deinde etiam eadem insidias struxerint. Verum, ut quod ego sentio, liberè dicam, non necesse arbitror tam anxie ex Homero leges ponere Nasoni, multo minus Penelope; vel si aded, nihilominus de industriâ cre-

diderim ita attemperatam fuisse à Poëtâ Penelopes orationem, ut cum eam rem, de qua loquimur, dubiam relinquat, utcumque vel gnati pietatem Ulysses, vel uxoris diligentiam laudet: atque hinc, tum conjugiales, tum paterni majores moveantur affectus.

s Ordine] Ita ut majores natu priores & viris tollantur.

t Comprimat] Qui erant genere proximi mortuorum claudebant oculos. Quamquam auctor est Varro, apud Nonnium, ne filii parentibus in obitu oculos fugillarent, id est, clauderent (ut Nonnius exponit) lege Mævia cautum fuisse.

u Cura] Id est, qui curat. Metonymia est, quæ vim maximè augeat orationis.

x Sed neque] Festinat ad conclusionem Penelope.

y Inutilis] Quia senex. Imò in quibusdam legitur, Inutilis annis.

z Hostibus] Proci scilicet. Hæc voce autem Penelopes fidus amor commendatur.

a Veniet.] Id est, Non jam ille potest tot hostes depellere: adeoque necessarium est, ut tu, Ulysse, venias.

Nec

Nec mihi sunt vires inimicos pellere tectis.

110 Tu citius venias, ^b portus & ara tuis.

Est tibi, sitque precor, natus; qui mollibus annis

In patrias artes erudiendus erat.

^c Respice Lærtē, ut jam sua lumina ^d condas:

Extremam fati ^e sustinet ille diem.

115 Certē ego, quæ fueram, te discedente, puella,

^f Protinus ut redeas, facta videbor anus.

INTERPRETATIO.

Nec vires adsunt, quibus arceam hostes à nostris ædibus; tu redeas celerius, quippe qui portus sis & altare tuis. Habet, & precor ut habeas, filium, qui erat instituendus tenerâ etate in virtutes paternas. Vide Lærtē,

ut jam claudas suos oculos; ille trahit postremum diem fati. Ego, quæ eram adolescentula, cum profectus es, tibi haud dubiè videbor vetula, utcumque properes.

NOTÆ.

^b Portus] Id est, Qui nobis omnia tuta faciat.

^c Respice] Vox misericordiz.

^d Condas] Oculos claudas, de more, ut cupi.

^e Sustinet] Id est, Vix animam retinet, ut te semel adhuc videat.

^f Protinus] Id est, Indefinenter, Gal. Tout de suite, sans vous arrêter nulle part. Angl. At once, without stop or stay.

EPISTOLA II.

ARGUMENTUM.

Demophoön, Thesei & Phædræ filius, à bello Trojano in patriam rediens, maris tempestatibus in Thraciam delatus à Phyllide Lycurgi & Crustumænæ filiâ quæ tunc Thraciæ imperabat) hospitio & lecto benignè susceptus est, cum quâ aliquandiu consuevit. Audita deinde morte Mingsibæ, qui post ejectionem Athenis patrem Thesea, imperium occupaverat, regni cupidine captus, Phyllidæ fidem dat se intra mensem rediturum, confugens ad res componendas se suas ire. Mox resectis navibus, Athenas petit, nec redire cogitat. Quatuor igitur exactis mensibus, Phyllis ad eum hanc epistolam scripsit, quâ suadet, ut beneficiorum memor, fidem datam non fallat: quod si aliter fecerit, violatum armorem crudeli se morte vindicaturam imminatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

HOSPITA, Demophoön, tute ^a Rhodopeia Phyllis
Ultra promissum tempus abesse queror.

^b Cornua cum Lunæ pleno semel orbe coissent,

Littoribus nostris anchora pacta tua est.

INTERPRETATIO.

Demophoön, ego Phyllis Thracia, tua hospita, conqueror te desideravi ultra tempus assignatum. Anchora tua promissa est a te nostris

littoribus, postquam cornua Lunæ concurrissent semel, pleno orbe;

NOTÆ.

^a Rhodopeia] Thracia, à Rhodope monte Thraciæ.

^b Cornua] Id est, post mensem, Eo enim

temporis spatio evenit, ut Luna utrumque cornu, tum decrescens, tum crescentis, in novum orbem concurrat.

Luna

- 5 Luna ^c quater latuit ; toto quater orbe recrevit ;
^d Nec vehit ^e Actæas ^f Sithonis unda rates.
 Tempora si numeres, bene quæ numeramus amantes ;
^g Non venit ante suum nostra querela diem.
^h Spes quoque lenta fuit ; ⁱ tardè, quæ credita ^k lædunt,
 10 ^l Credimus : ^m invitâ nunc & amante ⁿ nocent.
 Sæpe ^o fui mendax pro te mihi : sæpe putavi
 Alba procellosos vela referre ^p notos.
^q Thesea devovi, quia te dimittere ^r nollet ;
 Nec tenuit ^s cursus forsitan ille tuos.
 15 Interdum timui, ne, dum vada tendis ad ^t Hebri,
 Mersa foret ^u canâ naufraga puppis aquâ.
 Sæpe Deos supplex, ut tu, scelerate, valeres,
 Sum prece thuricremis devenerata focis.

INTERPRETATIO.

Interim Luna quater recessit, ea quater renovata est toto orbe ; nec mare Thracium reducit navēs tuas Athenienses. Si numerēs dies, quos vos amantes bene numeramus, nostra de te querimonia non exoritur ante suum tempus. Spes quoque nostra longior fuit ; sed credimus ea, quæ credita nos cruciant, & jam coactæ amanti efficiunt. Sæpe mentita sum mihi pro te ; sæpe credidi austros

procellosos reducere tua vela egredida. Male sum presata Theseo, quod tibi redeundi potestatem non faceret, neque ille forsitan reditum tuum prohibuit. Quandoque reformidavi, ne, dum pergis ad vada Hebri, navis tua naufragium passa, esset submersa aquâ albâ. Sæpe ego supplex adoravi Deos ad altaria, ubi tibus crematur, & precibus petivi, ut tu, scelestè, prosperâ valetudine fruereris.

NOTÆ.

^c Quater] Id est, Quartus est mensis.
^d Nec vehit] Id est tu non redis. Frequentiores sunt istæ figuræ, quam ut eas annotare opus sit.
^e Actæas] Id est, Atticas, Athenienses Demophoontis : A Græco ἀττα, quod Attica regio littoralis, & undis fracta sit.
^f Sithonis] Thracia ; à vetusto nomine Sithon, quo appellatam fuisse Thraciam refert Gellius.
^g Non venit] Omnino : siquidem post exactum primum mensem poterat Phyllis Demophoonti promissa oggerere.
^h Spes] Id est, Diu etiam speravi te venturum.
ⁱ Tardè] Sed credidit Phyllis Demophoonta deceptorem esse, qui non rediret. Citius istud si animo sedisset, ipsum hospitio & lecto non communicasset ; vel saltem communicatum non dimisisset.
^k Lædunt] Postquam se ludificatam esse non credit modò, sed certò sentit.
^l Credimus] Pessimè istud exposuerunt Te venturum speramus : Imò contra Credimus te non venturum, te deceptorem esse.

^m Invitâ] Non libens queror, sed amor cogit interpretantur. Nihil ad rem. Fatetur Phyllis se amare, quamquam potius deceptorem optaret odisse, & id tantum.
ⁿ Nocent] Nocet omnino amanti, huic homini credidisse quem amat, cum se ab eo derelictam sentit.
^o Fui mendax] Multis mentita sum exponunt ; adeoque nihil postea dicam. Oscitanter. Sibi mentitam hoc ipso versu Phyllis ait. Scilicet ipsa quælibet excogitavit, quæ Demophoonta remorari posse sibi persuasit.
^p Notos] Notus ventus à meridie spirans, iis secundus qui ex Atticâ in Thraciam navigant.
^q Thesea] Patrem tuum, quem ego credidi retinere te ; cum redires nullus.
^r Nollet] Prout equidem tunc conjiciebam, adde.
^s Cursus] Tuum iter, tuam navigationem, optime.
^t Hebri] Fluvius est Thraciæ.
^u Canâ] Albâ ; ex agitatione, & sœvis permixtione.

Sæpe

- Sæpe videns ventos cœlo, pelagoque faventes,
 20 Ipsa mihi dixi; Si valet, ille venit.
 Denique fidus amor, quicquid properantibus obstat,
 x Finxit; & ad y causas ingeniosa fui.
 z At tu lentus abes: nec te jurata a reducunt
 Numina; nec nostro motus amore redis.
 25 b Demophoön, ventis & c verba & vela dedisti.
 Vela queror reditu, verba carere fide.
 Dic mihi quid feci, d nisi non sapienter amavi?
 e Crimine te potui demeruisse meo.
 Unum in me scelus est; quod te, scelerate, recepi.
 30 Sed scelus hoc meriti pondus & instar habet.
 f Jura, fides, ubi nunc, commissaque g dextera dextræ?
 Quique erat in falso plurimus ore h Deus?
 Promissus socios ubi nunc i Hymenæus in k annos,
 Qui mihi conjugii sponsor & obses l erat?

INTERPRETATIO.

Sæpe cum cernerem ventos mari & cœlo propitios, ego mihi dixi, Si illi bene est, redit. Denique fidelis meus amor excogitavit quicquid remoratur festinantes: & fui callida ad fingendum causas tuæ retardationis. At tu tardus absens es: nec Dii, per quos jurasti, te reducunt: nec reverteris impulsus amore nostro. Demophoön, commisisti ventis dicta & vela. Ego conqueror vela carere recursum,

dicta carere fide. Dic mihi quid admisi, nisi quod incaute amavi? Potui te obstrinxisse flagitio meo. Unum est in me flagitium, quod te excepi, scelerate; sed eo genere flagitii te demeruisse debueram. Ubi sunt nunc jura, ubi fides, & manus juncta manu, & multus deus qui erat in ore tuo perjuro? Ubi nunc Hymenæus pactus in annos nostros conjunctos, qui erat mihi sponsor & obses connubii?

NOTÆ.

x Finxit] Ad tuæ excusationem.
 y Causas] Quibus iter tuum impeditum fuerit.
 z At tu lentus] Affectus maximè movet, hoc in loco posita ista accusatio.
 a Reducunt] Non de Diis, sed de Demophoönte queritur, qui Deorum, quos perjurio violavit, iram contemnit.
 b Demophoön] Si ego aliquid video, non tam stomachationem habet hæc denominatio, ut volunt, quam amoris intimum sensum & molliem exprimat.
 c Verba] Verba dare ventis, est quidem verba in vanum fundere, uti exponunt, sed simpliciter & sine interpretatione, hoc in loco, hæc phrasîs est intelligenda.
 d Nisi non] Clarissimus Heinsius vel invitis libris, si non, &c. reponit. Quamobrem non potui divinare: sensus enim optimus est, quem facit lectio recepta. Gallicè diceres. Qu'ay-je fait, si te n'est de vous avoir aimé sans aucune precaution? Angl. What have I done; but only loved you without any precaution?

e Crimine] Id est, Eâ re, quod te amavi non sapienter, & sine diffidentia, tu simplicitate meâ ad servandam fidem adduci debuisses, Verissimè. Nam bis quidem nequiter facit, qui & fallit, & fidentem fallit.
 f Jura] Hospitii, connubii. Istud est quod Gallicè per exprobrationem dicimus. Où est le droit, où est la foy? &c. Angl. Where is your honesty, where is your faith?
 g Dextera] Quæ hodieque fidei est symbolum.
 h Deus] Cupido, ut volunt, vel potius, plurimus Deus omnes Deos significat, per quos Demophoön jurabat, quos & postea Phyllis recenset.
 i Hymenæus] Nuptiarum Deus.
 k Annos] Anni dicuntur socii, qui à conjugibus in vitâ sociali, seu conjunctâ, prout decet exiguntur.
 l Erat] Esse debuerat. Vult tantum Phyllis sanctissimas & inviolabiles matrimonii leges, adversus Demophoönta proferre.

- 35 Per mare, quod totum ventis agitur & undis;
 Per quod sæpe iêras, per quod iturus eras:
 Perque tuum mihi iurasti (nisi ^m fictus & ille est)
 Concita qui ventis æquora mulcet, ^a avum:
 Per Venerem, nimumque mihi facientia tela,
 40 Altera tela arcus, altera tela ^o faces:
^p Junonemque, toris quæ præsidet alma maritis,
 Et per ^q tædiferæ ^r mystica sacra Deæ.
 Si de tot ^s læsis sua ^t numina quisque Deorum
 Vindicet; ^u in pœnas non satis unus eris.
 45 ^x At laceras etiam puppes furiosa refeci:
 Ut, quâ defereretur, ^y firma carina foret.
 Remigiumque dedi, quo me ^z fugiturus ^a abires.
 Heu patior telis vulnera facta ^b meis!

INTERPRETATIO.

Jurasti mihi per mare totum, quod movetur ventis & undis, per quod sæpe cucurreris, per quod volebas currere, & per tuum avum (nisi & ille est falsus) qui temperat maria turbata ventis. Jurasti per Venerem; & tela nimis ad me spectantia, per arcus tela altera, per faces tela altera; & per Junonem, quæ alma præest lectis maritalibus, & per sacra mystica

Deæ tædiferæ. Si unusquisque Deorum de tot violatis ultum eat sua numina, tu solus non poteris ferre omnes pœnas. At ego insana etiam restitui naves fractas, ut carina, quæ ego destituerer, esset tuta. Atque ego dedi remigium, quo à me discessurus proficisceris; heu fero plagas impactas telis meis.

NOTÆ.

^m Fictus] Id est, Nisi tu falsò, ut multa alia mentitus es, tuum esse avum aut proavum Neptunum dicatisti, vel falsò de Tbeso & Egèo ortum prædicasti.

ⁿ Avum] Ægeum, quem in Deum marinum transmutatum fuisse poëtæ fabulantur, cum se in mare præcipitem dedisset: quò etiam alludere videtur Ovidius. Vel Avum, Ægei patrem, pro proavo, Neptuno scilicet, posuit, quod aliis placet.

^o Faces] Sagittæ, faces, tela sunt Cupidinis; non enim tantum sagittis ferire, sed etiam face incendere dicitur. Ita Ovid. postea in Metamorph. sed & eadem Veneri tribuuntur.

^p Junonemque] Juno Saturni filia, Jovis & soror & conjux, quæ nubentibus (unde pronuba) & parturientibus (unde Lucina) præsidere dicta est.

^q Tædiferæ] Cereris Eleusinæ, cujus sacra cum tædis fiebant, ad ejus rei memoriam, quòd ipsa Proserpinam filiam, à Plutone raptam, noctu etiam, accensis in Ætnâ monte tædis, toto orbe quæsisset.

^r Mystica] Nocturna & occulta, sacerdotibus tantum cognita, quæque quam occultissimis ceremoniis peragerentur.

^s Læsis] Perjurio; vix enim eo major esse possit Dei contemptus.

^t Numina] Per Numina varias intellige Deorum potestates; siquidem ab Ethnicis huic & illi Deo, hæc & illa attributa sunt, quibus præessent, unde & quandoque varia nomina sortiebantur.

^u In pœnas] Ferendas, scil. Id est, Tu pœnis obrutus nequaquam Deorum iræ sufficere poteris.

^x At laceras] Magnum habet dolorem hæc recordatio.

^y Firma] Contra maris & ventorum impetum.

^z Fugiturus] Invidiosè. Non fuit discessus, sed fuga.

^a Abires] Quanto cum dolore & affectu verbum istud extulit.

^b Meis] Quia laceras naves refecerat, quibus Demophoon fugerit. Metaph. ab armis, quæ aliquando adversus nos ipsos præbemus.

^c Credi.

- c Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis:
 50 Credidimus a generi, nominibusque tuis:
 Credidimus lacrymis; c an & hæc simulare docentur?
 Hæc quoque habent a artes, quæque b jubentur, erunt?
 Dis quoque d credidimus; i quò jam tot pignora nobis?
 Parte satis potui quolibet inde capi.
 55 Nec k moveor, quòd te jovi portuque, locoque;
 l Debit hoc meriti summa fuisse mei.
 Turpiter hospitium lecto cumulasse jugali
 Poenitet, & lateri conferuisse latus.
 Quæ fuit ante m illam, malleti suprema fuisset
 60 Nox mihi; dum potui Phyllis honesta mori.
 Speravi a melius, quia me meruisse putavi;
 Quæcumque ex merito spes venit, o æqua venit.
 Fallere credentem non est operosa puellam
 Gloria; simplicitas digna favore fuit.

INTERPRETATIO.

fidem habuimus illecebrofis sermonibus, quibus abundas; credidimus simulationibus tuis, & tuis donis: credidimus lacrymis, an & hæc infirmat ad fraudem? an hæc quoque habent dolus, & sciunt quid imperantur? Credidimus etiam Divis. Quorsum verò jam nobis tot pignora? Potui satis quolibet parte intercepti. Nec curo, quòd tibi presui & portu & loco; hoc debuit esse omne meum offi-

cium. Poenitet me adgesse hospitio lectum maritalem, & juncisse latus lateri. Malleti noctem, quæ fuit ante illam, fuisse mihi ultimam, dum potui mori Phyllis pudica. Speravi melius, quia credidi me meruisse; quæcumque spes oritur ex merito justa est. Non est difficilis gloria decipere puellam fidem; simplicitas mea fuit digna favore.

NOTÆ.

c Credidimus] Maximo est solatio malum pati, quòd nos culpâ nostrâ non arcessivimus. In eo est Phyllis, ut consilia sua approbet, illudquo exules, quòd simplicitate peccavit, in Demophoontis perfidiam culpâ rejectâ.

d Generi] Id est, Cum tu Divi jatus esses, ex te tantam ortum iri perfidiam non suspicabar.

e An & hæc] Id est, An aliquis etiam potest animum ad lacrymas fictas instituere? Vult eâ re Phyllis se de suam credulitatem maxime excusare.

f Artes] Propè idem est quòd antè dixit. Gallicè diceremus, L'artifice peut il bien aller jusque à seindre des larmes? Angl. Can your artifice go so far as to feign tears?

g Jubentur] Ita ut de causâ quolibet lacrymas quisquam possit effundere.

h Credidimus] Istud optime, nam sicuti numinis sui vindicet, ita & videntur Diæ eorum rerum sponsores, quæ, ipsis citatis, promittuntur. Quia suo modo & istud suum

locum habet, ubi de vero Deo ter opt, max. agitur.

i Quò] Innuit se plura, quàm sit opus, congerere, ut Demophoontis perfidiam causam faciat suorum, si quæ sit, dictorum, illumque ultra quàm sit satis dedisse veri amoris, quibus fidendum esset, testimonia.

k Moveor] Id est, Non illud me urit: Non ejus rei poenitet. Nimirum potuit ex humanitatis effectû Phyllis extorrem patriâ Demophoontem hospitio excipere.

l Debit] Jam ex eventu se ipsam quodammodo accusat; atque istud tantum, ut poenitentiae dolorem exacuât. Neque verò Phyllidis mens est suam culpam facere.

m Illam] Quâ latus lateri confervit. Sed multus est in istâ reticentiâ & impetus & lepos.

n Melius] Demophoontem scilicet sponsum fore firmum.

o Æqua] Adeoque nec ipsa stulte aut sine ratione speravit.

- 65 Sum decepta tuis & ^p amans & foemina verbis:
 Di faciant, laudis & summa sit ista tuae:
 Inter & ^r Aegidas mediâ ^s statuaris in urbe:
 Magnus ^t titulis ^u stet pater antè suis.
 Cum fuerit ^x Scyron ^y lectus, torvusque ^z Procrustes,
 70 Et ^a Sinis, & tauri mistaque ^b forma viri;
 Et domitæ bello ^c Thebæ, fusique ^d bimebres,
 Et pulsata nigri ^e regia cæca Dei:
 Hoc tua post ^f illum titulo signetur imago:
 Hic est, cujus amans ^g hospita capta dolo est.

INTERPRETATIO.

Et amanti, & foeminae imposuerunt tua verba: Dii faciant ut sit ista omnis laus tua: Et colloceris inter Aegæi posteros in urbe mediâ; statua patris tui titulis magnifici stet coram. Cum Scyron fuerit lectus, & crudelis

Procrustes, & Sinis, & forma confusa viri simol & tauri & Thebæ bello subactæ, & Centauri fugati, & regia atri Dei per vim intrata, post illum imago tua notetur hoc elogio, Hic est, cujus fraude hospita amans decepta est.

NOTÆ.

^p Amans] Credula res amor est, ut postea dicit Ovid.

^q Summa] Id est, In eo posita sit omnis laus tua: quæ nulla est.

^r Aegidas] Aegæi posteros.

^s Statuaris] Ex statuâ repræsentaris.

^t Titulis] Nominibus magnificis, & rerum gestarum inscriptione.

^u Stet] Statua patris posita sit juxta tuam.

^x Scyron] Latro fuit insignis, circa Megaram latrocinia sua exercens, quem Theseus interfecit.

^y Lectus] In Thesei titulis, propter egregii facti memoriam.

^z Procrustes] Alius latro, quem Theseus, in Atticâ viatoribus insuliantem, fortiter superavit. Hunc volunt obvios quosque lectum quandam conscendere coëgisse, longiores amputare solitum, breviores trahere, donec cum lecto æquarentur.

^a Sinis] Hic in isthmo Corinthiaco alligatos curvatis arboribus homines in diversa trahebat, discerpebat.

^b Forma] Subtilis est Minotauri circumscriptio, quem labyrintho inclusum Theseus sustulit. Forma verò ejus mixta dicitur, quod partim hominis, partim tauri membris eum produxisset mater Pasiphaë Minois uxor, postquam Dædali ope cum tauro concubisset. Prolixè fabulam istam apud Mythologos, & ejus explicationem invenias:

dum alii ad Taurum Minois ducens, alii ad navem, alii ad alia referant.

^c Thebæ] Plures fuerant eo nomine urbes. Hic verò de Boeoticiis agitur: in quibus subruendis Thesei virtus maxime emicuit.

^d Bimebres] Centauri, Junonis vel potius nubis & Ixionis filii: quos Theseus & Lapithæ, quod illi in Pirithoi nuptiis, tum Hippodamiae sponsæ, tum aliis foeminis vim facere vellent, partim interfecerant, partim fugaverunt. Bimebres verò dicti sunt, quod superne homines, inferne equi essent. Quorum & id genus fabularum explicationem vide apud Mythologos, quorum verba hac frustra transcriberemus.

^e Regia] Platonis aula nigra, quam in Pirithoi gratiam, ut ei in conjugem Proserpinam raperet, intravit. Quanquam istud in amici gratiam ausum fuisse Theseo audacie tantum apponendum: namque ille in inferis, Pirithoos à Cerbero eant interceptos, male multatus est, donec ab Hercule liberatus fuit.

^f Illum] Patrem tuum Theseum. Gall. Qu'après qu'on aura vu votre père, & tous ses éloges, &c. Angl. After one has seen your father and all his eulogies, &c.

^g Hospita] In quinque libris hospitiæ factum esse testatur clar. Heinsius: ut hic idem, quod in Helenæ epistolâ, innuat.

Curus in hospitibus non est amor. Verum potior est lectio altera.

^h De

- 75 ^h De tantâ rerum turbâ, factisque parentis,
ⁱ Sedit in ingenio ^k Cressa relicta tuo.
 Quod solum excusat, solum ^l miraris in illo,
 Hæredem patriæ, perfide, fraudis ^m agis,
 Illa (nec invideo) fruitur meliore marito;
 80 Inque capistratis ⁿ tigribus alta sedet.
 At mea despecti fugiunt connubia Thraces,
 Quod ^o ferar externum præposuisse meis.
 Atque aliquis, Doctas jam nunc eat, ^p inquit, ^q Athenas;
 Armiferam Thracem, qui regat, alter erit.
 85 ^r Exitus acta probat; ^s careat successibus opto,
 Quisquis ab eventu facta ^t notanda putat.
^u At si nostra tuo spumescant æquora remo,
 Jam mihi, jam dicar consuluisse meis.
^x Sed neque consului: nec te mea regia ^y tangit,
 90 Fessaque ^z Bistonîa membra ^a lavabis aquâ.

INTERPRETATIO.

Cretensis Ariadne deserta mansit in animo tuo, de tantâ copiâ rerum & gestis patris. Suspiciis in illo illud unum, quod unum excusat. Perfide, te facis hæredem doli paterni. Illa (nec invideo) gaudet meliore marito, & sublimis sedet in tigribus frenatis. At Thraces contempti aversantur meum conjugium, quia ego dicor prætulisse peregrinum meis, atque aliquis

dicet: Proficiscatur jam nunc doctas Athenas; alter erit, qui imperet Thraciæ bellicosæ. Eventus probat facta. Cupio careat læto exitu, quicumque putat acta vituperanda ab eventu. At si maria nostra albicent tuo remo, tum dicar prospexisse tibi & meis. Sed neque prospexi, neque mea aula te movet, neque lavabis lassos artus aquâ Thraciâ.

NOTÆ.

^h De tantâ] Multum habet affectum hæc criminatio, sed cuius proficere cupienti facile erit imaginari, quæ longum esset scribere.

ⁱ Sedit] Tibi tantum placuit, & tibi imitandum sumpisti, quod ille perfidiosè fecit.

^k Cressa] Ariadne, Minois filia, de quâ plenius in sequentibus.

^l Miraris] Id est, Probas, imitaris, quod in se reprehendendum pater agnovit.

^m Agis] Gall. Vous vous portez pour beritier. Ang. You shew yourself his heir.

ⁿ Tigribus] Illis enim currus Bacchi trahitur, in quo Ariadne à Libero patre in conjugem assumpta, magnificè sedet, vehitur quoque.

^o Ferar] Ita meliores libri, Auctore Heinio: quanquam non minùs placeat feror.

^p Inquit] Id est, Quilibet ex meis possit dicere.

^q Athenas] Ad suum Demophoonta, scilicet, egregium illum, quem nobis omnibus Thracibus præposuit.

^r Exitus] Verba sunt Thracum ab eventu Phyllida damnantium.

^s Careat] Responso est Phyllidis, ad prævum Thracum suorum iudicium, per imprecationem in eos & indirectè proposita. Atqui equidem perversè profectò ex eventu rationes nostræ dijudicentur.

^t Notanda] Judicanda & vituperanda.

^u At si] Purgationem suam à contrariis eventu confirmat. Dicar, inquit, bene fecisse, si tu redieris. Phyllidis autem verba cum spe aliquâ & voto conjuncta videntur.

^x Sed neque] Nam disiectus est qui modò affulserat spei radius.

^y Tangit] Placuerat Heinio tanget, sed quod antè legebatur, meo quidem iudicio convenientius, tangit reposui.

^z Bistonîa] Thraciâ nostrâ. Lacus est Bistonius in Thraciâ.

^a Lavabis] Pro veteri consuetudine, quæ etiam ex Evangelio cognoscitur. Non lavabis: Ergo neque venies.

- ^b Illa meis oculis species abeuntis inhæret;
 Cùm premeret portus classis itura meos.
^c Ausus es amplecti; colloque infusus amantis
 Oscula per longas jungere pressa moras:
 95 Cumque tuis lacrymis, lacrymas ^d confundere nostras:
 Quòdque favet velis aura secunda, ^e queri:
 Et mihi discedens supremâ dicere voce;
 Phylli, face ^f expectes Demophoonta tuum.
^g Expectem, qui me nunquam visurus abisti;
 100 Expectem pelago vela negata meo?
^h Et tamen expecto, redeas modò ⁱ serus amanti:
 Ut tua sit solo ^k tempore lapsa fides.
 Quid ^l precor infelix? jam te tenet ^m altera conjux
 Forsitan, & nobis qui malè favit, amor.

INTERPRETATIO.

Imago illa tui discedentis infixæ est meis oculis, cùm classis discessura esset in meis portibus. Non veritus es me amplecti, & projectus in collum mei amantis dare oscula arcta per prolixas moras, & miscere lacrymas nostras cum tuis lacrymis, & queri quòd ventus esset favens velis, & mihi dicere ultimâ voce cùm proficisceris, Phylli, vide ut opperiaris

tuum Demophoonta. Opperiar, qui discessisti nunquam visurus me; opperiar vela prohibita à mari meo? Et tamen preestolor, modò revertaris tardus mihi amanti; ut fides tua defecerit solo tempore. Misera quid voves? Jam alia uxor te capit forsitan, & amor, qui minus fuit nobis propitius.

NOTÆ.

^b Illa] Se nihil amâsse, unquam fateatur, qui istâ commemoratione non commovebitur.

^c Ausus es] Ex Demophoontis perfidiæ contemplatione, tum blanditiarum, quibus discedentem perfidum demulserat, recordatione, vehemens hæc increpatio Phyllidis nascitur. Quantum verò imaginandi facultate valuerit Poëta, videbunt qui proficiendi studio, phantasiam suam illi committent: vel etiam qui ejus leporibus deducti, iis sese oblectare voluerint.

^d Confundere] Nequiter fecit Demophoon, qui sinceræ & ex amoris molitie fluentes Phyllidis lacrymas, fictis suis & per dolum expressis fletibus compensaverit.

^e Queri] Quasi ille moræ causam ventorum vim adversam habere maluisset. Phyllidis hæc est querela: *An potuisti inter tot amoris mei testimonia ejusque illecebras, me simulatione tuâ deludere? Vel, quomodo ad nimiam & incredibilem fictionem peccus perfidiæ conscium potuisti adigere?*

^f Expectes] Sicuti est ista Demophoontis vox suprema, & ultimus amoris conatus, ita & est ultimus perfidiæ gradus. Non enim tantum torquetur animus, quando adempta

spes est, & ille stupet, quàm cùm inter spem & timorem attentus, undiquaque distractitur, & curâ conficitur.

^g Expectem] Cum dolore & increpatione. Gal. *Que j'attende?* Angl. *Should I wait for?*

^h Et tamen] Vide, mihi, quæso, qui conatus, qui impetus, quæ lucta, priusquam desperem!

ⁱ Serus] Non ut serò redeat, petit; sed quando ita necesse est, ut serò redeat, redeat saltem.

^k Tempore] Proverbiali formâ dicimus. Gal. *Que je ne perde, que l'attente.* Angl. *May I lose nothing but my waiting.*

^l Precor] Votorum fervorem indicat; eademque vox ista corripit. Ita enim sese habent cordis nostri cogitationes & vices. Cùm maximè fervent affectus, tum facillimè placentur; ubi maximus eorum impetus ibidem & finis. Extrema quæque scilicet recurrunt & sese tangunt; nec metas ultra licet erumpere.

^m Altera] Puellis suspicio familiaris. Ita & suprâ Penelope. Sed prudentiam nota Poëtæ; quomodo affectus gradatim flectat, & ex his singula quæque moveat. Majores fecerit progressus, qui unam epistolam meam curâ & diligentia in indagandâ arte meditatus fuerit, quam qui totum librum, ut mos est, legessit.

- 105 Utque tibi^a excidimus, nullam, puto, Phyllida nōsti.
 Hei mihi! ° si, quæ sim Phyllis, & unde, rogas.
 Quæ tibi, Demophoön, longis^p erroribus acto
 Threiciōs portus, hospitiumque dedi.
 Cujus^q opes auxere meæ: cui dives egenti
 110 Munera multa dedi, multa datura fui.
 Quæ tibi subjeci latissima regna^r Lycurgi,
 Nomine scæmineo^s vix satis apta regi:
 Quà patet umbrosum Rhodope glacialis ad^t Hæmum,
 Et^u sacer admissas exigit Hebrus aquas.
 115 Cui mea virginitas avibus^x libata^y sinistris,
 Castaque fallaci^z zona recincta manu.
^a Pronuba^b Tisiphone thalamis^c ululavit in illis,
 Et cecinit mœstum^d devia carmen avis.

INTERPRETATIO.

Et postquam ex conspectu tuo sublata sum, nullam reor Phyllida cognovisti. Hei mihi! si quæris quæ sim Phyllis, & cujus. Ego, Demophoön, quæ præbui tibi longis itineribus jactato portus Thracios, & hospitium. Cujus divitias meæ majores fecerunt, cui dives ego multa dona contuli, & volui multa conferre: quæ tibi subdidi latè patens imperium Lycurgi, quæ vix possunt gubernari

nomine scæmineo: quæ Rhodope gelu rigens extenditur, usque ad Hæmum umbrosum, & quæ sacer Hebrus voluit aquas concitatas. A quo mea virginitas primò decerpta est alitibus infaustis, & zona pudica detracta est manu fraudulentâ. Tisiphone pronuba ululavit in illis nostris nuptiis; & avis devia cantavit carmen lugubre.

NOTÆ.

^a Excidimus] Illud est quod Gall. dicimus, *Aussi tot que vous m'etes perdue de vue.* Angl. *So soon as you had lost sight of me.*

^o Si, quæ sim] Non major esse potest oblivio.

^p Erroribus] Verè dicuntur errores, quæ per mare perficiuntur itinera.

^q Opes] Quæ, statu in quo erant, exiguae erant.

^r Lycurgi] Pater fuit Phyllidis, de quo Poëtæ, quod Bacchum contempnisset, multa fabulantur.

^s Vix] Quia feroces & bellicosi.

^t Hæmum] Mons est Thraciæ, sicut & Rhodope, per quos regni sui amplitudinem Phyllis describit.

^u Sacer] Quia omnes fluvii sacri propter incolas & præidentes Deos & Nymphas.

^x Libata] Primùm violata. Matrimonii est circumscriptio.

^y Sinistris] Id est, Auspiciis & Diis adversis. Nihil enim veteres inauspicatò, vel sine Diis, suscipiebant.

^z Zona] Cingulo nova nupta præcingebatur, quod vir in lecto solvebat. Factum erat ex lanâ ovis; & sicut illa in glomos sublata, conjuncta inter se sit, sic vir suus secum cinctus vinctusque esset. Festus.

^a Pronuba] Loco Junonis nostris nuptiis præfuit.

^b Tisiphone] Furiarum una: altera est Alecto; tertia Megæra, filia Noctis & Acherontis.

^c Ululavit] Quanquam vocem hanc mediàm esse docet Servius; satis constat tamen hîc lugubrem & feralem, pro nuptiali cantum significare.

^d Devia] Bubo, vel quælibet avis devia nocturna & latebris gaudens, cujus vox querula mali ominis esse censebatur.

Adfuit

- Adfuit^e Aleſto^f brevibus torquata colubris ;
 120 Suntque^g ſepulcrali lumina mota face.
 Mœſta^h tamen ſcopulosⁱ frutiſcoſaque littora calco,
 Quaque patent oculis æquora lata meis.
 Sive die^k laxatur humus, ſeu^l frigida lucent
 Sidera ; proſpicio, quis freta^m ventus agat.
 125 Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
 Protinus illaⁿ meos auguror eſſe Deos.
 In freta procuro, vix me retinentibus undis,
 Mobile quâ primas porrigit æquor aquas.
 Quò magis accedunt, minùs & minùs^o utilis adſto :
 130 ^p Linquor, & ancillis excipienda cado.
^q Eſt ſinus adductos modicè falcatus^r in arcus,
 Ultima præruptâ cornua mole^s rigent.
 Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
 Mens fuit ; & quoniam fallere pergis, erit.
 135 Ad tua me fluctus projectam littora^t portent,
 Occurramque oculis^u intumulata tuis.

INTERPRETATIO.

Aleſto compta brevibus ſerpentibus adſtitit, & lumina admota ſunt ex tædâ funereâ. Nihilominus triſtis premo ſcopulos & littora frutiſcobus plena, & loca unde vaſta maria aperta ſunt meis oculis. Sive terra ſolvitur per diem, ſeu aſtra gelida lucent, obſervo quis ventus agitet maria ; & quæcunque vidi procul vela accedentia ſtatim conſicio illa eſſe meos Deos. Accuro ad mare aquis me ægrè cobibentibus, quâ mare fluidum extendit

primas aquas. Quò magis accedunt, mirùs & minùs firma ſum : deſicio, & cado ſuſtentanda ab ancillis. Eſt ſinus paululùm curvatus in modum arcùs contenti, ultima cornua ejus prærupta ſunt rupe arduâ. Hinc animus fuit corpus præcipitare in mare ſubjeſtum ; & quoniam pergis decipere, idem erit. Unde me ferant præcipitatam ad tua littora ; & inſepulta incidam in tuos oculos.

NOTÆ.

^e *Aleſto*] Altera ex furiis, ut antè diximus.

^f *Brevibus*] Ideoque, ut volunt, ſævioribus.

^g *Sepulcrali*] Id eſt, Pro ſacibus quinque ex ſpinâ albâ aut pinu in nuptiis adhiberi ſolitis, ſerales admotæ ſunt ex rogo accenſæ, vel funeri deſtinatæ.

^h *Tamen*] Id eſt, quanquam omnia ſint mihi adverſa, tamen amoris mei tantus eſt ardor, ut contra ſpem animi mei te ſemper & maximo cum labore, & non ſine furore quæram.

ⁱ *Frutiſcoſaque*] Ubi difficile eſt admodum ſuos gradus firmare. Sed operæ pretium eſt hæc omnia ſibi phantaſiæ operâ oculis præſentare.

^k *Laxatur*] Solis calore.

^l *Frigida*] Id eſt, Per noctem. Amoris ſui anxietatem commendat, quæ diu noctuque ipſam ſollicitat.

^m *Ventus*] Optimè amoris ſollicitudinem declarant iſtiusmodi cogitationes.

ⁿ *Meos*] Id eſt, Qui me exaudiverunt, & mihi propitii facti ſunt.

^o *Utilis*] Quia te non eſſe video, vix poſſum niti pedibus.

^p *Linquor*] Animi deliquium patior.

^q *Eſt ſinus*] Sefe tandem ad deſperationem coactam eſſe Phyllis declarat : quod loci deſcriptione, unde ſe in mare daturam dicit, cognôſcitur.

^r *In arcus*] Id eſt, Ad tenſi arcùs modum curvatus. Curvatur enim arcus, cùm nervo extrema ejus ſimul in ſefe adducuntur.

^s *Rigent*] Alta, prærupta, dura, & ſalebroſa ſunt ad horrorem & ſtuporem.

^t *Portent*] Votum eſt.

^u *Intumulatâ*] Abſque ſepulturæ honore, quod Ethnicis præſertim horrendum, ſiquidem & iſtud ad Manes placandòs, vel torquendos momentum haberet.

Duritiâ ferrum ut superes, adamantaque, ^x teque;

Non ^y tibi ^z sic, dices, Phylli, sequendus eram.

Sæpe venenorum fitis est mihi: sæpe cruentâ

140 Trajectam gladio morte perire iuvat.

Colla quoque, infidis quia se necienda lacertis

^a Præbuerunt, laqueis implicuisse libet.

Stat nece ^b maturâ tenerum pensare ^c pudorem:

In necis ^d electu parva futura mora est.

145 Inscribere meo causa ^e invidiosa sepulcro:

Aut hoc, aut simili carmine notus eris:

Phyllida Demophoön leto dedit, ^f hospes amantem:

Ille neci ^g causam præbuit, ipsa manum.

INTERPRETATIO.

Quamvis durior sis ferro, & adamante, & te ipso; dices, Phylli, non ita me debebas sequi. Sæpe cupio bibere toxicum; sæpe placet transfixam ense perire morte sanguinolentâ. Etiam, quia mea colla se præbuerunt implicanda brachiis perfidis, fume volo ea premere. Decrevi

satisfacere nece acceleratâ tenero pudori: non diu cunctabor in electione mortis. Signaberis causa odiosa meo sepulchro: notus eris, aut hoc, aut ejusmodi titulo: Demophoön hospes tradidit morti Phyllida amantem; ille dedit causam morti, ipsa manum.

NOTÆ.

^x Teque] Gradatione istâ vide Demophoönâ ut Phyllis durissimum faciat.

^y Tibi] Pro à te.

^z Sic] Mortua, intumulata, undis jactata & erosa.

^a Præbuerunt] Nonnulli habent præbuerint, quod non minùs imò ampliùs placeret.

^b Maturâ] Decoro & magnanimo leto exponunt. Esto decorum, sed maturum mihi idem est quod promptum, acceleratum, & opportunum.

^c Pudorem] Violatam à te meam pudicitiam.

^d Electu] Inter tot mortis genera fluctuans, tandem sese ex amygdalo suspendisse dicitur; quæ arbor cum exaruisset, Demophoönis adventu revivuit.

^e Invidiosa] Id est, Quæ legentium invidiam & odium in te derivet.

^f Hospes] Hospitio à Phyllide acceptus. Passivè.

^g Causam] Perfidia suâ.

EPISTOLA III.

ARGUMENTUM.

Postquam Græci Phrygiam attigerunt, urbes Trojæ finitimas præcipueque Lesbo oppositas, hostiliter aggressi populari cæperunt: inter quos Achilles, Pelei & Thetidis filius, utramque Ciliciam, & Thebanum, & Lyrnesiam invasit. Expugnato inde Chyrnesio oppido, duas egregiâ formâ virgines abduxit, Astynomen, Chryseæ sacerdotis Smyntbei Apollinis filiam, & Hippodamiam, Briseæ natam, quæ postea à paternis nominibus cognominata fuerunt. Chrysen Achilles Agamemnoni concessit, Briseide, sibi reservatâ. Cum deinde verò Agamemnon Deorum jussu patri restitueret suo Chrysen, ipse Achilli Briseida per vim & summam contentionem abstulit. Quamobrem effervesceus Achilles abstinuit sese aliquamdiu à pugnando: aded ut nullius precibus ad arma contra Trojanos sumenda moveri potuerit: nec postea Briseida recipere suam voluerit, quamvis eam maximis cum donis Agamemnon esset remisurus. Briseis ergo hanc ad eum epistolam mittit, quâ nimiam ejus iracundiam accusat, rogans, ut adversus Trojanos arma capiat, dum sese prius ab Agamemnone ultro oblatam reciperet.

BRISEIS

BRISEIS ACHILLI.

- QUAM legis, à^a raptâ^b Briseïde littera venit,
 Vix bene^c barbaricâ Græca notata manu.
 Quascunque aspicias, lacrymæ fecêre, lituras;
 Sed tamen & lacrymæ^d pondera vocis habent.
 5 ^e Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
 Fas est; de domino pauca viroque querar.
 Non, ego poscenti quòd sum citò tradita^f regi,
 Culpa tua est: quamvis^g hoc quoque culpa tua est.
 Nam simul^h Eurybates me Talthybiusque vocârunt;
 10 Eurybati data sum Talthybioque comes.
 Alter in alterius jactantes lumina vultum,
ⁱ Quærebant taciti,^k noster ubi esset amor.
 Differri potui: ^l pœnæ mora grata fuisset,
 Hei mihi! discedens oscula nulla dedi.
 15 At lacrymas sine fine dedi, rupique capillos:
 Infelix iterum sum mihi visa^m rapi.

INTERPRETATIO.

Epistola quam legis, vix bene Græcè scripta manu barbarâ est à raptâ Hippodamiâ. Lacrymæ fecerunt omnes lituras, quas videbis; sed tamen etiam lacrymæ vim vocis habent. Si mihi licet conqueri pauca de te, & domino & marito, conquerar pauca de domino & marito. Non est culpa tua, quòd ego sum statim data regi petenti; quamvis hoc quoque est culpa tua. Nam statim atque Eurybates &

Talthybius me petiverunt, data sum comes Eurybati & Talthybio. Illi vertentes oculos, alter in vultum alterius, sciscitabantur taciti, ubi noster amor esset. Potui in tempus aliquid remitti; mora fuisset accepta meo dolori. Hei mihi! abiens nulla tibi obtuli suavia. At effudi lacrymas sine fine, & discerpsi comam. Misera visa sum mihi iterum rapi.

NOTÆ.

a Raptâ] A te scilicet, ex Lyrnesso. Prima est commiseratio à fortunâ. Querimonias quidem non habet tam acres hæc epistola; neque tamen eò minor orationis apparatus.

b Briseïde] Seu Hippodamiâ, Briseæ filiâ.

c Barbaricâ] Lyrnessæ puellæ, quæ cum sit barbara, Græcas litteras non rectè novit. Tacite imperitiam, ne inepta videatur, excusat.

d Pondera] Id est, Non minùs ex lituris, quàm ex verbis meis amorem meum cognosces.

e Si mihi] Orationis præmonitio, sine quâ servæ, bello captæ, cuique erga dominum nullum jus erat, honesta querimonia non videbatur.

f Regi] Agamemnoni.

g Hoc quoque] Idem affirmare videtur, quod modò negavit: sed diversus est respectus. Fatetur Achillis culpam non esse quòd tradita sit regi, quia ex ipso ortum istud

non fuit: at in eo culpam esse dicit, quòd tam citò tradiderit, cum potuisset ipsâ differri.

h Eurybates] Agamemnonis, cum Talthybio minister.

i Quærebant] Achillem arguit ex eo, quòd etiam ejus in tradendâ Hippodamiâ celeritatem ipsi Agamemnonis ministri mirati sint.

k Noster] Vester, vel invitis libris quamobrem reponendum, censuerit Heinsius, de-miror.

l Pœnæ] Dolori, quem ex discessu caperem.

m Rapi] Quæ fuit antea, quamque Hein-sius deturpaverat vocem, restitui, non aliâ causâ, quàm quia, sine bonâ ratione, nihil in libris mutandum esse censeo. Nulla autem videtur, ea quam reddit, Briseïdem antè raptam fuisse se non legisse; cum, quæ ex Lyrnesso expugnata capta, est eadem & raptâ dici possit. Quanquam & capi, quod ex plurimis dedici-bus arripuisse se testatur idem, bonum est.

Sæpe ego decepto volui custodeⁿ reverti;

Sed, me qui timidam prœnderet, hostis^o erat.

Si progressa forem, caperer ne fortè, timebam,

20 ^p Quamlibet ad Priami munus itura nurum.

^q Sed data sim, quia danda fui: tot noctibus absum,

Nec repeto; cessas, ^r iraque lenta tua est.

Ipse^s Menœtiades, tunc, cùm tradebar, in aurem,

Quid fles? hîc parvo tempore, dixit, eris.

25 ^t Nec repetisse parum est: pugnas, ne reddar, Achille.

^u I nunc, & cupidi nomen amantis habe.

^x Venerunt ad te^y Telamone & ^z Amyntore nati;

^a Ille gradu propior sanguinis, ille comes;

^b Laërtâque satus: per quos comitata redirem:

30 Auxerunt blandæ grandia^c dona preces:

Viginti fulvos^d operoso ex ære lebetas;

Et tripodas septem, ^e pondere & arte pares.

Addita sunt illis auri bis quinque^f talenta:

Bis^g sex assueti vincere semper equi.

INTERPRETATIO.

Sæpe ego volui redire, custode deluso; sed hostis erat, qui me parvidam reineret. Metuebam ne, si discessissem, forsitan abriperer, itura in donum ad quamlibet nurum Priami. Sed fuerim reddita, qui debui reddi: absum per tot noctes, nec repeto; hæres, & ira tua tarda est. Ipse Patroclus mihi reposuit in aurem tunc, cùm dabar, Quamobrem ploras? non diu hîc manebis. Parum est non repetisse; certas, Achille, ne restituar.

Ito nunc, & retine nomen amantis desiderio flagrantis. Ad te profecti sunt geniti ex Telamone & Amyntore, ille conjunctior gradu sanguinis, ille comes, & natus ex Laërtâ, quibus stipata reverterer. Mites preces cumularunt magna munera, viginti scilicet rufos cacabos ex ære elaborato, & septem tripodas æquales pondere, & arte. Adjuncta sunt illis decem talenta, auri, duodecim equi soliti semper victoriâ potiri.

NOTÆ.

ⁿ Reverti] Ad te, scil.

^o Erat] Qui me prœndere posset, supple: quod & postea dicit.

^p Quamlibet] Etiam indignissimam.

^q Sed data sim] Quasi dicat, Quamquam peccatum fuit, quod me tradideris, tam citò etiam; tamen istud mitto, ut graviora attingam, Accusationem itaque habet hæc loquendi formula.

^r Iraque] Ex eo quod per vim me tibi Agamemnon præripuerit.

^s Menœtiades] Patroclus, Menœtii filius.

^t Nec repetisse] Achillem arguit, quod se non modo non repetierit, sed quod insuper, cum redderetur, restiterit. In quibusdam legitur Non repetisse.

^u I nunc] Ironia est. Gall. diceremus *Vraiment le voila l'amant passifonné!* Angl. *A passionate lover indeed!*

^x Venerunt] Ut me tibi restituerent.

^y Telamone] Ajax.

^z Amyntore] Phœnix, qui etiam à Peleo Achilli comes & moderatôr datus fuerat.

^a Ille] Ajax, fuit enim Telamon frater Pelei; adeoque Achilles & Ajax patruelles.

^b Laërtâque] Ulysses, prout jam sæpe vidimus.

^c Dona] Ea sequentibus versibus ex Homero recenset.

^d Operoso] Id est, Operâ & arte multâ fabricato.

^e Pondere] Id est, In quibus ars materiæ pretium æquabat.

^f Talenta] Multiplex fuit apud varias gentes, de quo multi tractaverunt, quos si voles, adibis. Usitatum fuit præsertim Atticum, sexaginta minarum seu librarum pondere.

^g Sex] Itâ melius ex Homero, quam, ut habent alii, bis septem.

Quodque

- Quodque^h supervacuum, formâ præstante puellæ
ⁱ Lesbides, ^k eversâ corpora capta domo.
 Cumque tot his (sed^l non opus est tibi conjuge) conjux
 Ex Agamemnoniis una puella^m tribus.
 Si tibi abⁿ Atridâ pretio redimenda fuisset,
 40 Quæ dare^o debueras, accipere illa negas.
 Quâ merui culpâ fieri tibi vilis, Achille?
^p Quò levis à nobis tam citò fugit amor?
 An miseros tristis fortuna^q tenaciter urget?
 Nec venit inceptis mollior aura meis?
 45 Diruta Marte tuo^r Lyrnessia mœnia vidi:
 Et fueram patriæ pars ego^s magna meæ.
 Vidi^t consortes pariter generisque necisque
 Tres cecidisse: tribus, quæ mihi, mater erat.
 Vidi, quantus erat, fufum tellure cruentâ,
 50 Pectora jactantem sanguinolenta, ^u virum.
 Tot tamen amissis te compensavimus unum:
 Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.
 Tu mihi, ^x juratus per numina^y matris aquosæ,
^z Utile dicebas ipse fuisse capi.

INTERPRETATIO.

Et, quod supervacuum, puellæ ex Lesbō pulchritudinis eximie, corpora capta domo diruta, & cum tot his (sed non opus habes uxore) una ex tribus puellis Agamemnoniis, in uxorem. Recusas ea sumere, quæ exhibere debueras, si tibi redimenda fuisset pretio ab Agamemnone. Quo delicto merui fieri tibi contempta, Achille? Quò inconstans amor abiit tam citò à nobis? An fors maligna premit indefinenter infelices, nec aura lenior afflat meis ausibus? Vidi. Lyrnessum

urbem eversam bello, quod gessisti; & ego fueram magna pars patriæ meæ. Vidi tres consortes pariter sanguinis & mortis occubuisse, & matrem tribus, quæ erat mihi mater. Vidi super terrâ stratum, quantus erat, maritum meum agitantem corpus suum cruentum. Exæquavimus te unum tamen tot perditis: tu eras mihi dominus, tu maritus, tu frater. Tu ipse, juratus per numina genericis tuæ aquosæ, dicebas mihi utile fuisse capi.

NOTÆ.

^h Supervacuum] Istud est ex præmaturâ Briseidis zelotypiâ.

ⁱ Lesbides] E Lesbō Insulâ, non longè à Trojâ, abreptæ.

^k Eversâ] A Græcis, Achille præsertim, quo tempore Trojæ bellum indixerunt.

^l Non opus] Quia se eam intendit esse.

^m Tribus] Chrysothemis, Iphitanassa sive Iphigenia, & Laodice, tres illæ fuerunt.

ⁿ Atridâ] Agamemnone, Atrei filio.

^o Debueras] Si pretio ab Agamemnone redimi debuisset, aut potuisset.

^p Quò] Se eam esse innuit, quæ amantis constantiam mereatur.

^q Tenaciter] Ex calamitatis commemoratione, quam primus Achilles immiserat, quæque inde ipsam affligeret, commiserat.

tionem studet movere. Sumptum verò est istud ex eo quòd vulgò alia, deinde alia mala illi inferri credatur, quem semel iniqua fortuna afflavit.

^r Lyrnessia] Non fuit hæc Lyrnessus Ciliciæ, ut malè annotavit Antonius, & descripsit ejus Excerptor: sed majoris Mysiæ, contra Lesbō Insulam, in orâ Trojæ posita.

^s Magna] Omnino, siquidem conjux esset Minetis Lyrnessi principis, aut reguli.

^t Consortes] Fratres suos circumscibit, quos Achilles mactavit.

^u Virum] Meum, scil. Minetem.

^x Juratus] Significatione activâ.

^y Matris] Tuæ, scil. Thetidis.

^z Utile] Quia potior apud te fors mea esset, quàm cum meis.

- 55 ^a Scilicet ut, quamvis veniam ^b dotata, repellas;
 Et mecum fugias, quæ tibi ^c dantur, opes.
 Quin etiam fama est, cum crastina fulserit ^d Eos,
 Te dare nubiferis ^e linea vela ^f notis.
 Quod ^g scelus ut pavidas miseræ mihi contigit aures,
 60 ^h Sanguinis atque animi pectus inane fuit.
 Ibis, & ô miseram ⁱ cui me, violente, relinques?
 Quis mihi desertæ mite levamen erit?
 Devorer antè, precor, subito telluris hiatu,
 Aut rutilo missi fulminis igne cremet:
 65 Quàm sine me ^k Phthiis ^l canescant æquora remis,
 Et videam puppes ire relictæ tuas.
 Si tibi jam reditusque placent, patriique penates;
 Non ego sum classi sarcina magna tuæ.
 Victorem ^m captiva sequar, non nupta maritum:
 70 ⁿ Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
 Inter ^o Achaiadas longè pulcherrima matres
 In thalamos conjux ibit (eatque) tuos.

INTERPRETATIO.

Nimirum ut me rejicias, quamvis accedam dotata, & mecum recuses divitias, quæ tibi offeruntur. Quinetiam ferunt te linea vela traditurum austris nubiferis, cum dies crastinus luxerit. Quod facinus postquam ad timidas aures delatum est, mihi infelici pectus fuit sine sanguine atque animo. Discedes, & ô infelicem, apud quem me deferet, violente? Quis erit dulce solatium mihi destitutæ? Precor ut

antè absorbear celeri biatu terræ, aut adurer igne rutilo vibrati fulminis, quàm maria albescant remis Achilleis sine me, & destituta videam navæ tuas discedere. Si recursus & domus patria nunc te juvant, ego non sum grave onus tuæ classi. Ego captiva sequar victorem, non nupta maritum: habeo manum idoneam ad nendum lanam. Uxor longè formosissima inter matres Achaiæ ibit (& eat) in toros tuos.

NOTÆ.

^a Scilicet] Ironicè suas cum Achille commoditates proponit; ut ejus vana promissa arguant, eumque commoveat.

^b Dotata] Sibi dotem assumit ea quæ secum ad Achillis placandam iram Agamemnon mittebat.

^c Dantur] Quamobrem eam vocem prodeuntur Heinſius deturbaverit, nunquam videre potui; adeoque eam restitui.

^d Eos] Aurora. Id est, crastino die.

^e Linea] In aliis linteæ, item linteæ vela, unde velle postea proculsum, quod nonnullis placet.

^f Notis] Id est, Fama est, te usque adè iratum esse ut etiam ventis maxime adversis, velis abire. Flantes enim à meridie Noti iis prorsus reslant, qui ex Troade in Græciam navigant.

^g Scelus] Ut ante captam Trojam discedas,

sicut etiam Antonius exponit: Nequaquam. Per respectum ad Briseidis desiderium & amorem, vox ista intelligenda est, & id tantum.

^h Sanguinis] Uno verbo, defeci.

ⁱ Cui] Istud ex amore Briseis, quæ nunquam Agamemnonis, utcumque ei sit tradita, fesse fuisse; sed soli Achilli amorem suum reservasse, innuit. Atque ex hoc loco maxime moveri potuit Achillis misericordia.

^k Phthiis] Achilleis: nam Achillis Phthii fuerunt.

^l Canescant] Id est, Quàm tu, sine me, abeas. Metonymia.

^m Captiva] Id est, Tanquam captiva, non tanquam uxor.

ⁿ Est] Id est, Victum lanificio quæritabo.

^o Achaiadas] Achaiæ Achillis patria, unde Achaiades puellæ, & matres.

Digna

- Digna nurus ^p socero, Jovis Æginæque ^q nepote ;
 Cuique senex ^r Nereus ^s profocer esse velit.
 75 Nos humiles famulæque tuæ data pensa trahemus :
 Et minuent plenas stamina nostra colos.
 Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,
 Quæ mihi ^t nescio quo non erit æqua modo :
 Neve meos coram scindi patiare capillos :
 80 Et leviter dicas, *Hæc quoque nostra fuit.*
 Vel patiare licet ; dum ne contempta ^u relinquir.
 Hic mihi væ miseræ concutit ossa ^x metus.
 Quid tamen ^y expectas ? Agamemnona poenitet iræ,
 Et jacet ante tuos Græcia ^z mœsta pedes.
 85 Vince animos iramque tuam, qui cætera vincis.
^a Quid lacerat Danaas impiger Hector opes ?
 Arma cape, Æacida, sed me tamen ante receptâ :
 Et preme turbatos Marte favente ^b viros.
 Propter me mota est, propter me desinat ira :
 Simque ego tristitiæ causa modusque tuæ.
 Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris ;
 Conjugis ^c OEnides versus in arma prece est.

INTERPRETATIO.

Eat nurus digna socero, & nepote Jovis & Æginæ, & cui senex Nereus velit esse profocer. Nos abjectæ & servæ tuæ trahemus data pensa, & fila quæ nebinus minuent plenas colos. Deprecor tantum, ne tua conjux, quæ mihi non erit nescio quo modo propitia, me vexet, neve patiaris meam comam lacerari in tuo conspectu : Et dicas obiter, Hæc quoque fuit nostra, vel sinas, si voles, modò ne deferar despecta. Væ, hic timor quassat ossa mihi miseræ. Quid tamen cupis ? Agamem-

nona piget iræ, & Græcia tristis prostrata est ante tuos pedes. Domam mentem, & iram tuam, tu qui domas alia omnia. Quamobrem strenuus Hector frangit vires Græcas ? Indue arma, Æaco sate, sed tamen me ante receptâ ; & urge Marte secundo viros fractos. Ira est excita propter me, sedetur propter me ; & ego sim causa & finis tui doloris. Nec credo tibi esse inonestum cedere precibus : Meleager ad arma compulsus est prece uxoris.

NOTÆ.

p Socero] Peleo.

q Nepote] Jupiter ex Æginâ, Asopi Bœoticiæ regis filia, Æacum suscepit, ex quo Peleus, Achillis pater.

r Nereus] Thetidis pater, Achillis avus maternus, Deus marinus.

s Profocer] Quia, pater fuit Thetidis, Pelei conjugis, quæ Thetis socrus ei fuisset, quam Achilles uxorem duxisset.

t Nescio quo] Plus dicit ista suspicio, quàm si prolixè multa cumulâisset.

u Relinquir] Hic scilicet cum Agamemnone, procul à te.

x Metus] Ne relinquir.

y Expectas] Quid tibi vis ? Quid quæris ? quorsum spectat ista tua ira implacabilis ?

z Mœsta] Quæ, ex quo tempore arma

posuisti, maxima damna ab hostibus Trojanis accepit.

a Quid lacerat] Achillem ut moveat, ei blanditur ; quasi ille solus Hectorem, Trojanorum fortissimum (cujus præsertim meminit ad æmulationem) totumque aded hostilem exercitum, posset profligare.

b Viros] Trojanos, quos faciliè in fugam verteris.

c OEnides] Meleager, Cenei filius, qui, bello inter Curetes & Calydonios ob pellem apri ab ipso Atalantæ traditam, conflato, cum propter conceptam, ex matris imprecationibus, iram, nec hostes mœnibus depellere, nec laboranti patriæ opem ferre, vellet ; tandem à Cleopatrá uxore ad arma capienda compulsus est.

Res

- ^d Res audita mihi, nota est tibi. ^e Fratribus orba
^f Devovit nati spemque caputque parens.
 95 Bellum erat; ille ^g ferox positus secessit ab armis,
 Et patriæ rigidâ mente negavit opem.
 Sola virum conjux flexit: ^h felicior illa!
 At mea ⁱ pro nullo pondere verba cadunt.
 Nec tamen indignor; ^k nec me pro conjuge gessi,
 100 Sæpius in domini serva ^l vocata torum.
 Me quædam (memini) dominam captiva vocabat;
 Servitio, dixi, ^m nominis addis onus.
 Per tamen ossa ⁿ viri subito malè tecta sepulchro,
 Semper judiciis ossa verenda meis:
 105 Perque trium fortes animas, mea numina, fratrum,
 Qui bene pro patriâ cum patriâque jacent;
 Perque tuum nostrumque caput, quæ ^o junximus unâ;
 Perque tuos enses, ^p cognita tela meis;
 Nulla ^q Mycenæum sociâsse cubilia mecum
 110 Juro: fallentem deseruisse velis.
 Si tibi nunc dicam: Fortissime tu quoque jura,
 Nulla tibi sine me gaudia facta: ^r neges.

INTERPRETATIO.

Rem illam audiui, tu novisti. Mater destituta fratribus devovit spem & caput filii sui. Bellum erat: ille strenuus reliquit arma deposita, & denegavit auxilium patriæ obstinato animo. Uxor sola movit matrem. Illa beator! At mea verba cadunt sine ullis viribus. Nec tamen molestè fero; nec serva accessita sæpius in lectum domini me uxorem jactavi. Quædam captiva (memini) appellabat me dominam: Servitium, dixi, aggravas nomine. Tamen juro per ossa mariti

malè sepulta sepulchro properato, per ossa semper mihi veneranda: & per strenuas animas trium fratrum, mea numina, qui bene mortui sunt pro patriâ, & cum patriâ; & per caput tuum & nostrum, quæ conseruimus, & per tuos gladios, tela cognita meis, Agamemnonem nullos lectos jugales mecum habuisse: velis me illudentem destituisse. Si jam dicam tibi. Fortissime, jura tu quoque, nullam voluptatem tibi evenisse sine me; recuses.

NOTÆ.

^d Res] Historia Meleagri.

^e Fratribus] Thestii filiis, quos, cum apri caput, aut pellem, Atalantæ surripere voluissent, Meleager interfecit.

^f Devovit] Multis imprecationibus Meleagrum filium, quod fratres suos obtruncasset, Althæa devovit. Notiora verò sunt quæ de fatali Meleagri stipite fabulati sunt poëtæ, quam ut eorum decantatas fictiones huc opus sit transcribere.

^g Ferox] Bello erat strenuus. Omnino; nam Thestii filios omnes interfecit.

^h Felicior] Quàm ego sum, supple: Cleopatras felicitatem miratur.

ⁱ Pro nullo pondere] Id est, Frustrâ.

^k Nec me] Vim orationis perinde accipe, ac si dixisset, Nam neque, &c.

^l Vocata] Id est, Quamquam fuerim vocata.

^m Nominis addis onus] Servitutem aggravas. Difficilius est enim eam in majori fortunâ tolerare.

ⁿ Viri] Mei Menetis, cujus sepeliendi, in patriæ excidio, non est data opportunitas.

^o Junximus] Inter oscula venerea. Ita & apud Petronium.

^p Cognita] Nam per ea periérunt.

^q Mycenæum] Agamemnonem, qui Mycenis in Peloponneso regnavit.

^r Neges] Id est, Tu nolle jurare.

At

- At Danaï moerere putant, tibi ^s pleetra moventur:
 Te tenet in tepido mollis ^t amica sinu.
 115 Et si quis quærat, quare pugnare recuses:
^u Pugna nocet: citharæ, noxque Venusque juvant.
 Tutius est jacuisse toro, tenuisse puellam,
^x Threïciam digitis increpuisse lyram:
 Quàm manibus clypeos, & acutæ cuspidis hastam,
 120 Et galeam pressâ sustinuisse comâ.
 Sed tibi pro tutis insignia facta placebant,
 Partaque bellando gloria dulcis erat.
 An tantum, dum me caperes, fera bella probabas?
 Cumque meâ patriâ laus tua victa jacet?
 125 Dî melius: validoque, precor, vibrata lacerto
 Transeat Hectorum ^y Pelias hasta latus.
^z Mittite me, Danaï; dominum legata rogabo:
 Multaque ^a mandatis oscula mista feram.
 Plùs ego quàm Phoenix, plùs quàm facundus Ulysses,
 130 Plùs ego quàm ^b Teucri (credite) frater agam.

INTERPRETATIO.

At Græci arbitrantur te lugere. Tibi citharæ pulsantur. Tenera amica fovet te in calido gremio. Et si quis petat, quare nolis pugnare: certamen nocet; citharæ & nox, & Venus placent. Tutius est stratum esse lecto, fuisse puellam, pulsasse lyram Threïciam digitis, quàm gestasse clypeos manibus, & hastam mucrone acuto, & cassidem capillos urgentem. At pro securis præclara facinora tibi grata erant, & gloria acquisita

bellum gerendo erat suavis. An tantum tibi placebant bella atrociora, dum me caperes, & gloria tua prostrata est, superata cum meâ patriâ? Dî melius dent: & precor ut hasta Pelias intorta forti tuo brachio transfigat latus Hectorum. O Græci, mittite me; missa precabor dominum; & dabo multa oscula mista mandatis. Ego plùs faciam quàm Phoenix, plùs quàm Ulysses desertus (credite!) plùs quàm frater Teucri.

NOTÆ.

^s Pleetra] Quibus pulsatur cithara. Te musica cum amicâ oblectat.

^t Amica] Diomedam Phorbantis filiam intelligit, quâcum, ademptâ Hippodamiâ, Achilles dormire consueverat.

^u Pugna] Pro Achille respondet Briseïs, ut eâdem operâ ipsum accuset.

^x Threïciam] Propter Orpheum, qui in Thraciâ tantum lyrâ ab Apolline patre seu Mercurio acceptâ, valuisse traditur, ut etiam cantûs suavitatem sylvas & saxa moveret.

^y Pelias] Nomen Achillis hastæ proprium, à Pelio Thessaliæ monte, unde excisa

ea dicitur; vel, ut aliis placet, à Peleo Achillis patre, qui eâ potissimum valuit. Tantæ verò fuit magnitudinis, ut Patroclus, cum cætera arma fumeret, hastam reliquerit.

^z Mittite me] Jam Danaos Hippodamia ut se ad Achillem delegent, compellat: quæ quidem confidentia non leve est amoris sui testimonium.

^a Mandatis] A vobis, Danaï, acceptis, quæ ad Achillem perferam.

^b Teucri frater] Ajax est, qui unus fuit ex legatis ad Achillem.

- ^c Est aliquid collum solitis tetigisse lacertis,
^d Præsentisque oculos admonuisse sui.
 Sis licet immitis, matrisque ferocior ^e undis;
 Ut taceam, lacrymis comminuere meis.
- 135 Nunc ^f quoque (^g sic omnes Peleus pater impleat annos,
 Sic eat auspiciis ^h Pyrrhus ⁱ in arma tuis)
 Respice sollicitam Briseïda, fortis Achille;
 Nec miseram lentâ ferreus ure morâ.
 Aut, si versus amor tuus est in tædia nostri;
- 140 Quam siq te cogis vivere, coge mori.
 Utque facis, coges, abiit ^k corpusque colorque:
 Sustinet hoc animæ spes tamen una tui.
 Quâ si destituor, ^l repetam fratresque virumque:
 Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.
- 145 ^m Cur autem jubeas? stricto pete corpora ferro,
 Est mihi, qui fosso pectore sanguis eat.
 Me petat ille tuus, qui, si ⁿ Dea passa fuisset,
 Ensis in ^o Atridæ pectus iturus erat.

INTERPRETATIO.

Est aliquid tetigisse collum brachiis assuetis, & admonuisse oculos sui præsentis. Quamvis sis asper, & truculentior undis matris tuæ, tamen si fœdam, flecteris meis lacrymis. Nunc quoque (sic Peleus pater cumulet omnes annos, sic Pyrrhus arma induat tuis auspiciis) respice anxiam Hippodamiam, fortis Achille; nec durus tuæque miseram longâ morâ. Vel, si amor tuus intatus est in tædia nostri, coge mori, quam

cogis vivere sine te. Atque prout facis, coges; corpus & color mihi perit. Spes tamen una tui tuetur hoc vita; quâ si spoliior, revivam & fratres, & maritum; nec erit tibi gloriosum fœmina coacta mori. Cur verò cogas? Percute corpus meum nudato gladio. Habeo sanguinem, qui suat pectore transfixo. Ille tuus gladius, qui perfodisset Agamemnonis pectus, si Pallas non prohibuisset, in me convertatur.

NOTÆ.

^c *Est aliquid*] Imò magnam habere vim fatebitur, quicumque semel amaverit.

^d *Præsentisque*] Alii habent præsentisque oculos deinde sinum, & sinu: & suis: U-nus Vaticanus præsentisque sinus: tres alii præsentisque sinus. Prior Scriverianus satis antiquus,

Præsentisque oculos admonuisse sinus.

Ubi minimâ mutatione Heinſius pro sinus, sui legit: quamquam nihil ille repugnat, ut eam, quam etiam retinimus, & plures habent codices, lectionem approbemus, dum vulgatum, quæ certè, ut ille ait, inurbana est, rejiciamus.

^e *Undis*] Quæ nullius audiunt vota.

^f *Quoque*] Id est, Postquam tibi & ira tua consulueris, tibi que ab Agamemnone

satisfactum fuerit, consule etiam mihi miseræ.

^g *Sic omnes*] Obtestandi modus veteribus familiaris.

^h *Pyrrhus*] Achillis ex Deidamiâ filius, qui etiam Neoptolemus dictus est.

ⁱ *In*] Melius quàm ad, quod in vulgatâ lectione Heinſius notavit, majorem quia habet emphasim, animique ferocitatem probat.

^k *Corpusque*] Id est, ejus habitudo, Gall. l'embonpoint. Ang. Good case.

^l *Repetam*] Mortis beneficio scilicet.

^m *Cur autem jubeas*] Cum tu, scilicet, istud efficere possis.

ⁿ *Dea*] Pallas, quæ, ut Homerus scribit, Achilli, cum stricto ense in Agamemnonem ferretur, obstitit.

^o *Atridæ*] Agamemnonis, Atrei filii.

Ah!

Ah! potiùs nostram, tua ^p munera, vitam:
 150 Quod dederas hosti victor, amica rogo.
 Perdere quos meliùs possis, ^q Neptunia præbent
 Pergama: ^r materiam cædis ab hoste pete.
 Me modò, sive parâs ^s impellere remige classem,
 Sive manes, domini jure venire jube.

INTERPRETATIO.

Ab! potiùs tuearis nostram vitam tua dona: hoste. Tantummodo, sive cupias reducere clas-
peto à te amica, quod tu victor dederas mihi sem remigibus, sive commoreris, impera pro
inimicæ. Troja Neptunia exhibet quos justius jure domini me accedere.
queas iterinere: quære materiam necis ab

NOTÆ.

^p Munera] Quia victor illi eam adimere | ^r Materiam] Id est, Quod interficiat.
 poterat. Vitam munera, Appositio.
^q Neptunia] A Neptuno cum Apolline æ- | ^s Impellere] In patriam tuam redire.

EPISTOLA IV.

ARGUMENTUM.

*Theseus Ægei filius, interempto Minotauro, Ariadnen Minois & Pasiphaës filiam, quam, et
 lotam sibi opem, ducturum se uxorem domum promiserat, eamque, simul cum Phædra sorore
 ejus, navi impositam abduxit. Verùm enim Bacchi admonitu in Naxo, sive, ut alii volunt
 in Chio, Ariadne relictâ, Phædrâ duxit: quæ deinde, absente Theseo, in Hippolyti pri-
 vigni, quem ex Hippolyte Amazone suscepserat, amorem exarsit. Qui, cum cælibem amoris
 vitam sese veniendò oblectaret, nec in ejus consuetudinem abduci posset, hæc epistola amorem ei
 suum proficitur.*

PHÆDRA HIPPOLYTO.

Quâ, nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem
 Mittit ^a Amazonio ^b Cressa puella viro.
 Perlege ^c quodcunque est. Quid epistola lecta nocebit?
 Te quoque, in hæc aliquid, quod juvet, esse ^d potest.

INTERPRETATIO.

Phædra, puella Cretensis, mittit Hippoly- | cunque est. Quid epistola lecta oberit?
to, viro Amazonio, salutem, quâ ipsa non | Potest esse aliquid in hæc, quod profit quoque
fruetur, nisi tu obtuleris. Perlege quod- | tibi.

NOTÆ.

^a Amazonio] Hippolyto, Hippolytes Ama- | senserit. Neque verò immeritò maximam
 zonis filio.
^b Cressa] Phædra; Minois Cretensium
 regis filia.
^c Quodcunque est] Quia Hippolyti inge-
 nium noverat, quam frustrâ alias illexerat,
 cujusque fastidia experta erat, cavet Phæ-
 dra, ne etiam epistolam suam legere ille de-
 dignetur, cum primum quid sibi ea velit, | tur.
^d Potest] Curiositatem acuit Hippolyti,
 ut inter legendum suppositis dolis capia-

- 5 His arcana ^e notis terrâ pelagoque feruntur :
^f Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.
^g Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit
Lingua, ter in primo ^h destitit ore sonus.
ⁱ Quâ licet, & ^k sequitur, pudor est miscendus amorì :
10 Dicere quæ puduit, scribere jussit ^l Amor.
Quidquid Amor jussit, ^m non est contemnere tutum :
Regnat, & in dominos jus habet ille ⁿ Deos.
Ille mihi primo dubitanti scribere, dixit,
Scribe : *habuit victas ferreus* ^o ille manus.
15 ^p Adsit &, ut nostras avido ^q fovet igne medullas,
^r Figat sic animos in mea vota suos.
Non ego ^s nequitia socialia ^t fœdera rumpam :
Fama (velim quæras) crimine nostra ^u vacat.
Venit Amor gravius, quod ^x seriùs ; urimur intus,
20 Urimur ; & ^y cæcum pectora vulnus habent.
Scilicet ut teneros lædunt juga prima juvencos,
Frænaque vix patitur de grege ^z captus equus :

INTERPRETATIO.

^e Quæ secreta sunt, portantur terrâ & mari his
^f signis : Hostis legit litteras acceptas ab hoste.
^g Lingua mea ter conata tecum verba facere,
ter constitit inutilis, ter vox restitit in ex-
tremis labiis. Quatenus fieri potest, & ju-
vat, pudor est jungendus amorì : Amor impe-
ravìt scribere, quæ puduit me loqui. Non
est tutum spernere quicquid amor imperavit :
Imperat, & ille jus habet in dominos Deos.
Ille dixit mihi incertæ primò an scriberem,

Scribe ille durus porriget manus victas.
Utinam faveat, & quemadmodum ille incu-
bat medullis nostris igne fervido, sic vertat
mentem tuam in mea desideria. Ego non
solvoam levitate fœdera socialia ; fama nostra
(opto ut inquiras) est intacta. Amor fit vehe-
mentior, quò tardior. Ardemus intus, arde-
mus ; & cor habet profundum vulnus. Nimi-
rum ut prima juga vulnerant juvencos teneros,
& equus de grege prebensus ægrè tolerat fræna :

NOTÆ.

^e Notis] Litteris.
(^f Inspicit] Ergo nulla potest esse ratio, cur
ab epistolæ meæ lectione abstineas.
^g Ter tecum] Habet jam primum istud
commiserationem, & ad favorem concilian-
dum aptum est.
^h Destitit] Alii restitit & constitit. Sed
bene Heinſius nihil mutandum esse censuit,
& exemplis probavit.
ⁱ Quâ licet] Id est, quatenus licet, & a-
moris violentia patitur, cum eo verecundia jun-
genda est.
^k Sequitur] Conveniens est. Ita & Cicero.
^l Optimâ verò ratione suum in scribendo con-
siliū hoc versu approbat.
^m Amor] In alium, Amorem scilicet, cul-
pam suam rejicit.
ⁿ Non est] A necessitate amorem suum
excusat ; sed vide mihi quæso, quâ arte il-
lus ante conetur, quàm ipsum revelet. Eâ

planè methodò noxios servos Terentius nos-
ter in scenam inducit.
ⁿ Deos] Qui cupidinis etiam sentiunt sa-
gittas.
^o Ille] Hippolytus, Succumbet ; & quæ
imperabis faciet.
^p Adsit] Votum est, ut Amor sibi in de-
mulcendo Hippolyto opem ferat.
^q Fovet] Id est, Quemadmodum me amoris
igne consumit Cupido, teque perditè amo.
^r Figat] Sagittis te vulneratum voluntati
meæ subjiciat.
^s Nequitia] Id est, Libidinosa levitate.
^t Fœdera] Quæ tu mecum iniveris, supple.
^u Vacat] Impudicitiae nota nulla me hæ-
tenus infamavit.
^x Seriùs] Id est, Ætate proveciori.
^y Cæcum] Occultum adeoque grave.
^z Captus] Id est, Cum primum est captus
de grege.

- Sic malè vixque subit primos ^a rude pectus amores :
 Sarcinaque hæc animo non ^b sedet apta meo.
 25 ^c Ars fit, ubi à teneris ^d crimen condiscitur annis :
^e Quæ venit exacto tempore, pejùs amat.
 Tu ^f nova servatæ capies ^g libamina famæ ;
 Et paritur nostrum fiet uterque ^h nocens.
 30 ⁱ Est aliquid, plenis pomaria ^k carpere ramis,
 Et tenui primam deligere ungue rosam.
^l Si tamen ille prior, quo me sine crimine gessi,
 Candor ab ^m insolitâ labe notandus erat ;
 At bene successit, ⁿ digno quòd adurimur igni :
^o Pejus adulterio turpis adulter abest.
 35 Si mihi concedat Juno ^p fratremque virumque ;
 Hippolytum ^q videor præpositura Jovi.

INTERPRETATIO.

ita cor inassuetum malè & ægrè patitur primos amores ; & hoc onus non convenit animo meo. Ars succedit, cum crimen discitur à primis annis. Quæ amat cum tempus præterit, amat iniquius. Tu decerpes prima libamina famæ servatæ ; & uterque nostrum fiet pariter conficius. Aliquatenus juvat carpere pomaria plenæ ramis, & colligere primam

rosam ungue acuto. Si tamen illa innocentia prior, quâ vixi sine crimine, erat maculanda culpâ infuatâ ; at bene cecidit, quòd ardemus præclaro amore : Mæcebus sordidus, qui est quid turpius adulterio, abest. Si Juno, mihi daret & fratrem, & maritum suum, videor antepositura Hippolytum Jovi.

NOTÆ.

^a Rude] Quòd antea amoris stimulos nullos senserat. Sensus est, se nimium & afflictum amare.

^b Seder] Metaphora ab illis petita, qui onus grave portantes, illud modò in hunc, modò in illum humerum rejiciunt.

^c Ars fit] Ex quâ facilitas nascitur ad operandum, laborque minuitur.

^d Crimen] Amandi scilicet.

^e Quæ venit] Quæ mulier serò in amorem incidit, violentius, & graviore cum poenâ amat.

^f Nova] Prima.

^g Libamina] Id est, Quod primum ex famâ meâ, bucusque tam egregiè servatâ, & hac tenus inviolatâ, decerptum fuerit, habebis. Vel, tu primus castitatis & pudicitie famam (quam maritus non aufert) delibabis.

^h Nocens] Cum neque ego, præter maritum, hac tenus quemquam amaverim ; neque tu puellam ullam attingeris ; uterque, si me redamare velis, amoris crimine pariter tenebimur.

ⁱ Est aliquid] Ad voluptatem confert.

^k Carpere] Id est, Pomaria intrare, ex quibus nullum adhuc pomum collectum fit ;

& ex ramis, fructibus plenæ, primum florem & fractum auferre : Ad pudicitiam istud referendum. Verum cave sis istæ te capiant nequitie, & improvidum à mentis puritate seducant : iis enim vivimus, quæ cum voluptate cogitamus.

^l Si tamen] Secum communicat Phædra, & de eo quod antea tetigit, crimine, amore scilicet, ratiocinatur : idque seipsam consolatur, quod è re natâ haud melius fieri potuerit ; tum inde laudando Hippolyto locum facit.

^m Insolitâ] Jam antea castitatis laudè sese commendavit.

ⁿ Digno] Id est, Quòd juvenem amore dignum amamus.

^o Pejus] Hic est sensus, Quandoquidem necesse mihi fuit amare, & adulterium committere, bene est quòd non dignum hominem non amavi, quod pejus esset ipso adulterio.

^q Fratremque] Jovem ; qui Junonis est & frater & vir.

^q Videor] Id est, Credo quod præponerem Hippolytum Jovi.

Jam

- Jam quoque (vix credas) ^r ignotas ^s mutor in artes:
^t Est mihi ^u per sævas impetus ire feras.
 Jam mihi ^x prima Dea est, arcu ^y præsignis ^z adunco
 40 ^a Delia: ^b Judicium subsequor ipsa tuum.
 In nemus ire libet, ^c pressisque in retia cervis,
 Hortari celeres per juga summa canes;
 Aut tremulum ^d excusso jaculum vibrare lacerto;
 Aut in gramineâ ponere corpus humo.
 45 Sæpe juvat ^e versare leves in pulvere currus,
 Torquentem frænis ora ^f fugacis equi.
 Nunc ^g feror, ut Bacchi ^h furiis ⁱ Eleleïdes actæ,
^k Quæque sub ^l Idæo ^m tympana colle movent.

INTERPRETATIO.

Jam quoque (vix possis fidem adhibere) sum propensa ad artes ignotas antea: percipio insequi feras crudeles. Jam Dea Delia conspicua arcu recurvo est mihi potissima: ego probo judicium tuum. Cupio in sylvas progredi, & cervis in cæsses concitatis, instigare canes veloces per ultima montium cacumina:

aut jacere tremulum jaculum brachio fortiter moto; aut sternere artus in terrâ herbosâ. Sæpe libet mihi flectenti frænis ora equi fugacis agitare leves currus in pulvere. Nunc incedo ut Bacchi ministræ agitatæ ejus furiis, & ut illæ quæ pulsant tympana sub monte Idæo.

NOTÆ.

r Ignotas] De venaturâ loquitur, cui data antea non fuerat.

s Mutor in artes] Venustissimè, pro vehementer amo.

t Et mihi] Quia artis est amatoris, sese ei, quem amamus, facilem & indulgentem commodare, nostrosque ex ejus moribus mores instituere; ideo Phædra sibi ad venationem, quam Hippolytus unicè amabat, propensum animum esse dicit.

u Per sævas] Plùs est quàm si dixisset in feras.

x Prima] Quia venationem, cui & indulget Hippolytus meus, ipsa amat.

y Præsignis] Nam etiam arcu instructa pingitur.

z Adunco] Enimvero in arcûs extremitate, ubi nervus alligatur, cornua apponuntur recurva, ne is inter tentendum, per ejusdem extremitates exerat.

a Delia] Diana, à Delo Insulâ, ubi, cum Apolline fratre, nata dicitur.

b Judicium] Id est, Quandoquidem Dianam præsertim colendam tibi jussisti, eandem quoque in venatione sequar.

c Pressisque] In retia abactis.

d Excusso] Inter vibrandum de more.

e Versare] Currum & equos agitare & regere.

f Fugacis] Hanc vocem, pro quâ sequacis posuerat Heinſius revocari.

g Feror] Amoris impatienciâ, hæc illuc. Bacchantium more, non sine furore discuro.

h Furiis] Passim ex poetarum scriptis quis fuerit Baccharum furor facilè est edificere. Ejus rei Pentheum & Lycurgum testes facit Horatius, Carminum Lib. 2. Ode 19.

i Eleleïdes] Bacchæ, Bacchi ministræ. Bacchus enim Eleles à vociferatione, etymologiâ Græcâ, dictus est; quod cum strepitu & clamoribus, ejus orgia, seu furialia sacra celebrarent.

k Quæque] Mulieres intellige, Cybeles, seu Deum matris sacra, cum Gallis seu Corybantibus, ejus ministris, celebrantes.

l Idæo] Ida mons fuit Phrygiæ, Cretæ etiam, ubi maximus fuit Cybeles cultus.

m Tympana] Incondito tympanorum & fistularum sono, ac furiali ululatu, ut Bacchi, ita & Cybeles sacra peragebantur.

- Aut quas semideæ ⁿ Dryades, ° Faunique bicornes,
 50 Numine contactas ^p attonuere suo.
 Namque mihi ^q referunt, cum se furor ille remisit,
 Omnia. Me tacitam ^r conscius urit Amor.
 Forsit hunc ^s generis fato reddamus amorem;
 Et ^t Venus è totâ gente tributa petat.
 55 Jupiter ^u Europen (^x prima est ea gentis origo)
 Dilexit, tauro ^y dissimulante Deum.
^z Pasiphaë mater ^a decepto subdita tauro,
 Enixa est utero ^b crimen onusque suo.
^c Perfidus ^d Ægides, ducentia ^e fila secutus,
 60 ^f Curva meæ fugit tecta ^g sororis ope.

INTERPRETATIO.

aut quas semideæ Dryades, & Fauni bicornes
 attonitas reddiderunt, afflatus suo numine.
 Namque mihi omnia dicuntur, postquam fu-
 ror ille sedatus est. Amor conscius consumit
 me tacitam. Fortè hoc amore tenemur fato
 stirpis; & Venus petit tributa è totâ nostrâ

progenie. Jupiter amavit Europen (ea est
 prima origo gentis) tauro velante Deum.
 Pasiphaë, mea mater, subiecta tauro deluso,
 emisit crimen & sarcinam ex ventre suo. Infi-
 dus Theseus secutus fila illum regentia, se ex-
 tricavit domo implicitâ auxilio meæ sororis.

NOTÆ.

ⁿ Dryades] Nymphæ sylvarum præfides,
 eo nomine à quercu, originatione Græcâ,
 sic dictæ.

^o Faunique] Faunos, Satyros, Sylvanos
 & Silenos sæpe confundunt; eosque cornu-
 tos & caprinis pedibus, agrorum & sylva-
 rum Deos fecerunt Ethnici.

^p Attonuere] Attonitas & lymphaticas seu
 furiosas fecere. Creditum est enim ab anti-
 quis, furore corripì eos; qui Nympham
 aliquam vidissent.

^q Referunt] Qui me ita furentem conspexerunt,
 suppl.

^r Conscijs] Cujus ego sum conscia.

^s Generis fato] Gentis meæ fortune. Gall.
 Peut-être c'est par quelque fatalité attachée
 à notre maison, que. Angl. Perhaps it is by
 a kind of fatality appropriated to our house,
 that, &c.

^t Venus] Fabula est, Venerem, cum Solis
 indicio, in adulterio cum Marte esset de-
 prehensa, quò eam injuriam ulcisceretur,
 tantam in omne genus Solis immisisse amo-
 ris impatientiam, ut nulla ex eo orta mu-
 lier castitatem servare potuerit.

^u Europen] Fuit Europa filia Agenoris,
 quam Jupiter, rex Cretæ, navi, cujus insig-
 ne taurus erat, ex Phœniciâ abreptam, a-
 vexit: unde datus est locus fabulæ. Re-
 fertur verò istud ad id quod de sui generis
 fato dixit Phædra.

^x Prima] Ex Europâ enim natus est Mi-
 nos Phædræ pater.

^y Dissimulante] Notior est de Jove in tau-
 rum mutato fabula, quàm ut hîc de eâ
 quicquam dicatur.

^z Pasiphaë] Solis filia, Minois uxor, Phæ-
 dræ mater, quæ Pasiphaë tauri amore cap-
 ta, ut eo potiretur, arte Dædali, vaccæ lig-
 næ inclusa est. Ex quo Minotaurum pe-
 perit, monstrum mediâ corporis parte homi-
 nem, reliquâ taurum referens.

^a Decepto] Dædali artificio, qui ei vac-
 cam ligneam & Phasiphaën, pro verâ vaccâ
 subjecit.

^b Crimen] Minotaurum, criminis effectum
 & indicium.

^c Perfidus] Quia fidem Ariadnæ datam
 non servavit, sed eam in Naxo insulâ reli-
 quit.

^d Ægides] Theseus, Ægei filius.

^e Fila] Quomodo Theseus sese ex Laby-
 rintho extricaverit, fili ope, quod ex Ariadne
 acceperat, omnes mythologi explicant.

^f Curva] Inextricabiles & irremeabiles
 Labyrinthi ~~enclitica~~, & vias periphrasticè
 describit.

^g Sororis] Ariadnæ, quæ filium Theseo
 dedit. Scopus verò Phædræ est, sororis exem-
 plo, quæ ob Thesei amorem patrem etiam
 prodidit, illud quod supra de Veneris in su-
 am gentem vindictâ proposuit, consummare.

- En ego nunc, ne fortè ^h parum Minoia credar,
 In ⁱ socias leges ^k ultima gentis eo.
 Hoc quoque fatale est: placuit domus ^l una duabus;
 Me tua forma capit, capta ^m parente ⁿ soror.
 65 ^o Thesides Thesensque duas rapuere sorores:
 Ponite de nostrâ bina ^p tropæa domo.
 Tempore, quo vobis inita est ^q Cerealis ^r Eleusin,
^s Gnosia me ^t vellem detinisset humus.
^u Tunc mihi præcipuè (nec non tamen antè placebas)
 70 Acer in ^x extremis ossibus hæsit amor.
 Candida vestis erat, præcincti ^y flore capilli:
^z Flava ^a verecundus tinxerat ora rubor.
^b Quemque vocant ^c aliæ vultum ^d rigidumque trucemque,
 Pro rigido, Phædrâ iudice, fortis erat.
 75 ^e Sint procul à nobis juvenes, ut foemina, compti;
^f Fine colli modico forma virilis amat.

INTERPRETATIO.

En ego nunc, ne fortè dicar parum Minoia, venio postrema in leges socias mei generis. Hoc quoque est fato constitutum: una domus arrisit duabus; Pulchritudo tua me tenet, soror mea correpta est patre tuo. Thesides & Theseus ceperunt duas sorores. Erigite bina tropæa de nostrâ domo. Vellem Creta me habuisset tempore, quo Cerealis Elefis intrata

est vobis. Tunc (& tamen antè mihi placebat) vehemens amor sedit in meis ossibus intimis. Vestis tua erat alba, coma sertis redimita; rubor pudicus pinxerat ora flava. Et species tua, quam aliæ appellant agrestem & truculentam, pro agresti erat strenua, ex sententiâ Phædræ. Juvenes ornati, samitarum more, sint procul à nobis. Elegancia virilis vultu ornari modica.

NOTÆ.

^h Parum Minoia] Id est, Ex aliâ, quàm ex Minis gente, quæ fato amanti dedita est.
ⁱ Socias] Nobis omnibus communes, ut amice teneamur.
^k Ultima] De Europâ loquens dixit prima. Ergo à primâ ad ultimam, omnes ex Minois gente amanti deditæ, aut ex amore procreate, fuerunt.
^l Una] Tua, scilicet. Hippolyte.
^m Parente] Tuo, Theseo.
ⁿ Soror] Mea Ariadne.
^o Thesides] Hippolytus, Thesei filius.
^p Tropæa] Monumenta victoriæ.
^q Cerealis] Ubi Cereris mystica sacra primum instituta sunt.
^r Eleusin] Eleusin siue Eleusis urbs est Atticæ, non procul ab urbe Athenis, ad occasum; ex quâ Ceres etiam cognominata.
^s Gnosia] Creta insula, ubi urbs Gnosus vel Gnosus celeberrima, Minois regia.

^t Vellem detinisset] Quia te non viderem nec amore flagrarer.
^u Tunc] Cum te in Cereris sacris vidi.
^x Extremis] Intimis.
^y Flore] Coronâ ex floribus. Habitum describit Phædra, quo sibi tantopere placuerat Hippolytus.
^z Flava] Quæ naturaliter flava sunt, seu alba cum minimo rubore.
^a Verecundus] Verecundiam & pudorem indicans.
^b Quemque] Tuum, scilicet.
^c Aliæ] Puella, quæ tecum in te oculos convertunt.
^d Rigidum] Gall. Rude, inhumain, & sauvage. Angl. Rude, inhuman, and savage.
^e Sint procul] Id est, Non amo.
^f Fine modico] Illud est quod Gall. dici-mus. A certain degré; à certaine mesure, Angl. To a certain degree; to a certain measure.

- * Te tuus iste rigor, positique sine arte capilli,
 Et ^h levis egregia pulvis in ore decet.
 Sive ferocis equi luctantia colla ⁱ recurvas;
 80 Exiguo flexos miror ^k in orbe ^l pedes.
 Seu ^m lentum valido torques hastile lacerto;
ⁿ Ora ferox in se versa ^o lacertus habet.
 Sive tenes ^p lato venabula ^q cornea ferro:
 Denique, nostra juvat lumina, quicquid agas.
 85 Tu modo ^r duritiem silvis deponere jugosis:
 Non sum ^s materiâ digna perire tuâ.
 Quid juvat ^t incinctæ ^u studia exercere Dianæ;
 Et Veneri ^x numeros eripuisse suos?
 Quod caret ^y alternâ requie, durable non est.
 90 ^z Hæc reparat vires, fessaque membra novat.
 Arcus (& arma tuæ tibi sunt ^a imitanda Dianæ)
 Si nunquam cesses tendere, mollis erit.

INTERPRETATIO.

Tua ista severitas vultus, & coma compta sine arte, & pauculus pulvis in ore pulcherrimo te decet. Sive flectis colla repugnantia equi indomiti; miror pedes reductos in parvo circulo. Sive vibras gravem hostiam potenti brachio; brachium validum habet vultum meum convertum in se: Sive tractas venabula cornea amplo ferro. Denique quicquid facias, illud

placet nostris oculis. Tu omittè tantum duritiem in sylvis montosis. Non sum digna mortis causâ tuâ. Quid prodest incumbere studiis Dianæ incinctæ, & sustulisse Veneri vires suas? Quod destituitur quiete alternâ non est durable. Hæc reficit vires, & restituit artus lassos. Arcus (tuque debes imitari armatæ Dianæ) fiet latus, si nunquam desinas intendere.

NOTÆ.

g Te tuus iste rigor] Mitius exponendus est hic rigor, cum dicit Phædra, Tuus iste rigor, quam supra rigidus. Gall. diceremus; Cet air de fierté que vous avez. Angl. That air of fierceness which you have.

h Levis] Qualls est, qui per corporis exercitium ex terrâ excitatur, deinde in vestes vultumque residet: quem molles & delicatuli adolescentes, ut feminæ curiosè vitant, viri sine affectatione abstergunt.

i Recurvas] Fræno, scil. non sine peritiâ. Dicit Phædra sibi Hippolytum quocumque fuerit statu & habitu, placere.

k In orbe] In parvo terræ spatio; est vero periti sessoris eo modo equum in gyrum dextrorsum & sinistrorsum versare.

l Pedes] Equi, scilicet, quem tu maximè arte flectis.

m Lentum] Ponderosum interpretor; quodque ideo curvatur.

n Ora] Mea, scil. nam me in admirationem rapis, quidquid agas.

o Lacertus] Tuus, dum tu hastile torques.

p Lato] Id est, Latum ferrum habentia.

q Cornea] Ex Corvo arbore durâ, & ad venabula aptissimâ.

r Duritiem] Id est, Fac ut ex sylvis redeas mei amoris plenus.

s Materiâ] Causâ.

t Incinctæ] Id est, Quæ vestis sinus habet collectos, ut ad veneratorem sit expeditior.

u Studia] Venerationem. Nam Diana venerationis Dea, ejus fuit maximè studiosa.

x Numeros] Id est, Ea quæ Veneri suo loco & ordine conveniunt. Frequens est Gallicè hæc locutio.

y Alternâ] Eo nomine appellantur quæ sibi invicem succedunt.

z Hæc] Requies, scilicet, membra reficit.

a Imitanda] Id est, Oportet ut corpus & animus relaxet, sicut & arcus relaxantur, ne vis eorum assiduâ contentione infringatur.

- Clarus erat filvis ^b Cephalus, multæque per herbam
 Conciderant, illo percutiente, feræ.
 95 Nec tamen Auroræ malè se ^c præbebat amandum;
 Ibat ad hunc ^d sapiens à sene ^e Diva ^f viro.
 Sæpe sub ilicibus Venerem, ^g Cinyrâque creatum,
 Sustinuit positos quælibet ^h herba duos.
 Arsit & ⁱ CEnides in ^k Mænaliâ Atalantâ:
 100 Illa ^l feræ spoliū ^m pignus amoris habet.
ⁿ Nos quoque jam primū ^o turbâ ^p numeremur in istâ.
 Si Venerem tollas, ^q rustica silva tua est.
 Ipsa comes ^r veniam: nec me salebroso ^s movebunt
 Saxa, nec ^t obliquo dente timendus aper.
 105 ^u Æquora bina suis oppugnant fluctibus Isthmon,
 Et ^x tenuis tellus ^y audit utrumque mare.

INTERPRETATIO.

Cephalus erat celebris filvis, & multæ feræ procubuerunt in herbam, illo feriente. Neque tamen exhibebat se malè amandum Auroræ. Diosa sapiens ibat à sene marito ad hunc. Sæpe quodvis gramen duos habuit Venerem & filium Cinyræ, stratos sub quercubus. Etiam Meleager perditæ amavit Atalantam Arcadicam. Illa habet exuvias apri in pignus amoris.

Nos quoque recenscamur jam primū in istâ copiâ amantium. Si removeas Venerem, silva tua est agrestis. Ego te comitabor; nec cautes asperæ me retinebunt, nec aper metuendus dente obliquo. Duo maria obfrepunt Isthmo suis undis; & terra parva audit bina maria.

NOTÆ.

^b *Cephalus*] Celeberrimus ille Procris maritus, ab Aurorâ adamatus, qui etiam venator fuit.

^c *Præbebat*] Non enim dicit Auroram amasse, quod esset contra historiam; sed tantum ab iis omnibus non fuisse aversum, quæ amorem spectant. Atque hic locus ad Phædræ, Auroræ exemplo, excusandam, erat maxime idoneus.

^d *Sapiens*] Quæ maritum senem Cephalo juveni & eleganti postposuit.

^e *Diva*] *Aurora*.

^f *Viro*] *Tibone*, scilicet, Laomedontis filio, & Priami fratre.

^g *Cinyrâque*] Adonis est, Cinyrâ Cypriotæ rege & Myrrhæ ejus filiæ genitus, quem præsertim Venus amavit.

^h *Herba*] Id est, *Super herbâ* suis amoribus indulsit.

ⁱ *CEnides*] *Meleager*, de quo suprà, in Briseïdis Epistolâ.

^k *Mænaliâ*] *Arcadiâ*, à Mænalo, altissimo Arcadiæ monte.

^l *Feræ*] *Apri Calydonii*, de quo etiam epistolâ tertiâ.

^m *Pignus*] Quia eo Meleagri amor comprobatus est.

ⁿ *Nos*] *Tu & ego*.

^o *Turbâ*] Ne tam quidem turbâ; sed ubi rerum testimonia desunt, verbis opus est sententiam suam saltem fulcire.

^p *Numeremur*] *Mutuo amore teneamur*, sicut & alii, qui venatione sunt delectati.

^q *Rustica*] *Quæ nihil habeat pulchri, aut jucundi*.

^r *Veniam*] Si, scilicet, *velis amare me*.

^s *Movebant*] *A proposito tecum venandi abducent*.

^t *Obliquo*] Vel quia curvus est, vel quia obliquè ab apro impingitur.

^u *Æquora*] Isthmum Corinthiacum describit.

^x *Tenuis*] Omnino, siquidem Isthmus nihil aliud est, quàm terræ exiguum, ita inter duo maria coarctatum, ut vix impediatur, ne Chersonesus insula fiat.

^y *Audit*] Id est, *Sita est inter utrumque mare*. Audacia est tropi, quæ rei inanimatæ, quod animatorum est, tribuit.

- 2 Hic tecum ^a Træzena colam, ^b Pittheia regna:
 Jam nunc est patriâ gratior illa meâ.
 c Tempore abest, aberitque diu, ^d Neptunius heros:
 110 Illum ^e Pirithoi detinet ^f ora sui.
 2 Præposuit Theseus (nisi si manifesta negamus)
 Pirithoûm Phædræ, Pirithoûmque tibi.
 Sola nec hæc nobis injuria venit ab illo:
 In magnis læsi rebus uterque sumus.
 115 Ossa mei ^h fratris ⁱ clavâ perfracta trinodi
 Sparsit humi: foror est præda ^k relictâ feris.
 l Prima ^m securigeras inter virtute puellas.
 Te peperit, nati digna vigore ⁿ parens.
 Si quæras, ubi sit; ^o Theseus ^p latus ense peragit:
 120 Nec ^q tanto mater pignore tuta fuit.

INTERPRETATIO.

Celebro hic tecum Træzena, regna Pittheia: Jam nunc illa jucundior est patriâ meâ. Theseus abest ab aliquo tempore, & aberit diu; regio Pirithoi sui illum retinet. Theseus (nisi negare velimus ea, quæ aperta sunt) pluris fecit Pirithoûm, quam Phædræ & te. Nec illa una injuria nobis est orta ab illo; uterque sumus offensi in mag-

nis rebus. Per terram disjecit ossa mei fratris perfracta clavâ trinodia foror est deserta in prædam feris. Mater te genuit virtute præcipua inter Amazonas, digna virtute filii. Si petas ubi sit; Theseus transfudit latus gladio: nec mater fuit secuta tanto filio.

NOTÆ.

z Hic] Ubi tu esse & venari amas.
 a Træzena] Træzen seu Træzena urbs est Argolidis in Peloponneso, ab Isthmo Corinthiæto, ad ortum.
 b Pitthei] Ubi Pittheus pater Actibræ, quam Theseus matrem habuit, regnavit.
 c Tempore] Jam ab aliquo tempore: nisi majoris opportunitas, ut aliis placuit.
 d Neptunius] Theseus, cujus pater Ægeus, Ægei Neptunus.
 e Pirithoi] Quem jam supra Theseo amicitia conjunctissimum fuisse vidimus.
 f Ora] Regio quam Pirithoi incoluit, Thessalia, scilicet circa Peneum amnem, ubi potentatum Ixionem Pirithoi patrem tenuisse, scribit Diodorus. Ora verò, seu regio, posita est, pro Pirithoi incolâ.
 g Præposuit] Quandoquidem nos hic reliquit, & ad Pirithoûm suum non modo ixit, sed & ibi semper commoratur. Thesei verò injuriis, quem causatur negligentia, Hippolytum ad patris contemptum Phædra, & ad sui amorem, conatur perducere.

h Fratris] Minotauri.
 i Clavâ] Quâ, sicut & Hercules, in memoriam victoriæ, quam de latrone quodam reportavit, teli loco Theseus usus est.
 k Relictâ] Jam supra diximus, Ariadnen in insulâ Naxo à Theseo relictam.
 l Prima] Nunc ad injurias descendit à Theseo Hippolyto illatas: Et ut major prima videatur, quæ ejus matrem afflixit, eam ante omnia laudat.
 m Securigeras] Amazonas, quibus arma fuerunt præcipue secures.
 n Parens] Hippolytæ, mater tua.
 o Theseus] Alii contra scribunt, ab Amazone quâdam eam intersectam, fuisse, cum à Thesei partibus staret, bello quod ille adversus Amazonas gessit.
 p Latus] Invidiosè vox ista posita est, & facti atrocitatem auget.
 q Tanto] Te, scilicet. Multa autem solent uxoribus condonare mariti, liberipsum caquâ.

- At ^r nec nupta quidem, ^s tædâque accepta jugali.
^t Cur, nisi ne caperes regna paterna nothus?
 Addidit & ^u fratres ex me tibi: quos tamen omnes
 Non ego ^x tollendi causa, sed ille fuit,
 125 O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
 In medio nifu ^y viscera rupta forent!
^z I nunc, i, ^a meriti lectum reverere parentis:
^b Quem fugit, & factis abdicat ille suis.
 Nec, quia ^c privigno videar coitura noverca,
 130 Terruerint animos ^d nomina vana tuos.
^e Ista ^f vetus pietas, ævo moritura futuro,
^g Rustica ^h Saturno regna tenente, fuit.
ⁱ Jupiter esse pium statuit, quodcumque juvaret:
 Et fas omne facit ^k fratre marita soror.

INTERPRETATIO.

At nec fuit quidem desponsata, nec admissa face jugali. Quamobrem nisi ne spurius regna paterna consequeretur? Adjunxit etiam tibi fratres ex me; quos tamen omnes ego non fui causa educandi, sed ille. O utinam, pulcherrime rerum, præcordia tibi ob futura fracta essent in medio partu! Ito nunc, ito, & reverere torum patris meriti,

quem fugit & rejicit actis suis. Nec nomina vana metum incusserint tuæ menti. Quamvis videar noverca ventura ad privignum. Fuit ista antiqua pietas, dum Saturnus potiretur regno ruæ: quæ periret sæculo futuro. Jupiter sanxit pium esse, quodcumque prodesset, & Juno soror conjux Jovi fratri facis omne fas esse.

NOTÆ.

^r Nec nupta] Altera est Thesei injuria, quod Hippolyti matrem uxorem non duxerit, ut is nothus esset, nec hæreditarium regnum adiret.

^s Tædâque] Antea, in Phyllidis epistolâ, quædam eâ de re annotavimus.

^t Cur] Non duxit, scil. Hippolyten uxorem?

^u Fratres] Unum antea, Demophoonta nempe, videmus. Qui verò patres liberos suos valde amant, neque illis novercas, neque ex iis alios fratres querunt.

^x Tollendi] Educandi. Quæ verò fuerit priscorum temporum in infantibus crudelitas, quibus quidem temporibus, patres, pro libitu, recens natos, vel humo tollendos, deinde & nutriendos, vel mactandos, aut exponendos jubebant, fabulæ & historie prædicant.

^y Viscera] Hubertinus, qui certè maximam & imprimis laudabilem operam in Ovidio explanando collocavit, Phædræ sibi ipsi hoc in loco malè precatam esse, & mortem optasse, putavit. Nihilominus tamen eroderem potius per viscera intelligendos esse pueros, quos in ipso partu mallet suffocasse, quam ut Hippolyto nocerent.

^z I nunc] Irrisio est. Arbitratur Phædra se plura, quam sit opus, concessisse, ut omnem patris reverentiam ex Hippolyti pectore eradicaret.

^a Meriti] Immeritum contrà intelligit.

^b Quem] Hippolytum intellige, quem fugisse & factis exheredasse Theseum patrem Phædra contendit.

^c Privigno] Tibi, scil. Gall. Beau fils, Angl. A son-in-law.

^d Nomina] Privignus & Noverca.

^e Ista] Contemptum habet istud pronomen.

^f Vetus] Adeoque contemnenda & depouenda.

^g Rustica] In quibus neque cognitio, neque virtus, sed crassa modo rusticitas locum habuit.

^h Saturno] Saturnus Cæli & Terræ filius, Jovis pater.

ⁱ Jupiter] Qui nunc, patre de solio deturbato, mundi tenet moderamina.

^k Fratre] Pro fratri, Jovi scilicet, qui Junonis frater est. Dicit, Jovem omnia in amore licita fecisse, qui Junonem sororem in uxorem acceperit.

- 135 ¹ Illa ^m coit firmâ generis junctura catenâ,
 Imposuit nodos cui Venus ipsa suos,
 Nec labor est ⁿ celare, ^o licet; pete ^p munus ab ^q illâ;
^r Cognato poterit nomine culpa tegi.
 Viderit amplexos aliquis? landabimur ambo.
- 140 ^t Dicar privigno fida noverca meo.
^u Non tibi per tenebras duri referanda mariti
 Janua, non cultos decipiendus erit.
^x Ut tenuit domus una duos, domus una ^y tenebit,
 Oscula aperta dabas, oscula ^z aperta dabis.
- 145 ^a Tutus eris mecum, ^b laudemque merebere culpâ:
 Tu licet in lecto conspiciare meo.
 Tolle moras tantum, properataque ^c foedera ^d junge,
 Qui mihi nunc sævit, ^e sic tibi parcat Amor.

INTERPRETATIO.

*Illa fit conjunctio generis firmâ catenâ, cui Venus ipsa addidit nodos suos. Nec difficile est tegere, conceditur; posse munus ab illa; crimen poterit velari nomine affini. Alpe-
 xerit nos conjunctos aliquis? Ambo laudabi-
 mur; vocabor noverca indulgens privigno
 meo. Ostium mariti ferocis non erit tibi
 aperiendum de nocte; cultos non erit fallen-*

*us. Quemadmodum domus una nos duos
 habuit, domus una habebit. Ferebas oscula
 coram omnibus, feres coram omnibus. Eris
 securus mecum, & facies laudem tuam cri-
 mine, quamvis videaris in lecto meo. Re-
 move tantum moras, & nocte accelerata fœ-
 dera. Sic Amor, qui mihi est crudelis, tibi
 sit propitius.*

NOTÆ.

¹ Illa] Scopus est, omnem consanguinitatis proximitatem, præ Veneris necessitudine, aspernari; quasi hæc sola conjunctio dici mereatur. Atque id facit Phædra, ut omnem scrupulum ex Hippolyti animo, circa violandum paternum lectum, amoveat. Quod quidem cujus sit generis, nemo non videbit.

^m Coit] Est vera & firma, non ut imaginariæ simulatæ illæ sanguinis juncturæ. Il faut appeller alliance. Angl. It must be called kindred.

ⁿ Celare] Amores nostros, scilicet.

^o Licet] Facile est.

^p Munus] Celandi amores nostros, scil.

^q Illâ] Venere, quæ amorem alium pro alio ostendat. Clarius istud postmodum dicitur.

^r Cognato] Nomine, quo cognati appellantur. Totâ res manifesta fiet, duobus versibus proximè sequentibus.

^s Culpâ] Amor noster.

^t Dicar] Qui nos viderit amplexos, dicet istud ex charitate & pietate, non amore impuro, procedere.

^u Non tibi] A facilitate Hippolytum nititur in sententiam suam adducere.

^x Ut tenuit] Quando aliàs mecum fuisti in domo patris tui.

^y Te. eris] Nec quicquam in eo erit suspectum.

^z Aperta] Coram omnibus

^a Tutus] Ab omni infamiâ, scil.

^b Laudemque] Quia omnes, qui te videbunt, ex legitimo filii erga matrem affectu tuas blanditias venire arbitrabuntur.

^c Foedera] Amoris improba, scil. de quibus locuta est.

^d Junge] Veni citò & properanter, ut Amoris jungamus fœdera.

^e Sic tibi parcat] Id est, Ita tibi parcat, ut tu citò venias; vel potius, Ne tibi parcat, ut nec mihi pepercit Amor: sævitia sua te horsum adigat.

- Non ego dedignor supplex humilisque precari;
 150 Heu! ^r ubi nunc fastus? altaque verba jacent.
 Et pugnare diu, nec me submittere culpæ,
^h Certa fui: certi si quid haberet Amor.
 Victa precor, genibusque tuis regalia tendo
 Brachia. Quid deceat, non videt ullus amans.
 155 ⁱ Depuduit: profugusque pudor sua signa ^k relinquit.
 De veniam ^l fassæ, ^m duraque corda doma.
ⁿ Quò mihi, quò ^o genitor, qui possidet ^p æquora, Minos?
 Quòd veniant ^q proavi fulmina torta manu?
 Quòd sit avus, radiis frontem ^r vallatus acutis,
 160 Pupureo tepidum qui movet axe diem?
^s Nobilitas sub amore jacet. Miserere ^t priorum:
 Et, mihi si non vis parcere, parce meis.
^u Est mihi dotâlis tellus ^x Jovis insula ^y Crete.
 Serviat Hippolyto regia tota meo.

INTERPRETATIO.

Ego non refugio orare supplex & humilis!
 Heu! ubi nunc superbia? num ulla ad-
 sunt verba magnifica? Et diu constitui resis-
 tere, nec me tradere crimini; si Amor ha-
 beret aliquid constituti. Victa oro, & por-
 rigo brachia regalia ad tua genua. Nullus
 amans cernit quid deceat. Depuduit, & pu-
 dor exul deseruit sua signa. Ignosce confi-
 tenti, & vince tuum cor durum. Quid mihi

prodest, quòd pater sit Minos, qui obtinet
 maria? Quòd fulmina vibrata torqueantur
 manu proavi? Quòd avus, qui curru purpu-
 reo diem calidum reducit, habeat frontem cir-
 cumdatam radiis acutis? Nobilitas sub amore
 prostrata est. Miserere majorum, & ignosce
 meis, si nolis mihi ignoscere. Creta insula,
 Jovis terra, est mihi in dotem: regia tota pa-
 reat meo Hippolyto.

NOTÆ.

^f Ego] Nunc in se ipsam reflectitur: dum-
 que videtur sola secum agere, eò maxime
 Cupidinis arcus contra Hippolytum inten-
 dit, amoremque non contemnendum suadet.
 Ego verò pronomen, magnam habet em-
 phasim, quasi diceret, Ego Jovis & Solis
 neptis, quæ antea quosvis solebam spernere,
 jam supplex, &c.

^g Ubi nunc] Conqueritur, quòd omnia a-
 mor in ipsa depresserit & proculcaverit.

^h Certa fui] Prorsus decreveram amorì re-
 sistere.

ⁱ Depuduit] Pudorem omnem abjeci.

^k Relinquit] Virtutem & honestatem, cu-
 jus est custos quandoque deserit. Metaphora
 sumpta à militibus.

^l Fassæ] Mihi, quæ amorem meum sum tibi
 confessa, parce.

^m Dura] Tua, scil. atque, ad amorem
 secte.

ⁿ Quò mihi] Quid mihi prodest?

^o Genitor] Sit mihi, supple.

^p Æquora] Quia rex Crete, cujus latè
 imperium per mare valuit.

^q Proavi] Jovis, scil. qui Phædræ ex
 parte matris proavus fuit, quandoquidem
 ipsa filia fuit Pasiphaë, Pasiphaë Solis, Jo-
 vem verò patrem Sol habuit. Sed ex parte
 patris Minos Jupiter Phædræ tantum avus
 fuit.

^r Vallatus] Pingitur & Sol idem eo modo
 radiis circumdatus.

^s Nobilitas] Mea, scil.

^t Priorum] Majorum meorum, ne coacta
 divitiæ tuæ turpi amoris exitu gentis decus vio-
 lem.

^u Est mihi] Oratoriè istud discitur. Quo
 enim jure sola paternum regnum obtinuis-
 set.

^x Jovis] Ubi & ille natus & educatus est.

^y Crete] Nobilissima Mediterranei insula.
 Candia.

Fleſſe

- 165 Flecte^z feros animos. Potuit^a corrumpere^b taurum.
 Mater: eris tauro sævior ipse tauri?
 Per Venerem parcas oro, quæ^c plurima mecum est:
^d Sic nunquam, quæ te spernere possit, ames.
 Sic tibi^e secretis agilis^f Dea saltibus adsit,
 170 Silvaque^g perdendas præbeat alta feras.
 Sic faveant^h Satyri, montanaque numina Panes:
 Et cadat adversâ cuspide fossus aper.
 Sic tibi dentⁱ Nymphæ (quamvis odisse puellas
 Diceris) arentem quæ levet unda sitim.
 175 Addimus hic lacrymas precibus quoque: verba precantis
 Perlegis, & lacrymas^k finge videre meas.

INTERPRETATIO.

Frangere ferociam animi. Mater potuit movere taurum: erisne ipse crudelior tauro feroci?
 Per Venerem, quæ est plurima mecum, precor te, ut mihi ignoscas: sic nunquam diligas quæ possit te contemnere. Sic tibi Diana faveat in saltibus remotis, & silva excelsa exhibeat feras interficiendas. Sic adsint Satyri,

& Panes Dii montani, & aper transoerberatus cadat venabulo tuo opposito. Sic Nymphæ (quamvis diceris odisse puellas) tibi aquam exhibeant, quæ sedes sitim siccam. Adjungimus quoque lacrymas his precibus: absolvis verba orantis, cogita etiam cernere lacrymas meas.

NOTÆ.

- z Feros] Amori resistentes.
 a Corrumpere] Ad amorem sui perducere.
 b Taurum] Quando ipsa Pasiphaë, sese in vaccâ lingæ à Dædalo fabricatâ, occultavit.
 c Plurima] Quia multum amabat Phædra. Sed vide quomodo ex verbis fecit argumentum.
 d Sic] Obtestandæ particula: Id est, Perinde eveniat, ut tu ames vel non ames puellam, quæ te amet aut spernat, ut tu mihi perceris.
 e Secretis] Ab hominum cœtibus remotis.
 f Dea] Diana.
 g Perdendas] Interficiendas.
 h Satyri] Jam antea Satyros, Faunos,

Panesque, Deos esse agrestes & sylvaticos diximus.

i Nymphæ] Aquarum Deæ. Hippolyto Phædra ea omnia adprecatur, quæ à venatore possunt desiderari.

k Finge] Optimè istud ultimum addidit, nam nihil magis animum movet, quàm istud quod phantasiâ repræsentatur. Frustrâ tamen Phædra castissimum pectus ad nequitiam conata est perducere. Quamobrem illum ad patrem accusavit, quasi de stupro eam appellâisset; ex quo factum, ut correptâ fugâ, atque exterritis equis, qui ejus currum trahebant, à Phocis, quos Neptunus Thefei voto immisit, per scopulos & saxa distractus, malè periërit.

EPISTOLA V.

ARGUMENTUM.

Cum Hecuba, Cissei filia, & Priami uxor, gravida esset, ardentem se parere facem, quâ omnis inflammaretur Troja, somniavit. Territus itaque Priamus oraculum consuluit: à quo cum responsum accepisset, filium ipsi fore, qui patriæ exitium afferret, partum, quàm primum ederetur, interfici jussit. Hecuba verò, cum puerum, qui postea Paris dictus est, peperisset, maternâ pietatē mota, pastoribus regius eundem clam alendum mandavit. Qui, cum jam convalescisset, Cnemon Nympham adamavit, eamque, ut nonnullis placet, uxorem duxit. Sed cum

Junio

Juno, Pallas, & Venus de pulchritudine contenderent, propter aureum pommum, in quo scriptum legebatur. Detur Pulchriori, à Jove ad Paridem arbitrum remisse sunt: cui, cum Juno regnum, Pallas sapientiam, Venus mulierem pulcherrimam obtulisset, pro Venere sententiam tulit. Postea à patre cognitus Paris, & receptus, Sparten navigavit, Helenamque Menelai uxorem raptam abduxit Trojam. Quo intellecto, Cœnone conqueritur hanc epistolâ de ejus perfidiâ, Helenamque Græcis reddat, suadet.

CÆNONE PARIDI.

- P**erlegis? An conjux prohibet ^b nova? perlege: non est
 ista ^c Mycenæa ^d littera facta manu.
^e Pegasis Cœnone, ^f Phrygiis celeberrima sylvis,
^g Læsa queror de te, si finis ipse, meo.
 5 Quis Deus opposuit nostris sua numina votis?
 Ne tua permaneam, quod mihi crimen obest?
 Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est;
 Quæ venit indignæ pœna, dolenda venit.
 Nondum ^h tantus eras, cum, te contenta marito,
 10 Edita de magno flumine Nympha fui.
 Qui nunc ⁱ Priamides (^k adsit reverentia vero)
 Servus eras. Servo nubere Nympha ^l tuli.
 Sæpe ^m greges inter requievimus arbore tecti,
 Mistaque cum foliis præbuit herba torum.
 15 Sæpe super stramen foenoque jacentibus ⁿ alto
 Defensa est humili cana ^o pruina casâ.

INTERPRETATIO.

Perlegisti? An recens nupta impedit?
 Perlege: illa epistola non est scripta manu
 Mycenæâ. Ego Cœnone Pegasis laudatissima
 in sylvis Phrygiis offensa conqueror de te,
 qui meus es, si tu ipse concedis. Quis Deus
 objecit suam potestatem nostris desideriis?
 Quænam culpa obicem ponit, ne semper sim
 tua; ferendum est leniter quicquid patiaris ex
 merito pœna: quæ offertur immerenti, offertur

agrè ferenda. Nondum tam magnificus eras,
 cum ego Nympha, nata ex magno flumine, fui
 contenta te marito. Tu qui nunc filius Priami
 (concedatur bonor veritati) eras servus. Ego
 Nympha sustinui nubere servo. Cubuimus sæpe
 inter greges, obvelati arboribus; & herba
 mista cum foliis fuit nobis lectus. Sæpe alba
 pruina depulsa est à nobis prostratis super stra-
 mento & scæni metâ, depresso tugurio.

NOTÆ.

^a Cœnone] Nympha Cebrenis, Troadis
 fluvii filia, ut placet Appollodoro: vel Xan-
 thi, ut alii volunt.

^b Nova] Helena, scil. quam nuper rapuisti.
 Invidiosè.

^c Mycenæâ] Menelai aut Agamemnonis;
 quorum patria Mycenæ Peloponnesi civitas.

^d Littera] Quæ Helena à te repetatur;
 quamque adeo non libenter legas.

^e Pegasis] Fontana, Græca Etymologia;
 & una ex Naiadibus, cum sit fluvii filia.

^f Phrygiis] Jam antea diximus hanc Phry-
 giam, quæ minor est, Troadem esse, quæ
 mons Ida, ubi Paris educatus fuit.

^g Læsa] Quandoquidem aliam conjugem,
 Helenam, scil. tibi delegisti.

^h Tantus] Tanto nomine & potentiâ. Cre-
 debatur enim Paris pastoris regii servus, non
 regis filius.

ⁱ Priamides] Priami filius.

^k Adsit reverentia] Id est, Ignoscas, si
 vera narro.

^l Tuli] passa sum.

^m Greges] Pergit in retundendâ Paridis
 superbiâ, quia se rejectam credit.

ⁿ Alto] Super scæni æceros, in scæni.

^o Pruina] Gall. Gelee blanche, Angl. Hoar
 frost.

Quis

- 20 Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos,
 Et tegeter catulos quâ fera rupe suos?
 Retia sæpe comes^a maculis distincta tetendi;
 Sæpe citos egi per iuga longa canes.
 Incisæ^r servant à te mea nomina fagi;
 Et legor Ænone falce notata tuâ.
 Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt;
 Crescite, & in titulos surgite rectâ meos.
 25 Populus est (memini) fluviali confita ripâ,
 Est in quâ^s nostri litera scripta memor.
 Popule, vive precor, quæ confita margine ripæ,
 Hoc in rugoso cortice carmen habes:
 Cum Paris Ænone poterit spirare relicta,
 30 Ad fontem^t Xanthi versa recurret aqua.
 Xanthe, retro propera; versæque recurrite lymphæ,
 Sustinet Ænonen deseruisse Paris.
 * Illa dies^y fatum miseræ mihi dixit: ab illâ
 Pessima^z mutati cœpit amoris^a hyems;

INTERPRETATIO.

Quis ostendebat tibi saltus commodos ad ve-
 randum, & quâ caute fera occultaret suos ca-
 tulos? Sæpe comes posui plagas maculis affec-
 tas. Sæpe agitari canes celeres per extensa
 montium cacumina: fagi à te sculptæ reti-
 nent mea nomina; & legor Ænone signata
 tuo scalpore. Et mea nomina tantum augentur,
 quantum trunci. Crescite, & in sublimem ni-
 timini rectâ in meam laudem. Est populus
 (recordor) posita ad amnis ripam, in quâ est

litera exarata memor nostri. Popule, vitam
 ducito, quæso, quæ posita es in extremâ ripâ;
 habes hoc distinctum in corrugato & aspero cor-
 tice: Cum Paris poterit vivere, Ænone de-
 fertâ, aqua reflexa feretur ad fontem Xan-
 thi. Xanthe, retrorsum curre, & aqua con-
 versæ recurrite: Paridem non pudet reliquisse
 Ænonem. Illa dies fatalis fuit mihi miseræ,
 ab illâ cæperunt gravissima mala amoris mu-
 tati:

NOTÆ.

p Quis] Jam beneficia exprobat.
 q Maculis] Sunt maculæ retis foramina,
 Gall Les mailles. Angl. The meshes. Hic
 somniavit quidam interpres: quod quidem
 ideo tantum admonéo, ut sibi quisque caveat,
 ne alienis erroribus ducatur.
 r Servant] Mos est adolescentibus eo modo
 corticibus arborum, puellarum quas amant,
 nomina insculpere. Quanquam verò leves
 & nullius ponderis videantur hæc exprobra-
 tiones; attamen cum præteritos amores &
 anteaquam vitam quasi ob oculos ponant,
 non possunt non esse magni momenti ad
 commovendum; ut hic etiam trunci, quos
 compellat Ænone, vocati respondeant.

s Nostri memor] Propter scripturam quam
 in eâ de me Paris signavit.
 t Xanthi] Fuit Xanthus fluvius agri
 Trojani.
 u Sustinet] Vim habet occultam vox
 ista, quasi dicat, quod incredibile est, illud
 fecit.
 x Illa dies] Quâ Venus & Juno, &c.
 lege ea quæ sequuntur.
 y Fatum dixit] Fuit fatalis.
 z Mutati] Qui mihi non amplius sanet;
 nam postea Paris aliò amores suos transiit.
 a Hyems] Frigus illud quod durum &
 molestum est, significat vulgò vox ista.
 Sæpe etiam pro re adversâ ponitur.

Quâ

- 35 Quâ Venus & Juno, sumptisque^b decentior armis
 Venit in^c arbitrium nuda Minerva tuum.
 Attoniti^d micuere sinus, gelidusque cucurrit,
 Ut mihi^e narrasti, dura per ossa tremor.
 Consului (neque enim modicè terrebar)^f anusque,
 40 ^g Longævolve senes: ^h constitit esse nefas.
ⁱ Cæsa abies, ^k scetæque trabes, &, classe paratâ,
^l Cærula^m ceratas accipit unda rates.
 Flēsti discedens: hoc saltem parce negare.
ⁿ Præterito magis est^o iste pudendus amor.
 45 Et flēsti, & nostros vidisti^p flentis ocellos:
 Miscuimus lacrymas mœstus uterque suas,
 Non sic appositis vincitur vitibus^q ulmus,
 Ut tua sunt collo brachia^r nexa meo.

INTERPRETATIO.

quâ Venus & Juno, & Pallas magis decora armis aptatis, venit nuda ad judicium tuum. Pectus percussum trepidavit, & horror gelidus cucurrit per ossa dura, ut mihi illud dixisti. Consului (neque enim parum percellerem) & anus, & senes longævus. Certum fuit esse nefas. Pinus sunt excisæ, & trabes dolatæ, &, classis excitatâ, mare cæruleum ex-

cipit naves cerâ obductas. Abiens lacrymas dedisti: noli saltem hoc diffiteri: iste amor est magis erubescendus quàm prior. Et lacrymasti, & intuitus es ocellos nostros lacrymantibus: uterque tristis confundimus lacrymas suas. Ulmus non sic constringitur vitibus juxta se positus, ut brachia tua connexa sunt collo meo.

NOTÆ.

^b Decentior] Spectabilior est Pallas, Dea belli, armata, qualem describit Homerus, quàm nuda.

^c Arbitrium] Ut judicaret Paris, quænam pulchrior, cui pomum daretur.

^d Micuere] Gall. diceremus, *J'eu de grands battemens de cœur.* Angl. *My heart did beat strangely.*

^e Narrasti] Tres Deas ad judicium venisse; promissamque tibi à Venere pulcherrimam puellam. Sed quæ molesta sunt, non exprimit.

^f Anus] Sortilegas & fatidicas, scil.

^g Longævus] Senes qui diu vixerunt: quos vulgus olim sortilegos, hodie veneficos itatim credit.

^h Constitit esse nefas] Pro certo cognovi nefas esse. Gall. *Il se trouva qu'il y avoit de la diablerie.* Angl. *It was plain there was witchery in it.*

ⁱ Cæsa] Ex monte Idæ, quâ naves conseruerentur, ut in Græciam ad Helenam navigaret.

^k Scetæque] Ad naves ædificandas dolatæ. ^l Cærula unda] Mare, cujus aquæ cæruleæ videntur.

^m Ceratas] Cerâ & pice oblitæ.

ⁿ Præterito] Quando me amabas.

^o Iste] Novus, quo in Helenam duceris. Per contemptum loquitur, cum dicit iste.

^p Flentis] Mei flentis; in genitivo casu, nam accusativus si esset, longa feret syllaba, ut annotavimus ad Sallustium. Nec constructio videri debet extraordinaria, namque eo planè modo Horatius, lib. 2. sat. 4.

— cum mea nemo.

Scripta legat, vulgò recitare timentis.

Atque ita & Virgilius, & Cicero loquuti sunt, ut optimè annotavit clarissimus Henricus.

^q Ulmos] Quâ arbore utebantur, præsertim in Italiâ ad fulciendas vites.

^r Nexa] Cum discederes in Græciam iter faceretur.

Ah!

- Ah! quoties, cū te vento^s querere teneri,
 50 ^rRiserunt comites! ille secundus erat.
 Oscula^u dimissæ quoties repetita dedisti!
 Quā vix sustinuit dicere lingua, Vale!
^xAura levis^y rigido pendentia lintea malo
^zSuscitat; & remis^a eruta canet aqua.
 55 Prosequor infelix oculis abeuntia vela,
 Quā licet; & lacrymis humet arena meis.
 Utque celer venias, ^bvirides^c Nereïdas oro:
^dScilicet ut veniās in mea damna celer.
^eVotis ergo meis, ^falii rediture, redisti?
 60 Hei mihi, pro dirā^g pellice^h blanda fui;
 Aspicit immensumⁱ moles nativa^k profundum;
 Mons fuit: æquoreis illa resistit aquis.
 Hinc ego vela tuæ cognovi^l prima carinæ:
 Et mihi per fluctus impetus^m ire fuit.

INTERPRETATIO.

Ab! quoties comites riserunt, cū quereris te retineri vento! Ille erat favens. Quoties obtulisti oscula iterata mihi relicta! Quā ægrè lingua tua potuit dicere. Vale! Ventus secundus, inflat vela pendentia ex malo erecto, & aqua pulsata remis albescit. Misera oculis comitor navem tuam fugientem quantū possum; & sabulum fit mandidum meis lacrymis. Atque precor glaucas Nereïdas, ut citō

redeas. Scilicet, ut citō redeas in meam calamitatem. Tu ergo, qui rediturus eras beneficio precum mearum, redisti ad alterius utilitatem? Hei mihi supplex fui pro crudeli pellice! Moles à naturā facta spectat mare vastissimum; mons fuit: illa stat adversus aquas marinas. Hinc ego cognovi prima lintea tuæ navis; & conata sum ad te venire per undas.

NOTÆ.

^s Querere] Indicat Ænone Paridem, quanquam ventus esset secundus, quodd esset adversus, conquestum, esse; ut saltem aliqua esset excusatio aut prætextus, quō amor suus erga Ænonen, qui eum retinebat, quodammodo dissimularetur.

^t Riserunt] De futili, quam obtendebas, excusatione; cū scirent te amore nostro teneri.

^u Dimissæ] Postquam discessisset, redibat, ut iterum oscula repeteret: quod amoris mollitiem prodit.

^x Aura] Paridis discessum exponit.

^y Rigido] Scilicet malus, seu navis arbor, Gall. *Le mât*. Angl. *The mast*, stare & erectus esse debet.

^z Suscitāt] Inflāt.

^a Eruta] Remis aqua propemodum ex profundo erui, seu trahi, videtur.

^b Virides] Quia inter herbas habitant & aquas, quæ ex riparum percussu viride & glaucæ conspiciuntur.

^c Nereïda] Nymphas, Nerei filias.

^d Scilicet] Et quasi irrisio sui ipsius, cū jam Paridem sciat alio amore implicitum.

^e Votis] Perinde loquitur, ac si vota sua causa fuissent reditus; ut inde majus Paridi ctimen objiciat. Argutè profectō.

^f Alii] In Helenæ, scilicet, utilitatem, & commodum.

^g Pellice] Pellex est, quæ legitimæ uxoris locum nequiter occupat. Helena hîc intelligitur.

^h Blanda] Apud Deos supplex, quod votis meis pro te sollicitavi.

ⁱ Moles natavi] Sigæum promontorium, aut quodvis aliud describit; unde Paridem Græciā redeuntē primū conspicatā est.

^k Profundum] Marē.

^l Prima] Quod affectum declarat; quō, primi, quod alii etiam sentire possunt, cognoscimus.

^m Ire] Ut te citius complecterer.

Dum

- 65 Dum moror, in summâ fulsit mihi purpura prorâ:
 Pertimui: ⁿ cultus non erat ille tuus.
 Fit proprior, terrasque ^o citâ ratis attigit aurâ;
 Foemineas vidî corde tremente genas.
 Non satis ^p id fuerat (^q quid enim furiosa morabar?)
- 70 Hærebat gremio turpis arctica tuo.
 Tunc verò rupique sinus, & pectora ^r planxi,
 Et secui madidas ungue ^s rigente genas;
 Implevique ^t sacram querulis ululatibus Iden.
 Illinc has lacrymas ^u in mea saxa tuli.
- 75 Sic ^x Helene doleat, desertaque conjuge ploret;
^y Quæque prior nobis intulit, ipsa ferat,
 Nunc ^z tibi conveniunt, quæ te per ^a aperta sequantur
 Æquora, ^b legitimos destituantque viros.
 At cum pauper eras, ^c armētaque pastor agebas,
- 80 Nulla, nisi CEnone, ^d pauperis uxor erat.

INTERPRETATIO.

Dum maneo, purpura mihi splenduit in extre-
 mâ prorâ. Valde timui; ille ornatus non erat
 tuus. Navis appropinquat, & attigit terras
 veloci vento: vidî vultus fœminæ corde at-
 tonito. Id non fuerat satis (Quid enim insana
 ibi stabam?) Infamis amica sedebat in tuo sinu.
 Tum verò vestes discerpsi, & pectus percussi,
 & laceravi genas madidas duris unguibus.

Et implevi sacram Idam lacrymosis quæstibus.
 Illinc tuli meas lacrymas in meas rupes. Sic
 Helena lugeat, & fleat derelicta à marito;
 & ipsa patiatur quæ prior nobis importavit.
 Nunc ad te veniunt, quæ sequantur te per
 vasta maria, & deserant maritos suos. At
 cum eras inops, & pastor pascebas boves, nullâ
 præter CEnonen erat uxor inops.

NOTÆ.

ⁿ Cultus] Pertimui, quod in prorâ sedentem
 aliquem conspicerer, cujus cultus, seu vestes,
 te non esse referebant.

^o Citâ] Quæ etiam citò navem ad por-
 tum perpulit.

^p Id] Vidisse fœminam purpurâ ornatam;
 ex quo statim crimen tuum perspicere debui.

^q Quid enim] Quam sustulerat Heinſius
 parenthesis, ad commodiorem sententiam, re-
 posui.

^r Planxi] Desperantium more percussi.

^s Rigente] Duro,

^t Sacram] Propter Cybelem præsertim,
 ejusque ceremonias.

^u In mea saxa] Ut ibi sola & mœsta jace-
 rent. Hæc est omnino dolentium & plan-
 gentium consuetudo. Primò querimoniis
 suos obvios quosque obtundunt; dein, ubi
 solati nihil est, lassæ in aliquod latibulum
 sese conjiciunt.

^x Sic] Ut ego doleo. Quam peritè natu-
 ram sequitur Ovidius.

^y Quæque] Et omnia eadem mala, quæ
 ipsa prior nobis intulit.

^z Tibi conveniunt] Pro tecum veniunt:

quod in aliis legitur codicibus. Ita verò
 locutum esse Ovidium exemplis probavit
 Heinſius, quæ postea videbimus. Invidiosè
 verò plurali numero utitur; ut significet
 CEnone nullam in Helenâ laudem, nullum-
 que amorem esse; sed eam commodis suis
 servire; quod mille aliæ pariter facerent.

^a Aperta] Quæ non dubitent alto & pro-
 celloso mari sese committere. Scopus est
 CEnones, Helenæ fucatum amorem ani-
 mamque titulis, non personæ servientem,
 infectari. Verum insuper ex zelotypiâ eam
 in transcurso perstringit; omniaque in ipsâ
 datnat. Gall. diceret, Vous avez à present
 des courreuses, qui, &c. Angl. You have at
 present some rambling whores, that, &c.

^b Legitimos] De Helenâ tantum loquitur,
 quæ maritum Menelaum reliquit; sed, ut
 modò innuimus, eam CEnone in meretricu-
 larum globum rejecit.

^c Armentaque] Armentum. Gall. Herde,
 troupeau de grosses bestes. Angl. Herds, a
 company of great cattle.

^d Pauperis] Tui: adeoque non te Helena,
 sed fortunam tuam sequitur.

Non ego miror opes, nec me tua regia * tangit,
Nec f de tot Priami dicar ut una nurus.

Non tamen ^a ut Priamus Nymphæ socrer esse recuset;
Aut ^b Hecubæ fuerim dissimulanda nurus.

85 Dignaque sum, & cupio fieri ^l matrona potentis;
Sunt mihi, quas possint sceptræ ^k decere, manus.

Nec me, fagineâ quod tecum frondè jacebam,
Despice: ^l purpureo sum magis apta toro.

Denique, ^m tutus amor meus est tibi: nulla parantur
90 Bella, nec ⁿ ultrices advehit unda rates.

• Tyndaris infestis ^p fugitiva reposcitur armis;
^q Hæc venit in thalamos dote superba tuos.

Quæ ^r si sit Danaïs reddenda, vel Hectora fratrem,
Vel cum ^s Deiphobo ^t Polydamanta roga.

INTERPRETATIO.

Ego non opto divitias, nec regia tua me moveat, nec ut dicar una nurus de tot Priami nuribus. Non tamen ut Priamus nolit esse socrer Nymphæ, aut fuerim nurus non agnoscenda Hecubæ. Et sum digna, & cupio fieri matrona regis; habeo manus quas sceptræ possint decere. Nec me contemnas, quod tecum cubabam super ramis fagineis; sum ma-

gis apta lecto purpureo. Denique meus amor est tibi securus; nulla bellâ a me adornantur; nec mare apportat naves ultrices. Helena fugitiva repetitur armis infestis; hæc dote illa fastuosa in in geniale tuum cubiculum. Quæ an sit restituenda Græcis, interroga vel fratrem Hectorem, vel Polydamanta cum Deiphobo.

NOTÆ.

e Tangit] Non ideo te amo, quod in patris regiâ magnificus agas.

f De tot] Plurimæ enim fuerunt Priami, cui 44 filii ab Appollodoro numerantur, unde Virgilius i. Æneid.

Vidi Hecubam, centumque nurus.

g Ut] Vim particulae ex paraphrasi intellige. Sensus est enim, Quod ego non moveor regiâ tuâ, nec magnificis titulis, causam non debet præbere, ut Priamus nolit mihi esse socrer, nam Nympha sum. At restricta & contracta est oratio. Gallicè eodem propemodum modo diceremus, Ce n'est pas qu'eskant nymphes, comme je suis, Priam put refuser de m'être beau-pere. Angl. There is no reason that Priam should refuse me his daughter-in-law, being a nymph as I am. Istud verò addidit Cenone, ne rustica, & quæ aulica & regalia ignoraret, fortè videretur.

h Hecubæ] Priami uxori. Gall. Ni que j'aye été une personne qu'Hecubo put désavouer pour sa bru. Angl. Nor am I such a person, that Hecuba should refuse to be my mother-in-law.

i Matrona] Quæ cum viri in matrimonium convenit. Gall. La dame d'une maison. Angl. The mistress of the house.

k Decere] Id est, Quæ sceptrum decenter tractaverit.

l Purpureo] Purpurâ ornato, quales sunt regum lecti.

m Tutus] Ex qua nihil tibi mali veniat, cum ex Helena grave bellum imminet.

n Ultrices] Quomodo propter Helenæ raptum, tota Græcia navibus ad ulciscendam eam injuriam mare cooperuit.

o Tyndaris] Helena, Tyndari ex Lædâ filia credita, revera Jovis, si fabulæ credimus.

p Fugitiva] Illa enim clam Menelæo raptâ, ut credere est, discessit.

q Hæc] Bello, scil. Cum stomacho irridet.

r Si sit] An sit reddenda, nemine.

s Deiphobo] Fuit Deiphobus unus ex Priami filiis, idemque strenuus: qui tamen à Paride fratre in certamine superatus, cum hic pastoris adhuc servus, non Priami filius crederetur. Helenam, mortuo fratre, in uxorem accepit, quæ ipsum postea prodidit.

t Polydamanta] Fuit Polydamas unus ex Trojanis primoribus.

Quid

- 95 Quid gravis ^a Antenor, Priamus quid suadeat ipse,
 Consule; quævis ætas ^x longa magistra fuit.
 Turpe ^y rudimentum ^z patriæ præponere raptam.
^a Causa pudenda tua est; iusta ^b vir arma movet.
 Nec tibi, si sapias, fidam promitte ^c Læcenam,
 100 Quæ sit in amplexus ^d tam citò versa tuos.
 Ut minor ^e Atrides ^f temerati foedera lecti
^g Clamat, & ^h externo læsus amore dolet;
 Tu quoque ⁱ clamabis. Nullâ reparabilis arte
 Læsa pudicitia est: deperit illa ^k semel.
 105 ^l Ardet amore tui? ^m sic & Menelaon amavit.
 Nunc jacet in ⁿ viduo ^o credulus ille toro.

INTERPRETATIO.

Peto quid severus Antenor, quid ipse Priamus censeat; pete quid censeant, quibus vita longa fuit magistra. Foedum initium præferre raptam patriæ. Causa tua est erubescenda; maritus infert iustum bellum. Neque, si sapias, confide Helenam tibi fore fidelem, quæ sit flexa tam citò in complexus tuos.

Quemadmodum junior Atrides queritur iura lecti violati, & offensus amore externo indignatur; tu quæque quereris. Pudicitia temerata nullâ arte sarciri potest; illa semel deperditur. Flagrat Helena amore tui? Sic etiam dilexit Menelaum. Nunc ille simplex cubat in lecto viduo.

NOTÆ.

^a Antenor] Unus etiam ex principibus Trojanis, quem reddendæ Helenæ auctorem fuisse ipse Ovidius alicubi testatur: de quo etiam sic Horatius,

Antenor censeat belli præcidere causam.

^x Longa] Etiam imperitissimos experientia sapientes facit.

^y Rudimentum] Initium. Paridem dicit CEnone, ex quo greges, & sylvas, seque reliquerit, & in patris regiam pervenerit, pessimè vitam squam instituere. Hic enim est, meo iudicio, verus sensus.

^z Patriæ] Cui, propter turpem meretriculam, grave bellum imminet.

^a Causa] Lis, quæ armis tibi cum Græcis erit contestanda.

^b Vir] Quicumque ad obtinendam suam conjugem arma movet. Adeoque & Menelaus iure tibi bellum indicit.

^c Læcenam] Helenam; cujus maritus Menelaus Laconiam tenuit, & Lacedæmone regnavit. A Masculino Lacon fit femininum Læcena, & adjectivum, Laconicus, a, um.

^d Tam citò] Quia pari celeritate te deseret, aliumque amabit.

^e Atrides] Menelaus Atræi filius, Agamemnone fratre natu minor.

^f Temerati] A suâ conjuge Helenâ vitiati.

^g Clamat] Graviter conqueritur.

^h Externo] Amore, quo sua uxor erga te externum, flagravit.

ⁱ Clamabis] Si Helenam retineas, cum ejus levitatem expertus fueris.

^k Semel] Innuit Helenam semper fore impudicam. Certè verò meditari dignum est, quod dicit CEnone.

^l Ardet] Occurrit Paridis cogitationibus, ne ille sibi blandiatur, quod Helena jam ipsum amet.

^m Sic &] Responsio est CEnones: quasi dicat, Perpetuum credis fortè Helenæ amorem futurum, quia ardet tui amore. Falleris; nam sic etiam Menelaum antea amavit; quem tamen deseruit.

ⁿ Viduo] Quem Helena destituit.

^o Credulus] Qui Helenæ amorem perpetuum fore credidit.

Felix ^p Andromache, certo bene nupta marito!

^q Uxor ad exemplum fratris habenda fui.

Tu levior foliis, tunc, cum, sine pondere fucci,

110 Mobilibus ventis arida facta ^r cadunt.

Et ^s minus est in te quam summâ pondus aristâ,

Quæ ^t levis assiduis solibus usta ^u riget.

^x Hoc ^y tua (nam recolo) quondam germana canebat,

Sic mihi ^z diffusis vaticinata comis:

115 ^a Quid facis OEnone? quid ^b arenæ semina mandas?

Non profecturis littora bubus aras.

Graia ^c juvenca venit, quæ te, patriamque, domumque,

Perdat; ^e Io, ^f prohibe; ^g Graia juvenca venit.

Dum licet, ^h obscenam ponto, Di, mergite puppim:

120 Heu quantum Phrygi sanguinis illâ ⁱ vebit!

INTERPRETATIO.

Beata Andromache, feliciter nupta fidei viro! Fui uxor retinenda ad exemplum fratris tui. Tu es mobilior foliis, tunc, cum sicca decidunt sine pondere humoris, à ventis fluidis. Et pondus levius est in te, quam in extremâ aristâ, quæ levis riget, usta continuis caloribus. Soror tua (nam recorder) vaticinabatur hoc quondam, sic mihi canen-

capillis sparsis: Quid agis, OEnone? Quamobrem semina spargis in sabulum? Proscindis littora bubus non profecturis. Græca juxta accedit, quæ subvertat te, & patriam, & domum. Io, depelle: Græca junix venit. Di, submerge mari turpem navim, dum datur. Heu quantum illa trahit sanguinis Trojani!

NOTÆ.

^p Andromache] Eetionis filia, Hectoris uxor. Confunduntur verò ab OEnone argumenta hoc in loco ad Paridem retrahendum: exemplum enim fratris Hectoris exhibetur, qui, ut fortissimus, fuit etiam, uxori fidissimus. Felicitas deinde ex fido amore proponitur. Laus est in voce bene. Affectus insuper maximus in figuris, exclamatione, prolepse, &c.

^q Uxor] Paridem alloquitur, cui fratris exemplum imitandum fuisse dicit.

^r Cadunt] Meliores codices habent volant, teste Heinio: quomodo & locutus est Virgilius.

^s Minus] Quia ille in amore suo non steterat, sed levitate & inconstantia ad Helenam animum adjecerat, istud objicit OEnone.

^t Levis assiduis] Vide quomodo singula verba levissimæ aristæ ponderi, si quod fuerit, detrahant.

^u Riget] Hinc vides, quam malè vulgò generatim hanc vocem per frigus explicant. Primò significat stare erectum, siccum & inflexibile esse.

^x Hoc] Calamitatem quâcum nunc conflicter.

^y Tua] Cassandra, Paridis soror, quæ vaticinandi artem ab Apolline, cui se obsecuturam pollicita erat, accepit; quique ab eâ irrisus cum munus datum eripere non posset, effecit, ut ejus vaticiniis nulla fides haberetur.

^z Diffusis] Sparsis, vaticinantium more.

^a Quid facis] Verba sunt Cassandrae, OEnonen, quod Alexandrum fratrem amaret, increpantis.

^b Arenæ] Quæ sterilis est. Indicat OEnonen frustra amare.

^c Non profecturis] Quorum labor est inutilis.

^d Juvenca] Helena.

^e Io] Furentis & dolentis vatis exclamatio est.

^f Prohibe] Divinitatem compellat, quâ correpta vaticinatur, ut quæ ipsa videt, mala avertat.

^g Graia] Quam bene Sibyllam, seu vatem, redolet hic stylas!

^h Obscenam] Quæ turpem meretricem vebit.

ⁱ Vebit] Obscuro & prophetico stylo utitur. Vebit sanguinem, id est, Helenam vebit, cujus causâ multus sanguis Trojanus profundetur.

D

Dixerat:

Dixerat: ^k In cursu famulæ ^l rapuere ^m furentem.

At mihi flavescentes ⁿ diriguere comæ.

Ah nimium vates miseræ mihi vera fuisti!

Possidet en ^o saltus illa juvenca meos.

125 Sit facie quamvis ^p insignis, adultera certè est;

Deseruit ^q socios ^r hospite capta Deos.

Illam de patriâ Theseus (^s nisi nomine fallor)

Nescio quis Theseus, abstulit antè suâ.

A juvene & cupido ^t credatur reddita virgo.

130 Unde ^u hoc compererim tam bene, quæris? ^x amo.

^y Vim licet appelles, & culpam nomine veles;

Quæ ^z toties rapta est, præbuit ipsa rapi.

At manet Œnone fallenti casta marito:

Et poteras falli ^a legibus ipse tuis.

INTERPRETATIO.

Finierat: fluxu verborum ancillæ abduxerunt eam Deo attonitam. At flavi mei capilli steterunt. Ah! fuisti vates nimis certa mihi miseræ. En illa junix habet meos saltus. Quamvis sit vultu præsignis, certè est adultera; incensa hospitis amore destituit Deos nuptiales. Antea Theseus (nisi nomen imponit) nescio quis Theseus, rapuit

eam ex patriâ suâ. Putetur restituta virgo ab adolescente & desiderio flagrante. Petis unde tam bene istud cognoverim; Amo. Poteris Vocare violentiam, & tegere crimen nomine; ipsa dedit locum rapiui, quæ toties rapta est. At Œnone perstat proba marito fraudanti: & poteras ipse decipi tuis sanctionibus.

NOTÆ.

^k In cursu] Hoc est, antequam vaticinationem suam absolvisset; dum adhuc loqueretur. Cursum verò dixit, ut vim spiritûs abripiens exprimeret.

^l Rapuere] Ne, scilicet, nimium, cum maximo corporis periculo, commoveretur & agigaretur. Nam quod de Priami jussu scribunt, non placet.

^m Furentem] Vaticinantem. Furere enim videntur, qui spiritu alieno abripiuntur, aut certè furunt.

ⁿ Diriguere] Ex horrore & metu futurorum steterunt.

^o Saltus] Vide, quæso, quàm lepidè aludit, & vaticinationem explicat Œnone. Saltus, id est, Paridem.

^p Insignis] Alii præsignis, quomodo & alibi loquitur ipse Ovidius. Conatur novis rationibus Œnone, Paridem ab Helenæ amore retahere.

^q Socios] Conjugales, seu nuptiales, Jupiter adultus, Juno perfectæ, Venus, Suada, Diana, alique.

^r Hospite] Paride.

^s Nisi] Ex personæ decore titubantem

facit & incertam Œnonen poëta. Quamquam non fallitur tamen; nam Theseus Apollodoro & Hygino testibus, Helenam virgunculam adhuc rapuit; utcumque Castori & Polluci, fratribus, integram restituerit, si fabulis credimus.

^t Credatur] Vitiatam à Theseo fuisse inuit, & invictis propè rationibus evincit.

^u Hoc] Quod de Helenâ dico.

^x Amo] Nullus itaque Nasoni litem moveat, quâ non potuerit Œnone omnia quæ dicit rescivisse; nam ut habet Virgilius,

Quis fallere possit amantem?

^y Vim] Quèd à Theseo per vim rapta fuerit, licet dicere, & culpam verbis tegere. Ipsa voluit rapi, quandoquidem toties rapta fuit. Cæterum de sano Dianæ à Theseo sublata est Helena, cum sacrum faceret.

^z Toties] Invidiosè, siquidem bis tantum, rapta dicatur Helena; à Theseo primum, deinde Alexandro.

^a Legibus tuis] Quibus uteris, qui non modo conjugium nostrum violas, sed alterius conjugem rapis.

- 135 Me Satyri celeres (^b sylvis ego tecta latebam)
 Quæsiêrunt rapido turba ^c proterva pede;
 Cornigerumque caput pinu præcinctus acutâ
 Faunus, in ^d immensis quâ tumet Ida jugis.
 Me ^e fide conspicuus Trojæ ^f munitor amavit:
 140 Ille meæ spoliū virginitatis habet,
 Id quoque ^g luctando; rupi tamen ungue ^h capillos;
 Oraque sunt digitis ⁱ aspera facta meis.
 Nec pretium stupri gemmas aurumve poposci:
^k Turpiter ingenūm munera corpus emunt.
 145 Ipse, ^l ratus dignam, medicas mihi ^m tradidit artes;
 Admisitque meas ad sua ⁿ dona ^o manus.
 Quæcunque herba potens ad opem, radixque medendi
 Utilis in toto nascitur orbe, ^p mea est.
 Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis!
 150 Deficior prudens artis ab arte meâ.

INTERPRETATIO.

Citi Satyri, grex luxuriosus, pede velocissimo quæsiêrunt me (ego delitescēbam sylvis occultata) & Faunus vinctus caput pinu acutâ me quæsiuit per vasta cacumina, quæcunque Ida assurgit, & porrigitur. Trojæ ædificator citbarâ insignis amavit me; ille habet spoliū meæ virginitatis, id quoque pugnando; scidi tamen ante ejus comam; & facies ejus facta est scabra meis digitis. Nec petivi

gemmas vel aurum in pretium vitii. Dona emunt sordidè corpus ingenuum, ipse existimans me dignam esse, dedit mihi artes medicas, & admisit meas manus ad sua munera. Quæcunque herba vim habet ad auxilium ferendum, & radix apta ad medendum crescit in toto mundo, illa est mihi cognita. Me infelicem, quod amor non est sanabilis graminibus! Perita artis destituor ab arte meâ.

NOTÆ.

^b Sylvis] Quàm venustè, statim post nominatos Satyros, ne scrupulus incideret, hanc parenthesim subjecit!

^c Proterva] Quia maximè libidinosi finguntur.

^d Immensis] Ergo maximâ pudicitia curâ fugitaverat & latitaverat Œnone, quam undiquaque frustra quæsiuit velocissimum & salacissimum genus.

^e Fide] Citbarâ. Quâ quidem valuisse illum præsertim dicere nihil attinet. Hic verò Synecdoche est.

^f Munitor] Apollo, quem cum Neptuno Trojæ ædificatorem antea vidimus.

^g Luctando] Non voluntate meâ.

^h Capillos] Phœbi, scilicet.

ⁱ Aspera] Quia ipsum unguibus dilania-

vit: siquidem tamen illi credendum esse videtur.

^k Turpiter]. Adeoque, si Diis placet, non erit meretrix, quæ non quæstus causâ corpus suum prostituit.

^l Ratus dignam] Sese Apollinis judicio commendat.

^m Tradidit] Nam ille etiam medicus, & medicæ artis Deus.

ⁿ Dona] Artis medicæ peritiâ, quam ille cuiusque vult, infundit.

^o Manus] Adeoque, quod pauci medici sciunt, usum etiam didici. Gall. J'ai la science & la pratique. Angl. I understand both the speculative and the practic part.

^p Meâ] Mibi cognitâ; ut ad sananda corpora uti possim.

Ipsē repertor^a opis vaccas pavisse^r Pheræas,
 Fertur, & è nostro saucius igne fuit.
 Quod neque^s graminibus tellus fœcunda creandis,
 Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
 155 Et potes; & merui. Dignæ miserere puellæ.
^r Non ego cum Danaïs arma cruenta fero.
 Sed tua sum, tecumque fui puerilibus annis:
 Et tua, quod superest temporis, esse^u precor.

INTERPRETATIO.

ipse medicinæ inventor dicitur pavisse vaccas
 Pheræas, & fuit vulneratus nostro amore.
 Tu potes mihi opem præstare, quam neque
 terra fertilis herbis producendis, nec Deus
 potest afferre. Et potes, & digna sum: mi-

sereat te puellæ maritæ. Ego non infero arma
 sanguinolenta cum Græcis: sed sum tua, &
 tecum vixi annis juvenilibus: & precor esse
 tua, quod reliquum est vitæ.

NOTÆ.

p Opis] Medicinæ. Exemplo ostendit
 nullâ arte amorem medicabilem esse; cum
 ipse artis inventor Apollo ne quidem sibi
 opem afferre potuerit.

r Pheræas] Admeti, qui Pheris in The-
 salia regnavit. Cæterum ad suum scopum
 fabulam detorquet OEnone: non enim prop-
 ter amorem, quod ea innuit magis; sed
 propter Jovis iram, de cœlo deturbatus, quod
 Cyclopes Jovis fulminum fabricatores trans-
 fixisset, Admeti vaccas aut equas pascere co-
 actus est.

s Graminibus] Quod neque herba, neque
 Deus ullus adferre posset, auxilium, id sibi
 Paridem præstare posse dicit.

t Non ego] Quid facit Helena.

u Precor] Exitum Calaber poëta, ut vulgò
 appellatur, aperit. Dicit enim Paridem à
 Philoctete sagittâ vulneratum ad OEnonen
 confugisse, ab eâque auxilium rogâsse: quod
 cum illa negasset, inter redeundum in Idæ
 monte expirâsse, ubi cum à pastoribus de
 more cremaretur, OEnonen eodem secutam,
 in eundem rogam se ipsam quoque præ-
 cipitâsse. Dictys verò Cretensis, Paridis in-
 terempti cadaver ad OEnonen fuisse rela-
 tum, refert, ut sepulturæ mandaretur: il-
 lam autem pristini amoris recordatione, ad
 primum statim cadaveris conspectum mor-
 tuam concidisse, eodemque cum illo funere
 sepultam fuisse.

EPISTOLA VI.

ARGUMENTUM.

Monitus oraculo Pelias Neptuni filius, mortem sibi portendi, cum quis patri sacrificanti super-
 veniret nudo pede. Cui deinde annua sacra peragenti, Jason Æsonis filius, unâ cum nepote,
 relicto in limo Anauri fluvii calceo occurrit. Pelias igitur, oraculi memor, Jasoni suadet,
 ut in Colchos proficiscatur, ad aureum illud vellus repetendum, sperans eum nunquam reverju-
 rum incolumem, quod audivisset opus illud humanis esse viribus majus. Jason magnanimus,
 expeditionem illam lubens suscepit: ideoque compluribus Græciæ nobilibus evocatis, Argo
 navem ex Pegaso, Thessaliæ sinu, solvit in Lemnon delatus: ubi, cum mulieres communis
 consensu viros omnes unâ nocte trucidâssent, Hyppsytle, Thoantis filia, quæ patrem, cæcis
 simulatione, servâverat, imperium exercebat, Jasonem & hospitio & lecto familiarissimè
 excepit. Verùm enim duobus jam exactis annis, sociis orantibus, ut promissam expeditionem
 proficiat Jason, gravidam Hyppsytle relinquit, Colchosque petit. Ubi Medæ artibus dra-
 cone sopito, taurisque superatis, aureum illud vellus adeptus est: ipsamque Medeam abduxit
 volentem. Quamobrem Hyppsytle, prælatam sibi Medeam indignè ferens, hæc epistolâ
 Jasonis reditum gratulatur, per contemptum scilicet, animoque abalienato, & postremo ambro-
 sis devorvet.

HYPSI.

HYPSIPYLE JASONI.

LITTORA ^a Thessaliæ reduci ^b tetigisse carinâ
Diceris, ^c auratæ vellere dives ovis.
Gratulor incolumi, ^d quantum finis. Hoc tamen ipsa
Debueram scripto certior esse tuo.

5 Nam, ni pacta tibi ^e præter mea regna redires,
Cum cuperes; ventos non habuisse potes.

Quamlibet adverso ^f signetur epistola vento;
Hypsipyle misâ digna salute fui.

^h Cur mihi fama prior, quàm nuncia littera, venit,

10 ⁱ Isse sacros Marti sub juga panda ^k boves?

^l Seminibus jactis ^m segetes adoluisse virorum,
Inque necem dextrâ ⁿ non eguisse tuâ?

INTERPRETATIO.

Tu appulisse diceris navi reduci ad littora Thessaliæ, dives ex vellere arietis aurei. Gratulor tibi salvo, quantum per te licet. De eâ re tamen ego debueram esse certior epistolâ tuâ. Nam non potes habuisse ventos secundos, ni redires, tamen optares, ad mea regna tibi promissa. Quantumvis vento contrario scri-

batur epistola, ego fui digna salute misâ. Quamobrem fama velocior quàm epistola nuncia mihi advenit, tauros Marti dicatos, sub jugum curvum missos fuisse? Seminibus sparsis segetes virorum crevisse, & non opus habuisse manu tuâ ad suam cædem?

NOTÆ.

a Thessaliæ] Patriæ tuæ..

b Tetigisse] Id est Rediisse incolumis.

c Auratæ] Decantatissimam velleris aurei fabulam postea in Metamorphosi videbimus.

d Quantum finis] Non poterat gaudere Hypsipyle, nec ex animo Jasoni, quod rediisset, gratulari, quamdiu ab ipso se spretam, non sine causâ, crederet.

e Hoc] Quod redieris.

f Præter] Juxta. Gall. *Aupres, par devant.* Angl. *Near, by.* Vide Interpretationem: deinde perpende an non sit sensus commodior, si intelligatur, non tam ab Hypsipyle, Jasonem excusari, quod alii volunt, quàm subiracundè, quod ille causari posset, concedi.

g Signetur] Viro jam iratam Hypsipylem, quæ Jasonem non dignatur alloqui, sed tertiâ personâ utitur. Ita & loquitur Sofrata apud Terentium, quæ præsentem virum sub eâdem tertiâ personâ arguit. Gall. dices eodem charactere, *Le vent tant contraire que l'on voudra, on a bien têt mis son nom au bas d'une lettre.* Angl. *Let the wind be as con-*

trary as it will, one's name is quickly set to the bottom of a letter.

h Cur] Et iracundiam indicat hæc interrogatio. Cur prius famâ quàm epistolâ tuâ didici?

i Isse sub juga] A te domita fuisse. Pharamacum à Medeâ, quæ ipsum Jasonem amabat, eâ causâ acceperat, Apollodoro auctore. Quanquam alii aliter.

k Boves] Tauros Marti sacros, aripedes, & naribus ignem efflantes; quibus indomitis vellus aureum tolli non poterat.

l Seminibus] Serpentis dentes intelligit, quos seminare Jasonem Æetes imperaverat; ex quibus homines armati nati sunt.

m Segetes] Id est, Multitudinem virorum. Ita etiam dixit Virgilius, *Seges telorum.*

n Non eguisse] Cum Medeæ monitu, lapidem, aut lapides, ut alii volunt, inter eos armatos Jason projecisset, fabula est eos in sese arma convertisse, & mutuis vulneribus concidisse; tamen Apollodorus scribit à Jasonem etiam, cum inter se diffiderent, mac-
tatos fuisse.

- ° Perivigilem ° spolium pecudis servâsse draconem,
 Rapta tamen forti vellera ° fulva manu ?
 15 ° O, ergo si possem ° timidè credentibus, *Ista*
Ipse mihi scripsit, dicere, ° quanta forem !
 ° Quid queror officium lenti cessâsse mariti ?
 ° Obsequium, maneo si tua, grande tuli.
 Barbara narratur venisse ° venefica tecum,
 20 In mihi promissi parte recepta tori.
 Credula res amor est. Utinam temeraria dicar
 Criminibus falsis insimulâsse virum !
 Nuper ab ° Hæmoniis hospes mihi Thessalus oris
 Venerat ; & tactum vix bene limen erat :
 25 ° *Æsonides*, dixi, *quid agit meus ?* ° Ille ° pudore
 ° Hæsit in oppositâ lumina fixus humo.
 Protinus exilui ; tunicisque à pectore ° ruptis,
 ° *Vivit ? an*, exclamo, *me quoque fata ° trahunt ?*

INTERPRETATIO.

Draconem insomnem custodivisse ovīs exuvias, vellera tamen aurea ablata forti tuâ manu ? O, si mihi liceret dicere iis, qui ægrè ista credunt, Ipse mihi scripsit ista, quanta essem ! Quamobrem queror officium legnis mariti retardatum esse ? Magno fruer officio, si sum tua. Veneficam barbaram tecum ferunt advectam esse admissam in partem lecti mihi promissi. Amor est res, quæ facile cre-

dit. Utinam levis dicar maritum arguisse fideis criminibus ! Nuper mihi advena accesserat è regione Thessalicâ ; & vix bene domum ingressus erat : Quid agit meus Jason, dixi ? Ille habens oculos in terram adversam defixos, pudore conticuit. Continuo me propripui, & vestibus à pectore discerptis, exclamo, Vivitne ? an fata me quoque vocant ?

NOTÆ.

o *Perivigilem*] Præter tauros æripides, fuit etiam draco immensæ magnitudinis, qui vellus aureum servaret, nec unquam dormiret.

p *Spolium*] Pellem arietis.

q *Fulva*] Auri color est fulvus ; adeoque velleris aurei.

r *O, ego*] In melioribus scriptis *Hoc ego*, legitur ; in aliis *hec* ; quod placuit Heinio, *O, ego*, retinimus.

s *Timidè*] Id est, *Vix ea credentibus, quæ de vellere aureo à te sublato referuntur.*

t *Quanta*] Quam magna & felix !

u *Quid queror*] Corrigit quod conquesta est de officii negligentia, cum majora habeat, quibus dolendum sit.

x *Obsequium*] Si rem ipse spectes. Gall. diceret, *Je serai trop heureux, si vous me voulez encore pour votre femme.* Angl. *I shall be too happy, if you please to let me be your wife still.* Quasi dicat, non enim esse maritum Jasonem, à quo multa officia sunt

expetenda ; satis esse, si in capitalibus qualemcunque præstet obsequii speciem.

y *Venefica*] Medeam intelligit, cujus veneficia notiora sunt, quam ut iis opus sit chartam inficere.

z *Hæmoniis*] *Thessalis* ; ab *Æmo* monte, quod Servia placuit ; vel potius, ut volunt illi, qui Servium refellunt, ab *Æmone* rege Thessaliæ, *Æmonia* dicta.

a *Æsonides*] Jason *Æsonis* filius.

b *Ille*] *Hospes*, scilicet,

c *Pudore*] Quia ea mihi dicere reformidabat, quæ tu fecisti.

d *Hæsit*] Tacuit.

e *Ruptis*] Alii *raptis*, iidemque meliores, teste Heinio.

f *Vivit ?*] Verba sunt Hypsipyles, hospitem de Jasonē interrogantis.

g *Trahunt*] Perinde loquitur, ac si dolenti sibi moriendum esset, extincto marito suo.

Vivi

- Vivit*, ait; ^h timidumque mihi jurare coëgi.
 20 Vix mihi, ⁱ teste Deo, credita vita tua est.
^k Ut rediit animus, tua facta requirere coëpi.
^l Narrat abenipedes Martis ^m arasse boves:
ⁿ Vipereos dentes in humum pro semine jactos,
 Et subito natos arma tulisse viros:
 35 ^o Terrigenas populos, ^p civili Marte peremptos,
 Implēsse ætatis fata ^q diurna suæ.
 Devicto serpente, ^r iterum, si vivat Iason,
 Quærimus. ^s Alternant spesque timorque fidem.
 Singula dum narrat; ^t studio ^u cursuque loquendi,
 40 Detegit ingenio ^x vulnera facta tuo.

INTERPRETATIO.

Vivit, respondit ille; & coëgi illum paventem mihi illud sacramento confirmare. Vix credidi te vivere, Deo teste. Ut rediit mihi animus, coëpi de tuis factis quærere. Narrat ille tauros Martis abenipedes terram subvertisse, dentes draconis in terram missos pro semine, & statim ortos viros arma gestasse:

gentem terrâ genitam interfectam bello intestino, perfunctam satis diurnis vitæ suæ. Quærimus denuo, num Jason vitâ fruatur, dracone superato: spes & timor vicissim occupant fidem. Dum narrat hospes singula; affectu, & fluxu sermonis aperit vulnera impacta tuo animo.

NOTÆ.

^h *Timidumque*] Cùm ideo hospitem vereri crederet Hypsipyle, quod Jason mortuus esset, neque tamen id dicere vellet, ipsa eum hospitem sacramento dicta confirmare coëgit.

ⁱ *Teste Deo*] Id est, *Quamvis Deum in testimonii fidem sacramento hospes citasset.* Vide verò quàm eleganter, & ad scopum appositè hæc omnia à poetâ inflectantur, & in majus effingantur.

^k *Ut rediit*] Vulgati codices, *Utque animus rediit*, quem locum quorundam librorum fide nitori suo restituit Heinſius: qui etiam plurimos locos profert, ubi ultima syllaba producitur in *rediit*, sicut & in *adiit*, *abiit*, *iniit*, &c.

^l *Narrat abenipides*] Vetus exemplaria, *Narrat & æripides*, alii, *narrat æripides*, pro quibus interpolasse correctores credit Heinſius. Restituit *abenipides*. Ille verò, quam retinuiſimus lectionem, restituit *Abenipedes*, id est, *pedes ex ære habentes*, quomodo Horatius murum abeneum dixit; Virgilius lucem abeneam.

^m *Arasse*] Postquam à Jasonē domiti essent.

ⁿ *Vipereos*] Fabulantur nonnulli, partem fuisse dentium ejus draconis, quem Cadmus interfecit.

^o *Terrigenas*] Natos ex serpentis satis dentibus armatos viros intelligit, qui ex terrâ fuerunt geniti.

^p *Civili*] Quia, ut antè diximus, isti in sese arma sua converterunt.

^q *Diurna*] Quia eodem quo nati, eodem sunt die intercepti.

^r *Iterum*] Refertur ad *quærimus*. Dicit Hypsipyle, se, auditâ Jasonis de vellere aureo historiâ, de novo ab hospite petivisse, num idem ille Jason viveret.

^s *Alternant*] Dicit se Jasonis causâ modo bene sperasse, modò malè timuisse, quamdiu hospes ejus historiam persequeretur.

^t *Studio*] Id est, *Dum hospes sigillatim & suo ordine mirabilia de se fudet enarrare, detegit*, &c.

^u *Cursuque*] Quasi non datâ operâ hospes, sed orationis æstu abreptus, Jasonis erga Medeam amorem propalaverit,

^x *Vulnera*] Medæ amorem,

- Heu? ^y ubi pacta fides? ubi connubialia jura?
 Faxque ^z sub arfuros dignior ire rogos?
 Non ego sum ^a furtim tibi cognita. Pronuba ^b Juno
 Adfuit, & fertis ^c tempora victus Hymen.
 45 ^d At mihi nec Juno, nec Hymen, sed tristis ^e Erinny
 Prætulit infaustas sanguinolenta faces.
 Quid mihi cum ^f Minyis? quid cum ^g Tritonide pinu?
 Quid tibi cum patriâ, navita ^h Tiphy, mea?
ⁱ Non erat hîc aries villo spectabilis aureo:
 50 Nec senis ^k Ætæ regia ^l Lemnos erat.
 Certa fui primò (sed me mala fata trahebant)
^m Hospita ⁿ fœminêâ pellere castra manu.

INTERPRETATIO.

Heu! ubi fides promissa; ubi jura conjugalia,
 & fax dignior venire sub pyras flagraturas?
 Ego non sum tibi juncta clanculum. Juno
 pronuba adfuit, & Hymen redimitus caput
 coronis. At neque Juno, neque Hymen, sed
 luëtuoſa Erinny sanguine infecta, prætulit
 mihi tristes tædas. Quod mihi negotium cum

Argonautis? Quodnam cum Argo navi? Quid
 tibi cum patriâ mea nauta Tiphy? Non
 erat hîc ovīs conspicua vellere aureo. Nec
 Lemnos erat aula senis Ætæ. Primò decrevi
 (sed mala fata me cogeant) exturbare castra
 hospita manu muliebri.

NOTÆ.

y Ubi pacta fides] Postquam apertiùs
 quæ de Jasonis immutato amore noverat,
 Hypsipyle declaravit, graviùs in eum inve-
 hitur.

z Sub arfuros] Id est, Quæ potiùs in fu-
 neribus adhibenda fuisset, quàm in Nuptiis.
 Mòs verò fuit in illis, ut qui necessitudine
 proximus esset averſus, rogo, accensâ face,
 ignem supponeret.

a Furtim cognita] Honestissimè quæ tur-
 pissima sunt, explicat. Id est, non tibi con-
 juncta fui per adulterium, aut fornicatio-
 nem, sed per justum matrimonium.

b Juno adfuit]. Adeoque legitimum fuit
 matrimonium.

c Tempora victus] Phraſis Græca Horatio
 familiaris, pro victa Tempora habens.

d At mihi] Dixerat Junonem nuptiis suis
 adfuisse, ut justum matrimonium suum fa-
 ceret. Jam loquendi formulam corrigit;
 vultque matrimonium equidem legitimum
 fuisse, sed in eo Junonem non viſam fuisse.

e Erinny] Furia. Tres fuerunt, quæ
 etiam Diræ & Eumenides dictæ.

f Minyis] Argonautis. Fuerunt illi po-
 puli Theſſaliæ, qui Jasonem in expeditionem

Colchiam ſequuti ſunt: quamvis aliter
 Hyginus.

g Tritonide] Id est, Argo navi; à Pal-
 lade, quæ, à Tritone palude, ubi nata cre-
 ditur, Tritonia dicta est. Navis verò ideo
 à Pallade denominat, quòd ejus confi-
 lio à Jasonem, administro Argo, contexta fu-
 erit.

h Tiphy] Fuit Typhis navis gubernator.
 Quòd verò ita animatis & inanimatis irasci-
 tur Hypsipyle, id totum in Jasonem redun-
 dat.

i Non erat] Quasi dicat, Quamobrem hoc
 venisti? Cum quo verò potissimum rixetur,
 nec quâ de causâ, nescit Hypsipyle; quod
 maximum indicat dolorem.

k Ætæ] Fuit Ætes, sive Ætæa, Solis
 filius, Medæ pater, rex Colchorum.

l Lemnos] Maris Ægæi insula, prope-
 modum ultima ad Septentrionem, ubi Hyp-
 sipyle regnavit.

m Hospita] Hospitum Argonautarum.

n Fœminêâ] Viros suos interfecisse Lem-
 niades in argumento vidimus. Quod qui-
 dem factum, quia ob fœtorem à Venere
 iratâ immisſum, ab illis spernerentur.

Lemnia-

- Lemniadesque viros, ° nimiùm quoque, vincere nôrunt.
 ° Milite tam forti ° vita tuenda fuit.
 55 Urbe ° virum ° vidi, tectoque animoque recepi:
 Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.
 Tertia messis erat; cùm tu, dare vela ° coactus,
 ° Implēsti lacrymis talia verba tuis:
 x Abstrahor, Hypsipyle: fed (dent modò fata recursus)
 60 Vir tuus hinc abeo: vir tibi semper ero.
 Quod ° tamen è nobis gravidâ celatur in alvo.
 ° Vivat; & ejusdem ° simus uterque parens.
 ° Haftenus: &, lacrymis in ° falsa cadentibus ora,
 ° Cætera te meminì non potuisse loqui.
 65 Ultimus è sociis ° sacram conscendis in Argo:
 Illa volat: ventus ° concava vela tenet.

INTERPRETATIO.

Lemniades sciunt etiam optimè viros quoque superare. Vita fuit defendenda tam strenuo milite. Vidi virum in urbe, excepi in ædes & in cor: hic æstas bis tibi præterit, & bis hyems. Tertia messis venerat, cùm tu coactus committere vela ventis, cumulasti talia verba lacrymis tuis: Abripior, Hypsipyle, sed (fata concedant tantum reditum) hinc

maritus tuus discedo; semper ero tibi maritus. Interim quod absconditur è nobis in utero tuo tumido, tollatur, & simus uterque parens ejusdem. Haftenus: & lacrymis fluentibus per simulatos vultus, memini te non potuisse cætera proferre. Postremus ex sociis ascendis in sacram Argo. Illa velocissimè fugit; ventus occupat vela concava.

NOTÆ.

o Nimiùm] Pro valdè, maximè: sic Terentius in Eunuch.

Os tuum impudens videtè nimiùm vellem.

p Milite] Lemniadibus, scilicet, mulieribus.

q Vita] Quies, & vitæ jucunditas intelligenda est; ut sæpe ea vox apud Terentium usurpatur. Neque enim Hypsipyles vitæ struxit insidias. Sed monet Heinſius in uno codice Vossiano pro diversâ lectione ripa esse, quod tamen non ob eandem rationes, ut quidem illi, mihi quoque placeret.

r Virum] Te, scilicet.

s Vidi] Heinſio vehementer friget vox ista, proque eâ scribit vidua; quod certè, si, paterentur membra, elegantissimum videretur; fuerit enim maximum beneficium, quod mœnibus receptum sit Jason, unde omnes viri deturbati fuissent.

t Coactus] Ab Hercule & aliis.

u Implēsti] Significat sine lacrymis eum non potuisse loqui.

x Abstrahor] Id est, Per vim & contra voluntatem meam abducor.

y Tamen] Quamvis discedam.

z Vivat] Ne interficiatur. Jam alicubi, nî fallor, de barbarâ pueros perdendi consuetudine, apud veteres Ethnicos receptâ, admonuimus. Sed Hypsipylem opus fuit insuper hortari, ut partum tolleret, ne si masculum enixa esset, more patrio interficeretur.

a Simus] Sitque pariter idem tuus foetus amoris nostri pignus: nam istud est intelligendum. Videntur re ipsa uterque parens unum fieri in libris.

b Haftenus] Id est, Ed usque pervenit oratio tua. Hæc locutus es. Non ultra progressus es.

c Falsa] Fictas fuisse lacrymas, & verba, & vultum, contendit Hypsipyle.

d Cætera] Quæ vellet te pronunciare gestus & conatus indicabant.

e Sacram] Quia Palladis curâ fabricata fuerat; deinde etiam propter malum, aut fabulam vocalem & fatidicam ex Dodonæâ sylvâ, indicantè Minervâ, decisam.

f Concava] Cùm ventis inflantur.

- Cærulea propulsæ^s subducitur unda carinæ:
^h Terra tibi, nobis aspiciuntur aquæ.
ⁱ In latus omne patens turris circumspicit undas,
 70 Huc^k feror: & lacrymis osque sinusque madent.
 Per lacrymas specto; cupidæque faventia menti
 Longiùs assueto lumina nostra vident.
^l Adde preces castas, immistaque vota^m timori,
 Nunc quoque te salvo persolvenda mihi.
 75 Vota egoⁿ persolvam? votis Medea^o fruetur?
 Cor dolet; atque irâ mistus^p abundat amor.
 Dona feram templis, ^q vivum quod Iasona perdo?
 Hostia pro damnis concidat icta meis?
 Non equidem^r secuta fui; semperque verebar,
 80 Ne pater^s Argolicâ sumeret urbe nurum.
 Argolidas timui: nocuit mihi^t barbara pellex.
 Non expectatâ vulnus ab hoste tuli.

INTERPRETATIO.

Cærulei fluctus subtrahuntur agitata navi: versus terram respicis, nos versus aquam. Turris ex omni parte conspicua imminet mari. Huc eo; & facies & sinus bument lacrymis. Per lacrymas aspicio; & oculi nostri faventes animo avido prospiciunt longiùs quàm soliti erant. Adde preces pudicas & vota cum metu conjuncta, quæ etiam nunc debeo exsolvere, te salvo. Ego exsolvam vota? Medea

gaudebit votis? Cordi ægrè est, atque amor mistus irâ affluit. Feram munera in templa, quia amitto Iasona vivum? Hostia percussa cadat pro damnis meis? Non equidem vixi sine curâ, & semper, timebam, ne pater tuus diligeret nurum ex urbe Thessalicâ. Reformidavi Thessalicas; effecit mihi pellex barbara, Illa est plaga ab hste improvisâ.

NOTÆ.

^g *Subducitur*] Quando ventis & remis navis impellitur, & velociter currit, non modò terræ, sed maris etiam undæ, adeoque mare fugere & subtrahi videtur.

^h *Terra*] Sic solent qui abeunt & qui remanent in sese mutuo ora convertere, donec extremum vale dicere cogantur, quando per locorum distantiam omnino separantur.

ⁱ *In latus*] Quæ ergo editissima erat. Locum describit, unde discedentem Iasonem spectasse dicit.

^k *Feror*] Certè istud est ex intimo amoris sinu depromptum; & quàm lepidum est, tam est & tenerum.

^l *Adde*] Pro addo, seu addidi. Ita & ex affectu majore, vel etiam variandi causâ, loqui amamus.

^m *Timori*] Timebat Iasoni suo Hypsipyle, quem magnis periculis sese objectare videbat.

ⁿ *Persolvam*] Cum maximâ indignatione istud est pronunciandum, quia dolori maximâ versibus præcedentibus causa substrata est, iraque usque ad extremum repressa. Attentè, qui volet proficere, poetæ artem indagabitur; nec verò panitebit.

^o *Fructur*] Eorum utilitate & fructu gaudebit?

^p *Abundat*] Istud quoque ex naturâ. Nam irâ spiritus animales irritantur, & ad id quod agimus promptiores redduntur. Itaque ne irascatur qui amat, nisi ametur.

^q *Vivum perdo*] In vocibus & in re est repugnantia. Atque hæc omnia ironicè & per indignationem sunt proferenda.

^r *Secura*] De matrimonio nostro, scilicet.

^s *Argolicâ*] *Thessalicâ*: nam etiam Thessalia Argos Pelagiscum dicta est.

^t *Barbara*] *Medea*.

Nec

- Nec facie meritivse placet; sed carmine ^u movit:
 Diraque cantatâ pabula ^x falce metit.
 85 Illa reluctantem curru ^y deducere Lunam
 Nititur, tenebris ^z abdere Solis equos.
 Illa refrænât aquas, ^a obliquaque flumina sistit:
 Illa loco silvas, ^b vivaque saxa movet.
 Per ^c tumulos errat passis discincta ^d capillis,
 90 Certaue de tepidis colligit ossa rogis.
 Devovet absentes; simulacraque cerea ^e fingit,
 Et miserum tenues in ^f jecur urget acus.
 Et quæ nesciêrim ^g meliùs: malè quæritur herbis,
 Moribus & formâ conciliandus amor.
 95 Hanc potes amplecti? thalamoque relictus in uno
 Impavidus somno nocte ^h silente frui?
ⁱ Scilicet ut ^k tauros, ita te juga ferre cœgit:
 Quâque feros angues, te quoque mulcet ope.

INTERPRETATIO.

Nec illa tibi grata est formâ vel beneficiis; sed te incantamentis pellexit: & vult herbas noxias falce incantatâ. Illa conatur deturbare curru Lunam resistentem, & abscondere tenebris equos Solis. Illa retinet undas, & cœrcet flumina sinuosa: illa deturbat sylvas & vivas rupes loco suo. Discincta vagatur per sepulcra comâ sparsâ, & legit quædam ossa de rogis calidis. Mala precatur ab-

sentibus; & transverberat imagines cereas; & defigit in miserum jecur acus exiles. Et quæ meliùs ignoraverim: amor malè captatur verbis, qui debet allici moribus & pulcritudine. Hanc non metuis fovere; & in eodem lecto destitutus potesne dormire sine metu per noctis silentium? Nimirum cœgit te jugum pati, ut cœgit tauros: & molliet te quodque eâdem operâ, quâ molliet sævos serpentes.

NOTÆ.

^u Movit] Te ad sui amorem incantamentis perpulit.

^x Falce] Ex magicâ arte, quasdam herbas pro diverso usu velli, aut indici oportebat. Atque istud posterius falce æneâ ad Lunam factitatum esse ex Virgilio discimus.

^y Deducere] Id est, Prorsus venefica est Medea. Sic etiam dixit Tibullus.

Cantus & è curru Lunam deducere tentat.

^z Abdere] Id est, Solem ipsum lumine suo privare.

^a Obliqua] Epitheton fluminum, quorum cursus obliquus est.

^b Vivaque] Id est, Ibi nata & magna, quæ terræ implantata videntur. Call. Des rochers. Angl. Rocks.

^c Tumulos] Sepulcra.

^d Discincta] Ex disciplinâ magicâ hæc omnia transcripta sunt. Sed vide quàm appositè & ad scopum convenienter, quàm bene & jucundè variata oratio.

^e Fingit] Ut, quemadmodum imago cerea hoc & illud vulnus acceperit, ita & ille

quem repræsentat, hoc aut illo affectu tangatur, &c. In his luserunt etiam Virgilius & Horatius; quos, si cum illis ridere voles, videbis.

^f Jecur] Quod sedem dicunt amoris, ut ita percutiatur ille, cujus est illa imago.

^g Meliùs] Multa alia pessimâ arte dicit Medeam facere, quæ à se meliùs ignorentur, quàm cognoscantur.

^h Silente] Per noctis silentium, quod ad pavorem incutiendum etiam aptum est.

ⁱ Scilicet] Vide mihi, quæso, quale sit poëtæ ingenium; in quas se induat formas; & quomodo ex quolibet efficiat quidlibet. Hypsipylum verbis proximè præcedentibus Jasonem à Medæ amore retrahentem, induxit: nunc cum videtur illa rationum suarum vim infringere velle, illis pondus addit, seu potius ex iis novum argumentum ad Medeam alienandam colligit.

^k Tauros] Quos Medæ ope Jason perdomuit.

Adde

- Adde, quòd adscribi factis ^l procerumque tuisque
 100 ^m Se favet; & ⁿ titulo conjugis uxor obest.
 Atque aliquis ^o Pelix de partibus acta venenis
^p Imputat, & populum, qui sibi credat, habet.
^q Non hæc Æsonides, sed ^r Phasias ^s Ætine
 Aurea ^t Phryxæ terga ^u revellit ovis.
 105 Non ^x probat Alcimedea mater tua; consule matrem:
 Non pater, à ^y gelido cui venit axe nurus.
 Illa sibi ^z Tanai, ^a Scythiæque paludibus udæ
 Quærat, & ^b à patriâ ^c Phasidos usque, virum.

INTERPRETATIO.

Adjice quòd illa se gaudet auctorem celebrari factorum tuorum, & principum Argonautarum, & conjux nocet laudibus mariti. Atque aliquis ex factione Pelix adscribit facta tua venenis, & habet plebem, quæ sibi fidem adhibeat. Non Jason, sed Medea abstulit

pellem auream arietis Phryxæ. Alcimedea mater tua non laudat; consilium pete à matre: non laudat pater, cui advehitur nurus à polo glaciali. Ille exquirat sibi maritum ex Tanai & paludibus Scythiæ humidæ, & usque ex patriâ Phasidis.

NOTÆ.

^l Procerum] Castoris, Pollucis, Herculis, &c.

^m Se favet] Venustè; alii se facit. Gall. Elle prend plaisir, elle se vante. Angl. She takes pleasure, she boasts. Hactenus verò in odium, nunc in invidiam Hypsipyle Medeam ideo conatur adducere, quòd in se tot herolum gloriam derivaret.

ⁿ Titulo] Laudibus tuis detrahit.

^o Pelix de partibus] Id est, Ex iis qui Pelix partes sequuntur, ipsi favent, tibi que sunt infensi.

^p Imputat] Dicit, non virtute tuâ, sed Medæ venenis, omnia facta fuisse, quæ in expeditione Colchicâ facta sunt.

^q Non hæc] Intellige hæc verba esse cujuspiam Pelix fautoris, quibus Jasonis gloriam minueret.

^r Phasias] Medea, à Phaside Colchorum fluvio.

^s Ætine] Ætæ filia; quemadmodum Neptunine, Nereine, Oceanine, aliaque patronymica formantur. Sequutus verò sum Heinii correctionem, quam ex veteri erasâ lectione, utcumque tamen apparente, deinde etiam Salmasii approbatione, confirmavit.

^t Phryxæ] A Phryxo, Athamantis & Nepheles filio, qui Jovi, vel, ut alii volunt, Marti, apud Colchos arietem, quo Helle-spontum transfretaverat, immolavit.

^u Revellit] Bene revellit: nam arietis pellem, seu vellus aureum in templo Martis Phryxus affixit.

^x Probat] Ea omnia, scilicet, quæ de te & Medæ prædicantur; aut ab hostibus tuis in te jactantur.

^y Gelido] Colchide, scilicet, quæ respectu Græciæ gelida est, utpote magis ad Septentrionem inclinans. Cæterum invidiosè istud auxit, quomodo Gallicè diceremus. Gall. Du fond du Septentrion, vel, des glaces du Pole. Angl. The farthest part of the North, the ice of the Pole. Nam ab axe, seu polo, multum distat Colchis.

^z Tanai] Tanais fluvius est notissimus, Asiam ab Europâ determinans.

^a Scythiæque] Scythia regio est, cujus pars una Asia, altera Europæ adscribitur. Iracundè verò ad barbaros, & magis ad Septentrionem, Medeam, quæ sibi maritum quærat, remittit Hypsipyle.

^b A patriâ] Id est, Ex Colchidis, vel, Armeniæ montibus, unde ortum suum ducere volunt fluvium Phasidem.

^c Phasidos] Phasis fluvius est profundissimus idemque rapidissimus, per quem Argonautæ in Colchos navigarunt. Phasidos verò gentivus Græcus est; Latine habet Phasis, vel Phasidis.

- Mobilis Æsonide, vernâque incertior aurâ,
 110 Cur tua ^d polliciti pondere ^e verba carent?
 Vir meus hinc iêras, vir non meus inde redisti.
 Sim reducis conjux, sicut euntis eram.
 Si te nobilitas, generosâque nomina tangunt;
 En ego ^f Minoö nata Thoante feror.
 115 ^g Bacchus avus, Bacchi conjux ^h redimita coronâ,
 Præradiat stellis ⁱ signa minora suis.
 Dos tibi ^k Lemnos erit, terra ^l ingeniosa colenti:
 Me quoque res tales inter habere potes.
^m Nunc etiam peperî. Gratulare ⁿ ambobus, Iason:
 120 ^o Dulce mihi gravidæ fecerat ^p auctor onus.
 Felix in ^q numero quoque sum; prolemque gemellam
^r Pignora ^s Lucinâ bina favente dedi.
 Si quæris, cui sint similes: ^t cognoscêris illis;
^u Fallere non nôrunt: cætera patris habent.

INTERPRETATIO.

*Inconstans Jason, & levior vento verno, quam-
 obrem promissa tua non habent fidem? Abiê-
 ras hinc maritus meus, rediisti maritus non
 meus. Sim uxor reducis, sicut eram profi-
 ciscentis. Si movearis nobilitate & magni-
 ficis titulis; en ego dicor genita Thoante
 Minoö. Bacchus est mihi avus. Ariadne
 Bacchi conjux circumdata coronâ præluet
 signis minoribus stellis suis. Dos erit tibi*

*Lemnos, terra sæcunda cultori: potes quo-
 que habere me inter res tam præclaras. Nunc
 etiam sum enixa. Gratulare nobis duobus, Ja-
 son: auctor reddiderat pondus gratum mihi
 gravidæ. Sum quoque fortunata in numero,
 & emisi binos liberos progeniem geminam, Lu-
 cinâ adjuvante. Si petis cui sint similes, cog-
 nosceris per illos. Nesciunt fraudare, habent
 alia omnia patris.*

NOTÆ.

^d Polliciti] Alii habent pollicito, quod
 Heinsio magis arripit.

^e Verba polliciti] Pro promissis. Nota
 bene hanc in loquendo rationem & soler-
 tiam. Quanti usûs esse potest? Sed pauci
 istud intelligent, nisi aliquando operi ma-
 num admoverint.

^f Minoö] Thoas enim, pater Hypsipyles,
 filius fuit Ariadnæ; Ariadna verò Minoëm
 patrem habuit.

^g Bacchus avus] Omnino, siquidem ille
 Ariadnen uxorem habuit, ex quâ Thoan-
 tem suscepit, patrem Hypsipyles.

^h Redimita] Hanc fabulam suprà vidi-
 mus in Phyllidis epistolâ; sed nota quàm
 appositè & ex mulierculæ ingenio poeta.
 Hypsipylem, gloriam ex obviis quibusque
 captantem. inducat.

ⁱ Signa] *Alia sidera, minora & minùs lu-
 cida.* Gall. *Les étoiles de moindre grandeur:*
les constellations moins remarquables. Angl.
The lesser stars: constellations of less note.

^k Lemnos] *Insula lemnos, quæ dos est mea:*
tua erit, cum me uxorem duxeris.

^l Ingeniosa] Id est, *Fœcunda, fertilis:*
 nam ingenium terræ etiam tribuitur.

^m Nunc etiam] Laudat se à fœcunditate,
 quæ solet esse maritis grata.

ⁿ Ambobus] *Mibi, scilicet, & tibi.*

^o Dulce] *Minùs mihi grave fuit, quòd
 gravis essem, quia ex te eram.*

^p Auctor] *Jason, scilicet.*

^q Numero] *Thoantem enim, & Eunæum
 uno partu eddit.*

^r Pignora] Id est, *liberos;* quia sunt illi
 amoris conjugalibus vincula & quasi pignora.

^s Lucinâ] *Juno Lucina, quæ parturien-
 tibus aderat.*

^t Cognosceris] Adeoque Jasoni erant simil-
 limi. Atque & istud, ad eum in fide &
 amore retinendum, conferebat.

^u Fallere] *Sicut Jason eorum pater qui
 matrem fefellit.*

Legatos

- 125 Legatos quos penè dedi ^x pro matre ferendos:
 Sed tenuit cœptas sœva ^y noverca vias.
 Medeam timui: ^z plus est Medea novercâ.
 Medeæ faciunt ad scelus omne manus.
^a Spargere quæ fratris potuit laniata per agros.
 130 Corpora, pignoribus parceret illa meis?
 Hanc tamen, ô demens Colchisque ^b ablata venenis,
 Diceris Hypsipyles præposuisse toro.
 Turpiter illa ^c virum cognovit adultera virgo:
 Me tibi, teque mihi ^d tæda pudica dedit.
 135 Prodidit ^e illa patrem: rapui ^f de cæde Thoanta.
^g Deseruit Colchos: me mea Lemnos habet.
 Quid refert, scelerata piam si vincit, & ipso
^h Crimine dotata est, emeruitque virum?
 Lemniadum facinus culpo, ⁱ non miror, Iasona.
 140 ^k Quælibet iratis ipse dat arma dolor.
 Dic age, si ventis (ut ^l oportuit) actus iniquis
 Intrâsses portus tuque, ^m comestque, meos;

INTERPRETATIO.

Quos ferè tradidi portandos legatos pro matre: sed crudelis noverca impedivit inceptum iter. Reformidavi Medeam; plus est Medea quam noverca. Manus Medeæ aptæ sunt ad omnem nequitiam. Quæ potuit disseminare per campos membra lacerata fratris; illa agnosceret meis liberis? Tamen, ô insane, & incantate venenis Colchicis, diceris prætulisse hanc læsto Hypsipyles. Illa juvenis adultera cognovit sœdæ meum maritum: fax

casta dedit me tibi, & te mihi. Illa prodidit patrem: ego subtraxi Thoanta neci. Illa reliquit Colchos: Lemnos mea tenet me. Quid interest, si scelestâ superat piam; & dotem habet crimen ipsum, & eo sibi conciliavit maritum? Damno flagitium Lemniadum puellarum, non miror, Iason. Dolor ipse ingerit quælibet arma insensis. Dic, quæso, si pulsus ventis adversus (ut decuit) tu & comes introïsses meos portus;

NOTÆ.

^x Pro matre] Id est, Ut te mihi conciliarem.

^y Noverca] Medea scilicet.

^z Plus est] Id est, Major est adhuc in Medea sævitia, quàm in novercâ. Gall. Qui dit Medée, dit bien plus que marâtre. Angl. Medea is a much worse name than mother-in-law.

^a Spargere] Fabula est, Medeam, ut insequentem patrem moraretur, cum Jasonis fugam comitata esset, Absyrti, fratris sui, membra dilacerasse, iisque viam stravisse.

^b Ablate] Jasonem innuit per veneficia mente alienatum à Medea fuisse.

^c Virum] Te, scilicet, qui meus es.

^d Tæda pudica] Legitimum conjugium; ad ejus celebrationem tædas abhibitas fuisse suprà vidimus. Metonym. est.

^e Illa] Medea, cujus ope vellus aureum à Iasone sublatum.

^f De cæde] Sola enim ex omnibus Lemniadibus patrem suum servavit, cum aliæ viros omnes trucidassent.

^g Deseruit] Ut impudicæ solent.

^h Crimine dotata] Medeam Iason abduxit, quod sui causâ patrem prodidisset. Quam lepidè verò & appositè istud arguit Hypsipyle?

ⁱ Non miror] Quod viros suos Lemniades interfecerint, se equidem dicit non approbare: veruntamen in eo nihil esse, quod dolor contemptæ uxori facillè non suggerat.

^k Quælibet] Clarissimus Heinſius malebat quamlibet: sed non ita videtur ad scopum spectare.

^l Oportuit] Dignus fuisti, cui istud eveniret.

^m Comestque] Medea, quam præ dolore & irâ non nominat.

Obviaque

- Obviaque exissem foetu comitata gemello:
 (ⁿ Hiscere nempe tibi terra roganda fuit.)
 145 Quo vultu natos, quo me, scelerate, videres?
 Perfidiae pretio quā nece dignus eras?
 Ipse quidem per me tutus sospesque fuisses:
 Non quia tu dignus, sed quia mitis ego.
 • Pellicis ipsa meos implissem sanguine vultus,
 150 ⁿ Quosque veneficiis ⁱ abstulit illa suis.
 Medæ ⁱ Medea forem. Quod ⁱ si quid ab alto
 Justus adest votis Jupiter ipse meis;
 Quod gemit Hypsipyle, lecti quoque ⁱ subnuba nostri
 Mœreat, & leges ⁱ sanciat ipsa suas.
 155 Utque ego destituor conjux materque duorum;
 ⁱ A totidem natis orba sit, atque viro.
 Nec malè parta diu teneat; pejúsque relinquat.
 Exulet; & toto quærat in orbe fugam.
 Quàm fratri germana fuit, miseroque parenti
 160 Filia; tam natis, tam sit acerba ⁱ viro.

INTERPRETATIO.

ⁱ processissem obviam cum duobus liberis: (scilicet tibi opus fuisset precari terram; ut vivaret.) Quo ore potuisses intueri filios, quo me, scelestæ? Quā morte dignus eras pro mercede perfidiae tuæ? Tu quidem fuisses tutus & incolumis per me, non quia tu es dignus, sed quia ego sum lenis. Ego cooperissem meos oculos sanguine pellicis, & tuos quos illi abripuit veneficiis suis. Essem Medea Medæ. Quid si Jupiter ipse adest æquus

aliquā parte ex cælo meis precibus; pellex mei lecti fleat, quod Hypsipyle queritur, & ipsa firmet leges suas. Et quemadmodum ego uxor, & mater duorum relinquer, illa sit privata totidem liberis, atque marito. Nec diu possideat, quæ malè acquisivit, & graviore modo deserat. Exul vivat, & quærat fugam in toto mundo. Quàm sæva fuit soror fratri, & filia sæva patri, tam sit sæva liberis, tam sit sæva marito.

NOTÆ.

ⁿ Hiscere] Id est, Tanti sceleris pudore usque adeo suffusus fuisses & perturbatus, ut terræ biatu absorptum quàm in meum conspectum datum te præoptasisses.

o Pellicis] Medæ.

p Quosque] Jasonis.

q Abstulit] A me avertit.

r Medea] Id est, Sævissima.

s Si quid] Alii si quis. Optimè verò & venuste si quid plurimi; quod reposuit Hein- sius: qui idem verè eleganter redundare rō quid asserit. Ita & Virgilius,

— Si quid pietas antiqua labores

Respicit humanos.

t Subnuba] Medea concubina. Alii habent Succuba: quam vocem vix Latinam dicit Hein- sius.

u Sanciat] Firmet, & ratas efficiat. Id est, Cum ipsa sibi licitum credideret uxor de con- jugali toro deturbare, & eā de re quasi legem exemplo in me edito posuerit, opto ut etiam damno suo legem istam sanciat.

x A totidem] Voto suo non excidit Hyp- sipyle. Jason enim, cum Creüsā Creontis Corinthiorum regis filiam uxorem duceret. Medeam expulit; quæ duos, quos ex Ja- sone habuerat, filios crudeliter mactavit. Nota vero phrasim, orbem esse à re aliquā. Ita & Cicero dixit in Oratione pro Flacco, Orba ab optimatibus concio.

y Viro] Cum Creüsā conflagrâsse Jasonem incendio, quod Medea in Creontis regiâ excitavit, scribit Hyginus. Quanquam aliū aliter.

Cum

EPIST. HEROIDUM

Cum mare, cum terras ^z consumpserit; ^a aëra tentet.

Erret inops, exspes, cæde cruenta sua.

Hæc ego conjugio fraudata ^b Thoantias oro.

Vivite ^c devoto nuptaque virque toro.

INTERPRETATIO.

Cum peragraverit mare & terras: experiatur
aëra. Vagetur egena, sine spe, sanguinolenta
sua nece. Ego Thoantias filia expulsa conjugio

hæc imprecor. Vivite vir & uxor lecto diris
damnato.

NOTÆ.

^z Consumpserit] Frustraque in iis asylum
quæsierit. Corintho verò Medea pulsa est,
postquam Jasoni Creüsâ nupsisset: deinde
etiam Athenis, ab Ægeō, cui nupserrat, re-
pudiata.

^a Aëra] Quomodo draconibus vecta Co-

rinthio, Athenisque aufugerit Medea pas-
sim reperies. Illudque sæpius auctor noster
memorat.

^b Thoantias] Hyppsyde Thoantis filia.

^c Devoto] Execrationibus & infelicitatibus
per meas imprecationes referto.

EPISTOLA VII.

ARGUMENTUM.

Trojà à Græcis eversa, Æneas, Anchisæ & Veneris filius, postquam incendio penates eri-
pisset, viginti navibus mare ingreditur. Tempestate autem jactatus, dique circum multa
litora errans, in Libyam est delatus, ubi tunc Diō, ut fingit Virgilius, Belū filia, & Sichæi,
Herculis sacerdotis uxor, Tyro profecta, fratris Pygmalionis servitium & avaritiam fugiens,
novam urbem Carthaginem, moliebatur, à quâ Æneas, unâ cum sociis liberaliter susceptus,
amatus, in ejusdem sese interiorem consuetudinem demisit. Cum autem Mecurii monitu, in
Italiam, fatis sibi promissam, navigare pararet, Dido (ut quæ cum maxime amans & ardens
omnia momenta expenderet) animum ejus præsentiens, à navigandi proposito eum revocare
studet: quo non impetrato, ut saltem differat præceptis iter, orat. Multis autem frustra admo-
tis precibus, tandem moritura ad eum scribit, ut mortis causam præbuisse intelligat.

DIDO ÆNEÆ.

^a SIC, ubi ^b fata vocant, udis abjectus in herbis,
Ad ^c vada ^d Mæandri ^e concinit albus olor.

INTERPRETATIO.

Sic candidus cygnus jacens super herbâ canit ad vada Mæandri, cum mors vocat.

NOTÆ.

^a Sic concinit] Ut ego nunc cano, supple:
quod de industria à poetâ non expressum,
majoris affectûs declarandi causâ. Cæterum
in quibusdam codicibus, hujus epistolæ ini-
tium faciunt versus duo sequentes:

Accipe, Dardanide, moritura cæmen Elissæ,
Quæ legis, à nobis ultima verba legis.

At illi, tametsi non ita malè coherent, me-
rito tamen, cum in optimis præsertim edi-
tionibus non appareant, tanquam adulte-
rini reiecti sunt. Epistola verò ferè tota est
ex Virgilio desumpta.

^b Fata vocant] Id est, cum mors instat.
Inde tracta phrasis, quòd nihil sine factorum
ordine fiat.

^c Vada] Vadum locus est aquosus, per
quem tamen pedibus licet vadere. Sumitur
etiam pro aquis simpliciter.

^d Mæandri] Mæander, seu, ut alii scri-
bunt Mæandrus, fluvius est minoris Asiæ,
in Ægeum mare influens, adeò sinuosus, ut
sæpe videatur reverti.

^e Concinit] Morti vicinum cygnum can-
tare voluerunt fabularum artifices poetæ.

Nec,

Nec, quia te nostrâ sperem prece posse moveri,

Alloquor: adverso^f vovimus^g ista Deo.

5 Sed^h merita & ⁱ famam, corpusque, ^k animumque pudicum

Cum malè perdiderim: perdere verba leve est.

^l Certus es ire tamen, miseramque relinquere Dido:

Atque iidem venti vela^m fidemque ferent.

Certus es, Ænea, cum foedereⁿ solvere naves:

10 Quæque ubi sint nescis, Italia regna sequi.

Nec^o nova Carthago, nec te crescentia tangunt

Moenia; nec sceptro tradita^p summa tuo.

^q Facta fugis; ^r facienda petis. Quærenda per orbem

Altera, quæsita est^s altera terra tibi.

15 Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?

^t Quis sua non notis arva tenenda dabit?

^u Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido:

Quamque^x iterum^y fallas, altera danda fides.

INTERPRETATIO.

Neque compello te, quodd credam te posse flecti precatione nostrâ, optavimus ista Deo aversio. Sed cum malè profuderim beneficia & famam, & corpus, & animum castum, parum est profundere verba. Decrevisti tamen abire & dezerere infelicem Didonem: atque iidem venti rapient vela & fidem tuam. Decrevisti, Ænea, solvere naves cum pacto: & regna Italia petere, quæ ignoras ubi sint, Nec nova Carthago, nec muri surgentes te

moverent; nec summa rerum concessu tuo sceptro. Fugis quæ facta sunt, sequeris quæ facienda sunt. Altera tellus investiganda est tibi per orbem, altera est inventa. Quamquam solum reperias, quisnam id tibi præbebit possidendum? Quis dabit agros suos possidendos hominibus incognitis? Superest tibi alter amor habendus, & altera Dido. Et fides altera danda, quam frangas denudè.

NOTÆ.

f Vovimus] Alii codices habent *movimus*: quod quidem cur improbaverit Heinſius non video (*movere* enim sæpe pro suscipere ponitur) nisi quia jam eâ voce, versu proximè præcedenti, usus est poeta. *Vovimus* verò ex hac Basileensis codicis scripturâ *vovitis* effecit Heinſius.

g Ista] *Ut te in mei amore retinerem.*

h Merita] Æneam hospitio perbenignè acceperat, &c.

i Famam] Quia ante visum Æneam castissima habebatur.

k Corpusque] Ab Æneâ violatum,

l Certus ire] Certus eundi. Virgil 4. Cæterum hæc omnia cum aliquâ admiratione proferenda sunt.

m Fidemque ferent] Id est, *Perfidus eris*. Proverbialis locutio, nostris etiam familiaris, dum nullius momenti rem aliquam exagitant. Dicunt enim. Gall. *Autant en emporte le vent*. Angl. *It is no more*

to, be depended on than the wind; & similia.

n Solvere] Iterum in diversâ vocum significatione ludit poeta. *Solvere fœdus*, est fœdus frangere. *Solvere naves*, est, eas ex portu deducere. Id est, *Decrevisti simul & pariter matrimonium nostrum dissolvere, & abeundi causâ, naves portu solvere.*

o Nova] Quem tunc temporis Dido ædificabat.

p Summa] Id est, *Quidquid erat penes me divitiarum & potestatis.*

q Facta] Carthaginem conditam.

r Facienda] Urbem quam, satis admonitus, in Italiâ conditurum se Æneas prædicabat.

s Altera] Hæc, scilicet, quam tibi dedi.

t Quis] Quasi dicat, nullus.

u Alter] Quem fortasse nunquam invenies.

x Iterum] Sicuti datam mihi fefellisti.

y Fallas] Fallere fidem, pro fidem violare, etiam apud Ciceronem.

E

z Quando

- ^z Quando erit, ut condas instar Carthaginis urbem,
 20 Et videas populos altus ab arce tuos?
 Omnia ut eveniant, nec te tua vota ^a morentur;
 Unde tibi, quæ te ^b sic amet, uxor erit?
 Urbs, ut inducto ceratæ sulfure ^c tædæ:
 Ut ^d pia fumosis addita thura focis.
 25 Æneas oculis semper vigilantis inhæret:
 Ænean animo noxque diesque refert.
 Ille quidem malè gratus, & ad mea munera ^e surdus;
 Et quo, si non sum ^f stulta, carere velim:
 Non tamen Ænean, quamvis malè cogitat, odi:
 30 Sed queror infidum, quæstaque pejus amo.
 Parce, Venus, ^g nurui, durumque ^h amplectere fratrem,
ⁱ Frater Amor: castris ^k militet ille tuis.
 Aut ego ^l quæ cœpi (neque enim dedignor) amare,
^m Materiam ⁿ curæ præbeat ille meæ.

INTERPRETATIO.

Quando eveniet, ut ædifices urbem instar Carthaginis; & sublimis prospicias populos tuos ab arce? Quantumvis omnia accedant, nec tua desideria te retardent; unde conjux tibi aderit, quæ te amet, ut ego te amo? Ardeo. ut tædæ oblitæ sulphure; ut pia thura injecta altaribus fumosis. Semper Æneas obversatur oculis mei experrectæ: nox & dies repræsentat Ænean animo meo. Ille quidem ingratus,

& durus ad mea dona; & quo, si non sint infana, cupiam carere: non tamen odio habeo Ænean, quamvis malè animo sentit, sed querimoniam habeo de perfido, & postquam habui, magis amo. Venus, ignosce nurui, tuque, ô Amor frater, complectere crudelem fratrem: ille sequatur castra tua; aut ego sequar quæ cœpi amare (neque enim abnuo) ille det materiam amoris meo.

NOTÆ.

^z Quando] Quasi dicat, nunquam, aut tardissime.

^a Morentur] Id est, Quamquam nulla sit mora, quin omnia quæ optaveris, eveniant.

^b Sic] Ut ego te amo.

^c Tædæ] Tæda arbor est resinosis flammis luminibusque sacrorum grata, auctore Plinio.

^d Pia] Quibus erga Deos pietatem testamur.

^e Surdus] Quia illis neque movebatur, neque ab instituto itinere deterrebat.

^f Stulta] Stultus verò est, qui eo carere non vult, quem neque beneficiis, neque amore retinere potest.

^g Nurui] Id est, mihi. Æneas matrem habuit Venerem: adeoque Veneris huius fuit, quæ illum maritum vocitaverit.

^h Amplectere] Et ad mei amorem perduce.

ⁱ Frater] Æneæ frater fuerat Amor, siquidem uterque Venere genitus.

^k Militet] Amet, & amet me. Militia enim Amoris amor est.

^l Quæ] Quem, melioribus codicibus correxerat Heinſius, Quæ verò, quod in aliis reperitur, reposui, quia clariorem sensum & meliorem efficit: nam & idem ille Heinſius hanc, ut videatur, sibi legem in correctionibus suis posuit.

^m Materiam] Nutriventum & causam, Amet. Quàm acutè istud inflexerit, vide. Dicit Amori, se sponte ejus militiæ nomen dedisse, & ejus castra sequi: tantummodo ille materiâ vota sua non destituat. Quæ magis honesta esse potest oratio ad imperatorem? At Dido tamen quod maximè cupit, conficit; nam Amoris materia Æneæ amor est reciprocus.

ⁿ Curæ] Amori. Sic Virgil. de hac ipsâ Dido loquens,

At regina gravi jam dudum saucia curâ.

Faller;

- 35 ° Fallor ; & p ista mihi falsò jactatur imago.
 Matris ab ingenio a diffidet ille suæ,
 ° Te lapis, & montes, innataque rupibus altis
 ° Robora, te sævæ progenuère feræ ;
 Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis :
 40 ° Quo tamen adversis fluctibus ire paras.
 Quo u fugis ? obstat x hyems : ° hyemis mihi gratia proficit.
 Aspice, ut z everfas concitet a Euris aquas.
 Quod tibi maluerim, sine me debere procellis.
 ° Justior est animo ventus & unda tuo.
 45 Non ego sum tanti (c quamvis merearis, inique)
 Ut pereas, dum me per freta longa fugis.
 Exerces d pretiosa odia, & constantia magno ;
 Si, dum me careas, est tibi vile mori.
 Jam venti ponent, e stratâque æqualiter undâ,
 50 ° Cæruleis f Triton per mare h curret equis.

INTERPRETATIO.

Decipior ; & ista cogitatio ostentatur mihi falsò. Ille non vivit ex indole matris suæ. Saxum, & montes, & robora ingenita rupibus altis ; feræ crudeles prodixerunt te : Aut mare, quale cernis commoveri nunc quoque ventis ; quo tamen ire cupis undis contrariis. Quò fugis ? Tempestas impedit : tempestatis gratia mihi serviat. Vide ut Euris eruât aquas concitas ; fac ut debeam procellis, quod

maluerim debere tibi. Ventus & fluctus est æquior tuo ingenio. Ego non sum tanti ut pereas (quamvis dignus sis, injuste) dum fugis me per vasta maria. Odiis carissimis indulges & magno venientibus ; si modo me careas, leve est tibi mori. Venti brevi quiescent, & fluctibus æqualiter diffusis, Triton feretur per mare equis glaucis.

NOTÆ.

o Fallor] Quæ Ænean in mei amorem perducere posse cogito.

p Ista] Quæ, diesq; noctesq; mentem obambulat ; cum Ænean facilem & amore victum, mihi fingo.

q Diffidet] Quia ille durus, Venus mollis, &c.

r Te] Ænean tanquam præsentem alloquitur. Quod quidem convenientissimè fecit, quo tempore eum phantasie oberrantem induxit.

s Robora] Robur, arbor est glandifera, durissima.

t Quo] Alii habent quâ : quod Heinssio propter ejusdem quò, veriu proxime sequenti, concursum, placuit.

u Fugis] Invidiosè.

x Hyems] Tempestas. Ita & Horatius.

y Hyemis gratia] Cujus vix ulla est. Ovidium vide, ut ubique ingeniosus est.

z Everfas] Pro evertat : & concitet.

a Euris] Ventus ab ortu spirans procellosus, & in Italiam ex Africa navigaturis maximè contrarius.

b Justior] Quia mihi bene merenti gratiam refert, cum te apud me retinet, quam tu, qui beneficium accepisti, non vis reddere.

c Quamvis merearis] Perire scilicet. Sed multum hic variant codices. Quidam habent quod non meditaris, quod quidem non improbandum.

d Pretiosa] Quandoquidem, ob ea, tu ipse in periculum venis.

e Stratâ] Cum nullis ventis agitur aqua, inter ripas suas æquabilis continetur.

f Cæruleis] Propter aquæ præsertim, in quâ vivunt, colorem.

g Triton] Deus marinus, Neptuni filius, ejusdemque tubicen.

h Curret] Id est, Placabitur æsus maris. Lubentius enim, quiescente undâ, super aquas Diis maris exeunt.

Tu quoque cum ventis utinam mutabilis esses!

Et, nisi duritiâ robora vincis, eris.

Quid, si ^l nesciêris, insana quid æquora possint?

^k Expertæ toties tam ^l malè credis aquæ?

55 Ut pelago ^m suadente etiam ⁿ retinacula solvas,
Multa tamen latus tristitia pontus habet.

Nec ^o violasse fidem tentantibus æquora prodest:
Perfidiaë poenas exigit ille locus.

Præcipuè cum læsus Amor: quia mater Amoris

60 Nuda ^p Cytheriacis edita fertur aquis.

Perdita ne ^q perdam timeo, noceamve nocenti:

Neu bibat æquoreas naufragus hostis aquas.

Vive, precor: lic te ^r meliùs, quàm funere, perdam:

Tu potiùs leti causâ ^s ferare mei.

65 Finge, age, te ^t rapido (nullum sit in omine pondus)

Turbine deprèndi: quid tibi mentis erit?

Protinus occurrent falsæ perjuria linguæ,

Et ^u Phrygiâ Dido fraude ^x coacta mori.

INTERPRETATIO.

Utinam tu esses quoque mobilis cum ventis!
Et eris, nisi durior es roboribus. Quid? si
ignorâsses, quid procellosa maria possent?
Confides mari, quod toties tam malè sensisti?
Tamen si etiam mari consulente moveas ancho-
ram, tamen vastum mare habet multa luctu-
osa. Neque juvat eos, qui se mari commit-
tunt, læsisse fidem. Ille locus repetit poenas
perfidiaë: præsertim cum Amor violatus;
quia mater Amoris dicitur genita nuda aquis

Cytheriacis. Ego, quæ occidi, metuo ne sim
exitio, vel obsum nocenti; neve hostis naufra-
gium passus sorbeat aquas marinas. Vive,
quæso; libentiùs amittam te sic, quàm morte.
Tu potiùs dicaris causa mortis meæ. Age,
pone te corripi turbine furente (nulla sit vis in
omine) quid erit tibi animi? Statim mentem
subibunt perjuria perfida linguæ, & Elissa ad
mortem impulsâ fraude Trojanâ.

NOTÆ.

i Nesciêris] Sic habent nonnulli codices,
referente Heinsio. Nec removeri debet
ultima syllaba producta; nam plurima alia
exempla idem Heinsius congerit, ubi itidem
producitur.

k Expertæ] Passivè: nota.

l Malè] Expertæ malè; Id est, cum tuo
periculo: vel credis malè.

m Suadente] Tranquillo, quod ad naviga-
tionem invitare videtur.

n Retinacula solvas] Solvas anchoram,
discedas.

o Violasse] Navigationem pergit dissua-
dere Dido.

p Cytheriacis] Cytheræ insula est in sinu
Lacónico, quò, cum primùm nata esset,
concha Venus devescâ dicitur.

q Perdam] Eum naufragio timeo perdere,

quem sua voluntas perdidit, quique adde me
perdidit.

r Meliùs] Minori cum dolore.

s Ferare] Quàm ego tui, supple, si me
dum fugeres, perires.

t Rapido] Quàm artificiosè quasi in peri-
culo ipso conscientiam Æneæ sollicitat!

u Phrygiâ] Æneæ Phrygiæ: tui.

x Coacta] Quæcunque de Didonis &
Æneæ dicuntur amoribus, fabulam esse
meram, à Virgilio artificiosè intextam con-
stat, ex eo præsertim, quòd Carthago 132
annos tantùm ante Romam à Didone fit
condita; Roma verò 432 post Trojæ exci-
dium, quò excidii tempore Æneas vixit:
ut sic 300 annos circiter Æneæ munificè
poëta condonaverit.

Con-

- Conjugis ante oculos deceptæ stabit imago
 70 Tristis, & effusis ^y sanguinolenta comis.
Quicquid ^z id est, totum merui, ^a concedite, ^b dicas:
 Quæque cadent, ^c in te fulmina missa putes.
^d Da breve sævitæ spatium pelagique tuæque:
 Grande moræ pretium tuta futura via est.
 75 Nec mihi parcat: puero parcat Iulo.
^e Te satis est titulum mortis habere meæ.
 Quid puer ^f Ascanius, quid Dî ^g meruere ^h Penates!
ⁱ Ignibus ereptos obruet unda Deos.
 Sed neque fers tecum; nec, quæ mihi, perfide, jactas,
 80 ^k Prefferunt humeros sacra paterque tuos.
 Omnia mentiris. Nec enim tua fallere lingua
 Incipit à nobis; primaque plector ego.
 Si ^l quæras, ubi sit formosi mater Iuli;
 Occidit à duro sola relicta viro.

INTERPRETATIO.

Species uxoris delusæ stabit ante oculos mæsta, & sanguine resperfa, capillis sparfis. Quicquid id est, omne merui, dices, discedite: & credes fulmina quæ cadent esse intorta in te. Concede breve tempus furori maris, & tuo. Via tuta futura est magna merces cunctationis. Nec mihi ignoscatur, ignoscatur puero Iulo. Satis est te dici causam mortis meæ. Quid

puer Ascanius, quid Dî Penates meruerunt? Aqua opprimet Deos subtractos ignibus. Sed neque Deos tecum portas; neque, perfide, pater & sacra, quæ mihi prædicas, tetigerunt humeros tuos. Profers omnia falsa, neque verò lingua tua me primam decipit, neque ego prima crucior. Si quis petat, ubi sit mater pulchri Iuli: perijt deserta sola à crudeli marito.

NOTÆ.

^y Sanguinolenta] Quæ tui causâ sibi violentas manus injecerit.

^z Id] Quod patieris mali. Quantacunque fuerint mala, quæ patiëris.

^a Concedite] Conscientiæ stimulis & periculi magnitudine conturbatum Ænean fingit Dido sui sanguinolentam imaginem spectraque alloqui, & à se depellere.

^b Dicas] Plurimi codices habent dices: quod quidem non improbaverim, quanquam illud alterum requirere versum sequentem Heinſius crediderit.

^c In te] Ita verò noxios solet timida conscientia agitare: hinc Juvenalis,

Hi sunt qui trepidant, & ad omnia fulgura pallent,

Cum tonat, exanimes primò quoque murmure cæli:

Non quasi fertuitus, nec venturum rabie, sed

Iratus cadat in terras, & vindicet ignis.

^d Da breve] Id est, Discessum tuum differ.

^e Te satis] Id est, Satis est quoddam meæ mortis auctorem te facias; nec ei filium tuum debes obſicere, &c.

^f Ascanius] Æneæ filius, qui & Iulus dictus est.

^g Meruere] Quamobrem eos tempeſtati obſicias.

^h Penates] Quos dicitur Æneas Trojâ in Italiam portâſſe.

ⁱ Ignibus] Trojæ deſagrans.

^k Prefferunt] Pius ideo à Virgilio Æneâs cognominatur, quoddam patrem & Deos Penates flammis eripuerit, & humeris bajulaverit. Quomodo eum pictores etiam ex Virgilio celebraverunt.

^l Quæras] Aliquis quærat. Ænean dicit Creuſam uxorem, Priami filiam, matrem Ascanii, antè reliquiſſe, & decepiſſe. Quæ quidem est quorundam ſententia. Imò ab ipſo interfectam nonnulli tradunt.

- 85 ^m Hæc mihi narrâras: ⁿ at me movêre moerentem.
^o Inde minor culpâ pœna futura meâ est.
^p Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina damnent.
 Per mare, per terras ^q septima ^r jactat ^s hyems.
 Fluctibus ejectum tutâ ^t statione recepi,
 90 Vixque bene auditô nomine, regna dedi.
 His tamen officiis utinam contenta fuisset;
 Et mihi concubitûs fama ^u sepulta foret!
 Illa dies ^x nocuit, quâ nos declive sub antrum
^y Cæruleus subitis compulit imber aquis.

INTERPRETATIO.

Hæc mihi retuleras? sed tetigerunt me flentem. Inde pœna tua futura est levior culpâ meâ. Nec dubito quin tui Dii te exagitent. Septima tempestas jactat illum per mare, per terras. Recepi tuto portu illum expulsum undis; & regna tradidi, vix bene cog-

nito ejus nomine. Utinam tamen satis mihi fuisset his beneficiis: & nulla esset mihi fama concubitûs! Ille dies me perdidit, quâ imber cæruleus destruxit nos sub speluncam curvam, repentinis aquis.

NOTÆ.

^m Hæc] Quomodo Creûsam amississet. Istud verò 2. Æneidos, sub finem, Didoni Æneas narrat.

ⁿ At me movêre] Alii novêre: unde sensum extorquere conatus est Hubertinus, Sed frustra, neo quidem judicio. Quid verò dicam, vix reperio: nisi fortè hæc fuerit mens Didonis, & ita Ænean alloqui voluerat: *Narraveras mihi equidem, quomodo Creûsam uxorem tuam reliquisses, unde perfidum tuum ingenium cognoscere debuisses, teque adeo longè à me propellere: at secus evenit, nam, cum in animo meo id unum insedisset, quâ ratione tibi possem prodesse & placere, etiam me movit, & ad misericordiam perduxit, ille, ut referebas, tuus & uxoris casus. Si quis accuratam explicationem credat, pergratum fecerit meliorem proponere. Cæterum, sine manuscriptorum sine, nisi summâ cautione, nolim quicquam mutare.*

^o Inde] Hanc lectionem retinuerunt septem libri, auctore Heinio; quam quidem arripui, eo præsertim inductus, quòd alii unde; alii atque, eodem propè sensu habent. Heinii vulgatam illa non mutavit; testatur ipse in uno codice legi; neque aliud nisi quòd aliquid latere dicit. Hunc verò locum sic expono; *Inde*, id est, *ex eo quòd minus tuas dolui, te deinde hospitio & lecto*

meo recepi, oratione tuâ decepta, ex eo, inquam, culpa mea evenit, ut minorem perfidiæ pœnam lueris.

^q Nec mihi] Confirmatio est seu ejus, quod dixit, ulterior declaratio, Ænean perfidiæ erga uxorem pœnam luere.

^q Septima] Cum Virgilio facit. Dionysius verò, anno ab incensâ Trojâ altero, Ænean in Italiam venisse scribit.

^r Jactat] Ænean, scilicet. Hæc verò Ellipticæ locutiones ferè cum indignatione, aut aliquo majore affectu, sunt conjunctæ.

^s Hyems] Pro anno.

^t Statione] Portu, scilicet, Carthaginensi.

^u Sepulta] Nullus sciret. De hac verò famâ multa Virgil. Æneid.

^x Nocuit] Quia eo Junonis, Venerisque artificio, subire speluncam Æneas & Dido, imbris immisis, coacti, tum primum concubuerunt, ut scribit Virgil. Æn. 4. Is verò, quàm nunc exponimus vocem, sic reddit:

Ille dies primus leti, primusque malorum Causa fuit.

^y Cæruleus] Pro nigricante. Utroque epitheto promiscuè utitur Virgilius.

Audiêram

- 95 Audiêram ^z voces ; Nymphas ^a ululâsse putavi.
^b Eumenides fatis ^c ligna dedere meis.
 Exige, læse pudor, pœnas, ^d violate, Sichæo :
 Ad quas (me miseram!) plena pudoris eo.
 Est mihi marmoreâ sacratus in æde ^e Sichæus :
 100 Appositæ frondes velleraque alba tegunt.
 Hinc ego me sensi ^f noto quater ore citari :
^g Ipse sono tenui dixit, ^h Elissa veni.
ⁱ Nulla mora est ; venio. Venio tibi debita conjux :
 Sed tamen ^k admissi ^l tarda pudore mei.
 105 ^m Da veniam culpæ ; decepit ⁿ idoneus auctor.
 Invidiam noxæ detrahit ille meæ.
^o Diva parens ; seniorque ^p pater, pia sarcina nati,
 Spem mihi mansuri ritè ^q dedere viri.
 Si fuit errandum, causas habet error honestas.
 110 Adde ^r fidem ; nullâ parte ^s pigendus erit.

INTERPRETATIO.

Exceperam sonos, credidi Nymphas clamâsse.
 Furie indicium fecerunt fatis meis. Pudor
 offense, violate Sichæo, repete pœnas, ad
 quas (me infelicem!) me dedo suffusa pudore.
 Est mihi Sichæus sacratus in templo marmo-
 reo; rami admoti, & lana candida operiant.
 Ego audiui me hinc vocari quater voce cog-
 nitâ, ipse Sichæus dixit voce gracili, Adepto,
 Elissa. Non moror, adjum: eo uxor tibi

debita, sed tamen lenta pudore criminis mei.
 Concede veniam delicto meo; dignus auctor
 me fraudavit. Ille minuit invidiam culpæ
 meæ. Mater Dea, & pater senior, pium
 onus filii, fecerunt mihi spem mariti firmi, ut
 par est. Si fuit peccandum, error præbet cau-
 sas honestas. Adjice illi fidem, nullo modo erit
 pigendus.

NOTÆ.

^z Voces] Pluralem numerum ex vulgatâ
 editione reposui, quamvis singularem habere
 meliores codices Heinsius testetur. Ratio
 est, quòd sicut apud Virgilium, plures etiam
 hic Nymphas Dido ipsa memorat.

^a Ululâsse] Vox est mediæ significationis,
 quam, in bonam partem accipi, dubitare
 non sinit Lucanus, cum dicit,

Lætis ululare triumphis.

^b Eumenides] Furie, eo nomine per an-
 tiphrasim Græcè dicta; id est malevola.

^c Signa] Quæ ab illis non possunt esse
 nisi atra, & mortis prælagia.

^d Violate] Quoniam Sichæi cineribus cas-
 titatem promiserat.

^e Sichæus] Didonis maritus, Hercules Ty-
 ri sacerdos, quem Pygmalion, ob divitiarum
 famem, interfecit. Hic verò per Sichæum,
 ejus statua, quam summâ veneratione
 Dido colebat, intelligenda est.

^f Noto] Sicbæi, scilicet.

^g Ipse] Sichæus.

^h Elissa] Nomen fuit alterum Didus. Eo
 verò illam convenientissimè Sichæus appel-

lat, siquidem, ea Dido, seu virago lingua
 Punicâ, per gloriosam mortem dicta tantum
 fuerit, quanquam aliter alii.

ⁱ Nulla mora] Sese dicit mori paratam
 esse, ut sit cum Sichæo.

^k Admissi] Impudicitie criminis.

^l Tarda] Tardè dicit se venire, quando-
 quidem non id ante violatam pudicitiam
 præstiterit.

^m Da veniam] Sichæum alloquitur.

ⁿ Idoneus] Cuique nullus non confidendum
 esse dixisset.

^o Diva] Ea obiter enumerat, quæ facti sui
 invidiam possint minuere. Primò quidem
 Æneæ matrem, Venerem scilicet, diuam esse.

^p Pater] Anchises scilicet, quem humeris
 suis gestasse pius ille Æneas prædicabat.
 Unde eum probum esse Dido conjiciebat.

^q Dedere] Non hoc dicit Dido, ut se om-
 nino expurget; sed tantum, ut minorem
 culpam fuisse ostendat.

^r Fidem] Quam mihi dederat Æneas.

^s Pigendus] Æneas, an error? Posterius
 malum.

- † Durat in extremum, vitæque novissima nostræ
 Prosequitur fati, qui fuit antè, u tenor.
 * Occidit y internas conjux mactatus ad aras:
 Et sceleris tanti præmia z frater habet.
 115 Exul a agor; cineresque viri patriamque relinquo:
 Et feror in duras b hoste sequente vias.
 Applicor ignotis: fratrique elapsa fretoque,
 Quod tibi donavi, perfide, litus emo.
 Urbem constitui; latèque patentia fixi
 120 Moenia, finitimis c invidiosa locis.
 Bella d tument: bellis peregrina & scæmina tentor:
 Vixque rudes portas urbis & arma paro.
 Mille procis placui: qui me e coiëre querentes
 f Nescio quem thalamis præposuisse suis.
 125 Quid dubitas s vincitam h Gætulo tradere Iarbæ?
 Præbuerim sceleri brachia nostra tuo.
 Est etiam frater: cujus manus impia possit
 Respergi nostro, sparsa cruore viri.
 Pone Deos, & quæ tangendo sacra profanas:
 130 Non bene cœlestes impia dextra colit.

INTERPRETATIO.

Fati ratio, quæ fuit antea, manet usque ad finem, & comitatur extrema vitæ nostræ. Maritus meus mortem obiit, jugulatus ad secreta altaria; & frater meus habet mercedem tanti facinoris. Pellor profuga, & deserto cineres mariti mei, & patriam. Et premo vias asperas hosse insequente. Appellor ad littora ignota, & elapsa fratri & mari comparo litus, quod tibi dedi, perfide. Posui urbem, & statui muros latè patentes, invidiosus vicinis locis. Bella parantur, ego

scæmina & extranea impetor bellis; vixque pono crassas valvas urbis, & arma expedio. Grata sui mille procis, qui contra me conjuraverunt, querentes me anteposuisse nescio quem suis connubiis. Quid vereris me dedere ligatam Iarbæ Gætulo? Commodaverim lacertos nostros flagitio tuo. Habeo etiam fratrem, cujus manus scelestæ tincta sanguine mariti mei, possit tingi nostro. Omitte Deos, & sacra quæ polius tangendo; manus impia male colit Deos.

NOTÆ.

t Durat] Dicit Dido, infelicitates suas ab initio vitæ usque ad finem durare.

u Tenor] Gall. *Le même train*. Angl. *The same course*.

x Occidit] Incipit enumerare infortunia sua.

y Internas] Plerique habent *in terras*. Alii *ad terras*, &c. Coram Diis Penatibus interfectus est.

z Frater] Pygmalion, qui Sichæi avunculi divitiis inhians, eum mactare non dubitavit.

a Agor] Fugam verò suavit Sichæi imago, quæ Didoni noctu apparuit, totumque Pygmalionis fœtinus enarravit.

b Hoste sequente] Fratrem, scilicet. Durissimum autem fugere, nec locum certum ad

receptum cognoscere, hostem insequentem, eumque fratrem habere.

c Invidiosa] Quæ suâ magnitudine finitimis invidiam moverunt.

d Tument] Ab Hiarbâ Gætulo rege, ob spretum conjugium, Didoni bellum intentatum.

e Coiëre] Id est, *Adversus me conjuraverunt*.

f Nescio quem] Invidiosè.

g Vincitam] Acris est exprobatio, quasi Æneæ causâ periculis objectam, non tantum ipse non eripiat, sed magis in eâ ingratus & infidus possit injicere.

h Gætulo] Gætulia regio est in mediâ propè Africâ.

Si tu cultor eras elapsis igne futurus;

ⁱ Poenitet elapsos ignibus esse Deos.

Forſitan & gravidam Dido, ſclerate, relinquo,

^k Parſque tui lateat corpore clauſa meo.

135 ⁱ Accedet fatiſ matris ^m miſerabilis infans;

Et nondum nato funeri auctor eris.

Cumque parente ſuâ frater morietur Iuli,

ⁿ Poenaeque connexos auferet una duos.

^o Sed jubet ire ^p Deuſ. ^q Vellem vetuiſſet adire;

140 ^r Punica nec ^s Teucriſ preſſa fuiſſet humuſ.

Hoc duce (^t nempe Deo) ventiſ ^u agitariſ iniquiſ,

Et teriſ in rapido tempora longa treto.

^x Pergama vix ^y tanto tibi erant reptenda labore,

Hectore ſi vivo quanta fuere forent.

145 Non patrium ^z Simoenta petiſ; ſed ^a Tibrydiſ undaſ.

Nempe, ut perveniaſ quod cupiſ, hoſpeſ eriſ.

Utque latet, vitatque tuas abſtruſa carinaſ,

^b Vix tibi continget terra petita ſeni.

INTERPRETATIO.

Si tu eras futurus cultor Diis igne ereptis, poenitet eos eſſe ereptos ignibus. Forſe & deſeras Didonem prægnantem, ſceleſte; & parſ tui celetur comprehenſa corpore meo. Infans miſerandus addetur fatiſ matriſ, & cauſa erit moriſ nondum nato. Et frater Alcanii morietur cum ſuâ matre, & unus dolor tolleſ duos conjunctoſ. At Deuſ te jubet præſciſi. Vellem prohibuiſſet me convenire, nec terra Punica fuiſſet calcata à Trojanis. Hoc duce

(nempe Dei) ageriſ ventiſ adverſiſ, & perdiſ multa tempora in mari procelloſo. Vix Troja erat tibi denuo videnda tanto labore, quanquam eſſet tanta, quanta fuit Hectore ſuperſtite. Non iſ ad patrium Simoenta, ſed ad aquaſ Tybridis. Scilicet, quamvis apphceſ quod optaſ, advena eriſ. Et ut latet terra quæſita, & abſcondita fugit tuaſ navaſ, vix tibi ſeni eveniet.

NOTÆ.

ⁱ Poenitet] Quia mallent eſſe combuſti quam talem habere cultorem.

^k Parſque] Sic vocat puerulum, aut fœtum utero latentem.

^l Accedit fatiſ] Cum illâ miſer erit.

^m Miſerabilis] Non ille eſt quem vocamus. Gall. *Miſerable*, ſed digne de compaſſion. Angl. *One that deſerveſ compaſſion*.

ⁿ Poena] Mors.

^o Sed jubet] Objectio eſt, quam poſſet facere Æneaa. Ironicè verò à Didone proponitur.

^p Deuſ] Apollo, cujuſ juiſſu petebat Italiaſ Æneaa, vel Jupiter, aut nunciuſ Mercuriuſ.

^q Vellem vetuiſſet] Quafi dicat, Quandoquidem tam religioſè Deorum mandata præſciſi utinam adire me vetuiſſent. Continuatio eſt ironiæ.

^r Punica] Carthaginienſiſ; à Poeniſ ſeu Phœnicibuſ, qui illuc cum Didone migraverunt, ita dicta.

^s Teucriſ] Trojanis, à Teucro rege ſic nominatiſ.

^t Nempe Deo] Ironiam abſolvit.

^u Agitariſ] Quod Didoni ineptum videtur.

^x Pergama] Ita appellatæ Trojanæ arceſ: quanquam per illa Troja ipſa ſæpiſſimè intelligitur.

^y Tanto] Quanto condendam urbem petiſ.

^z Simoenta] Simoiſ Trojæ rivuluſ. Diſſicultateſ Æneæ ingerit Dido.

^a Tybridis] Tybris fluviuſ eſt, qui agrum Romanum Romanque alluit.

^b Vix tibi] Vix ſenex in Italiaſ perveniet.

- Hos potiùs populos in dotem, ^c ambage remissâ,
 150 Accipe; & advectas ^d Pygmalionis opes.
 Ilion in ^e Tyriam transfer ^f feliciùs urbem,
 Inque loco regis sceptrâ sacrata tene.
 Si tibi mens avida est belli, si quærit Iulus
 Unde suo partus Marte triumphus eat;
 155 Quem superet, ne quid desit, præbebimus hostem;
 Hic pacis leges, hic locus arma capit.
 Tu modò, per matrem, ^g fraternaue tela, sagittas,
 Perque fugæ comites, ^h Dardana sacra, Deos:
 (ⁱ Sic superent quoscunque tuâ de gente reportas,
 160 ^k Mars ferus et damni ^l sit modus ille tui.
 Ascaniusque suos feliciter impleat annos,
 Et senis Anchisæ ^m molliter ossa cubent)
 Parce precor domui, quæ se tibi tradit habendam.
 Quod crimen dicis, præter amâsse, meum?
 165 Non ego sum ⁿ Phthias, magnisque oriunda ^o Mycenis:
 Nec ^p steterunt in te virque paterque meus

INTERPRETATIO.

Same potiùs hos populos meos in dotem dilatione sublata, & allatas divitias Pygmalionis. Transferta feliciùs Trojam in urbem Tyriam: & tracta tanquam rex sceptrâ sacra. Si animus est tibi belli cupidus, si Ascanius quærit unde triumphus ducatur acquisitus virtute suâ; ne quid absit, dabimus hostem, quem vincat. Hic locus convenit pacis legibus, convenit armis. Tu tantùm, precor per matrem, & sagittas, quæ tela sunt fratris Cupidinis,

& per sacra Trojana, per Deos comites fugæ: (sic vivant omnes quoscunque refers de tuâ gente, & illud bellum sit finis tui detrimenti, & Ascanius feliciter suos annos exigat: & ossa senis Anchisæ suaviter quiescant) parce domui, quæ dedit se tibi possidendam. Quod crimen dicis esse meum, præter amâsse? Ego non sum Phthias, & orta magnis Mycenis: nec maritus & pater meus adversus te bella moverunt.

NOTÆ.

^c Ambage] Quiescendo ab omnibus maris erroribus, laboribus, &c.

^d Pygmalionis] Non enim tantùm Sichæi thesauros, sed & Pygmalionis opes plurimus cum magnâ nobilitatis parte secum in Africam avexit Dido.

^e Tyriam] Carthaginem, quam sic à conditoribus denominat.

^f Feliciùs] Quàm possis in Italiam transferre.

^g Fraternaue tela] Cupidinis, scilicet.

^h Dardana] Dens Penates. Dardana verò dicuntur à Dardano Trojano rege.

ⁱ Si:] Adjurantis est, quomodo jam antea vidimus. Id est, Sic vivant omnes, qui Troje incendio elapsi, tuam fortunam sequuntur, ut tu mea domui peperceris.

^k Mars ille] Illud bellum quod in Trojam exarsit.

^l Sit modus] Post illud bellum, nullum amplius damnum patiaris.

^m Molliter] Sic Juvenalis.

Dii majorum umbris tenuem, & sine pondere terram.

ⁿ Phthias] Ex Phthiâ, urbe Thessaliæ, Achillis hostis patriâ oriunda: adeoque nunc Græcia, nec inimica.

^o Mycenis] Mycenæ, urbs Peloponnesi, Agamemnonis & Menelæi patria.

^p Steterunt] Alii habent steterant: sed illud maluit Heinsius, ex fide optimorum codicum: plurimaque exempla congeris, ubi pariter syllaba præteriti, plerumquæ longa, corripitur. Sic etiam Virgil. dixit,

Obstupui, steteruntque comæ,
 Nec steterunt; id est, Non sum hostibus tuis genita, ut me fugias.

- Si pudet uxoris ; non nupta, sed hospita dicar.
 Dum tua sit Dido ; quidlibet esse ^q feret.
^r Nota mihi freta sunt Afrum frangientia littus :
 170 Temporibus certis dantque negantque viam.
 Cùm ^s dabit aura viam, præbebis curvasa ventis.
 Nunc ^t levis ejectam ^u continet ^x alga ratem.
^y Tempus ut observem, manda mihi ; certius ibis :
 Nec te, si cupies ipse, manere sinam.
 175 Et focii requiem poscunt, laniataque classis
 Postulat exiguas semirefecta moras.
 Pro meritis ^z liqua tibi debemus ultro,
^a Pro spe conjugii tempora parva peto.
 Dum freta mitescunt, ^b & Amor : dum tempore & ^c usu
 180 Fortiter edisco tristitia posse pati.
 Sin minus : est animus nobis effundere ^d vitam :
 In me crudelis ^e non potes esse diu.

INTERPRETATIO.

Si pudet te me habere uxorem ; non vocabor
 conjux, sed hospita. Modo Dido sit tua, pa-
 tietur esse quidlibet. Maria alluentia littus
 Afrum sunt mihi cognita. Dant & recusant
 iter certis temporibus. Cùm ventus concedet
 viam, committes vela ventis. Nunc inutilis
 alga habet navem expulsam fluctibus. Impera
 mihi, ut observem tempus, navigabis tutius :
 nec ego concedam te cunctari, si optaveris.

Et comites petunt quietem, & classis quassata
 semirefecta deposcit exiguas moras. Peto par-
 vam moram pro spe coniugii, ob beneficia mea,
 & si qua debemus tibi ultro. Dum maria
 sedantur, & Amor : dum perdisco morâ & usu
 posse ferre fortiter gravia. Sin minus, decre-
 vimus vitâ excedere. Non potes esse diu sævus
 in me.

NOTÆ.

^q Feret] Nunc quendam memini, qui in
 Nasonis versibus ordinem reprehendere sa-
 tageret, quasi non omnia suo loco dixisset.
 Mirum quòd, ut cæperat, ita non perrexe-
 rit. Hic verò reprehendendi amplam sege-
 tem habuisset. Quod enim ? postquam con-
 tumelias & opprobriis Ænean Dido oneravit,
 ejusdem illam ad pedes supplicem inducit !
 Ridiculum. Imò, nihil melius. Mulier-
 cularum non potuit verius exprimere leve &
 mobile ingenium.

^r Nota] Iterum Ænean à propositâ navi-
 gatione Dido studet revocare. Nota verò
 sunt quæ de Syrtibus & Afro littore à scrip-
 toribus memorantur.

^s Dabit aura] Cùm per ventos propitios
 licebit.

^t Levis] Nullus valoris. Quamquam eâ
 nonnulli ad stercorendos argos utuntur :
 propter fal, scilicet.

^u Continet] Id est, Naves undique e-
 jectæ maris obfissa, quæ adversos ventos

& concitatum pelagus indicant, eas portu con-
 tinendas esse admonens, & ab itinere retrahens.
 Ut nihil necesse sit, hic nescio quæ de algâ
 super undas sese efferente, & naves morante,
 fabulari.

^x Alga] Herba est mari innascens.

^y Tempus] Quomodo se habeat, quando erit
 navigationi opportunum.

^z Siqua tibi deb.] Id est, Si beneficium,
 quod à te peto tanti est, ut etiam merita mea
 omnia superet : atque ego insuper, ut illud
 consequar, tibi multam debere agnoscere teneor,
 eâ verò lege illud idem expeto.

^a Pro spe conjugii] Ejus loco.

^b Et Amor] Salmassii hæc est emendatio.
 Vulgata lectio sic habet, & amor dum tem-
 perat usum.

^c Usu edisco] Consuesco.

^d Vitam] Cum sanguine.

^e Non potes] Quia seipsam interficere
 animo infederat.

Adspicias

- Adspicias utinam, quæ sit scribentis imago!
 Scribimus, & gremio ^f Troicus ensis adest:
 185 Perque genas lacrymæ strictum labuntur in ensen;
 Qui jam pro lacrymis sanguine tinctus erit.
^g Quàm bene conveniunt fato tua munera nostro!
^h Instruis impensâ nostra sepulcra brevi.
 Nec mea nunc primo feriuntur pectora ⁱ telo:
 190 ^k Ille locus sævi ^l vulnus amoris habet.
 Anna soror, soror ^m Anna, meæ ⁿ malè conscia ^o culpæ,
 Jam dabis in cineres ultima ^p dona meos.
^q Nec, consumpta rogis, inscribar Elissa Sichæi;
 Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:
 195 Præbuit Æneas & causam mortis & ensen.
 Ipsa suâ Dido ^r concidit usa manu.

INTERPRETATIO.

Utinam videas, quæ sit species mei scribentis!
 Scribimus & gladius Trojanus est in sinu:
 & lacrymæ defluunt per malas in gladium
 evaginaturn, qui modò loco lacrymarum ma-
 didus erit sanguine. Quàm bene coherent
 dona tua cum fati nostris! Ornas sepulcra
 nostra modico sumptu. Nec pectus meum per-
 cutitur nunc primo telo. Ille locus retinet pla-

gam crudelis Amoris. Anna soror, soror Anna,
 malè conscia mei criminis, jam mittes novissima
 munera in cineres meas. Nec absumpta ignibus,
 insculpar Elissa Sichæi, hoc tamen carmen erit
 in marmore sepulcri: Æneas obtulit & cau-
 sam necis & gladium; ipsa Dido occidit usa
 manu suâ,

NOTÆ.

^f Troicus] Æneæ, quem festinans omi-
 ferat.

^g Quàm bene] Exprobratio est cum Iro-
 niâ. Hoc vult Dido egregiè convenire, ut
 causam mortis qui præberet, idem ad eam
 instrumentum suppeditaret.

^h Instruis] In rogum, aurum, vestes, ar-
 ma, aliaque injici, sepulcra ornari, &c mo-
 ris fuisse, omnes norunt. Vult verò Dido
 eundem Æneæ gladium, & sibi viventi
 mortis esse instrumentum, & jacenti orna-
 mentum. Quanquam istud totum cum
 amarâ exprobratione est conjunctum.

ⁱ Telo] Ambiguâ voce usus est: poëtâ,
 ad amoris sagittas, & Æneæ gladium re-
 spiciens.

^k Ille locus] Pectus.

^l Vulnus habet] Amat. Ita & Virgilius,
 in hoc negotio, de ipsâ Didone loquens,

Vulnus alit venis.

^m Anna] Soror Elissæ. Absentem verò

alloquitur; namque eam, cùm sic manum
 inferre vellet, Dido dimisit, ut liquet ex
 Virgil. 4. Æneid.

ⁿ Malè] Non sine exitio; cùm mihi pro-
 desse nequiveris.

^o Culpæ] De amore, quo Sichæo datam
 fidem violaverat, loquitur.

^p Dona] Lacrymas, si voles, intellige.
 Id est, *Offia mea compones*. Hubertinus exe-
 quas; Antonius urnam, exponit. Quæ om-
 nia eodem recidunt.

^q Nec inscribar] Quia Sichæo fida non
 fuerat. Mos verò erat, in mulierum epita-
 phiis maritorum nomen inscribere.

^r Concidit] Fabulam sequutus est Ovidius:
 At Trogus aliter. Dicit enim Didonem,
 cùm ab Hiarbâ in matrimonium peteretur,
 atque ad id à civibus belli metu cogeretur,
 tempus ad mariti placandos Manes petiisse;
 quo exacto, in urbis eminentiore parte pyra
 instructâ, eodémque populo convocato, cùm
 ad virum ire se dixisset, in ignem se præci-
 pitasse.

EPISTOLA VIII.

ARGUMENTUM.

Hermione, Menelæi & Helenæ filia, à Tyndaro avo materno, cui domus suæ curam commendarat Menelæus, dum ad Trojam iret, Orestæ, Agamemnonis & Clytemnestræ filio desponsata est; eandemque Menelæus, inscius hujus rei, Pyrrho, Achillis filio quoque promissit, qui ab excidio Trojæ tandem reversus Hermionem rapuit. Cum autem Pyrrhi connubium adversus animum suum servaret, Orestisque amorem anteferebat, per internuncium clam eum monet, facile sese posse vinculis Pyrrhi exsolvi. Quod etiam consecuta est. Orestes enim, Ægypti & matris peractâ cæde, furore liberatus & expiatus, Pyrrhum in templo Apollinis interfecit, & Hermionem suam recepit.

HERMIONE ORESTÆ.

[^a **A**LLOQUOR Hermione nuper fratremque virumque;
Nunc ^b fratrem; nomen conjugis ^c alter habet.]

Pyrrhus Achillides, animosus ^d imagine patris,
Inclusam ^e contra jusque piumque tenet.

4 Quod potui, renui: ^f ne non invita tenerer;
^g Cætera scemineæ non valûere manus.

Quid, facis ^h Æacide? ⁱ non sum sine ^k vindice, dixi:

^l Hæc tibi sub ^m domino, Pyrrhe, puella suo est.

Surdior ⁿ ille ^o freto clamantem ^p nomen Orestæ

10 Traxit ^q inorantis in sua tecta comis.

INTERPRETATIO.

Ego Hermione compello patruelem & maritum nuper; nunc patruelem, alius habet nomen mariti. Pyrrhus filius Achillis cordatus exemplo patris sui tenet me clausam contra jus & fas. Restitui quantum licuit, ne tenerer contra voluntatem. Manus muliebres non po-

tuerunt reliqua. Quid agis, Æacide? dixi: Non sum sine ultore, Pyrrhe, hæc est tibi puella sub suo domino. Ille surdior mare rapuit in suam domum me vociferantem nomen Orestæ.

NOTÆ.

^a Alloquor] Cum ab omnibus manuscriptis absit primum hoc distichon, meritò à quibusdam rejicitur. Nec ideo epistola ἀνέπαδος; ut Micyllus voluit, relinquetur.

^b Fratrem] Patruelem. Cusin. Quomodo loqui amabant veteres.

^c Alter] Pyrrhus, scilicet.

^d Imagine patris] Id est, Prout pater Achilles fuerat. Unde Virgii.

Instat vi patriâ Pyrrhus.

^e Contra jusque] Non enim uxores carcere sunt concludendæ.

^f Ne] Pro ut.

^g Cætera] Abire, puta; mana libertatem vindicare, &c.

^h Æacide] Pyrrhus est, ab Æaco Jovis

filio, proavo suo ita dictus. Fuit enim Pyrrhus Achillis, Achilles Pelei, Peleus Æaci filius.

ⁱ Non sum] Id est, Habeo qui me ex hac servitute possit liberare, & injuriam ulcisci.

^k Vindice] Vindex est, qui aliquem ex servitute vindicat in libertatem.

^l Hæc tibi] Ego, quam injustè detines.

^m Domino] Orestæ, cui desponsata fui.

ⁿ Ille] Pyrrhus.

^o Freto] Quod precibus nullis movetur.

^p Nomen Orestæ] Multum est hic artificium ad commovendum Orestem, quod se eum, quem Pyrrhus contempserit, in auxilium vocasse Hermione profiteatur.

^q Inorantis] Imo laceratis.

Quid

- Quid gravius captâ Lacedæmone serva tulissem,
 Si raperet Græias barbara turba ^s nurius?
 Parciûs ^t Andromachen vexavit ^u Achæia ^x victrix,
 Cûm ^y Danaûs ^z Phrygias ureret ignis opes.
- 15 At tu, cura mei si te pia tangit, Oreste,
^a Injice non timidas in ^b tua jura manus.
 An, si quis rapiat stabulis armenta reclusis,
 Arma feras? raptâ conjuge lentus eris?
 Sit ^c socer ^d exemplo, nuptæ repetitor ^e adeptæ:
- 20 Cui pia ^f militiæ causa puella fuit.
 Si socer ignavus viduâ stetit in aulâ;
 Nupta foret Paridi ^g mater, ut antè fuit.
^h Nec tu mille rates sinuosaque vela pararis;
 Nec ⁱ numeros Danaï militis; ipse veni.
- 25 ^k Sic quoque eram repetenda tamen: nec turpe marito,
 Aspera pro caro bella tulisse toro.

INTERPRETATIO.

Quid durius passa essem serva Lacedæmone
 subactâ, si turba barbara auferet puellas
 Græcas? Græcia victrix minùs afflixit An-
 dromachen, cûm ignis Græcus consumeret opes
 Trojanas. At tu, Oreste, si pium desiderium
 mei te movet, admove manus audaces in tua
 jura. An, si quis abducatur armenta præse-
 pibus clausis, arma sumes? uxore ablatâ seg-
 nis eris? Socer repetitor uxoris sublata sit

tibi exemplo; cui puella fuit causa pia belli.
 Si socer mansisset socors in aulâ derelictâ,
 mater mea esset nupta Paridi, ut antè fuit.
 Nec tu adornaveris mille naves, & vela con-
 cava, nec cohortes Græci militis: veni tu
 ipse. Tamen sic quoque eram repetenda: nec
 inhoneſtum est marito gessisse gravia bella pro
 dilecto lecto.

NOTÆ.

r Lacedæmone] Patriâ meâ.

s Nurus] Pro quibuscumque puellis.

t Andromachen] Fuit Andromache Hec-
 toris uxor; quàm cûm Pyrrhus forte accep-
 ſisset, Heleno Priami filio cûm regni parte
 in uxorem dedit. Verè itaque dixit Her-
 mione Parciûs, &c.

u Achæia] Pro Græciâ. Per eam enim
 Peloponnesus quandoque, deinde ejus regio,
 Græcia quoque intelligitur.

x Victrix] Cui tamen. belli jure multum
 licuiſſet.

y Danaûs] A Danaï, seu Græcis im-
 missus.

z Phrygias] Trojanas: ſita enim fuit
 Troja in Phrygiâ minore.

a Injice] Verbum eſt juris: dicitur enim
 manus injicere, qui nullâ juris expectatâ
 auctoritate, quod ſuum eſt, vindicat.

b Tua jura] Jura quæ habes in me uxorem
 tuam.

c Socer] Menelaûs, pater meus.

d Exemplo] Qui Helenam uxorem ſuam
 manu à Paride recepit.

e Adeptæ] A Paride raptæ.

f Militiæ] Nemo neſcit Menelaûm
 Græciam totam ad Helenam obtinendam
 armâſſe.

g Mater] Mea, Helena.

h Nec pararis] Sicuti factum oportuit,
 cûm ad repetendam Helenam Græci ad
 Trojam navigaverunt.

i Numeros] Cohortes; milites. Gall. Il
 n'eſt point neceſſaire de mettre des armées en
 compagnie. Angl. It is not neceſſary to ſend
 armies into the field.

k Sic] Natis & militibus; ſi me aliter
 recipere non potuiſſes.

Quid,

Quid, quodd' avus nobis ¹ idem ^a Pelopeius Atreus?

Et si non esses vir mihi, ^a frater eras?

Vir precor uxori, frater succurre forori:

30 Instant officio nomina bina tuo.

Me tibi ^o Tyndareus, vitâ ^p gravis auctor & annis,

Tradidit: ^a arbitrium neptis habebat avus.

At pater Æacidæ promiserat inscius ^t acti.

^s Plus quoque, qui prior est ordine, possit avus.

35 Cùm tibi nubebam, nulli mea ^t tæda nocebat:

Si jungar Pyrrho, ^a tu mihi læsus eris.

^x Et pater ignoscet nostro Menelaüs amori.

^y Succubuit telis ^z præpetis ipse ^a Dei.

Quem sibi permisit, ^b genero permittet amorem.

40 Proderit exemplo mater amata suo.

^c Tu mihi, quod matri pater, es: quas egerat olim

^d Dardanius partes advena, Pyrrhus agit.

* Ille licet patriis sine fine superbiat actis;

Et tu quæ referas acta parentis habes.

INTERPRETATIO.

Quid, quod nobis est idem avus Atreus filius Pelopis? Et si non esses mihi maritus, eras patruelis? Marite opem fer, quæso, conjugi; frater sororem adjuva: duo nomina sollicitant beneficium tuum. Tyndareus, ductor gravis moribus & senectute, dedit me tibi; avus habebat potestatem in neptim. Sed pater meus nescius facti pactus erat me Pyrrho: plus etiam possit avus, qui potior est ordine. Cùm tibi nubebam, mea fax nulli operat: cum

Pyrrho copuler, tu eris mihi offensus. Et pater meus Menelaüs veniam dabit nostro amori. Ipse victus est sagittis Dei velocis. Ille permittet amorem genero, quem sibi permisit. Mater mea dilecta juvabit nos exemplo suo. Tu es mihi quod pater meus matri. Pyrrhus tuetur partes, quas peregrinus Trojanus sustinuerat olim. Quamvis ille sese efferat sine fine factis patriis, tu etiam habes facta patris, quæ possis prædicare.

NOTÆ.

1 Idem] Atreus enim pater fuit Agamemnonis, ex quo Agamemnone Orestes, & Menelaï, ex quo Hermione.

m Pelopeius] Pelopis filius.

n Frater eras] Qui adde me liberare deberes; vides verò quàm obrem fratrem vocet Orestem.

o Tyndareus] Qui fuit pater Helenæ.

p Gravis] Eum laudat Hermione, ne fortè temerè fecisse videatur, cùm neptim in matrimonium collocavit.

q Arbitrium] Quidvis de eâ poterat statuere. Gall. Il en avoit la disposition. Angl. He had the disposal of her.

r Acti] Me scil. tibi desponsatam.

s Plus quoque] Heinſius reposuerat, Plus quo, deinde posset. Potior verò visa est vulgata lectio: ut vox quoque addita sit post primam ab Hermione allatam rationem, quod, ab inscio patre Pyrrho promissa fuisset: & istud, quod ab avo, ordine priori, collocata esset, altera sit ratio. Quasi dicat, per mo-

dum objectionis. Sed pater promiserat me Pyrrho. Deinde respondet, Verùm equidem promiserat me; at inscius acti promiserat: deinde ratio postulat, ut plus possit avus qui prior est, cuique commissa à patre fueram.

t Tæda] Pro matrimonio, ad quod tædæ adhibebantur.

u Tu mihi] Quia, scilicet, illi promissa fuerat: maximaque est injuria desponsatam uxorem alicui tollere.

x Et pater] Pergit in proferendis ad persuadendum rationibus.

y Succubuit] Amore Helenæ victus.

z Præpetis] Velocis & ad volandum expediti, celerisque.

a Dei] Cupidinis.

b Genero] Tibi.

c Tu mihi] Maritus, scilicet, qui eadem matrimonii jura, ut ille, possis vindicare.

d Dardanius] Paris. Id est, Pyrrhus est adulter proſtigandus.

* Ille] Pyrrhus.

* Tan-

- 45 ^e Tantalidas omnes ipsumque^f regēbat Achillem:
^g Hic pars militiæ; ^h dux erat illē ducum.
 Tu quoque habes proavum Pelopem Pelopisque parentem:
 Si meliūs numeres, ⁱ à Jove quintus eris.
 Nec virtute cares: ^k arma invidiosa tulisti.
 50 Sed tu quid faceres? ^l induit illa pater.
^m Materiā vellem fortis meliore fuisses:
ⁿ Non lecta est, operi, sed ^o data ^p causa tuo.
 Hanc tamen ^q implēsti; juguloque Ægyſthus aperto
 Tecta cruentavit, quæ pater antè tuus.
 55 Increpat Æacides, ^r laudemque in crimina vertit.
^s Et tamen aspectus sustinet ille meos.
^t Rumpor; & ora mihi pariter cum mente ^u tumescunt
 Pectoraque incluis ^x ignibus uſta dolent.

INTERPRETATIO.

Ille imperabat omnibus filiis Tantalī & ipsi Achilli. Hic erat pars militiæ; ille, rex regum. Tu etiam habes proavum Pelopem, & patrem Pelopis: si bene numeres, eris quintus à Jove. Nec es expertus virtutis: gestavisti arma invidiosa: sed quid tu ageres? pater dedit illa. Optarem fuisses strenuus causā potiore: causa non lecta est, sed

præscripta tuo labori. Hanc tamen exbauſisti: & Ægyſthus sanguine infecit domum jugulo perſoſſo, quam pater tuus antè cruentaverat. Pyrrhus arguit, & detorquet laudem tuam in opprobria. Et tamen ille sustinet meos vultus. Crucior & genæ turgescunt mihi pariter cum animo: & cor incensum ignibus inclusis mæret.

NOTÆ.

^e Tantalidas] Agamemnon; ita dictus à Tantalo proavo: fuit enim ille Pelopis pater; qui Pelops Atreum, Agamemnonis patrem, genuit.

^f Regebat] In bello Trojano.

^g Hic] Achilles.

^h Dux erat] Dux ducum, rex regum, rex maximus vulgò Agamemnon dictus est.

ⁱ A Jove] Patet ex iis quæ modò annotavimus, Jupiter enim pater fuit Tantalī.

^k Arma invidiosa] Quasi dicat, Tametsi laudes tuæ non prædicentur, non ideo tamen virtute cares; sed infelicitè arma tulisti invidiosa. Hoc dicit propter matris cædem, quam, in patris, à Clytemnestrâ occisi, vindictam, Orestes peregit. Sed studio factum atrocissimum dissimulat Hermione, & de solo Ægyſtho Clytemnestræ adulterio loquitur.

^l Induit] Id est, Causam præbuit interfectus pater ut induerat. Multa de eà Tragici.

^m Materiā] Id est, Vellem ut in re aliā fortitudinem tuam manifestasses.

ⁿ Non lecta est] Excusatio est ejus quòd tacitè accusavit, cum dixit vellem, &c.

Quasi dicat, Culpā tuā istud non evenit, non enim lecta, sed data est causa facto tuo.

^o Data] Cùm pater tuus ab Egeſto adultero, & Clytemnestrâ matre tuâ mactatus est.

^p Causa] Egeſthum mactandum intellige, unā cum Clytemnestrâ matre.

^q Implēsti] Ægregiè perfecisti, quod tibi demandatum est, & oraculo consultum.

^r Laudem] Id est, Factum ex quo laudem mercaris; Ægyſthi, scilicet, & Clytemnestræ cædem: quoniam de Clytemnestrâ matre reticet.

^s Et tamen] Arbitror istud indignabundam dicere Hermionem; quasi non deberet Pyrrhus de Oreste quem ipsa amabat, coram malè dicere; aut indignum esset quòd ei silentium ipse Orestes non imponeret.

^t Rumpor] Dolore, scil. quòd simul tuam & meam injuriam nequeam vindicare. Atque confirmat istud nostram priorem notam.

^u Tumescant] Propter spiritus per iram irritatos.

^x Ignibus] Ira, scil.

Hermione

- Hermione coram ^y quicquamne objecit Orestij?
 60 ^z Nec mihi sunt vires, nec ferus ensis adest.
 Elere licet certè: flendo ^a diffundimus iram:
 Perque sinum lacrymæ fluminis instar eunt.
^b Has solas habeo semper, semperque profundo:
 Hument ^c incultæ ^d fonte perenne genæ.
 65 Hoc generis ^e fato, quod nostros ^f errat in annos,
 Tantalides matres apta rapina sumus.
^g Non ego fluminei referam ^h mendacia cygni:
 Nec querar in ⁱ plumis delituisse Jovem.
^k Quà duo porrectus longè freta destinet ^l Isthmos,

INTERPRETATIO.

Exprobravitne aliquid Orestij coram Hermione? Nec polleo viribus; nec servilis gladius adest. Certè licet mihi lugere: lugendo dissipamus iram: & lacrymæ fluunt per sinum tanquam flumen. Habeo has solas semper, & semper prodigo. Maxillæ neglectæ madidæ

sunt fonte jugi. Hoc fato nostræ gentis, quod pervadit in nostram ætatem, nos matres Tantalides sumus præda idonea. Ego non commemorabo fraudem cygni fluminei; nec querar Jovem latuisse in plumis. Hippodamia fuit abducta curru externo,

NOTÆ.

^y Quicquamne] Alii habent quisquamne. Eodem verò sensus reddit. Indignans queritur Hermione, quòd in præsentia suâ ausus fuerit Pyrrhus de Oreste malè dicere.

^z Nec mihi] Est quasi excusatio, quòd non ulta sit Orestis injuriā; quasi dicat, Libentissimè fecissem, sed desuerunt vires, &c.

^a Diffundimus] Istud est quod Call. dicimus, *Décharger sa colère*. Angl. *To discharge one's eboler*. In Puteaneo est *defundimus*: quod optimum videtur.

^h Has solas] Gall. optimè dicimus, *C'est la tout mon recours*. Angl. *This is all my resource*. Lacrymas habent mulieres impotentia suæ refugium, ubi iræ & vindictæ suæ dolis nequeunt consulere. Ex imbecillitate enim, & ignorantia, ut plurimi effeminati homines, injuriā non valent coquere.

^c Incultæ] Alludit ad terras incultas, quibus, cum ob duritiem aquam non imbibunt, nihil est magis horridum: unde Horat. Carminum, Lib. 2. Ode 9.

Non semper imbres nubibus bifidos

Manant in agros.

Atque optimè exprimit istud puellæ statum, quæ in mœrore est, & omnem sui cultum negligit.

^d Fonte] Oculis, scilicet, unde manant lacrymæ.

^e Fato] Alii habent *fatum*; quod eodem reddit. Fato imputat, quòd ex genere Tantalii puellæ rapiantur.

^f Errat] *Ad meam usque ætatem durat*.

^g Non ego] Rhetorico artificio, quod nolle se dicit, id facit. Tangit verò fabulam Leda, Hermiones aviæ maternæ, quam Jupiter in cygnum conversus vitiauit; ex cujus Leda ovis Pollux & Helena, Castor & Clytemnestra nati sunt. Vix verò inter Tantalidas recensetur Leda: adeoque dixit Hermione, *Non ego fluminei*, &c. Sed Tantalidis mater tamen, quia mater Helenæ, Tantalidis matris, quæ Helena Menelaum Tantalorum virum habuit.

^h Mendacia] Cum se cygnum esse simulaverit.

ⁱ Plumis] Cygni, scilicet.

^k Quà duo] Peloponnesum, aut Peloponnesi potius partem describit, ubi per vim & dolum alia rapta est Tantalidis, Hippodamia scilicet.

^l Isthmos] Isthmus dicitur terra inter duobus maria coarctata. Hic verò de Corinthiaco sermo est. OEnomaus enim Hippodamiae pater, non longè ab eo in Elide regnabat: atque ad Isthmum de Hippodamia certamen finitum est.

- 70 Vecta ^m peregrinis ⁿ Hippodamia rotis.
 ° Castori Amyclæo & ^p Amyclæo Polluci
 ° Reddita ^r Mopsopiâ ^s Tænaris urbe soror.
 Tænaris, ^t Idæo trans æquor ab hospite rapta,
 Argolicas pro se vertit in arma manus.
 75 Vix equidem ^u memini; memini tamen: omnia luctûs,
 Omnia solliciti ^v plena timoris erant.
 Flebat ^w avus, ^z Phœbeque soror, ^a fratresque gemelli:
 Orabat superos Leda, ^b suumque Jovem.
 Ipsa ego non longos ^c etiam nunc scissa capillos
 80 Clamabam, Sine me, ^m sine, mater, abis?

INTERPRÊTATIO.

*ea parte quâ Isthmus extensus disjungit longè
 duo maria. Soror Tænaris, restituta est urbe
 Mopsopiâ Castori Amyclæo, & Polluci Amy-
 clæo. Tænaris, trans mare avectâ ab hospite
 Idæo, impulit pro se ad arma manus Græcas.
 Equidem vix recorder, recorder tamen: omnia*

*erant plena mœroris, & metûs anxii. Avus
 lugebat, & soror Phœbe, & fratres gemini:
 Leda precabatur Deos, & suum Jovem. Ego
 ipsa sparsam habens comam adhuc non longam,
 clamabam, Sine me, mater, discedis sine
 me.*

NOTÆ.

^m *Peregrinis*] Pelopis, Phrygius, qui cor-
 rupto OEnomai aurigâ Myrtillo, illum cu-
 ruli certamine superavit; & quo Hippoda-
 miam, victoriæ præmium ab ipso OEnomao
 positum, reportavit. Notissimam verò fabu-
 lam nihil opus est totam referre.

ⁿ *Hippodamia*] OEnomai filiam hanc
 Tantalidem esse negat Antonius. At verò
 ille, quod modò in Leda admonuimus, non
 advertit. Tantalidis mater dicitur Hippoda-
 mia, quæ Pelopem Tantalii filium habuit
 maritum; per quam Tantalii proles propa-
 gata.

^o *Castori*] Fuit Castor Jovis, vel potius
 Tyndani filius, Pollucis & Helenæ fra-
 ter.

^p *Amyclæo*] Ab urbe Amyclis in Pelo-
 ponneso, quæ Castoris & Pollucis fuit pa-
 tria. Nota verò syllabam ultimam in voca-
 lem desinentem ante aliam vocalem non
 elidi: deinde quintum hujus versûs pedem
 spondæum esse, non dactylum.

^q *Reddita*] Adeoque rapta fuerat: in eo
 verò est Hermione, ut Tantalides matres
 fato rapinæ aptas exemplis probet.

^r *Mopsopiâ*] Attica eo nomine à Mopso,
 vel Mopsopo rege, ut alibi scribit Strabo,
 dicta est. Urbs verò Mopsopia intelligitur

*Abbidna; quò Helenam raptam Theseus,
 abduxerat.*

^s *Tænaris soror*] *Helena*, à Tænaro Pelo-
 ponnesi promontorio ita dicta; quam alibi
 vocat *Tænariam*. Mavult enim Hein-
 sius hanc ex Puteaneo codice retinere lectio-
 nem, ut fiat oppositio, cum terrâ Mopsopiâ, quàm
 ut in aliis legitur *Tyndaris*; quo nomine
 Helena à Tyndaro matris Ledæ marito, dicta
 fuerit.

^t *Idæo*] *Paride*, ab Idâ Phrygiæ monte,
 in quo educatus fuit, sic appellato.

^u *Memini*] *Matris raptus*.

^x *Plena*] *Cum mater mea Helena, à Paride
 rapta fuit.*

^y *Avus*] Tyndarus.

^z *Phœbeque soror*] *Helena*, scil. Hanc
 verò lectioem optimè ex Euripide restituit
 clarissimus Hein-
 sius; eo ducente Puteaneo
 codice, itemque Juniano, ubi *Phœbique* le-
 gebatur. Cum in aliis mendum irrepisset
siebatque.

^a *Fratres*] *Castor & Pollux*.

^b *Suum*] *A quo amata fuerat*.

^c *Etiâ nunc*] Hein-
 sius legi vult *etiam-
 num*. Sed perinde est si *etiamnum*, *etiam nunc*,
 aut *etiam cum*, quod in uno Farnesiano in-
 venit, legeris.

Nam

Nam ^d conjux aberat. ^e Ne non Pelopeia credar,

Ecce ^f Neoptolemo præda parata fui.

^g Pelides utinam vitâset ^h Apollinis arcus!

ⁱ Damnaret nati facta proterva pater:

85 Nec quondam placuit, nec nunc placuisset Achilli,

Abductâ viduum conjuge ^k flere virum.

Quæ mea cœlestes injuria fecit iniquos?

Quod mihi vae miseræ fidus obesse querar?

Parva meâ ^l sine matre fui; pater arma ^m ferebat;

90 Et, duo cùm vivant, orba duobus eram.

Non tibi blanditias primis, mea mater, in annis

ⁿ Incerto dictas ore puella tuli.

Non ego captavi brevibus tua colla lacertis,

Nec gremio fedi sarcina grata tuo.

95 ^o Non cultûs tibi cura mei: nec pacta marito

Intravi thalamos, ^p matre parante, novos.

Obvia prodiëram reduci tibi; vera fatebor:

Nec facies nobis nota parentis erat:

Te tamen esse Helenen, quòd eras pulcherrima, sensi.

100 Ipsa requirebas, quæ tibi nata foret.

INTERPRETATIO.

Nam maritus ejus aberat. Ne non credas Pelopeia, ecce fui rapina adornata Pyrrho. Utinam Achilles effugisset arcus Apollinis! Pater argueret atrâ petulantia filii. Nec placuit olim, nec placuisset nunc Achilli, maritum desitutum lugere uxore raptâ. Quondam meum crimen reddidit Deos mihi adversos! Vae miseræ! Quam stellam querar mihi nocere? Ego parva fui sine matre meâ; pater gerebat bellum: & cùm essent duo superstites eram desituta duobus. Mater mea,

ego puella non tibi paravi blanditias in primis annis prolatas ore titubante: Ego non sum amplexa tuum collum parvis brachiis: nec quievi onus gratum sinui tuo. Non cogitasti de meo cultu; nec desponsata marito ingressa sum thalamos novos, matre meâ adornante. Obviâ procefferam tibi revertenti; confitebor verum; neque vultus matris erat nobis cognitus. Cognovi tamen te esse Helenen, quia eras formosissima. Tu ipse petebas quænam esset tibi filia.

NOTÆ.

^d Conjux] Matris, scil. Menelaüs, qui, ut volunt, in Cretam iverat.

^e Ne non] Nunc sese Hermione recensitis ex Pelopis gente matribus, quæ raptæ fuerant, annumerat.

^f Neoptolemo] Pyrrhus, intelligitur, cui cognomen istud in bello Trojano, ad cujus reliquias juvenis admodum ivit, datum est. Ita fatis enim erat, Trojam, sine Æacidarum aliquo, capi non posse.

^g Pelides] Achilles; Pelei filius, Pyrrhi pater.

^h Apollinis] In ejus templo, ipsius etiam ope, Achillem Paris, in calcem (quâ parte tantum ille vulnus poterat accipere) adactâ sagittâ, confecit.

ⁱ Damnaret] Quia ille gravissimâ irâ in Agamemnonem, quî sibi Briseidem rapuerat, exarsit.

^k Flere] Vidimus antè de eâ re in Briseide. At observa, quæso, quàm argutè orationem detorquet Hermione, ut Achillis exemplo, Oresten officii admoneat.

^l Sine matre] Quia illa à Paride raptâ.

^m Ferebat] Adversus Trojanos.

ⁿ Incerto] Titubante, & balbutiente. Se iis dicit caruisse voluptatibus, quibus puellæ solen gaudere, quæ inter parentum amplexus, eos quoque oblectant.

^o Non cultûs] Fortè autem non magis vera puellis contingit voluptas, quàm matrum sentire sollicitum amorem.

^p Matre parante] Moris verò erat, ut matres, vel quæ sanguine essent conjunctissimæ, nuptas in thalamum collocarent.

- ^q Pars hæc ^r una mihi conjux bene cessit Orestes;
 Is quoque, nî ^s pro se pugnet, ademptus erit.
 Pyrrhus habet raptam reduce & victore ^t parente:
^u Munus & hoc nobis diruta Troja dedit.
 105 ^x Cùm tamen altus ^y equis ^z Titan radiantibus instat,
 Perfruo infelix ^a liberiore malo.
 Nox ubi me thalamis ululantem & ^b acerba gementem
 Condidit, in mœsto procubuique toro;
 Pro somno ^c lacrymis oculi funguntur obortis:
 110 Quaque licet fugio, sicut ab hoste, ^d virum.
 Sæpe malis stupeo; rerumque oblita locique
 Ignarâ tetigi ^e Scyria membra manu.
 Utque nefas sensi; malè corpora tacta relinquo:
 Et mihi pollutâs credor habere manus.
 115 Sæpe Neoptolemi pro nomine, nomen Orestæ
 Exit: & errorem vocis, ut ^f omen, amo.

INTERPRETATIO.

Hæc una pars mihi pulchrè evenit Orestes maritus: Is quoque erit sublatus, nisi certet pro se, Pyrrhus habet me abductam patre meo reduce & victore: & Troja eversa exhibuit nobis hoc donum. Cùm tamen Sol sublimis urget equos splendidos, ego misera minùs sentio malum. Postquam nox conclusit me vociferantem, & acerbè querentem, & recubui in tristi lecto, oculi indulgent lacrymis profluentibus

pro somno: Et quantum possum maritum vivo tanquam hostem. Sæpe torpeo calamitate, & oblita rerum & loci, tetigi artus Scyrios manu insciâ. Et ut cognovi nefas, desero membra malè tacta: Et mihi videor habere manus commaculatas. Sæpe nomen Orestæ profertur pro nomine Pyrrhi: & amo aberrationem vocis ut præsagium.

NOTÆ

^q Pars hæc] Enumeratis multis infelicitatibus suis, nunc dicit Hermione quâ in re felix fuerit; quòd, scilicet, Oresten maritum habuerit.

^r Una] Fere pro sola posita vox.

^s Pro se] Ne adimatur mihi.

^t Parente] Me, scil. Menelao.

^u Munus &] Hic multum variant codices, sed quæ probari potuerunt proferam tantum. Quidam habent.

Et minùs ab nobis diruta Troja fuit.

Qui sensus optimus videtur: nam & eandem propè vidimus suprâ, in Penelope, querimoniam. Et hæc erit maxima infelicitas, quòd Hermionæ stent etiam quæ aliis sunt diruta.

Alii habent quam reposuimus lectionem: nam Heinlianam, quanquam bona est etiam, non retinimus, sine librorum auctoritate. Atque ita ad Trojam stantem Hermione

alluserit, unde Paris Helenæ raptor prodierit: cùm sibi eadem eversa Troja alium, Pyrrhum scilicet, immiserit.

^x Cùm tamen] Id est, Postquam dies rediit.

^y Equis] Nota est de Solis equis fabula, quam etiam in Metam. videbimus.

^z Titan] Sol, ex Titanibus ortus.

^a Liberiore] Mitiore.

^b Acerba] Pro acerbè.

^c Lacrymis] Lacrymantur, cùm dormire deberent.

^d Virum] Pyrrhum.

^e Scyria] Pyrrhi Scyrii. Scyros verò insula est maris Mediterranii, in quâ regnavit Lycomedes Deidamizæ pater, ex quâ Achilles Pyrrhum suscepit.

^f Omen] Quia inde illa Orestæ se aliquando conjunctam fore bene ominabatur. Nomen faciebat omen.

Per genus ^g infelix juro, generisque ^h parentem,
 Qui freta, qui terras, qui sua regna quatit:
 Per patris ossa tui, ⁱ patrui mihi; quæ ^k tibi debent,
 120 Quod se sub tumultu fortiter ulta jacent:
 Aut ego ⁱ præmoriar, ^m primoque extinguar in ævo;
 Aut ego ⁿ Tantalidæ Tantalus uxor ero.

INTERPRETATIO.

Juro per genus miserum, & per patrem generis, qui temperat maria, qui terras, qui sua regna; per ossa patris tui, patrui mihi; quæ tibi debent, quod, ulta se strenue, qui-

escunt in sepulchro; aut ego ante tempus moriar, & spiritus præcludetur in primâ ætate; aut ego Tantalus ero conjux Tantalidæ.

NOTÆ.

^g Infelix] Non tantum propter Tantalidum matrum raptus, ut volunt; verum quia ex illâ domo satis habuerunt materiæ ad sua poemata tragici; ubi omnia cædis & sanguinis fuerunt plena.

^h Parentem] Jovem, Tantalî patrem.

ⁱ Patrui mihi] Omnino, siquidem Agamemnon, pater Orestæ, frater fuit Menelæi, patris Hermiones.

^k Tibi debent] Orestes enim Ægisthum

matris adulterum, ipsamque Clytemnestram matrem, Agamemnonis patris interfectores morte multavit.

^l Præmoriar] Id est, Ante tempus, & immaturo funere.

^m Primoque] Id est, Adolescentula.

ⁿ Tantalidæ] Tui, scilicet Orestis. Voto potita est Hermionè; eam enim Orestes, interfecto Pyrrho, recepit.

EPISTOLA IX.

ARGUMENTUM.

Herculem Jupiter ex Alcmenæ compressu, pro Amphitryone se gerens, suscepit: quem Eurystheus, rex Mycenarum, Junonis instructus dolis, ut sic periret, ad labores arduos incitavit. Qui tamen semper victor evasit. Verum enim, ceteris monstris fortiter superatis, amor mulierosus succubuit. Deianira, OEnèi regis Calydonis filia, uxor ejus, tam illaudato Ioles amore offensa, redigit illi ad animum antiè partas honestates, præclaraque facinora, ut ad exemplum illorum suos jam mores æstimet. Huic autem scribenti nunciatur extrema Herculis calamitas, quam veste Nessi Centauri, virulento sanguine tinctâ, ipsique à se missâ, conciliaverat, cui inesse vim revocandi eum ab alienis amoribus credebat; gravissimo igitur dolore oppressa, facinus suum purgare studet; denique suspendio vitam finire cogitat.

DEIANIRA HERCULI.

GRATULOR ^a OEchaliæ titulis accedere ^b vestris:
^c Victorem victæ succubuisse queror.

INTERPRETATIO.

Grator OEchaliæ annumerari vestris elogiis: queror victorem à victâ victum esse,

NOTÆ.

^a (Echaliæ)] Tres eo nomine urbes auctores meminerunt, in Thessaliâ, Arcadiâ, & Eubœâ. Quanquam verò inter veteres, utra Euryti fuerit, de quâ nunc, ambigatur; plerique postremam intelligunt. Illam verò Hercules expugnavit, quod tibi Iolen Eurytus pater, OEchaliæ rex, ejusque filii uxorem

promissam negarent. Ex quo satis patet, quamobrem Deianira Herculis uxor, de eodem gratuletur, & queratur.

^b Vestris] Alii habent nostris.

^c Victorem] Id est, Te Ioles amore victum fuisse.

- Fama ^d Pelasgiadas subito pervenit in urbes
^e Decolor, & factis ^f inficienda tuis ;
 5 Quem nunquam ^g Juno, ^h seriesque immensa laborum
 Fregerit ; huic Iolen imposuisse jugum.
ⁱ Hoc velit ^k Eurystheus, velit hoc ^l germana Tonantis ;
 Lætaque sit vitæ labe ^m noverca tuæ.
 At non ⁿ ille velit, cui nox (si creditur) una
 10 Non tanti, ut tantus concipere, fuit.
 Plus tibi, quàm Juno, nocuit Venus. Illa premendo
^o Sustulit: hæc ^p humili sub pede colla tenet.
 Respice ^q vindicibus pacatum viribus orbem,
^r Quà latam ^s Nereus cæruleus ambit humum.
 15 Se tibi ^t pax terræ, tibi se ^u tuta æquora debent :
 Implēsti meritis ^x Solis utramque domum.

INTERPRETATIO.

*Turpis fama & neganda factis tuis repente
 advolavit ad urbes Græcas, Iolen immis-
 sisse jugum illi, quem nunquam Juno, & numerus
 infinitus laborum prostraverit. Istud cupie-
 rit Eurystheus, istud cupierit soror Tonantis,
 & noverca gavisæ fuerit crimine vitæ tuæ.
 At non ille cupierit, cui (si fides habetur)
 nox una non satis fuit, ne generareris tan-*

*tus. Venus obsuit tibi plus quàm Juno. Illa
 evexit te urgendo, hæc tenet collum sub vili
 pede. Respice orbem terrarum pacatum viri-
 bus tuis ultricibus, quæ mare glaucum circuit
 vastam terram. Terra pacata, maria tuta
 debent se tibi: cumulasti beneficiis utramque
 domum Solis.*

NOTÆ.

^d Pelasgiadas] Græcas. Quanquam enim Pelasgi vetustissimi Græciæ populi, à Pelasgo Jovis filio appellati, Thessaliæ parti primò, deinde Peloponneso nomen dederunt: tamen ipsi pro omnibus Græcis sæpissimè veniunt.

^e Decolor] Turpis; Metaphora ab infecto panno.

^f Inficienda] Neganda, quod prioribus non respondeat.

^g Juno] Cujus in Jovis omnes nothos incentiæ suasu, infinitos labores Herculi Eurystheus quotidie imponebat.

^h Seriesque] Decantatissimos Herculis labores nihil est opus, credo, hic commemorare: cum plurimos hæc ipsa epistolâ visuri simus.

ⁱ Hoc velit] Ut tandem à virtute desciscas, vitæque discas.

^k Eurystheus] Rex fuit Mycenarum cujus mandatis, variis de causis, Herculem obnoxium faciunt auctores.

^l Germana] Juno, Jovis soror.

^m Noverca] Juno eadem quæ Herculis noverca, cum sit Jovis conjux.

ⁿ Ille] Jupiter; qui tribus in unam congestis noctibus, cum Alcménâ Amphitryonis uxore, & Herculis matre consuevit.

^o Sustulit] Omnino, siquidem per labores & præclara facta, in tantam celebritatem Hercules pervenit.

^p Humili] Quid ad deprimendum non satis potens videbatur.

^q Vindicibus] Hoc dicit, quia plurimos nefarios homines Hercules sustulerat.

^r Quà latam] Totum orbem peragrâsse suum Herculem voluit Græci, qui illi quicquid ab omnibus (nam plures fuerunt) factum est, attribuerunt.

^s Nereus] Deus marinus, pro mari ipso positus.

^t Pax terræ] Terra à te pacata.

^u Tuta] Monstris & in mari insidiantibus latronibus interceptis.

^x Solis] Orientem & occidentem.

Quod

Quod te ^y laturum est, cœlum prior ipse tulisti :

^z Hercule supposito sidera fulsit Atlas.

Quid nisi ^a notitia est misero quæsitâ pudori,

20 Si maculas turpi facta priora ^b notâ ?

^c Tene ferunt ^d geminos pressisse tenaciter angues,

Cum tener in cunis jam Jove dignus eras ?

Coepisti melius, quam desinis : ultima primis

Cedunt : dissimiles hic vir & ille puer.

25 Quem non mille feræ, quem non ^e Sthenelæus hostis,

Non potuit Juno vincere ; vincit Amor.

^f At bene nupta feror ; quia nominer Herculis uxor :

Sitque ^g focer, rapidis qui tonat altus equis.

^h Quam malè inæquales veniant ad aratra iuveni,

30 Tam premitur magno conjuge nupta minor.

ⁱ Non honor est, sed onus, ^k species læsura ferentem :

Si ^l quâ volēs aptè nubere, nube pari.

Vir mihi semper abest ; & conjuge ^m notior hospes :

ⁿ Monstraque ^o terribiles persequiturque feras.

INTERPRETATIO.

Tu prior cœlum fulxisti quod te feret. Atlas tulit sidera Hercule submissis. Quid partum est nisi cognitio infelici dedecori, si dehoneſtas facta priora labe ſordidâ ? Tene autem frenuſ ſuffocâſſe geminos ſerpentes, cum tellus in cunis jam eras dignus Jove. Melius incoepiſti, quam finiſ : ultima non reſpondent primis : hic vir, & ille infans ſunt aſſimiles. Amor ſuperat quem mille feræ, quem hoſtis Sthenelæus, nec Juno potuit vin-

cere. At dicor nupta feliciter, quia appeller uxor Herculis ; & focer ſit mihi qui tonat altus equis ſervidis. Nupta impar tam læditur magno marito, quam tauri impares malè junguntur ad aratra. Non honor eſt, ſed onus, ſpecies quæ premet gerentem : Si quâ cupies bene nubere, nube æquali. Maritus ſemper mihi deſideratur, & hoſpes notior eſt marito : Perſequitur monſtra, & truces feras.

NOTÆ.

y Laturum] Vult Deianira Herculem virtute in cœlum aſcenſurum.

z Hercule] Id eſt, Atlas Herculis ope cœlum ſuſtinuit. Fiſtum verò iſtud ideo volunt, quòd Atlanti Hercules in Aſtrologiâ, quam ab ipſo didicit, ſucceſſerit.

a Notitia] Id eſt, Quid tibi per præclara tua facta comparâſti, niſi ut nunc magis cognoscatur dedecus tuum ? Huic aſſine eſt quod dicit Marius in Jugurthâ Salluſtii : Majorum gloria poſteris rumen eſt, neque mala eorum in occulto patitur.

b Notâ] Maculâ, vitio.

c Tene] Quasi dicat, Fierine potuit, ut tam mollis tamque turpis evaſeris ?

d Geminos] Ab iratâ Junone immiſſos.

e Sthenelæus] Euryſtheus, Stheneli filius.

f At bene] Objectio, cum ironiâ proferenda.

g Focer]. Jupiter.

h Quam malè] Reſponſio eſt ad objectionem.

i Non honor] Sententia eſt, cum exornatione rhetoricâ per Adnominationem figuram. Dicit magis onus quàm honorem eſſe, nubere majori.

k Species] Dicit, quòd nupſiſſe majori ſit ſpecies, honor, aut dignitas illi uxori moleſta, quæ illâ videtur gaudere. Hic verò quidem graviter hallucinata eſt.

l Quâ] Puella, ſcil.

m Notior] Quia ſæpius hoſpes domum, quàm maritus petit.

n Monſtraque] Quale fuit Hydra Lernæa, ſeptem, novem, aut etiam amplius, ſecundum aliquos, capitibus horribilem ; itemque Cerberus, Cacus, &c.

o Terribiles] Puta Leonem Nemæum, Aprum Erymanthium, aliaſq; quæ in Herculis fuerunt duodecim laboribus.

- 35 Ipsa domo viduâ, votis ^p operata pudicis,
^q Torqueor; infesto ne vir ab hoste cadat.
 Inter serpentes, aprosque, avidosque leones
^r Jactor, & esuros terna per ora ^s canes.
 Me pecudum ^t fibræ, ^u simulacraque inania somni,
 40 ^x Ominaque arcanâ nocte ^y petita movent.
^z Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
^a Speque timor dubiâ, spesque timore cadit.
^b Mater ^c abest; ^d queriturque Deo placuisse potenti.
 Nec ^e pater Amphytrion, nec puer ^f Hyllus adest.
 45 ^g Arbiter Eurystheus iræ Junonis iniquæ
^h Sentitur nobis, iraque longa Deæ.

INTERPRETATIO.

Postquam ego dedi operam votis castis in domo
 desertâ, crucior metu ne maritus intereat ab
 hoste sævo. Versor inter angues, & apros,
 & leones rapaces, & canes manducatorios per
 ternos rictus. Fibræ victimarum, imagines
 vanæ somni, & præfagia secretâ nocte quæ-
 sita me perturbant. Mæra capto rumores

dubiæ famæ: & meus recedit spe incertâ,
 & spes metu. Mater abest: & dolet se
 gratam fuisse Deo potenti. Nec pater Amphi-
 tryon, nec puer Hyllus hic est. Premor Euryst-
 heo vindice furoris Junonis insensæ, & furore
 permanente Deæ.

NOTÆ.

^p Operata] Operari significat, inter alia,
 rem divinam facere, sacrificare. Hic fuerit,
 sacrificiis, & votorum, pro viri salute con-
 ceptorum, impletionem à Diis petere.

^q Torqueor] Metu crucior.

^r Jactor] Ex eo maximum declarat amo-
 rem Deinaira, quod omnia cogitatione peri-
 cula subeat, quæ Hercules obivit.

^s Canes] Qualis fuit Cerberus, quem,
 Eurysthei jussu, Hercules, frustra oblatian-
 tem, ad superos perduxit.

^t Fibræ] Extæ, quæ, ut quid de te fu-
 turum sit, cognoscam, inspicio. Deorum
 enim voluntatem per mactatas hostias ex-
 quirebant.

^u Simulacraque] Somnia.

^x Ominaque arcanâ] Auguria interpreta-
 tur Hubertinus: Micillus responsa ac vati-
 cinia. Neutrum probo, Per omina nihil
 aliud intelligo quam inanes, ex quibuslibet
 rebus, per noctem, conceptas cogitationes;
 quomodo vel ex abaci crepitu, & ejusmodi
 multis, portenta sibi fingere solent etiam
 nostræ mulierculæ.

^y Petita] Excogitata.

^z Aucupor] Id est, Diligenter, nec sine
 religione scrutor.

^a Speque] Id est, Timorem inter & spem con-
 fluctor. Sed spem dubiam dicit; cujus ita-
 que potiores non fuerunt vices.

^b Mater] Alcmena.

^c Abest] Trachynen enim, in exilium,
 ubi Deianiram uxorem reliquit. Hercules,
 post interfectum in convivio OEnei pincer-
 nam, concesserat. Sed de totâ hâc fabulâ
 omnino opus est adire Apollodorum.

^d Queritur] Quandoquidem dilectissimum
 ex eo filium nunquam potest videre.

^e Pater] Herculis, scilicet, vulgò creditur;
 cum Alcmenæ matris maritus esset.

^f Hyllus] Herculis ex Deianirâ filius, ab
 Eurystheo etiam in exilium missus.

^g Arbiter Eurystheus] Cujus mandatis
 obnoxium Herculem jam antea monuimus.
 Junonis verò iræ dicitur arbiter, quia pro
 arbitrio, quæ Junonis iram explerent, Her-
 culi imperabat; illumque maximis labori-
 bus damnabat.

^h Sentitur] Viri enim absentia, ejus om-
 nia in se redundabant incommoda.

Hæc mihi ferre ⁱ parum est: peregrinos addis amores:

Et mater de te quælibet esse potest.

Non ego ^k Partheniis ⁱ temeratam vallibus ^m Augen,

50 Nec referam partus, ⁿ Ormeni nympha, tuos.

Non tibi crimen erunt, ^o Theutrantia turba, sorores:

Quarum de populo nulla ^p relicta tibi.

^q Una, recens crimen, ^r præfertur adultera nobis:

Unde ego sum Lydo facta noverca ^s Lamo.

55 ^t Meandros, ^u toties qui terris errat in iisdem,

Qui lapsas in se sæpe retorquet aquas;

^x Vidit in Herculeo suspensa ^y monilia collo:

^z Illo, cui cælum sarcina parva fuit.

Non puduit fortes auro cohibere lacertos,

60 Et ^a solidis gemmas apposuisse toris.

INTERPRETATIO.

Læve est mihi tolerare hæc; adjicis amores extraneos, & quævis potest esse parens de te. Ego non commemorabo Augen vitiatam in vallibus Partheniis, nec partus tuos, nympha Ormeni. Sorores, turba Theutrantia, de quarum numero nulla tibi omissa, non erunt tibi flagitium. Una pellex, novum probrum, nobis anteponitur; ex quâ ego sum facta

noverca Lamo Lydo. Meander, qui toties vagatur in terris iisdem, qui sæpe in se reflectit aquas emissas, intuitus est armillas pendentes collo Herculeo; illo, cui cælum exiguum fuit onus. Non puduit implicare strenua brachia auro, & adjunxisse gemmas firmis nervis.

NOTÆ.

ⁱ Parum] Ironice credo intelligendum, ut conjuncta sit aliqua exprobatio.

^k Partheniis] Arcadicis, à monte Parthenio sic appellatis.

^l Temeratam] Vitiatam.

^m Augen] Fuit Auge Alci Arcadiæ regis filia, ex quâ Telephum Hercules suscepit.

ⁿ Ormeni] Aftydamiam intelligit, Ormeni regis filiam, quam cum Hercules dari sibi in conjugem petivisset, pater renuit, sciens eum habere Deianiram. Quare indignatus Hercules regi bellum intulit, captâque urbe, & rege interfecto, Aftydamiam captam vitiauit, atque ex eâ Ctesippum genuit. *Diodor. lib. 5.*

^o Theutrantia] De quinquaginta Thespii, Erechthei Atheniensis regis filii, natabus, quas, ut nonnullis placet, unâ nocte Hercules vitiauit, intelligi volunt. Quamobrem verò Theutrantia turba dicantur, Antonius à Theutrantio Atticæ oppido, ubi pictura visebatur admiranda, quomodo hæc ab Hercule gesta essent, testatur.

^p Relicta] Intacta, scilicet: quanquam unam excipit Pausanias in Bæoticis.

^q Una] De Omphale Lydorum reginâ intelligendum: cui quàm serviliter sese Hercules subjecerit, neque Terentianum Thraconem latuit.

^r Præfertur] Anteponitur.

^s Lamo] Fuit hic Lamus Herculis ex Omphale filius, cui quidem Deianira noverca fuerit.

^t Meandros] Vulgati habent *Meander*. Fluvius est Lydiam à Cariâ disternans.

^u Toties] Hoc dicit, quia, sicut jam antè, nî fallor, annotavimus, ita flexuosus est, ut in se videatur recurrere. Ex quo factum, ut omnes obliquitates, & varia consilia, Meandros veteres appellaverint.

^x Vidit] Fluvio, quod ejus accolis, tribuit.

^y Monilia] Non tantum muliebrem cultum quandoque Hercules apud Omphalem sumpsit, sed insuper nevit, &c.

^z Illo] Alii habent *Collo*.

^a Solidis] Id est, *Fortibus & nervosis musculis & lacertis*. Herculis mollitiem arguit.

- Nempe ^b sub his animam ^c pestis Nemeæa lacertis
 Edidit : ^d unde humerus tegmina ^e lævus habet.
^f Ausus es hirsutos ^g mitrâ redimire capillos;
 Aptior Herculeæ populus ^h alba comæ.
 65 Néc te ⁱ Mæoniâ, lascivæ more puellæ,
 Incingi zonâ, dedecuisse ^k putat?
 Non tibi succurrit ^l crudi ^m Diomedis imago,
 Efferus humanâ qui dape pavit equas?
 Si te vidisset cultu ⁿ Busiris in isto;
 70 Huic victor victo nempe ^o pudendus eras.
^p Detrahat ^q Antæus duro redimicula collo;
 Ne pigeat molli succubuisse viro.

INTERPRETATIO.

Sicilicet perniciēs Nemeæa, ex quâ tuus humerus sinister habet tegumentum, efflavuit animam sub his brachiis. Potuisti coercere eam hispidam mitrâ. Populus alba magis idonea capillis Herculeis. Nec credit tibi turpe fuisse cingi cingulo more puellæ luxu-

riantis? Non tibi obversata est species feri Diomedis, qui crudelis aluit equas cibus humanis? Si Busiris te aspexisset in isto ornatu; nimirum victor eras erubescendus huic victo. Antæus deripiat armillas forti collo; doleat victum fuisse à viro effæminato.

NOTÆ.

^b Sub his] Ita ornatis. Herculem irridet, qui turpissimè molli & lascivo habitu brachia sua ornaverit, aut potius oneraverit.

^c Pestis Nem.] Leo, quem in Nemeæâ sylvâ Hercules interfecit.

^d Unde] Illius leonis pellem postea Hercules pro scuto & thorace gestavit.

^e Lævus] Nam dexterum exertum & tectum habere oportuit, ut esset ad pugnam & ictus expeditior.

^f Ausus es] Hoc dicit præsertim, quia maximè ridiculum erat hirsutis & impexis capillis muliebri ornamentum apponere.

^g Mitrâ] Servio teste nomen est barbarum, quo capitis quoddam ornamentum, aut pileus incurvus, de quo philyræ dependent, intelligitur; cujus, apud Lydias & Phrygias mulieres, aut quosdam etiam effæminatos viros, usus erat.

^h Alba] Ex quâ sibi coronam fecisse fertur Hercules, cum ad inferos Cerberum petiturus, descenderet: unde illi sacra arbor fuit. Alia est autem arbor populus nigra.

ⁱ Mæoniâ] Omphales Mæoniæ, seu Lydiæ.

^k Putat] Heinsius malebat putas, quod etiam in quibusdam codicibus reperitur.

^l Crudi] Feri & inhumani.

^m Diomedis] Hunc crudelissimum fabulantur Thraciæ tyrannum, qui equos suos hospitum pascebat carnibus; quem victum iidem equis Hercules in pabulum dedit.

ⁿ Busiris] Hunc etiam Ægypti tyrannum, hospites immolare solitum, Hercules mactavit.

^o Pudendus] Id est, Illum à te vinci pudeisset.

^p Detrahat] Id est, Detrahare cupiat. Nota hanc figuram; alibi usum suum habere poterit. De præterito, tanquam de futuro loquitur; utque Herculem arguat Deianira, Antæum ex mortuis excitat.

^q Antæus] Gigas fuit terræ, vel ut alii dicunt, Neptuni filius, qui hospites secum luctari cogebat, & occidebat. Hunc etiam Hercules sublimen, & à terrâ, ex quâ semper novas vires habebat, abstractum, necavit.

Inter

- Inter ^r Ioniacas ^s calathum ^t tenuisse puellas
 Diceris ; & dominæ pertimuisse minas.
 75 Non ^u fugis, ^x Alcide, victricem ^y mille laborum
^z Rasilibus calathis imposuisse manum ?
^a Crassaque robusto deducis pollice fila,
^b Æquaque ^c formosæ pensa rependis heræ ?
 Ah quoties, digitis dum torques stamina duris,
 80 ^d Prævalidæ fusos comminuere manus !
 [^e Crederis, infelix, scuticæ tremefactus ^f habenis,
 Ante pedes dominæ pertimuisse minas.]
^g Eximiis pompis præconia summa triumphi,
 Factaque narrabas ^h dissimulanda tibi.
 85 ⁱ Scilicet immanes elisis faucibus hydros
 Infantem ^k cunis involuisse manum ?

INTERPRETATIO.

Perhiberis trahisse quasillum inter puellas Ioniacas, & reformidasse minas dominæ. Non penitet, Alcide, admovisse manum victricem mille laborum quasillis expolitis ? Et trabis fila rudia forti pollice, & reddis pensa æqua pulchræ dominæ ? Ab quoties, dum premis stamina firmis digitis, manus æquo

fortiores, fregerunt fusos ! Miser, diceris exterritus loris flagri extimuisse minas ante pedes dominæ. Commemorabas maximas tuas laudes præclaris pompis triumphi, & facinora tibi tacenda. Nempe manum pueriem in cunabulis pressisse serpentes ingentes guttis tritis ?

NOTÆ.

^r Ioniacas] *Omphales*, scil. nam Ionia Lydia adeo conjuncta, ut vix limitibus distinguatur. Quamquam plurimi codices habent *Meonias*: sed jam præcessit.

^s Calathum] Calathus vasculum est vimineum, lanis, floribus, & ejusmodi reponendis aptum.

^t Tenuisse] Id est, Cum puellis, peristromatibus conficiendis incubuisse. Gall. *D'avoir eu vos corbeilles, & vos petits paniers*: De vous être amusé à faire de la tapisserie. Angl. *To have had your baskets, and your little hampers*: To have amused yourself with making tapestry.

^u Fugis] *Pudet*; quod in aliis legitur.

^x Alcide] Cognomen est Herculis, ab Alcæo avo; vel, ut alii volunt, ab ἀλκῇ robore.

^y Mille] Duodecim præcipuè ab Eurytheo imperati memorantur: quamquam alii plurimi fuerunt.

^z Rasilibus] *Politis*.

^a Crassaque] Quod fili est vitium; nam tenue laudatur. Herculi exprobat Deianira, quod fila trahat; quæ etiam trahere; nesciat.

^b Æquaque] Id est, Quod tibi pensum

tali pondere datum est, eodem, cum Omphalæ ancillis, & dominæ, postquam netum est, reddis.

^c Formosæ] Heinsius, quod in uno est codice, mallet *famosæ*: quia verisimile non sit, Deianiræ laudatam esse à formâ pelli-
 cem.

^d Prævalidæ] Herculem irridet, quod fusos fregerit.

^e Crederis] Hoc distichon adulterinum esse opinatur Heinsius, quia neque in Putaneo codice, nisi in margine, apparet: atque eadem fere supra habentur. Nolim tamen eradere.

^f Habenis] *Loris*.

^g Eximiis] Heinsio & hoc distichon, quod neque in Putaneo codice legitur, suspectum est. Alludit verò poeta ad pompam triumphorum; ut, eo quo erat habitu, ad pedes dominæ projectus, ridiculus magis Hercules, videatur.

^h Dissimulanda] Quia quod illis major erat Hercules, eo ineptior videbantur.

ⁱ Scilicet] Ea refert Deianira, quæ Herculem apud Omphalen prædicasse fingit.

^k Cunis] Alii habent *caudis*. Alii

Infantem nudâ dilacerasse manu.

Ut

- Ut ¹ Tegeæus aper cupressifero ^m Erymantho
Incubet, & yasto pondere ⁿ lædat humum?
Non tibi ^o Threiciis ^p affixa penatibus ora,
90 Non hominum pingues cæde tacentur equæ?
Prodigiumque ^q triplex, armenti dives Iberi
Geryones; quamvis ^r in tribus unus erat?
Inque canes totidem ^s trunco digestus ab uno
Cerberus, implicitis ^t angue minante comis?
95 ^u Quæque redundabat fœcundo vulnere serpens
Fertilis, & damnis dives ab ipsa suis?
^x Quique inter lævumque latus lævumque lacertum
Prægrave compressâ fauce pendit onus?
^y Et malè confisum pedibus formæque bimbri
100 Pulsum Theffaliciis agmen equestre jugis?
Hæc tū ^z Sidonio potes insignitus amictu
Dicere? non cultu lingua retenta silet?

INTERPRETATIO.

Quomodo aper Tegeæus incubat Erymantho cupressifero, & premit terram ingenti onere? Non à te prætermittuntur capita appensa postibus Thraciis, non equæ opimæ sanguine hominum: Nec portentum triplex, Geryon abundans armentis Iberis; quamvis unus erat in tribus? Nec Cerberus divisus in totidem canes ab uno corpore, pilis involutis serpentibus, qui minabantur intentantibus? Nec hydra fœ-

cunda, quæ renascebatur plagâ fertili, ipsa opulenta etiam ex suis dispendiis? Nec qui inter sinistrum latus & sinistrum brachium fuit onus ponderosissimum gutture eliso? Nec turma equestris malè nixa pedibus & figurâ biformi, prostrigata ex montibus Theffaliciis? Tu potes hæc referre decoratus vestitu Sidonio? Lingua non tacet repressa ornatu!

NOTÆ.

¹ Tegeæus] Arcadicus, à Tegeâ, vel, ut poëtæ scribunt, Tegeæâ, Arcadiæ urbe. Hunc verò apram vivum ad Eurystheum pertraxit Hercules.

^m Erymantho] Erymanthus mons Arcadiæ.

ⁿ Lædat] Alii pulset.

^o Threiciis] Diomedis, quem Hercules mactavit.

^p Affixa] Eorum hospitem, quos equis devorandos Diomedes apponebat, ora & capita postibus affigebat.

^q Triplex] De Geryone, Hispaniæ, vel potiùs insularum Gadum rege, agitur: quem, ob triplicem exercitum, tresque filios, insulas etiam ternas, triplicem, tergeminum, tricorporem poëtæ fabulati sunt. Quanquam alia etiam alii. Hoc verò devicto boves, quibus ille erat ditissimus, Hercules in Italiam egit.

^r In tribus unus] Iustinus tres fratres concordem interpretatus est.

^s Trunco] Cerberi, scil. corpore.

^t Angue] Imò anguibus; centum enim habuisse dicitur.

^u Quæque] Hydram Lernæam significat septem, novem, quinquaginta, centum, etiam, ut nonnullis placet, capitibus terribilem; quorum uno amputato, duo alia renascebantur. Quam Iolaï, ignem ad cæsa capita apponentis, operâ, Hercules sustulit.

^x Quique] Antæus est, quem ne terræ matris auxilium sentiret, Hercules, sinistro brachio sublatum, dextrâ suffocavit.

^y Et malè] De Centauris agitur, ideo à poëtis supernâ parte viris, infernâ equis fictis, quòd primi equo Theffali illi pugnare cœperint. Illos verò partim cædit, partim fugavit Hercules, quòd ad misabilem vini, quòd Pholus Centaurus exhibebat, odorem, occurrentes, impetum fecissent.

^z Sidonio] Purpureo. Laudatissima verò erat Sidonia purpura.

- Se quoque Nympha tuis ornavit ^a Iardanis armis,
 Et tulit è capto ^b nota tropæa viro.
- 105 ^c I nunc tolle animos, & fortia gesta recense.
 Quòd tu non esses jure, vir illa fuit.
 Quà tantò minor es, quantò te, maxime rerum,
 Quàm quos vicisti, vincere majus erat.
 Illi ^d procedit rerum mensura tuarum:
- 110 Cede ^e bonis: hæres laudis amica tuæ.
 Pro pudor! hirsuti costas exuta leonis,
 Aspera texerunt vellera ^f molle latus.
 Falleris, & nescis: non sunt spolia ista leonis,
 Sed tua; tuque ^g feri victor es, illa tui.
- 115 Fœmina ^h tela tulit Lernæis atra venenis,
 Ferre gravem lanâ vix satîs apta colum:
 Instruxitque manum clavâ domitrice ferarum:
 Vidit & in speculo ⁱ conjugis arma sui.
^k Hæc tamen audiêram: licuit non credere famæ.
- 120 En venit ad sensus ^l mollis ab aure dolor.
^m Ante meos oculos abducitur advena ⁿ pellex:
 Nec mihi, quæ patior, dissimulare licet.

INTERPRETATIO.

Puella etiam Iardanis se instruxit tuis armis, & reportavit nota tropæa ex viro victo. Ito jam, effer animos, & facta nobilia commemora. Illa fuit vir, quia tu non eras meritò. Quà tantò es inferior, summe rerum, quantò præstantius erat superare te, quàm quos superâsti. Illi prodest mensura factorum tuorum. Cede bonis: amica est hæres gloriæ tuæ. Pro pudor! pellis hirsuta decepta lateribus leonis horridi velavit latus effæminatum. Erras & ignoras; istæ exu-

viæ non sunt leonis, sed tuæ; & tu es victor feræ, illa tui. Mulier, vix satîs idonea ad gerendum colum lanâ plenam, gestavit sagittas infectas toxicis Lernæis, & armavit dextram clavâ victrice ferarum, & intuita est arma sponsi sui in speculo. Hæc tamen acceperam: potui non habere fidem famæ. Ecce levis dolor ad sensus penetrat ab aure. Adultera peregrina perducitur ante meos oculos: nec possum occultare quæ suffero.

NOTÆ.

a Iardanis] Omphale à patre eo nomine appellata: quæ vicissim & clavâ, & cætero Herculis cultu ornari voluit.

b Nota] Alii habent bina; ut de amore Herculis, & de ejus spoliis tropæa posuerit Omphale.

c Inunc] Increpatio est per irrisionem.

d Procedet] Illi omnium à gestarum rerum laude gloriâque vertitur magnitudo.

e Bonis] Laude omni quandoquidem te majorem invenisti.

f Mollè] Omphales.

g Feri] Leonis.

h Tela] Herculis, quæ ille Lernæ hy-

dræ sanguine seu veneno infecit, unde pestifera fuerunt.

i Conjugis] Herculis.

k Hæc tamen] Innuit se non ita, iis omnibus, quæ tantum per famam cognoverat, malè affectam fuisse, quia fortè vera non essent.

l Mollis] Minor: quia non ita certa sunt, quæ auribus percipiuntur.

m Ante meos] Istud verò dicit gravissimum: nam postea oculis credetur.

n Pellex] Iole, Euryti (Echaliæ regis filia, quam ultimam Hercules amavit.

Non

- Non finis ^o averti? mediam captiva per urbem
 Invitis oculis aspicienda venit.
- 125 Nec venit incultis captarum more capillis,
 Fortunam vultus falsa tegendo suos.
 Ingreditur latè lato spectabilis auro:
 Qualiter ^p in Phrygiâ tu quoque cultus eras.
 Dat vultum populo sublime ^a sub Hercule victo:
- 130 ^r Æchaliâ vivo stare parente putes.
 Forsitan &, pulsâ ^s Ætolide Deïanirâ,
 Nominè deposito pellicis, uxor erit:
^t Eurytidosque Ioles, atque insani Alcida
 Turpia ^u famosus corpora junget Hymen.
- 135 Mens ^x fugit admonitu, frigusque perambulat artus,
 Et jacet in gremio languida facta manus.
 Me quoque cum multis, sed me ^y sine crimine amâsti:
 Ne pigeat, pugnae ^z bis tibi causa fui.
- ^a Cornua flens legit ripis ^b Acheloüs in udīs,
 140 ^c Truncaque limosâ ^d tempora merfit aquâ.

INTERPRETATIO.

Non pateris me succedere? Captiva adducitur spectanda oculis renuentibus per urbem mediam. Nec accedit comâ inornatâ more captivarum, agnoscens fortunam, velandâ suam faciem. Intrat latè insignis auro multo: quomodo tu quoque eras ornatus in Phrygiâ. Superbè exhibet faciem populo sub Hercule superato: credideris Æchaliâ manere patre superstitē. Fortè etiam nomine adulteræ omissa, erit conjux, Deïanirâ Etolide repu-

ditâ. Hymen infamis copulabit corpora impudica Ioles Eurytidos & dementis Alcida. Animus horret recordatione, & tremor discurret per membra, & manus torpens jacet in sinu. Amâsti me quoque cum multis, sed amâsti me sine flagitio: ne doleat, bis tibi causa fui certaminis. Acheloüs lacrymans suffulit cornua in ripis humidis, & condidit tempora mutilata aquâ lutulentâ.

NOTÆ.

- ^o Averti] A me amoveri.
^p In Phrygiâ] Apud Omphalen.
^q Sub Hercule] Id est, Hercule victo ita volente.
^r Æchaliâ] Id est, Quilibet crederet Iolen triumphare; non patrem mortuum, patriamque subversam esse.
^s Ætolide] Ætolie regis filiâ.
^t Eurytidosque] Ioles, Euryti filia.
^u Famosus] Turpi conjugio infamatus.
^x Fugit admonitu] Recordatione horret, & propemodum à me recedit.
^y Sine crimine] Quia legitima fuit uxor.
^z Bis] Primum cum Acheloö, deinde cum Nesso Centauro.
^a Cornua] Alterum tantum Hercules perfregit.

^b Acheloüs] Filius fuit Oceani & Terræ, vel, ut alii volunt, Thetidis; cui concesserat mater, ut cum adversario pugnans quam vellet formam indueret. Cum Hercule itaque, propter Deïaniram congressus, primò serpentis, deinde sub tauri formâ latuit; victasque tandem in Acheloüm flumen sese abdidit. Cujus fabulæ expositionem prolixè apud omnes mythologos reperies; de quâ etiam in Metamorph. aliquid postea dicemus.

^c Truncaque] Dextero cornu abscisso.
^d Tempora] Non tempora modò, aut caput, sed se totum in fluvium præcipitavit. Minatus verò ejusmodi figuras, quibus affuerit formæ, nihil est opus indicare.

Semivir

- * Semivir occubuit in letifero ^f Eveno
 Nessus; & infecit sanguis equinus aquas.
 Sed quid ego hæc refero? scribenti nuncia venit
 Fama, virum ^s tunicæ tabe perire meæ.
 145 Hei mihi! quid feci? ^h quò me furor egit amantem?
 Impia quid dubitas Deïanira mori?
 An tuus in mediâ conjux lacerabitur ⁱ Cætâ?
 Tu sceleris tanti causa superstes eris?
 * Si quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
 150 Credar; conjugii mors mihi pignus erit.
 Tu quoque ⁱ cognosces in me, Meleagre, sororem.
^m Impia quid dubitas Deïanira mori?
 Heu ⁿ devota domus! folio sedet ^o Agrios alto:
^p Cenea desertum nuda senecta premit.
 155 Exulat ignotis ^q Tydeus germanus in oris.
^r Alter fatali vivus in igne fuit.

INTERPRETATIO.

Nessus semivir cecidit in Eveno mortifero, & cruor equinus tinxit aquas. Sed quamobrem hæc recorder? Fama nuncia venit scribenti maritum interire veneno tunicæ meæ. Hei mihi! quid egi? quò impetus abstulit amantem? Scelestâ Deïanira, quamobrem cunctaris obire? An tuus maritus disperpetur in mediâ Cætâ? Tu causa tanti flagitii vivas? Si habeo adhuc aliquid admissi, cur dicar

conjux Herculis, obitus erit mihi pignus con- nubii. Meleagre, agnosces tu etiam in me sororem. Scelestâ Deïanira, quid cunctaris mori? Heu domus infelix! Agrius premit so- lum excelsum: senecta spoliata urget Cenea destitutum. Tydeus frater profugus latet in orbe incognito. Alter vivus fuit in igne fa- tali.

NOTÆ.

^e Semivir] Centaurus Nessus, qui Deïa- nire, quam transehebat, vim facere ag- gressus, ab Hercule sagittâ transfixus est.

^f Eveno] Evenus fluvius est Ætoliz.

^g Tunicæ tabe] Cruore Lernæi serpentis & Centauri Nessi infectæ. Hæc est verò fabula, cum se morientem videret Nessus, ut mortem ulcisceretur, Deïaniram ad se vocat, dicitque, si philtum, quo nullam præter se mulierem attingat Hercules, vel- lit habere, ejus tunicam sanguine, qui ex vulnere, per sagittam fluebat, intingere properet. Credula mulier, clam Hercule quod erat mandatum perficit: deinde, cum ejus amores cognovisset, tunicam illam sa- crificaturæ per Lycham famulum misit: Quam non prius ille induit, quam tabe con- sumptus, & in furorem actus, tandem in pyram sese conjicere coactus est.

^h Quò me] Queritur, quò marito cau- sam mortis præbuerit.

ⁱ Cætâ] In eo Thessaliz monte, oraculi

monitu, constructa est pyra, in quam Her- cules ascendit, & mortalitatem reliquit.

^k Si quid] Id est, Si quid dignum laude superest.

^l Cognosces] Quia, sicut tu propter Atalan- tam conjugem, ego propter Herculem oppetam.

^m Impia] Versus intercalaris dicitur, qui sæpe interponitur.

ⁿ Devota] Exitio destinata.

^o Agrios] Frater Cenei, qui post hujus dissipatam domum regnum invasit, quod nunc desiet Deïanira.

^p Cenea] Accusativus Græcus.

^q Tydeus] Hic, patruo, vel ut Hyginus scribit, fratre Menalippo interfecto, ad Ar- givorum regem Adrastum profugit, cujus fi- liam Deiphylen uxorem duxit.

^r Alter] Meleager est, quem, projecto in ignem, à matre Althæa, fatali stipite, quo- cum ipsius vitam Parcæ colligaverant, in- testino simul igne consumptum poëtæ vo- luerunt.

* Exegit

- ^s Exegit ferrum sua per præcordia mater :
 Impia quid dubitas Deïanira mori ?
^t Deprecor hoc unum, per jura sacerrima lecti ;
 160 Ne videar ^u fatis infidiata tuis.
 Nessus, ut est ^x avidum ^y percussus ^z arundine pectus,
 Hic, dixit, ^a vires sanguis amoris habet.
 Illita Nesso mihi tibi texta veneno,
 Impia quid dubitas Deïanira mori ?
 165 ^b Jamque vale, seniorque pater, germanaque Gorge,
 Et ^c patria, & patriæ ^d frater adempte tuæ.
 Et tu lux oculis hodierna novissima nostris,
 Virque (sed ô ^e possis!) & puer Hylle, vale.

INTERPRETATIO.

Mater transfixit sua viscera gladio. Impia Deïanira, quamobrem differs mori? Hoc unum precibus amolior, per jura sacratissima tui: ne credar struxisse insidias fatis tuis. Nessus postquam fuit vulneratus pectus cupidum sagittâ, Hic cruer, inquit, habet vim amatoriam. Mihi tibi vestem infectam tabo

Nesso. Impia Deïanira quamobrem cunctaris obire? Jamque vale & pater provecior, & soror Gorge, & patria, & frater sublate patriæ suæ. Et tu dies hodierna ultima oculis nostris, & marite (sed ô possis!) & puer Hylle, vale.

NOTÆ.

^s Exegit] Sese ipsa gladio, penitentiâ interfecti filii, vel, ut Diodorus scribit, laqueo peremit.

^t Deprecor] A me averti, quod fecisse ne credideris.

^u Fatis] Mortem tibi intentasse ne videar. Alii habent thalamis: ut sit sensus, Deïaniram non eò tunicam misisse, ut pellicem unâ cum Hercule tolleret.

^x Avidum] Nimio amore insanum.

^y Percussus pectus] Phrasis Græca.

^z Arundine] Sagittâ.

^a Vires] Id est, Ad amandum potest impellere. Ovidius Metamorph. 9. Velut irritamen amoris.

^b Jamque vale] Laqueo parato, suos salutat.

^c Patria] Calydon.

^d Frater] Tydeus.

^e Possis] Valere, scilicet.

EPISTOLA X.

ARGUMENTUM.

*Minos Jovis & Europæ filius, Cretensis rex, ob Androgeum filium ab Atheniensibus dolose occisum, illos tandem post acra bella coëgit, ut sibi pœnas penderent, & quidem quotannis pueros septem, & totidem virgines mitterent, ut Minotauro, quem arte Dædali Pasiphaë ex tauro genuerat, dum ejus maritus Minos cum Atheniensibus bellum gereret, devorandi traderentur. Cum verò sors Theseo contigisset, ab Ariadne edoctus est, quonam pacto, interfecto Minotauro, ex Labyrinthi ambagibus egredere-
 tur, Errabunda regens tenui vestigia filo, ut ait Catullus. Theseus autem Cretâ cum Ariadne & Phædrâ discedens, in Naxos insulam delatus est: ubi à Baccho monitus, ut Ariadnen relinqueret. Qui dei voce percussus, altissimo somno sopitam reliquit. Illa expergescens hanc epistolam scripsit, in quâ crudelitatem Thesei aut
 auritiam*

duritiem accusans, inmemorem beneficiorum eum appellat; post multas querelas rogat, ut conversâ navē redeat.

ARIADNE THESEO.

MITIUS inveni, quàm te, genus omne ferarum:

Credita non ulli, quàm tibi, pejùs eram.

Quæ legis, ex illo, Theseu, tibi littore mitto,

Unde tuam sine me vela tulêre ratem.

5 In quo me somnusque meus malè prodidit, & tu

^c Per facinus somnis insidiate meis.

^d Tempus erat, ^e vitreâ quo primùm terra pruinâ

Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves.

^f Incertum vigilans, à somno languida, movi

10 ^g Thesea prênsumas semisupina manus.

Nullus erat: referoque manus, iterumque retento,

Perque torum moveo brachia: nullus erat.

Excussêre metus somnum: conterrita surgo:

Membraque sunt viduo præcipitata toro.

15 ^h Protinus adductis sonuerunt pectora palmis:

Utque erat è somno ⁱ turbida, rapta coma est.

Luna fuit: specto, si quid, nisi littora, cernam.

Quod videant oculi, nîl nisi littus, habent.

Nunc hûc, nunc illûc, & ^k utrôque sinè ordine curro:

20 Alta puellares ^l tardat arena pedes.

INTERPRETATIO.

Experta sum omne genus ferarum lenius quàm te; non infeliciùs cuiquam poteram committi, quàm tibi. Mitto tibi quæ legis, Theseu, ex illo littore, ex quo vela abripuerunt tuam navem. In quo & somnus meus me malè prodidit, & tu insidiate per flagitium somnis meis. Tempus erat, quo humus tegitur pruinâ vitreâ, & aves ramis velatæ conqueruntur. Vix expectrecta torpens à somno, semisupina movi manus amplexuras Theseum. Non aderat, & refero manus, & ite-

rum quærito, & agito lacertos per luctum. Nullus erat. Timor proturbavit somnum: tremefacta erigo: & artus sunt dejecti lecto destituto. Statim mea pectora sonum reddiderunt manibus impactis: & capilli, ut erant confusi è somno, sunt dilaniati. Luna fulsit: aspicio si quid videam, præter littora. Oculi nihil inveniunt, quod aspiciant, nisi littus. Nunc hûc, nunc illûc, & utrôque feror sine ratione. Arena cumulata remoratur pedes virgineos.

NOTÆ.

a Ariadne] Minoïs filia.

b Theseo] Fuit Theseus Ægei, regis Atheniensis, filius.

c Per facinus] Alii habent prob facinus!

d Tempus erat] Vide an non cum stomacho sit istud legendum.

e Vitreâ] Vitro similis. Autumnale tempus describit.

f Incertum vigilans] Id est, Nescio, an vigilarem.

g Thesea] Accusat. Græcus.

h Protinus] Id est, Pectus ex dolore & admiratione percussu.

i Turbida] Incompta.

k Utrôque] Sursum, deorsum; dextrorsum, sinistrorsum; rursum, prorsum; hûc & illûc.

l Tardat] Difficile est omnino in arenâ, nisi madida sit, ambulare.

G

Interea

- Interea toto clamanti littore, THESEU,
^m Reddebant nomen concava faxa tuum:
 Et quoties ego te, toties locus ipse vocabat:
 Ipse locus miseræ ferre volebat opem.
- 25 Mons fuit; apparent frutices in vertice rari:
ⁿ Nunc scopulus raucis pendet adæsus aquis.
 Ascendo; vires animus dabat: atque ita latè
 Æquora prospectu metior alta meo.
 Inde ego (nam ventis quoque sum crudelibus usa)
- 30 Vidi; præcipiti carbasa tenta noto.
 Aut vidi; aut etiam, cùm me vidisse putarem,
 Frigidior glacie femanimisque fui.
 Nec languere diu patitur dolor; excitor illo,
 Excitor, & summâ Thesea voce voco.
- 35 Quò fugis? exclamo: scelerate, revertere, Theseu.
 Flechte ratem: ^o numerum non habet illa suum.
 Hæc ego: quod voci deerat, ^p plangore replebam.
 Verbera cum verbis mista fuere meis.
 Si non audires, ut saltem cernere posses,
- 40 Jactatæ latè signa dedere manus.
 Candidaque imposui longæ ^q velamina virgæ:
 Scilicet oblitos admonitura mei.
 Jamque oculis ereptus eras: tum denique flevi;
^r Torpuerant molles antè dolore ^s genæ.

INTERPRETATIO.

Interea rupes cavæ referebant nomen tuum mihi vociferanti toto littore THESEU: & quoties ego te, te toties ipse locus citabat. Ipse locus volebat auxilium præbere infelici. Mons exstitit; frutices pauci cernuntur in cacemine: scopulus autem cavatus aquis obstrepentibus imminet. Ascensu supero, animus sufficiebat vires: atque ita latè lustris meo prospectu profunda maria. Inde ego aspexi vela inflata austro rapido (nam afflicta sum quoque sævis ventis.) Vel aspexi, vel etiam, cùm arbitrarer me aspexisse, fui frigidior glacie & semiviva. Nec

dolor finit diu torpere: illo excutior, excutior; contentissimâ voce inclamo Theseum. Quò prorumpis? vociferor: redi, scelestè Theseu. Converte navem: illa non habet suum numerum. Hæc ego, planctu compensabam, quod voci deerat. Ictus conjuncti fuerunt cum meis verbis. Manus multum concussæ fecerunt indicia; ut saltem posses intueri, si non audires. Et vestem albam aptavi periticæ, commonesaturam nempe vos mei oblitos. Jamque eras adeptus oculis: tum denique in fletu prorupi. Oculi teneri prius stupuerant dolore.

NOTÆ.

^m Reddebant] Quæ ad eò Theseo ipso mitiora erant.

ⁿ Nunc] Pro autem; quomodo, non sine lepore, utuntur aliquando boni auctores. Quanquam nonnulli codices habent Hic; Alii hinc; Vossianus Huic.

^o Numerum] Quia illa aberat.

^p Plangore] Pectus graviter percutiendo.

^q Velamina] Quodvis linteum intellige.

^r Torpuerunt] Cùm antea tota in clamando & plangendo fuisset Ariadne, evidenti ratione flere non poterat.

^s Genæ] Palpebræ; nam pro iis etiam sumuntur. Per eas verò oculos intellige.

Quid

- 45 Quid potius facerent, quàm me mea lumina flerent,
Postquam ^t desièrant vela videre tua?
Aut ego diffusis erravi sola capillis;
Qualis ab ^a Ogygio concita ^x Baccha ^y Deo:
Aut mare prospiciens in saxo ^z frigida sedi:
50 Quàmque lapis ^a sedes, tam lapis ipsa fui.
Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos;
Sed non acceptos exhibiturus erat.
^b Et tua, quâ possum, pro te vestigia tango;
Strataque, quæ membris intepuère tuis.
55 Incumbo, lacrymisque toro ^c manante profusis,
Pressimus, exclamo, te duo; redde duos.
Venimus huc ambo: cur non discedimus ambo?
Perfide, pars nostri, lectule, major ubi est?
Quid faciam? quò sola ferar? vacat insula cultu.
60 Non hominum video, non ego facta boùm.
Omne latus terræ cingit mare. Navitâ nusquam:
Nulla per ^d ambiguas puppis itura vias.
Finge dari comitesque mihi, ventosque, ratemque;
Quid sequar? accessus terra paterna negat.
65 ^e Ut rate felici pacata per æquora labar;
Temperet ut ventos ^f Æolus; exul ero.

INTERPRETATIO.

Quid priùs agerent oculi mei, quàm me luge-
rent, postquam desiterant cernere carbasa
tua? Aut ego sum vagata sola comâ sparsâ,
qualis Baccha acta à Deo Ogygio: aut pro-
spectans mare, gelida sedi in rupe; & ipsa
tam fui saxum, quam sedile fuit saxum.
Sæpe ad lectum redeo, qui acceperat nos am-
bos, sed not erat redditurus acceptos. Et
tango quantum possum tua vestigia pro te:
& vestes quæ calefactæ fuerant artibus tuis.
Innitor, & lacrymis effusus, lecto rorante,
vociferor, duo tibi incubimus: restitue

duos. Ambo huc accessimus, cur non ambo
abimus? Torule infide, ubi est pars potior
nostri? Quid agam? Quò eam sola? Inculta
est insula. Ego non intueor labores hominum
non intueor boùm. Æquor circumdat omnem
oram terræ. Nullibi nauta: nulla navis
cursura per vias incertas. Pone contingere
mibi & comites, & auras, & navem: quid
incipiam? Solum paternum. negat aditus
Quaquam curram nave fortunata per maria
placida; quaquam Æolus molliat ventos, pro-
fuga ero.

NOTÆ.

t Desièrant] Alii habent desieram; quòd
Heinsio placuit.

u Ogygio] Thebano: ab Ogyge Thebano-
rum rege.

x Baccha] Jam antea muliercularum,
Bacchi furore correptarum, insaniam vidi-
mus.

y Deo] Baccho; à matre Semele, Cadmi
Thebarum conditoris filiâ, Thebano dicto.

z Frigida] Ex dolore; deinde etiam saxi
frigiditate.

a Sedes] Cui infidebam.

b Et tua] Vide, quæso, quàm lepidè,
quantoque cum affectu, hæc poeta scripserit.
Ipse tibi relictus, aut sexum mutasse videaris,
si illius insistere vestigiis non reformidaveris.

c Manante] Id est, Rivulo ex lacrymis per
lectum corrente.

d Ambiguas] Qualis est omnis in mari.
Neminem dicit illac transiturum.

e Ut] Quamvis.

f Æolus] Ventorum Deus.

G 2

Non

- * Non ego te, Crete, ^h centum digesta per urbes,
 Aspiciam, puero ⁱ cognita terra Jovi.
 Nam pater, & tellus ^k iusto regnata parenti,
 70 Prodita sunt facto nomina ^l cara meo.
 Cum tibi, ne ^m victor tecto morere ⁿ recurvo,
 Quæ regerent passus, pro duce fila dedi.
 Cum mihi dicebas, Per ego ipsa pericula juro,
 Te fore, dum nostrum vivet uterque, meam.
 75 Vivimus: & non sum, Theseu, tua: ° si modò vivis,
 Fœmina, perjuri fraude ^p sepulta viri.
 Me quo quæ, quâ ^q fratrem, ^r mactâsses, improbe, clavâ.
 Effet, quam dederas, morte ^s soluta fides.
 Nunc ego non tantum, quæ sum passura, recordor?
 80 Sed quæcunque potest ulla relicta pati.
 Occurrunt animo pereundi mille ^t figuræ:
 Morisque minus pœnæ, quam mora mortis, habet.
 Jam jam venturos aut hæc, aut suspicor illac,
 Qui lanient avido viscera dente, lupos.
 85 Forsitan & fulvos tellus alat ista leones:
 Quis scit, an hæc sævas tigrides insula habet?

INTERPRETATIO.

Ego te non video, Crete, divisa per centum
 oppida, terra visa Jovi puero. Nam pater
 & terra dominata æquo patri, nomina di-
 lecta prodita sunt meo facinore: cum tibi ex-
 hibui fila pro direttore, quæ modum facerent
 tuis gressibus, ne victor interires in domo
 perplexâ. Cum mihi dicebas, Ego juro per
 ipsa discrimina te futuram meam, quamdiu
 uterque nostrum vitam fruatur. Vitâ fruimur,
 & non sum tua, Theseu: si saltem vitam
 frueris, ô puella perditâ dolo mariti perjuri.
 Me quoque interfecisses, perfide, clavâ, quâ

fratrem. Fides quam voveras esset liberata
 morte. Nunc ego non tantum cogito quæ
 sum latura; sed quæcunque ulla destituta
 potest experiri. Mille modi pereundi animo
 obversantur: & mors habet minus supplicii
 quam dilatio mortis. Mentem subit lupos
 jam jam accessuros aut hæc, aut illac, qui
 discerpant præcordia dente famelico. For-
 sitan ista terra nutriet etiam leones fulvos.
 Cui perspectum, an hæc insula alat crudeles
 tigrides?

NOTÆ.

g Non ego] Maximum affectum habet
 hæc recordatio.

h Centum] Hæc fama de centum Cretæ
 urbibus, ex Homero invaluit; quam veram
 fuisse, non facile crediderim, nisi etiam vicos

s fuit.

inferos iudex.
 nomina cara

notauro. Alii

riphraſis.

o Si modò vivis] Hæc habet correctio
 multam emphasim; magnumque affectum.

p Sepulta] Prorsus Perdita. Ita & Te-
 rentius alicubi.

q Fratrem] Minotaurum.

r Mactâsses] Deest utinam. Utinam me
 interfecisses.

s Soluta] Quia tantum, dum uterque vi-
 veret, fidem suam dederat Theseus. Inge-
 niosum verò est istud; quasi tantum nefas
 ille patriverit, ut interfectâ conjuge fidem
 servasse videretur.

t Figuræ] Mortis genera.

Et

- Et freta dicuntur magnas ^u expellere ^x phocas.
 Quid vetat & ^y gladios per latus ire meum?
 Tântum ne religer durâ captiva catenâ;
 90 Neve traham servâ grandia pensa manu,
 Cui pater est Minos, cui mater ^z filia Phœbi:
 Quôdque magis memini, quæ tibi pacta fui.
 Si mare, si terras, porrectaque littora vidi;
 Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
 95 Cœlum ^a restabat; timeo ^b simulacra Deorum.
 Destituor rapidis præda cibusque feris.
 Sive colunt habitantque viri, diffidimus illis.
 Externos didici ^c læsa timere viros.
 Viveret ^d Androgeos utinam: nec facta luiffes
 100 Impia ^e funeribus, ^f Cecropi terra, tuis!
 Nec tua mactâffet ^g nodoso stipite Theseu,
 Ardua ^h parte virum dextera, parte bovem!
 Nec tibi, quæ reditus monstrarent, fila dedissem,
 Fila per adductas sæpe recepta manus!
 105 Non equidem miror, si stat victoria tecum,
 Strataque Crætæam bellua tinxit humum.

INTERPRETATIO.

Maria etiam perhibentur immittere ingentes vitulos. Quid obstat enses etiam adigi per latus meum? Tântum ne capta confringar sævis vinculis; neve servâ manu pensa ingentia diducam, ego cui Minos est pater, cui filia Phœbi mater; & quod amplius recorder, quæ tibi promissa fui. Si aspexi mare, si terras & vasta littora; terræ mihi intentant multa, aquæ multa. Cœlum supererat. Me- tuo imagines Deorum. Deferor in rapinam & escam feris furentibus. Seu viri celebrant,

& excolunt hanc terram, eos suspicimus: Decepta, docta sum metuere viros peregrinos. Utinam Androgeos superstes esset: nec exsol- visses facinora impia tuorum cædibus, terra Cecropi: nec manus tua in altum sublata, Theseu, interfecisset clavâ nodosâ, virum semi- bovem, bovem semivirum! Nec tibi præbuissem fila, quæ ostenderent regressus; fila relicta per manus sæpe admotas! Non equidem stupeo, si victoria tecum permanet, & bellua humi afflictâ infecit solum Crætæum,

NOTÆ.

^u Expellere] In siccum mittere. In terrâ verò vivere, spirare, præ aliis etiam omnibus animalibus gravissimo somno dormire phocæ dicuntur, auctore Plinio.

^x Phocas] Vitulos marinos.

^y Gladios] Cujusvis advenæ.

^z Filia Phœbi] Pasiphaë. Vult maximè indignum videri, si ipsa regis filia, aliisque gaudens titulis, servire cogatur.

^a Restabat] Quod contra me non esset.

^b Simulacra] Figuras, in quas ille se dicuntur mutare.

^c Læsa] A Theseo hospite, qui Crætæ mihi imposuit, neque hic reliquit.

^d Androgeos] De quo in argumento. Longè verò, mulierum more, malorum suorum causam repetit Ariadne.

^e Funeribus] Puerorum & puellarum septem; quod annuum erat Atheniensium, erga Minoem, tributum, Minotauro tradendum.

^f Cecropi] Attica, à Cecrope Athenien- sium rege. Ille verò est vocativus Græcus, à formâ patronymicâ Cecropis, idos.

^g Nodoso stipite] Clavâ, quâ utebatur Theseus.

^h Parte virum] Minotaurum.

Non poterant figi præcordia ferrea ⁱ cornu :

^k Ut te non tegeres, pectore tutus eras.

Illic tu silices, illic adamanta tulisti :

110 Illic qui silices Thesea vincat habes.

Crudeles ^l somni, quid me tenuistis inertem ?

^m At semel æternâ nocte premenda fui.

Vos quoque, crudeles venti nimumque parati ;

ⁿ Flaminaque in lacrymas officiosa meas.

115 Dexterâ crudelis, quæ me fratremque necavit :

Et data poscenti ^o nomen inane fides.

In me jurarunt somnus ventusque fidesque :

Proditâ sum causis una puella tribus.

^p Ergo nec lacrymas matris moritura ^q videbo :

120 Nec, mea qui digitis lumina condât, erit ?

Spiritus infelix ^r peregrinas ibit in auras :

Nec positos artus unget amica manus ?

^s Ossa superstabunt volucres inhumata marinæ ?

Hæc sunt ^t officiis digna sepulcra meis ?

125 ^u Ibis Cecropios portus : patriæque receptus

Cùm steteris urbis celsus in arce tuæ ;

Et bene narraris letum taurique virique,

Sectaue per dubias ^x faxea tecta vias ;

INTERPRETATIO.

Dura tua viscera non poterant fodi cornu : quanquam te non defendisse, eras securus pectore. Tu gestasti illic iuxta, illic gestasti adamanta : habes illic Theseum, qui aurior sit faxis. Somni crudeles, cur me ignavam retinuisistis ? Imò semel obruenda fui nocte æternâ. Vos quoque sævi venti, & nimis expediti ; & flatus obsequiosi in meos fletus. Manus sæva quæ deciderit me & permanum : & fides obstricta mihi petenti nomen vanum. Somnus & ventus & fides conjuraverunt in

me. Una puella perditâ sum tribus causis. Ego peritura, neque aspiciam fletus matris, nec dabitur qui claudat oculos meos digitis ? anima misera feretur in aërem ignotum : nec manus amica condet membra composita ? Aves maritimæ insistent ossibus meis insepultis ? Hæc sepulcra sunt digna obsequiis meis ? Tanges portus Cecropios : & redux in patriam cùm sublimis consiteris in arce urbis tuæ, & bene retuleris mor em & tauri & viri, demum lapideam divijam per vias ambiguas ;

NOTÆ.

i Cornu] Minotauri.

k Ut] Quamvis.

l Somni] In somnum invehitur, quo tentata est, dum Theseus abiret.

m At] Correctio est ingeniosa : quasi dicat ; Imò in æternum debuisse dormire.

n Flamina] Ventorum flatus.

o Nomen inane] Fides, si non servetur, est profectò nomen inane.

p Ergo] Concludentis non est hoc loco particula, sed indignantis. Ingemiscit, & ingeminat Ariadne, quod in illâ insulâ sola

sit moritura.

q Videbo] Quod alicujus esset solatii.

r Peregrinas] Hic volunt arguti quidam videri ; at alieno loco, uti quidem videtur puellari enim simplicitate & mollitie istud arbitrò ab Ariadne dictum.

s Ossa] Dicit, se avibus laniatum iri.

t Officiis] Erga te, Theseu. Ironia est, cum exprobratione.

u Ibis] Et istud cum maximo affectu, & invidia est conjunctum.

Saxea] Labyrinthum.

Me

Me quoque narrato solâ tellure relictam.

130 ^y Non ego sum titulis surripienda tuis.

^z Nec pater est Ægeus; nec tu ^a Pittheïdos Æthræ
Filius: auctores saxa fretumque tui.

^b Dî facerent, ut me summâ de puppe videres!

^c Movisset vultus mœsta figura tuos.

135 Nunc quoque non oculis, sed, quâ potes, aspice mente

Hærentem scopulo, quam vaga pulsat aqua.

Aspice demissos lugentis in ore capillos;

Et tunicas lacrymis, sicut ab imbre, graves,

Corpus, ut impulsæ segetes Aquilonibus, ^d horret:

140 Literaque ^e articulo pressa tremante labat.

Non te per meritum, quoniam ^f malè cessit, ^g adoro.

Debita sit ^h factò gratia nulla meo:

Sed nec pœna quidem: si non ego causa salutis,

Non tamen est, cur sis tu mihi causa necis.

145 Has tibi, plangendo lugubria pectora, lassas,

Infelix tendo trans freta longa manus.

Hos tibi, ⁱ qui superant, ostendo mœsta capillos.

Per lacrymas oro, quas tua ^k facta movent:

^l Flecte ratem, Theseu; versoque relabere vento.

150 Si prius occidero: tu tamen ossa ^m feres.

INTERPRETATIO.

refer me quoque destitutam in terrâ desertâ. Ego non sum dissimulanda tuis elogiis. Nec pater est Ægeus, nec tu filius Æthræ Pittheïdos. Scopuli & mare sunt tui parentes. Utinam Dî præstarent, ut me aspiceres de supremâ puppe! tristis species flexisset tuos oculos. Nunc etiam intueri non oculis, sed animo, quo tibi licet, stantem scopulo, cui aqua incerta obstrepit. Cerne comam sparsam per vultus mœrentis; & vestes ponderosas lacrymis, tanquam à pluvîâ. Corpus fremit ut segetes actæ Boreâ: & littera

signata digito trepidante vacillat. Non te precor per beneficium, quandoquidem malè cessit: gratia nulla sit debita officio meo. Sed nec malum quidem: si ego non fui causa salutis, non est tamen, cur tu sis mihi causa mortis. Misera porrigo tibi trans vasta maria manus desessas tundendo mœsta pectora. Tristis exhibeo hos capillos, qui supersunt. Rogo per lacrymas, quas tua facinora eliciunt, converte navem, Theseu; & revertere, vento mutato. Si prius octubero, tu tamen colliges ossa.

NOTÆ.

y Non ego] Vehemens est Ironia.

z Nec pater] Jam apertè indignationem prodit.

a Pittheïdos] Pittheus Æthræ pater fuit.

b Dî facerent] Utinam adde: deinde fecissent pro facerent intellige.

c Movisset] Certè, nam ipsa ejus verba movent.

d Horret] Frigore, timore, dolore.

e Articulo] Digito.

f Malè cessit] Malè enim beneficia in Theseum ingratum collocaverat.

g Adoro] Refertur verbum istud ad se-

quens, versu epistolæ penultimo, flecte.

Flecte ratem, &c.

h Factò] Beneficio, quo te ex Labyrinthi erroribus extraxi.

i Qui superant] Nam ceteros avulsi.

k Facta] Crudelia, scilicet; qui solam destituit. Sed vis quædam latet in voce tua.

l Flecte] Ad me converte.

m Feres] Alii habent leges. Illa verò non perist, ut videtur metuere; fuit enim postea Bacchi uxor, & translata in cælum, ut jam suprà vidimus. Quanquam alia fabulantur alii.

EPISTOLA XI.

ARGUMENTUM.

Macareus & Canace, Æoli regis ventorum filii, cum turpiter se amarent, & consanguinitatis prætextu culpam tegentes concumberent, Canace filium peperit; quem cum clam à regiâ per nutricem emitteret, ut aleretur, infelix infans suo vagitu se avo prodidit. Qui filiorum incensus scelere, innocuum infantem iussit canibus exponi: & per satellitem Canacæ gladium misit, quo illa pro meritis uteretur. Se interfecisse creditur, sed priusquam moreretur, Macareo, qui jam in templum Apollinis Delphici confugerat, hæc epistolâ casum suum narravit, orans, ut expositi infantis ossa legat, & unâ cum suis urnâ componat.

CANACE MACAREO.

- ^a **S** ^b *qua tamen* ^c *cæcis errabunt scripta lituris,*
^d *Oblitus à dominæ cæde libellus erit.*
 Dextra tenet calamum; strictum tenet altera ferrum:
 Et jacet in gremio charta ^e *soluta meo.*
 5 Hæc est ^f *Æolidos fratri scribentis imago:*
^g *Sic videor duro posse placere patri.*
 Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset;
^h *Auctorisque oculis exigeretur* ⁱ *opus.*
 Ut ferus est, multoque suis truculentior Euris,
 10 ^k *Spektaret ficcis vulnera nostra* ^l *genis.*
^m *Scilicet est aliquid cum sævis vivere ventis:*
Ingenio ⁿ *populi convenit ille sui.*

INTERPRETATIO.

Si tamen aliqua scripta depravata erunt obscuris lituris, libellus erit deletus à nece dominæ. Dextra movet stylum, altera habet gladium nudatum, & charta est explicata in sinu meo. Hæc est species Æolidos scribentis fratri: sic videor placere posse patri sævo.

Optarem ipse adstaret testis mortis nostræ, & opus perficeretur in conspectu auctoris. Ut sævus est, & multò terribilior suis Euris, vidisset plagas nostras oculis aridis. Nempe est aliquid vitæ agere cum ventis asperis: ille respondet ingenio populi sui.

NOTÆ.

^a Si qua tamen] Propter istud tamen putaverunt nonnulli interpolatores sequentes duos versus huic epistolæ initium facere:

Æolis Æolidæ, quam non habet ipsa salutem Mittit, & armatâ verba notata manu.

Frustrâ verò illi: nam, ut Æoli filiam sic morientem decebat, principio abrupto usa est Canace; ita ut sensus, non verba supplenda sint. Quis verò sensus fuerit, spuriis illi duo versus declarant.

^b Quæ] Si quæ epistolæ meæ partes.

^c Cæcis] Quæ vix legi possint.

^d Oblitus] Id est, In culpâ erit cædes dominæ, quod epistola sit lituris oblita.

^e Soluta] Explicata.

^f Æolidos] De seipsâ Canace, Æoli filiâ, loquitur.

^g Sic] Ense ad meam necem parato. Patris arguit crudelitatem.

^h Auctoris] Patris, scil. qui ensen, quo se ipsa interficeret, per satellitem miserat.

ⁱ Opus] Cædes mea.

^k Spektaret] Alii habent spectasset.

^l Genis] Oculis: ut supra in Ariadne.

^m Scilicet] Reddit rationem cur sævus sit pater. Sed latet quædam indignatio & ironia.

ⁿ Populi] Venti.

Ille-

- Ille ° Noto ° Zephyroque, & ° Sithonio Aquiloni
Imperat, & ° pennis, ° Eure proterve, tuis.
- 15 Imperat, (heu!) ventis: ° tumidæ non ° imperat iræ:
° Possidet & vitiis regna minora suis.
- Quid juvat ° admotum per. ° avorum nomina cœlo
Inter cognatos posse referre Jovem?
- Num min⁹ infestum funebria munera ° ferrum
- 20 Fœmineâ teneo, non mea tela, manu?
O utinam, Macareu, quæ nos commisit in unum,
Venisset ° leto serior hora meo!
- Cur unquam pl⁹ me, frater, quàm frater amâsti?
Et tibi, non debet quod soror esse, fui?
- 25 Ipsa quoque ° incalui: qualemque audire solebam,
° Nescio quem sensi corde tepente ° Deum.
- ° Fugerat ore color: macies ° adduxerat artus:
Sumebant minimos ora ° coacta cibos.

INTERPRETATIO.

Ille imperium tenet in Austrum, & Favonium, & Boream Thracem, & pennas tuas, Subsolanx procax. Heu! temperat ventos; non temperat iram ferventem. Et habet regna minora suis vitiis. Quid prodest sublatum cœlo per nomina avorum posse annumerare Jovem inter consanguineos? Anne min⁹ tracto fœmineâ dextrâ gladium odiosum, dona funesta, arma mihi non apta? O utinam, Macareu,

bora quæ nos cœgit in unum, advenisset tardior morte meâ! Quamobrem frater amâsti me unquam pl⁹ quàm frater? Et tibi fui, quod germana non debet esse? Ipsa quoque sum incensa, & sum experta nescio quem Deum pectore tepido, qualem consueveram audire. Color excesserat facie: macies contraxerat membra: ora invita capiebant minimum alimentum.

NOTÆ.

o Noto] Vento à meridie flanti.
p Zephyroque] Ab occasu.
q Sithonio] Threicio, à Sithone monte Thraciæ, quæ Græciæ & Italiæ respectu ad Septentrionem vergit: unde Aquilo seu Boreas flatus emittit.
r Pennis] Alati enim leves ventj finguntur.
s Eure] Flat Eurus ab ortu.
t Tumidæ] Quæ aded ventis furentibus est sævior.
u Imperat] Jam apertè Canaces dolor erumpit.
x Possidet] Ventos, quibus imperat, pater asperitate & sævitiâ superat.
y Admotam cœlo] Vide, quæso, quomodo granditatem rebus per verba poëta tribuat. Solemus nos dicere Gallicè. Il est descendu de la race des Dieux. Angl. He is descended of the race of the gods, & similia. Veri⁹ loquimur, at tanta non est dignitas.
z Avorum] Poni videtur vox ista in numero plurali ut rei dignitatem, et versui nu-

merum, adderet; quod contrà est, nam quò propior Jovem poëta Canacem posuisset, eò majorem fecisset. Potuit autem, siquidem, ut quibusdam placitum, Jupiter pater fuit Æoli. At, ne quid temerè in poëtam, scrip-
fisse videar, sciendum, quòd obscurum valde, & parum cognitum sit genus Æoli, diversissimæque de eo scripserint mythologi. Ex quo poëtæ opus fuerit fortè longâ avorum & atavorum serie, non modò à maternâ, sed & paternâ parte, ut Canacen usque ad Jovem attolleret.

a Ferrum] Gladium, quem pater misit.
b Leto serior] Id est, Nunquam venisset, quæ leti causa.
c Incalui] Amore incensa fui.
d Nescio quem] Qui antè incognitus fuerat.
e Deum] Cupidinem.
f Fugerat] Pallent enim amantes.
g Adduxerat] Contraxerat, corrugaverat, attenuaverat.
h Coacta] Amore; qui cibi tollit appetentiam.

Nec

- Nec somni faciles, & nox erat ⁱ annua nobis :
 30 Et gemitum nullo læsa dolore dabam.
 Nec cur hæc facerem, poteram mihi reddere causam :
 Nec nôram, quid amans esset : at illud eram.
 Prima malum nutrix animo præsensit anili :
 Prima mihi nutrix, *Æoli*, dixit, *amas*.
 35 Erubui, gremioque pudor ^k dejecit ocellos.
 Hæc satis ^l in tacitâ signa fatentis erant.
 Jamque ^m tumescebant vitiiati pondera ventris,
 Ægraque ⁿ furtivum membra gravabat ^o onus.
 Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
 40 Attulit, ^p audaci ^q supposuitque manu ?
 Ut penitus nostris (hoc te celavimus ^r unum)
 Visceribus crescens excuteretur onus.
 Ah ! nimium vivax admotis restitit infans
^s Artibus ; & tectus tutus ab ^t hoste fuit.
 45 Jam novies erat orta ^u soror pulcherrima Phœbi ;
 Denaque luciferos Luna movebat equos.
 Nescia quæ faceret subitos mihi causâ dolores,
 Et rudis ad partus, & nova miles eram.
 Nec tenui vocem. *Quid*, ait, *tua crimina prodis ?*
 50 Oraque clamantis conscia preffit anus.

INTERPRETATIO.

Nec somni leves, & nox erat nobis longissima : & gemebam nullo dolore pressa. Nec poteram mihi indicare causam, cur hæc agerem : nec cognoveram, quid esset amans, at illud eram. Nutrix prima subodorata est malum mente anili ; nutrix prima mihi dixit, Æoli, amas. Pudore suffusa sum, & pudor demisit oculos in sinum. Hæc indicia in silente, erant consentis. Jamque onera ateri temerati turgescebant, & sarcina se creta impediebat artus morbidos. Quas herbas, quæ medicamenta non mihi exhibuit nutrix, & subjecit manu temerariâ ut pon-

das adolescens prorsus dejiceretur nostris præcordiis ? (tibi occultavimus hoc unum) Ab ! factus nimium vivax, fuit firmus adversus medicamina adbibita, & fuit defensus & securus ab hoste. Jam soror formosissima Phœbi erat renovata novies, & luna decima agebat equos luciferos. Ignorabam quæ mihi esset causa dolorum subitancorum, & eram imperita ad partus, & miles novitia. Nec compescui vocem. Quamobrem, anus inquit, tua profers flagitia ? Et particeps flagitii obstruxit ora exclamantis.

NOTÆ.

ⁱ *Annua*] Nox una, præ tædio & amoris impatientiâ annus videbatur.

^k *Dejecit*] Pudoris proprium.

^l *In tacitâ*] Id est, Licet tacerem, hæc factis indicabant me amorem meum cōfiteri.

^m *Tumescebant*] Ventremque adeo tumidum efficiebant.

ⁿ *Furtivum*] Furto, stuproque conceptum.

^o *Onus*] Puer, quem utero gestabat.

^p *Audaci*] Ut quæ facinus admittebat.

^q *Supposuitque*] Utero ad excutiendum factum apposuit.

^r *Unum*] Refertur ad hoc.

^s *Artibus*] Medicaminibus.

^t *Hoste*] Anu, scil. quæ illam medicinis quæsitivè interficere.

^u *Soror*] Luna ; nonus mensis lunaris præsererat.

Quid

Quid * faciam infelix? gemitus dolor edere cogit:

Sed timor, & nutrix, & pudor ipse, vetant.

Continuò gemitus, elapsaque verba ^y reprèndo:

Et cogor lacrymas combibere ipsa meas.

55 Mors erat ante oculos: & opem ^z Lucina ^a negabat:

Et grave, si morerer, ^b mors quoque crimen erat.

Cùm superincumbens, ^c scissâ tunicâque comâque,

^d Pressa refovisti pectora nostra ^e tuis.

Et mihi *Vive, soror, soror ô carissima, dixti,*

60 *Vive; nec unius corpore perde ^f duos.*

Spes bona det vires: fratri nam nupta futura es.

Illius, es ^g de quo mater, & uxor eris.

Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba revixi:

Et positum est uteri crimen onusque mei.

65 ^h Quid tibi grataris? mediâ ⁱ sedet Æolus aulâ:

Crimina sunt oculis surripienda patris.

* Frugibus infantem, ramisque albentis olivæ,

Et levibus ^l vittis sedula celat anus:

Fictaque sacra facit, ^m dicitque precantia verba:

70 ⁿ Dat populus sacris, dat pater ipse, viam.

INTERPRETATIO.

Quid agam misera: Dolor subigit gemere; metu, & nutrix, & ipse pudor prohibent. Continuo reprimo gemitus & voces quæ exderant: & cogor ipsa absorbere meas lacrymas. Mors erat præ oculis; & Lucina negabat auxilium; & obitus erat etiam meus atrox, si fata fungerer. Cum super vestibus & capillis laniatis recalescens nostra pectora foveo tuis. Et mihi dixisti, vive, soror, ô soror dilectissima, vive: nec perdes duos corpore unius. Bona spes suf-

ficiat vires: nam futura es uxor fratris. Eris conjux illius, de quo es mater. Defuncta (crede mihi) tamen excitata sum ad tua verba: & crimen & pondus alvi meæ est depositum. Quamobrem tibi gratularis? Æolus regnat mediâ aulâ. Flagitia sunt subtrahenda oculis patris. Anus diligens occultat infantem frugibus & frondibus olivæ canentis, & fasciis levibus; & operatur sacris simulacris, & profert verba orantia. Populus cedit viâ sacris, ipse pater cedit.

NOTÆ.

x Faciam] Pro facerem.

y Reprèndo] Reprimo.

z Lucina] Juno; quæ parturientibus adesse solet.

a Negabat] Fætum emittere non poteram.

b Mors quoque] Quia crimine accelerata.

c Scissâ] Ex dolore, quodd sororem ita lacerantem videret.

d Pressa] Doloribus, scil.

e Tuis] Dixit ipsum superincubuisse. So-

mus enim, quos amamus, in dolorum &

periculis angustiis, benevolentiae & amoris

consolandi causâ, folandi etiam, amplecti.

f Duos] Te & filium.

g De quo] Cujus factio. De seipso Maca-

re loquitur.

h Quid tibi] Seipsam alloquitur; quæ, tanquam de bono aliquo, de partu suo visu est loqui; cùm perniciës ab Æoli crudelitæte immineret.

i Sedit] Qui otiosè omnia circumspicit, omnibusque providet.

k Frugibus] Mola falsa: quâ in sacrificiis utebantur. Ut infantem auferret, simulavit anus se, quæ ad rem sacram faciendam requisita essent, portare.

l Vittis] Fasciis, quibus victimæ coronabantur.

m Dicitque precantia] Hymnos & supplicationes.

n Dat] Id est, Omnes loco, & viâ cedunt, nec quisquam anui offert impedimentum.

Jam

- Jam prope ° limen erat : patrias ^p vagitus ad aures
 Venit, & indicio proditur ^q ille suo.
 Eripit infantem, ^r mentitaque sacra revelat
 Æolus : insanâ regia voce sonat.
- 75 Ut mare ^s fit tremulum, tenui cùm ^t stringitur aurâ ;
 Ut quatitur ^u tepido ^x fraxina virga Noto ;
 Sic mea ^y vibrari pallentia membra videres
 Quassus ab imposito corpore lectus erat.
^z Irruit ; & nostrum vulgat clamore ^a pudorem :
- 80 Et vix à misero continet ore manus.
 Ipsa nihil, præter lacrymas, pudibunda profudi :
 Torpuerat gelido lingua retenta metu.
 Jamque dari parvum canibusque avibusque nepotem
 Jusserat ; in solis destituique locis.
- 85 Vagitus dedit ille miser : sensisse putares :
 Quâque suum poterat voce rogabat avum.
 Quid mihi tunc animi credas, germane, fuisse ;
 (Nam potes ex animo colligere ipse tuo)
 Cùm meâ me coram sylvas ^b inimicus in altis
- 90 ^c Viscera montanis ferret edenda lupis ?
^d Exiêrat thalamo : tunc demum pectora plangi
 Contigit, inque meas unguibus ire genas.

INTERPRETATIO.

*Jam ad limen pervenerat : vagitus penetra-
 vit ad patris aures, & ille detegitur indicio
 suo. Æolus corripit infantem, & detegit sa-
 cra filia : regia personat voce boante. Quem-
 admodum mare tremat, cùm raditur vento
 levi, quemadmodum virgulum fraxineum pul-
 satur Austro calido, sic cerneret meos artus
 pallidos tremere. Cubile concutiebatur à su-
 perstrato corpore. Pater irrumpit & propalat
 clamore nostrum dedecus : & vix abstinet ma-
 nus à facie infelici. Ego pudore suffusa nihil
 nisi lacrymas emisi : lingua stupuerat repressa*

*timore frigido. Jamque imperaverat ten-
 rum nepotem projici canibus & avibus, & re-
 linqui in locis desertis. Ille infelix edidit va-
 gitus, credes intellexisse : & orabat avum
 suum verbis quibus poterat. Quid putes, præ-
 ter, fuisse tunc mihi animi (nam potes ipse
 inferre ex ingenio tuo) cùm in meo conspectu
 deferret præcordia mea in excelsas sylvas de-
 voranda à lupis montanis ? Excesserat cubi-
 culo : tunc denique concessum tundi pectora, &
 immittere ungues in meas genas.*

NOTÆ.

o Limen] Ad regie portam pervenerat,
 quâ egrederetur.

p Vagitus] Pueruli clamor.

q Ille] Infans.

r Mentita] Infantem ipsum, quem sacra
 esse anus simulaverat.

s Fit tremulum] Fremit & crispatur cùm
 primulum vento agitur.

t Stringitur] Leviter percutitur, & car-
 rugatur.

u Tepido] Quia spirat à meridie.

x Fraxina] Cujus folia tenuia & oblonga
 facillè commoventur. Fraxina verò posita
 pro fraxinea.

y Vibrari] Moveri, tremere.

z Irruit] In meum cubiculum intrat.

a Pudorem] Dedecus, infamiam.

b Inimicus] Quivis ejus patris satellites
 qui infantem in sylvas & loca sola deferret.

c Viscera] Filium meum.

d Exiêrat] Patet, scilicet.

- Interea patrius vultu mœrente fatelles
 Venit, & indignos edidit ore sonos:
 95 ^e *Æolus hunc ensẽ mittit tibi, tradidit ^f ensẽ:*
Et jubet ex ^g merito scire ^h quid iste velit.
 Scimus: & utemur violento fortiter ense:
 Pectoribus ⁱ condam dona paterna meis.
 His mea muneribus, genitor, connubia donas?
 100 *Hâc tuâ dote, pater, filia dives erit?*
Tolle procul, decepte, faces, ^k Hymenæe, maritas:
Et fuge ^l turbato tecta ^m nefanda pede.
Ferte ⁿ faces in me, quas fertis, ^o Erynnis ^p atræ:
Ut meus ex ^q isto luceat igne rokus.
 105 *Nubite ^r felices ^s Parcæ ^t meliore sorores:*
Admissi memores sed tamen este mei.
^u *Quid puer admisit ^x tam paucis editus horis?*
Quo læsit factõ, vix bene natus, avum?
^y *Si potuit meruisse necem, meruisse putetur.*
 110 ^z *Ah miser admissõ plectitur ille meo!*

INTERPRETATIO.

Interea minister patrius accedit vultu tristis,
 & emisit ore horrendas voces; Æolus mit-
 tit tibi hunc gladium, porrexit gladium:
 & imperat nôsse ex merito quid iste signifi-
 cet. Novimus, & utemur intrepide sævo
 gladio: abdam munera paterna meo corde.
 Muneraris, pater, his donis meum conjugium?
 Filia tua, pater, erit opulenta hâc dote. Hy-
 menæe eluse, procul summove tædas nuptiales:

& vita domum scelestam pede exerito. Fu-
 riæ nigra, in me concutite faces, quas geri-
 tis, ut rokus meus accendatur ex isto igne.
 Sorores beatæ, nubite sato lætiore, sed tamen
 memineritis mei facinoris. Quid puer patra-
 vit natus antè tam paucas horas? Quo faci-
 nore offendit avum, vix bene editus? Si potuit
 moruisse meritem, credatur moruisse. Ab ille
 infelix punitur ob factum meum?

NOTÆ.

- ^e *Æolus*] Verba sunt satellitis Æoli.
^f *Tradidit ensẽ*] Verba Canaces.
^g *Merito*] Per crimèn, incestum scilicet.
^h *Quid iste velit*] Quid cum isto gladio tibi
 faciendum.
ⁱ *Condam*] Me eo interficiam.
^k *Hymenæe*] Deus nuptiarum præses.
^l *Turbato*] Celeri & præcipiti. Metonymia
 est antecedentis pro consequente.
^m *Nefanda*] Propior meum incestum.
ⁿ *Faces*] Nuptiis adhiberi solitas, ut an-
 tea vidimus.
^o *Erynnies*] Furia, malefactorum ultri-
 ces Deæ.
^p *Atræ*] Quia infernales.
^q *Isto*] Infernali, ex vestris facibus accenso.

- ^r *Felices*] Id est, Feliciter.
^s *Parcæ*] Ex parcarum seu farorum ordine
 omnia fieri Ethnici etiam crediderunt. Tres
 autem fuerunt Parcæ, Clotho, Lachesis,
 Atropos.
^t *Meliorẽ*] Magis propitia.
^u *Quid puer*] Postquàm de se statuit, ad
 infantem revertitur Canace, ejusque causâ
 patrem arguit.
^x *Tam paucis horis*] Id est, Ante paucu-
 las horas. Gall. *Il y a si peu de tems.* Angl.
The time is so short.
^y *Si potuit*] Permissione hâc infantem
 puerum esse ostendit. Nec fortiter negat
 hæc figura, & commiserationem movet.
^z *Ab*] Commiserantis.

Nate

Inter

- Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
 (Hei mihi!) ^a natali dilacerate tuo:
 Nate, parum fausti miserabile ^b pignus amoris;
 Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.
 115 Non mihi te licuit lacrymis perfundere ^c justis:
 In tua ^d non tonsas ferre sepulchra comas.
 Non ^e superincubui: non oscula frigida carpsi.
 Diripiunt avidæ viscera nostra feræ.
 Ipsa quoque infantes ^f cum vulnere prosequar umbras;
 120 Nec mater fuero dicta, nec orba diu.
 Tu tamen, ô frustra miseræ ^h sperate sorori,
ⁱ Sparsa precor nati collige membra tui:
 Et refer ad matrem, socioque impone sepulcro:
 Urnaque nos habeat, quamlibet arcta, duos.
 125 Vive memor nostri, lacrymasque in vulnere funde:
 Neve ^k reformida corpus amantis amans,
^l Tu (rogo) ^m projectæ nimum mandata sororis
ⁿ Prefer: mandatis ^o perfruar ipsa patris.

INTERPRETATIO.

Fili, dolor matris, rapina ferarum avidarum,
 (Hei mihi) discepte tuo die natali: fili,
 pignus fiebile amoris infelicis; hæc fuit tibi
 prima lux, hæc sibi fuit ultima. Non mihi
 fuit concessum te irrorare justis lacrymis, non
 immittere in tuos rogos capillos defecios. Non
 me superimmi: non sumpsi oscula gelida:
 feræ rapidæ dilaniant nostra præcordia. Ipsa
 quoque commitabor umbras infantes cum vul-

nere: nec dicta fuero diu mater, nec orba. Tu
 tamen, ô incausam sperate infelici sorori, col-
 lige artus disitos filii tui; & eos reporta ad
 matrem, & immitte tumulo communi; & urna
 quantumvis parva capiat nos duos. Vive
 memor nostri, & effunde lacrymas in plagam;
 neve metue amans corpus amantis. Tu (quæ)
 perfice jussa sororis nimum infelicis: ipsa ex-
 quar imperata patris.

NOTÆ.

- ^a Natali] Die, scilicet.
^b Pignus amoris] Hinc liberi pignora sim-
 pliciter dicuntur.
^c Justis] Quæ, cum iusta mortuo perfol-
 vuntur, in exequiis effunduntur.
^d Non tonsas] Hubertinas has duas voces
 conjunctim legit. Non bene, credo. Opti-
 mē Mycillus non refert ad licuit; deinde
 tonsas simpliciter intelligit comas; quas,
 funerali more etiam tondere, & in rogam,
 aut sepulchrum mittere, in gravi funere
 mulieres solebant.
^e Superincubui] Parentes enim, ex affectu,
 matres præsertim, cadavera etiam libero-
 rum, solent amplecti & osculari.
^f Cum vulnere] Id est, Per vulnus quod

- mibi gladio infligam.
^g Nec mater] Quia mortuus est filius, &
 ipse jamque moriar.
^h Sperate] In matrimonium, scil.
ⁱ Sparsa] A canibus & lupis hæc illuc
 distracta.
^k Reformida] Quamquam ipsa mortuum
 cadaver exhortuisset.
^l Tu, rogo] Totum hoc distichon à manu
 secundâ in Puteaneo codice, optimē inter-
 polatorum esse, & elegantia Ovidianâ in-
 dignum, censuit clarissimus Heinsius.
^m Projectæ] Infelicis & abjectæ.
ⁿ Prefer] Perfice.
^o Perfruar] Quod imperavit pater efficiam.

EPISTOLA XII.

ARGUMENTUM.

Jason, cum primum Colchum attigit, à Medea, Ætæ Colchorum regis & Hecates filiâ, receptus est, & amatus: interpositâque conjugii sponſione, illum edocuit, quonam pacto ad optatam perveniret prædam. Aurco igitur vellere raptò, clam cum Medea fugam arripuit. Quos cum inſequeretur Ætæ, illa Abſyrti fratris, quem ſecum ducebat, occiſi membra diſperſit: ut ita patrem oſſa filii legentem moraretur. Et ſic incolumes in Theſſaliam tanq̃em devenerunt: ubi Æſonem Jasonis patrem, annis jam decrepitem, ad viridem ætatem reduxit. Jason dein, Medeam repudiavit: & Creuſam, Creontis regis Corinthiorum filiam, uxorem aſſumſit. Furibunda igitur Medea ad Jasonem ſcripſit, ingratum ejus animum accuſat, præſentemque ultionem, niſi recipiatur, interminatur.

MEDEA JASONI.

AT tibi ^b Colchorum (memini) ^c regina vacavi;
^e Ars mea, cum peteres, ut tibi ferret ^f opem.
^g Tunc, quæ ^h diſpenſant mortalia ⁱ fila, ^k ſorores
 Debuerant fuſos ^l evoluiſſe meos.
 5 Tunc potui Medea mori ^m bene. Quicquid ab illo
 Produxi vitæ tempore, ⁿ pœna fuit.
 Hei mihi! cur unquam juvenilibus ^o acta lacertis
^p Phryxeam petiit ^q Pelias ^r arbor ovem?

INTERPRETATIO.

At (memini) ego regina Colchorum tibi operam præſtiti, cum rogares, ut ars mea tibi auxilium præberet. Tunc ſorores, quæ dividunt fila mortalia, debuerant exhauſiſſe fuſos meos. Tunc potui Medea bene fato fungi. Quidquid protraxi vitæ ab illo tempore fuit ſupplicium. Hei mihi! quamobrem navis Pelias impulſa brachiis juvenilibus expetivit vel- lus Phryxum.

NOTÆ.

a At] Admirantis eſt ſimul & indignantis, Principio verò utitur abrupto, ubi multa ſubintelligenda ſunt, majoris affectûs declarandi cauſa.

b Colchorum] Colchi populi ſunt Ponti Euxini, ab ortu acceſſæ.

c Regina] Quippe Ætæ Colchorum regis filia.

d Vacavi] Operam præſtiti, inſervivi.

e Ars] Magica. Veneficiis verò Medea notiſſima.

f Opem] In tollendo vellere aureo, omnibuſque, quibus ſeptum erat illud inceptum, ſuperandis difficultatibus.

g Tunc] Cum primam opem meam petiſti.

h Diſpenſam] Cuique vitæ modum & menſuram aſſignant.

i Fila] Tres Parcas fatale exercere lanificium, earumque primam ſtamen ducere, al-

teram fuſum verſare, tertiam ſilum abrum- pere, ex fabulis notiſſimum. Quanquam variè hæc omnia fingunt poëtæ.

k Sorores] Parcæ.

l Evoluſſe] Id eſt, Vitæ meæ finem impo- ſuiſſe.

m Bene] Quia felix & boneſta ad illud tempus fueram.

n Pœna] Nam per criminum omnia ge- nera, curæque & dolores, vitam traduxi.

o Acta] Impulſa.

p Phryxeam] Vellus aureum, quod Marti Phryxus appendit.

q Pelias] Theſſalica; à Pelio monte Theſſaliæ, ubi deciſæ arbores, ex quibus Argo navis fabricata eſt. Muliebri verò more ma- lorum ſuorum cauſam Medea longè repetit.

r Arbor] Pro navi, quâ in Colchos veſti ſunt Argonautæ.

Cur

- Cur unquam Colchi ^s Magnetida vidimus Argo ;
 10 ^t Turbaque ^u Phasiacam Graia ^x bibistis aquam ?
 Cur mihi ^y plus æquo ^z flavi placuere capilli ;
 Et decor, & ^a linguæ gratia ficta tuæ ?
 Aut (semel in nostras quoniam ^b nova puppis arenas
 Venerat, audaces attuleratque viros)
 15 Iffet ^c anhelatos non ^d præmedicatus in ignes
^e Immemor ^f Æsonides, ^g oraque adunca boûm.
^h Semina jecisset ; totidem sensisset & ⁱ hostes,
^k Ut caderet cultu cultor ab ipse suo.
 Quantum perfidiæ tecum, scelerate, perisset !
 20 Dempa forent capiti quàm mala multa meo !
 Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas.
^l Hâc fruar : hæc de te gaudia sola feram.
^m Jussus ⁿ inexpertam Colchos advertere puppim,
 Intrâsti patriæ regna ^o beata meæ.

INTERPRETATIO.

Cur unquam Colchi aspeximus Argo Magneti-
 da ; & agmen Græcum potistis aquam Pha-
 siacam ? Quamobrem coma flava, & forma,
 & lepos simulatus linguæ tuæ arriperunt mihi
 plus justo ? Aut (quandoquidem nova navis
 semel oppulerat nostris litoribus, & advexe-
 rat viros temerarios) ingratus Æsonides des-
 cendisset nullis medicamentis præmunitus in
 ignes efflatus, & ora recurva boûm. Spar-

fisset semina ; & expertus esset totidem hostes,
 ut ipse agricola interiret ab agriculturâ suâ.
 Quantum perfidiæ tecum intervisset, scelestè !
 quàm multâ mala subtrahita essent meo capiti !
 Est aliqua suavitas obijcere beneficium im-
 memori. Hâc gaudebo ; consequar de te hanc
 solam voluptatem. Coactus Colchos dirigere
 rudem navem, subiisti regna felicia patriæ
 meæ.

NOTÆ.

^s Magnetida] Thessalicam ; à Magnetâ
 regiunculâ Thessaliæ, in quâ mons Pelius ;
 nisi quod verius illam huic conterminam
 dixeris.

^t Turba] Argonautæ.

^u Phasiacam] Colchicam ; à Phasi, Col-
 chorum fluvio.

^x Bibistis] Id est, Cur venistis ? Vim ma-
 jorem habet interrogatio, quàm si dixisset
 simpliciter, se optare, ut nunquam Argo-
 nautæ Colchos vidissent.

^y Plus æquo] Ut tui causâ patram perdid-
 erim, aliæque multa patravverim.

^z Flavi] Qui etiam nunc sunt in pretio ;
 Gall. blond, & Angl. fair.

^a Linguæ] Dicit, Jasonem mellita verba,
 orationemque bene comptam, dolo malo, ut
 ipsam caperet, quævisse : non ex animo,
 nec verâ gratiâ locutum esse.

^b Nova] Cui similem nunquam viderent.
 Quanquam Ovidius, aliique, primam Argo
 navem fuisse voluerunt.

^c Anhelatos] Ex taurorum Abenipedum na-
 ribus emissos.

^d Præmedicatus] Venenis Medea Jaso-
 nem instruxerat, ne in subigendis tauris ab
 ipsis læderetur. De quibus omnibus in
 Hypsipyle.

^e Immemor] Beneficiorum à me acceptorum,
 scil. Ingratus.

^f Æsonides] Jason, Æsonis, Thessaliæ
 regis filius.

^g Ora adunca] Propter cornua.

^h Semina] Dentes serpentis.

ⁱ Hostes] Qui ex jactis feminibus nati sunt.

^k Ut caderet] Ut Jason, qui tanquam a-
 gricola dentes serpentis in terram misisset, ab
 hostibus armatis, qui ex illo s. mine nascerentur,
 interficeretur.

^l Hâc] Exprobrandi, scil. beneficia.

^m Jussus] A Pelîâ patruo.

ⁿ Inexpertam] Navi tribuit, quod nautis
 referendum.

^o Beata] Ditia.

- 25 Hoc illuc Medea fui, ^p nova nupta quod ^a hic est.
 Quam pater est illi, tam mihi dives erat.
 Hic ^r Ephyren ^s bimarem; ^t Scythiâ ^u tenus ^x ille ^y nivosâ
 Omne tenet, ^z Ponti quâ plaga læva jacet.
 Accipit hospitio ^a juvenes Ætæa Pelasgos,
 30 Et ^b premitis pictos corpora Graia toros.
 Tunc ego te vidi: tunc cœpi scire quid esses.
 Illa fuit mentis prima ruina meæ.
 Ut vidi, ut periî! ^c nec notis ignibus arsi:
^d Ardet ut ad magnos pinea tæda Deos.
 35 Et formosus eras, & me mea ^e fata trahebant:
^f Abstulerant ^g oculi lumina nostra tui.
 Perfide, ^h sensisti: quis enim benè celat amorem?
ⁱ Eminet indicio prodita flamma suo.
 Dicitur interea tibi ^k lex; ut ^l dura ferorum
 40 Insolito premeres ^m vomere colla boûm.

INTERPRETATIO.

Ego Medea illuc id fui, quod nova nupta est hic. Pater erat mihi tam opulentus, quam pater est illi. Hic imperium habet in Ephyren bimarem; ille in omnem partem Scythiæ nivalis, quâ regio sinistra Ponti porrigitur. Ætæa excipit hospitio juvenes Pelasgos; & vos, Græci, discumbitis lætis pictis. Tum ego te aspexi, tunc primum cognovi quid esses: illa prima fuit perniciës animi mei. Ut aspexi,

ut interiî! nec incensa sum flammis cognitis: Incensa sum, tanquam tæda pinea flagrat ad magnos Deos. Et pulcher eras, & fata mea me cgebant. Oculi tui rapuerant nostros oculos. Perfide, advertisti: quis enim bene tegit amorem? Flamma apparet manifestata suo indicio. Interea conditio tibi proponitur, ut urgeres fortes cervices boûm ferocium vomere inassueto.

NOTÆ.

^p Nova nupta] Creûsa; de quâ in argumento.
^q Hic] Creon, Creûsæ pater.
^r Ephyren] Corinthus est, cui primò illud nomen datum.
^s Bimarem] Quæ est inter duo maria.
^t Scythiâ] Alii habent Scythiæ latus ille nivosæ. De Scythiis jam antea diximus, qui populi fuerunt Asiæ, itemque Europæ.
^u Tenus] Id est, Usque ad Scythiam.
^x Ille] Pater meus.
^y Nivosâ] Frigida; quia multum ad Septentrionem vergit.
^z Ponti] Maris Euxini.
^a Juvenes] Argonautas, Græcos.
^b Premitis] Discumbitis in lætis, tapetibus ornatis.
^c Nec notis] Id est, Maximis: nisi forte indicat tantum, se antea non amasse.

^d Ardet] Arsi, ut tæda ardet.
^e Fata trabebant] Dicit se & Jasonis elegantiam, & fato suo ad ipsum amandum compulsam fuisse.
^f Abstulerant] Id est, Nisi te, nihil amplius videre poteram. Quod maximum est indicium amoris.
^g Oculi] In illis verò vis multa est ad provocandum amorem.
^h Sensisti] Me amore teneri.
ⁱ Eminet] Apparet.
^k Lex] Quâ vellus aureum tollendum erat.
^l Dura] Ferocia, minusque jugo assueta.
^m Vomere] Non equidem vomere, sed jugo premuntur colla boûm; nisi quòd jugo aratrum, cujus vomer pars est, alligatur.

- [^a Martis erant tauri plūs, quā per cornua, fævi;
 Quorum terribilis ° spiritus ignis erat.]
 Ære ^p pedes solidi, prætentaque naribus æra:
 Nigra per afflatus hæc quoque facta suos.
 45 ^q Semina præterea ^r populos genitura juberis
 Spargere ^s devota lata per arva manu,
^t Qui peterent ^u secum natis tua corpora telis.
 Illa est agricolæ ^x messis iniqua suo.
^y Lumina custodis succumbere nescia somno
 50 Ultimus est aliquā ^z decipere arte labor. ✓
^a Dixerat Æetes. ^b Mæsti consurgitis omnes:
 Mensaque purpureos ^c deferit alta toros.
^d Quā tibi nunc ^e longè regnum dotale Creüsæ,
 Et focer, & ^f magni nata Creontis erant?
 55 Tristis abis. ^g Oculis abeuntem prosequor udis:
 Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
 Ut positum tetigi thalamo ^h malè ⁱ saucia lectum;
^k Acta est per lacrymas nox mihi, quanta fuit.

INTERPRETATIO.

Tauri erant Martis magis terribiles quā per cornua, quorum flatus erat flamma formidabilis. Pedes duri ære, & æra inducta naribus; hæc quoque facta atra per halitus suos. Imperaris insuper jacere manu concecratā per vastos agros semina emissura populos, qui inueberentur in tua membra jaculis secum ortis. Illa messis parum fauet suo cultori. Labor postremus est fallere aliquo dolo oculos custodis fugientes superari à som-

no. Absolverat Æetes. Omnes prorumpitis: & mensa sublimis destituit lectos purpureos. Quā procul tibi erant tunc & regnum dotale Creüsæ & filia magni Creontis? Mæsti recedis. Comitor discedentem oculis humidis: & lingua dixit levi murmure, Vale. Postquam malè vulnerata pressi terum admotum cubiculo; nox, quā longa fuit, est mihi præterita per fletus.

NOTÆ.

[Martis] Hoc distichon Heinsio Ovidianæ venæ esse non videtur. Videtur equidem: quomodo tamen ex textu tolli possit, non video.

[^o Spiritus] Halitus. Ore flammam emittebant.

[^p Pedes] Ungula, scilicet.

[^q Semina] Dentes serpentis.

[^r Populos] Homines armatos. De quibus in Hyppipyle.

[^s Devota] Quæ se huic fato devoverat. Ita optimè Hubertinus. Quo sensu devoti dicuntur, qui se in medios hostes, vel ineluctabile discrimen præcipitant.

[^t Qui peterent] Qui in te irruerent.

[^u Secum natis] Armati illi ex terrâ prodissent dicuntur.

[^x Messis] Segetem intellige.

[^y Lumina custodis] Oculos draconis pervigilis qui vellus aureum custodiebat.

[^z Decipere] Sospire, puta.

[^a Dixerat] Omnia proposuerat, quæ prius absolvenda essent, quā vellus aureum avelleres.

[^b Mæsti] Quod impossibilia crederent quæ imperabantur.

[^c Deferit] Remota est mensa, postquam Argonautæ surrexissent.

[^d Quā tibi] Quā vero appositè jam istud internectit!

[^e Longè] De iis minimū cogitabas.

[^f Magni] Ex Jasonis ingenio loquitur, Gall. Je crois qu'alors la grandeur de votre beau pere ne vous occupoit guerre l'esprit. Angl. I thought that at that time the grandeur of your father-in-law did not much ran in your mind.

[^g Oculis] Egregiè amorem suum declarat.

[^h Malè] In perniciem meam.

[ⁱ Saucia] Amore incensa.

[^k Acta] Per totam noctem lacrymavi.

Ante

- Ante oculos ¹ taurique meos, segetesque nefandæ ;
 60 Ante meos oculos pervigil anguis erat.
 Hinc amor, hinc timor est : ipsum ^m timor auget amorem.
ⁿ Manè erat, & thalamo chara recepta soror ;
 Dissectamque comas aversaque in ora ^o jacentem
 Invenit, & lacrymis omnia plena meis.
 65 ^p Orat opem ^q Minyis : petit altera, & * altera habebit.
^r Æsonio juveni, quod rogat illa, damus.
^s Est nemus & ^t piceis & frondibus ^u ilicis atrum ;
 Vix illuc radiis solis adire licet.
 Sunt in eo, fuerantque diu, ^x delubra Dianæ :
 70 Aurea barbaricâ stat ^y Dea facta manu.
^z Nescio an exciderint mecum loca. Venimus illuc.
 Orsus es infido sic prior ore loqui :
 Jus tibi & arbitrium nostræ Fortuna salutis
 Tradidit : inque tuâ vitæque morsque manu.
 75 ^a Perdere posse fat est, si quem juvet ipsa potestas :
 Sed tibi servatus gloria major ero.

INTERPRETATIO.

Et tauri & segetes infandæ oculis obver-
 bantur : draco pervigil erat præ oculis
 meis. Ex unâ parte est amor, ex alterâ me-
 tus : amor crescit ipso metu. Manè erat,
 & dilecta soror admissa in cubiculum me
 comperit & sparsam capillos, & cubantem
 in faciem averSAM, & omnia redundantia
 lacrymis meis. Rogat auxilium Minyis. Al-
 tera rogat, & altera habebit. Concedimus
 quod illa petit juveni Æsonio. Est nemus
 obscurum & piceis, & ramis ilicis : vix con-

ceditur radiis Solis illuc intrare. Stant in
 eo, & diu steterant templa Dianæ : Dea au-
 rea erecta est facta manu barbaricâ. Haud
 scio an locorum oblitus fueris sicuti mei. Il-
 luc accessimus : sic primus cœpisti loqui ore per-
 fido : Fortuna tibi obtulit jus & potestatem
 nostræ salutis, & vita & mors est in tuâ
 manu. Abunde est posse opprimere, si quis
 delectatur ipsâ potestate. Sed liberatus, ero tibi
 laus major.

NOTÆ.

¹ Taurique] Aquibus tibi metuebam.
^m Timor auget] Verissimum, & diligen-
 ter notandum. Sese invicem acuiunt & au-
 gent affectus : imò inter se commutantur.
ⁿ Manè erat] Postquam matutinum tempus
 advenisset, Chalciope soror mea cubiculum meum
 intravit.
^o Jacentem in ora] Cubantem in faciem, ut
 mos est dolentibus.
^p Orat] Quia naufragos ejus liberos, nu-
 dosque & inopes, Jason adjuverat : ut re-
 fert Hyginus.
^q Minyis] Argonautis : quorum dux Ja-
 son ex Iolcho oriundus ; quod, ex Orchomeno
 quod & Minyeum dictum, coloni deducti.
 * Altera habebit] Creûsa, scilicet.

^r Æsonio] Jasoni Æsonis filio.
^s Est nemus] Locum, ubi cum Medea Ja-
 son collocutus est, describit.
^t Piceis] Picea arbor est, ex quâ resina
 defluit.
^u Ilcis] Ilex arbor est glandifera, du-
 rissima.
^x Delubra] Tempia, Dianæ dedicata.
^y Dea] Diana.
^z Nescio an] Id est, Nescio an locorum si-
 cut mei oblitus fueris. Affectum verò movet
 hæc commemoratio & dubitatio.
^a Perdere] Id est, Si quis potestate delec-
 atur, ei satis esse debet, quod possit nocere aut
 perdere ; nocere autem revera non debet.

- Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen;
 Per ^b genus & numen cuncta videntis ^c avi;
 Per ^d triplicis vultus ^e arcanaque sacra Dianæ:
 80 Et si fortè alios gens habet ista Deos:
 O virgo, miserere mei; miserere meorum!
 Effice me meritis tempus in omne tuum.
 Quòd ^f si fortè virum non dedignare ^g Pelasgum,
 (Sed mihi tam faciles unde ^h meosque Deos?)
 85 Spiritus antè meus tenues ⁱ vanescat in auras,
 Quàm thalamo, nisi tu, nupta sit ulla meo.
^k Conscia sit Juno, ^l sacris præfecta maritis;
 Et ^m Dea, marmoreâ, cujus in æde sumus.
 Hæc animum (& ⁿ quota pars hæc sunt?) movêre ⁿ puellæ
 90 Simplicis; & dextræ dextera juncta meæ.
^p Vidi etiam lacrymas: ^q an pars est fraudis in illis?
 * Sic citò sum verbis capta puella tuis.

INTERPRETATIO.

Oro per mala nostra, quorum potes esse solatium, per genus & potestatem avi omnia intuentis; per faciem & sacra mystica Dianæ triplicis; & si fortè hæc natio agnoscit alios Deos; o virgo movearis commiseratione erga me; movearis commiseratione erga meos! Devincito me tibi in omne tempus officiis. Quòd si fortè non aspernaris virum Pelasgum (sed unde sperem Deos tam benignos mihi & faventes?) Anima mea prius

discerpatur in aëra subtilem, quàm uxor ulla, nisi tu, subeat meum cubiculum. Juno præposita sacris jugalibus sit testis; & Dea, in cujus delubro marmoreo stamus. Hæc (& quantula pars hæc sunt?) tetigerunt mentem puellæ credula; & manus commissa meæ manui. Aspexi etiam lacrymas; an pars doli invenitur in illis? sic puella sum statim decepta verbis tuis.

NOTÆ.

- b Genus] Tuum, scil.
 c Avi] Solis. Ætæta enim Medæe pater, illius fuit filius.
 d Triplicis] Quam lunam in cælis, Dianam in terris, Proserpinam apud inferos poëtæ fabulati sunt: illam etiam triplici capite, equino, humano, canino, fecerunt.
 e Arcana] Mystica nocturnaque.
 f Si fortè] Non audet nunc sperare, se non contemptum iri Jasoni, qui postea Medeam speravit.
 g Pelasgum] Me Græcum. Fuerunt enim Pelasgi Græciæ populi.
 h Meos] Mibi propitios. Quamobrem sperem Deos mihi usque ad eò propitios, ut efficiant me à te non contemni?
 i Vanescat] In nihilum redigatur.

- k Conscia] Quæ mihi læsi sui numinis poenas infligat, si pejeravero.
 l Sacris maritis] Solemnitatibus nuptialibus.
 m Dea] Diana.
 n Quota pars] Dicit, se pauca referre eorum omnium, quæ Jason promiserat.
 o Puellæ] Iphius Medæe, scilicet.
 p Vidi etiam] Dicit etiam Jasonem lacrymas effudisse.
 q An pars est] Istud est quod de lacrymis dixit poëta in Phyllide:
 ———— An & hæc simulare docentur?
 Hæc quoque habent artes, quæque jubentur eunt?
 * Sic] Cum jurâsses; dextram dextræ junxisses: lacrymas addidisses.

- * Jungis & æripedes * inadusto corpore tauros,
Et solidam * jussu vomere findis humum.
95 Arva venenatis pro semine dentibus imple :
Nascitur, & gladios scutaque miles habet.
* Ipsa ego, quæ dederam medicamina, * pallida sedi;
Cum vidi * subitos arma tenere viros.
Donec * terrigenæ (facinus miserabile) fratres
100 Inter se * strictas conservare manus.
Pervigil ecce draco squamis crepitantibus horrens
Sibilat; & * torto pectore verrit humum.
* Dotis opes ubi tunc? ubi tunc tibi regia conjux?
Quique maris gemini destinet * Isthmos aquas?
105 Illa ego, quæ tibi sum nunc * denique barbara facta,
Nunc tibi sum pauper, nunc tibi visa * nocens;
* Flammea * subduxi medicato lumina somno:
Et tibi, quæ raperes, vellera * tuta dedi.
* Proditus est genitor; regnum patriamque reliqui:
110 * Munus in exilio quodlibet esse tuli.

INTERPRETATIO.

Et jungis tauros æripedes corpore igni intacto, & scindis terram duram vomere impetrato. Spargis agros dentibus venenatis pro semine: miles erumpit, & gerit enses & clypeos. Ego ipsa, quæ obtuleram medicamenta, expallui; cum aspexi viros repentinos tractare arma, usque dum fratres terrâ satî (factum flebile) in sese invicem converterunt manus expromptas. Ecce serpens pervigil horridus squamis strepitibus edit sibila, & ab-

stergit terram sinuoso pectore. Ubi tum divitiæ dotis? Ubi tum tibi uxor regalis? Est Isthmus qui dividit aquas maris duplicis? Illa ego quæ sum tibi nunc denique facta barbara, nunc sum tibi visa egena, nunc tibi visa venefica; submovi oculos igneos somno medicamine inducto, & tradidi tibi vellera securè tollenda. Pater est proditus, deserui regnum & patriam: & existimavi harum omne esse in exilio.

NOTÆ.

r Jungis] Fugo subjiçis. Narrat Medea quomodo à se impetrato auxilio, quæcunque pater Æetes imperavisset, Jason perferret.

s Inadusto] Referunt ad tauros: malim ego ad Jasonem, ut intelligatur Medæ ope ipsum spiritu terribiles illos tauros incolumentem subegisse.

t Jussu vomere] Id est, Jussus terram duram findis.

u Ipsa ego] Quanto magis alii timere debissent, tu præsertim, si absque medicamine in certamen venisses.

x Pallida] Ex timore oritur pallor.

y Subitos] Subito natos.

z Terrigenæ] Militis ex terrâ geniti.

a Strictas] Strictis ensibus, in pugnam expeditas.

Torto] Obliquè & sinuosè sese agitando serpentes prorrepunt.

c Dotis] Quam ex Creüsâ tuâ nunc speras.

d Isthmos] Corinthiacum intellige, qui maris utrimque illum alluentis aquas retinet, & dividit.

e Denique barbara] Jasoni exprobrat, qui d se barbaram appellet, postquam alio amorem suum, beneficiorum oblitus, transtulerit.

f Nocens] Venefica.

g Flammea] Flammam & ignem jaculantia.

h Subduxi] Sopiavi, uno verbo.

i Tuta] Id est, Quæ tuto raperes.

k Proditus] A me.

l Munus in exilio] Id est, Exulare tecum mihi omnium bonorum loco esse duxi.

Virginitas facta est peregrini præda latronis:

Optima cum carâ^m matre relicta soror.

ⁿ At non te fugiens sine me, germane, reliqui.

^o Deficit hoc uno litera nostra loco.

115 ^p Quod facere ausa mea est, non audet scribere dextra,

^q Sic ego, ^r sed tecum, dilaceranda fui.

Nec tamen ^s extimui (^t quid enim post ^u illa timerem?)

Credere me pelago ^x foemina, jamque nocens.

^y Numen ubi est? ubi Dî? meritas ^z subeamus in alto,

120 Tu ^a fraudis pœnas, ^b credulitatis ego.

^c Compressos utinam ^d Symplegades elisissent.

Nostraque ^e adhærerent ossibus ossa tuis!

INTERPRETATIO.

Virginitas facta est rapina externi prædonis; optima soror destituta est cum matre dilectissimâ. At, frater, abiens non te deserui. Epistola nostra manca est hoc uno loco. Manus non audet consignare quod iussit patrare. Ego sic fui dilanianda, sed tecum. Nec tamen sum verita (quid enim vererer

post illa? puella etiam scelerata committere me mari. Ubi est numen? Ubi Dii? Afficiamur supplicii meritis in mari, tu doli, ego simplicitatis. Utinam Syplegades oppressissent constrictos, & ossa nostra conjungerentur ossibus tuis!

NOTÆ.

^m Matre] Hypseam eam vocant nonnulli, plerique Idyiam.

ⁿ At non te] Fratri Absyrti vices dolet; quem, ut insequentem patrem remoraretur fugiens Medea laceravit; membraque ejus, quæ ille colligeret, huc illuc per viam disperfit.

^o Deficit] Quia ex omnibus quæ pro te feci, hoc unum est, quod scribere non audeo. Loquitur de fratris lacerati morte.

^p Quod facere] De fratris laceratione iterum loquitur.

^q Sic] Ut frater à me discriptus est.

^r Sed tecum] Quia etiam meruisti.

^s Extimui] Ex conscientie stimulis, quæ fontibus vindictam furiasque objicit.

^t Quid enim] Ne jocum ex verbis malè captasse Naso videatur, Medæ totam sententiam sic accipe. Quamquam nunc non audeam scribere, quæ ipsa patravi; non verita sum tamen antea mari me credere: nam quid non ausa esset, quæ potuit ea omnia, quæ in patrem & fratrem peccavi, admittere? Se fatetur antea inconsultè at veluti

per dementia, aut rabie quâdam divexitam, omnia fecisse.

^u Illa] Patrem proditum, fratrem laniatum.

^x Foemina] A naturâ timidior.

^y Numen] Deorum potestas, quâ fontes puniremur.

^z Subeamus] De præterito attentè cogitans, ut de presenti loquitur. Id est, Cur non in profundum ultrici Deorum iræ proieciti fuimus?

^a Fraudis] In me.

^b Credulitatis] Qui tibi perfido crediderim. Verius dixisset crudelitatis; nisi metri ratio repugnaret.

^c Compressos] Quia procul visentibus juncti videbantur scopuli Symplegades, ideo eos disjungi, dein concurrere poetæ fabulati sunt. Hinc vides quamobrem dixit Medea, compressos.

^d Symplegades] Cyanæ etiam dictæ sunt duæ insulæ, vel potius scopuli in Bosphoro Thraciæ, aut verius in Ponti Euxini ostio.

^e Adhærerent] Postquam collisa simul & confracta fuissent.

- Aut nos Scylla ^f rapax ^g canibus misisset edendos !
^h Debit ingratis Scylla nocere viris.
 125 ⁱ Quæque vomit fluctus totidem, totidemque resorbet,
 Nos quoque ^k Trinacriæ supposuisset aquæ.
 Sospes ad ^l Hæmonias victorque reverteris urbes :
 Ponitur ad patrios aurea ^m lana Deos.
ⁿ Quid referam Pelix natus ^o pietate nocentes,
 130 ^p Cæsaque virgineâ membra paterna manu ?
^q Ut culpent alii, tibi me laudare necesse est ;
 Pro quo sum toties esse coacta nocens.
 Ausus es ô (iusto defunt sua verba dolori)
 Ausus es, ^r *Æsoniâ*, dicere, cede domo :
 135 Iussa domo cessi, natis committata duobus ;
 Et, qui me sequitur semper, amore tui.

INTERPRETATIO.

Aut Scylla vorax nos tradidisset devorandos canibus ! Scylla debuit obesse viris ingratis. Et quæ reddit undas totidem, & totidem resorbet, nos quoque submersisset aquâ Siculâ. Voti compos redis incolumis ad urbes Hæmonias : vellus aureum appenditur Dâs patriis. Quid commemorem filias Pelix scelestas pietate, & artus paternos disceptos manu puell-

lari ? Quamvis alii me vituperent, cogent me probare, tu, cujus causâ toties coacta sum esse noxia. Potuisti ô (verba sua destruunt iustum dolorem) potuisti dicere, Amollire te domo *Æsoniâ*. Coacta excessi domo, stipata filiis duobus, & amore tui, qui nunquam me derelinquit.

NOTÆ.

^f Rapax] Quæ naves attrahit.
^g Canibus] Poëtæ Scyllam scopulum infamâ parte canum & luporum capita habuisse, propter aquæ fremitum undarumque æstum, fabulati sunt. Adeoque dixit poëta nos misisset.
^h Debit] Quia ipsa etiam in numero amantium fuit Scylla Phœci filia. Indignata autem Circe, quod illa mutuo Glauci amore teneretur, quæ Glaucum ipsum perditè amabat, fontem, in quo lavare puella consueverat, noxiis herbis infecit. Cujus rei ignara Scylla, de more fontem ingressa, ubi advertit inferiorem sui corporis partem in caninos rictus esse mutatam, amissæ dolore formæ exhorrescens, se in vicinum mare præcipitem jecit ; ubi in scopulum naufragiis infamem versa est. Quamquam verò hæc potissimum à poëtis Scylla intelligitur, quæ in scopulum versa sit ; istam tamen Ovidius cum Scyllâ aliâ, Nisi filiâ, quæ Minoi, à quo contempta est postea, patriam patremque, amore incensa prodidit, alicubi Naso confudit. Atque hinc melius cognoscitur, quamobrem Medea dicat, Debit ingratis Scylla nocere viris ; quippe hæc, cum se à Minoe spretam vidisset, doloris impa-

tientissima, non sine causâ ingratis infensa existimetur.

ⁱ Quæque vomit] Charybdis vorago intelligitur, quam dicit Sallustius universa sorbere, eaque circum litus Tauromini tanum egerere. Ne quis verò miretur quamobrem Scyllam Charybdimque Medea meminerit, sciendum est, quod illuc etiam Jason, immisâ ab irato Jove, propter Absyrti necem, tempestate, delatus sit.

^k Trinacriæ] Siciliæ, quæ sic à Græcis dicta propter figuram. Antea autem nominimus Scyllam & Charybdim in mari Siculo esse.

^l Hæmonias] *Thessalicas*, ab Hæmo monte quo à Thraciâ dividitur, ita dictas.

^m Lana] *Vellus aureum*.

ⁿ Quid referam] Aliud in Jasonem Medea commemorat beneficium ; quæ Pelian ipsius filiarum manibus, pollicita se eum ad juvenilem ætatem reducturam, jugulavit.

^o Pietate] Patri enim juvenilem ætatem non mortem, adferre arbitrabantur.

^p Cæsa] Patrem verò illæ Medæ hortatu dissecuerunt.

^q Ut] *Quamvis*.

^r *Æsoniâ*] Patris mei *Æsonis*.

- Ut subito nostras Hymen^s cantatus ad aures
 Venit, & accenso^t lampades igne micant,
^u Tibiaque^x effundit socialia carmina vobis,
 140 At mini^y funestâ flebiliora tubâ;
 Pertinui; nec adhuc^z tantum scelus esse putabam:
 Sed tamen in toto pectore^a frigus erat.
^b Turba ruunt, &, Hymen, clamant: *Hymenæe*,^c frequentant.
 Quò propior vox hæc, ^d hōc mihi pejūs erat.
 145 ^e Diversi flebant^f servi, lacrymasque tegebant.
 Quis vellet tanti nuncius esse mali?
 Me quoque, quicquid erat, potiùs^g nescire juvabat:
^h Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.
 Cùm minor èⁱ pueris, ^k iussus, ^l studioque videndi,
 150 Constitit ad^m geminæ limina primaⁿ foris;
 Hic mihi, *Mater, abi*; ^o *pompam pater*, inquit, *Iason*
Ducit; & ^p *adjunctos*^q aureus urget equos.

INTERPRETATIO.

Ut repente Hymen celebratus penetravit ad aures nostras; & faces fulgent igne excitato & tibia vobis expromit carmina nuptialia, at mihi luctuosiora tubâ lugubri; exterrita sum, nec arbitrabar adhuc tantum esse flagitium: sed tamen horror hærebat in toto pectore. Turba prorumpunt, & vociferantur, Hymen, Hymenæe ingeminant. Quò hic sonus vincitur, eò mihi erat tristior. Servi dis-

jecti lacrymabantur, & celabant lacrymas. Quis cuperet esse index tanti mali? Proderat me quoque ignorare potiùs quidquid erat: sed animus meus mæstus erat quasi cognovissem. Cùm junior è pueris, missas, & acedidio inspiciendi, substitit ad prima limina portæ auspici: Hic mihi, Mater, excede, ait, pater Iason vehit pompam, & splendendus inquit equis jugatis.

NOTÆ

- ^s Cantatus] Cantibus celebratus.
^t Lampades] Faces, in nuptiis Jasonis & Creüsæ adhibitæ.
^u Tibiaque] Vel ex Terentii fabulis, tibias nuptiis adhiberi solitas esse, clarum est.
^x Effundit] Ad tibiam carmen nuptiale cantabatur.
^y Funestâ] Funeribus admoveri solitâ.
^z Tantum] Ut, me spectâ, aliam uxorem duceres.
^a Frigus] Timor, ex quo frigus.
^b Turba ruunt] Pergunt in describendis Jasonis cum Creüsâ nuptiis.
^c Frequentant] Ingeminant, iterum atque iterum, de more, invocant.
^d Hōc] Tantò.
^e Diversi] Id est, Hic, illic. Gall. *Les uns d'un côté, les autres d'un autre*. Angl. *Some on one side, and some on the other*. Ita & loquitur Sallustius alicubi in Jugurthâ.

- ^f Servi] Mei, scil. quòd me desertam viderent.
^g Nescire juvabat] Omne enim, quod est interea tempus, priusquam id rescitum lucro est, ut habet Comicus.
^h Sed tanquam] Sic & Terentius in Heaut. *Nescio quid profecto mihi animus præjagit mali*.
ⁱ Pueris] Memerum & Phereten Jasonis & Medæ filios vocat Appollodorus.
^k Iussus] Iussu meo, scil.
^l Studioque] Pueri enim nova omnia videre cupiunt.
^m Geminæ] Gall. *à deux battans*. Angl. *The outer or greater gates*.
ⁿ Foris] Genicivus singularis. In usu verò est tantum numerus pluralis.
^o Pompam] Apparatum nuptialem.
^p Adjunctos] Currui junctos.
^q Aureus] Aureis vestibus ornatus.

Protinus

Protinus abscissâ planxi mea pectora veste :

Tuta nec à digitis ora fuere meis.

155 Ire animus mediæ suadebat in ^r agmina turbæ,

^s Sertaque compositis demere rapta ^t comis.

Vix me continui, quin sic ^u laniata capillos

Clamarem, ^x *Meus est*, ^y injiceremque manus.

Læse pater, ^z gaude : Colchi gaudete relictî.

160 ^a Inferias umbræ ^b fratris habere mei.

^c Deferor (amissis regno patriâque domoque)

Conjuge, qui nobis omnia solus erat.

^d Serpentes igitur potui, taurosque furentes ;

Unum non potui perdomuisse virum ?

165 Quæque feros pepuli dictis medicatibus ignes,

Non valeo ^e flammæ effugere ipsa meas ?

Ipsi me ^f cantus, herbæque ^g artesque relinquunt ?

Nîl ^h Dea, nîl Hecates sacra potentis agunt ?

Non mihi grata Dies : noctes vigilantur amaræ :

170 Nec tener in misero pectore somnus adest.

Quæ me non possum, potui sopire draconem :

Utilior cuivis, quàm mihi, ⁱ cura mea est.

INTERPRETATIO.

Statim percussi mea pectora, amictu laniato : nec cultus fuerunt securi à meis unguibus. Mens impellebat ruere in agmina mediæ turbæ, & auferre corollas dereptas capillis comptis. Vix me repressi, quin sic scissa comam, exclamarem, *Meus est* : & immitterem manus. Pater offensus, lætator : Colchi deserti lætamini : umbræ fratris mei habete inferias. Regno, & patriâ & domo perditis, destituor marito, qui unicus erat nobis omnia. Ergo mihi licuit vincere & angues & tauros sævos,

non potui superasse unum virum ? Et ego quæ repressi ignes sævos expertis medicaminibus, ipsa non possum vitare ignes meos ? Incantationes ipsæ, & herbæ, & artes destituunt me ? Dea nihil præstat, sacra Proserpinæ potentis nihil præstant ? Lux mihi displicet : noctes acerbæ perangiles ducuntur, nec somnus mollis subit meum infelix pectus. Ego quæ potui soporem inducere serpenti mihi non possum. Ars mea est opportunior cuivis, quàm mihi.

NOTÆ.

^r Agmina] Multitudinem, quæ ita, sponteque tuam comitabatur.

^s Sertaque] Coronas.

^t Comis] Sponsæ tuæ, scil.

^u Laniata capillos] Meos, scil. Gall. *Qu'écbevelée, comme j'étois.* Angl. *In my torn hair, as I was.*

^x *Meus est*] Jason, scil.

^y Injiceremque manus] Ut meum offererem & vinicarem. De manuum injectione jam aliquid vidimus supra in Oreste.

^z Gaude] Quia nunc gravissimas perfidiæ meæ pœnas luo.

^a Inferias] Sunt inferiæ sacra ad mor-

tuorum placandos Manes : quæ ex inimicorum morte & suppliciis erant gratissima.

^b Fratris] *Abjyrti*, de quo antea.

^c Deferor] Quomodo plectatur, enarrat.

^d Serpentes] Quàm benè, & oppositè in malorum suorum hæret contemplatione, & exulceratione.

^e Flammæ] Amoris.

^f Cantus] Incantationes.

^g Artesque] Magicæ, scilicet.

^h Dea] Diana, quæ & Proserpina, seu Hecate.

ⁱ Cura] In magicâ arte diligentia.

Quos

- Quos ego servavi, pellex amplectitur artus :
 Et nostri fructus illa laboris habet.
- 175 Forsitan &, stultæ dum te ^k jactare maritæ
 Quæris, & injustis auribus ^l apta loqui,
^m In faciem moresque meos ⁿ nova crimina fingas.
 Rideat, & vitiis ^o læta sit illa ^p meis.
- ^q Rideat, & ^r Tyrio jaceat ^s sublimis in ostro,
 180 Flebit : & ardores ^t vincet adusta meos.
 Dum ferrum flammæque aderunt, ^u succusque veneni,
 Hostis Medæ nullus inultus erit.
- ^x Quod si fortè preces ^y præcordia ferrea tangunt ;
 Nunc animis audi verba ^z minora meis.
- 185 Tam tibi sum supplex, quàm tu mihi sæpe fuisti :
 Nec moror ante tuos procubuisse pedes.
 Si tibi sum vilis ; communes respice natos.
 Sæviet in ^a partus dira noverca meos.
 Et ^b nimium similes tibi sunt : & imagine tangor :
 190 Et, quoties video, lumina nostra ^d madent.

INTERPRETATIO.

Adultera complectitur membra, quæ ego vindicavi ; & illa gaudet præmiis nostri laboris. Fortè etiam, dum studes te efferre apud imperitam conjugem, & proferre idonea auribus iniquis, comminisceris inaudita probra in vultus & mores meos : illa rideat, & gaudeat meis probis : rideat, & superba incumbat purpuræ Tyriæ. Ejulabit & cremata superabis meos æstus. Dum ferrum & ignes superpetent, & humor veneni ; nullus hostis Medæ

erit impunitus. Quod si forsitan preces moveant dura tua viscera ; nunc ausculta voces inferiores meis cogitationibus. Tam sum tibi acmissa, quàm tu fuisti mihi sæpe ; nec abnuo prostratam fuisse ante tuos pedes. Si sum tibi contemnenda ; intueri filios communes. Noverca crudelis rabie exercebit in nata meos. Et sunt tibi prorsus similes ; & moveor similitudine : & quoties intueor, oculi nostri humescunt.

NOTÆ.

^k Jactare] Gall. *Vous faire valoir*. Angl. *To set yourself off*.

^l Apta] *Quæ placeant*.

^m In faciem] *Quod non sum pulchra*.

ⁿ Nova] *Inaudita, maxima*.

^o Læta] *Puellarum more, quæ aliarum vitiis delectantur, quod inde minùs gratas eas fore sciant suis amatis*.

^p Meis] *Quæ mihi affingis*.

^q Rideat] *Concessio est per indignationem*.

^r Tyrio] *Laudatissima fuit Tyria purpura, sive ostrum*.

^s Sublimis] *Magnifica & superba, in solio sedens*.

^t Vincet] *Magis ardebit. Quod postea perfecit, nunc Medea minitatur ; quæ in regiam ignem, in quâ Creûsa cremata est, immisit*.

^u Succusque veneni] *Venenum*.

^x Quod si] *Jam ad preces convertitur ; si fortè Jasonem flectere queat*.

^y Præcordia] *Tua, scil. ó Jason*.

^z Minora] *Quæ non respondeat superbiæ & iræ meæ. Hinc summus magister Horatius Lib. de Arte Poëticâ*.

Sit Medea ferox, intractaque.

^a Partus] *Liberos nostros communes*.

^b Nimium] *Pro valde : eoque sensu etiam apud Terentium legitur*.

^c Imagine tangor] *Moveor : non preces nudas, ut vides, Medea protulit : sunt enim quæ dicit amoris plena, & ad persuadendum maximè accommodata*.

^d Madent] *Rigantur lacrymis*.

Per superos oro, per avitæ^e lumina flammæ,
Per^f meritum, & natos^g pignora nostra, duos:
Redde^h torum: pro quo tot resⁱ insana reliquit.

* Adde fidem dictis: auxiliumque^l refer.

195 Non ego te imploro contra taurosque virosque
Utque tuâ serpens victa^m quiescat ope.
Te peto, quem merui, quem nobisⁿ ipse dedisti;
Cum quo sum pariter facta parente parens.

Dos ubi sit, quæris? campo^o numeravimus illo,

200 Qui tibi laturo vellus arandus erat.
Aureus ille aries villo spectabilis aureo,
Dos mea: quam, dicam si tibi, Redde; ^p neges.
Dos mea, tu sospes: dos est mea, ^q Graia juvenus.
I nunc, ^r Sisyphias, improbe, ^s confer opes.

205 Quòd vivis; quòd habes^t nuptam focerumque potentem,
Hoc ipsum, ingratus quòd potes esse, meum est.
Quos equidem^u actutum! sed quid prædicere pœnam
Attinet? ingentes^x parturit ira minas.

Quò feret ira, ^y sequar. Facti fortasse^z pigebit;

210 Et piget infido consuluisse viro.

INTERPRETATIO.

Precor per Deos, per radios solis aviti, per beneficia & duos filios, pignora nostra, restituere lectum, cujus gratia amens tot res deserui. Præbe fidem dictis tuis; & opem præsta viisissim. Ego non te oro adversus boves & viros; & ut draco superatus operâ tuâ sopiatur. Te peto, quem merui, quem ipse tradidisti nobis; cum quo parente sum pariter facta parens. Petis ubi sit dos? exhibuimus illo agro, qui erat findendus tibi rapturo vellus aureum. Ille aries aureus, inge-

nis lanâ aureâ, est dos mea, quam si dicam tibi, Restitue, recuses. Dos mea, tu incolu- mis: juvenus Graia est dos meâ. I nunc, pessime, compara divitiis Sisyphias cum meis. Quòd vitâ frueris, quòd habes maritam & focerum opibus præcellentem; hoc ipsum quòd potes esse ingratus, est meum. Quos equidem confestim! sed quorsum antè indicare suppli- cium? Ira concipit maximas minas. Faciam quod ira suadebit. Fortè pœnitebit facinoris, pœnitet etiam fuisse viro perfido.

NOTÆ.

e Lumina] Per radios, lucemque Solis avi- mei.

f Meritum] Meum, scil.

g Pignora] Liberi sunt matrimonii & a- moris pignora.

h Torum] Quem mihi demis, Creüsæ tradis. Id est, Matrimonium nostrum firma.

i Insana] Amore demens.

k Adde fidem] Præstando quod pollicitus es.

l Refer] Sicut tibi auxilium tuli, parem gratiam referas.

m Quiescat] Dormiat.

n Ipse] Id est, Sponte tuâ, ultro.

o Numeravimus] Beneficia maxima à se

accepisse Jasonem, dotis loco, indicat.

p Neges] Nolis mihi dare.

q Graia] A me tecum servata.

r Sisyphias] Creontis, Sisyphi filii.

s Confer] Cum meis compara.

t Nuptam] Creüsam.

u Actutum] Subauditur puniam, vel ali- quid ejusmodi. Simile est illud Virgilii,

Quos ego — sed motos, &c.

x Parturit] Cogitat & emittere conatur.

y Sequar] Faciam quod ira suadebit.

z Pigebit] Me, scil. Ad terrorem in- cutiendam hæc sunt maximè idonea: sed & ad deterrendum locus est aptissimus.

* Viderit

^a Viderit ista Deus, qui nunc mea pectora versat,
Nescio quid certè mens mea ^b majus agit.

INTERPRETATIO.

Deus istis consuluerit, qui nunc cor meum agitat: profectò mens mea nescio quid majus movet.

NOTÆ.

^a Viderit] Gall. dicimus, *Il en arrivera ce qu'il plaira à Dieu.* Angl. *The success shall be what God pleases.* At cum furore hæc sunt pronuncianda.

^b Majus] Maximum, & antea inauditum. Illa verò ex Jafone liberos suos mactavit,

regiam ubi Creûsa perit, venenis quibusdam accendit, deinde Thebas ad Herculem servandorum Jasonis promissorum sponsores profugit. Quà de re plurima, diversissima etiam poetæ.

EPISTOLA XI.

ARGUMENTUM.

Protesilaüs, Iphicli filius, ad Trojam quadraginta navibus (ut ait Homerus) navigans, cum cæteris Græcis Aulide, portu Bæotiæ, ob tempestatem clausus est. Quod cum intellexisset Laodamia Acasti ex Laodatheâ filia, ejus uxor, sincerè maritum amans, multis somniis perterrita, hanc epistolam ad eum scripsit: quâ suadet, ut oraculi memor, à belli periculis abstineat. Datum enim Græcis fuerat responsum, eum, qui primus ex clâsse in terrâ Trojanorum descendisset, periturum. At Protefilaüs magnanimus, primus descendit, & ab Hectore occisus est.

LAODAMIA PROTESILAO.

MITTIT, & optat amans, quò mittitur, ire, salutem,
^a Hæmonis Hæmonio Laodamia viro.

^b Aulide te fama est vento retinente morari:

Ah! me ^c cùm fugeres, ^d hic ubi ventus erat?

5 Tum freta debuerant vestris obfistere remis:

Illud erat savis ^e utile tempus aquis.

Oscula plura viro, ^f mandataque plura dedissem;

Et sunt quæ volui dicere plura tibi.

INTERPRETATIO.

Laodamia Hæmonis amans mittit salutem marito Hæmonio, & eam cupit pervenire, quò mittitur. Rumor est te manere in Aulide vento obstante. Ah! ubinam erat hic ventus, cùm à me discederes? Tum maria de-

buerant adversus vestros remos niti. Illud tempus erat aptum aquis furentibus. Pluribus suavis & pluribus mandatis maritum cumulâsem: & sunt plura, quæ volui tibi dicere.

NOTÆ.

^a Hæmonis] Thessalica, ab Æmo monte.

^b Aulide] Aulis, oppidum & portus Bæotiæ, ubi Dianæ irâ, ob cervam ab inscio Agamemnone interfectam, Græci Trojam navigaturi, tempestate, donec ille filiam Iphigeniam immolaret, retenti sunt.

^c Cùm fugeres] Istud ex desiderio dictum, & affectu: non enim fugit Protefilaüs.

^d Hic] Qui te apud me retinisset.

^e Utile] Quia te mihi servâisset.

^f Mandataque] Hortata esset amplius, ut sibi prospiceret, &c.

- Raptus es hinc ^g præceps: &, qui tua vela vocaret,
 10 Quem cuperent nautæ, ^h non ego, ventus erat.
 Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti.
 Solvor ab amplexu, Protesilæe, tuo;
 Linguaque mandantis verba ⁱ imperfecta relinquit.
 Vix illud potui dicere triste, Vale.
 15 ^k Incubuit ^l Boreas, abreptaque vela tetendit;
 Jamque meus longè Protesilaüs erat.
 Dum potui spectare virum, spectare juvabat:
 Sumque ^m tuos oculos usque secuta meis.
 Ut te non poteram, poteram tua vela videre:
 20 Vela diu vultus detinuere meos.
 At postquam nœ te, nec vela fugacia vidi:
 Et quod spectarem, nil, nisi pontus, erat;
 Lux quoque tecum ⁿ abiit, ^o tenebris exanguis obortis
^p Succiduo ^q dicor procubuisse genu.
 25 Vix focer Iphiclus, vix me ^r grandævus Acastus,
 Vix ^s mater gelidâ mœsta refecit aquâ.
 Officium fecere pium, sed ^t inutile nobis.
 Indignor miseræ non licuisse mori.
 Ut rediit animus, pariter rediære dolores;
 30 Pectora legitimus casta momordit amor.

INTERPRETATIO.

Ablatus es hinc festinus; & ventus flabat qui
 cires tua vela; quem nautæ expeterent non
 ego. Ventus erat favens nautis, non amanti.
 Disjungor ab amplexu tuo, Protesilæe; &
 lingua admonentis destituit voces incompletas.
 Vix potui proferre mœstum illud, Vale.
 Aquilo irruit, & inflavit carbusa correpta.
 Jamque meus Protesilaüs erat longè. Dum
 potui aspicere maritum, proderat aspicere:
 & sum prosequuta tuos oculos meis. Cùm te
 non possem, poteram tua vela cernere: vela

diu retinuerunt oculos meos. At postquam
 neque aspexi te, neque vela fugentia, &
 nihil erat quod aspicerem, nisi mare, lumen
 quoque tecum excessit, caligine inducâ per-
 bibeor exanguis cecidisse, genu vacillante.
 Vix focer Iphiclus, vix Acastus senex, vix
 mater tristis me restituit aquâ frigidâ. Præ-
 stiterunt officium pium, sed nobis ineptum.
 Doleo non licuisse infelici obire. Postquam
 animus rediit, dolores pariter redierunt, amor
 pudicus corda casta constrinxit.

NOTÆ.

^g Præceps] Festinus.
^h Non ego] Quia vento secundo Protesilao
 erat discedendum.
ⁱ Imperfecta] Non potui, quæ dicere vole-
 bam, absolvere.
^k Incubuit] Constante flavit.
^l Boreas] Qui ventus ab axe spirans pri-
 mo, Protesilao à Molossis, Thessaliaeque orâ
 occidentali, ad Aulidem Trojamque naviga-
 turo, secundus fuit.
^m Tuos oculos] Id est, Cùm tu oculos ad
 me converteres, ego etiam ad te assidue re-

spiciebam.
ⁿ Abiit] Ex meis oculis, scil.
^o Tenebris] Inducâ ante oculos caligine.
 Quod iis solet accedere, qui animi patientur
 deliquium.
^p Succiduo] Debili, & ad cadendum prono.
^q Dicor] Nam ipsa quid egerim nescio.
^r Grandævus] Senex, pater meus.
^s Mater] Mæa.
^t Inutile] Quia melius fuisset mori, quàm
 tantis de te curis vexari.

Nec

- Nec mihi pectendos cura est præbere capillos:
 Nec libet auratâ corpora veste tegi.
 Ut quas ^u pampineâ tetigisse ^x Bicorniger hastâ
 Creditur, huc illuc, quò furor egit, eo.
 35 Conveniunt matres ^y Phylleïdes, & mihi clamant,
Indue regales, Laodamia, sinus.
^z Scilicet ipse geram saturatas ^a murice vestes,
 Bella sub ^b Iliacis mœnibus ^c ille gerat?
 Ipsa ^d comas pectar, galeâ caput ille prematur?
 40 Ipsa novas vestes: dura vir arma ferat?
^e Quâ possum, ^f squalore tuos imitata labores
 Dicar: & hæc belli tempora tristis agam.
 Dum Pari Priamide, ^g damno formose tuorum,
^h Tam sis hostis iners, quàm malus ⁱ hospes eras.
 45 Aut te ^k Tænariæ faciem ^l culpâsse maritæ,
 Aut illi vellem displicuisse tuam.
 Tu, mihi pro raptâ nimium, Menelaë, laboras,
 Hei mihi, quàm ^m multis flebilis ultor eris!

INTERPRETATIO.

Nec volo tradere comam ornandam: nec placet corpora velari amictu aurato. Incedo huc illuc, quò tulit impetus, ut quas Bicorniger existimatur percussisse bastâ pampineâ. Matronæ Phylleides conflunt & mihi clamant; Laodamia, sume vestes regias. Scilicet ipsa induam vestimenta bis tincta murice, ille bella moveat sub muris Trojanis? Ipsa orner capillos; illi urgeatur caput casside? Ipsa geram

amictus splendidos; vir gerat arma aspera? Dicar imitata tuos labores sordibus, quantum quæ: & mœsta ducam hæc belli spatia. Pari, dux Priamide, speciose detrimento tuorum, tam sis hostis ignavus, quàm eras hospes infidus. Vel cuperem te vituperâsse vultus uxoris Tænariæ: vel tuos illi minus placuisse. Tu, Menelaë, qui es nimium anxius pro sublatâ, hei mihi, quantum eris vindex luctuosus multis!

NOTÆ.

^u Pampineâ] Thyrsus intelligit; quod fuit telum, seu gestamen aut sceptrum Bacchi, vel hasta pampinis hederisque obducta, quo qui tacti essent, furore, pro quo etiam quandoque Thyrsus fumitur, corripiebantur.

^x Bicorniger] Bacchus est, cui cornua propter vini effectus poëtæ affixerunt.

^y Phylleides] Thessalica; à Phyllo Thessaliæ urbe. Alii habent Phylacides: quod minus Heinio placuit: quia plerumquæ à poëtâ geminato *l*, producitur.

^z Scilicet] Responsio est Laodamiæ, ad id quod suadebant matronæ, ut vestes indueret pretiosas: dicitque illud non decere, quamdiu maritus suus periclitaretur.

^a Murice] Murex piscis est, cujus sanguine tinguntur lanæ. Dibapham verò vocabant purpuram bis tinctam, & murice saturatam, quæ erat præciosissima.

^b Iliacis] Trojanis. Ilium enim Trojana

est civitas, ab Ilo rege, à quo ampliata fuit sic dicta.

^c Ille] Protefilaüs.

^d Comas pectar] Elegans Græcismus: quanquam alii habent pectam.

^e Quâ possum] Quantum possum. Alii habent, quo, squalore scilicet.

^f Squalore] Sorde & corporis neglectu.

^g Damno] Nam illius causâ patria everta est.

^h Tam sis] Ne Protefilao meo noceas.

ⁱ Hospes] Cum apud Menelaum esses, cujus perfidiosè uxorem clam subduxisti.

^k Tænariæ] Helena; à Tænario Laconia, unde ea orta est, promontorio.

^l Culpâsse] Quod si fecisset, neque Helenam amasset; neque rapuisset, neque inde ortum bellum esset; neque Protefilaüs abivisset.

^m Multis flebilis] Quia multi hæc tua ultione peribunt.

- Di, precor, à nobis ^a omen removete sinistrum:
 50 Et sua ^o det ^p reduci vir meus arma Jovi.
 Sed timeo: quotiesque subit miserabile bellum,
 More nivis lacrymæ sole ^a madentis eunt.
 Ilion & ^r Tenedos, ^s Simoisque & Xanthus & ^t Ide,
 Nomina sunt ipso penè ^u timenda sono.
 55 Nec ^x rapere ausurus, nisi se defendere posset,
^y Hospes erat: vires noverat ille suas.
 Venerat (ut fama est) multo spectabilis auro,
 Qui que suo Phrygias ^z corpore ferret opes.
 Classe virisque ^a potens, per quæ fera bella geruntur,
 60 Et sequitur regni pars ^b quotacunque sui.
^c His ego te ^d victam, ^e consors ^f Ledaë ^g gemellis,
 Suspitor: ^h hæc ⁱ Danaïs posse nocere puto.
 Hæctora ^k nescio quem timeo. Paris ^l Hæctora dixit
 Ferrea sanguineâ bella movere manu.

INTERPRETATIO.

Di, oro avertite à nobis malum præsagium;
 & maritus meus suspendat arma sua Jovi re-
 duci. Sed metuo, & quoties in mentem
 venit bellum lamentabile, lacrymæ fluunt in
 modum nivis sole liquecentis. Ilion, &
 Tenedos, & Simois, & Xanthus, & Ide
 sunt nomina ferè metuenda ipso sono. Nec
 hospes conatus esset Helenam abducere, nisi
 posset se tueri: ille cognoverat suas opes.
 Accesserat (ut fama fertur) insignis multo

auro, & qui gestaret corpore suo divitias
 Phrygias. Potens classe, & viris, per quæ
 bella sæva administrantur: & quotacunque
 pars regni sui eum comitatur. Ego conjicio
 te, o conjuncta Ledaë geminis, superatam
 fuisse istis: arbitror hæc posse officere Græ-
 cis. Reformido nescio quem Hæctorem. Pa-
 ris dixit Hæctorem gerere fera bella manu cru-
 entâ.

NOTÆ.

n Omen] Ominosum videbatur, quòd mul-
 tis flebilem Menelaum dixisset: non enim de
 nihilo, sed propter maritorum mortem fle-
 turas matronas Græcas intelligendum est:
 adeoque addidit Laodamia, Di precor, &c.
 o Det] De more appendat, & sacra faciat.
 p Reduci] Reductori, conservatori.
 q Madentis] Humescentis & liquecentis.
 r Tenedos] Insula in Trojæ conspectu.
 s Simoisque & Xanthus] Sunt agri Tro-
 jani rivuli.
 t Ide] Ide, seu Ida, mons Phrygiæ.
 u Timenda] Timidæ, scil. & delicatulæ
 puellæ; quæ sibi, extra domum attonita
 omnia fingit aspera.
 x Rapere] Helenam, scilicet.
 y Hospes] Paris.
 z Corpore] Ex quo, illum, qui vidisset
 tam magnificè ornatum, quàm dives esset
 Phrygia, poterat judicare.

a Potens] Supple, Paris venerat.
 b Quotacunque] Id est, Minima sequitur.
 Unde conjicere licet, quantis sit Paris ille in-
 strustus viribus.
 c His] Magnifico Paridis ornatu, viri-
 busque.
 d Victam] Ad illum amandum inductam.
 e Consors] Soror.
 f Ledaë] Leda matre orta.
 g Gemellis] Castori & Polluci, qui gemini
 fuerunt, non eodem ovo, ut malè annotave-
 runt, sed eodem partu editi.
 h Hæc] Vires & divitiæ.
 i Danaïs] Græcis, à Danao Argivorum
 rege.
 k Nescio quem] Fortissimum intelligit,
 atque hæc, ex puellæ ingenio, itemque de-
 coro, timorem auget dubitatio.
 l Hæctora] Accusativ. Græcorum more.
 Fuit verò Hector Priami filius.

Hæctora,

- 65 Hec̃tōra, quisquis is est, si sum tibi cara, caveto.
 Signatum memori pectore ^m nomen habe.
 Hunc ubi vitāris, alios vitare memento :
 Et multos illic ⁿ Hec̃tōras esse puta.
 Et facito dicas, quoties pugnare parabis,
 70 *Parcere me iussit Laodamia ° sibi.*
 Si cadere ^p Argolico fas est sub milite Trojam ;
 Te quoque non ullum vulnus habente cadat.
 Pugnet, & adversos tendat ^q Menelaüs in hostes :
^r Ut rapiat Paridi, quam Paris ante sibi.
 75 Irruat ; & ^t causā quem vincit, vincat & armis.
 Hostibus è mediis nupta petenda viro est.
 Causa tua est ^u dispar. Tu tantum vivere ^v pugna,
 Inque pios dominæ posse redire sinus.
 Parcite, ^x Dardanidæ, de tot (precor) hostibus uni.
 80 Ne meus ex ^y illo corpore sanguis eat.
^z Non est, quem deceat nudo concurrere ferro,
 Sævaque in oppositos pectora ferre viros.
^a Fortius ille potest, multo quum pugnat amore :
 Bella gerant alii, Protefilaüs amet.

INTERPRETATIO.

Vitato Hec̃torem, quisquis is est, si sum tibi dilecta. Gere nomen illud notatum mente memori. Ubi effugeris hunc, cogites effugere alios ; & crede multos Hec̃tōras illic esse. Et cura ut dicas, quoties te instrues ad pugnam, Laodamia mihi imperavit sibi indulgere. Si fas est Trojam ruere sub milite Argolico ; ruat te quoque nullā plagā impedito. Menelaüs certet, & eat in hostes oppositos, ut auferat Paridi, quam Paris ante sibi abstulit. Ir-

rumpat, & superet armis, quem superat causā. Uxor petenda est viro è mediis hostibus. Causa tua est dissimilis : tu certa tantum vivere, & posse reverti in pium gremium dominæ. Dardanidæ, ignescite (quæso) uni de tot hostibus. Ne meus sanguis fluat ex illo corpore. Non est cui sit decorum configere stricto gladio, & agere ferocia pectora in viros adversos. Ille potest generosius, cum certat multo amore. Alii bella moveant : Protefilaüs amet.

NOTÆ

^m Nomen habe] Ut semper ab illo caveas.
ⁿ Hec̃tōras] Id est, Multos à quibus ca-

veas, viros fortissimos.

^o Sibi] Indicat se, ex amore, non nisi

in Protefilao vivere.

^p Argolico] Græco ; ab Argo, quæ duplex fuit Græcorum civitas ; ieu Argolide, eorum provinciā.

^q Menelaüs] Cujus uxoris causā bellum in-

ceptum.

^r Ut rapiat] Heinſius hunc versum cum sequenti à Puteaneo & Lovanienſi codice abesse testatur.

^s Causā quem vincit] Potior Menelaï, cui rapta conjux, causa fuit, quàm Paridis, qui illam rapuerat.

^t Dispar] Nam domi uxorem tuam habes :

unde non tibi pugnandum ut illam habeas ; sed ut vivas.

^u Pugna] Prorsus Protefilao adversus seipsum pugnare opus fuisset, ne tam acriter in hostes, animi primo impetu victus, irrueret.

^x Dardanidæ] Trojanos, non sine maximo affectu, tanquam præſentes eſſent, compellat. Illos verò à Dardano suo rege eo nomine appellatos antea diximus.

^y Illo] Mariti mei Protefilai, in quo ego vivo.

^z Non est] Supple maritus meus.

^a Fortius] Suum dicit Protefilaum melius Cupidinis, quàm Martis castra sequi : quod quidem ex Laodomæ votis intelligendum ; quæ illum ab hostibus Trojanis in hostium numero non cupit recenseri.

Nunc

- 85- ^b Nunc fateor : volui ^c revocare ; animusque ^d ferebat :
 Substitit auspicii lingua ^e timore mali.
 Cum foribus velles ad Trojam exire paternis,
 Pes tuus offenso limine ^f signa dedit.
 Ut vidi, ingemui ; tacitoque in pectore dixi :
 90 ^g Signa ^h reversuri sint precor ista viri.
 Hæc tibi nunc refero, ne sis ⁱ animosus in armis :
 Fac meus ^j in ventos hic timor omnis eat.
 Sors quoque ^k nescio quem ^l fato designat iniquo,
 Qui primus Danaum ^m Troada tangat humum.
 95 Infelix, quæ prima virum lugebit ademptum !
 Di faciant, ⁿ ne tu strenuus esse velis !
 Inter mille rates tua sit ^o millesima puppis,
 Jamque ^p fatigatas ultima verset aquas.
 Hoc quoque præmoneo : de nave novissimus exi.
 100 Non est, quò properes, ^q terra paterna tibi.
 Cum ^r venies, ^s remoque move veloque ^t carinam ;
 Inque tuo celerem littore siste gradum.

INTERPRETATIO.

Nunc agnosco ; volui te retrahere ; & mens
 suadebat. Lingua retenta est metu mali omi-
 nis. Cum velles excedere limine ; ærno ad
 Trojam, pes tuus omina fecit limine percusso.
 Ut aspexi, ingemui ; & dixi in pectore secreto :
 Oro ista sint indicia mariti redituri. Nunc
 hæc tibi narro, ne sis audax in armis : fac
 hic omnis metus vanescat in auras. Sors etiam
 designat nescio quem morti injustæ, qui primus

Danaum attingat solum Trojanum. Misera
 quæ prima fiebit maritum sublatum ! Di
 præstent, ne tu velis esse generosus ! Inter mille
 naves tua sit navis millesima, & postrema
 eruat undas lassas. Hoc quoque antè hortor ;
 prodito ultimus è nave. Solum non est tibi
 patrium, quò festines. Cum reverteris, im-
 pelle navem remo & velo, & fige pedem velo-
 cem in tuo littore.

NOTÆ.

^b Nunc fateor] Quod antea non sum ausa
 dicere, ne malè ominari viderer, illud jam
 monco.
^c Revocare] Impedire, ne ad bellum Tro-
 anum ires.
^d Ferebat] Cupiebat.
^e Timore] Timens ne malè ominari viderer :
 quod jam dixi.
^f Signa] Auguria, omina, præsagia.
^g Reversuri] Malum erat amen ita ces-
 pitasse ; quod satis indicavit : at ne quidem
 vult illud effari.
^h Animosus] Audax, qui in omne disci-
 men irruas.
ⁱ In ventos] De nullo me inwaserit ; va-
 nusque sit.

^k Nescio quem] Fuit ille ipse Protesilaus.
^l Fato] Morti.
^m Troada] Troas vocatur regio Trojana ;
 ex quâ patronymicum masculinum. Tros,
 Trois ; & feminin. Troas, Troadis.
ⁿ Ne tu strenuus] Id est, Ne tu primus
 pereas : sed vocibus abstinet ominosis.
^o Millesima] Ultima, quæ terram attingat.
^p Fatigatas] Aliorum remis agitata.
^q Terra paterna] Ubi ab amicis excipiaris,
 sed inimica.
^r Venies] Reverteris in patriam.
^s Remo] Ocyssimè redi.
^t Carinam] Navem. Pars posita est pro
 toto ; est enim carina navis pars ima.

- Sive latet ⁿ Phoebus, sen terris altior extat,
 Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte, venis.
 105 Nocte tamen, quàm luce, magis. Nox ^x grata puellis,
 Quarum suppositus colla ^y lacertus habet.
^z Aucupor in lecto mendaces ^a cælibe somnos.
 Dum careo veris, gaudia falsa juvant.
 Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
 100 Cur venit à verbis multa querela tuis?
^b Excitior somno; ^c simulacraque noctis adoro.
 Nulla caret ^d fumo Theſſalis ara meo.
 Thura ^e damus, lacrymamque super; ^f quâ sparsa relucet,
 Ut solet adfuso surgere flamma mero.
 115 ^g Quando ego, te reducem cupidis amplexa lacertis,
 Languida lætitiâ ^h solvar ab ipsa meâ?
 Quando erit, ut lecto mecum bene junctus in uno
 Militiæ referas splendida facta tuæ?
 Quæ mihi dum referes; quamvis audire juvabit,
 120 Multa tamen capies oscula, multa dabis.
 Semper ⁱ in his ^k aptè narrantia verba ^l resistunt.
^m Promptior est ⁿ dulci lingua referre morâ.

INTERPRETATIO.

Sive sol absconditur, seu sublimior terris eminet; tu mihi occurris dolor de die, tu mihi dolor de nocte. De nocte tamen magis quàm de die; nox suavis puellis, quarum cervicem brachium subiectum amplectitur. Capto somnos fallaces in lecto viduo. Gaudia ficta profunt, dum distitutor veris. Sed quamobrem tua species nobis sistitur pallida? Quamobrem multa querimonia oritur ex verbis tuis? Somno excitior; & veneror imagines noctis. Nullum altare Theſſalicum destituitur fumo meo. Ex-

bibemus thura & lacrymas super ea, quibus irrigata, flamma micat, ut solet erumpere vinum inſillato. Quando ego, complexa te reducem ulnis avidis, deliquium patiar ipsa deficiens meo gaudio? Quando erit, ut bene mecum compositus in uno toro narres strenua facta militiæ tuæ? Quæ dum mihi narrabis; quamvis gratum erit auscultare; tamen multa sume oscula, offeres multa. Voces quæ aliquid referunt semper commodè in bis hærent. Lingua est paratior narrare suavi morâ.

NOTÆ.

ⁿ Phoebus] Sive sol. Dicit se diu noctuque de Proteſilao anxiam esse.

^x Grata] Adeoque ingrata, cum maritus abest.

^y Lacertus] Mariti, scil.

^z Aucupor] Studeo læta de te somniare.

^a Cælibe] Viro destituto.

^b Excitior] Subito excitior. Gall. Je m'éveille en sursaut. Ang. I start out of my sleep.

^c Simulacraque noctis] Nocturnas umbras, quæ in somnos tuam imaginem mihi repræsentant.

^d Fumo] Id est, Sacrificiis.

^e Damus] Focis injicimus.

^f Quâ] In aliis est, quæ sparsa reducent: sic verò referendum ad thura, non ad flammam.

^g Quando] Affectum auget interrogatio, cum exclamazione.

^h Solvar] Nimio gaudio etiam animi deliquium patimur.

ⁱ In his] Osculis.

^k Aptè] Cum jucunditate & voluptate.

^l Resistunt] Abrumpuntur.

^m Promptior] Paratior.

ⁿ Dulci] Quam fecerunt oscula.

Sed cū Troja ° subit, subeunt ventique fretumque;
Spes bona sollicito victa timore cadit.

125 Hoc quoque, quod venti ° prohibent exire carinas,
Me movet: invitis ire pararis aquis.

Quis velit in patriam vento prohibente reverti?
A patriā pelago vela vetante datis.

Ipse ° suam non præbet iter Neptunus ad urbem:

130 ° Quod ruitis, vestras quisque redite domos.

Quod ruitis, Danaï! ventos audite vetantes,
Non subiti casûs, ° numinis ista mora est.

Quid petitur tanto, nisi turpis adultera, bello?
Dum licet, ° Inachia ° vertite vela rates.

135 ° Sed quid ego revoco hæc ° omen revocantis abesto,
Blandaue compositas aura ° secundet aquas.

° Troas in invideo, quæ si lacrymosa suorum

° Funera conspicient, ° nec procul hostis erit;

INTERPRETATIO.

Sed cū Troja occurrit, occurrunt etiam venti
& mare; spes bona superata metu anxio dila-
bitur. Hoc quoque me percellit, quod auræ
obstant, ne naves discedant. Instituitis disce-
dere aquis renitentibus. Quis cupiat redire in
patriam vento obstante. Panditis vela a
patriâ mari prohibente. Neptunus ipse non
dat viam ad urbem suam. Quod prorumpitis?
Quisquis repetite vestras domus. Quod prorum-

pitis, Danaï? auscultate auris prohibentibus.
Ista retardatio est Dei, non casus repentini.
Quid queritur tanto bello, nisi infamis adul-
tera? Naves Inachia flectite carbasæ, dum
datur: Sed quid ego hæc repeto? Augurium
repentis abesto, ° lenis aura favet aquis
quietis. Emulor Trojanis, quæ si intuebuntur
flebiles cædes suorum, nec hostis erit longè.

NOTÆ.

o Subit] In mentem recurrit. Sic Gall.
dicimus, Mais quand j'y songe. Angl. But
when I think on it.

p Prohibent] Illud supra vidimus.

q Suam] Qui, cum Appolline, Trojæ
mœnia ædificaverat.

r Quod ruitis] Vim habet maximam &
affectum hæc iteratio. Tantum non incon-
sideratos & insanos vocat Danaos.

s Numinis] Neptuni Dei; cui non possitis
resistere.

t Inachia] Argiva seu Græca; à prisco
Argivorum rege Inacho.

u Vertite vela] Alæque in patriam rever-
timini.

x Sed quid ego] Mirè hic variant libri
veteres, quorum nonnulli,

Sed quid ego revocans? revocantis nomen
abesto.

Longum esset omnia referre. Heinſius pu-
tat scribendum.

Sed quid ego hoc revoco, revocantis omen
abesto.

Sensus verò apertissimus est. Malum omen
ex voto & revocatione suâ Laodamia me-
tuens, correptione utitur; conceditque, ut
Græci ad Trojam ire pergant.

p Secundet] Navigationi vestra faventes
officiat.

z Troas in] Troas invideo habebat Puteola-
nus: unde Salmasius, rō in geminato, fe-
liciter, teste Gronovio. Troas invideo, ter-
tio casu Græco plurali, reponebat. Quod
ut approbet Heinſius, quædam ex Propertio
similia loca citat. Nihil verò adversus tan-
tos viros ausim ferre: quanquam hanc fateor
correctionem mihi non aridere. Accusati-
vus equidem solus vulgò cum verbo invideo
non ita construitur: at nolim ideo affirmare
Ovidium non ita scripsisse.

a Funera] Cædes.

b Nec procul] Unde sequitur, quod suos
maritos sæpe videbunt uxores Trojanæ: nam
istud intelligendum; ne beneficii loco,
quod pessimum est, arripuisse Laodamia vi-
deatur.

- Ipsa suis manibus forti nova nupta marito
 140 Imponet galeam, ^c barbaraque arma dabit.
^d Arma dabit: dumque arma dabit, simul oscula sumet,
 Hoc genus officii dulces duobus erit.
^e Producetque virum; dabit & mandata reverti:
 Et dicet, *Referas ista^f face arma Jovi.*
 145 Ille, ferens dominæ mandata recentia secum,
 Pugnabit cautè, respicietque domum.
 Exuet hæc reduci clypeum, galeamque resolvet,
 Excipietque suò pectora lassa sinu.
^g Nos sumus ^h incertæ: nos anxius omnia cogit,
 150 Quæ possunt fieri, facta putare, timor.
 Dum tamen arma geres ⁱ diverso miles in orbe,
 Quæ referat vultus, est mihi ^k cera, tuos.
 Illi blanditias, illi tibi debita verba
 Dicimus: amplexus accipit illa meos.
 155 Crede mihi; ^l plus est, quàm quod videatur, imago:
 Adde ^m sonum ceræ; Protefilæus erit.
 Hanc spectro, teneoque sinu pro conjuge vero:
 Et tanquam possit verba referre, ⁿ queror.

INTERPRETATIO.

Nova nupta ipsa aptabit cassidem manibus suis strenuo marito, & exhibebit arma barbaræ. Exhibebit arma: & dum arma exhibebit, simul capiet oscula. Hoc genus officii erit suave ambobus. Et detinebit maritum, & admonet redire: & dicet, Vide ut repones ista arma Jovi. Ille secum portans iussa novæ dominæ, certabit pavidè, & oculos convertet ad domum. Hæc detrabet scutum reduci, & casside leuabit, & recipiet pectora defessa gremio suo. Nos sumus du-

bis: metus sollicitus subigit credere æstima, quæ possunt evenire. Dum tamen arma tractabis, miles in terris remotis, est mihi cera, quæ exhibeat faciem tuam. Loquimur illi blanditias, loquimur illi verba tibi debita; illa fruitur meis amplexibus. Fidem mihi habeto, plus est effigies, quàm quod videatur, Adjice vocem imagini, erit Protefilæus. Hanc intueor, & teneo gremio pro vero marito; & conqueror quasi possit vocēs redere.

NOTÆ.

^c Barbaraque] Epitheton vagum. Arma intellige simpliciter: quamvis barbaræ vocavit, quia barbarorum Trojanorum.

^d Arma dabit] Repetit quod Trojanis mulieribus invidet, quasi arma ab uxore tradita vim majorem habeant: quod fortè suo modo verum est.

^e Producetque] Retardabit: ne tam citò in pericula veniat.

^f Face] Face Imperativus antiquorum more.

^g Nos] Mulieres Græcæ, quæ tam longè à maritis distat sumus.

^h Incertæ] Quid agant, scil. mariti nostri, quid sperandum sit, &c.

ⁱ Diverso] In terris longè remotis: In Asia, ubi Troja fuit.

^k Cera] Ex quâ Protefilæi imago ficta erat.

^l Plus est] Ex maximo erga Protefilæum amore, dicit, se majori in ejus deosculandâ imagine, voluptate frui, quàm cuiquam videretur.

^m Sonum] Vocem.

ⁿ Queror] Apud illam imaginem, scil. tanquam mihi respondere posset.

- Per reditus, corpusque tuum, mea numina, juro
 160 Perque ° pares animi conjugiique facēs;
 Perque, quod ut videam canis p albere capillis,
 Quod tecum possis ipse referre, caput;
 Me tibi q venturam comitem, quodcunque vocāris:
 Sive (r quod heu timeo!) sive superstes eris.
 165 Ultima mandato claudetur epistola parvo;
 Si tibi cura mei, sit tibi cura tui.

INTERPRETATIO.

Juro per regressus, & corpus tuum, mea numina; & per faces simul animi & conjugii; & per caput quod ipse possit tecum reportare, ut videam canere albā comā; me accessuram tibi comitem quodcunque jussis; sive (quod heu metuo!) sive eris superstes. Infima litera finietur parvo monito: Curam geras tui, si me amas.

NOTÆ.

o Parces animi] Quæ me tibi pariter animo & corpore conjunxerunt.
 p Albere] Senscere. Metonymia est.
 q Venturam] Etiam morituram; si ipse moriaris.
 r Quod heu timeo] Id est, Sive interficiaris. Cavit autem vocibus uti ominosis.

EPISTOLA XIV.

ARGUMENTUM.

Danaüs, Beli prisce filius, ex pluribus conjugibus quinquaginta filias suscepit: quas, cum Ægyptus ejus frater, cui totidem erant filii, rogasset sibi nuptias: Danaüs oraculi responso comperto, se manibus generi moriturum, volens periculum evitare, consensu nuptiarum, Argos venit. Indignatur Ægyptus, quod spretus esset, filiosque cum exercitu ad illum oppugnandum mittit, hac lege ut non nisi interempto Danao ad se redirent, aut filiarum connubiis imissent. Ille autem obsidione coactus, filias se daturum spondit. Sed puella, accepto a patre gladio, ut jussum erat, primâ nocte, cum vino latiniæque calentes juvenes arctissimo somno essent sopiti, unaquæque suum jugulavit: Hypermnestra exceptâ, quæ Lino, quem Eusebius Lynceum appellat, marito suo pepercit, suasitque, ut ad patrem Ægyptum, detecto facinore, quam primum fugeret. Sed cum pater Danaüs ab omnibus perfectum facinus intellexisset, præterquam ab Hypermnestra, eam crudelissimè vinctam in carcerem compegit. Quare maritum hanc epistolâ rogat, ut vel opem ferat, vel, si mori contingat, sepulturae honore non careat. Sed à Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LYNCEO.

MITTIT Hypermnestra de tot modo b fratribus uni:
 Cætera nuptiarum crimine c turba jacet.

INTERPRETATIO.

Hypermnestra scribit uni de tot modo fratribus: ceteri perierunt flagitio uxorum.

NOTÆ.

a Mittit] Epistolam, scil.
 b Fratibus] Patruelibus Hypermnestrae.
 c Turba] Fratres tui, & sororibus meis interfecti.

- Clausa domo teneor, gravibusque coercita vinclis.
 Est mihi supplicii causa, fuisse ^d piam.
 5 Quod manus extimuit ^e jugulo dimittere ferrum,
 Sum rea. Laudarer, ^f si scelus ausa forem.
 Esse ream præstat, quam sic placuisse parenti.
 Non piget immunes cædis habere manus.
 Me pater igne licet, ^g quem non violavimus, urat;
 10 Quæque aderant ^h sacris, ⁱ tendat in ora faces:
 Aut illo jugulet, quem ^k non bene tradidit, ense;
 Ut qua non cecidit vir nece, nupta cadam:
 Non tamen, ut dicant morientia, *Pœnitet*, ^l ora,
 Efficiet: ^m non sum, quam piget esse piam.
 15 ⁿ Pœniteat sceleris Danaum sævasque sorores.
^o Hic solet eventus facta nefanda sequi.
 Cor pavet ^p admonitu ^q temerata sanguine noctis;
 Et subitus ^r dextræ præpedit ossa tremor.
^s Quam ^t tu cæde putes fungi potuisse ^u maritâ,
 20 Scribere de factâ ^x non sibi cæde timet.

INTERPRETATIO.

Deineor domo conclusa, & conscripta ponderosis catenis. Est mihi causa pœnæ, fuisse piam. Arguor quod dextra verita est exigere ensē per fauces tuas; celebrarer, si audax fuisset ad flagitium. Satiū est ream æqui, quā sic gratam fuisse patri. Non pœnitet habere manus infantes homicidii. Quamvis pater me incendat igne, quā non temeravimus, & immittat in fuciem tædas, quæ aderant sacris, aut mactet gladio, quem malè exhibuit, quamvis eā morte oc-

cumbam, quā maritus non occubuit, non tamen adiget, ut ora occumbentia proferant, Pœnitet: non sum quam pigeat esse piam. Pigeat Danaū & sorores crudeles flagitii. Hic eventus solet comitari facta facinorosa. Cor trepidat recordatione noctis pollutæ cruore, & repentinus horror occupat ossa dextræ. Quā tu credas potuisse perpetrare eadem mariti, metuit scribere de cæde à se non paratā.

NOTÆ.

^d Piam] Erga te, quem servavi.
^e Jugulo] Tuo, scil. Quia nolui te interficere.

^f Si scelus] Si te perfidiosè mactasset, à patre laudarer.

^g Quem] Facium nuptialium ignem intellige; quem, quia matrimonii fidem, interfecto marito, non læserat Hypermnestra, se non violasse dicit.

^h Sacris] Nuptialibus, scil.

ⁱ Tendat] In ora immittat.

^k Non bene] Quandoquidem ad interficiendum maritum dederat.

^l Ora] Mea, scil. Non faciet pater meus, ut, quod te non mactaverim, me pœnitere proficetur.

^m Non sum] Heinſius legebat non es ut seſe alloquatur Hypermnestra.

ⁿ Pœniteat] Propter mactatos Lyncei fratres.

^o Hic eventus] Pœnitere, scil.

^p Admonitu] Id est, Quando memini, seu recorder: recordatione tūc mentem subit cogitatio.

^q Temerata] Pollutæ, maculatæ, sedatæ, infectæ.

^r Dextræ] Quā nuper mactando tibi, nunc scribo.

^s Quam] Dextram, scil.

^t Tu putes] Pro aliquis putes.

^u Maritâ] Alii habent mariti.

^x Non sibi] Non à se.

Sed tamen ^y experiar. ^z Modò facta ^a crepuscula terris;

^b Ultima pars lucis, primaque noctis erat:

Ducimur ^c Inachides magni sub tecta ^d Pelasgi:

Et focer ^e armatas accipit æde nurus.

25 Undique collucent ^f præcinctæ lampades auro,

Dantur in ^g invitos ^h impia thura focos.

Vulgus, *Hymen*, *Hymenææ*, vocant: ⁱ fugit ille vocantes,

Ipsa ^k Jovis conjux ^l cessit ab urbe ^m suâ.

Ecce mero ⁿ dubii, comitum clamore ^o frequentes,

Flore novo ^p madidas impediēte comas:

30 In ^q thalamos læti, thalamos sua buita ^r feruntur;

^s Strataque corporibus ^t funere digna premunt.

Jamque cibo vinoque ^u graves somnoque jacebant;

Securumque quies ^x alta per Argos erat.

INTERPRETATIO.

Sed tamen tentabo. Modò crepuscula adveniant terris; erat pars novissima diei, erat & prima noctis: Inachides deducimur domum magni Pelasgi, & focer in tecta admittit nurus armis instructas. Lucernæ auro decoratæ fulgent undique. Thura impia mittuntur in aros illa respuentes. Vulgus invocant Hymen, Hymenææ; ille fugit invocantes.

Ipsa Jovis uxor discessit ab urbe suâ. Ecce vino labentes celebrati circumfusorum comitum vociferatione, flore recenti capillos unctos redimente, festivè eunt in cubicula, cubicula suos rogos, & corporibus incumbunt lectis dignis funere. Jamque pressi cibo & vino & somno jacebant; & profundus sopor habebat Argos quietum.

NOTÆ.

y *Experiar*] Conabor tibi, quò pacto fratrum peracta sit cædes, perscribere.

z *Modò factò*] Optimè totius facti seriem, à tempore facti initio, narrare occipit.

a *Crepuscula*] Quid sit crepusculum sequenti versu dicit: sed aliud est etiam matutinum.

b *Ultima*] Heinsius quosdam sequutus codices legit.

Ultima pars noctis, primaque lucis erat.

Sed vulgata lectio potior videtur, quippe quæ ad ritus matrimoniales servandos est magis accommodata: nam sub noctem sponsa domum sponso deducebatur.

c *Inachides*] *Inacbi proneptes*. Ille enim Io genuit, quæ ex Jove Epaphum; Epaphus Belum, ex quo, ut in argumento vidimus, Ægyptus, Danaüsque quinquaginta puellarum pater, orti sunt.

d *Pelasgi*] Qui olim Argis regnaverant.

e *Armatas*] Pugionibus à patre datis instructas.

f *Præcinctæ*] Auro ornata & circumdata.

g *Invitos*] Diis enim feralia connubia, nec sacrificia placere poterant. Foci pro diis positi.

h *Impia*] Quæ ab impiis offeruntur.

i *Fugit*] Non enim vult lætus nuptiarum Deus infautis connubiis adesse.

k *Jovis conjux*] Juno jugalis pronubaque, quæ connubiis adesse solet.

l *Cessit*] Ne improbum conjugium videret.

m *Suâ*] Illi enim sacrum Argos, ubi præcipuè colebatur.

n *Dubii*] Sponsos intelligit vino captos, & titubantes.

o *Frequentes*] Comitibus lætis & strepenti- bus stipati.

p *Madidas*] Unguentis delibutas. Gall: *Parfumées*.

q *Thalamos buita*] Appositio. Thalami, buita, seu sepulcra eorum dicuntur, quod ibi essent illic jugulandi.

r *Feruntur*] Eunt.

s *Strata premunt*] Jacent in lectis, vestimentis linteisque stratis.

t *Funere digna*] Dicit lectos funeribus magis quam nuptiis convenire.

u *Graves*] Gravati & oppressi.

x *Alia quies*] Omnibus profundo somno sopitis.

- 35 Circum me gemitus morientum audire videbar:
 Et tamen audibam; quodque verebar, erat.
 Sanguis abis, mentemque calor corpusque relinquit:
 Inde novo jacui frigida facta toro.
 Ut leni Zephyro fragiles vibrantur arista;
 40 Frigida populeas ut quatit aura comas;
 Aut sic, aut etiam tremui magis; ipse jacebas:
 Quæque tibi dederam vini, soporis erant.
 Excusare motum violenti iussa parentis:
 Erigor; & capio tela tremente manu.
 45 Non ego falsa loquor; ter acutum sustulit ensen,
 Ter male sublato recidit ense manus.
 [Admovi jugulo sine me tibi vera fateri;
 Admovi jugulo tela paterna tuo.]
 Sed timor & pietas crudelibus obstitit ausis:
 50 Castaque mandatum dextra refugit opus.

INTERPRETATIO.

Videbar audire circum me gemitus morientium: & tamen audiebam, & erat quod me timebam. Sanguis recedit, & calor desinit animum & corpus: & jacui gelida facta in novo lecto. Quemadmodum fragiles arista ventus frigidus concutit frondes populeas: aut sic, aut etiam amplius trepidavi; tu jacebas: & vina quæ tibi exhibueram, erant

soporifera. Mandata sævi patris expulerunt timorem. Surgo & sumo ensen manu trepidante. Ego non proferam ficta: manus ter sustulit gladium acuminatum, ter recidit gladio male sublato. Admovi faucibus; concede me tibi vera confiteri, admovi faucibus tuum ensen paternum. Sed metus & pietas prohibuit: sæva cæpta, & manus pudica abnuat opus iustum.

NOTÆ.

y Morientum] Fratrum tuorum, scil.
 z. Tamen] Pro omnino: sed nota vim occultam istius voculæ; quæ efficitur, ut Hypermnestra, præ metu & rei atrocitate, ita turbata videatur, ut ne illa possit fatis suis auribus credere; sed, audiatne revera morientum gemitus, an verò id tantum ex imaginatione credat, dubia hæreat.
 a Quodque verebar] Ne patrueles interficerentur.
 b Abis] In intimas corporis partes, in præcordia, ipsumque ad eam cor, ut solet ex metu, relabitur.
 c Calor] Siquidem sanguis ad præcordia ex metu fugit, calor cum eo pariter recedit.
 d Novo] Qui fuit novæ nuptæ.
 e Zephyro] Ventus est Zephyrus ab occasu spirans. Favonius Latinis dicitur.
 f Populeas comas] Frondes populi arboris.
 g Soporis] Quæ somnolentiam inducerent. Suc-

cum aliquem soporiferum vino immixtum fuisse innuit.

h Male] Nec audacia, nec, quibus par erat, viribus. Vel male id est, non iuste adversus maritum. Prior vera videtur expositio.

i Admovi] Alii habent,

Ac rursus moniti, iussuque coacta parentis. Alii aliter. Heinsius expungendum totum hoc distichon putat; utpote à sciolo confectum, qui superiora cum sequentibus non coherere arbitratur. Quæ quidem optime coherere dicit ille idem Heinsius, si pro Sed, proximo versu Et reponas. Nullus certe dubitat quin spurii sunt illi.

k Timor] Qui omnibus à naturâ est insitus, qui male faciunt; maxime cum criminum assuetudine conscientie stimulus non elanguit: quanquam alias inutiles, strenuæ sunt ad male faciendum plurimæ mulierculæ.

Purpureos

- Pupureos laniata¹ sinus, laniata capillos,
 Exiguo dixi talia verba^m sono: *nadibus* *nomis* *...*
Sævus, Hypermnestra, pater est tibi; iussu parentis
Effice: germanis sit comesⁿ iste, suis. *id est* *omne* *...*
 55 ° *Fœmina sum & virgo, naturâ miles^s & armis^t*
Non^p faciunt^q molles ad fera tela manus.
Quin age, dumque^r jacet, fortes imitare sorores.
Credibile est cæsos^u omnibus esse viros.
 60 ° *Si manus hæc aliquam posset committere cædem;*
Morte foret^v dominæ sanguinolenta sua.
Quo meruere necem^z patrueles regna tenendo,
Quæ tamen^a extenuis danda forent generis?
Finge viros meruisse mori^c; quid fecimus ipsæ?
Quo mihi commissio non licet esse pie^d
 65 ° *Quid mihi cum ferro^e? quid bellica tela puellæ?*
Aptior est digitis lana colusque meis.

INTERPRETATIO

Scissa amictus purpureos, *scissa* comam, protuli talia verba voce demissa: *Hypermnestra*, parentem habes crudelem. Perfice mandata patris: iste sit socius suis fratribus. *Fœmina* sum & virgo, mollis naturâ & ætate. Manus tenere non sunt aptæ ad sæva arma. *Quin age*, & dum jacet, æmulator strenuas sorores. *Credibile* est maritos esse interfectos ab omnibus. Si hæc dextra

posset patrare aliquam cædem, cruenta esset nec domine suæ. Quæ re illi digni sunt morte possidendo regna patrueles, quæ tamen essent tradenda generis peregrinis? Pone viros dignos esse interire: quid nos commeruimus? Quo facinore non licet mihi esse pie? Quid mihi cum ense? Quorsum militaria tela virgini? Lana & colus est magis idonea digitis meis.

NOTÆ.

- 1 Sinus] Vestes meas.
 m Sono] Voce demissâ.
 n Iste] Lynceus maritus meus.
 o Fœmina sum] Ostendit nunc, quod maritum non possit interficere, rationibus à sexu & ætate petitis.
 p Faciunt] Aptæ sunt.
 q Molles] Quales sunt muliebres.
 r Quin age] Jam muliebri more mutat consilium, vel potius mutans ad illud mutandum sese hortatur.
 s Jacet] Maritus, scilicet.
 t Fortes] Imò furiosæ, quæ suos maritos trucidaverunt: quamobrem etiam à poetis infame illud genus ad inferos detrusum.
 u Omnibus] Pro ab omnibus. Ita sæpe & eleganter loquuntur poëtæ, Horatius præsertim.
 x Si manus] Nunc consilium de interficiendo marito respuit.
 y Dominæ] Mei ipse, quæ me potius

- ipsa quàm maritum interficerem.
 z Quo] Quâ re? quo crimine? Nullum dicit esse in patrueles crimen, ad quos, ex suo cum Danaï filiabus conjugio, jure ejus regnum perveniat, cum hæredibus masculis ille careret.
 a Patrueles] Quæ hæreditario jure ad patrueles suas obvenirent; quæque per suum cum illis conjugium sua fierent.
 b Extenuis] Qui ex suâ gente non essent: quibusvis aliis hominibus.
 c Finge] Pone. Gall. Supposez. Angl. Suppose.
 d Quo commissio] Propter quod peccatum?
 e Quid mihi] Quamobrem in manus meas gladium pater posuit?
 f Quo] Fine, scilicet. Sciebat, equidem esse ad interficiendos patrueles, quorsum verò spectaret illa cædes nesciebat, aut nescire simulabat.

z Hæc

- * Hæc ego : dumque queror, lacrymæ^b sua verba sequuntur,
Deque meis oculis in tua membra cadunt.
Dumⁱ petis amplexus, sopitaque brachia^k jactas ;
70 Penè manus telo faucia facta tua est.
Jamque patrem, famulosque patris, lucemque timebam,
Expulerunt somnos hæc mea dicta tuos ;
Surge age, ^l Belide, de tot modò fratribus^m unus :
Nox tibi, ni properas, istaⁿ perennis erit.
75 Territus exurgis : fugit omnis^o inertia somni.
Aspicias in timidâ^p fortia tela manu.
Quærenti^p causam, Dum nox finit, effuge, dixi.
Dum nox atra finit, tu fugis : ipsa moror,
Manè^r erat : & Danaüs generos ex cæde^s jacentes
80 Dinumerat ;^s summæ criminis unus abes.
Fert^t malèⁿ cognatæ jacturam mortis in uno ;
Et queritur^x facti sanguinis esse parum.
^y Abstrahor à patriis pedibus ; ^z raptamque capillis,
(Hæc meruit^a pietas præmia) carcer habet.

INTERPRETATIO.

Hæc ego ; ⁱ dum conqueror, lacrymæ subsequuntur sua verba, & fluunt in tuos artus de meis oculis. Dum quæris me complecti, & agitas lacertos sopitos ; manus tua est propemodum vulnerata gladio. Jamque metuebam patrem & ministros patris, & diem. Hæc mea verba excusserunt somnos tuos : Surge age, Belide, solus de tot modò fratribus : Ista nox erit tibi perpetua, nisi festinas. Tremefactus excuteris : omnis segnities somni dilabitur : cernis tela valida in manu

pavidæ. Dixi tibi sciscitanti causam. Pro-rumpe, dum nox concedit. Dum nox obscura facit copiam, tu abis : ego remaneo. Manè erat : & Danaüs enumerat generos prostratos ex nece : solus desideraris summæ flagitii. Iniquè patitur damnum mortis consanguineæ in uno ; & queritur esse parum sanguinis effusi. Abripior à pedibus paternis ; & vincula (pietas meruit hanc mercedem) tenent ablatam comâ.

NOTÆ.

g Hæc ego] Depressâ voce dixi, supple.
h Sua verba] Id est, Quæ ejusmodi querimonia & lacrymis competerent.
i Petis amplexus] Inter dormiendum vis me amplecti.
k Jactas] In somnis moves.
l Belide] Beli nepos. Ille verò est vocativus Græcorum more, à nominativo Belides.
m Unus] Solus.
n Perennis] Per annos omnes duratura : æterna.
o Inertia] Illam intelligit pigritiam, quâ non bene expectecti teneri solent.
p Fortia] Id est, Quæ solent esse sortium virorum.
q Causam] Quamobrem telum manibus habere.

r Erat] Pertinet istud ad sequentem narrationem.
s Summæ] Ex omni numero, tu solus deceras, qui non esses conjugis socrique crimine maculatus.
t Malè] Iniquè. Danaüm dicit iratum ideo, quòd unus ex suis consanguineis mortis esset ereptus.
u Cognatæ] Consanguineæ. Id est, Pro morte unus consanguinei.
x Facti] Sparsi, effusi.
y Abstrahor] Scilicet ad patris pedes, delicti veniam petens, procubuerat. Quanquam alii codices habent manibus ; alii laribus.
z Raptamque] Quæ in carcerem capillis protracta fuit.
a Pietas] Erga te. Ironicè, adversus patrem, loquitur.

Scilicet

- 85 ^b Scilicet ex ^c illo Junonia permanet ira;
 Quo ^d bos ex homine est, ex bove facta Dea.
 At ^e satis est poenæ teneram ^f mugisse puellam:
^g Nec ^h modo formosam posse placere Jovi.
 Adstitit in ripâ ⁱ Liquidî ^k nova vacca parentis,
 90 Cornuaque in patriis ^l non sua vidit aquis:
 Conatoque ^m queri mugitus edidit ore:
 Territaque est formâ, territa voce suâ.
 Quid ⁿ furis, infelix? quid te miraris ^o in umbrâ?
 Quid ^p numeras factos ad nova membra pedes?
 95 ^q Illa Jovis magni ^r pellex metuenda sorori,
 Fronde ^s levas nimiam ^t cespitibusque famem.
 Fonte bibis, spectasque tuam stupefacta figuram:
 Et te ne feriant, quæ geris, ^u arma times.

INTERPRETATIO.

Nempe ira Junonia perstat ex illo tempore, quo vacca facta est femina, & ex vaccâ Dea. At satis est supplicii mollem puellam mugisse: nec jam pulchram posse gratam esse Jovi. Nova juvenca constitit in ripâ patris fluvii, & aspexit cornua aliena in aquis patris; & mugitus emisit ore nixâ conqueri: & tremefacta est figurâ suâ, tremefacta est

sono. Quamobrem insanis misera? Quamobrem te stupes in umbrâ? Quamobrem di-numeras pedes accommodatos ad novos artus? Illa adultera timenda sorori excelsi Jovis, sedas foliis & herbis nimiam famem. Fonte potas, & mirabunda aspicias tuam formam: & metuis arma, quæ gestas, ne te appetant.

NOTÆ.

^b Scilicet] Tantam domûs suæ & patrum calamitatem, muliebri more, altius repetit; ab irâ Junonis, scil. propter Jovis cum Io vaccâ consuetudinem.

^c Illo] Tempore, scilicet.

^d Bos] Id est ab Jove in vaccam mutata, de quâ postea in Metamorphosi videbimus. Suprà ex eâ Danaûm Ægyptumque per avos suos ortos esse diximus: adeoque jam notandum est tantum, quod pellici illi ab Junone immisso æstro per furorem maximâ orbis terrarum parte pererratâ, tandem in Ægyptum delata sit; ubi pristinam formam postquam Jovis auxilio recuperâisset, ab Ægyptiis pro Deâ est habita, vocataque Iphis.

^e Satis est poenæ] Io supplicio satis magnâ à Junone afflictâ est; jamque ejus posteris deberet parcere.

^f Mugisse] In vaccam mutatam esse. Ab ipso Jove in vaccam mutata est Io, ne suum cum illâ adulterium ab interveniente Junone cognosceretur.

^g Nec posse placere] Propter vaccæ formam: quamquam nec ipse Jupiter, quamlibet satiandi turpissimi amoris causâ, inducere dedignatus est.

^h Modo formosam] Pulcherrima fuit Io, antequam vaccæ formam indueret.

ⁱ Liquidî] Inachi, fluvii Peloponnesi.

^k Nova] Non à longo tempore ex puellâ facta.

^l Non sua] Non enim cornua hominum, sed brutorum sunt.

^m Queri] De suâ transmutatione, & infortunio.

ⁿ Furis] Oestro percita Io, hûc illûc furens à poetis errasse fingitur. Quamobrem illud fecerit, ejus calamitatis, Junonisque iræ describendæ causâ, Hypermnestre querit.

^o In umbrâ] Cum tuam umbram vides.

^p Numeras] Quia quatuor erant, hoc petit. Commiserationem verò habent ejusmodi compellationes.

^q Illa] Tu, Io, antè pellex illa, quam Juno ob formam mctuerat, jam, &c.

^r Pellex] Ita vocatur Io, quæ Junonem ex Jovis mariti lecto pelliciendo, si vim vocis spectes, pelleret.

^s Levas] Minuis; sedas. Non verò sine commiseratione hæc proferenda.

^t Cespitibusque] Herbis. Propriè verò est cespes, herba cum terrâ revulsâ.

^u Arma] Cornua.

Quæque

- Quæque modò, ut possis etiam Jove digna videri,
 100 Dives eras; nuda nuda recumbis humo.
 Per mare, per terras, & cognataque flumina curris.
 Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.
 Quæ tibi causa fugæ? quid, Io, freta longa pererras?
 Non poteris vultus effugere ipsa tuos.
 105 Inachi, quò properas? eadem sequerisque fugisque;
 Tu tibi dux comiti: tu comes ipsa duci.
 Per septem Nilus portus emissus in æquor
 Exiit infanæ pellicis ora bovi.
 Ultima quid referam, quorum mihi cana senectus
 110 Auctor? dant anni quod querar, ecce, mei.
 Bella pater patruusque gerunt: regnoque domoque
 Pellimur: ejectos ultimus orbis habet,

INTERPRETATIO.

Et quæ modò eras opulenta, ut possis, etiam videri digna Jove: jaces nuda in terrâ nudâ. Erras per mare, per terras, & flumina con-sanguinea. Mare præbet tibi iter, flumina præbent, terra præbet. Quæ tibi causa fu-gæ? Quamobrem, Io, discursis, per vasta maria? Non ipsa poteris vitare tuam sa-ciem. Inachi, quò festinas? Eadem inse-queris & fugis. Tu dux tibi comiti, tu ipsa

comes duci. Nilus erumpens in mare per septem ostia detrahit faciem pellicis vacæ furenti. Quamobrem commemorem remotis-sima, quorum senectus cana est mihi auctor? Ecce mea ætas suppeditat quod conquerar. Pater & patruus bella exercent: ejicimur regno & domo: remotissimæ regiones tenent expulsos.

NOTÆ.

- x Cognata] Propter patrem fluvium.
 y Dat mare] Hujus est versûs, qui supe-rioris, idem sensus: verba differunt.
 z Vultus] Bovillis, scil.
 a Inachi] Vocativus Græcus patronimici saminini. Id est, filia Inachi.
 b Eadem sequerisque] Id est, Cum ipsa vacca sis, fugiendo vaccam, eandem sequeris; nec fugiendo, vaccam esse desines.
 c Per septem] Dicit eam in Ægypti figu-ram bovis deposuisse.
 d Nilus] Fluvius est Ægypti maximus, in mare per septem ostia influens: quan-quam plura alii memorant.
 e Portus] Ostia Nili portus appellat: bene quidem, ejusque ratio aperta.
 f Infanæ] Oestro, & Junonis iræ furentis.
 g Pellicis] Quæ fuerat Junonis pellex, dum formam hominis obtineret.
 h Ora] Omnemque aded formam.
 i Ultima] Remota, & antiqua.
 k Quid referam] Vel contra librorum auc-toritatem refero. reponendum esse censet clarissimus Heinsius. Quamobrem non vi-

deo. Sensum enim optimum illa alia lectio efficit: ut innuat Hypermnestra plura, à se de Io posse referri, quibus ejus poenarum atrocitatem, Junonisque erga suam domum sævitiam augeret; nisi amplam querendi materiam de novo haberet. Atque egre-giè illud ad Hypermnestræ scopum pertinet. Fortè dicat aliquis, At omnia de Io memora-verat Hyperm. Ne omnia quidem: illud etiam si esset: tamen ex Rhetoricâ arte, sic loqui, ubi rem augere est opus, sæpe solemus.

l Quorum cana senectus auctor] Id est, Quæ à senibus didici.

m Gerunt] Quas vidit ipsa calamitates narrare incipit.

n Ultimus] Peloponnesus est, quò aufu-gisse Danaum in argumento vidimus. Ul-timus vero dicitur, vel ex puellæ ingenio, pro remotissimo; vel, quia eâ parte orbis terrarum terminus est, cum mari cingatur: quâ ratione etiam Britanniam alterum or-bem dixerunt.

• Ille

- Ille ferox solus folio sceptroque potitur:
 Cum ^p sene nos inopi turba vagamur inops.
 115 De fratrum populo pars ^q exiguissima ^r restas.
 Quique dati leto, ^s quæque dedere, fleo.
 Nam mihi quot fratres, totidem ^t periëre sorores,
 Accipiat lacrymas ^u utraque turba meas.
 En ego, ^x quod vivis, poenæ crucianda reservor.
 120 ^y Quid fiat fonti, cum ^z rea laudis agar?
 Et consanguineæ quondam ^a centesima turbæ
 Infelix, ^b uno fratre manente, cadam?
 At tu, si qua ^c piæ, Lynceu, tibi cura sororis,
^d Quæque tibi tribui munera, ^e dignus habes;
 125 Vel fer opem, vel dede neci, defunctaque vitâ
 Corpora ^f furtivis insuper adde rogis.
 Et sepeli lacrymis perfusa fidelibus ossa:
 Scriptaque sint ^g titulo nostra sepulcra brevi:
 Exul Hypermnestra ^h pretium pietatis iniquum,
 130 Quam mortem fratri depulit, ipsa tulit.

INTERPRETATIO.

Ille ferociens solus occupat solum & sceptrum: nos turba egena erramus cum sene egeno. Superas pars minima de turbâ fratrum. Lugeo illos qui mortî traditi sunt, & quæ tradiderunt. Nam quot fratres mihi amissi, totidem sorores amissæ. Uterque populus habent meas lacrymas. Ecce ego torquenda desinor supplicio, quia vivis. Quâ poenâ multetur conscia, cum ejus arcessar quod laudandum? & misera, olim centesima po-

puli cognati, moriar, uno fratre superstite? At tu, Lynceu, si qua tibi cura piæ patruelli, & non immeritus frui donis, quæ tibi exhibui; vel auxilium præbe, vel trade mortî: & insuper impone rogis secretis artus jacentes. Et conde ossa delibuta lacrymis fidelibus: & noster tumulus sit signatus brevi elogio: Hypermnestra profuga mercedem in justam reportavit pietatis necem, quam à fratre summovit.

NOTÆ.

• Ille] Patruus Ægyptus,
 p Sene] Danao patre nostro.
 q Exiguissima] Quippe solus superstes, cæteris ab uxoribus interfectis.
 r Restas] Lynceum alloquitur, cui aliam suam calamitatem memorat.
 s Quæque] Quia misera, quæ tantum facinus perpetraverant, quibus Hypermnestræ carendum erat.
 t Periëre sorores] Quæ cum illis non est, quia perditæ illæ quæ nocentes, & poenâ sua illas attinget.
 u Utraque] Patruellum & sororum.
 x Quod vivis] Quia te non jugulaui.
 y Quid fiat] Quasi dicat, multo crudelius. Patris crudelitatem arguit. At ille codices habent fiet, fieret.

z Rea laudis] Cum de eo accuser, quo laudem mereat.
 a Centesima] Omnino. Fuerunt enim quinquaginta Danaï filia, totidemque Ægypti filii, patruelles, qui omnes centesimum numerum implent.
 b Uno fratre] Solo Lynceo superstite.
 c Piæ] Quæ te servavit.
 d Quæque] Unam, scilicet.
 e Dignus habes] Mereris. Si mereris vitam, quam tibi dedi.
 f Furtivis] Quos, si non ausus fueris, aut non potueris palam, furtim & occulte excitaveris.
 g Titulo] Epigrammate sequenti.
 h Pretium mortem] Apposuit. Id est, Mortem in pretium.

Scribere

Scribere plura libet: sed pondere lassâ catenâ
Est manus; & vires subtrahit ipse timor.

INTERPRETATIO.

Vellem plura scribere, sed manus est defessa onere catenâ; & ipse timor aufert vires.

NOTÆ.

i Timor] Ne pater, aut ab eo aliquis, scribenti interueniat.

EPISTOLA XV.

ARGUMENTUM.

Tradunt scriptores, duas hoc nomine Sappho extitisse: quarum altera Eresia, poetria percelebris, quæ Tarchinii Prixi tempore claruit: quæ etiam plectrum prima adinuenit: altera Mytilenæa, longè junior, quæ psalteria & meretrix fuit. *Ælianus lib. 12.* scribit, pulcherrimum mortalium omnium Phaonem fuisse, in cuius amorem omnes mulieres Lesbicæ exarserim: præ cæteris verò impatientissimè atque ardentissimè eum esse à Sappho adamatum. Cùm verò Phaen in Siciliam sortè discessisset, Sappho amoris ignibus incensa, & planè ardens, se ab illo sperni timens, statuit etiam capitis periculo furorem lenire, præcipitato in mare corpore, ex Leucate Epiri promoneterio. Sed antequam illuc accederet, per inconstantiam muliebrem tentans quod desperaverat, hac epistolâ eum advocare studet: faciens absenti invidiam suæ conditionis & calamitatis, quam omnibus incommotis miserabilem offendit. Denique omnes misericordiæ angulos percurrit; nec quidquam, quod movere possit, prætermittit.

SAPPHO PHAONI.

ECQUID, ut inspecta est ^c studiosæ littera dextræ,
Protinus est oculis cognita nostra tuis?
An, nisi ^d legisses auctoris nomina Sapphûs,
Hoc breve nescires unde movetur ^e opus?

INTERPRETATIO.

*An non postquam visum est signum manûs | An, nisi legisses nomina Sapphûs auctoris, ig-
sedula, statim nostrum est agnitum oculis tuis? | norares à quo hoc breve opus.*

NOTÆ.

a Epistola] In nullis Heroïdum Ovidianarum exemplaribus, nisi recentissimis, apparere hanc epistolam testatur clarissimus Heinſius, qui eam insuper in calcem operis rejectam dicit. Quod fortè non sine causâ factum fuit, cùm sit omnium pulcherrima.

b Ecquid] Interrogatio hæc Ironiam habet, & affectum augeat: ut hinc Sapphûs dolorem intelligas; quæ se usque adeo à Phaone neglectam saltem simulat, ut ma-

num ne quidem suam, nisi addito nomine, ab ipso putet cognitum iri.

c Studiosæ littera] A manu accuratâ & doctâ scripta.

d Legisses] Annon, nisi inscriptum vidisses, Sappho Phaoni, unde esset epistola, nescivisses?

e Opus] Epistolam suam intelligit, cui nomen suum, de more præfixerat.

Forſitan

- 5 Forsitan & quare mea sint ^f alterna ^s requiras
Carmina; ^h cum lyricis sim magis apta modis.
ⁱ Flendus amor meus est: elegeia ^k flebile carmen,
Non ^l facit ad lacrymas ^m barbitos ulla meas.
Uror, ut, ⁿ indomitis ignem ^o exercentibus Euris,
10 Fertilis accensis messibus ^p ardet ager.
Arva Phaon ^q celebrat ^r diversa ^s Typhoidos ^t Ætnæ.
Me ^u calor Ætnæo non minor igne coquit.
^x Nec mihi, ^y dispositis ^z quæ jungam carmina nervis,
Proveniunt; vacuæ ^a carmina mentis opus.
15 ^b Nec me ^c Pyrrhiades ^d Methymniadesve puellæ,
Nec me ^e Lesbiodum cætera turba ^f juvant.

INTERPRETATIO.

Fortè etiam petas, quare mei versus sint alterni, cum sim magis parata ad numeros lyricos. Amor meus est lugendus: elegeia carmen lugubre. Nulla cithara apta est meis lacrymis. Ardeo, ut campus fertilis flagrat messibus inflammatis. Euris furentibus excitantibus ignem. Phaon incolit agros diffi-

tos Ætnæ Typhoidos: ardor non levior flammâ Ætnæa me torret. Nec mihi prostuant carmina, quæ accomodem ebordis concinnatis; carmina sunt opus animi tranquilli. Nec Pyrrhiades aut Methymniades puellæ, mihi gratæ sunt, nec populus reliquus Lesbiodum mihi gratus est.

NOTÆ.

^f Alterna] Qualia sunt Elegiaca, quæ alternis vicibus hexametris & pentametris constant.

^g Requiras] Postquam quæsieris cujus sit epistola, forsitan & velis scire quamobrem, &c.

^h Cum lyricis] Cum magis soleam carmina, quæ ad lyram cantentur, componere. Hoc verò dicit, quia in lyricis Sappho maxime claruit, à quâ etiam Sapphicum carmen, cujus ea inventrix fuit, appellatum est.

ⁱ Flendus] Rationem reddit quamobrem elegos scripserit.

^k Flebile] Rebus, quæ fletum moveant scribendis aptum.

^l Facit] Convenit. Apta est.

^m Barbitos] Instrumentum est musicum citharæ seu lyrae proximum, quod multis chordis fuisse indicat Theocritus. Hic verò, per barbiton, carmina ad barbitos cantari solita intelligenda sunt.

ⁿ Indomitis] Vehementibus.

^o Exercentibus] Huc illuc instantibus; urgentibus, & excitantibus.

^p Ardet] Ardere solet.

^q Celebrat] Pro incolit, frequentat: Sed vox illa dignitatem habet.

^r Diversa] Remota, & hinc procul posita.

^s Typhoidos] Sub quo Typhonem seu Typhœum gigantem fulmine ictum Jupiter coërcuit.

^t Ætnæ] Ætna mons Siciliæ, ignibus quos evomit notissimus.

^u Calor] Amoris, nempe.

^x Nec mihi] Id est, Jam nimio amore tabida, ad versus deducendos sum inutilis.

^y Dispositis] Scilicet suo quoque loco, pro ratione gravis aut acuti soni, nervi seu chordæ instrumentis musicis accommodantur.

^z Quæ jungam] Lyrica; quæ simul voce & citharâ cantentur.

^a Carmina opus] Appositio. Carmina dicit ab otiosâ mente provenire.

^b Nec me] Dicit se puellarum, quibus ad pangendos versus olim incitabatur, jam nullâ moveri.

^c Pyrrhiades] Musæ; à Pyrrha & Pyrrha seu Theffaliâ sic dictæ: enimvero à locis quæ incoluerunt, poëtæ solent illas appellare. Sed malim per Pyrrhiades, Pyrrha, Lesbæ urbis, puellas, quàm musas, intelligere: quanquam Domitio aliter visum, cujus hic certe in quærendis allegoriis odiosa visa est nimia diligentia.

^d Methymniadesve] A Methymnâ Lesbî insulæ urbe celebri.

^e Lesbiodum] Puellarum in Lesbæ insulâ commorantium.

^f Juvant] Ad versus pangendos incitant; si tamen probanda sit Domitii expositio. Vel non juvant, id est, non curo.

Vilis

- Vilis * Anactorie, ¹ vilis mihi candida Cydno :
 Non oculis grata est Atthis, ut antè, meis.
¹ Atque alie ² centum, quas non sine crimine amavi.
 20 ¹ Improbe, multarum ³ quod fuit, unus habes.
² Est in te * facies, ³ sunt apti lusibus anni.
 O facies oculis insidiosa meis!
 Sume ⁴ fidem & ⁵ pharetram ; ⁶ fies manifestus Apollo.
 Accedant capiti cornua ; Bacchus eris.
 25 ¹ Et Phœbus ² Daphnen, & ³ Gnosida Bacchus amavit ;
⁴ Nec nōrat lyricos illa vel illa modos.
 At mihi ⁵ Pegafides ⁶ blandissima carmina dicant :
 Jam canitur toto nomen in orbe meum.

INTERPRETATIO.

Anactorie mihi nullius pretii, nec mihi cordi est formosa Cydno. Atthis non est accepta meis oculis, ut antè. Atque alie centum, quas non amavi sine flagitio, viles sunt. Proterve, solus tenes quod fuit multarum. Est in te forma, ætas est apta deliciis. O forma insidiosa oculis meis! Cape citharam

& pharetram, eris verè Appollo. Cornua addantur capiti, eris Bacchus. Et Apollo amavit Daphnen, & Bacchus Gnosida. Nec illa vel illa sciebat numeros lyricos. At Pegafides suggerunt mihi carmina mollissima. Jam nomen meum celebratur per omnes terras.

NOTE.

g Anactorie] Una fuit ex iis quas Sappho impudicè amavit. Nisi tamen, quod Telestippam & Megaram, pro Anactorie & Cydno apud Suidam positas invenies.

h Vilis] Non curo, postquam tui amore correpta sum.

i Atque alie] Viles sunt, scilicet.

k Centum] Numerus certus pro incerto.

l Improbe] Bene pro avido, neque etiam re immodicè contento, improbum sumi, optimè annotavit Domitius. Attamen hic locum non habet hæc significatio, sed simpliciter per improbum malus est intelligendus.

m Quod fuit] Amor, quem in multas dispensaveram.

n Est in te] Jam suum amatum laudat.

o Facies] Pro pulchritudine & elegantia.

p Sunt apti] Id est, juvenis es.

q Fidem] Citharam. Synecdoche est, pars pro toto, chorda pro toto instrumento ponitur.

r Pharetram] Gall. Le carquois. Angl.

The quiver. Fuerunt verò cithara & pharetra Apollinis, qui musicâ & sagittis claruit, duo insignia.

s Fies manifestus] Id est, Tam elegans es, ut nullus te cum Apolline comparare diffideatur.

t Et Phœbus] Jam Phaonem ad amorem sui, rationibus ab exemplo petitis, Sappho perducere nititur.

u Daphnen] Daphnes Penei fluvii filie in laurum mutatae historiam postea in Metamorphosi videmus.

x Gnosida] Id est, Ariadnen, Minois filiam, qui Cretam insulam tenuit, ubi Gnosus civitas.

y Nec nōrat] Se dicit Daphne & Ariadne, quod neutra verius pangere docta fuisset, præstantiorem.

z Pegafides] Musa, Græcâ etymologiâ, ab Heliconis fonte clarissimo, quem ictu ungulæ Pegasus alatus equus aperuisse fingitur, sic dictæ.

a Blandissima] Suavissima. Carminum verò suavitate præcipuè Sappho commendatur.

- ^b Nec plus ^c Alcæus, ^a consors patriæque ^e lyræque,
 30 Laudis habet : quamvis grandius ille sonet.
^f Si mihi ^g difficilis formam natura negavit ;
 Ingenio formæ damna ^h rependo meæ.
 Sum ⁱ brevis : at nomen, quod terras impleat omnes,
 Est mihi : mensuram nominis ^k ipsa fero.
 35 Candida si non sum ; placuit ^l Cephæia Perseo
 Andromede, ^m patriæ fusca colore suæ.
 Et ⁿ variis albæ junguntur sæpe columbæ ;
 Et niger ^o viridi turtur amatur ave.
 Si, nisi quæ ^p facie poterit te digna videri,
 40 ^q Nulla futura tua est ; nulla futura tua est.
 At, ^r me cùm legeres, etiam formosa videbar :
^s Unam jurabas usque decere loqui.
 Cantabam ; memini (meminerunt omnia amantes)
 Oscula cantanti tu mihi ^t rapta dabas.
 45 ^u Hæc quoque laudabas : omnique à parte placebam :
 Sed tum præcipuè, cùm fit amoris opus.

INTERPRETATIO.

Nec Alcæus socius patriæ & lyræ consecutus est majorem gloriam, quamvis ille canter sublimius. Si natura iniqua mihi non tribuit pulchritudinem ; compenso dispendia pulchritudinis meæ ingenio. Sum parva : at fama est mihi, quæ feratur per omnes terras ; ipsa fero vastitatem meæ gloriæ. Si non sum alba, Andromede Cephæia grata fuit Perseo, nigra colore patriæ suæ. Columbæ etiam candidæ sepe copulantur cum versicoloribus ; & turtur

ater diligitur ab alite viridi. Si nulla futura est tua, nisi quæ poterit videri te digna pulchritudine, nulla futura est tua. At cùm legeres mea opuscula, videbar etiam pulchra : sine fine jurabas mihi soli decorum esse loqui. Cantabam ; recordor (amantes omnia recordantur) tu oscula capiebas canentis. Probabas hæc etiam ; & grata eram ab omni parte : sed tum præsertim, cùm tentatur negotium amoris.

NOTÆ.

^b Nec plus] Quia sicut ille granditate laudem consecutus est, ita ego suavitare.

^c Alcæus] Poëta fuit Mitylænæus seu Lesbicus, cui, propter granditatem & elocutionis sublimitatem, aureum plectrum veteres attribuerunt.

^d Consors] Eiusdem patriæ : nam uterque patriam habuit Lesbion.

^e Lyræque consors] Qui ejusdem generis carmina lyræ aptanda, sicut & ego, scripsi.

^f Si mihi difficilis] Quod firmissimum caussari potuisset Phaon, formæ vitium, scilicet, ipsa Sappho diluere conatur.

^g Difficilis] Iniqua & maligna.

^h Rependo] Compenso.

ⁱ Brevis] Parva statura.

^k Ipsa fero] Adeoque magna sum.

^l Cephæia] Andromede est, Cephei Æthiopum regis filia, à Perseo liberata & amata.

^m Patriæ] Scilicet Æthiopia, solis ardoribus exusta, candidos non gignit homines.

ⁿ Variis] Colorum varietate distinctis.

^o Viridi ave] Psittaco. De hoc psittacorum amore Plinius : de quo etiam postea aliquid ab ipso Nasone habebimus.

^p Facie] Pulchritudine.

^q Nulla] Puella, scilicet. Prior verò hæc negatio conditioni annexa est : posterior absolute & affirmando intelligenda est. Gall. Si vous n'en voulez point qui ne vous paroisse digne de vous par sa beauté, vous n'en aurez point de tout. Angl. If you have no woman but such as shall appear worthy of you in point of beauty, you never will have any.

^r Me] Meos versus.

^s Unam] Me solam sine fine jurabas decere loqui.

^t Rapta dabas] Furtim raptimque osculabaris.

^u Hæc] Oscula rapta. Multa verò est hic non suavis modò, sed lascivia.

- Tunc te plūs solito lascivia nostra juvabat,
 Crebraque mobilitas, aptaque verba joco:
 Quique, ubi jam amborum fuerat confusa voluptas,
 50 Plurimus in lasso corpore languor erat.
 Nunc tibi ^x Sicilides veniunt, nova præda, puellæ.
^y Quid mihi cum Lesbo? Sicilis esse volo.
^z At ^a vos ^b erronem tellure remittite nostrum
^c Nisiades matres, Nisiadesque nurus.
 55 Neu vos decipiant blandæ ^d mendacia linguæ,
^e Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.
 Tu quoque quæ montes celebras, ^f Erycina, ^g Sicanos,
 (Nam ^h tua sum) vati consule, Diva, tuæ.
ⁱ An gravis ^k inceptum peragit Fortuna tenorem,
 60 Et manet in cursu semper acerba suo?
 Sex mihi ^l natales iêrant; cùm ^m lecta parentis
ⁿ Ante diem lacrymās ossa bibêre meas.

INTERPRETATIO.

Tunc luxuria nostra tibi placebat plūs solito:
 & frequens mobilitas, & verba idonea lusibus,
 & languor multus qui erat in corpore defesso,
 postquam gaudia amborum fuerant commixta.
 Nunc Sicilides puellæ accedunt tibi, nova rapina.
 Quid mihi cum Lesbo? Cupio esse Sicula.
 At vos, matronæ Nisiades & nurus
 Nisiades, remittite terrâ vestrâ vagum no-

strum. Neve doli mitis linguæ vos fallant,
 mihi antè dixerunt quæ dicit vobis. Tu quoque,
 Dea Erycina, quæ frequentas colles Siculos,
 fave vati tuæ (nam tua sum.) An fortuna
 adversa absolvit tenorem inceptum, & credulis
 perstat semper in suo processu? Sex anni mihi
 præterierant, cùm ossa patris collecta ante tem-
 pus hausserunt meas lacrymas.

NOTÆ.

^x Sicilides] Siculæ. Phaoni exprobrat, quòd veteris amoris oblitus, ad puellas Siculas animum adjecerit.

^y Quid mihi] Patriam, ut in Siciliam, ubi suus est Phaon, concedat, cupit Sappho deferere.

^z At vos] Corrigit votum, meliùsque judicat, si à Siculis suis sibi remittatur Phaon.

^a Vos] Clarissimus Heinsius putat vestra legendum.

^b Erronem] Phaonem; qui relicta patriâ, in alienis regionibus errat.

^c Nisiades] Megareses intellige; quæ à Niso, qui Megaris in Siciliâ, non procul à Syracusis regnavit, illud nomen habuerunt.

^d Mendacia] Quæcunque Phaon, ut vos ad sui amorem pelliciat, proferre poterit.

^e Quæ dicit] Quæ vobis ille nunc promittit, eadem & mihi antè pollicitus erat,

fidem, constantiam, &c. & tamen me destituit.

^f Erycina] Venus est; quæ ab Eryce Siciliæ monte, ubi matri Veneri templum Æneas constituit, illud nomen sortita est.

^g Sicanos] Siculos; à Sicano rege sic dictos.

^h Tua sum] Omnino, siquidem amans amatoria scripserat.

ⁱ An gravis] Fatorum iniquitatem & pertinaciam hæc interrogatione arguit.

^k Inceptum peragit] Ut mihi antehæc, ita porro infesta erit.

^l Natales] Anni intelliguntur: quibus singulis natalis dies celebrabatur.

^m Lecta] Ossa, cineresque mortuorum, quos cremare olim solebant, postquam rugi flamma subledisset, colligebantur.

ⁿ Ante diem] Patrem dicit funere immaturo abiisse.

Arfit

- Arfit ° inops ^p frater victus meretricis amore ;
 Mistaque cum turpi damna pudore tulit.
 65 Factus inops agili ^a peragit freta cærulea remo ;
 Quasque ^r malè amisit, nunc malè quærit opes.
 Me quoque, quod * monui bene multa fideliter, odit.
^s Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
 Et tanquam desint, quæ me sine fine fatigent,
 70 Accumulat curas ^t filia parva meas.
 Ultima tu nostris accedis causa querelis.
^u Non agitur vento nostra carina ^x suo.
 Ecce, jacent collo sparsi ^v sine lege capilli :
 Nec premit ^z articulos lucida gemma meos.
 75 Veste tegor vili : nullum est in crinibus aurum :
 Non ^a Arabo noster rore capillus olet.
^b Cui colar infelix, aut cui placuisse laborem ?
 Ille mei cultus unicus ^c auctor abest.
 Molle meum ^d levibus cor est violabile telis :
 80 Et semper causa est, cur ego semper amem.
 Sive ita nascenti legem dixere ^e sorores :
^f Nec data sunt vitæ ^g fila severa meæ ;

INTERPRETATIO.

Frater egenus incensus est superatus amore scorti ;
 & passus est dispendia juncta cum infamia.
 Egenus factus percurrit maria glauca remo
 celeri ; & nunc malè capiat divitias, quas
 malè perdidit. Me etiam odio persequitur,
 quia plurima fideliter admonui. Facilitas &
 ingenuitas mihi hoc attulit, hoc pia lingua.
 Et, tanquam absint quæ me indefinenter ur-
 geant, parva filia auget meam solitudinem.
 Tu advenis causa postrema nostris querimoniis.
 Nostra navis non impellitur vento suo. Ecce

coma diffusa recumbit collo sine ordine : nec
 gemma micans circumdat meos digitos. Induo
 amictu minimi pretii ; nullum aurum est in ca-
 pillis ; coma nostra non fragrat rore Arabo.
 Cui orner misera, aut cui cupiam placuisse ?
 Ille solus causa mei ornatus abest. Cor meum
 tenerum est obnoxium telis mollibus : & est
 semper causa, cur ego semper amem. Seu
 sorores sic posuerunt legem nascenti ; nec fila
 dura sunt tradita vitæ meæ ;

NOTÆ.

o Inops] Meretricis Rhodæ causâ, bo-
 nis omnibus dilapidatis.

p Frater] Charaxus. Larychus & Euri-
 gius duo alii fuerunt.

q Peragit] Piraticam, amissis bonis, ex-
 ercuit.

r Malè] Turpiter & per infamiam.

* Monui] Imò fratrem multis carmini-
 bus laceravit.

s Hoc] Fratris odium.

t Filia] Cleïs nomine ; quam ex Ceryclâ
 aut Cercolâ viro peperisse Sappho auctor est
 Suidas.

u Non agitur] Metaphorâ à nautis petita
 se infelicem esse dicit.

x Suis] Propitio.

y Sine lege] Incompti sine ordine,

z Articulos] Digitis annulum nullum orna-
 tus causâ habeo.

a Arabo rore] Myrrham, aut quemlibet
 odorem intellige. Ex Arabiâ verò plurimos
 asportari non opus est indicare.

b Cui] In cuius gratiam.

c Auctor] Phaon, scil. cui ut placeret,
 sese Sappho ornabat.

d Levibus] Qualia Amoris esse decet.

e Sorores] Parcæ ; quas antea cuique
 vitam & sortem assignare vidimus.

f Nec] Contra librorum fidem vocem istam
 pro & reposuit clar. Heinsius. Quæ lectio,
 qualemcunque ex aliâ sensum eruere satagas,
 meliorem & elegantiorē efficit.

g Fila] Per fila, quæcunque ad vitam
 spectant intellige.

- Sive abeunt studia in mores, ^h artesque magistras;
 Ingenium nobis molle ⁱ Thalia facit.
- 85 Quid mirum, ^k primæ si me ^l lanuginis ætas
^m Abstulit, atque ⁿ anni, quos vir amare potest?
 • Hunc ne pro ^p Cephalo raperes, ^q Aurora, timebam,
 Et faceres: sed te ^r prima rapina tenet.
 Hunc si conspiciat, quæ conspicit omnia, ^s Phœbe;
- 90 ^t Jussus erit somnos continuare Phaon.
 Hunc Venus in cœlum curru vexisset ^u eburno;
 Sed vidit & ^x Marti posse placere suo.
 • O nec adhuc juvenis, nec jam puer; utilis ætas!
 O decus, atque ævi gloria magna tui!
- 95 Huc ades: inque sinus, formose, relabere nostros.
 Non ut ames oro, ^z verum ut amare finas.
 Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis.
 Aspice, quàm sit in hoc ^a multa litura loco!

INTERPRETATIO.

Sive studia concedunt in consuetudinem & in artes magistras; Thalia nobis dat ingenium tenerum. Quid mirum si ætas primæ lanuginis me abripuit, & anni quos vir potest amare? Aurora, metuebam ne hunc tolleres pro Cephalo: Et tolleres: sed prima præda te retinet. Si Phæbe, quæ videt omnia, hunc videat, Phaon coactus erit prorogare somnos. Venus transfulisset hunc in cœlum curru eburneo; verum

scit eum posse etiam gratum esse suo Marti. O nec adhuc juvenis, nec jam puer, ætas idonea! O honor, & gloria magna tui sæculi! Huc redi, & pulcher redi in gremium nostrum. Non precor ut ames, verum ut concedas amare. Scribimus, & oculi irrigantur lacrymis prorumpentibus. Vide quàm multa litura sit in hoc loco!

NOTÆ.

^h Artesque magistras] Omnino scribendum esse magistræ clarissimus Heinſius cenſebat: attamen re accuratiùs penſatâ ſenſum propè eundem eſſe, nec, ſine manuſcriptorum auctoritate, lectionem mutandam eſſe, contendere me poſſe arbitror. Utrobique enim ſignificaverit Sappho, ex ſtudio, & ad rem aliquam propenſione, deinde & artibus, formari mores; quibus difficile ſit reſiſtere. Illa verò de artibus amatoriis præcipuè hoc in loco intelligit.

ⁱ Thalia] Novem Muſarum una eſt, quam à cantûs amenitate & laſciviâ ſic dictam volunt. Hic verò per illam ſtudium intellige poëtices, & rerum delectabilium.

^k Primæ lanuginis ætas] Id eſt, Juvenilis.

^l Lanuginis] Lanugo vocantur primi & teneri pili, quales adoleſcentium genis cernuntur. Gall. *Du poil ſoſſet.* Angl. *Downy hair.*

^m Abstulit] In amores illeſtam ab omni re aliâ avellit.

ⁿ Anni] Id eſt, Si amoribus eo tempore indulſi, cum poteram amari.

o Hunc] Phaonem.

^p Cephalo] Hunc Aurora amavit; cujus fabulam prolixè in Metamorph. videbimus.

^q Aurora] Vocativi eſt caſus: illam enim compellat Sappho. Quo artificio Phaonem ſuum elegantiffimum fingit.

^r Prima] Cephalus, quem rapuiſſe Auroram finxerunt poëtæ.

^s Phæbe] Luna. Phæbi ſoror.

^t Jussus] Ad Endymionis paſtoris fabulam alludit; quem perpetuo ſomno à Jove damnatum Luna dicitur amâſſe.

^u Eburno] Luna argenteum, Veneri eburneum currum poëtæ tribuerunt.

^x Marti] Martis cum Venere adulterium vel pueris notum. Dicit Sappho, quòd niſi Venus ſuis cum Marte amoribus detineretur, Phaonem ſibi præriperet.

^y O nec] Phaonis ſui ætatem aliaque bona, furore amoris correpta Sappho miratur.

^z Verum ut] Durum hoc cl. Heinſio viſum: adeoque legeret *Me ſed.*

^a Multa] Quem fecerunt lacrymæ.

Si

- Si tam certus eras hinc ire, ^b modestiùs iſſes;
 100 Et modò dixiſſes, ^c *Leſbi puella, vale.*
 Non tecum lacrymas, non oſcula ^d ſumma tuliſti:
 Denique ^e non timui, ^f quod dolitura fui:
 Nil de te mecum eſt, niſi tantùm ^g injuria: nec te
^h Admonuit, quod tu pignus amantis habes.
 105 ⁱ Non mandata dedi: neque enim mandata dediſſem
 Ulla, niſi, ut nolles immemor eſſe mei.
^k Per tibi, ^l qui nunquam longè diſcedat, Amorem,
 Perque ^m novem juro, numina noſtra, Deas!
 Cùm mihi neſcio quis, *Fugiunt tua ⁿ gaudia*, dixit;
 110 Nec me flere diu, ^o nec potuiſſe loqui.
 Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato:
 Aſtrictum gelido ^p frigore pectus erat.
 Poſtquam ſe dolor ^q invenit; nec pectora plangi,
 Nec puduit ſciſſis exululare comis:
 115 Non aliter, quàm ſi gnati pia mater adempti
 Portet ad inſtructos corpus ^r inane rogos.

INTERPRETATIO.

Si tam bene conſtitueras hinc diſcedere, leniùs diſceſſiſſes; & ſaltem dixiſſes; Vale, puella Leſbi. Non portàſti tecum lacrymas, non ſua-
 via ultima. Denique non metui, quod fui ſte-
 tura. Nihil eſt mecum de te, niſi tantùm injuſtitia: nec te coarguit, quod tu habes pignus
 amantis. Non juiſtis inſtruxi: neque verò
 juiſtis ullis inſtruxiſſem, niſi ut non obliuiſce-
 reris mei. Juro tibi per Cupidinem, qui
 nunquam procul abeat, & per novem Deas

noſtra numina! cùm neſcio quis mihi dixit,
 Exceſſit tua voluptas, me diu nec lugere
 potuiſſe, nec verbum proferre. Et lacrymæ
 deſtituebant oculos, & lingua palatum. Pectus
 erat oppreſſum gelido frigore. Poſtquam dolor
 ſe comperit, nec puduit pectora percuti nec
 aſſictim ejulare capillis lapiatas: non aliter
 feci quàm ſi pia mater ferat ad rogos congeſtas
 corpus vacuum filii erepti.

NOTÆ.

^b Modestiùs iſſes] Ruſticitatem accuſat quòd diſcedens, ne amaſiam quidem ſaluta-
 verit.

^c Leſbi puella] Hæc erat appellatio, ſine omni amoris indicio.

^d Summa] Ultima.

^e Non timui] Nulla verò hîc à Phaone injuria, verba ſi ſpectes: at metonymicè per non timere diſceſſum, intelligendum eſt de eo Phaonem non monuiſſe.

^f Quod dolitura] Diſceſſum.

^g Injuria] Quòd ſcil. me deſervii. Nam ad concubitus referre non placet.

^h Admonuit] Admoneat alii. Cauſam oſtendit, inquit Domitius, quare munera diſcedentibus amicis dari, accipique ſoleant, ut, ſcilicet, ſint monumenta amici abſentis, cujus repræſentent memoriam. Malim ego ita intelligere. Nec pignora quæ habes mei amoris, te admonuerunt, ut ſaltem diſcedens valediceres. Si tamen legas admoneat, Domitii favebis interpretationi.

ⁱ Non mandata dedi] Sicuti mos eſt valedicentibus.

^k Per tibi qui nunquam longè diſcedat] Alii habent Per, tibi qui nunquam longè diſcedat, Amorem, ſenſu, ut vides diverſo.

^l Qui nunquam longè diſcedat] Quamvis tu diſceſſeris, per amorem præſens es.

^m Novem] Muſas.

ⁿ Gaudia] Phaon, ſcil. quem gaudia ſua amatoricè dicit.

^o Nec potuiſſe] Muti ſunt, ſcilicet, aſſectus violenti.

^p Frigore] Sanguine, ſcilicet, per dolo-rem ad præcordia retracto.

^q Invenit] Alii imminuit, eodem ſenſu, ſed illud præcedit: poſtquam enim remiſerunt dolores, qui naturam opprimebant, ipſa ſenſus & vires revocat, & invenit. Gall. Les ſens ſe rappellent. Angl. The ſenſes recollect themſelves.

^r Inane] Ex quo anima evolavit.

- Gaudet, & è nostro ^s crescit mœrore Charaxus
 Frater; & ante oculos ^t itque reditque meos.
 Utque ^u pudenda mei videatur causa doloris;
 120 ^x *Quid dolet hæc? certè filia ^y vivit*, ait.
^z Non veniunt in idem pudor atque amor: ^a omne videbat
 Vulgus; eram lacero pectus ^b aperta sinu.
 Tu mihi cura, Phaon: te somnia nostra ^c reducunt?
 Somnia formoso ^d candidora die.
 125 ^e Illic te invenio; quanquam regionibus absis.
 Sed ^f non longā latīs gaudia somnus habet.
 Sæpe tuos nostra cervice onerare lacertos,
 Sæpe tuæ videor supposuisse meos.
 Blandior interdum, ^g verisque simillima verba
 130 Eloquor: & ^h vigilant sensibus orā meis.
 Oscula cognosco, quæ tu committere linguæ,
 Aptaque consuêras accipere, apta dare.
 Ulteriora pudet narrare: sed omnia fiunt:
 Et juvat, & sine te non libet esse mihi.

INTERPRETATIO.

Frater Charaxus lætatur, & augetur ex nostro
 luctu; & meat & remeat ante vultus meos.
 Et ut causa meæ mœstitiæ videatur erubescen-
 da; Quamobrem hæc luget? inquit: certè
 filia vivit. Pudor & amor non conveniunt:
 vulgus omne cernebat; nudaveram pectus a-
 miſtu laniato. Tu, Phaon, mihi cura; somnia
 nostra, somnia splendidiora pulchro die te re-
 vebunt. Illic te reperio; quanquam sis terris

diffitus. Sed somnus non habet voluptatem satis
 prolixam. Sæpe videor premere brachia tua
 nostro collo, sæpe submisſisse mea tuo. Nonnun-
 quam mulceo, & profero voces simillimas veris.
 Et ora mea sunt experrecta sensibus meis. Ag-
 nosco suavia quæ solitus eras concedere linguæ,
 & sumere jucunda, & offerre jucunda. Erub-
 besco referre cætera, sed omnia fiunt: & pro-
 dest & mihi non placet esse sine te.

NOTÆ.

^s Crescit] Hanc figuram Gallicè retinui-
 mus, cum ita aliquem ex alienis malis ex-
 ultantem interrogamus, *êtes vous bien plus*
gras? Angl. *Are you much the fatter for*
it?

^t Itque reditque] Ejusmodi verò itiones
 sunt quasi insultationes: atque, ut metuunt
 qui in mœrore degunt luctus suos inimicos
 testes habere, ita alii qui sunt insensibiles
 præsentia suâ dolorem refricare & augere
 amant.

^u Pudenda] *Quid te amem.*

^x Quid dolet hæc?] Verba sunt Charaxi
 sororem objurgantis. *Quamobrem hæc luget?*

^y Vivit] Adeoque luctus causam hanc non
 habet. Ex quo prout erat aliam & veram
 suspicari.

^z Non veniunt] Ratio est ejus quod sequi-
 tur. Pudorem dicit & amorem non eadem

curare, adeoque se pudoris, quæ amori in-
 dulſisset, rationem non habuisse. Ovidius
 alibi,

— *Quid deceat non videt ullus amans.*

^a Omne] *Populus tametsi me videret, negli-
 gebam tamen, & coram illo lacero eram pectore.*

^b Aperta] *Præ dolore, ob tuum discessum.*

^c Reducunt] *Reducem fingunt.*

^d Candidiora] *Quæ tuam speciem mihi ex-
 bibent.*

^e Illic] *In somniis.*

^f Non longa] *Qui experrectis evanescunt.*
^g Verisque] *Id est, his quæ à vigilante
 proferuntur.*

^h Vigilant sensibus] *Id est, Os linguæque
 experrecta est, & prompta ad exprimendum ea,
 quæ animo percipio & sentio.*

At

- 135 At cùm se ⁱ Titan ostendit, & omnia secum;
 Tam citò me somnos destituisse ^k queror.
 Antra nemusque peto; tanquam nemus antraque prosint.
 Conscia deliciis illa fuere tuis.
 Illuc mentis inops, ut quam furialis ⁱ Erichtho
 140 Impulit, in collo crine ^m jacente, ⁿ feror.
 Antra vident oculi ^o scabro ^p pendentia tofo,
 Quæ mihi ^q Mygdonii ^r marmoris instar erant,
 Invenio sylvam, quæ sæpe cubilia nobis
 Præbuit, & multâ textit opaca ^s comâ:
 145 At non invenio dominum sylvæque meumque:
 Vile solum locus est: ^t dos erat ille loci.
 Agnovi ^u pressas noti mihi cespitis herbas:
 De nostro curvum pondere gramen erat.
 Incubui; tetigique locum, quâ parte fuisti.
 150 ^x Grata prius lacrymas combibit herba meas.
 Quin etiam rami ^y positjs lugere videntur
 Frondibus: & ^z nullæ ^a dulcè queruntur aves.

INTERPRETATIO.

At cùm Titan se profert, & omnia secum, doleo somnos me dereliquisse tam citò. Me confero in specus, & silvas, tanquam silvæ & specus juvent. Illi fuerunt testes tuorum gaudiorum. Illic irrumpo amens, comâ sparsâ per cervices, ut quam Erichtho furibunda perculit. Oculi aspiciunt specus arcuatas tofo aspero, quæ mihi erant pro Mygdonio marmore: reperio sylvam, quæ sæpe suppeditavit nobis lectos, & obscura nos velavit multis

frondibus: at non reperio dominum & sylvæ & meum. Locus est terra aspernanda. Ille erat præstantia loci. Agnovi herbas proculcatas cespitis mihi cogniti: herba erat trita de nostro pondere. Incubui, & tetigi locum, quâ parte fuisti. Herba antè jucunda absorbet meas lacrymas. Quin etiam rami videntur dolere folijs amissis, & nullæ aves suaviter conqueruntur.

NOTÆ.

i Titan] Sol, ex Titanibus ortus.
 k Queror] Voluisset nempe diutius Phaonem suum in somnis amplecti.
 l Erichtho] Veneficijs famosa fuit Thesfala mulier, cujus nomen hîc pro quâlibet veneficâ positum.
 m Jacente] Sparsa, furentium more.
 n Feror] Hâc illuc disurro.
 o Scabro] Gall. raboteux. Angl. rugged.
 p Pendentia] Abrupto, & à naturâ cavato tofo facta.
 q Mygdonii] Phrygium intellige, quod pretiosissimum fuit: nam Mygdonia Phrygiæ est contermina, aut pars ejus, si Stephanò credimus.
 r Marmoris] Quamdiu tecum eras, scilicet.
 s Comâ] Arborum frondibus.

t Dos eras] Phaon meus pretium dabat loco.

u Pressas] Ubi Phaon & Sappho procubuerant, ibi herba erat proculcata. Affectus verò movent ejusmodi locorum commemorationes.

x Grata] Nunc verò ingrata, cùm tu absis.
 y Positis] Ingeniosè admodum luctus sui arbores, anni tempestate folia cæteroquin dimittentes, participes facit, ut suumaugeat. Illæ enim viriditate suâ spoliata, solitudinem. frigus, mæstitiamque inducere videntur.

z Nullæ queruntur] Adeoque maximus luctus, maximi enim doloris signum est silentium.

a Dulcè] Et verò etiam sua in cantu lugubri suavitas.

- Sola virum ^b non ulta piè mœstissima ^c mater
^d Concinit ^e Ismarium ^f Daulias ales ^g Ityn.
 155 ^h Ales Ityn, Sappho desertos cantat amores.
ⁱ Hactenus; tū ^k mediā cætera nocte silent.
 Est nitidus, vitroque magis perlucidus omni,
 Fons sacer; hunc multi numen habere putant;
 Quem supra ramos expandit aquatica ^l lotos,
 160 ^m Una nemus: tenero cespite terra viret.
 Hic ego cū lassos posuissē fletibus artus,
 Constitit ante oculos ⁿ Naias una meos.
 Constitit, & dixit, Quoniam ^o non ignibus æquis
 Ureris, ^p Ambracias terra ^q petenda tibi.
 165 ^r Phæbus ab excelso, quantum patet, aspicit æquor:
^s Actiacum populi ^t Leucadiumque vocant.

INTERPRETATIO.

Sola avis Daulias mater tristissima impiè ulta maritum, cantat Ityn Thracium. Avis celebrat Ityn, Sappho amores desitutos. Hactenus, reliqua tacent ut mediā nocte. Fons est sacer limpidus, splendidior omni vitro; multi arbitrantur huic habere Deum. Supra quem lotos aquatica, quæ sola sylvam efficit, porrigit ramos. Humum virescit molli cespite. Cū

ego huc misissem membra defessa luctibus, Naias una adstitit ante vultus meos. Adstitit & dixit, Quandoquidem non inflammatus es ignibus mitibus, tellus Ambrochias tibi est ad-eunda. Phæbus spectat è sublimi, mare, quantum porrigitur. Populi appellant Actiacum & Leucadium.

NOTÆ.

^b Non piè] Quia in eo ulciscendo filium Ityn patrie pulandum apposuit. Quā de re postea in Metamorph.

^c Mater] Progne est, Terei uxor, cujus fabulam vide in Metamorph. Philomelam verò sororem in lusciniā mutatam fuisse trita est fabula; sed hīc cum quibusdam aliis facit Ovid. qui Progenem dicit.

^d Concinit] Filii fata queritur.

^e Ismarium] Thracium; ab Ismaro monte Thraciæ. Pater enim Tereus rex fuit Thraciæ.

^f Daulias ales] Lusciniā avis, in quam mutata fingitur Progne. Quanquam, ut dixi, plerique, ipse etiam alibi poeta noster Philomelam in lusciniā. Progenem in hirundinem mutatam esse dicit. Vocatur verò Daulias à Dauliā Phocidis urbe, ubi etiam Tereum imperium tenuisse scribit Thucydides.

^g Ityn] Fuit Itys Terei ex Progne filius, quem ipsa, quod Philon. elæ forori vim intulisset, patri comedendum pposuit.

^h Ales] Progne in lusciniā mutata.

ⁱ Hactenus] Dixerat, nullæ queruntur aves; deinde tamen querelarum & luctus confortem sibi fecerat Progenem, seu lusciniā;

nunc omnino præter suam & lusciniæ vocem, aliā nullam in sylvā audiri negat.

^k Mediā] Quo tempore omnia silent & quiescunt.

^l Lotos] Arbor est in Africā, cujus fructu qui vescuntur, lotophagi dicti sunt. Tantæ autem dicitur esse fructus ille suavitatis, ut vix illinc abduci possint, qui eum semel gustaverint: patriæque oblivionem inducat.

^m Una nemus] Appositio. Dicit unam arborem, ramorum suorum vestitate, nemus efficere.

ⁿ Naias] Sunt Naiæ fontium Nymphæ.

^o Non æquis] Omnino, siquidem à Phaone relicta esset.

^p Ambracias] Alii habent Ambracia, Acarnaniā intellige, ad Ambracium finem positam; in quā urbs fuit Actium, quæ templum Appollini seu Phæbo sacrum habuit.

^q Petenda] Quamobrem dicitur postea.

^r Phæbus] Templum illi dicatum.

^s Actiacum] Ab Actio oppido.

^t Leucadiumque] A Leucade, nunc vicina insulā: quam olim Acarnaniæ adhæsisse, unamque simul eum illā peninsulam seu Chersonesum fecisse scripsit Strabo.

Hinc

Hinc se ^u Deucalion Pyrrhæ succensus amore

Misit, & illæso corpore pressit aquas.

Nec mora: ^x versus amor ^y * tetigit ^z lentissima Pyrrhæ

170 Pectora: Deucalion ^a igne levatus erat.

^b Hanc legem locus ille tenet, pete protinus altam

Leucada; nec saxo ^c defluisse time.

Ut monuit: cum voce ^d abiit: ego frigida surgo;

Nec gravidæ lacrymas continuere genæ.

175 Ibimus, ô Nympha, monstrataque saxa petemus.

Sit procul infano victus amore ^e timor.

^f Quicquid erit, melius quàm nunc erit: ^g aura subito:

Et mea ^h non magnum corpora pondus habent:

Tu quoque, mollis Amor, ⁱ pennas suppone cadenti:

180 Ne sim Leucadiæ mortua ^k crimen aquæ.

^l Inde ^m chelyn Phœbo, ⁿ communia munera ^o ponam:

Et sub eâ versus unus & alter erunt.

INTERPRETATIO.

Deucalion flagrans amore Pyrrhæ se hinc præcipitem dedit, & impulit aquas corpore inoffenso. Et statim, amor mutatus movit frigidissimum cor Pyrrhæ; Deucalion erat sanatus ardore. Ille locus habet hanc conditionem, adi sublimem Leucada sine morâ, nec reformida te misisse ex scopulo. Postquam tortata est, excessit cum voce; ego frigida erigor: nec palpebræ turgidæ cobibuerunt

lacrymas. Proficiscemur, ô Nympha, & adibimus scopulos indicatos. Metus recedat superatus amore furioso. Quicquid erit, erit jucundius quàm nunc: aura subito: & mea corpora non sunt multum gravia. Tu etiam, tener Cupido, submitte pennas ruenti: ne defuncta sim probrum aquæ Leucadiæ. Inde appendam Phœbo citharam, munera communia: & versus unus & alter inscribentur sub eâ.

NOTÆ.

^u Deucalion] Promethei fuit filius; à quo & Pyrrhâ uxore post diluvium reparatum dicitur genus humanum.

^x Versus] Mutatus: à Deucalione in Pyrrham conversus.

^y Tetigit] Ad amandum impulit.

* Tetigit lentissima Pyrrhæ] Naugerius habet, fugit lentissima merse.

^z Lentissima] Tardè ad amorem inclinationia, non amantia. Convitium est amatorum.

^a Igne] Amore.

^b Hanc legem] Ut qui ex illâ petrâ in mare sese immitteret, amoris flammâ levaretur.

^c Defluisse] In mare te dedisse.

^d Abiit] Naias, scil.

^e Timor] Se de saxo deijciendi.

^f Quicquid erit] Mortem sibi non vult ominari; sed eam tamen præsentī calamitate minùs molestam dicit.

^g Aura subito] Jam, quæsi sese in mare

mittere vellet, auram, quæ corpus sustineat, appellat, ut subeat.

^h Non magnum] Adeoque me facillè poteris sustinere.

ⁱ Pennas] Mos fuit, ut in Apollinis Actiæ sacrificio, fontem aliquem ex speculâ deijcerent, avertendæ numinis iræ gratiâ; quem tamen pennis instruebant, multisque naviculis excipere conabantur, ut postea servatum extra patrios fines mitterent. Ad illud jam alludit Sappho.

^k Crimen] Id est, invidiæ & infamiæ causa.

^l Inde] Postquam ex aquâ prodierim.

^m Chelyn] Per testudinem, seu Græcorum Chelyn, citharam intellige, ex testudine animali primo à Mercurio fabricatam.

ⁿ Communia] Fuit verò cithara, quam suam facit Sappho, quod versus lyricos ad eam cantandos componeret, etiam Apollinis ejus inventoris proprium gestamen.

^o Ponam] Appendam; sacra faciam.

P Grata

- ^p Grata lyram posui tibi, Phœbe, poëtria Sappho;
Convenit illa mihi, convenit illa tibi.
- 185 ^q Cur tamen Aëtiacas miseram me mittis ad oras,
Cum profugum possis ipse referre pedem?
Tu mihi Leucadiâ potes esse salubrior undâ;
Et formâ & meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes, ô scopulis undâque ferocior illâ,
- 190 ^r Si moriar, ^s titulum mortis habere meâ?
At quantò meliùs jungi mea pectora tecum,
Quàm poterant faxis præcipitanda dari!
^t Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu laudare solebas;
Visaque sunt toties ingeniosa tibi.
- 195 Nunc vellem ^u facunda forent: ^v dolor artibus obstat;
Ingeniumque meis ^x substitit omne malis.
Non mihi ^y respondent veteres in carmina vires:
^z Pleetra dolore tacent: muta dolore lyra est.
^a Lesbides ^b æquoreæ, nupturaque nuptaque proles;
- 230 Lesbides, ^c Æoliâ nomina ^d dicta lyra.

INTERPRETATIO.

Sappho vates memor tibi suspendi lyram, Phœbe: illa mihi apta est, illa tibi apta est. Cur tamen me ablegas in littora Aëtiaca, cum ipse possis retroagere pedem exulem? Tu mihi plus potes esse salutaris quàm aqua Leucadia: tu eris mihi Phœbus & pulchritudine & beneficiis. An potes, ô sævior faxis & aquâ illâ, dici causa meæ mortis, si peream? At quantò meliùs mea pectora poterant copulari tecum, quàm tradi dejicien-

da ex scopulis? Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu consueveras probare; & sunt visa tibi toties solertia. Nunc vellem deserta essent: mæror officit ingenio; & omne acumen obtusum meis malis. Antiquæ vires non mihi sufficiunt in carmina. Pleetra silent luctu: lyra muta est luctu. Lesbides marinæ, progenies nuptura & nupta; Lesbides, nomina celebrata lyra Æoliâ.

NOTÆ.

^p Grata] Quod tuo numine sim servata, grato animo recolens.

^q Cur tamen] Jam Phaonem Sappho alloquitur.

^r Titulum] Adeoque mortis meæ causa esse.

^s Hæc] Carmina.

^t Facunda] Ut reditum persuaderent.

^u Dolor] Dolorem dicit non finire ut artificiosa pangat carmina.

^x Substitit] Verè equidem necessitatem omnium inventorum matrem esse dicunt: at certè non omnis necessitas est inventrix. Necessitati sua est lex etiam & necessitas, ne certas quasdam metas transgrediatur, quas ultra adeò non acuit ingenium, ut contra illud retundat atque hebetet.

^y Respondent] Non mihi præsto sunt. Elegantissimè verò hîc illa est vox posita.

^x Pleetra] Pleetrum instrumentum est, quo chordæ fidesve pulsan-
tur.

^a Lesbides] Quas docuit & amavit puellas Sappho compellat. Hujus verò vocis repetitione non modò usus est Ovidius majoris affectûs declarandi, sed etiam Sapphûs, cui hæc figura fuit familiaris, imitandi causâ.

^b Æquoreæ] Quia insulares.

^c Æoliâ] Id est, Lyra Sapphûs Æoliæ, seu Lesbicæ: fuit enim Lesbos Æoliæ, Asiæ minoris regiunculæ, imò Æolicarum ferme urbium metropolis, ut scribit Strabo: unde & Æolicam linguam originem sortitam esse auctor est Dionysius.

^d Dicta] Celebrata.

Lesbydes,

- Lesbides, ^e infamem quæ me fecistis amata;
^f Definite ad citharas turba venire meas.
^g Abstulit omne Phaon, quod vobis antè placebat
 (Me miseram! dixi quàm modò penè, meus!)
 205 ^h Effice ut redeat: vates quoque vestra redibit,
 Ingenio vires ille dat, ille rapit.
ⁱ Ecquid ego precibus? ^k pectusne agreste movetur?
 An ^l riget? & ^m Zephyri verba ⁿ caduca ^o ferunt?
^p Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent:
 210 ^q Hoc te, si sapes, lente decebat opus.
 Sive ^r redis, puppique tuæ ^s votiva parantur
 Munera; quid laceras pectora nostra morâ?
 Solve ratem: Venus ^t orta mari, ^u mare præstet eunti;
 Aura dabit cursum; tu modò solve ratem.
 215 Ipse gubernabit residens in puppe Cupido:
 Ipse dabit tenerâ vela ^x legetque manu.
 Sive juvat longè fuisse ^y Pelasgida Sappho;
 (Non ^z tamen invenies, cur ego digna fugâ.)

INTERPRETATIO.

Lesbides dilectæ, quæ me præstitisti infamem, mitte accedere turba ad meas lyras. Phaon Me infelicem! quàm propemodum modò dixi, meus!) auexit omne quod vobis antea arridebat. Perficite ut revertatur, vates quoque vestra revertetur. Ille præbet vires ingenio, ille aufert. Ecquid promoveo precibus? Anne durum tangitur? An obfirmatur? & Zephyri rapiunt verba inania? Optarem ut abripiunt mea verba, reducerent tua vela.

Hoc opus, si sapes, tarde te decebat. Seu reverti cogitas, & dona votiva apparantur tuæ navi! quamobrem multas nostra pectora cunctatione! Tolle anchoras: Venus procreata mari, præbeat mare venienti. Ventus præstabit reditus; tu tantum tolle anchoras. Ipse Cupido sedens in puppi reget: ipse pandet & colliget vela molli manu. Sive placet longè effugisse Sappho Pelasgida; non tamen comperies, quamobrem ego digna fugâ.

NOTÆ.

^e Infamem quæ] Concubinas intelligit.
^f Definite] Quamobrem dicit versu sequenti.
^g Abstulit] Scilicet neque versus facere, neque eos lyra sociare, absente Phaone suo, dabat.
^h Efficite] Puellas easdem quas modò appellat.
ⁱ Ecquid ego] Scripti plerique Hæc quid ego, vel Ecquid ego; unus Hæc ego quid? Heinsius legit Sed quid ego hæc? prout sæpe offer aliique locuti sunt. Quæ quidem æstio mihi placeret.
^k Pectus] Phaonis, scil.
^l Riget] Duritiem suam servat.
^m Zephyri] Vent. Spirat verò Zephyrus occasione æquinoctiali.
ⁿ Caduca] Mea, scil. quæ Phaonis animam non possint melle.
^o Ferunt] Inania sunt.

^p Qui mea] Non frustrâ ferunt vela, qui venti frustrâ ferunt verba.
^q Hoc opus] Reditus.
^r Redis] De reditu cogitas.
^s Votiva] Quæ navi salvâ, teque reduce persolvantur.
^t Orta mari] Ex ejus spumâ formatam voluerunt poetæ.
^u Mare] Alii habent, mare præstet amanti; quod Heinso placuit; non mihi.
^x Leget] Contrahet.
^y Pelasgida] Græcam. Lesbamque: per universam enim Græciam vagos errâsse Pelasgos, nomemque suum plurimis dedisse auctor est Strabo, Hesiodum, Homerumque secutus.
^z Non tamen] Parenthesim, quam hinc deturbaverat Heinsius, huc revocandum judicavi.

^a O saltem miseræ crudelis epistola dicat:
220 Ut mihi ^b Leucadiæ fata petantur aquæ.

INTERPRETATIO.

O saltem epistola dura dicat miseræ: ut fata mihi quærantur aquæ Leucadiæ.

NOTÆ.

^a O saltem] Alii hoc saltem, eodem propè sensu: sed illud ex scriptis, cl. Heinſii testimonio, proculdubio est præferendum. Postremum verò hoc distichon, quod attinet, vix est ut pro legitimo agnoscat idem Heinſius: nec satis assequi, quid sibi velit, fatetur. Cur ita crediderit vir clarissimus certè non video: imo, absque hoc disticho epistolæ clausulam suam deesse, mihi qui-

dem videtur. Sensus profectò apertus est. Si, inquit, velis longè à me fugere, mones saltem, hoc huic malo remedium in aquis Leucadiis quæram.

^b Leucadiæ fata] Id est, Quæ per aquas absoluntur. In eas verò se immisit Sappho auctor est Strabo: quod quidem mihi loco est fabulæ.

EPISTOLA XVI.

ARGUMENTUM.

Paris, qui alio nomine Alexander dictus est, ob Helenam sibi à Venere promissam, navigat Lacedæmona: ubi à Menelao honorificè acceptus est. Menelaüs ad procurandam à reo relictam hæreditatem, in Cretam proficiscitur: atque interea, dum alias res agat, Helenam suam committit Paridi, seriòque bonum hunc illi hospitem commendat. Paris amator, hanc oblatam sibi opportunitatem minimè negligendam ratus, omnibus modis Helenam sollicitat, eidemque hæc epistolâ artificiosè amoris sui æstum significat, ab omnibus modis sese commendans virtutibus, quibus laudari amatores solent. Et, quia muliebrem esse sexum fragilem noverat, formæque gloriâ duci, nihil prætermittit Paris, quo conciliare sibi Helenæ animum possit, maritumque in contemptum ejus adducat. Suadet ergo fugam, quam facilius se Trojanis viribus posse confirmat.

PARIS HELENÆ.

HANC tibi ^a Priamides mitto, ^b Ledæa, salutem;
Quæ tribui solâ te mihi dante potest.
^c Eloquar? an ^d flammæ non est opus indice notæ;
Et plus, quàm vellem, jam meus ^e extat amor?

INTERPRETATIO.

Ego Priamides mitto tibi, ô filia Ledæ, hanc salutem, quæ potest mihi advenire te solâ prebente. Dicamne? An non est opus indice flammæ cognitæ, & amor jam plus apparet quàm cuperem?

NOTÆ

^a Priamides] Filius Priami.

^b Ledæa] Helena, filia Ledæ.

^c Eloquar] Anne opus est verbis tibi amorem meum patefacere? Deliberatione verò

utitur, ut paulatim, utpote in turpi causâ subdola obrepat oratio.

^d Flammæ] Amori jam tibi cognito.

^e Extat] Apertus, cognitus est.

- 5 Ille quidem malim lateat ; dum tempora dentur
 Lætitiæ mistos ^f non habitura metus.
 Sed malè diffimulo : quis enim celaverit ^g ignem,
 Lumine qui semper proditur ipse suo ?
 Si tamen expectas, vocem quoque ^h rebus ut addam ;
 10 ⁱ Uror : habes animi nuncia verba mei.
 Parce, precor, ^k fasso, nec vultu cætera ^l duro
 Perlege, sed formæ ^m conveniente tuæ.
ⁿ Jamdudum gratum est, quòd epistola nostra ^o recepta
 Spem facit, ^p hoc recipi me quoque posse modo.
 15 ^q Quæ rata sint, nec ^r te frustrà promiserit, opto,
^s Hoc mihi quæ suasit ^t mater Amoris iter.
 Namque ego divino monitu, ^u ne nescia pecces,
 Advehor : & cœpto non leve numen adest.

INTERPRETATIO.

Malim equidem ille tegatur, donec tempora concedantur non habitura timores conjunctos gaudio. Sed malè fingo : quis enim occulta-
 verit ignem, qui ipse semper detegitur splen-
 dore suo ? Si tamen cupis ut verba quoque
 rebus adjiciam, ardeo : habes voces indices
 meæ mentis. Ignosce, quæso, confitenti ; nec
 perlege reliqua vultu severo sed digno tuæ

pulchritudinis. Jamdudum juvat, quòd li-
 tera nostra accepta spem fovet, nec quoque
 posse accipi hoc modo. Quæ certa sint percu-
 pio, nec mater Cupidinis quæ me ad hoc iter
 compulsi, te incassum pollicita sit. Namque,
 ne ignorans impingas, ego advenio hortatu di-
 vino, & numen non parvum faciet ausibus.

NOTÆ.

^f Non habitura] Postquam cognovero me
 tibi non esse ingratum, teque uno & eodem
 amore teneri : si modò tanta me manet delecta-
 tio.

^g Ignem] Egregia amoris cum igne com-
 paratio.

^h Rebus] Quibus satis superque amorem
 meum prodidi.

ⁱ Uror] Amore ardeo.

^k Fasso] Mibi qui confessus sum amorem
 meum.

^l Duro] Difficili, irato, infenso.

^m Conveniente] Leni, facili.

ⁿ Jamdudum] Gall. Il y a long tems.

Angl. Long ago. Temporis habet rationem
 hæc vocula : at nonnunquam rerum de qui-
 bus agitur connexum, & consequentiæ ne-
 cessitatem notat. Quæ vis vocis & significa-
 tio meliùs sentitur quàm exprimitur. Lo-
 cus est in Terentii Eunusho, ex quo maximè
 quid ego velim cognosci possit. Ibi, de mere-
 tricula, sic ad Thrasonem loquitur Gnatho,

Quando illud, quod tu das, expectat atque
 amat,

Jamdudum amat te : jam illi facili sit quod
 doleat.

Jamdudum in nostro Ovidii loco sic resolvas,
 Statim mihi & valde gratum fuit ; mibique
 gratulatus sum : jamque gratum est, quòd
 apertè & statim gratum fuit.

^o Recepta] Metri causà eà voce usus est :
 cujus loco dicimus accepta.

^p Hoc] Quo epistola recepta.

^q Quæ] Ab Helenâ recipi, scilicet ; latum
 amoris exitum habere, &c.

^r Te] Helenam Paridi Venus promiserat,
 cum pro suâ pulchritudine judicium in mon-
 te Idæ tulisset.

^s Hoc] Quod tui videndæ & obtinendæ
 causâ in Græciam suscepi.

^t Mater amoris] Venus.

^u Ne nescia pecces] Sic intellige : Ne
 pecces, si nesciveris me divino instinctu, quid-
 quid in hac re conor, incipere.

- Præmia magna quidem, * sed non indebita, posco;
 20 Pollicita est thalamo te y Cytherea meo.
 Hâc duce z Sigæo a dubias à littore b feci
 Longa c Phereclêâ per freta puppe vias.
 Illa dedit faciles aurâs, ventosque secundos.
 In mare nimirum jus habet orta mari.
 25 d Perstet: &, ut pelagi, sic e pectoris adjuvet æstum:
 f Deferat in portus & mea g vota suos.
 h Attulimus flammâs, non hîc invenimus, illas.
 Hæ mihi tam longæ causâ fuere viæ.
 Nam neque tristis i hyems, neque nos huc appulit error:
 30 k Tænaris est classi terra l petita meâ.
 m Nec me crede fretum merces portante carinâ
 Findere: n quas habeo, Dî tueantur, opes.
 Nec venio Graias veluti spectator ad urbes.
 Oppida sunt regni divitiâ mei.
 35 Te peto; quam lecto pepigit Venus o aurea nostro.
 Te prius optavi, quàm mihi nota fores.

INTERPRETATIO.

Peto equidem magnam mercedem, sed non indebitam. Cytherea promissit te cubiculo meo. Hâc duce iter feci incertum ab orâ Sigæâ, per vastâ maria navî Phereclêâ. Illa præbuit aurâs lenes, & ventos faventes. Scilicet mari procreata habet potestatem in mare. Permaneat: & sic mulceat impetum cordis, ut multet impetum maris: & perducatur in portus suos mea optata. Adveximus illos ignes, non hîc reperimus. Illi fuerunt mihi

causa tam prolixi itineris. Nam neque sæva tempestas, neque error nos huc applicuit. Tellus Tænaris est quæsitâ meâ classi. Nec arbitrare me sulcare maria navî ferente mercimonia: Dî servent divitiâs, quas possides. Nec advebor tanquàm spectator ad urbes Græcas: urbes mei regni sunt splendidiore. Te quæro; quam formosa Venus pollicita est nostro toro. Te antè expetivi, quam mihi esses cognita.

NOTÆ.

x Non indebita] Quia à Venere promissâ, quò tempore maxima in ejus gratiam, à Junone & Minervâ, Paris contempsit.

y Cytherea] Venus, à Cytheris insulâ inter Cretam & Peloponnesum, quò primùm è mari emergens appulisse dicitur, ita dicta.

z Sigæo] Trojano, à Sigæo promontorio.

a Dubias] Scilicet in mari via non est trita.

b Feci] Dubiam à Trojâ in Græciam navigationem suscepi.

c Phereclêâ] Eo nomine, à Phereclo fabricatore appellatâ est navis, quæ Alexandrum vexit, quod ex Homero liquet.

d Perstet] Ut mihi hætenus, ita porro favet Venus.

e Pectoris æstum] Amorem.

f Deferat] Ad optatum exitum vota mea perducatur.

g Vota] Quæ erant ut Helenâ potiretur.

h Attulimus] Se dicit Trojæ, antè visam Helenam, ejus amore arsisse.

i Hyems] Tempestas. Ita & loquitur Horatius, itemque Virgilius.

k Tænaris] Laconia; à Tenaro promontorio.

l Petita] Id est, Deditâ operâ, propter te in hanc regionem iter direxi.

m Nec me] Neque etiam credas me, faciendæ mercaturæ causâ, per maria currere.

n Quas habeo] Quasi dicat, Nil mihi est opus, ut fiam dives, maris pericula subire: jam sunt amplissimæ, si modo Dî servaverint, opes paratæ.

o Aurea] Formosa, magnifica, munifica, &c.

Antè tuos animo vidi, quàm ^p lumine, vultus :

Prima fuit vultûs nuncia fama tui.

[^q Nec tamen est mirum, ^r si, sicut oporteat, arcu

40 Missilibus telis eminûs, ictus amo.

Sic placuit fatis : quæ ne ^s convellere tentes,

^t Accipe cum verâ dicta relata fide.

Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar :

Jam gravidus justo pondere venter erat.

45 Illa sibi ingentem visa est sub imagine somni,

Flammiferam pleno reddere ventre facem.

Territa confurgit ; metuendaque ^u noctis ^x opacæ

Visa seni Priamo, ^y vatibus ille, refert.

Arsuram ^z Paridis vates canit Ilion ^a igni :

50 ^b Pectoris, ut nunc est, fax fuit illa mei.

^c Forma vigorque animi, quamvis de plebe videbar,

Indicium ^d tectæ nobilitatis erant.

INTERPRETATIO.

Intuitus sum prius tuam faciem mente, quàm oculis ; fama fuit prima nuncia tuæ formæ. Nec tamen est mirum, si, ut par est, sagittis procul arcu emissis, vulneratus amo. Sic fata voluerunt ; quæ ne studeas infringere, accipe verba prolata cum certâ fide. Eram adhuc in matris utero, partu cunctante ; jam venter tumescebat justo onere. Illa visa est sibi sub specie somni emittere utero gravido tædam

maximam inflammatam. Tremefacta erigitur, & narrat Priamo seni somnia reformidanda noctis obscuræ, ille enarrat aruspiciibus. Aruspex respondet, Trojam flagraturam flammâ Paridis. Illa fuit fax pectoris mei, ut nunc est. Species, & vis animi, quamvis videbar de plebe, erant signum nobilitatis absconditæ.

NOTÆ.

^p Lumine] Oculis.

^q Nec tamen] Ab hoc versu 59 ad 143, ex omnibus scriptis codicibus centum & quatuor versus absunt, quos tanquam nothos non immeritò, neque hæc unâ causâ rejiciendos, plerique rejecerunt. Quamobrem camulo, discriminis causâ, inclusimus.

^r Si, sicut oporteat, arcu] Hæc sana non esse putat. clariss. Heinsius ; legitque sicut oportuit actum. Nihil mutavero. Sensus verò est, nihil mirum esse, si Cupidinis arcu & telis, eminûs, sicuti missilibus oporteat ictus, amet.

^s Convellere] Irrita facere.

^t Accipere] Id est, Audi quæ mihi dicta sunt, tibi que cum verâ fide refero. Digressio est, quâ causam & amoris sui originem est expositurus.

^u Noctis] Id est, Quæ per noctem in somnis viderat.

^x Opacæ] Obscuræ.

^y Vatibus] Ut somnii sensum scrutarentur, illudque interpretarentur.

^z Paridis] Prolepsis est ; nondum enim nomen illud habebat, qui ne quidem natus erat.

^a Igni] Quem patriæ ex suo amore, bello ideo inter Græcos Trojanosque concitato, intulit.

^b Pectoris] Id est, Amorem, quo uror, fax illa significabat. Vatum conjectionem invertit, ut de amore suo tantum facem illam interpretetur.

^c Forma vigorque] Hoc distichon post hujus epistolæ versum nonagesimum, rejicit clar. Heinsius. Quàm meritò hoc loco alienum dixerit, nullus, credo, non videbit.

^d Tectæ] Sub pastoris habitu latentis.

Est

- Est locus in mediæ nemorosis vallibus ° Idæ
^f Devius, & piceis ilicibusque frequens :
 55 Qui nec ovis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
 Nec patulo tardæ carpitur ore bovis.
 Hinc ego ° Dardaniæ muros excelsaque tecta,
 Et freta prospiciens, arbore nixus eram.
 Ecce pedum pulsu visa est mihi terra moveri.
 60 Vera loquar, ^h veri vix habitura fidem.
 Constitit ante oculos, actus velocibus alis,
 Atlantis magni ⁱ Pleionesque ^k nepos.
 Fas vidisse fuit ; fas sit mihi visa referre :
 Inque Dei digitis ^l aurea virga fuit.
 65 Tresque simul Divæ, Venus, & cum Pallade Juno
 Graminibus teneros imposuere pedes.
 Obstupui ; gelidusque comas erexerat horror.
 Cùm mihi, *Pone metum*, nuncius ^m ales ait.
ⁿ *Arbiter es formæ : certamina ° siste Dearum ;*
 70 ^p *Vincere quæ formâ digna sit una ° duas.*
 Neve recusarem, ^r verbis Jovis imperat : & se
 Protinus ætheriâ tollit in astra viâ.

INTERPRETATIO.

Est locus devius in vallibus frondosis mediæ
 Idæ, & confitus piceis & ilicibus, qui ne-
 que tondetur ore mitis ovis, nec capræ sec-
 tantis rupes, nec patulo ore lentæ vaccæ.
 Ego hinc prospectans mœnia, & domus sub-
 limes Trojæ, & maria, fultus eram arbore.
 Ecce tellus visa est mihi agitari ictu pedum :
 dicam vera, vix consecutura fidem veri.
 Nepos magni Atlantis & Pleiones impulsus
 alis celebribus substitit ante oculos. Fas mihi
 fuit spectasse ; fas sit spectata enarrare :

& baculus aureus fuit in manibus Dei. Et
 tres Deæ simul, Venus, & Juno cum Pallade,
 verbis immiserunt molles pedes. Dirigui, &
 horror frigidus arrexerat capillos. Cùm ala-
 tus nuncius mihi dixit, Depone timorem.
 Judex es pulchritudinis : finem impone li-
 tibus Dearum ; ut sit digna superare duas
 pulchritudine. Et ne abnuerem, jubet no-
 mine Jovis, & statim evēbitur in cœlum viâ
 ætheriâ.

NOTÆ.

e Idæ] Ida, mons fuit Phrygiæ, in quo
 Paris educatus fuit.

f Devius] Ad omni viâ tritâ remotus.

g Dardaniæ] Impropiè pro Trojâ urbe,
 regionem posuit.

h Veri] Hanc vocem pro vero, ut verum
 fortè sine necessitate supposuit Heinſius.

i Pleionesque] Fuit Pleione Nympha O-
 ceani & Tethyos filia, uxor Atlantis, Maïæ
 mater, ex quâ Maïâ Jupiter Mercurium
 suscepit.

k Nepos] Mercurius, ut pater ex proximè
 præcedente notâ.

l Aurea virga] Caduceum, Mercurii ges-

tamen, Gall. Son caduce. Angl. Mercury's
 wand.

m Ales] Mercurius, talaribus instructus,
 itemque galero, & virgâ pariter alatis.

n Arbiter] Paridis de triûm Dearum for-
 mâ, ut pulchriori Discordiæ pomum trade-
 retur, judicium notius est, quàm ut opus sit
 prolixam eâ de re fabulam huc transcribere.

o Siste] Paridis judicio standum statuerat
 Jupiter.

p Vincere] Pronuncia supple.

q Duas] Deas scil.

r Verbis] Mercurius Jovis nomine imperat,
 ut dicerem utra Dearum esset pulchrior.

Mens

Mens mea convaluit, subitōque ^a audacia venit :

Nec timui vultu ^t quamque notare meo.

75 ^u Vincere erant omnes dignæ : iudexque verebar

Non omnes ^x causam vincere posse suam.

Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat :

Hanc esse ^y ut scires, unde movetur amor.

Tantaque ^{*} vincendi cura est ; ingentibus ardent

80 ^z Judicium donis ^z sollicitare meum.

Regna ^a Jovis conjux, virtutem ^b filia ^c jactat.

Ipse ^d potens dubito, ^e fortis an esse velim.

Dulcè Venus ^f risit, Nec te, Pari, munera tangant ;

Utraque suspensi ^g plena timoris, ait.

85 ^h Nos dabimus quod ames : & pulchræ ⁱ filia Leda

^k Ibit in amplexus pulchrior ipsa, tuos.

Dixit ; & ^l ex æquo donis formæque probatâ,

Victorem cœlo retulit illa pedem.

INTERPRETATIO.

Anirus meus confirmatus est, & repente confidentia orta est : nec expari unam quamque spectare oculis meis. Omnes merebantur superare, & arbiter parebam non omnes posse tenere suam causam. Sed tamen una ex illis jam tunc magis placebat ; ut cognosceres hanc esse, à quâ amor ingeneratur. Et tantum est desiderium superandi ; flagrant corrumpere meum judicium præmiis maximis. Uxor Jovis

prædicat regna, filia virtutem. Ipse nescio, cupiamne esse opulentus, an virtute præditus. Venus suaviter arsit, nec te, inquit, moveant dona, Pari ; utramque sunt plena metûs solliciti. Nos exhibebimus quod diligas ; & filia formosæ Ledæ, ipsa formosior, veniet in complexus tuos. Dixit ; & illa, muneribus, & pulchritudine pariter approbatâ, retulit pedem victorem cœlo.

NOTÆ.

^s Audacia] Ut Dearum litem cognosceret, deque eâ sententiam ferret.

^t Quamque notare] Nudas verò vidisse eas fingitur apud Lucianum.

^u Vincere] Quia pulcherrima erat quælibet.

^x Causam] Vincere causam Latinum non esse annotavit Heinsius ; quanquam tenere causam bene dicatur.

^y Ut scires] Ut facillè esset scire.

^{*} Vincendi cura est] Dicit Deas maxime cupivisse singulas, ut pro suâ pulchritudine Paris judicaret.

^z Sollicitare] Imò corrumpere.

^a Jovis conjux] Juno.

^b Filia] Pallas seu Minerva.

^c Jactat] Quæ Paridi esset datura, si pro se judicaret, certatim ostentabat Dearum quælibet.

^d Potens] Ex regnis à Junone promissis, scilicet.

^e Fortis] Ex virtute quam Pallas offerebat.

^f Risit] Appositè, & ex Veneris ingenio & more istud.

^g Plena] Dicit Junonis & Palladis munera ea esse, quæ sine assiduo metu non possint retineri.

^h Nos dabimus] Egregiè verò Venus, quæ semper grata adveniens ; mox tamen pectus totum curis, timoribus, & omni mœrore implet.

ⁱ Filia Ledæ] Helena, Jovis & Ledæ filia.

^k Ibit] Id est, Illam tibi tradam.

^l Ex æquo donis] Hujus loci sensus est, Paridem donis, Helenâ scilicet à Venere promissâ, contentum fuisse ; eundemque Veneris pulchritudinem approbasse Janonique & Palladi prætulisse.

L

Interea

- Interea (credo, ^m versis ad prospera fatis)
 90 Regius agnoscor per ⁿ rata signa puer.
 Læta ^o domus nato ^p per tempora longa recepto;
 Addit & ad festos ^q hunc quoque Troja diem.
 Utque ego te cupio, sic me cupiêre puellæ;
^r Multarum votum sola tenere potes.
 95 Nec tantum regum natæ petiêre ducumque:
 Sed ^s Nymphis etiam curaue ^t amorque fui.
 At mihi cunctarum subeunt fastidia, postquam
 Conjugii spes est, ^u Tyndari, facta tui.
 Te vigilans oculis, animo te nocte ^x videbam,
 100 Lumina cum placido victa sopore jacent.
 Quid facies præsens, quæ nondum visa placebas?
 Ardebam; quamvis hic procul ^y ignis erat.
 Nec potui ^z debere mihi spem longius istam,
^a Cæruleâ peterem quin ^b meâ vota viâ.

INTERPRETATIO.

Interea (puto, fatis flexis ad lætiora) cognoscor filius regis per indicia certa. Regia festiva, filio recuperato per producta tempora; Troja annumerat quoque & hunc diem feriatis. Et ut ego te expeto, sic puellæ me expetiverunt; sola potes frui optatis multarum. Nec solummodo filicæ Regum & Dynastarum me cupiverunt; sed fui quoque cura & amor Nymphis. At contemptus omnium

mentem occupavit, Tyndari, postquam spes est indulta tui connubii. Experrectus intuebar te oculis; te nocte intuebar mente, cum oculi superati jucundo somno jacent. Quid præstabis præsens, quæ nondum aspecta placebas? Flagrabam, quamvis hæc flamma longè erat. Nec potui distineri diutius spe istâ, quin quærerem mea desideria viâ glaucâ.

NOTÆ.

^m Versis] Fata verò adversa fuerunt, cum regiâ domo ejectus inter pastores tenuissimâ fortunâ educaretur; atque adeò nunc versa sunt, cum ad patris regiam reducitur.

ⁿ Rata] Crepundia, scil. aliæque certa signa.

^o Domus] Priami regiam intellige.

^p Per] Pro post.

^q Hunc] Illum quo receptus fuit.

^r Multarum votum] Me, scil.

^s Nymphis] De Oenone suprà multa vidimus. Cæterum sua omnia egregiè, more amantium, extollit.

^t Amorque fui] Post hunc versum Palatinus & veteres editiones addunt,

Quas super Oenonen facies mutarer in orbem.

Nec Priamo est ad te dignior ulla nuptus.

Quos Ovidianos esse versus non dubito. Sed prior est mendosissimus, ac proinde uterque à nuperis editionibus jussus exulare, nî fallor; idque pessimo exemplo. Posteriori legendum est *Ate*. Noster alibi.

Aveneris facie non est prior ulla, tuâque. Heinsius.

^u Tyndari] Helena, Tyndari filia, ut vulgò credebatur. Vocativi casus.

^x Videbam] Videre credebam, aut fingebam.

^y Ignis] Helenam suum ignem vocat. Ita & Terentianus ille Parmeno ad dominum de Thaidè meretriculâ, *Accede ad ignem hunc.*

^z Debere spem istam longiùs] Id est, Spem mei amoris longiùs differre.

^a Cæruleâ] Per mare cæruleum.

^b Mea vota] Te Helenam, quam mihi exoptabam.

Troia

- 105 Troia cæduntur Phrygiâ pineta securi,
 Quæque erat æquoreis utilis arbor aquis:
 Ardua proceris spoliantur c Gargara sylvis;
 Innumerasque mihi longa dat Ida trabes.
 Fundatura citas flectuntur robora naves:
 110 Texitur & costis d panda carina fuis.
 Addimus e antennas, & vela sequentia malos:
 Accipit & pictos puppis f adunca s Deos.
 Quâ tamen ipse vehor, comitata Cupidine parvo,
 h Sponsor conjugii stat Dea picta sui.
 115 Imposita est factæ postquam manus ultima classi:
 Protinus i Ægæis ire k lubebat aquis.
 Et l pater & m genetrix inhihent mea vota rogando;
 Propositumque piâ voce morantur iter.
 Et soror n effufis, ut erat, o Cassandra capillis,
 120 Cùm p vellent nostræ jam dare vela rates;
 Quò ruis? exclamat: referes q incendia tecum;
 Quanta per has nescis flamma petatur r aquas.
 Vera fuit vates; dictos invenimus ignes:
 Et ferus in molli pectore flagrat s amor.

INTERPRETATIO.

Pineta Trojana absciuntur securi Phrygiâ,
 & arbor quæ erat apta aquis marinis: Gargara excelsa viduantur excelsis arboribus; & vasta Ida mihi præbet trabes sine numero. Incurvantur robora fundamenta datura navibus celeribus: & curva carina construitur suis lateribus. Adjicitur antennas, & vela comitantia malos: & puppis curva sumit Deos pictos. Dea tamen sponsor connubii, stipata parvo Cupidine erigitur picta navi, quâ ipse feror. Postquam manus novissima

admota est structæ classi, statim volebam vebi aquis Ægeis. Et pater & mater morantur mea desideria orando & retardant iter inceptum voce piâ. Et soror Cassandra, ut erat comâ sparsâ, cùm nostræ naves jam vel- lent pandere vela; Quò festinas? exclamat; revehes tecum incendia; ignoras quantus ignis quærat per has aquas. Vera fuit fatidica, reperimus flammâ prædictas, & amor sævus ardet in tenero pectore.

NOTÆ.

c Gargara] Mons & oppidum Troadis, in summitate montis Idæ.

d Panda] Curva.

e Antennas] Antenna lignum est illud malo transversum, cui vela alligantur.

f Adunca] Curva.

g Deos] Ex eo quòd ita Deos aliaque insignia in puppi locarent, multus fabulæ locus datus est.

h Sponsor] Venus est.

i Ægeis] Scilicet mare Ægæum Græciam Trojâ dividit.

k Lubebat] Pro hac voce quam clariss. Heinſius substituit, priscæ editiones jubebat aut jubebat habent. Atque Micyllus intel-

ligit Paridem à fatis jussu fuisse.

l Pater] Priamus.

m Genetrix] Hecuba.

n Effufis] Furentium, dolentium, & vaticinantium more.

o Cassandra] Paridis soror, quæ in concubitûs mercedem vaticinandi facultatem ab Apolline acceperat.

p Vellent] Inanimatis tribuit navibus quod animatorum est, quod Paridis fuit.

q Incendia] Fuit verò Helenæ raptus incendii Trojani causa.

r Aquas] Per mare Ægæum.

s Amor] Aliorsum Cassandrae sororis vaticinia detorquet.

- 125 Portubus egredior; ventisque ferentibus usus
 Applicor in terras, ^t Oebali Nympha, tuas.
 Excipit hospitio vir me tuus: hoc quoque factum
 Non sine consilio numinibusque Deūm.
 Ille quidem ostendit, quidquid ^u Lacedæmone totā
- 130 Ostendi dignum conspicuumque fuit.
 Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
 Lumina, nīl aliud, quo caperentur, erat.
 Ut vidi, obstupui; præcordiaque intima sensi
 Attonitus curis ^x intumuisse novis.
- 135 His similes vultus, quantum reminiscor, habebat,
^y Venit in arbitrium cūm ^z Cytherea meum.
 Si tū venisses pariter certamen in ^a illud;
^b In dubium Veneris ^e palma futura fuit.
^d Magna quidem de te rumor præconia fecit,
- 140 Nullaque de facie nescia terra tuā est.
 Nec tibi par usquam ^e Phrygiā, ^f nec solis ab ortu
 Inter formosas altera nomen habet.
 Credis & hoc nobis? ^g minor est tua gloria vero:
 Famaque de formā pænē ^h maligna tuā est.

INTERPRETATIO.

Solvo ē portibus; & potius ventis secundis appello ad tua littora, Nympha Oebali. Maritus tuus me accipit hospitio: hoc quoque factum non sine voluntate & numinibus Deorum. Ille quidem monstrat quicquid dignum monstrari, & insigne fuit, totā Lacedæmone. Sed nihil aliud erat mihi desideranti aspicere pulchritudinem celebratam, quo oculi detinerentur. Ut aspexi, stupescit hæsi; & percussus, ultima viscera expertus sum torfisse novis curis. Cūm Cytherea descendit in meum

judicium, habebat, quantum recorder, faciem huic parem. Si tu accessisses pariter in illam pugnam; palma Veneris ventura fuit in discrimen. Fama equidem magnis laudibus te celebravit, & nulla pars orbis est ignara formæ tuæ: me tibi usquam similis in Phrygiā, nec altera ab ortu Solis, famam consecuta est inter pulchras. Fidem etiam nobis adhibes in hac re? Laus tua est minor vero, & fama de pulchritudine tuā propemodum invida.

NOTÆ.

^t Oebali] Helena est sic ab avo Oebalo, Tyndari patre, cognominata.

^u Lacedæmone] In celebri illā Peloponnesi urbe regnavit Menelaus, Helenæ maritus.

^x Intumuisse] Libri habent intenuisse: quod, non sine causâ Heinsius, alique alienum huic loco judicârunt. Porro idem Heinsius mallet indoluisse.

^y Venit in arbitrium] Loquitur de famigerato illo de tribus Deabus judicio.

^z Cytherea] Venus, ob antea dictam rationem.

^a Illud] Quod deas inter de pulchritudine fuit.

^b In dubium] Ita & Terentius dixit, me

esse in tantum honorem. Sed usitatus est sextus casus in locis ejusmodi.

^c Palma] Notum eam arborem victoriæ fuisse indicium; non immerito, siquidem curvata validius in sublime nitatur. Ergo dicit Paris, quod Veneri certa non fuisset de pulchritudine victoria, si quarta ad judicium accessisset Helena.

^d Magna] Multum equidem tuam formam fama celebravit.

^e Phrygiā] Pro in Phrygiā.

^f Nec solis] Id est, Tibi non est similis.

^g Minor est] Minus, quam digna est, laudatur tua forma.

^h Maligna] Quæ parcè bene prædicat.

Plus

- 145 Plus ⁱ hîc invenio, quàm quod promiserit illa:
^k Et tuâ materiâ gloria victa suâ est.
 Ergo ^l arsit meritò, qui noverat omnia, Theseus!
 Et visa es tanto dignâ rapina viro:
 More tuæ gentis ^m nitidâ dum nuda ⁿ palæstrâ
 150 Ludis, & es nudis fœmina mista viris.
 Quòd rapuit, laudo: miror, quòd reddidit unquàm.
 Tam bona constanter præda tenenda fuit.
 Antè recessisset caput ^o hoc cervice cruentâ,
 Quàm tu de thalamis abstraherere meis.
 155 Te-ne manus unquam nostræ demittere vellent?
 Te-ne meo paterer vivus abire sinu?
 Si reddenda fores, ^p aliquid tamen antè tulissem:
 Nec Venus, ^q ex toto nostra fuisset iners.
 Vel mihi virginitas esset libata; ^r vel illud,
 160 Quod poterat salvâ virginitate rapi.
 Da modò te; quæ sit Paridi constantia, nosces.
^s Flamma regi flammæ finiet ^t una meas.
 Præposui regnis ego te; quæ maxima ^u quondam
 Pollicita est nobis nupta sororque Jovis.
 165 ^x Dumque tuo possem circumdare brachia collo,
 Contempta est virtus, Pallade dante, mihi.

INTERPRETATIO.

Plus hîc reperio, quàm quod illa pollicita sit: & laus tua est superata causâ suâ. Ergo Theseus, qui omnia perspicat, jure inflammatus est; & visa es præda digna tanto viro; dum nuda ludis more tuæ gentis in palæstrâ unctâ, & niella es immixta viris nudis. Probo quòd abstrahit, stupeo quòd restituit unquam: tam bona rapina fuit firmiter retinenda. Caput hoc priùs detractum esset collo sanguinolento, quàm tu avellereris de meis cubiculis. Manusne nostræ vellent unquam te remittere? Vivusne

finerem te excedere gremio meo? Si esses restituta, tamen aliquid priùs consecutus essem; nec Venus nostra fuisset omnino ignava. Vel virginitas mihi esset direpta, vel illud, quod poterat decerpi integrâ virginitate. Trade te modò; cognosces quæ sit firmitas Paridi. Solus ignis regi finem imponet ignibus meis. Ego te anteposui regnis, quæ maxima & uxor & soror Jovis nobis olim promisit. Et dummodo possem amplecti collum tuum lacertis, virtus spreta est, Pallade eam mihi exhibente.

NOTÆ.

ⁱ Hîc] Cùm video te.

^k Et tuâ] Id est, Et gloria tua ex pulchritudine minor est, quàm materia & pulchritudo ipsa.

^l Arsit] Tui amore correptus est: quâ de re in præcedentibus epistolis.

^m Nitidâ] Unctâ.

ⁿ Palæstrâ] Gall. La lute. Angl. The wrestling-ring. Ad illud verò studium se maxime adjugebant Laconici.

^o Hoc] Meum.

^p Aliquid tamen] Non te intactum, ut Theseus, remissem.

^q Ex toto] Penitus.

^r Vel illud quod] Oscula, puta.

^s Flamma regi] Postquam mortuus fuero.

^t Una] Solâ.

^u Quondam] Cùm de pulchritudine inter Deas judicavit.

^x Dumque] Modò ut. Gall. Pourvu que. Angl. Provided that.

- Nec piget; aut unquam stultè ^y legisse videbor;
 Permanet in ^z voto mens mea firma suo.
 Spem modò ne nostram fieri patiare ^a caducam,
 170 Te precor, ô tanto digna labore peti.
 Non ego conjugium generosæ ^b degener opto.
 Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.
^c Pliada, ^d si quæras, in nostrâ gente Jovemque
 Invenies: ^e medios ut taceamus avos.
 175 Sceptra parens Asiæ, quâ nulla beator ^f orâ,
^g Finibus immensis vix obeunda tenet.
 Innumeras urbes atque ^h aurea tecta videbis:
 Quæque suos dicas templa decere Deos.
ⁱ Ilion aspicias, firmataque turribus altis
 180 Mœnia, ^k Phœbeæ structa ^l canore lyræ.
 Quid tibi de turbâ narrem ^m numeroque virorum?
 Vix populum tellus sustinet ⁿ illa suum.

INTERPRETATIO.

Nec pœnitet, aut unquam videbor ineptè elegisse: animus meus perstat constans in desiderio tuo. Te oro tantùm, ne spem nostram finas esse inanem, ô merita quæri tanto labore. Ego non sum ignobilis, qui cupiam connubium nobilis: nec, crede mihi, eris inonestè uxor mea. Si exquiras, reperies Pleiadem, & Jovem in nostris stemmatibus; ut prætereamus avos medios. Pater trahat sceptra Asiæ,

quâ regione nulla opulentior, vix ambienda immensis finibus. Cernes oppida sine numero, & domos magnificas: & aedes quas fatearis decere Deos suos. Cernes Ilion, & muros suffultos excelsis turribus, positos ad sonum lyræ Phœbeæ. Quid tibi commemorem de populo & copiâ virorum? Vix illa terra fert suos incolâs.

NOTÆ.

^y *Legisse]* Elegisse: Cùm te potius quàm Junonis aut Palladis dond elegerim, nunquam stultè elegisse videbor.

^z *Voto suo]* Ut te conjugem babeam.

^a *Caducam]* Vanam.

^b *Degener]* Ignobilis. Aliàs degener est qui à majorum virtute descendit.

^c *Pliada]* Alii habent *Pleiada*. Hic verò Electra intelligitur, ex septem Pleiadibus Atlantis & Pleïones filiabus, una, ex quâ Jupiter Dardanum, qui, ut habet Virgil.

Dardanus Iliacæ primus pater urbis & auctor.

Ex quo, adeoque per Erichthonium, Troëm, illum, Laomedontem, Priamum, Paris genus ducebat.

^d *Si quæras]* Si in natales meos inquiras.

^e *Medios]* Qui modò recensiti reges fuerunt.

^f *Orâ]* Pro regione posita est.

^g *Finibus]* Propter immensa spatia, & longè remotos fines vix peragrandâ.

^h *Aurea]* Auro ornata; adeoque magnifica.

ⁱ *Ilion]* Urbem, Trojæ caput: nam Trojæ regio est, quæ etiam pro urbe ipsâ ponitur.

^k *Phœbeæ]* Jam suprâ Phæbum, seu Apollinem, cùm Neptuno, Trojanæ urbis conditorem vidimus.

^l *Canore]* Dicuntur ad Apollinis cantum saxa in opus exiliisse: cujus fabulæ accommodationem passim apud mythologos reperies.

^m *Numeroque virorum]* Quibus, scil. imperium nostrum Asiaticum suffultum est.

ⁿ *Illâ]* Asiatica, seu Trojana.

- * Occurrent denso tibi Troades agmine matres:
 p Nec capient Phrygias atria nostra nurus.
 185 O quoties dices, *Quam pauper* ^a *Achaïa nostra est!*
 Una domus ^r quasvis urbis habebit opes.
 Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere vestram.
 In quâ tu nata es, terra beata mihi est.
 s Parca sed est Sparte: tu cultu divite digna es.
 190 Ad ^t talem formam ^u non facit iste locus.
 Hanc faciem largis sine fine ^x paratibus uti,
 Deliciisque decet ^y luxuriare novis.
 Cùm videas cultum nostrâ de gente virorum;
 z Qualem Dardanidas credis habere nurus?
 195 Da modò te ^a facilem: nec dedignare maritum,
 Rure ^b Therapnæo nata puella, ^c Phrygem.
 Phryx erat & nostro genitus de sanguine, ^d qui nunc
 Cùm Dis potandas nectare miscet aquas.
 Phryx erat Auroræ ^e conjux, tamen abstulit illum
 200 Extremum noctis ^f quæ Dea finit iter.

INTERPRETATIO.

Matronæ Troades tibi obviam procedent spisso agmine; nec atria nostra continebunt nurus Phrygias. O quoties dices, Quam misera est nostra Achaïa! unica domus fruatur omnibus divitiis urbis. Nec mihi fas fuerit spernere vestram Spartem. Tellus in quâ nata es, est mihi felix. Sed Sparte est frugalis: tu merearis ornatum splendidum. Iste locus non aptus est ad ejusmodi pulchritudinem: hos decet vultus semper uti multis ornatibus, & affluere

novis deliciis. Cùm aspicias ornatum virorum de nostrâ natione; qualem arbitraris puellas Dardanidas habere? Præbe te tantum luxuriantem: nec aspernare maritum Phrygem, puella nata rure Therapnæo. Qui nunc cum Divis miscet nectare aquas bibendas, erat Phrygius, & procreatus de nostro sanguine. Maritus Auroræ erat Phrygius, tamen Dea quæ terminat viam ultimam noctis, illum rapuit.

NOTÆ.

o Occurrent] Honoris gratiâ.
 p Nec capiens] Cùm in regiam ad te excipiendum concurrent.
 q Achaïa] Peloponnesus est. Alibi pro Græciâ sumitur.
 r Quasvis] In unâ domo, quamcunque in nostrâ regione delegeris, unius Græcæ urbis opes invenire licet.
 s Parca] Ex institutis Lycurgi, dixit aliquis. Quasi verò ex illius institutis, qui mortuo Paride & post ejus mortem longo interjecto tempore, in lucem prodierit. Parca fuit Sparte, quia nec divites, adeoque nec sumptuosi Lacedæmonii, sicut Asiatici seu Trojani, qui suâ luxuriâ famosi facti sunt.
 t Talem] Qualis est tua, ô Helena.
 u Non facit] Non respondet. Indignus est iste locus, qui te talem habeat.

x Paratibus] Ornatibus, cultibus.
 y Luxuriare] Abundare, affluere.
 z Qualem] Multo pulchriorem, & splendidiorem.
 a Facilem] Exorabilem.
 b Therapnæo] Laconico; sunt exim Therapnæ agri Laconici non longè à Spartâ, ad flumen Eurotan.
 c Phrygem] Paridem intellige, qui Trojanus, adeoque Phryx fuit.
 d Qui nunc] Ganymedem intelligit, qui Troïis, Trojanorum regis filius, à Jove, in aquilam transmutato, raptus est; cui in deliciis, & pincernæ loco fuit.
 e Conjux] Titonus est. Laomedontis filius. Priamique frater.
 f Quæ dea] Aurora, scilicet; quæ noctem finit, diem inchoat.

- Phryx etiam ^g Anchises: ^h volucrum cui ⁱ mater amorum
 Gaudet in Idæis concubuisse jugis.
 Nec, puto, ^k collatis formâ Menelaüs & annis,
 Judice tē, nobis anteferendus erit.
 205 Non dabimus certē ^l focerum ^m tibi, clara fugantem
 Lumina, qui trepidos ⁿ à dape vertat ^o equos.
^p Nec pater est Priamo foceri de cæde cruentus;
 Et qui ^q Myrtoas ^r crimine signet aquas.
 Nec ^s proavō ^t Stygiâ nostro captantur in undâ
 210 Poma, neq̃ in mediis quæritur humor aquis.
 Quid tamen hoc refert, si te tenet ^u ortus ab illis?
 Cogitur huic domui Jupiter esse ^{*} focer,
 Heu facinus! totis indignus noctibus ille
 Te tenet; amplexu perfruiturque tuo.

INTERPRETATIO.

Anchises etiam erat Phrygius; cum quo mater amorum alatorum amat latus conseruisse in collibus Idæis. Nec arbitror, Menelaüs, specie et ætate comparatis, nobis erit præferendus, te judice. Non exhibebimus certè tibi focerum in fugam vertentem clarum Solem; qui avertat equos terribes à convivio. Nec pater est Priamo sanguinolentus de nece foceri, & qui

notet flagitio aquas Myrtoas. Nec poma ex- petuntur à proavo nostro in fluctibus Stygiis, nec aqua desideratur in mediis aquis. Quid tamen hoc interest, si illis satus te habet? Jupiter tenetur esse focer huic familiæ. Heu nefas! ille indignus te tenet totis noctibus, & usque gaudet tuo amplexu.

NOTÆ.

^g *Anchises*] Filius fuit Capys, adeoque ex stirpe regiâ Æneæ pater.

^h *Volucrum*] Quippe finguntur alatis.

ⁱ *Mater amorum*] Venus est, quæ cum Anchise in monte Idæ concubuisse, deinde Æneam peperisse, fingitur.

^k *Collatis*] *Formâ* & *annis* meis cum *formâ* & *annis* Menelaï comparatis, Menelaüs, credo, non erit nobis præferendus.

^l *Socerum*] *Qualis est Æneus, Menelaï pater*, supple.

^m *Tibi clara*] *Qui te cogat oculos avertere.* Ad Atrei. Menelaï patris factum alludit; qui, ut violati è Thyeste fratre tori sui injuriam ulcisceretur, ei proprios ejus filios epulandos apposuit. Cujus facinoris horrore Sol retrocessisse dicitur.

ⁿ *A dape*] Nefariâ, scil. qualis fuit illa Atrei.

^o *Equus*] Equis vehi Solis currum apud Poëtâs vulgatum est. Adedque *vertere equos*, est retrocedere.

^p *Nec pater*] *Sicuti Atreo Menelaï patri est pater Pelops, qui, ut Hippodamiâ potiretur, Oenomaum ejus patrem interfecit.*

Istud verò contra Menelaum Paris commemorat.

^q *Myrtoas*] Mare Myrtoum, quod pars est Ægæi, à Myrtilo Oenomaï aurigâ quem in illud Pelops præcipitavit, quidam dictum esse volunt, quos quidam Paridi servienti causâ hic sequitur Ovidius.

^r *Crimine*] In eo fuit Pelopis crimen, quòd Myrtilum bene meritum, & cujus operâ Oenomaum Hippodamiæ patrem curuli certamine vicerat, in mare præcipitaverit.

^s *Proavo*] *Sicuti Tantalus Pelopis patri*, supple; cujus apud inferos supplicium Menelaos pronepoti objicitur. Fingitur verò ille aquis tantum non submersus fugientia flumina captare, quæ ad extinguendam sitim attingere non liceat; pomisque circumstantibus inhiare, quæ comprehendere nequeat. Quæ de re Poëtæ ferunt multa.

^t *Stygiâ*] Styx inferorum fluvius esse dicitur, per quem Diî jurare soliti.

^u *Ortus*] Menelaüs, scilicet.

^{*} *Socer*] Omnino, si Menelao Helena Jovis filia nupta mansisset, ipsius Menelaï Jupiter focer fuisset.

At

- 215 * At mihi conspiceris positâ vix denique mensâ ;
 Multaque, quæ lædant, hoc quoque ^y tempus habet.
 Hostibus eveniant convivia talia nostris,
 Exuperior posito qualia sæpe mero.
 z Poenitet hospitii, cùm, me spectante, lacertos
 200 Imposuit collo ^a rusticus iste tuo.
 b Rumpor, & invideo (^c quid enim tamen omnia narrem ?)
 Membra superjectâ cùm tuâ veste fovet.
 Oscula cùm verò coràm ^d non dura daretis ;
 Ante oculos ^e posui pocula sumpta meos.
 225 Lumina demitto, cùm te tenet arctiùs ille :
 f Crescit & invito lentus in ore cibus.
 Sæpe dedi gemitus : & te, lasciva, ^g notavi
 In gemitu risum non tenuisse meo.
 Sæpe mero volui ^h flammam compescere : at illa
 230 Crevit ; & ebrietas ⁱ ignis in igne fuit.
 Multaque ne videam, ^k versâ cervice recumbo :
 Sed ^l revocas oculos protinus ipsa meos.
 Quid faciam dubito ; dolor est meus illa videre ;
 Sed dolor à facie major abesse tuâ.
 235 Quà licet & possum, luctor celare furorem :
 Sed tamen apparet dissimulatus amor.

INTERPRETATIO.

At agrè à me spectaris tandem mensâ admotâ : Et hoc quoque tempus habet plurima quæ offendant. Epulæ qualibus admittor sæpe vino apposito, admoveantur tales hostibus nostris. Piget hospitii, cùm me intuentem ille agrestis admovit brachia collo tuo. Crucior, & æmulo (quid enim tamen omnia referam ?) cùm calefacit artus tuos tunicis superstratis. Cum verò præberetis in meo conspectu suavia mollia, tenui pocula capta ante oculos meos. Dejicio oculos, cùm ille te urget plusculum : & cibus gravis crescit

in ore nauseante. Sæpe duxi suspiria ; & observavi, proterva, te non repressisse risum in suspirio meo. Sæpe volui coercere ignem vivo : at ille auctus est, ebrietas fuit ignis in igne. Et ne aspiciam multa, decumbo collo reflexo. Sed tu statim retrahis meos oculos. Incertus sum quid agam : piget illa cernere, sed major est dolor recedere à vultu tuo. Quatenus licet possum, conor occultare mentis impetum, sed tamen amor rectius cernitur.

NOTÆ.

* At mihi] Queritur quòd tantùm, vixque etiam tempore cænæ Helenam videre possit.

y Tempus] Quo cœna sumitur, scil.

z Poenitet hospitii] Id est, Nollem hospitium mihi cum Menelao esse.

a Rusticus iste] Menelaüs.

b Rumpor] Disrucior.

c Quid enim] Alii quid nunc. Alii aliter.

d Non du. a] Mollia & lasciva.

e Posui] Ne videret, scil.

f Crescit] Videtur crescere, quia præ dolore comedere non possum.

g Notavi] Adverti.

h Flammam] Amorem.

i Ignis] Vini calor amoris flammam acuebat.

h Versâ cervice] Id est, Cervice & capite in aliam partem verso, decumbo.

l Revocas] Id est, Facit forma tua, ut statim oculos ad te convertam.

Nec

- Nec tibi verba damus: ^m sentis mea vulnera, sentis:
 Atque utinam soli sint ea nota tibi!
 Ah quoties lacrymis venientibus ⁿ ora reflexi,
 240 Ne causam fletûs quæreret ^o ille mei!
 Ah quoties ^p aliquem narravi potus amorem,
 Ad vultus ^q referens singula verba tuos!
^r Indiciumpque mei ficto sub nomine feci.
^s Ille ego, si nescis, verus amator eram.
 245 Quin etiam, ut possem verbis ^t petulantius uti,
 Non semel ebrietas est simulata mihi.
^u Proditâ sunt (memini) tunicâ tua pectora laxâ,
 Atque oculis aditum nuda dedere meis;
 Pectora vel puris nivibus, vel lacte, tuamque
 250 Complexo matrem candidiora ^x Jove.
 Dum stupeo visis (nam pocula fortè tenebam)
^y Tortilis è digitis excidit ansa meis.
 Oscula si natæ dederas; ego protinus illa
 Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
 255 Et ^z modò cantabam ^a veteres ^b resupinus amores:
 Et modò per nutum ^c signa tegenda dabam.

INTERPRETATIO.

Nec tibi imponimus; sentis meas plagas, sentis. Atque utinam illæ sint tibi soli perspectæ! Ab quoties detorsi faciem lacrymis erumpentibus, ne ille peteret causam mei fletûs! Ab quoties potus commentus sum aliquem amorem, affingens singulas voces ad oculos tuos! Et me declaravi sub nomine commentitio. Ego ille eram verus amator, si ignoras. Quin etiam, ut possem procacius verba profundere, ebrietas non est mihi semel ficta. Aperta sunt (recordor) tua

pectora veste laxatâ, et nuda præbuerunt accessum meis oculis, pectora splendidiora vel nivibus intaminatis, vel lacte, et Jove complexo tuam matrem. Dum stupidus hæreo aspectis (nam fortè tractabam pocula) ansa flexuosa elapsa est meis digitis. Si oscula præbueras filiæ, ego statim gaudens illa sumpsi ab ore molli Hermiones. Et modò resupinus celebrabam veteres amores: et modò exhibebam per nutum indicia occultanda.

NOTÆ.

^m Sentis mea vulnera] Sci certò me tu amore teneri.

ⁿ Ora reflexi] Faciem aliò converti, ne lacrymas videret Menelæus.

^o Ille] Menelæus, cujus invidiosè nomen reticuit.

^p Aliquem] Puteanus & alii nonnulli habent juvenum. Se dicit aliorum exposuisse amores, ut suum aperiret.

^q Referens] Ut intelligeres me propter te, et tui amore incensum ea omnia dicere.

^r Indiciumpque] Me amare indicavi.

^s Ille] Cujus tibi amorem enarrabam.

^t Petulantius] Alii habent petulantibus; quod magis placeret.

^u Proditâ] Aperta, patefacta.

^x Jove] Cygni verò, naturâ candidissimi formam indutus, Lædam Helenæ matrem Jupiter vitia vit.

^y Tortilis] Anfas habebant in poculis intortas & implicatas.

^z Modò] Interdum.

^a Veteres] Veterum, qui amoribus inclauerunt.

^b Resupinus] Tanquam nimio mero correptus fuisset.

^c Signa tegenda] Signa, quibus amorem meum tibi declarabam, celanda omnibus, præsertim verò Menelæo marito.

Et comitum ^d primas Clymenen ^e Æthramque tuarum

^f Ausus cum blandis nuper ^g adire sonis.

Quæ mihi non aliud, ^h quàm formidare, locutæ,

260 Orantis medias ⁱ deferuere preces.

^k Dî facerent, magni pretium certaminis esses;

Teque suo victor posset habere toro.

^l Ut tulit ^m Hippomenes Schoeneïda ⁿ præmia cursûs,

Venit ut in ^o Phrygios Hippodamia sinus;

265 Ut ferus ^p Alcides ^q Acheloïa cornua fregit,

Dum petit amplexus, Deïanira, tuos;

Nostra per has leges ^r audacia fortiter isset:

Teque mei scires esse laboris ^t opus.

Nunc mihi nîl superest, nisi te, formosa, precari;

270 Amplectique tuos, si patiare, pedes.

INTERPRETATIO.

Ausus sum etiam nuper colloqui suavis verbis, Clymenen & Æthram primas comitum. Quæ mihi non aliud respondentes, quàm se timere, desituerunt medias preces rogantis. Dî annuerent esses præmium gravis pugnae, & victor posset te fovere suo lecto. Quemadmodum Hippomenes reportavit Schoeneïda præmium cursûs; quemadmodum Hippodamia

ivit in gremium Phrygium; quemadmodum servus Alcides elisit cornua Acheloï, dum cupit tuos complexus, Deïanira; nostra fortitudo strenuè certasset his conditionibus; & nosces te esse præmium mei laboris. Nunc nihil mihi est relinquit, o pulchra, nisi te orare, & amplecti tuos pedes, si sinas.

NOTÆ.

d Primas] Præcipuas & intimas.

e Æthramque] Hanc Thesei matrem fuisse scribit Hubertinus, quod tamen temporum ratio non finit. Adeoque hæc ab illâ Thesei matre alia est.

f Ausus cum] Alii habent Ausus sum.

g Adire] Ut sibi in suis amoribus opem ferrent.

h Quàm formidare, locutæ] Quæ, cum nihil mihi respondissent, nisi quoddâ dicerent se timere.

i Deseruere] Adeoque noluerunt ejus preces auscultare; multo minùs illi obtemperare. Sed alii habent desituere.

k Dî facerent] Utinam supple.

l Ut tulit] Quorundam sumit exempla, qui pro suis amoribus certarunt, quos fortiter se esse dicit imitaturum.

m Hippomenes] Hic fuit Macarei, vel, ut alii scribunt, Megarei filius, qui Atalantam Schoeni filiam, à Venere adjutus, quæ illi tria poma ex Hesperidum hortis

dedit, quorum pulchritudine puellæ cursum impedivit, cursu superasse traditur. Quæ de re postea in Metamorph.

n Præmia] Ipsam Atalantam, quæ se eâ lege in viri manus venturam sponsonderat, si à quopiam cursu vinceretur.

o Phrygios] Pelopis Pbrygi, qui Oenomaum Hippodamiæ patrem curuli certamine superavit.

p Alcides] Hercules est, à robore Græcâ etymologiâ sic dictus, ἀλκὴ enim robur est. Vel ab Alcæo avo, ut placet Herodoto.

q Acheloïa] Acheloï fluvii, qui cum Hercule pro Deïanirâ sibi promissâ pugnavit, à quo altero cornu in certamine multatus est.

r Per has leges] Ut pariter victori, tu, Helena, in matrimonium cederes.

s Audaciâ fortiter] Vossianus codex habet fortior: quod cl. Heinsio, mihi quoque placet. Alii victoria pro audacia.

t Opus] Victoriæ meæ præmium.

- O decus, ô ^a præsens ^x geminorum gloria fratrum;
 O Jove digna viro, nî Jove nata fores!
 Aut ego ^y Sigeos repetam te conjuge portus:
 Aut ego ^z Tænariâ contegar exul homo.
- 275 Hon mea sunt ^a summâ leviter ^b districta sagittâ
 Pectora: descendit ^c vulnus ad ossa meum.
 Hoc mihi (nam ^d repeto) fore ut à ^e cœleste sagittâ
 Figar, erat verax vaticinata ^f soror.
- ^g Parce ^h datum fatis, Helene, contemnere amorem:
 280 ⁱ Sic habeas faciles in tua vota Deos.
^k Multa quidem ^l subeunt: sed coram ut plura loquamur,
 Excipe me lecto nocte silente tuo.
 An ^m pudet, & metuis Venerem temerare maritâm,
ⁿ Castaque legitimi fallere jura tori?
- 285 Ah nimium simplex, Helene, ne rustica dicam,
^o Hanc faciem culpâ posse carere putas!
 Aut faciem mutes, aut sis non dura, ^p necesse est.
^q Lis est cum formâ magna pudicitiae.

INTERPRETATIO.

O bonos, ô gloria certa fratrum gemellorum!
 ô digna Jove marito, nisi esses Jove procre-
 ata! Aut ego revebar in portus Sigeos, te
 uxore; aut ego extorris sepeliar in terrâ
 Tænariâ. Mea pectora non sunt leviter
 vulnerata extremâ sagittâ: plaga mea per-
 rigitur ad ossa. Soror verò prædixerat hoc
 mihi (nam recorder) futurum ut confoderer
 à cœlesti sagittâ. Noli, Helene, spernere
 amorem inmissum fatis: sic suavis Dîs

propitiis tuis desideriis. Multa quidem suc-
 currunt: sed, ut plura proferamus in con-
 spectu, excipe me toro tuo nocte tacitâ. An
 pudet, & times violare Venerem conjuga-
 lem? & ludificare jura pudica lecti legiti-
 mi? Ab nimium rudis, Helene, ne dicam stu-
 pida, credis talem formam posse carere cri-
 mine! aut oportet immutes vultus, aut sis non
 crudelis. Gravis est discordia castitatis cum
 pulchritudine.

NOTÆ.

^a Præsens] Magnum, certumque. Hanc
 vocem nota; vim habet & dignitatem.

^x Geminorum] Castoris & Pollucis.

^y Sigeos] Trojanos; à Sigeo promonto-
 rio.

^z Tænariâ] Laconicâ, à Tænaro promont.

^a Summâ] Id est, Sagittæ tantum parte
 extremâ.

^b Districta] Vulnerata; sed vulnus leve
 indicat per se vox ista: quod notandum.
 Gall. Ce n'est pas une petite égratignure.
 Angl. It is not a slight scratch.

^c Vulnus] Amor.

^d Repeto] Recolo multa ex scriptis. Id
 est, In memoriam reduco.

^e Cœleste] Pro cœlesti antiquè metri ne-
 cessitate.

^f Soror] Cessandra, de quâ suprâ.

^g Parce] Noli.

^h Datum] Clar. Heinsius vellet ratum.
 Pro amore à rati necessitate arguit.

ⁱ Sic] Ita invenias Deos ad ea quæ opta-
 veris exorabiles, ut mihi nunc auscultaveris.

^k Multa] Quæ tibi scribam, supple.

^l Subeunt] In mentem veniunt.

^m Pudet] Me toro tuo excipere, scil.

ⁿ Castaque legit.] Maritalem Venerem hic
 versus interpretatur, An pudicitiam mari-
 talem violare metuis?

^o Hanc] Tuam, tam pulchram.

^p Necesse est] Malè verò cessit pulchritu-
 dini, si necessariò cum impudicitia con-
 juncta sit.

^q Lis est] — Rara est aded concordia formæ
 Atque pudicitia.

Jupiter

- Jupiter his gaudet, gaudet Venus, aurea ^r furtis.
 290 ^s Hæc tibi nempe patrem furta dedere Jovem.
^t Vix fieri, ^u si sunt vires in semine avorum,
^x Et Jovis & Lædæ filia, casta potes.
 Casta tamen tum sis, cum te mea Troja tenebit:
 Et tua sim, quæso, ^y crimina solus ego.
 295 Nunc ea peccemus, quæ ^z corrigit ^a hora jugalis:
^b Si modò promisit non mihi vana Venus.
 Sed tibi & hoc suadet ^c rebus, non voce, maritus:
 Neve sui furtis hospitis obstet, abest.
^d Non habuit tempus, quo ^e Cressia regna videret,
 300 Aptius, ^f ô mirâ calliditate virum!
 Ivit, & ^g Idæi mando tibi, dixit iturus,
 Curam ^h pro nobis hospitis, uxor, agas.
 Negligis absentis (testor) mandata mariti:
 Cura tibi non est hospitis ulla tui.
 305 ⁱ Huncine tu speres hominem ^k sine pectore ^l dotes
 Possesse satis formæ, Tyndari, nôsse uæ?

INTERPRETATIO.

Jupiter lætatur adulteriis. Venus splendida illis lætatur. Nempe hæc adulteria tibi fecerunt Jovem patrem. Filia Jovis & Lædæ vix potes fieri pudica si sit aliqua potestas in semine avorum. Pudica sis tamen tum, cum Troja te habebit: & ego solus precor sim tua flagitia. Nunc ea delinquamus, quæ hora conjugialis emendet: si saltem Venus non est mihi pollicita inania. Sed & maritus tibi est hujus auctor factis, non

verbis: & ne prohibeat adulteria sui, hospitis, peregrè est. Non habuit tempus commo-
 dius, quo adiret regna Græcensia: ô virum egregia astutiâ! Discessit, & profecturus dixit, Conjux, tibi præcipio curam geras hospitis Idæi pro nobis. Contemnis (juro) jussu viri absentis: nulla est tibi cura tui hospitis. Anne tu speres hunc hominem insusum posse satis cognoscere pretium formæ tuæ?

NOTÆ.

^r Furtis] Adulteriis.

^s Hæc] Jupiter verò furævo cum Lædæ concubitu Helenam genuit.

^t Vix fieri] Scilicet, ut fortes creantur fortibus & bonis, ita plerumquæ ex corvi malo ovo malus corvus nascitur.

^u Si sunt] Atque sunt certè ut plurimum, etiam quod ad mores attinet.

^x Ex Jovis & Lædæ] Utriusque adulterio.

^y Crimina solus] Cum nemine præterea pecces.

^z Corrigit] Faciet legitima, aut saltem refarciet. Duo habent corrigat: quod cl. Heinshius retinuit.

^a Hora jugalis] Pro matrimonio.

^b Si modò] Id est, Si saltem uxor esse mea debeas, sicuti à Venere mihi est pro-

missum: nec me illa deceperit.

^c Rebus] Quandoquidem, me hic secum relicto, discesseris.

^d Non habuit] Menelaum irridet, qui tali formâ conjugem secum reliquerit.

^e Cressia] Græcæ Insulæ.

^f O mirâ] Iriusio est Menelaus.

^g Idæi] Paridis; ab Idæ monte Phrygiæ sic dicti.

^h Pro nobis] Loco nostro.

ⁱ Huncine] Menelaum eum esse negat hominem, qui Helenæ pulchritudinem satis noverit æstimare.

^k Sine pectore] Sine sapientiâ. Ita & Horatius loquutus est de Tibullo; Tu non corpus eras sine pectore.

^l Dotes] Excellentiam, & præcium.

Falleris; ^m ignorat: nec, si bona magna putaret
Quæ tenet, externo crederet illa viro.

ⁿ Ut te nec mea vox, nec te meus incitet ardor;

310 Cogimur ^o ipsius commoditate frui.

Aut erimus stulti, ^p sic ut superemus & ipsum,

Si tam securum tempus abibit ^q iners.

Pæne suis ad te manibus deducit ^r amantem.

Uttere non vafri simplicitate viri.

315 Sola jaces viduo tam longâ nocte cubili;

In viduo jaceo solus & ipse toro.

Te mihi, meque tibi communia gaudia jūgant.

Candidior medio nox erit ^s illa die.

Tunc ego jurabo quævis tibi numina; meque

320 Adstringam ^t verbis in sacra ^u jura tuis.

Tunc ego, ^x si non est fallax fiducia nostrî,

Efficiam præsens, ut mea regna petas.

Si pudet; & metuis, ne me videre secuta;

Ipse reus sine te criminis hujus ^y agar.

325 ^z Nam sequar ^a Ægidæ factum, ^b fratrumque tuorum;

Exemplo tangi non ^c propiore potes.

Te rapuit Theseus: geminas ^d Leucippidas illi:

Quartus in exemplis enumerabor ego.

INTERPRETATIO.

Hallucinari; nescit: nec si crederet magna bona esse quæ possidet, illa committeret vèro peregrinū. Quamvis te nec mea verba, nec te meus amor urgeat, cogimur uti facilitate ipsius. Aut erimus stolidi, ita ut etiam ipsum vincamus, si opportunitas tum tuta prætereat inutilis. Perducit propemodum amantem ad te manibus suis. Uttere imperitiâ mariti simplicis. Sola decumbis lecto destituto nocte tam prolixâ: ipse etiam solus decumbis in lecto viduo. Voluptas communis copulet te mihi & me tibi. Illa nox erit

splendidior medio die. Tunc ego jurabo tibi quosvis Deos, & me obligabo vocibus tuis in jura sacra. Tunc ego, si fiducia nostrî non est mendax, præsens præstabo ut adeas nostra regna. Si pudet: & times ne videaris secuta me; ipse constituar reus hujus flagitii sine te. Nam imitabor admissum Ægidæ, & fratrum tuorum. Non potes moveri exemplo propiore. Theseus te abstulit; illi duas Leucippidas; ego quartus recensebor in exemplis.

N O T Æ.

^m Ignorat] Quod sit formæ tuæ pretium, scil.

ⁿ Ut] Quamvis.

^o Ipsius] Gronovianus absentis commoditate viri.

^p Sic ut] Adèò ut ipso Menelao finis stultiores.

^q Iners] Sine amoris affectu.

^r Amantem] Me, scil.

^s Illâ] Quâ jungemur, scil.

^t Verbis tuis] Jurando secundum eam quam præscripseris formulam.

^u Jura] Matrimonii, scil. quod nunquam dissolvam.

^x Si non est] Nisi fortè majora quàm possum exequi animo præsumo.

^y Agar] Alii ero. Id est, Volo hujus facti culpam omnem in me transferri.

^z Nam] Dicit se Helenam à se raptam fuisse velle fateri.

^a Ægidæ] Thesei, Ægei filii, qui te rapuit.

^b Fratrum] Castoris & Pollucis.

^c Propiore] Sunt verò fratres inter se maximè propinqui.

^d Leucippidas] Leucippi filias. Phœben & Elairam quâ de re postea plenius in Fastis.

Troia

- Troia * classis adest, armis instructa virisque:
 330 Jam † facient celeres remus & aura vias.
 Ibis Dardanias ingens regina per urbes;
 Teque novam credet vulgus adesse Deam.
 Quâque ‡ ferēs gressus, † adolebunt † cinnama flammæ,
 Cæsaque * sanguineam victima † planget humum.
 335 Dona pater fratresque, & cum genetrice sorores,
 † Iliadesque omnes, totaque Troja, dabunt.
 Hei mihi! pars à me vix dicitur ulla † futuri.
 Plura ferēs, quàm quæ litera nostra refert.
 Nec tu ° rapta time, ne nos fera bella sequantur;
 340 Concitet & vires Græcia magna suas.
 † Tot prius abductis, † ecquæ repetita per arma est?
 Crede mihi, † vanos res habet ista metus.
 Nomine ceperunt Aquilonis ° Erechthida Thraces:
 Et tuta à bello † Bistonis ora fuit.

INTERPRETATIO.

Classis Trojana munita armis & viris, hic est: Remus & ventus jam præstabunt iter expeditum. Incedes superba regina per oppida Trojana: & vulgus arbitrabitur te adesse novam Deam. Et quæ pedes movebis, immittent cinnamona in ignem: & victima macmata percutiet terram cruentam. Pater & fratres & sorores cum matre, & omnes Iliades, totaque Troja præbebunt munera. Hei mihi! vix pars ulla futuri narratur à

me. Pluribus cumulaberis, quàm quæ epistola nostra commemorat. Nec tu abrepta metue, ne sæva bella nos persequantur; & magna Græcia commoveat opes suas. Tæ antè ablatis, ecquæ revocata est per arma? Fidem mihi adhibe; res ista habet timores inanes. Thraces abstulerunt Erechthida nomine Boreæ: & regio Thracia fuit secuta à bello.

NOTÆ.

e Classis] Adeoque facilis discessus.
 † Facient celeres] Id est, Facient ut celeriter viam conficiamus.

g Ferēs gressus] Ibis.

h Adolebunt] In tuum bonorem, tanquam Dea cremabunt.

i Cinnama] Cinnamum & Cinnamomum frutex est, cujus corticis usus est etiam apud nos vulgaris. Gall. De la cannelle. Angl. The spice called cinnamon. Hic verò pro quovis odoramento positum est.

k Sanguineam] Postquam victimæ sanguis eam rotaverit, scilicet.

l Planget] Percutiet, cum in terram cadet.

m Iliadesque] Mulieres Trojanæ.

n Futuri] Id est, Bonorum & commodita-

tum, quæ tibi Trojæ tempore futuro evenient.

o Rapta] Si rapta, vel, postquam, rapta fueris.

p Tot] Puellis, scil. antehac raptis.

q Ecquæ repetita] Id est, Nulla repetita est.

r Vanas res] Id est, De nibilo & sine causâ istud metueris.

s Erechthida] Orithyiam. Erechthei Atheniensium regis filiam; quam cum Aquilo seu Boreas bonâ gratiâ non posset intrare, vi rapuit. Atque ex eâ Zethen & Calaïm suscepit, qui Argonautæ Harpyas fugaverunt.

t Bistonis] Thracia; à Bistonide palude, vel Bistonîa urbe, vel, qui eam condidit, Bistonis Martis filio.

° Phasida

- 345 ^u Phasida puppe novâ vexit * Pagasæus Iason :
 * Læsa nec est Colchâ Theffala terra manu.
 Te quoque qui rapuit, rapuit ^v Minoïda, Theseus ;
 Nulla tamen Minos ^z Cretas ad arma vocat.
 Terror ^a in his ipso major solet esse periclo :
 350 Quæque timere ^b libet, pertimuisse pudet :
^c Finge tamen, si vis, ingens consurgere bellum :
 Et mihi sunt vires : & mea tela nocent.
 Nec minor est Asiæ, quàm vestræ copia terræ ;
 Illa viris dives, dives abundat equis.
 355 Nec plûs ^d Atrides animi Menelaüs habebit,
 Quàm Paris ; aut armis antefendus erit.
 Pæne puer cæsis ^e abducta armenta recepi
 Hostibus : & ^f causam nominis inde tuli.
 Pæne puer vario juvenes certamine vici :
 360 In quibus ^g Ilioneus, ^h Deïphobusque fuit.
 Neve putes, non me nisi cominus esse timendum ;
ⁱ Figitur in jussu nostra sagitta loco.

INTERPRETATIO.

Jason Pagasæus abduxit Phasida navi novâ :
 nec terra Theffala vexata est manu Colchæ.
 Theseus qui te abstulit, abstulit Minoïda :
 Minos tamen nullos Cretas ciet ad arma.
 Trepidatio in his solet esse major ipso, discrimine :
 Et pudet reformidasse quæ libet reformidare.
 Pone tamen, si vis, bellum grave excitari :
 Et mihi vires suppetunt ; & mea arma officiant.
 Nec minores sunt opes Asiæ quàm terræ vestræ : illa opulenta viris, opu-

lenta abundat equis. Nec Menelaüs Atrides habebit plus audaciæ, quàm Paris, aut præferendus erit bello. Protemodum puer recuperavi armenta abacta, hostibus prostigatis ; & inde habui causam nominis. Protemodum puer superavi juvenes diversâ pugna : inter quos Deïphobus & Ilioneus. Et ne credas me non esse reformidandum nisi ex propinquo, sagitta nostra tangit locum appetitum.

NOTÆ.

^u Phasida] Medeam ; à Phasi Colchorum fluvio celeberrimo sic dictam.

^x Pagasæus] Theffalicus, à Pagasi Theffaliæ urbe, juxta quam Argo navis ædificata est, à quâ etiam propinquus sinus unde Jason navem solvit, Pagasæus dictus est.

* Læsa nec] Nec quisquam ex Colchis propter Medeam raptam adversus Theffalos bellum movet.

^y Minoïda] Ariadnen, Minois filiam.

^z Cretas] Qui in Græciam Ariadnen repetitum navigant, supple.

^a In his] Cum raptâ est aliqua puella.

^b Libet] Et pudet timuisse, quæ volumus timore, quanquam timenda non essent. Stul-

tum & ex ineptâ libidine esse metum illum innuit.

^c Finge] Pone. Gall. Supposez. Angl. Suppose.

^d Atrides] Atræi filius.

^e Abducta] A latronibus, dum ille in Idæ monte iter pastores ageret.

^f Causam nominis] Ille verò Græcâ etymologiâ Alexander ἀπὸ τοῦ ἀνδρός. Id est, à viro, & ἀλέγω, auxilior, dictus est.

^g Ilioneus] Vir fuit Trojanus, fortissimus, Phorbantis filius, Æneæ comes.

^h Deïphobusque] Paridis frater bellicosissimus.

ⁱ Figitur] Sese sagittandi peritiâ commendat.

Num

- Num potes hæc ^k illi primæ dare facta ^l juventæ?
 Instruere Atriden num potes ^m arte meâ?
 365 Omnia si dederis; nunquid ⁿ dabis Hectora fratrem?
 Unus is innumeri militis ^o instar habet.
 Quid valeam, nescis: & te mea robora ^p fallunt:
 Ignoras cui sis nupta futura viro.
 Aut igitur nullo belli repetere tumultu;
 370 Aut cedent ^q Marti ^r Dorica castra meo.
 Nec tamen indignor pro tantâ suinere ferrum
 Conjuge: certamen præmia magna movent.
 Tu quoque, si ^s de te ^t totus contenderit orbis,
^u Nomen ab æternâ posteritate feres.
 375 Spe ^x modò non timidâ, Dîs ^y hinc egressa secundis,
 Exige ^z cum plenâ munera ^a pacta fide.

INTERPRETATIO.

Anne potes illi tribuere hæc facinora primæ
 juventutis? Anne potes adornare Atriden
 peritiâ meâ? Quamvis omnia tribueris; num-
 quid tribues fratrem Hectorem? Is habet præ-
 stantiam militis innumeri. Ignoras quantissimâ
 & meæ vires te latent. Nescis cui viro sis
 futura conjux. Vel igitur nullo belli motu re-
 vocaberis; aut exercitus Græci vincentur à

Marte meo. Nec tamen ægrè feram ferrum
 corripere pro tantâ uxore: magna munera pug-
 nam cient. Tu quoque, si universus orbis cer-
 taverit propter te, consequeris famam ab æternâ
 posteritate. Tantum hinc profecta Diis propi-
 tiis, spe baud incertâ repose promissa præmia
 cum certâ fide.

NOTÆ.

k Illi] Menelao.
 l Juventæ] Meæ, scilicet.
 m Arte] Ad omne certamen peritiâ.
 n Dabis Hectora] Id est, Tam strenuum
 ut frater est.
 o Instar] Similitudinem notare hanc vo-
 cem dicunt Grammatici; at, nî fallor, præ-
 stantiam & dignitatem insuper habet: quod
 quidem hic etiam suum locum invenit.
 p Fallunt] Quæ sint ignoras.
 q Marti] Virtuti & viribus bellicis, Mars
 enim Deus belli.
 r Dorica] Græca: Pars pro toto.

e De te] Propter te; nam eam vim habet
 quoque præpositio de, exemplaque sunt ob-
 via.
 t Totus] Europam & Asiam intellige, quæ
 Helenæ causâ bello decennali collisæ sunt.
 u Nomen] Gloriam. Credere est enim
 pulcherrimam fuisse ob quam tantæ motæ
 lites.
 x Modo] Tantummodo.
 y Hinc] Ex Menelai domo.
 z Cum fide] Non dubitans quin omnia præ-
 stem.
 a Pacta] Tibi à me promissa.

EPISTOLA XVII.

ARGUMENTUM.

Helena, lectâ Paradis epistolâ, quasi offensa, primùm objurgat eum. Deinde, ut pudorem
 tuteatur, Paradis suasionem infringere conatur; ita tamen, ne omnino illius amorem negligere
 videatur. Et sic apertè ostendit muliebre ingenium varium esse, atque mutabile: juxta
 illud Ovidii in Arte amandi: Forsitan & primò veniet tibi licera tristis, Quæque roget,
 ne se sollicitare velis. Quod rogat illa, timet: quod non rogat, optat ut infes:
 M Postremò,

Postremò, Paridis voluptatem expletura, ut honestius, ita tutius visum est, si quid sit, non literis mandare, sed per Clymenem & Æthram, socias fidissimas agere. Idque cum fecissent, rebus compositis, una Trojam abierunt. Multi hanc epistolam non esse Ovidii contendunt, sed Sabini.

HELENA PARIDI.

- N**UNC oculos tua cum violârît epistola nostros:
 Non rescribendi gloria visa ^b levis.
 Ausus es hospitii ^c temeratis advenâ ^d sacris
 Legitimam nuptæ sollicitare fidem?
 5 ^e Scilicet ^f idcirco ventosa per æquora vectum
 Excepit portu ^g Tænaris ora suo?
 Nec tibi ^h diversâ quamvis è gente venires,
 Oppositas habuit regia nostra fores;
 Esset ut ^k officii merces ⁱ injuria tanti?
 10 Qui ^m sic intrabas, hospes an hostis eras?
 Nec dubito, quin hæc, cum sit tam justa, vocetur
 Rustica, judicio, nostra querela, tuo.
 Rustica sim sanè: ⁿ dum non oblita pudoris:
 Dumque ^o tenor vitæ sit sine labe meæ.

INTERPRETATIO.

Postquam tuæ literæ læserunt oculos nostros, gloria non respondendi visa est parva. Ausus es hospes, violatis sacris hospitii, labefactare fidem legitimam maritæ? Nempe eâ causâ regio Tænaris accepit portu suo te adductum per maria procellosa? Nec palatium nostrum habuit valvas tibi clausas, quanquam accederes

è natione peregrinâ, ut injustitia esset præmium tanti beneficii? Qui sic ingrediebaris, eras hospes an hostis? Nec dubito quin hæc querimonia, cum sit tam justa, dicatur ineptia judicio tuo. Sim profectò inepta, modo non immemor pudicitiae: & modò ordo meæ vitæ sit sine maculâ.

NOTÆ

Puteaneus margini adscriptos habet hos versus initio epistolæ,

*Sic mihi quæ legi, Pari non legisse liceret,
 Servarem numeros, sicut & ante, probæ.*

a Non]. Duplex potest esse sensus, qui tamen propè eodem redeat, prout voculam istam non ad rescribendi, vel ad levis retuleris.

b Levis] Parva.

c Temeratis] Violatis. Enimvero hospitii jura violat, qui hospitis uxorem adulterio corrumpere nititur.

d Sacris] Scilicet, Jovi & diis hospitibus sacra fiebant, in hospitii fanciendo fœdere.

e Scilicet] Ironiæ apta etiâ vocula.

f Idcirco] Ut me corrumperes.

g Tænaris] Laconica; à Tænaro promontorio, de quo jam sæpe.

h Diversâ] Remotâ, & quæ aliis moribus vivit. Barbarorum verò nomine alios omnes Græci contemnebant. Hospites Spartani præsertim odio habebant.

i Oppositas] Clausas. Regiâ non exclusus e.

k Officii] Communicati hospitii.

l Injuria] In adulterium sollicitationem intellige, quam beneficii mercedem Helepa arguit.

m Sic] Cum desiderio me abducendi.

n Dum] Dummodo. Gall. Pourvu qu'.

Angl. Provided that.

o Tenor] Seriem, continuationem, & cursum notat vox ista. Gall. Le cours de la vie.

Angl. The course of my life.

Si

- 15 ^p Si non est ^q ficto vultus mihi tristis in ore;
 Nec sedeo ^r duris ^s torva ^t superciliis;
 Fama tamen clara est: & adhuc sine crimine ^u lusi:
 Et ^x laudem de me nullus adulter habet,
 Quò magis admiror, quæ sit fiducia ^y cœpto;
 20 Spemque tori dederit quæ tibi causa mei.
^z An, quia vim nobis ^a Neptunius attulit heros,
 Rapta semel, videor bis quoque digna ^b rapto;
^c Crimen erat nostrum, si ^e delinita fuisset.
 Cùm sim rapta, meum quid ^d nisi nolle fuit?
 25 Non tamen è ^e facto fructum tulit ille ^f petitum:
 Excepto rediî passa timore nihil.
 Oscula ^g luctanti tantummodo pauca protervus
 Abstulit: ulterius nil habet ille mei.
^h Quæ tua nequitia est, non ⁱ his contenta fuisset:
 30 Dî melius! ^k similis non fuit ille tui.
 Reddidit ^l intactam; minuitque modestia crimen:
 Et juvenem ^m facti ⁿ poenituisse patet.

INTERPRETATIO.

Si species mihi non est severa in ore simulato; nec sum terribilis sævis superciliis; fama tamen est illustris, & jocata sum adhuc sine flagitio: & nullus stuporator habet gloriam de me. Quo magis stupeo, quæ sit fiducia auso; & quæ causa tibi præbuerit spem lecti mei. An, quia heros Neptunius nobis vim fecit, abducta semel, videor quoque digna bis abduci? Nostrum erat flagitium, si pellecta fuisset. Dum sim

ablata, quid fuit meum nisi nolle? Ille tamen non consecutus est ex cœpto præmium quæsitum: reverti nihil passa, si metum tollas. Tantum procax rapuit renitenti pauca suavia: ille nihil habet mei amplius. Quæ tua est protervia, non fuisset contenta his. Dî melius! ille tibi par non fuit. Restituit illibatam, & modestia leviozem fecit ejus culpam, & manifestum est juvenem poenituisse facinoris.

NOTÆ.

^p Si non est] Ad id quod primum ex vultus hilaritate conjici potest, Helena respondet. Testaturque se, quamvis festivam, castam tamen esse.

^q Ficto] Major non est profectò earum puellarum virtus, quæ tristitiam & severitatem nescio quam ridiculam affectant.

^r Duris] Quæ inexorabilem severitatem prædicent.

^s Torva] Terribilis.

^t Superciliis] In quibus præsertim severitatis & superbiæ sedes.

^u Lusi] Verbum amatorium. Alii habent vixi.

^x Laudem] Id est, De me non potest sese jactare.

^y Cœpto] Tuo, scil. qui me corrumpere queras.

^z An, quia] Tota hæc Helenæ ratio persuadere magis, quam dissuadere videtur.

^a Neptunus] Theseus, Neptuni nepos.

^b Crimen] Culpa.

^c Delinita] Thesei blanditiis capta, & ad ejus amorem perducta.

^d Nisi nolle] Per vim à Theseo se dicit abductam.

^e Facto] Raptu.

^f Petitum] Desideratum.

^g Luctanti] Mibi, scil. quæ ipsi resistebam.

^h Quæ tua nequitia] Gall. dicimus, *Mechant comme vous êtes*. Angl. *Wicked as thou art*.

ⁱ His] Osculis.

^k Similis] Ita ut tu es protervus & libidiniferosus.

^l Intactam] Non vitiatam. Quanquam non defuerunt qui aliter senserint.

^m Facti] Raptus.

ⁿ Poenituisse patet] Omnino, siquidem intactam sponte reddidisset: at verò vi magnâ repetentibus fratribus reddita est.

- Thesēa^o poenituit, Paris ut succederet illi;
^p Ne quando nomen non sit in ore meum?
 35 ^q Nec tamen irascor (quis enim succenset amanti?)
 Si modò, quem ^r praeferis, non simulatur amor.
^s Hoc quoque enim dubito: non quòd ^t fiducia desit
 Aut mea sit facies non bene nota mihi:
 Sed quia credulitas damno solet esse puellis;
 40 ^u Verbaque dicuntur vestra carere fide.
^x At peccant aliae; matronaque rara pudica est:
^y Quid prohibet raris nomen inesse meum?
 Nam mea quòd ^z visa est tibi mater idonea, cuius
 Exemplo flecti me quoque posse putes;
 45 Matris in ^a admissio ^b falsā sub imagine lusa
^c Error inest: plumā tectus adulter erat.
^d Nil ego, si peccem, possim nescisse: nec ullus
 Error, qui facti crimen obumbret, erit.
 Illa ^e bene erravit, vitiumque ^f auctore ^g redemit:
 50 Felix in culpā ^h quo Jove dicar ego?

INTERPRETATIO.

Poenituit Thesēum, ut Paris ille substitueretur, ne aliquando nomen meum non teratur ore hominum? Nec tamen succenso (quis enim succenset amanti?) si modò am. r quem indicas non fingitur. Nam de hoc etiam incerta sum: non quòd, confidentia absit, aut mea forma non sit mihi perfecta: sed quia facilitas solet esse de trimento puellis, & vestra verba dicuntur esse absque fide. At aliae delinquant, & matronae

paucæ sunt castæ. Quid obstat nomen meum esse inter paucas? Nam quòd mater mea tibi visa est apta, cujus exemplo credas me posse quoque moveri: error est in facto matris decepta sub ficta specie; stuprator erat velatus pennis. Ego, si delinquam, nihil possim ignorasse, nec ullus error erit, qui velet probrum admissi. Illa bene erravit, & compensavit stuprum auctore. Quo ego Jove beata vocer in crimine?

NOTÆ.

^c Poenituit] Interrogativè & quādam cum indignatione legendum.

^p Ne quando] Id est, Ut semper sinistris nominum rumoribus differar.

^q Nec tamen] Ecce, antea paciscentem verius quā resistētem Helenam, jam statim sese more muliebri prodentem.

^r Præfers] Indicās & prædicās.

^s Hoc quoque] Ego quoque dubito, ne forte amorem similes.

^t Fiducia desit] Id est, Non quod de formā meā diffidam.

^u Verbaque dicuntur] Fidelem haud ferme mulierē invenias virum. Terent.

^x At peccant] Quamvis fideles non sint viri, tamen, quasi essent, puellæ peccant. Obiectio est, quasi ex parte Paridis: dixerat verò ille, Lis est cum formā magna pudicitiae.

^y Quia prohibet] Responso est Helenæ

ad objectionem. Quid prohibet, inquit, me inter paucas pudicas recenseri?

^z Visa est] Dixerat verò Paris, Hæc tibi nempe patrem furta dedere Jovem.

^a Admissio] Adulterio.

^b Falsā] Cygni, scilicet.

^c Error] Cygnum enim esse eum credidit, qui fuit Jupiter.

^d Nil ego] Adeoque non pudicitiae securitatem, sed impudicitiae latibulum quaerit: qualis ingenii plurimas inveneris mulieres.

^e Bene] Feliciter. Sed vocis ambiguitas orationi subservit.

^f Auctore] Jove. Nullum dicit fuisse Ledaë crimen, quod ei è Jove vitium oblatum fuerit.

^g Redemit] Compensavit.

^h Quo Jove] Id est, Nullo. Paridem Jovem esse, quo crimen suum compensetur, negat Helena.

Quòd

- ¹ Quodd^k genus & proavos, & regia nomina jactas :
 Clara satis domus ^l hæc nobilitate sua.
 Jupiter ^m ut socii ⁿ proavus taceatur, & omne
 Tantalidæ Pelopis ^o Tyndareique decus ;
 55 Dat mihi Leda Jovem cycno decepta parentem ;
 Quæ falsam gremio credula fovit avem.
^p I nunc, & Phrygiæ latè primordia gentis,
 Cumque suo Priamum Laomedonte refer.
 60 Quos ego ^q suspicio ; sed, qui tibi gloria magna est,
^r Quintus, is à nostro nomine ^s primus erit.
^t Sceptra tuæ quamvis rear esse potentia Trojæ,
 Non tamen ^u hæc illis esse minora puto.
^x Si jam divitiis locus hic numeroque virorum
 Vincitur : at certè barbara terra tua est.
 65 Munera tanta quidem promittit epistola ^y dives,
 Ut possint ipsas illa movere Deas.
 Sed si jam fines vellem transire pudoris :
^z Tu melior culpæ causa futurus eras.

INTERPRETATIO.

Quodd^k prædicas gentem & proavos & nomina regia : hæc domus satis est illustris sua nobilitate. Quamvis Jupiter proavus socii præmittatur, & omnis honos Pelopis Tantalidæ, & Tyndarei ; Leda delusa cycno, quæ simplex calefacit sinu avem fictam, facit mihi Jovem patrem. I nunc & prolixè commemora initia generis Phrygiæ, & Priamum cum suo Laomedonte. Quos ego veneror : sed quintus, qui

tibi est magna gloria, is erit primus à nostro nomine. Quamquam arbitrer sceptrum tuæ Trojæ esse valida, non tamen credo hæc esse inferiora illis. Tametsi hic locus superetur opibus & numero virorum, at profectò terra tua est barbara. Literæ tuæ magnificæ equidem pollicentur tanta dona, ut illa valeant tangere ipsas Deas. Sed si maxime cuperem transgredi limites honestatis, tu futurus eras potior causa peccati.

NOTÆ.

ⁱ Quodd^k] Gall. Quant à cè que, Angl. As to that nobility.

^k Genus] Extractio.

^l Hæc] Mea.

^m Ut] Quamvis.

ⁿ Proavus] Vidè suprâ.

^o Tyndareique] Fuit Tyndareus Ledaæ maritus, dictusque adeo Helenæ pater.

^p I nunc] Quasi dicat, frustra genus tuum jactas.

^q Suspicio] Veneror.

^r Quintus] De Jove loquitur. Miror verò Hubertinum, qui quidem optimè ex Mythologis Paridis genealogiam scripsit, ejusque genus à Priamo, Laomedonte, Ilo, Troë, Erichthonio, Dardano, Jove repetit ; hunc verò, qui septimus est, quintum facit. Credendum est itaque, vel locum hunc corruptum est ; vel aliter quàm solet Nasonem Paridis avos recensuisse ; vel denique, de industria errantem feminam induxisse.

^s Primus] Quia pater. Eò verò optimè majorem suam facit dignitatem Helena, quò minùs à Jove distat : Ut maxime nostrorum quorundam stultorum hominiorum demirer ineptiam, qui quò plus à majoribus suis ætate & virtute sunt remoti, eò sibi majorem partem credunt nobilitatem. Egregiè verò, siquidem minùs ab illis remotissimis istorum socordiae lumen affulget. Virtus est, scilicet, minùs pravum videri !

^t Sceptra] Ad id respondet quod dixerat Paris, Sceptra parens Asiæ, &c.

^u Hæc] Nostra.

^x Si jam] Paridi concedit quidem ejus Asiam Græciâ opulentiorē, sed barbaram esse dicit.

^y Dives] Quæ divitias pollicetur.

^z Tu melior] Tuâ elegantia magis flecterer, quàm divitiis. Jam diu victa est, quæ sic loquitur.

- Aut ego perpetuo famam sine labe tenebo ;
 70 Aut ego te potius quam tua dona sequar.
 Utque ea non ipse no : sic acceptissima a semper
 Munera sunt, auctor quæ prætiosa facit.
 Plus multo est quod amas, quod sum tibi causa laboris ;
 Quod per tam longas spes tua venit aquas.
 75 Illa quoque apposta quæ nunc facis, b improbe, mensâ,
 (Quamvis c experiar dissimulare) noto.
 Cum modo me spectas oculis, lascive, k protervis ;
 Quos vix l instantes lumina nostra ferunt :
 Et modo suspiras : modo pocula proxima nobis,
 80 Sumis, m quaque bibi, tu quoque parte bibis.
 Ah quoties n digitis, quoties ego tecta notavi
 Signa supercilio o pæne loquente dari !
 Et sæpe extimui, ne vir meus illa videret :
 Non satis occultis erubuique notis.

INTERPRETATIO.

Vel ego tuebor semper nomen sine maculâ, vel ego potius te sequar quam tua munera. Et ut ea non contemno ; sic dona sunt semper gratissima, quæ auctor reddit pretiosa. Amplius est multo quod amas ; quod sum tibi causa laboris ; quod spes tua accedit per tam vastâ maria. Adverto etiam illa quæ nunc, proterve, agis, mensâ admotâ, quamvis coner dissimulare. Cum modo me aspicias oculis pro-

cacibus, luxuriose ; quos urgentes vix oculi nostri tolerant : modo gemis, modo capis pocula proxima nobis, & tu quoque bibis parte quâ bibi. Ah quoties adverti notas occultas exhiberi digitis, quoties supercilio propemodum & loquente ? Sæpe pertimui ne maritus meus illa cerneret ; & erubui signis non satis tectis.

NOTÆ.

a Semper] Gottorphanus quondam, pro quandoque, nonnunquam : quod clar. Heinio, non sine causâ, elegans visum est.

b Auctor quæ] Terent. de meretriculâ in Eunucho,

— Læta est, non tam ipso quidem

Dono, quam abs te datum esse : id verò serid triumphat.

c Plus multo] Ut me in tui amorem pellens, scil.

d Longas] Scilicet à Trojâ ad Peloponnesum, non est brevis via.

e Spectas] Tu me abducere sperans. Metonym.

f Illa] Quæ versibus sequentibus recenset.

g Nunc] Vide quo sensu hæc voce utatur,

de re præteritâ quidem loquens, sed præsentem quam facit.

h Improbe] Non hîc nefarium, aut sceleratum exposueris ; sed procacem, audacem, assiduum.

i Experiar dissimulare] Id est, Coner dissimulare me non intelligere.

k Protervis] Petulantibus, procacibus, & lascivis.

l Instantes] Nimirum quid velint declarantes, & quasi potentes.

m Quaque] Quâ parte.

n Digitis] Manu etiam amoris sui signa Paris dederat.

o Pæne loquente] Maxima est in oculis animi declaratio.

p Non satis occultis] Quia signis illis ipse etiam Menelaus Paridis amorem, imò & Helenæ culpam, cognoscere potuisset.

Sæpe

- 85 Sæpe vel exiguo, ^q vel longo murmure dixi,
Nil pudet hunc. ^r Nec vox hæc mea falsa fuit.
^s Orbe quoque in mensæ ^t legi sub nomine nostro,
 Quod deducta mero littera fecit, A M O.
 Credere me tamen ^u hoc oculo ^v renuente negavi.
 90 Hei mihi! jam didici ^x sic quoque posse loqui.
 His ego blanditiis, si ^y peccatura fuisset
 Flecterer: his poterant pectora nostra capi.
^b Est quoque (confiteor) facies tibi rara: potestque
 Velle sub amplexus ire puella tuos.
 95 Altera ^c vel potius felix sine crimine fiat,
 Quàm cadat ^d externo noster amore pudor.
 Disce ^e meo exemplo, formosis posse carere;
 Est ^f virtus placitis abstinuisse bonis.
 Quàm multos credas juvenes optare, ^g quod optas,
 100 ^h Qui sapiant? oculos an ⁱ Paris unus habes?

INTERPRETATIO.

Sæpe dixi, vel tenui, vel protracto murmure, Nihil pudet hunc, Nec hæc mea verba fuerunt falsa. Legi etiam in ambitu mensæ sub nomine nostro, A M O, quod littera exorata vino fecit. Negavi tamen me his fidem habere oculo abnuente. Hei mihi! jam docta sum posse quoque sic loqui. Ego moverer his blandimentis, si fuisset lapsura: pectora nostra poterant his deliniri. Est quoque tibi,

agnosco, species præstans: & puella potest velle venire in complexus tuos. Vel altera fiat potius beata sine culpâ, quàm noster pudor recidat amore peregrino. Disce meo exemplo posse vivere sine pulchris. Est virtus sibi temperasse à bonis placitis. Quàm multos juvenes arbitreris cupere, quod cupis, qui sibi temperent? An solus Paris habes oculos?

NOTÆ.

^q Vel longo] Quod est quodammodo admirantis & subirascentis.

^r Hunc] Paridem.

^s Nec vix] Quia pudore carebat Paris.

^t Orbe mensæ] In mensâ rotundâ.

^u Legi sub nomine] Postquam Helenæ nomen vino Paris scripserat, hanc nomini vocem supposuit Amo; ut intelligeret Helena se ab illo amari.

^x Hoc] Me à te amari.

^y Renuente] Nutu tibi respondente, & negante.

^z Sic] Oculorum nutu.

^a Peccatura] Si conjugii voluisset fidem fallere.

^b Est quoque] Respondet ad id quod dixit Paris, Nec puto collatus formâ Menelaius, &c.

^c Vel] Quantam vim habet hoc in loco

hæc vocula, quàmque prodit bene occultum Helenæ amorem?

^d Externa] Vari extranei, qui maritus non est.

^e Meo exemplo] Quæ licet non habeam maritum pulchrum, tamen eo sum contenta, ut exponit Hubertinus. Quod minimè placet. Tacitè indicat Helena se Paridis amore captam esse, cui per virtutem resistat.

^f Virtus] Maxima quidem, ut vix detur major, ex quo solenne illud Epicteti summi Philosophi, Sustine & Abstine.

^g Quod optas] Ejus concubitus, scil.

^h Qui sapiant] A me abstineant. Sapientia verò non angustos admodum posuit fines, cui vota impura sint licita.

ⁱ Paris unus] Unus Vaticanus, Pari solus. Plurimis suam dicit esse cognitam pulcritudinem.

- Non tu plus cernis: sed plus temerarius audes:
 Nec tibi plus cordis, sed magis ^k oris adest.
 Tunc ego te vellem celeri venisse carinâ,
 Cum mea virginitas mille petita procis.
 105 Si te vidissem, ^l primus de mille fuisses:
 Judicio veniam vir dabit ipse meo.
 Ad possessa venis ^m præceptaque gaudia serus:
 Spes tua lenta fuit; quod petis, alter habet.
ⁿ Ut tamen optarem fieri tibi Troia conjux,
 110 ^o Invitam sic me nec Menelaüs habet.
 Define ^p molle, precor, verbis ^q convellere pectus:
 Neve mihi, quam te dicis amare, ^r noce.
 Sed sine, quam tribuit sortem Fortuna, ^s tueri:
 Nec spoliū nostrī turpe pudoris habe.
 115 ^t At Venus hoc pacta est: & in altæ vallibus Idæ
 Tres tibi se nudas exhibuere Deæ:
 Unaque cum regnum, belli daret altera laudem;
^u Tyndaridos conjux, ^x tertia dixit, eris.
 Credere vix equidem cœlestia corpora possum
 120 Arbitrio formam supposuisse tuo.

INTERPRETATIO.

Tu non amplius visu polles, sed temerarius amplius audes. Nec tibi plus inest animi, sed plus linguæ. Ego vellem te tunc accessisse veloci navæ, cum mea virginitas quæsitā mille procis. Si te aspexissem, fuisses primus de mille. Ipse maritus ignoscet meo judicio. Accedis tardus ad voluptatem occupatam & correptam. Spes tua fuit tarda; alter possidet quod cupis. Quamvis tamen cuperem fieri tibi uxor Trojana, Menelaüs nec me ita retinet coactam. Omitte, quæso, la-

befactare verbis cor tenerum: neve mihi obesse quam profiteris te amare. Sed patere me servare conditionem quam Fortuna exhibuit, nec refer indecorum spoliū nostræ pudicitiae. At Venus hoc pollicita est, & tres Deæ ostendunt se tibi sine vestibus in vallibus Idæ excelsæ, & cum una polliceretur imperium, altera gloriam belli, tertia dixit, Fies maritus filiæ Tyndari. Vix equidem possum credere corpora cœlestia permisisse pulchritudinem judicio tuo.

NOTÆ.

^k Oris] Invercundiæ. Alii habent, sed magis oris inest.

^l Primus] Scilicet, ne quis ex procis offenderetur, si cui pater Helenam desponderet, consenserunt omnes, ut, quem vellet, cui ^e qui auxilio essent, ipsa eligeret.

^m Præceptaque] Antè occupata.

ⁿ Ut] Quamquam.

^o Invitam] Dicit se nec malè nec contra animi desiderium cum Menelao esse.

^p Molle] Ad amandum pronum.

^q Convellere] Commovere, labefactare, ab

officio deflectere, in tui amorem pellicere.

^r Noce] In crimen & dedecus me impellendo.

^s Tueri] Ut castè cum Menelao vivam.

^t At Venus] Respondet ad id quod dixerat Paris, Pollicita est Ithamò te Cytherea meo.

^u Tyndaridos] Helenæ. Videsis Paridis epistolam: quæ huic vicem præstet commentarii.

^x Tertia] Venus, scil.

7 Utque sit ^z hoc verum; certè ^a pars altera ficta est,

^b Judicii pretium quâ data dicor ego.

Non est tanta mihi fiducia ^c corporis, ^d ut me

Maxima, teste Deâ, dona fuisse putem.

125 Contenta est oculis hominum mea forma probari:

Laudatrix Venus invidiosa mihi.

Sed nihil ^e inficior: faveo quoque laudibus istis:

Nam mea vox quare, ^f quod cupit, esse neget?

Nec tu ^g succense ^h nimium mihi ⁱ creditus ægrè:

130 Tarda solet magnis rebus inesse fides.

Prima mea est igitur Veneri placuisse voluptas:

Proxima: ^k me visam præmia summa tibi:

Nec te Palladios, nec te Junonis honores

Auditis Helenæ præposuisse ^l bonis.

135 Ergo ego ^m sum virtus? ego sum tibi ⁿ nobile regnum?

Ferrea sim, si non ^o hoc ego pectus amem.

^p Ferrea, crede mihi, non sum: ^q sed amare repugno

Illum, quem fieri vix puto posse meum.

INTERPRETATIO.

Et quamvis hoc sit verum, certè pars altera est falsa quâ ego dicor facta merces judicii. Non mihi tanta est confidentia corporis, ut credam me fuisse maxima munera Deæ in judicio. Meæ pulchritudini satis est laudari oculis hominum. Venus approbatrix est mihi invidiosa. Sed nihil nego, probo etiam ista præconia. Nam quamobrem meus sermo inficietur esse quod optat? Nec tu vix creditus nimium mihi irascaris. Fides lenta solet tri-

bui magnis rebus. Ergo prima gaudia sione placuisse Veneri: altera, me visam tibi maxima munera: nec te prætulisse honores Palladios, nec te prætulisse honores Junonis bonis auditis Helenæ. Ergo ego sum tibi virtus? Ego sum splendidum regnum? Inhumana forem, si ego non diligam hunc tuum animum. Crede mihi, non sum inhumana; sed refugio illum diligere, quem arbitror vix posse fieri meum.

NOTÆ.

y Utque] Quamvis.

z Hoc] Quod de formâ Dearum judicaverit.

a Paris altera] Eorum quæ dicis, scil.

b Judicii] Quo Veneri palmam tulisti.

c Corporis] Quod ad pulchritudinem spectat, intellige.

d Ut me] Vide ut magis de formâ quàm de pudicitia sollicita sit, utque victam se tradat potius, quàm ab adultero tueatur.

e Inficior] Alii infirmo.

f Quod cupit] Esse pulchram, scil.

g Succense] Irascere. Enimvero istud etiam curaverit mulier pudica!

h Nimium mihi] Ex Paridis personâ loquitur, cum ipsum nimis ægrè creditum dicit,

quasi is ideo queri posset, quod sibi Helena non crederet.

i Creditus] De iis intellige, quæ de Helenâ prædicasse Venerem, Paris dicebat.

k Me visam] Me putatam & judicatam esse.

l Bonis] Pulchritudine, scil.

m Sum virtus] Hoc dicit, quia se virtutis à Pallade promissæ loco, Paris elegerat.

n Nobile regnum] Id est, Regni à Junone promissi loco.

o Hoc] Tuum, tale.

p Ferrea] Dura, inhumana, quæ amare nesciam.

q Sed] Illud verò sed nihil est. Atque etiam vix subdit.

Aut mihi^a sic visum est. Ego, cum dubitaret an iret,

Quamprimum, dixi, fac rediturus eas.

° Omine lætatus * dedit oscula: Resque, domusque,

160 Et tibi sit curæ^p Troicus hospes, ait,

° Vix tenui risum; quem dum compescere luctor,
Nil illi potui dicere, præter, ^r Erit.

Vela quidem^s Cretæ ventis dedit ille secundis:

Sed tu non ideo cuncta licere puta.

165 Sic meus hinc vir abest, ut me custodiat absens.

An nescis longas regibus esse manus?

Fama quoque^t est oneri; nam quod constantius ore

Laudamur vestro, justius^u ille timet.

Quæ^x juvat, ^y ut nunc est, eadem mihi gloria^z damno est:

170 Et melius famæ^a verba dedisse foret.

Nec, quod^b abest, hic me tecum mirare relictam;

Moribus & vitæ credidit ille meæ.

° De facie metuit, ^d vitæ confidit: & illum

Securum probitas, forma timere facit.

INTERPRETATIO.

Aut sic mihi visum est. Ego, cum incertus es-
set, an profisceretur, Fac, inquam, discedas
mox reversurus, Gaudens præfugio me de-
osculatus est: & inquit, Et res, & domus, &
hospes Trojanus sit tibi curæ. Vix repressi
risum; quem dum conor coercere, nihil potui
illi dicere, præter, Erit. Ille quidem expan-
dit carbasia Cretæ ventis propitiis. Sed tu
ne credas ideo omnia esse concessa. Maritus
meus ita hinc abest, ut absens me servet.

An ignoras manus longas esse regibus? Fama
quoque gravis est; nam quod certius celebra-
mur ore vestro, ille metuit justius. Gloria
quæ prodest, ut nunc est, eadem mihi est de-
trimento. Et aptius esset sefellisse famam.
Nec, quia procul est maritus, mirari me hic
tecum desertam: ille confusus est moribus & vitæ
meæ. Timet de formâ, vitæ credit; & in-
tegritas præstat illum tutum, pulchritudo cogit
metuere.

NOTÆ.

n Sic] Ut Menelaüs in Cretam profiscisce-
retur, causam esse justam. Quippe justam
fingebat adultera, quæ discedere maritum
cupiebat.

o Omine] Illo nempe, quod dixisset He-
lena, Quamprimum rediturus eas.

* Dedit] Mibi, scil.

p Troicus] Paris.

q Vix tenui] Quia ovem lupo concedere
Menelaüm sciebat.

r Erit] Curæ, scil. domus, & res, &
Troicus hospes.

s Cretæ] Id est, Ut in Cretæ iret.

t Est oneri] Me retinet, ne omnia quæ lu-
bens peccarem, audiam.

u Ille] Menelaüs, adeoque maritus qui-
libet.

x Juvat] Quia mihi amorem meum concilia-
vit.

y Ut nunc est] Maxima, ex pulchritudinis
laude.

z Damno] Quia per eandem ex pulchritu-
dine laudem & gloriam minus latere & pec-
care licet. Nihil enim ad rem dixisse viden-
tur commentatores.

a Verba dedisse] Ut nesciret famâ tanto-
pere viris placere Helenam.

b Abest] Menelaüs, supple.

c De facie] Quia pulchra sum, ne quis
mibi insidietur, metuit.

d Vitæ] Quam antea pudicè egi. Quan-
quam ratiocinatio hæc, Casta fuit, ergo
erit, cautione egeat; vixque possit certè
scire quisquam, quantumvis fuerint castæ
non paucæ, hæcne ap illa talis sit.

° Tempora

- 175 ^e Tempora ne pereant ^f ultro data ^g præcipis; utque
 Simplicis utamur commoditate viri.
^h Et libet, & timeo: ⁱ nec adhuc exacta voluntas
 Est satis; in dubio pectora nostra labant.
 Et vir abest nobis; & tu sine conjugè dormis:
 180 ^k Inque vicem tua me, te mea forma capit;
^l Et longæ noctes; & jam ferme ^m coimus:
 Et tu (ⁿ me miseram!) blandus; & una domus.
 Et peream, si non invitant omnia culpam:
 Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.
 185 Quod ^o malè persuades, utinam ^p bene cogere possis;
 Vi mea rusticitas excutienda fuit.
^q Utilis interdum est ipsis injuria passis:
 Sic certè felix esse coacta velim.
 Dum novus est, ^r potius cœpto pugnemus amori:
 190 Flamma recens parvâ sparsa resedit aquâ.
 Certus in hospitibus non est amor; ^s errat, ut ipsi;
 Cùmque nihil speres firmitus esse, ^t fuit.

INTERPRETATIO.

Suades ne opportunitas sponte exhibita dilabatur, & ut utamur facilitate crudeli mariti. Et cupio, & metuo, nec voluntas est adhuc satis explorata: corda nostra in incerto fluctuant. Et maritus nobis est absens & tu cubas sine uxore, & tua species vicissim me movet, & mea te; & noctes prolixæ, & jam verbis conjuncti fuimus; & tu (me infelicem!) comis, & una domus. Et inteream, si omnia non pelliciant ad crimen. Sed tamen ipsa detineor nescio

quo timore. Utinam queas bene cogere quod malè persuades, mea morositas per vim fuit persiganda. Nonnunquam injuria grata est ipsis injustitiâ affectis. Sic profectò per vim cupiam esse beata. Dum tener est, certemus potius adversus nascentem amorem: flamma nova disjecta, oppressa est pauculâ aquâ. Amor non est firmus in hospitibus: vagatur sicut & ipsi; & cùm credas nihil esse certius, fuit.

NOTÆ.

^e Tempora] Imò per illa amori indulgemus.

^f Ultro] Cùm vir meus excesserit.

^g Præcipis] Suades.

^h Et libet, &] Pudica mulier.

ⁱ Nec adhuc] Tutò ut peccaret sollicita erat.

^k Inque vicem] Vicissem, tu me, ego te.

^l Et longæ] Rationes enumerat, quibus in Paradisi vota trahebatur.

^m Coimus] Conjungimur. Nescio quos gradus enumerant, Videre, Colloqui, Tangere, &c.

ⁿ Me miseram] Istud dicit quæ contra rationis & pudicitiae leges sese sentit abripere.

^o Malè] Non honestè,

^p Bene] Ut mihi honesta sit excusatio. Illud verò unum plerumquæ quaerunt, non aliud.

^q Utilis] Quia & per injuriam sese excusant. Jam verò, cùm totam propemodum Ovidii artem in hac epistola videam, mirari eos subit, qui politissimum ejus opus ab alio ingenio ortum esse putent.

^r Potius] Ecce muliebrem mobilitatem; quâ etiam ad inflammandos viros utuntur.

^s Errat] Amor hospitum erro & levis est ut ipsi hospites, quibus certa non est sedes. Gall. Leur amour est volage. Angl. Their love is vagrant.

^t Fuit] Argutè, ut intelligatur nullum esse amorem. Alii tamen codices habent fugit.

^u Hypsipyle

- ^a Hyppisyle testis, testis ^x Minoïa virgo est;
In non exhibitis utraque ^y quæsta ^z toris.
195 Tu quoque dilectam multos, infide, per annos
Diceris Oenonen destituisse tuam.
Nec tamen ipse negas; & nobis omnia de te
Quærere, si nescis, maxima cura fuit.
Adde quòd, ut cupias constans in amore manere,
200 Non potes; ^a expediunt jam tua vela Phryges.
Dum loqueris mecum, dum noxa sperata ^b paratur,
Qui ferat in patriam jam tibi ^c ventus erit.
^d Curfibus in mediis ^e novitatis plena relinques
Gaudia: cum ventis noster abibit amor.
205 An ^f sequar, ut suades; ^g laudataque Pergama visam;
Pronurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno ^h volucris præconia Famæ,
ⁱ Ut probris terras impleat illa meis.
Quid de me Sparte poterit, quid Achæia tota,
210 Quid gentes Asiæ, quid tua Troja loqui?

INTERPRETATIO.

Hyppisyle est testis, virgo Minoïa est testis, utraque conquesta in lectis non datis. Tu quoque perfide peribiberis deseruisse tuam Oenonen amatam per multos annos. Nec tamen ipse diffiteris; & si ignoras, maxima cura fuit nobis omnia de te percontari. Adjice quod, quamvis desideres esse firmus in amore, non potes. Phryges jam adornant tua vela. Dum mecum sermocinaris, dum nox expectata apparatur, jam tibi aura veniet, quæ

te vehat in patriam. Desitues delicias plenas jucunditatis in mediis progressibus: noster amor excedet cum ventis. An me tibi dedam comitem, ut pellicis; & petam Pergama celebrata; & ero pronurus magni Laomedontis? Non ita sperno laudes celeris fama, ut illa adimpleat orbem meo dedecore. Quid Sparte poterit dicere de me, quid tota Achæia, quid populi Asiæ, quid tua Troja?

NOTÆ.

^a Hyppisyle] A fazione relicta.
^x Minoïa] Ariadne Minois filia.
^y Quæsta] Correctio est clariss. Heinssii. Vulgati codices habent *juncta*; alii *lusa*; alii *pacta*, *victa*, *juxta*, *juncta*, *ducta*, *jussa*.
^z Toris] Per torum fidem conjugalem intellige.
^a Expediunt] Qui discedant, scilicet, teque secum revocabant.
^b Paratur] Pro *parabitur*; sed major est vis, & melius res ipsa per tempus præsens declaratur.
^c Ventus] Quo secundo; hortantibus tuis proficisceris; neque, tametsi nolles, destituere cogeris.

^d Curfibus] Amoris voluptatibus. Metaphora ab aurigis.
^e Novitatis] Adeoque maxima, & jucundissima, quia non bene cognita, vixque delibata.
^f Sequar] Te, scil. Ad ea incommoda pergit, quæ sequentur, si cum Paridi aufugere malit.
^g Laudataque] Arte, scil.
^h Volucris] Cujus alæ pernices, uti quidem eam finxerunt poëtæ, Virgilius præsertim in illâ suâ magnificâ Famæ descriptione.
ⁱ Ut probris] Id est, Ut ea admittam, quibus me jure possit fama probris onerare, & infamem probare.

Quid

- Quid Priamus de me, Priami quid sentiet uxor;
 Totque tui fratres, Dardanidesque nurus?
 Tu quoque, qui poteris tibi me sperare fidelem?
 Et non exemplis¹ anxius² esse tuis?
 215 Quicumque Iliacos intraverit advena portus,
 Is tibi solliciti³ causa timoris erit.
 Ipse mihi quoties iratus, *Adultera*, dices!
 Oblitus⁴ nostro crimen inesse tuum;
 Delicti fies idem reprehensor & auctor.
 220 Terra, precor, vultus obruat⁵ ante meos.
⁶ At fruar Iliacis opibus, cultuque beato:
 Donaque promissis uberiora feram.
 Purpura nempe mihi, pretiosaque texta dabuntur:
 Congestoque auri pondere dives ero.
 225 Da veniam⁷ fallæ; non sunt tua munera tanti.
 Nescio quo tellus me tenet⁸ ista modo.
 Quis mihi, si lædar, Phrygiis succurrat in oris?
 Unde petam fratres, unde parentis opem?
 Omnia Medæ fallax promisit Iason:
 230 Pulsa est⁹ Æsoniâ num minùs illa domo?

INTERPRETATIO.

Quid cogitabit Priamus de me, quid conjux Priami; & tot tui fratres, & nurus Trojana? Tu quoque, quomodo poteris sperare me tibi fidelem, & non esse sollicitam tuis exemplis? Quicumque peregrinus subiërit portus Iliacos, is erit tibi causa metûs anxii. Quoties ipse insensus, mihi dices; Adultera! immemor flagitium tuum esse in nostro. Idem fies censor & auctor peccati. Telius, oro, prius defodiat faciem meam. At gaudebo divitiis Iliacis, & ornatu splendido; & con-

sequar munera majora pollicitis. Nimirum exhibebuntur mihi purpura, & splendida vestimenta, & ero opulenta pondere cumulado auri. Ignosce contenti, tua dona non sunt tanti. Nescio quomodo ista terra me retinet. Quis mihi opem ferat in terris Phrygiis, si offender? Unde arcessam fratres, unde auxilium patris? Iason mendax omnia pollicitus est Medæ: num illa minùs est ejecta domo Æsoniâ?

NOTÆ.

k Sentiet] Sentiat sex libri: unus habet *etisear*.

l Anxius] Quis verò sibi fidelem credat mulierem, quam ipse perfidiam docet?

m Tuis] Qui me à Menelao marito non divitias abstrahere.

n Causa timoris] Quia eo, quo tu huc ap-

pulisti, animo, eodem illum advenire credes.
 o Nostro crimen] Te uno & eodem crimine

meum reum esse.

p Antè] Quam, intellige, tu reprehendas meum delictum. Nam illud tantum metuit adultera, utcumque diffimulet.

q At fruar] Istud pollicitus erat Paris.

r Fallæ] Mibi ingenuè contenti, tua munera tanti non esse, ut hinc discedam.

s Ista] Laconica; solum patrium; cujus dulcedine capi cunctos alicubi canit Poëta.

t Æsoniâ] Domo Æsonis, qui fuit Iasonis pater.

Non

^a Non erat *Æetes*, ad quem despecta rediret:

Non ^x *Ipsea* parens, *Chalciope*que soror.

Tale nihil timeo: sed nec *Medea* timebat:

^z Fallitur augurio: spes bona sæpe suo.

235 Omnibus invenio, quæ nunc jactantur in alto,

Navibus ^b à portu lenè fuisse fretum.

Fax quoque me terret: quam se peperisse cruentam

Ante diem partus est tua visa parens.

Et vatium timeo monitus: quos igne *Pelaſgo*

240 *Ilion* arsuram præmonuisse ferunt.

Utque favet ^c *Cytherea* tibi, quia ^d vicit, habetque

Parta per arbitrium: bina tropæa tuum;

Sic ^f illas vercor: quæ, si tua gloria vera est,

Judice te causam non tenuere duæ.

245 Nec dubito, quin, te si prosequar, arma parentur.

Ibit per gladios (hei mihi) noster amor.

Non fera *Centauris* indicere bella coëgit:

^h *Atracis* ⁱ *Hæmonios* *Hippodamia* viros?

INTERPRETATIO.

Non erat Æetes, ad quem spreta reverteretur: non mater Ipsea & soror Chalciope. Nihil tale metuo, sed nec Medea metuebat. Spes bona sæpe decipitur omine suo. Comperies mare fuisse mite à portu omnibus navibus, quæ nunc agitantur in aperto mari. Fax quoque, quam sanguinolentam mater visa est partu emisisse ante diem puerperii, mihi terrorem incutit. Et metuo responsa vatium, quæ aiunt prædixisse Trojam flagratum ig-

ne Pelaſgo. Et quemadmodum Cytherea tibi est æqua, quia superior discessit, & consecuta est duo tropæa per judicium tuum; sic timeo illas, quæ duæ, si honor tuus non est fectus, causâ exciderunt te arbitro. Nec dubito, quin, si te comiter, arma controveantur. Hei mihi! noster amor feretur per enses. An Hippodamia Atracis adegit viros Hæmonios denunciare sæva bella Centauris?

NOTÆ.

^u *Non erat*] Erat quidem; sed ad quem accedere auderet *Medea*, non erat: quam accessisse, imò ipsum regno pulsum restituisse eam scripsit *Apollodorus*.

^x *Ipsea*] Hic maxime variant codices: unde corruptum locum esse licet conjicere; eò præsertim, quòd nullus, quòd quidem sciam, illo nomine hanc *Medeæ* matrem appellaverit. Reponendum itaque, ex *Hesiodo*, *Apollonio*, *Apollodoro*, *Hygino*, *Idya*: quæ est communis opinio; tametsi aliam nonnulli meminerunt.

^y *Sed nec*] Argutè profectò. Exemplo nihil metuentis *Medeæ*, si posse destitui dicit *Helena*.

^z *Fallitur*] Non ea eveniunt quæ bene speravimus; contra sæpe cedunt male omina.

^a *Alto*] In mari, procul à terris.

^b *À portu*] Hæc comparatione innuit, non esse statim primæ rerum speciei credendum.

^c *Cytherea*] *Venus*.

^d *Vicit*] Per te, qui ipsi pulchritudinis palmam detulisti.

^e *Bina*] De *Junone* & *Pallade*.

^f *Illas*] *Junonem* & *Palladem*.

^g *Si tua*] Si verum est quod ad tuam gloriam dicis, te, de pulchritudine, Dearum litem diremisse.

^h *Atracis*] *Atracæ*, seu *Atracia* *Thessaliæ* urbe oriunda, nisi fortè *Atracia* pro *Thessaliâ* generatim posita. Nam quod *Antonius Atracis* fluvii *Hippodamiam* filiam facit, nullibi potui reperire.

ⁱ *Hæmonios*] *Thessalos*: *Pirithoûm* scilicet, *Theseum*, *Herculem*, *Lapithas*: qui, ut vidimus in *Phyllide*, *Centauros*, in *Hippodamiæ* & *Pirithoi* nuptiis, mulieribus vim parantes partim interfecerunt, partim fugaverunt.

Tu

- Tu fore tam iustâ lentum Menelaon in irâ,
 250 Et geminos ^k fratres, Tyndareumque putas?
 Quod bene te iactas, & fortia facta recenses;
 A verbis facies diffidet ^l ista suis.
 Aptâ magis Veneri, quàm sint tua corpora Marti:
 Bella gerant fortes: tu, Pari, semper ama.
 255 Hectora, quem laudas, pro te pugnare iubeto:
^m Militia est operis altera digna tuis.
ⁿ His ego, si ^o saperem, pauloque audacior essem,
 Uterer; utetur, si qua puella sapit.
 Aut ego deposito ^p faciam fortasse pudore;
 260 Et dabo ^q conjunctas ^r tempore victa manus.
 Quod petis, ut furtim præsentes plura loquamur;
^s Scimus quid captes, colloquiumque voces.
 Sed nimium properas; & adhuc tua messis ^t in herbâ est.
 Hæc mora ^u sit voto forsan amica tuo.
 265 ^x Hactenus ^y arcanum furtivæ conscia mentis
 Littera jam lasso pollice ^z sistat opus.
 Cætera per socias Clymenen Æthramque loquamur,
 Quæ mihi sunt comites ^a consiliumque duæ.

INTERPRETATIO.

Tu arbitraris Menelaum, & fratres gemellos & Tyndareum futurum tardum in vindictâ tam iustâ? Quod magnifice te effers, & enumeras strenua facinora; iste vultus dissentit à suis vocibus. Tua corpora sint magis idonea Veneri, quàm Marti. Strenui sequantur arma, tu, Pari, semper ama. Fac Hector, quem celebras, pro te certet; altera militia est digna tuis laboribus. Ego, si saperem, & essem paulo cordatior uterer his: utetur puella, si qua sapit. Aut ego fortasse

utar pudore profligato, & aliquando superata porrigam manus connexas. Quod postulas, ut in conspectu quàm plura fabulemur, novimus quid quæras, & vocites colloquium. Sed nimium festinas, & tua messis est adhuc in herbâ. Forsitan hæc dilatio sit grata tuo desiderio. Hactenus epistola particeps animi secreti modum faciat operi furtivo pollice jam defesso. Aperiamus reliqua per socias Clymenen & Æthram, quæ duæ sunt mihi comites & consilium.

NOTÆ.

^k Fratres] Meos, Castorem & Pollucem.
^l Ista] Quæ amorem, non bellum, præ se fert.
^m Militia] Amoris scil. Enimvero Militat amoris amans, & habet sua castra Cupido.
ⁿ His] Operis, scil.
^o Saperem] Si mihi & voluptati meæ consulerem, remque meam facere vellem.
^p Faciam] Tuis bonis, & in amoribus, tuâ operâ utar. Sed unus & alter codex venustè habent sapiam.
^q Conjunctas] Quales eorum solent esse, qui sese dedunt & submitunt.
^r Tempore] Aliquando, tandem.
^s Scimus] Difficile non fuit, cum dixerit Paris.

Excipe me lecto, nocte silente, tuo.
^t In herbâ] Adeoque tempus ejus remotum. Metaphoræ verò sensus apertus est.
^u Sit] Pro erit. Vides muliebri ingenium, & quàm bene Ovidio perspectum fuerit.
^x Hactenus conscia] Cui hactenus mentis meæ secreta commisi. Hæc omnia ex Amandi arte.
^y Arcanum opus] Secreta scribendi officium.
^z Sistat] Finiat.
^a Consiliumque] Quibus adeo omnia licet tutò concredere. Scilicet, ut multa alia, per internuncios meliùs geruntur res istæ.

EPISTOLA XVIII.

ARGUMENTUM.

Helleponticum mare septem tantum stadiis Europam ab Asia dividit. Sestos in Europa, Herus patria, & Abydos in Asia, ex qua fuit Leander, oppositæ urbes sunt. Cum autem Leander Abydenus Sestiam puellam Hero miser deperisset, per Hellepontum natu ad eam natare consueverat. Sed maris tempestate interclusus, jam præteritis septem diebus, ad amicam Hero, per audacem nautam ad tempestatem Seston navigantem, hanc epistolam misit: in qua primùm amorem suum fœdus & stabilem esse ostendit. Deinde quærit, quid natandi facultas ob fœvæcissimum maris æstium ei sit oblata. Denique vult polliceri, se brevis venturum: & quamvis mare non fuerit tranquillum, se tamen periculis potius vitam suam commissurum, quàm illius juvenis conspectu atque colloquio cariturum.

LEANDER HERONI.

- M**ITTIT^b Abydenus, quam^c mallet ferre, salutem,
^d Si cadat ira maris, ^e Sesta puella, tibi.
 Si mihi Di^f faciles & sunt in amore^g secundi,
^h Invitis oculis hæc mea verba leges.
 5 Sed non sunt faciles: nam cur mea vota morentur,
ⁱ Currere me^k notâ nec patiantur aqua?
^l Ipsa vides cœlum pice^m nigrius; & freta ventis
 Turbida, perque cavas vix adeunda rates.
 Unus, & hic audax, à quo tibi litera nostra
 10 Redditur, è portu navita movit iter.

INTERPRETATIO.

Puella Sesta, Abydenus mittit tibi salutem, quam præcipere ferre, si impetus maris remitteret. Si Di sunt mihi benigni & propitii in amore, leges hæc mea verba oculis reluctantibus. Sed non sunt benigni: nam

cur desineant mea vota; nec fiant me natare aqua effusa? Ipsa cernis cœlum obscurius pice, & maria turbata ventis, & vix tangenda navibus. Unus nauta, & hic audax, à quo epistola nostra tibi exhibetur, solvit à portu.

NOTÆ.

^b Abydenus] Leander, ex Abydo urbe.
^c Mallet] Malit meliùs ad verbum sequens cadat responderetur.
^d Si cadat] Si fluctus maris, seu tempestas sedata fuerit.
^e Sesta] Mallet: clar. Heinsius Sesti, sicut alibi Lesbî, si per antiquos libros liceret. Non immenid: certè; nam aliud hujusce formationis nomen haud facillè invenias. Statio Hero Sestias dicitur, quem Sestiam etiam analogicè dixeris. Ceterum in Puteaneo codice, manu recentiore legebatur hoc distichon, cujus loco excerpta Doussæ.

Quam cuperam solitas, Hero; tibi ferre per undas.
 Accipe Leandri, dum venit ipse, manum.
^f Faciles] Exorabiles & propitii.
^g Secundi] Fœvæcissimi.
^h Invitis] Ita ut, quod opto, maluerit me, quam epistolam videre.
ⁱ Currere] Natare.
^k Nota] Effusa.
^l Ipsa vides] Vide verò quàm aptè Poëta annis connectit, se facillè ad singula descendit.
^m Nigrius] Scilicet aquis tempestate turbatis nigricat mare.

Ascensurus

- Ascensurus eram : nisi quòd, cùm vincula proræ
 Solveret, ^a speculis omnis ^o Abydos erat.
^p Non poteram celare meos, velut an^e, parentes:
 Quemque tegi volumus, non latuisset amor.
 15 Protinus hæc scribens, *felix, i, litera*, dixi:
Jam tibi formosam porriget ^a illa manum.
Forſitan admotis etiam tangere labellis;
Rumpere dum ^r niveo ^s vincula dente volet.
 Talibus exiguo dictis mihi murmure verbis,
 20 Cætera ^t cum chartâ dextra locuta mea est.
^u Ah quânto mallet, quàm scriberet, ^x illa nataret,
 Meque per assuetas sedula ferret aquas!
 Aptior illa quidem placido ^y dare verbera ponto:
 Est tamen et sensûs apta ministra mei.
 25 ^z Septima nox agitur, spatium mihi longuis anno,
^a Sollicitum ^b raucis ^c ut mare ^d fervet aquis.
^e His ego si ^f vidi mulcentem pectora somnum
 Noctibus: ^g infani ^h sit mora longa freti.
 Rupe sedens aliquâ spectro tua littora tristis:
 30 Et quò non possum corpore, mente feror.

INTERPRETATIO.

Ingressurus eram nisi quòd cùm revelleret
 funes proræ, tota Abydos erat in speculis.
 Non poteram dissimulare meis parentibus amo-
 rem, ut antea, & quem volumus celari, non
 occultatus esset. Statim hæc scribens, Pro-
 ciſcere, dixi, beata epistola: illa jam tibi
 præbebit pulchram manum; fortè etiam
 tangèris labiis adductis, dum cupiet solvere
 linum dente candido. Talibus verbis à me
 prolatis parvo murmure, manus mea protulit
 reliqua cum chartâ. Ab quânto mallet illa

maria agitare, quàm pingeret, & diligem
 me portaret per aquas solitas! Illa quidem
 magis idonea est percutere mare tranquillum.
 Est tamen etiam idonea ministra animi mei.
 Nox septima currit, tempus mihi prolixius
 anno, postquam mare turbidum æstuat aquis
 sonantibus. Si ego somno delinitus fui bis noc-
 tibus, longâ morâ mare serenum æstuet. Ma-
 stus insistens saxo aliquo, prospicio tua littora;
 & vecor animo quo non possum corpore.

NOTÆ.

ⁿ In speculis] In locis editionibus, unde dis-
 cedentem navem prospicerent.

^o Abydos] Pro Abydenis.

^p Non poteram] Navem, inquit, non as-
 cendi; quia, ascendendo, amorem nostrum, ut
 antea, non poteram celare meos parentes.

^q Illa] Hero, amica mea.

^r Niveo] Nivis instar albo.

^s Vincula] Linum, quo constringebantur
 tabellæ.

^t Cum chartâ] Id est, Scripſit.

^u Ab] Alli, An.

^x Illa] Manus mea.

^y Dare verbera] Natære.

^z Septima nox, spatium] Appositum.

^a Sollicitam] Commotum.

^b Raucis] Frementibus.

^c Ut] A quo tempore.

^d Fervet] Æstuat.

^e His] Septem, scilicet noctibus.

^f Vidi somnum] Dormivi.

^g Infani] Æstuantis & furentis.

^h Sit mora] Ita ut te videre non possim.

- ⁱ Lumina quin etiam summâ ^k vigilantia turre,
 Aut videt, aut ^l acies nostra videre putat.
 Ter mihi deposita est in sicca vestis arena,
 Ter grave tentavi carpere nudus iter.
 35 Obstitt inceptis tumidum ^m juvenilibus æquor:
 Merfit & adversis ⁿ ora natantis aquis.
 At tu de rapidis ^o immansuetissime ventis,
 Quid mecum ^p certâ prælia mente geris?
 In me, si nescis, Borea, non æquora, sævis:
 40 ^q Quid faceres, esset nî tibi notus amor?
 Tam gelidus, ^r cûm sis, non te tamen, improbe, quondam
 Ignibus ^s Actæis incaluisse negas.
^t Gaudia rapturo si quis tibi ^u claudere vellet
 Aërios aditus; quo paterere modo?
 45 Parce, precor; ^x facilemque move moderatiùs auram:
 Imperet ^y Hippotades ^z sic tibi triste nihil.
^a Vana peto, precibusque meis ^b obmurmurat ipse:
 Quasque ^c quatit, nullâ parte ^d coërcet aquas.

INTERPRETATIO.

Quin etiam oculi nostri cernunt, aut arbitrantur cernere, facies accensas in fastigio turris. Amictus ter mihi demissus est in aridâ arenâ, ter nudus conatus sum ingredi molestam viam. Mare inflatum cohibuit ausa juvenilia: & obruit vultus natantis undis oppositis. At tu immitissime de ventis futuris, quamobrem moves certamina mecum animo obfirmato? Furis in me, Aquilo, si ignoras, non adversus æquora. Quid age-

res, nisi amor esset tibi cognitus? Cûm sis tam frigidus, proterve, non tamen diffiteris te flagrâsse olim ignibus Actæis. Si quis cuperet denegare accessus aërios tibi capturo gaudia; quomodo ferres? Ignosce, queso, & age lenius auram placidam. Sic Hippotades nihil te jubeat, quod grave sit: frustra precor, & ipse obstrepat meis petitionibus: & nullo modo mulcet aquas, quas commovet.

NOTÆ.

Lumina] Facem intelligit, quam in summâ turre Herô accendebat, ut ad ejus lucem Leander natatum dirigeret.

k Vigilantia] Accensa.

l Acies] Oculorum scil. acies, Oculi.

m Juvenilibus] Ineptum profecto & juvenile fuit inceptum: at tamen audax intellige.

n Ora natantis] Mea.

o Immansuetissime] Boream compellans convenientissimo nomine appellat: est enim vehementissimus.

p Certâ] Obstinatâ, Jam per septem dies & noctes maria turbabat.

q Quid faceres] Quasi dicat, multo magis servires.

r Cûm] Puteaneus habet quid; deinde num pro non; ut hæc per interrogationem legantur.

s Actæis] Atheniensibus. Orithyæ Erechthei filiæ quam amâsse Borean suprâ vidimus.

t Gaudia] Ex amore, scil.

u Claudere] Ut ne ad amicam ire posses.

x Facilem] Mobilem, levem.

y Hippotades] Æolus ventorum Deus, Hippotæ, ex Egeatâ, Segestatâ, aut Acestatâ, ejus filiâ, nepos.

z Sic] Adjurantis. Ita, nihil tibi impetret Æolus, neve illi displiceat, ut jam moderatiùs auram moveas.

a Vana] Non vana quidem, sed in vanum, frustra.

b Obmurmurat] Contra murmurat.

c Quatit] Concitat, turbat, commovet.

d Coërcet] Mulcet, placat.

N 2 Nunc

- Nunc daret ^c audaces utinam mihi ^f Dædalus alas
 50 ^z Icarium quamvis hic propè littus adest.
 Quicquid erit, patiar: liceat modo corpus in auras
 Tollere; quod ^h dubia sæpe pendit aqua.
 Interea, dum ⁱ cuncta negant ventique fretumque,
 Mente ^k agito furti tempora prima mei.
 55 Nox erat incipiens (namque est meminisse voluptas)
 Cùm foribus patriis egrediebar amans.
 Nec mora: deposito pariter cum veste timore,
 Jactabam liquido brachia ⁱ lenta mari.
 Luna ferè ^m tremulum præbebat lumen eunti,
 60 Ut comes in nostras officiosa vias.
 Hanc ego ⁿ suspiciens, Faveas, Dea candida, dixi;
 Et ^o subeant animo ^p Latmia saxa tuo.
^q Non sinat Endymion te pectoris esse severi:
 Fleste, precor, ^r vultus ad mea furtiva tuos.
 65 ^s Tu, Dea, mortalem cælo delapsa petebas:
 Vera loqui liceat: quam sequor, ipsa ^t Dea est.

INTERPRETATIO.

Utinam Dædalus nunc mihi exhiberet alas
 temerarias! quanquam litus Icarium hic
 propè est. Quicquid erit, feram: detur mo-
 do efferre in aerem corpus, quod sæpe fluctu-
 avit aqua incerta. Interea dum venti &
 mare recusant omnia, animo revolve prima
 tempora mei furti. Nox erat ingruens (nam-
 que voluptati est recordari) cum amans disce-
 derem domo paternâ. Nec mora, metu pa-
 riter cum amictu, ablato, agebam mobilia

brachia per mare fluidum. Luna tanquam
 comes obsequiosa propemodum lumen mobile
 exhibebat in nostrum iter natanti. Ego hanc
 venerans, Benigna sis, dixi, Dea splendi-
 da, & rupes Latmiæ obversentur menti
 tuæ. Endymion non patiatur te esse cor-
 dis duri. Converte, quæso, faciem tuam
 ad mea furtiva. Tu, Dea, devecta cælo que-
 rebas mortalem. Fas sit vera dicere; quatinus
 peto, ipsa est Dea.

NOTÆ.

^c Audaces] Non alæ, sed homo audax est,
 qui pennis sibi non datis utitur.
^f Dædalus] Qui sibi & Icario filio fabri-
 catis alis, Minos iram effugit.
^g Icarium] Dictum est ab Icaro, qui con-
 tra patris iussu cum aliis volasset, cerâ,
 quâ pennæ continebantur, liquefactâ, in
 mari. Egæi partem illam decidit, quæ ab
 ipso nomen obtinuit. Quid verò istud Le-
 ander meminit, perinde est ac si dixisset,
 Quamvis periculosissimum esse aëra tentare, me
 admonerat propinquum litus Icarium.
^h Dubia] Cuique adeo non satis futû vi-
 tam Leander crederat.
ⁱ Conclat] Mollitas habet, vora.
^k Agito] Id est, Animo omni, quæ primo
 nostro congressu acta sunt, recolo.
^l Lenta] Mollia; natatu flexibilia; quæ
 quæ amorum modo lentari & flesti possent.

^m Tremulum] Propter aquæ motum.
ⁿ Suspiciens] Hanc Lunam venerans.
^o Subeant] Ut inde quid sit amor recordari,
 mihi amanti faveas.
^p Latmia] Montis Latmi, in Caria, ubi
 cum Endymione Luna concubuisse dicitur.
^q Non sinat] Quasi dicat. Quemadmodum
 votis tuis & amoris facientem, cupis habere
 Endymionem: ita tu aliorum, meo præsertim
 amoris indulgeas.
^r Vultus] Diceret ad aliud Fleste cor; sed
 ad Lunam argute (verbi fleste sensu nonni-
 hil diverso) vultus, dixit: quia nimirum
 ejus lumine opus habebat.
^s Tu Dea] Rationem addit, cur sibi fa-
 vere Luna debeat, argumentor à minori de-
 sumpto.
^t Dea] Cujus pulchritudo, aliæque, cum
 Dearum pulchritudine comparari possunt.

- Neu referam mores cælesti pectore dignos;
 Forma nisi in veris non cadit illa Deas.
 A Veneris facie non est prior ulla, tuâque
 70 Neve meis credas vocibus, ipsa vides.
 Quanto, cum fulges radiis argentea puris,
 Concedunt flammis sidera cuncta tuis;
 Tanto formosior formosior omnibus illa est:
 Si dubitas, cæcum, Cynthia, lumen habes.
 75 Hæc ego, vel certe non his diversa, locutus,
 Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.
 Unda reperculsæ radiabat imagine Lunæ,
 Et nitor in tacita nocte diurnus erat:
 Nullaque vox, nostras nullum veniebat ad aures,
 80 Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
 Alcyones solæ memores Ceycis amati
 Nescio quid visæ sunt mihi dulce queri.
 Jamque fatigatis humero sub utroque lacertis,
 Fortiter in summas erigor altius aquas.
 85 Ut procul aspexi lumen. Meus ignis in illo est.
 Illa meum, dixi, littora lumen habent.

INTERPRETATIO.

Neve commemorem mores dignos pectore cælesti; illa pulchritudo non datur nisi veris Deabus. Post vultus Veneris, & tuos, nulli sunt splendidiore. Neve fidem adhibeas meis verbis, ipsa cernis. Quanto omnes ignes cælestes vincuntur tuis ignibus, cum candida splendet radiis nitidis; tanto illa est pulchrior omnibus pulchris. Si dubitas, Cynthia, habes aciem obtusam. Ego hæc fatus, vel certe non his aliena, vehebam nocte per aquas mihi transitum præbentes.

Aqua fulgebat specie lunæ reperculsæ, & splendor diurnus erat in nocte silenti: & nullus sonus, nullus strepitus illabebatur in aures nostras, nisi aquæ impulsæ. Solæ Alcyones non oblita Ceycis dilecti sunt mihi visæ queri nescio quid suave. Et jam brachius defessa sub utroque humero, sublimis strenue efferor in supremas aquas. Ut longè vidi lumen. Meus ignis est in illo, dixi, illa littora tenent lumen meum.

NOTÆ.

- u Prior] Pulchritudine, scil.
 x Flammis] Lumini.
 y Cæcum lumen habes] Cæcutis, cæca es.
 z Cynthia] Diana; à Cynthio Deli monte.
 a Cedentes] Aqua, nimirum solidis corporibus non negat transitum.
 b Reperculsæ] Gall. Reslechie. Angl. Reflected. Lumen dicitur repercuti, cum ab aliquâ corporis soliditate remittitur.
 c Tacitâ] Cujus nec silentium, nec per Lunam irradiatio, ventis, aut strepitu aquarum turbabatur. Sed vide, quæso, quam artificiosè animo expatiatur noster auctor: quàmque bene jucundissimis rebus narrationem suam ornet.
 d Diurnus] Nox ut dies clara erat.

- e Alcyones] Aves sunt ab Alcyone, Ceycis uxore, in eam avem mutatâ, sic dictæ; quas cum nidificant, tranquillum inquit dicunt habere. Sed ex totâ hac fabulâ videbimus postea in Metamorphosi.
 f Dulce] Id est, Voce, ut ut lugubri, dulci tamen & suavi.
 g Humero] Ibi verò & in humerorum brachiorumque commissurâ, ex natationis labôre, dolor primùm sentitur.
 h Lumen] Ex face, quæ in turri accensa erat.
 i Meus ignis] Amor.
 k In illo] Propter amicam, scil.
 l Lumen] Amicam intelligit.

Et subito lassas vires rediēre lacertis :

Visaque, quā fūerat, ^m mollior unda mihi.

Frigora ne possim gelidi sentire ⁿ profundi,

90 Qui calet in cupido pectore, praestat amor.

Quō magis accedo, propriaeque littora fiunt ;

Quoque ^o minū restat, plūs libet ire mihi.

Cū verō possum cerni quoque ; protinus addis

Spectatrix animos, ut valeamque facis.

95 Tunc etiam nando dominæ placuisse laboro,

Atque oculis facto brachia nostra tuis.

Te tua vix prohibet nutrix descendere in ^a altum ;

Hoc quoque enim vidi : nec mihi verba dabas.

Nec tamen effecit, quamvis retinebat ^r euntem,

100 Ne fieret primā pes tuus udus aquā.

Excipis amplexu, feliciaque oscula jungis :

Oscula (Dī magni !) trans mare digna peti.

Eque tuis demptos humeris mihi tradis amictus :

Et madidam siccas æquoris ^a imbre comam.

105 Cætera nox, & turris conscia novit,

Quodque mihi ^t lumen per vada monstrat iter.

Nec magis illius numerari gaudia noctis,

Hellepontiaci quā maris ^u alga potest.

Quō brevius spatium nobis ad furta dabatur,

100 Hōc magis est cautum, ne foret illud iners.

INTERPRETATIO.

Et statim vires recurrerunt in brachia defessa ; & aqua visa facilius, quā fuerat. Amor qui viget in pectore avido efficit ne possim tangi frigoribus maris frigidi. Quō magis appropinquo, & littora fiunt viciniora, & quō minū superest, plūs mihi libet natare. Cū verō possum quoque videri, statim spectatrix auges animos, & causa ex ut valeam. Tunc etiam conor gratum esse Dominæ natando, & moveo lacertos nostros tuis oculis. Nutrix tua vix te arceat in mare currere. Vidi enim hoc quoque ; nec mihi imponebas. Nec tamen consecuta est, quam-

vis reprimebat currentem, ne pes tuus fieret humidus primā aquā. Accipis complexu, & connectis beata suavia : suavia (Dī magni !) digna peti trans mare. Et porrigis mihi vestes detractas humeris tuis : & comprimis capillos humidos rore maris. Nox & nos, & turris testis, & lumen, quod mihi ostendit viam per maria, scit reliqua. Nec magis deliciæ illius noctis possunt numerari, quā alga æquoris Hellepontiaci. Quō tempus brevius nobis concedebatur ad furta, eo magis est provisum, ne illud esset inutile.

NOTÆ.

^m Mollior] Quæ facilius cederet.

ⁿ Profundi] Maris.

^o Minus] Spatii, scil. ad ripam usque.

^p Facto] Cum arte per ostentationem moveo.

^q Altum] Mare.

^r Euntem] Te.

^s Imbre] Aqua : quomodo & Virgilius locutus est.

^t Lumen] Fax, de quā jam sæpe.

^u Alga] Herba est quædam nullius ferè usūs, maris ejectamentum.

Jamque,

- Jamque, ^z fugaturâ ^y Tithoni conjuge noctem, ^{non ma}
 Præviu^s Auroræ ^z Lucifer ortus erat.
 Oscula congerimus properata sine ordine raptim, ^{ma}
 Et querimur ^a parvas noctibus esse moras.
 115 Atque ita, ^b cunctatus monitum nutricis amaræ,
 Frigida desertâ littora turre peto.
 Digredimur flentes: repetoque ego ^f virginis æquor,
 Respiciens dominam, dum licet, usque meum.
 Si qua fides vero est: veniens huc esse natator;
 120 Cùm redeo, videor naufragus esse mihi.
 Hoc quoque ^d si credas; ad te via ^e prona videtur:
 A te cùm redeo, clivus ^f inertis aquæ.
 Invitus repeto patriam: quis credere possit?
 Invitus certè ^g nunc moror urbe meâ.
 125 Hei mihi; cur animo juncti secernimur undis?
 Unaque mens, tellus non habet una duos?
 Vel tua me Sestos, vel te mea sumat Abydos:
 Tam tua terra mihi, quàm tibi nostra placet,
 Cur ego ^h confundor, quoties confunditur æquor?
 130 Cur mihi causa ⁱ levis, ventus, ^k obesse potest?

INTERPRETATIO.

Jamque, uxore Tithoni profigaturâ noctem, Lucifer præcursor Auroræ lucebat. Cunctatus raptim suavia accelerata sine ordine, & querimur exigua spatia dari noctibus. Atque ita moratus admonitus nutricis severæ, vado ad littora gelida, turre derelictâ. Disjungimur lugentes, & ego in eo mare virginis respiciens indefinenter meam Domiram, dum datur. Si qua est fides vero, mihi videor huc accedens esse natator, cùm revertor, videor esse naufragus. Hoc quoque si credas, iter videtur declive ad te:

cùm revertor à te, videtur collis aquæ immobilis. Nolens revertor in patriam: quis possit credere? Nunc certè nolens maneo in urbe meâ. Hei mihi! quamobrem connexi mente, sejungimur aquis? Animus quoque unus habet duos, terra non habet? Vel Sestos tua me capiat, vel mea Abydos te: tua tellus tam mihi arridet, quàm tibi nostra. Quamobrem ego perturbor, quoties mare perturbatur? Quamobrem ventus, levis causa, potest mihi nocere?

NOTÆ.

x Fugaturâ] Id est, Cum Aurora noctis umbras discutere deberet. Matutinum tempus circumscribit.

y Tithoni conjuge] Aurorâ.

z Lucifer] Stella est errans, quam Venerem quoque appellamus, quæ quia ortum Solis præcedit, Phosphorus & Lucifer; quia ejusdem occasum sequitur, Hesperus nominatur.

a Parvas] Noctes brevès esse.

b Cunctatus] Quid hoc in loco significet vox ista, res ipsa declarat. De discessu Leandrum admonebat nutrix; ille interim manebat. Gellius dixit tolerare & cunctari dolores.

c Virginis æquor] Hellepontum, ab Helle puellâ in illud mare delapsâ ita dictum.

d Si credas] Fortè vix credas. Hein- sius.

e Prona] Declivis, facilis, minimèque addo laboriosa.

f Inertis] Concretæ, crassæ, obstantis, in- via; & natatu difficilis.

g Nunc] Cùm ad te præsertim nare non possum.

h Confundor] Turbor: quòd ad amicam difficile iter fere cognoscam.

i Levis] In vocis ambiguitate ludit.

k Obesse] Cùm cælum & maria turbat.

- Jam nostros ¹ curvi norunt delphines amores:
 Ignotum nec me ² piscibus esse reor.
 Jam ³ patet attritus solitarum limes aquarum;
 Non aliter, multâ quàm via pressa rotâ.
 135 Quod mihi non esset, nisi ⁴ sic iter, antè querebar:
 At nunc per ventos ⁵ hoc quoque deesse queror.
 Fluctibus immo-⁶dicis ⁷ Athamantidos æquora ⁸ canent,
 Vixque manet portu tuta carina suo.
 Hoc mare, cùm primum de ⁹ virgine nomina mersâ,
 140 Quæ tenet, est nactum, tale fuisse puto.
 Et satis amissâ locus hic infamis ab Helle est:
¹⁰ Utque mihi parcat, ¹¹ crimine nomen habet.
¹² Invideo Phryxo; quem per freta tristia tutum
 Aurea lanigero vellere vexit ovis.
 145 Nec tamen officium pecoris ¹³ navisve requiro:
 Dummodo, quas ¹⁴ findam corpore, dentur aquæ.
¹⁵ Arte egeo nullâ: fiat modò copia nandi,
 Idem navigium, navita, ¹⁶ vector, ero.

INTERPRETATIO.

Delphines pandi jam cognoscunt meos amores: & arbitror me nec incognitum esse piscibus. Jam callis aquarum consuetarum conspicitur notatus, non aliter quàm iter tritam frequenti rotâ. Dolebam antea, quod viâ mihi non daretur nisi sic: at nunc doleo hanc quoque denegari per ventos. Maria Athamantidos albicans vastis undis, & navis hinc stat secuta in portu suo. Arbitror hoc mare tale fuisse, cùm primam invenit

nomina quæ habet de puellâ obrutâ. Et hic locus est satis infamatus ab Helle perditâ; & quamvis mihi ignoscat, habet nomen culpâ. Emulor Phryxo; quem securum ariæ aureus vellere lanigero portavit per maria luctuosa. Nec tamen expeto servitium pecoris seu navis, dummodo aquæ præbeantur, quas sulcem corpore. Nulla arte opus habeo, modo præbeatur locus natandi, idem ero navis, navita, vector.

NOTÆ.

1 Curvi] Repando quoque dorso illi piguntur.
 2 in Piscibus] Allis, scil. qui homines, ut delphini, non amant.
 3 Patet] Hyperbole.
 4 Sic] Per natatum. Alii habent sic iterare.
 5 per Hoc] Cùm per ventorum furorem maria sulcare niqueam.
 6 Athamantidos æquora] Hellepontus: fuit enim Athamas Helles pater, ipsaque adeo Athamatis.
 7 canent] Albescunt ex spumâ.
 8 Virgine] Helle; quas, accepto à patre ariete aureo, cum Phryxo fratre novercales insidias fugiens, in mare quod trajiciendum fuit, periculi magnitudine perterrita, decidit:

quod & ab eâ nomen accepit Hellepontus.

t Utque] Quamvis.

u Crimine nomen] Alii nomine crimen; quod nec invenistum.

x Invideo] Quia ille, quantumvis tristia fuerint, maria tamen potuit transnatare.

y Navisque] Tacite explicat quid fuerit decantatus ille aries, navis, scil. cujus ille insigne fuit.

z Findam] Findere possim.

a Arte] Nauticâ, scil. Multùm hic variant codices: at quam cum vulgatis retinimus, lectionem, potior est.

b Vector] Patet ex textu, per vectorem eum intelligi oportere qui vehitur: quam & pro eo qui vehit idem noster auctor usurpavit in Fastis.

- Nec ^c sequar aut ^d Helicen, aut, quâ ^e Tyros utitur, ^f Arcton:
 150 ^g Publica non curat sidera noster amor.
^h Andromedan alius spectet, claramve ⁱ Coronam,
 Quæque micat gelido ^k Parrhâsis ^l Ursa polo.
 At mihi, quas ^m Perseus & cum ⁿ Jove ^o Liber amârunt,
 Indiciu dubiæ ^p non placet esse viæ.
 155 Est aliud lumen multo mihi certius istis;
 Non erit in tenebris quo duce noster amor.
^q Hoc ego dum spectem, Colchos, & in ultima Ponti,
 Quâque viam fecit ^r Thessala pinus, eam:
 Et juvenem possim superare ^s Palæmona nando,
 160 Miraque quem subito reddidit herba ^t Deum.

INTERPRETATIO.

Nec aspiciam aut Helicen, aut Arcton, quâ Tyros utitur: noster amor non curat sidera quæ sunt omnium. Alius intueatur Andromedan, seu lucidam Coronam, & ursam quæ Parrhâsis, fulget axe gelido. At mihi non placet, quas Perseus, & Liber cum Jove dilexerunt, esse duces itineris incerti. Est mihi

aliud lumen multo certius istis; quo duce noster amor non versabitur in caligine. Modò illud aspiciam, proficiam Colchos, & in remotissima Ponti, & quæ navis Thessalia aperuit iter: & possim vincere juvenem Palæmona natando, & quem herba admirabilis protinus efficit Deum.

NOTÆ.

^c Sequar] Illius intuitu & observatione iter meum dirigam.

^d Helicen] Quod nullâ arte egere se dixit, explicat. Notum est verò sideribus iter suum nautas dirigere. Helicen quoq; attinet, Ursa est major, signum seu fidus Septentrionale, quod & Septentrio dicitur; in quod sidus Callisto Lycaonis filia à Jove mutata est, postquam Junonis, aut Dianæ irâ, Ursæ formam induisset.

^e Tyros] Pro nautis Tyriis & Phœnicibus, Syriæ, ad Mediterraneum, incolis.

^f Arcton] Ursa est minor, sidus etiam Septentrionale, alio nomine Cynosura dictum: quo potissimum utebantur Tyrii & Phœnices propter Thaletem natione Phœnicem, qui huic Arctos nomen primus & ab illo alii imposuerunt.

^g Publica non curat] Sed amicæ lumine tanquam Cynosura ducitur.

^h Andromedan] Hanc Cephei filiam Perseique conjugem, Minervæ beneficio, & Persei gratiâ inter sidera collocatam fuisse poëtæ finxerunt: quam observâsse dicuntur nautæ Egyptii.

ⁱ Coronam] Sidus ex Ariadnæ coronâ in cælum à Libero patre translata: quam secutos esse Cretenses quidam volunt.

^k Parrhâsis] Arcadia, nam Arcadiæ pars

est Parrhâsia; ubi & urbs fuit eo nomine, mons quoque Parrhâsus.

^l Ursa] Major scil. quæ Callisto est Arcadica, Lycaonis, Arcadiæ regis, filia.

^m Perseus] Andromedan, quam à ceto liberavit, amavit.

ⁿ Jove] Callistonem vitavit.

^o Liber] Ariadnem Bacchus uxorem habuit, de cujus coronâ mentionem fecit Ovidius.

^p Non placet] A se solo amatam amicam suam itineris vult habere directricem. Atque hæc sunt & elegantissima, & ex intima naturæ sinu deprompta.

^q Hoc ego] Argonautarum tangit expeditionem; cui patrem, duce amicâ, posse suspicere se profitetur.

^r Thessala] Jasonis & Argonautarum navis.

^s Palæmona] Hic, Melicertes etiam dictus, Athamantis fuit filius, in Deum marinum mutatus: cujus fabulam postea in Metam. videbimus.

^t Deum] Glaucus est, piscator, qui degustatâ quâdam herbâ, ad cujus contactum pisces in ripâ positos, subito collectis viribus, in aquam exilire viderat, ipse in mare sese præcipitavit, Deusque factus est.

Sæpe.

- Sæpe per assiduos languent mihi brachia motus,
 Vixque per immensas fessa trahuntur aquas.
 His ego cùm dixi, *Pretium non vile laboris,*
Jam dominæ vobis colla tenenda dabo.
 165 Protinus illa valent, atque ad sua præmia tendunt;
 Ut celer^u Eleo carcere missus equus.
 Ipse meos igitur^x servo, ^y quibus uror, amores:
 Teque, magis cœlo digna puella, sequor.
 Digna quidem cœlo, sed adhuc tellure morare:
 170 Aut dic ad superos & mihi quâ sit iter.
^z Hic es, ^a & exiguum misero contingis amanti:
^b Cumque meâ fiunt turbida mente freta.
 Quid mihi, quod lato non separor æquore, prodest;
 Num minus hoc nobis tam brevis obstat aqua?
 175 An malim^c dubito, toto procul orbe remotus
^d Cum dominâ longè spem quoque habere meâ.
 Quò propius nunc es, ^e flammâ propiore caleasco:
 Et res non semper, ^f spes mihi semper adest.

INTERPRETATIO.

Sæpe lacerti mihi sunt debiles per agitationes continuas, & vix lassè moventur per vastas aquas. Cum ego illis dixi, Jam exhibebo vobis præmium non leve laboris, colla amplectenda Dominæ; illi statim fiunt vadæ, atque admittuntur ad suam mercedem; ut equus emissus carceribus Eleis. Ergo ego intueor amores meos, quibus ardeo; & te aspicio, puella magis digna cœlo. Digna es quidem cœlo, sed mane adhuc in terrâ; aut

doce quâ viâ sit mihi etiam ad Divos. Hic es; & minimum conjungeris infelici amanti: & maria commoventur cum mente meâ. Quid me juvat, quod non disjungor vasto mari? Num minus eò tam arcta aqua nobis officit? Nescio an malim, longè distitus toto orbe habere quoque spem procul cum dominâ meâ. Quò propius nunc es, ardeo igne propiore: & res non semper mihi præsens est, spes est semper.

NOTÆ.

u *Eleo*] In Elide juxta Pisam, in Peloponneso celebrari solitos fuisse ludos Olympicos nemo nescit. Carceres verò erant in Circo, locus unde equi ad cursum emitterentur: adeoque quid sit *carcer Eleus*, clarum est.

x *Servo*] Tanquam sidera *obseruo*; quibus cursus meos dirigam.

y *Quibus uror*] Quique adeò ignes sunt, & sidera.

z *Hic*] In terris, non in cœlo.

a *Et exiguum*] Et, quamvis remota non sis, modicè tamen & rarò es cum amante. Dolens & querens istud dicit.

b *Cumque*] Dixisset si per carminis leges licuisset, Cum fretis turbatur mens mea.

c *Dubito*] Quia tantâ impatientiâ non teneretur, si remotior amica esset; uti quidem postmodum indicat.

d *Cum dominâ longè*] Nimirum, si domina, spes quoque longè esset.

e *Flammâ propiore*] Ardentiore, & impatientiore amore: quæ causa est, tu dixi, cur, num ab amicâ remotior esse mallet, dubitaret: nam quò majus desiderium, eò gravior privatio. Hic verò aliquantulum immoratum esse non pigebit, credo, virum philosophum, postquam cognoverit motus etiam animi violentissimos privatione quoque posse sedari, salutemque in desperatione inveniri: usque adeò verum est, quod alicubi legisse videor, in orbem omnia in orbe recurrere, ubi extrema quæque sese contingant: ut maximus etiam dolor, maximæ etiam Epicureorum voluptati, indolentiæ dico, sit proximus. Quanquam prolixiori disquisitione hæc omnia opus habent.

f *Spes*] Quæ est desiderii aculeus, sine quo statim elanguescit. Quis enim, nisi stultus & excors est adolescentulus aut femina, in eo hæreat, quod planè esse non potest?

Penè

- Penè manu, quod amo (tanta est vicinia,) tango;
 180 Sæpe sed (heu!) lacrymas & hoc mihi penè movet.
 h Velleⁱ quid est aliud^k fugientia prèndere poma,
 l Spemque suo refugii fluminis ore sequi?
 Ergo ego te nunquam, nisi^m cùm voletⁿ unda, tenebo?
 Et me felicem^o nulla videbit^p hyems?
 185 Cùmque minùs firmum nîl sit, quàm ventus & unda,
 In ventis & aquâ spes mea semper erit?
 q Æstas adhuc tamen est: quid cùm mihi^s læserit æquor
 r Plias & u Arctophylax^x Oleniumque pecus?

INTERPRETATIO.

Tango propemodum manu (tanta est propin-
 quitas) quod amo: sed heu! hoc propemo-
 dum sæpe mihi ciet lacrymas. Quid est aliud
 captare poma elabentia, & petere ore suo
 spem fluvii dilabentis? Ergo ego nunquam
 te amplectar, nisi, cùm fluctibus libebit, &

nulla tempestas me aspiciet beatum? Et cùm
 nihil sit minùs constans quàm ventus & aqua,
 spes mea semper erit in ventis & aquâ? At-
 tamen æstus est adhuc: quid erit tunc Plias
 & Arctophylax & pecus Olenium turbaverit
 mihi mare?

NOTÆ.

g Hoc penè] Quod penè tango. Gall. Ce
 presque est ce qui me fache. Angl. That which
 is near me, puts me in pain. Illud est quod
 dixi, quò major est spes, majus est desiderii-
 um; nec sæpe tantus est ex objecti priva-
 tionis dolor, si ejus tantum valorem confide-
 res, quàm ex eo, quòd maximè illud sperans
 & expectans perdidit: quia, scilicet, tum
 maximè spiritus sunt in maximo motu. At-
 que hinc est, quòd plerumquè, quietis sen-
 sibus, quid nos turbare potuerit, attoniti
 miramur; quanquam cauti & philosopho-
 rum præceptis imbuti, in eundem toties non
 incidimus errorem.

h Velle] Tantali pœnæ hoc suum deside-
 rium comparat, cùm & ipse mediis aquis,
 ut videtur, id est, prope in amicæ sinu, eâ
 non possit potiri.

i Quid est aliud] Perinde ac si dicat, Idem
 est.

k Fugientia] De Tantalo alicubi noster
 Ovidius,

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia
 captat.

Et Seneca in Hercule furente,

In amne medio faucibus siccis senex
 Sectatur undas, abluit mentum senex;
 Fidemque cùm jam sæpe decepto dedit,
 Perit unda in ore: poma destituunt famem.

Alia plurima poëtæ; sive ut avaros infec-
 tentur; sive ut alia ingenii humani mala
 arguant.

l Spemque] Id est, ex spe suâ, fugientia
 flumina captare, ut loquitur Horatius.

m Cùm volet unda] Allusio ad Tantali
 fugientia flumina.

n Unda] Mare, cùm tranquillum erit.

o Nulla videbit] Id est, Per eam mihi non
 licebit.

p Hyems] Tempestas, aut maris æstus, &
 turbatio.

q Æstas] Æstatis tempus, quo placidius
 est mare.

r Quid cùm] Mulè minùs ad amicam ire
 licebit.

s Læserit] Turbaverit.

t Plias] Pleiades, Atlantis ex Pleione
 nymphâ filix, in cælum translatae sidus fa-
 ciunt, quòd ortu & occasu pluvias & tem-
 pestates ciere vulgò dicitur.

u Arctophylax] Stella est, quæ & Bootes
 dicitur, Ursæ majori quasi comes & custos
 addita.

x Olenium] Capram intellige, cum hædis,
 si voles, quas cum matre in cælum, ob lac-
 tis ab ipsâ præbiti beneficium, Jupiter in
 cælum transtulit, sidusque, si credere fas est,
 fecit pluviale & procellosum. Dicta verò est
 capta Olema ab Oleno Bæticæ civitate, ubi
 nutrita fuit; vel ab Oleno quodam Vulcani
 filio, Ægæ & Ælices nympharum patre,
 quæ Jovis nutrices fuerunt. Sed Hyginum
 vide; unde fabularum istarum confusionem
 cognoscere licebit, nisi mavis sapienter con-
 temnere.

- Aut ego ^y non novi, quàm sit temerarius; aut me
 190 In freta non cautus ^z tunc quoque mittet Amor.
 Neve putes id me, ^a quod abest, promittere ^b tempus,
^c Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
 Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor:
 Ire per invitas experiemur aquas.
 195 Aut mihi continget felix audacia salvo:
 Aut mors solliciti finis amoris erit.
^d Optabo tamen, ut partes expellar in ^e illas;
 Et ^f teneant portus naufraga ^g membra tuos.
 Flebis enim, tactuque meum dignabere corpus:
 200 Et, Mortis, dices, huic ego, ^h causa fui.
 Scilicet interitus offenderis ⁱ omine nostri:
 Literaque invisa est hâc mea parte tibi.
 Desino; parce ^k queri. Sed & ut mare finiat iram,
 Accedant, quæso fac tua vota meis.
 205 ^l Pace ^m brevi nobis opus est: dum transferor isto:
 Cùm tua contigero littora, perstet hyems.

INTERPRETATIO.

Aut ego nescio quantum amor sit inconsultus, subeant portus tuos. Nam lugebis, & cabo-
 aut ille imprudens me quoque tum in mare nestabis meos artus tactu, & dices, Ego fui
 propellet. Et ne credas me polliceri illud huic causa obitus. Nimirum læderis præ-
 tempus, quia remotum est: exhibebo tibi sagio nostræ mortis: & epistola mea est tibi
 pignora non remota promissi. Mare sit nunc odiola hoc loco. Omitto; noli conqueri. Sed
 instatum aliquot adhuc noctibus, tentabimus etiam, fac, oro, tuæ preces jungantur mris,
 transire per aquas reluctantes. Aut erit læta ut æquor deponat furorem. Opus est nobis ex-
 audacia mihi incolumi; aut interitus erit igna tranquillitate, donec illuc tranſuebor:
 finis amoris anxii. Cupiam tamen ut ejiciar tempeſtas duret postquam pervenero ad tua lit-
 in illa littora; & artus naufragium passi tora.

NOTÆ.

y Non novi] Diceremus Gallicè. Ou il
 faundra que j'oublie bien jusques ou va la te-
 merité de l'amour, ou, &c. Angl. Either
 I must have forgot how far the rashness of
 love will carry a man, or, &c. Quod
 loquendi genus potest quandoque aliquam
 parere obscuritatem. Sensus est hoc in loco,
 velle Leandrum, nisi temerarium esse amo-
 rem oblitus fuerit, atque adeo temerarius
 esse ipse desierit, procelloso mari sese per
 hyemem committere.

z Tunc] Sideribus concito mari.

a Quod abest] Plurimi nimirum remoto
 pericula strenui videntur.

b Tempus] Vel me potius illo tempore.

c Pignora] Innuit se, quanquam turbato
 mari, ad amicam brevi venturum.

d Optabo tamen] Unus Patavinus habet,
 Et tamen optabo ut; quod, rejectâ tamen
 particula ut, probat Heinſius. Dicit Lean-
 der, si moriendum fuerit, se optaturum, ut
 fluctibus ad amicæ ripam deferatur.

e Illas] Amicæ.

f Teneant] Ad eos perveniant.

g Membra] Mea, scil.

h Causa] Quia propter mei amorem tam
 turbidum mare est ausus ingredi.

i Omne] Ille verò tempestate jactatus in
 aquis perisse dicitur.

k Querere] Quod mihi malè videar ominari.

l Pace] Maris tranquillitate.

m Brevis] Quia longa non est via, & bene
 nota.

Illic est aptum nostræ ⁿ navale ^o carinæ:

Et melius nullā stat mea puppis ^p aquā.

Illic me ^q claudat Boreas, ubi dulce morari:

210 ^r Tunc piger ad nandum, tunc ego ^s cautus ero.

^t Nec faciam ^u surdis ^x convitia fluctibus ulla:

^y Triste nataturo nec querar esse fretum.

Me pariter venti teneant, pariterque ^z lacerti:

Per causas istic impediaturque duas.

215 Cūm patietur hyems, ^a remis ego corporis ^b utar:

Lumen ^c in aspectu tu modò semper habe.

Interea pro me pernoctet epistola tecum;

Quam precor ut minimā prosequar ipse morā.

INTERPRETATIO.

Illic est idoneum navale nostræ navi: & mea puppis nullā aquā manet tranquillius. Aquilo me illic cōbebeat, ubi est jucundum manere. Tunc ego ero segnis ad natandum, ego tunc ero prudens. Nec probra ulla obiciam surdis undis: nec dolebo mare esse asperum nataturo. Venti me pariter morentur,

& pariter brachia tua; & istic detinear per duas causas. Cūm tempestas finet, ego utar remis corporis. Tu modò pone semper lumen in prospectu. Interea litteræ pernoctent tecum pro me, quas opto, ut ipse subsequar minimo spatio.

NOTÆ.

n Navale] Locus est ubi stare possunt naves, adversus tempestatem.

o Carinæ] Seipsum navi comparat.

p Aquā] Amicæ sinum intelligit.

q Claudat] Id est, Flatibus suis ita totum commoveat mare, ut redire nequeam, sed cum amicā manere cogar.

r Tunc] Cum per venti violentiam apud amicam manere coactus fuero.

s Cautus] Qui me furentibus undis concredere noluerō.

t Nec faciam] Imò votis ullis ne quidem iratum mare placare studuerit, qui per ejus iram ad amicam detineatur.

u Surdis] Quasi meas preces non audiant, intellige.

x Convitia] Innuit Leander iratis fluctibus se, quoniam ad amicam iter præcluderent, convitia fecisse plurima.

y Triste] Adversum.

z Lacerti] Mei, scil. se cupit, ut voluntate propriā, ita & maris irā, seu ventis, ad amicam retineri.

a Remis] Brachiis, scil. & pedibus. Ad te nabo.

b Utar] Ut ad te eam, scilicet.

c In aspectu] In turris, scil. ut eo lumine natatum possim dirigere.

EPISTOLA XIX.

ARGUMENTUM.

Hero, acceptâ Leandri epistolâ, respondet: id agens, ut se ardentè redamare significet, & ad mutuos amplexus amatorem vocat. Desidiam verò interdum accusat; ut ostendat, quàm sincero & continuo amore semper eum amet. Aliquando mari irascitur. Nonnunquam timet, ne Leander aliò suum animum transfuserit. Verùm, statim amoris suspicionem in amantium consuetudinem, qui omnia timent, rejicit & conjecturam minuit. Demum suadet, ut non nisi tranquillo freto se committat.

HERO LEANDRO.

QUAM mihi misisti verbis, Leandre, salutem,
 Ut possim missam^a rebus habere; veni.
 Longa mora est nobis^b omnis, quæ gaudia differt:
 Da veniam^c lassæ; non patienter amo.
 5 Urimur igne pari: sed sum tibi^d viribus impar:
 Fortius ingenium suspicor esse viris.
 Ut corpus teneris, ita mens infirma, puellis:
 Deficiam, parvi temporis adde moram.
 Vos, modò venando, modò rus^e geniale colendo,
 10 ^f Ponitis in variâ tempora longa morâ.
 Aut fora vos retinent, aut^g unctæ dona palæstræ:
 Flecitis aut fræno colla^h sequacis equi.
 Nunc volucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo.
 Diluiturⁱ posito serior^k hora mero.

INTERPRETATIO.

Ut mihi liceat per res salute frui, quâ me impertitus ex verbis, Leandre, adesto. Omne spatium quod remoratur voluptatem, est nobis prolixum. Ignosce consentienti: amo solitè. Ardemus flammâ æquali, sed sum te minor fortitudine. Arbitror animum esse validiorem viris. Ut corpus est imbecille mollibus puellis, ita est animus. Differ exi-

quo tempore, linquar animo. Vos interdum venando, interdum colendo agrum amœnum collocatis tempora prolixa in diversâ morâ. Vel fora vos morantur, vel munera nitidæ palæstræ, vel subigitis fræno cervicis equi docilis. Interdum capitis avem reti, interdum piscem hamo: hora vespertina delimitur vino admoto.

NOTÆ.

- a *Rebus*] *Effectu.*
 b *Omnis*] *Etiam brevissima.*
 c *Fassæ*] *Mibi amoris impatientiam consenti.*
 d *Viribus*] *Animi robore, ad resistendum amori.*
 e *Geniale*] *Amœnum & letum, naturæ, enim & voluptatis Deus est Genius.*
 f *Ponitis*] *Pergit in reddendis rationibus,*

- quamobrem minùs sint viri impatientes.*
 g *Unctæ*] *Oleo sese perfundere solitos esse athletas tritum est. Inde unctæ dicuntur palæstræ.*
 h *Sequacis*] *Fræno parentis.*
 i *Posito*] *Prompto & apposito.*
 k *Hora*] *Id est, viri etiam sub noctem vino sese oblectant.*

- 15 ¹ His mihi ^m submotæ, vel si minus acriter, ⁿ urar,
 Quod faciam, superest, præter amare, nihil.
 Quod superest facio: teque o mea sola voluptas,
 Plus quoque, ^o quam reddi quod mihi possit, amo.
 Aut ego cum carâ de te nutrice susurro;
 20 Quæque tuum miror causa moretur iter:
 Aut mare prospiciens, odioſo concita vento,
 Corripio verbis æquora penè ^p tuis:
 Aut ubi sævitæ paulum gravis unda remisit;
 Posse quidem, sed te nolle venire, queror.
 25 Dumque queror; lacrymæ per amantia lumina manant:
 Pollice quas tremulo conscia siceat anus.
 Sæpe tui spectro si sint in littore passus:
 Impositas ^a tanquam servet arena ^r notas.
 Utque rogem de te, & scribam tibi, si quis Abydo
 30 Venerit, aut quæro, si quis Abydon eat.
 Quid referam, quoties dem vestibus oscula, quas tu
 Helleſpontiacâ ponis iturus aquâ?
 Sic ubi lux acta est, & ^s noctis amicior hora
 Exhibuit pulſo ^t sidera clara die;
 35 Protinus in summo ^u vigilantia lumina tecto
 Ponimus, assuetæ signa notamque viæ.

INTERPRETATIO.

Nilil restat quod agam, mihi prohibita istis rebus, quamvis etiam minds vehementer arderem, præter amare. Ago quod conceditur, & te amo, o mecum unicum suaviū, plus etiam quam quod mihi queat retribui. Aut ego submisit de te loquor cum dilectâ nutrice, & stupeo quæ causa disſineat tuum discessum. Aut prospectans æquor arguo propemodum tuis vocibus maria turbata vento invidioſo: aut, ubi fluetus odioſi parum de asperitate deposuerunt, conqueror te posse quidem sed nolle accedere. Et dum queror, lacrymæ fluunt oculis amore correptis, quas anus conscia

abstergit pollice tremente. Sæpe exquiro num conspiciantur tua vestigia in littore: quasi sabulum retineat signa impressa: & ut interrogem de te, exquiro num aliquis accesserit Abydo, ut scribam tibi, aut num aliquis eat Abydon. Quid memorem quoties deosculer amictus, quos tu deponis nataturus mari Helleſpontiaco? Sic ubi dies præterit, & hora gratior noctis prodidit fulgentia sidera, die exacto, statim admoveamus facem pervigilem in fastigio tecti, indicium & notam itineris seliti.

NOTÆ.

[His] Venatione, agriculturâ, aucupio, piscatu, &c.

[^m Submotæ] Id est, Quæ illis negotiis & studiis non possum detineri. Alii habent submotis.

[ⁿ Urar] Amore, scil.

[^o Quam reddi] Venusit: plus amare se dicit, quam possit amari.

[^p Tuis] Quibus verbis maris æstus accu-

sisti iisdem propè de eo queror.

[^q Tanquam servet] Quod tamen non facit, Sed ab amantibus, cupientibus, timentibus, sperantibus, omni denique perturbat a fec-
 tu, quælibet finguntur, & creduntur.

[^r Notas] Hic vestigia intelliguntur.

[^s Noctis amicior hora] Nox.

[^t Sidera] Lunam, &c.

[^u Vigilantia] Accensa.

* Tortaque

- * Tortaque versato ducentes stamina fuso
 y Fœmineâ tardas * fallimus arte moras.
 Quid loquar interea tam longo tempore, queris?
 40 Nil, nisi Leandri nomen, in ore meo est.
 * Jamne putes exisse domo^b mea gaudia, nutrix?
 An vigilans omnes? ^c U^d timet ille suos?
 Jamne suis humeris illum deponere vestes;
 * Pallade jam pingui tingere membra putes?
 45 Annuit^f illa^e ferè: non nostra quod oscula curet,
 Sed^h movet obrepens somnusⁱ anile caput.
 Postque moræ minimum, Jam certè^k navigat, inquam;
 Lentaque^l dimotis brachia lætat aquis.
 Paucaque cum^m tactâⁿ perfecì stamina terrâ,
 50 An possis medio^o quærimus esse frato.
 Et modò prospicimus; timidâ modò voce precamur,
 Ut tibi det faciles utilis aura vias.
 Auribus^p interdum voces captamus, & omnem
 Adventûs strepitum credimus esse tui.

INTERPRETATIO.

Et trabentes fila intorta fuso versato, decipimus studio muliebri longa tempora. Penitus quid dicam interea tam prolixo spatio? Nihil nisi nomen Leandri est in ore meo. Jamne credas voluptatem meam domo prodidisse nutrix? An omnes sunt expectati? & ille metuit suos? Jamne credas illum exuere amictus suos humeris; & jam ungere artus pingui olivo? Illa ut plurimum annuit; non quod morosatur nostris suavis;

sed somnus subiens agitat caput anile. Et post exiguum spatium, Jam certè natat, dico; & movet lacertos flexiles aquis depulsis. Et postquam pauca fila traxi terrâ percussâ petimus an possis esse medio æquore. Et modò prospectamus, modò oramus voce pavida, ut ventus propicius tibi præbeat iter expeditum. Nainquam aucupamur sonitus, abus, & arbitramur omnem susurrum esse tui accessus.

NOTÆ.

- * Tortaque] Nentes uno verbo.
 y Fœmineâ] Nere enim proprium est femininarum.
 * Fallimus moras] Lædium ex tuâ morâ minuiamus.
 a Jamne putes] Verba Herûs ad nutricem.
 b Mea gaudia] Leandrum, scil.
 c Omnes] Sui scil. aut Abydeni, qui Leandri discessum impediunt.
 d Timet] Ne sint discessus oculati testes.
 e Pallade] Oleo; cujus usum prima Pallas, seu Minerva homines docuisse dicitur. Eo autem ungebantur natatores, ne aquarum frigiditate nervi rigescerent, atque eorum potius facilior motus esset.
 f Illa] Nutrix.
 g Ferè] Pro ferè semper: ut alibi.
 h Movet] Dormitantis verò caput annu-
 enti modo simili movetur.

- i Anile] Nutricis.
 k Navigat] Leander meus, scil. Verba sunt quæ ad anum dixisse se prædicat Hero.
 l Dimotis] Scilicet inter natandum aqua hinc inde quodammodo dimovetur.
 m Tactâ] Clar. Heinſius tractâ reponendum censet, deinde ex uno aut altero codice pro terrâ reponit tela, quod illi maxime, eò, præsertim, uti quidem videtur, arrisit, quod satis, ut ille ait, quid tactâ terrâ sibi velit, non sit assensus. Quanquam verò argutè vir clarissimus, locum tamen non necesse habeam sollicitare. Quippe notum est fila trahentibus fœminis propemodum necessarium esse, ut filo producto, terram tangant prius fuso, quàm illud evolvant.
 n Perfecì stamina] Neci fila.
 o Quærimus] Ex nutrice, scil.
 p Interdum] Puteanus incertat.

- 55 Sic ubi ^q deceptæ pars est mihi maxima noctis
Acta; subit furtim lumina fessa sopor.
Forſitan invitus, mecum tamen, ^r improbe, dormis:
Et quanquam non vis ipſe venire; venis.
Nam modò te videor propè jam ſpectare natantem,
60 Brachia nunc humeris humida ferre meis:
Nunc dare, quæ ſoleo, madidis velamina membris;
Pectora nunc juncto ^s noſta fovere ſinu.
Multaque præterea, linguæ reticenda modèſtæ;
Quæ feciſſe juvat, facta referte pudet.
85 ^r Me miſeram! brevis eſt hæc & non vera voluptas;
Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoleſ.
Firmiùs ô cupidi tandem coëamus amantes:
Nec careant verâ gaudia noſtra fide.
Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?
70 Cur toties à me, lentè natator, abes?
Eſt mare (confiteor) nondum tractabile nanti:
Nocte ſed heſternâ lenior aura fuit.
Cur ea præterita eſt? cur non ^u ventura timebas?
Tam bona cur periit, nec tibi rapta viâ eſt?
75 ^x Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſûs;
Hôc melior certè, quò prior, ^y illa fuit.

INTERPRETATIO.

Sic poſtquam pars maxima noctis deceptæ eſt mihi præterita, ſomnus ſenſim in oculos caſſos irrepit. Forſitan coactus, cubas tamen mecum, proterve: & quamvis ipſe non cupias accedere, accedis. Nam modò videor ſpicere te jam propè nantem; modò admove udoſ lacertos meis humeris. Modò porrigere amiſtus, quos ſum aſſueta porrigere artubus humidis: modò caleſcere pectora noſtra gremio admoto. Et multa inſuper prætermittenda linguâ honeſtâ; quæ prodeſt feciſſe; cùm acta ſunt, pudet narrare. Hei mihi! hæc gaudia ſunt brevია & minùs ſin-

cera. Nam tu ſoles ſemper recedere cùm ſopore. O conjungamur denique certiùs avidi amantes: nec voluptas noſtra ſit ſine certâ fide. Quamobrem ego gelida tranſegi tot noctes deſertas? Quamobrem toties ſejungeris à me, tarde natator? Equor nondum eſt moderabile nantem: ſed ventus fuit placidiſ nocte heſternâ. Quamobrem ea effluxit? Quamobrem non reformidabas futura? Quamobrem iter tam facile tibi ſubtractum nec correptum eſt? Quamvis continuò par tibi concedatur facultas natandi, illa fuit præſectò eò commodior, quò prior.

NOTÆ.

^q Deceptæ] Decipere noctem, eſt aliquid agendo, tædium ejus levare. Vide tamen annon ſatiùs ſit vocem iſtam ad puellam ipſam referre, quæ decepta ſit, & fruſtrâ amantem expectaverit.

^r Improbe] Contumelia amatoriâ.

^s Noſtra] Quidam habent veſtra, quod placuit clar. Heinfio.

^s Me miſeram] Diſtichon hoc ſuſpectum habet idem Heinfius.

^u Ventura] Ventum, ſcil. & tempeſtatem.

^x Protinus ut] Quamvis ſtatim, & ſine morâ tibi detur, ut ad me venire poſſis.

^y Illa] Prior copia. Priorem ad ſe veniendi opportunitatem eo meliorem fuiſſe dicit, quò prior fuerit.

- ^z At citò mutata est iactati forma profundi :
^a Tempore, cùm properas, sæpe minore venis.
 Hic, puto, ^b deprênsus ^c nil, quòd querereris, haberes;
 80 Meque tibi amplexo nulla noceret hyems.
 Certè ego ^d tum ventos audirem ^e lenta sonantes,
 Et nunquam placidas esse precarer aquas.
 Quid tamen evenit, cur sis metuentior undæ?
^f Contemptumque priùs, nunc vereare, fretum!
 85 Nam ^g memini, cùm te sævuū veniente minaxque
 Non minùs, aut multò non minùs æquor erat :
 Cùm tibi clamabam, Sic tu ^h temerarius esto,
 Ne misere virtus sis tua flenda mihi.
 Unde novus timor ⁱ hic? quòque illa audacia fugit?
 90 Magnus ubi est spretis ^k ille natator aquis?
 Sis tamen ^l hoc potiùs, quàm ^m quod priùs esse solebas :
 Et facias placidum per mare tutus iter.
 Dum modò sis idem : dum sic, ut scribis, amemur :
 Flammaque ^o non fiat frigidus illa cinis.

INTERPRETATIO.

At brevi conversa est facies maris turbati : sæpe, cùm festinas, accedis tempore breviorē. Hic correptus, nihil credo contingeret, quamobrem doleres, & nulla tempestas obesset tibi me complexo. Certè ego tum auscultarem secura ventos obstrepentes, & nunquam orarem æquora esse tranquilla. Quid tamen accidit, quamobrem sis timidior fluctuum? Et nunc expavesceas mare spretum antea! Nam recror cum te accedente fretum non minùs erat, aut non multò minùs asperum &

periculosum: cùm tibi inculcabam, Sic tu esto audax, ne virtus tua sit lugenda mihi infelici. Unde hic metus subitus? Et quā illa confidentia recessit? Ubi est ille peritus natator contemptis undis? Sis tamen potiùs hoc, quàm quod consueveras esse antea: & securus viam ingrediaris per æquor tranquillum. Dummodo sis idem, dummodo ita diligamur, ut scribis, & ille ignis non fiat cinis gelidus.

NOTÆ.

^z At citò] Objectio est & excusatio ex parte Leandri: quasi dicat Hero, Tu mora causam facis non bene sedatum mare, veritus ne intra breve tempus intumesceret.

^a Tempore] Responsio est Heris: quasi dicat, Utcunque maris tumorem reformidares, cùm tamen paululùm de irâ suâ remitteret, poteras venire; nam sæpe tempore minore fretum trahas.

^b Deprênsus] Propriè & optimè deprehendi dicuntur nautæ tempestate oppressi.

^c Nil] Nihil equidem, cùm Leander ipse ventis ad amicam retineri in epistolâ suâ optaverit.

^d Tum] Cùm me amplexus fueris.

^e Lenta] Minimè sollicita, & quieta. Alla habent læta.

^f Contemptumque] Vide quantus eâ de re ipse Leander in epistolâ suâ fuerit.

^g Memini cùm te veniente] Memini ejus temporis, quo, cùm ad me venires.

^h Temerarius] Qui ad me, obstantibus ventis, magno cum periculo venis.

ⁱ Hic] Cùm jam non audeas venire.

^k Ille] Leander, qui ad me adversantibus undis venire solitus erat.

^l Hic] Timidus.

^m Quod priùs] Audax.

ⁿ Flamma] Amor.

^o Non fiat] Non prorsus extinguatur.

- 95 Non ego tam ventos timeo mea vota morantes;
 Quam ^p similis vento ne tuus ^q erret amor:
^r Ne non sim tanti, ^s superentque pericula causam:
 Et videar merces esse labore minor.
 Interdum metuo, ^t patriâ ne lædar; & impar
 100 ^u Ducar Abydneo ^x Thressa puella ^y toro.
 Ferre tamen possum patientiùs omnia; quàm si
^z Otia nescio quâ pellice captus agas.
 In tua si veniant alieni colla lacerti;
 Sitque novus nostri finis amoris amor:
 105 Ah potiùs peream, quàm ^a crimine vulnerer isto:
^b Fataque sint culpâ nostra priora tuâ!
 Nec quia ^c venturi dederis mihi signa doloris,
 Hæc loquor, aut ^d famâ sollicitata novâ.
 Omnia sed vereor (quis enim securus amavit?)
 110 Cogit & absentes plura timere ^e locus.
 Felices illas, sua quas ^f præsentia nôsse
 Crimina vera ^g jubet, falsa timere vetat!

INTERPRETATIO.

Ego non tam metuo auras obstantes meis desiderii, quàm ne amor tuus par auræ vagentur: ne non tanti ducar, & discrimina vincant causam, & videar esse præmium levius sperdâ. Nonnunquam timeo ne mihi noceat patria, & puella Thracia credat inâigna læsto Abydneo. Possum tamen pati tolerantius quælibet, quàm si moreris correptus nescio quâ pellice. Si aliena brachia amplectantur tuum collum, & novus amor sit finis

nostri amoris: Ab priùs inteream quàm lædar isto flagitio; & mors nostra prævertat tuum crimen! Neque hæc dico, quòd mihi præbueris indicia futuri doloris, vel inducta rumore novo. Sed omnia parveo (quis enim quietus amavit?) Et locus subigit absentes plura metuere. Beatas illas, quas sua præsentia cogit cognoscere veras culpas; prohibet metuere vanas!

NOTÆ.

p Similis vento] Levis & inconstans, scil.
 q Erret] Ad alium transferatur.
 r Ne non sim tanti] Suppl. metuo, aut timeo. Galk. Je crains que vous ne pensiez que je n'en vauz pas la peine. Angl. I am afraid lest you should think I am not worth your pains.
 s Superentque] Id est, Tanta tibi videantur pericula, ut mei causâ ea nolis adire.
 t Patriâ ne lædar] Mibi damno sit patria suâ ignobilior.
 u Ducar] Alii dicar.
 x Thressa] Hæc est Puteanci lectio, quam optimam censuit clar. Heinsius qui insuper Thracias mulieres despectas fuisse, exemplo Themistoclis, Timothei, aliorumque quibus Thressæ matres objectæ sunt, mul-

tis denique probat. Alii codices habent Sesta; quæ fortè vera est lectio.
 y Toro] Alii habent viro.
 z Otia agas] Cesse; moreris.
 a Crimine] Si aliquam aliam amaveris.
 b Fataque] Mors.
 c Venturi dederis] Id est, Mibi nullo modo quicquam patefeceris, ex quo manere me dolorem hunc conjecerim.
 d Famâ sollicitata] Id est, Quòd famâ aut nuncio ullo, sinistra de amore tuo audiverim.
 e Locus] Remotus, scil. aut loci distantis.
 f Præsentia] Siqua sint tamen.
 g Jubet] Nô jubeat, cogit certè præsentia cognoscere quæ coram fiunt.

- Nos tam ^h vana movet, quàm ⁱ facta injuria fallit:
 Incitat & ^k morsus error ^l uterque pares.
 115 O utinam venias! aut ut ventusve paterve,
 Causaque sit ^m certæ scœmina nulla moræ!
 Quòd ⁿ si quam sciêro; moriar (mihi crede) dolendo:
 ° Jamdudum ^p peccas, si mea ^q fata petis.
 Sed neque peccabis, frustra^rque ego terreor ^r istis:
 120 Quòque minùs venias, invida ^s pugnat hyems.
 Me miseram! quanto planguntur littora fluctu!
 Et latet ^t obscurâ condita nube dies!
 Forsitan ad pontum ^u mater pia venerit Helles,
 * Merfaq^vue ^y roratis ^z nata fleatur aquis:
 125 An ^a mare ab inviso ^b privignæ nomine dictum
 Vexat in æquoream versa ^c noverca Deam?
 Non favet, ^d ut nunc est, teneris ^e locus iste puellis.
 Hâc Helle periit; hâc ego lædor aquâ.
 At tibi ^f flammæ memori, Neptune, tuarum,
 130 Nullus erat ventis impediendus amor:

INTERPRETATIO.

Offensa falsa tam nos cruciat, quàm oblata latet: & utraque ignorantia ciet æquales cruciatus. O utinam accedas! aut vel aura, vel pater, nisi puella sit causa longæ cunctationis! Quòd si aliquam cognovero; obibo (mihi crede) dolore. Jam diu delinquis, si quæris meam mortem. Sed neque delinques, & ego falsò moveor istis: & tempestas æmula obstat quò minùs accedas. Me infelicem! quantis undis littora pulsantur! dies quoque

absconditur tectus nube atrâ! forsitan mater pia Helles descendit ad mare, & filia submersa lugeatur aquis effusis; an noverca mutata in Deam marinam percellit æquor cognominatum ab odio nomine privignæ? Iste locus qualis nunc est, non est propitiis mollibus puellis. Helle hâc aquâ interiit, ego hâc sollicitor. At, Neptune, nullus amor erat tibi prohibendus recordanti ignes tuos.

NOTÆ.

^h Vana] Id est, quæ non facta sed ficta est.

ⁱ Facta] Si qua facta sit tamen, supple.

^k Morsus] Animi curas doloresque.

^l Uterque] Cùm tibi crimina falsa affingo, deinde quæ vera sunt, cùm nescire me cogito.

^m Certæ] Alii habent tantæ quod propè idem est, quoad sensum, nisi quòd illud majorem significat impatientiam.

ⁿ Quam] Fœminam, scil. quæ te à me avellat.

^o Jamdudum] Valde vel jamdiu exponunt. Hæc est vis vocis, ut rei certam & exploratam veritatem notet.

^p Peccas] Me occidis.

^q Fata petis] Mortem quæris.

^r Istis] Suspicionibus.

^s Pugnat hyems] Obstat tempestas.

^t Obscurâ] Quàm obscurâ.

^u Mater pia] Nephele est, quam fortè tempestatem ciere dicit Hero.

^x Merfaq^vue] De submersâ Helle nota fabula, quam etiam antè vidimus.

^y Roratis] Instar roris effusis: allusio est ad nubem quæ Græcè Nephele dicitur; ex quâ ros aut pluvia decedit.

^z Nata] Helle.

^a Mare] Hellespontum.

^b Privignæ] Helles.

^c Noverca] Ino est, Athamantis altera uxor, adeoque Helles noverca; quæ in Leucothean seu Matutam, Deam marinam, transmutata est.

^d Ut nunc est] Ita tumidus.

^e Locus iste] Hellespontus.

^f Flammæ] Amorum.

- § Si neque^h Amymone, nec laudatissima formâ
 Criminis estⁱ Tyro fabula vana tui,
^k Lucidaque^l Alcyone, ^m Circeque, & Alymone nata,
 Etⁿ nondum nexis angue Medusa comis,
 135 Flavaque^o Laodice, cœloque recepta * Celæno,
 Et quarum memini^p nomina lecta mihi.
 Has certè pluresque canunt, Neptune, poëtæ,
 Molle latus lateri composuisse tuo.
 Cur igitur toties vires expertus amoris,
 140 Affluetum nobis^q turbine claudis iter.

INTERPRETATIO.

§ neque Amymone, nec Tyro celeberrima pulchritudine est fabula inanis tui vitii, & splendida Alcyone, & Circè, & Alymonis filia, & Medusa capillis nondum impliciis serpentibus, & flava Laodice, & Celæno repõsita cœlo,

& quarum recorder nomina lecta à me. Certè poëtæ prædicant has & plures conseruisse renerum latus lateri tuo. Quamobrem ergo toties vim passus amoris, obstruis nobis viam solitam tempestate?

NOTÆ.

g Si neque] Id est, Siquidem verum est te amasse hanc, illam, &c.

h Amymone] Una fuit ex Danai filiabus à Neptune compressa; ex quâ Nauplium suscepit, patrem Palamedis.

i Tyro] Fuit hæc Salmonei filia, quæ ex Neptune, Enipei fluyii formam, induto, Pelian Neleumque uno partu edidit.

k Lucida] Quippe in cælum translata; quâ re ab aliis ejusdem nominis distinguitur.

l Alcyone] Fuit una ex Pleiadibus, Atlantis filia; ex quâ etiam Neptunus filios duos, & filiam unam suscepit.

m Circeque & Alymone] Non expediunt se ex hoc loco interpretes, qui haud dubiè mendosissimus est. Monstra lectionum in vetustis codicibus apparent. Pro Circe plerique Ceyre, Ceiceque, Ceyceque. Pro Alymone scripta Avenone. Avenne, Arreone, Aneone, Anonone, Ameone, Amem ne, Amione, Augone, Animone, Alcione, Evetione, Annione, Anintone, Altenone, Avione, Antibone, Amione, Antheone, Aetone, Anthone, & quid non? sed ita ut plerique Avenone, aut Aneone agnoscant. Puteanus Ceyceque & Avenone nata. Scripti Cod. Calyceque Ecatheone nata. Hyginus fabulâ 107. ubi Neptuni filios recenset, Cygnus ex Calyce, Hecatonis filiâ ubi Hecateonis videtur rescribendum. Scholiastes Theocrit. Idyll. 16. Κύνων λέγει τὸν Περσίδαν & Κίρυ; vel ut aliæ editiones habent Κάρυ. Lego Ka-

λύων. Addit autem Hecatæone nata, ut ab alterâ Calyce, Endymionis matre, filiâ Æoli distinguat. Certè Cygni matrem, quocumque tandem appellatam nomine hic intelligi ab Ovido non est dubium. Si quis meliora protulerit, is Musas singulari beneficio demerebitur. Heinssus.

n Nondum nexis] Medusæ crines, quorum pulchritudine præsertim ipsâ Neptune placuerat, Pallas indignata, quod in templo sibi dicato ille fugientem affecutus esset & compressisset, in serpentes convertit.

o Laodice] Plures eo nomine memorantur, interque eas Priami una, alia Agamemnonis, tertia Cygni filia. Fuit & eo nomine nympha, Apis & Niobes mater, itemque aliæ. Quam verò Neptunus amaverit non liquet, nisi fortè Laodicen Priami.

* Celæno] Hæc est è Pleiadibus una, Alcyones soror, quam etiam amasse Neptunum testatur Apollodorus. Antea verò vidimus Pleiadas cælo receptas fidus efficere; quod Latini Vergilius appellant.

p Nomina] Nomina sunt profectò & ea quidem fabulosa; ut nimia in his discutendis videatur criticorum diligentia.

q Turbine] Turbo ventus est validissimus & vorticosus. Adeoque non tam hic ventus, cui propriè non imperat Neptunus, quam ejus affectum, maris scilicet commotio est intelligenda. Duo scripti habent turbidè.

- Parce, ferox, latoque mari ^r tua prælia misce;
 Seducit terras hæc ^s brevis unda ^t duas.
 Te decet aut magnas magnum jactare carinas;
 Aut etiam totis classibus esse trucem.
- 145 Turpe Deo pelagi, juvenem terrere natantem:
 Gloriaque est ^u stagno quolibet ista minor.
 Nobilis ^x ille quidem est, & clarus origine: sed ^y non
 A tibi ^z suspecto ducit Ulysse genus.
 Da veniam, servaque duos: natat ^a ille; sed isdem
- 150 Corpus Leandri, spes mea, pendet aquis.
^b Sternuit & lumen: posito nam scribimus illo:
 Sternuit: & nobis prospera signa dedit.
 Ecce merum nutrix ^c faustos instillat in ignes:
 Crasque erimus plures, inquit, & ipsa bibit.
- 155 Effice nos plures ^d evicta per æquora ^e lapsus,
 O penitus toto corde recepte mihi.
^f In tua castra redi, focii desertor amoris.
 Ponuntur ^g medio cur mea membra toro?
 Quod timeas, non est: ^h auso Venus ipsa favebit:
- 160 ⁱ Sternet & æquoreas ^k æquore nata vias.

INTERPRETATIO.

Ignosce, sæve, & exerce tua certamina in vasto æquore. Hæc aqua quæ separat duas terras est exigua. Tibi ingenti pulchrum est aut agitare ingentes naves; aut etiam esse terribilem totis classibus. Indecorum est Deo maris, pavorem in utero adolescenti nanti, & laus ista est inferius quovis stagno. Ille equidem est generosus, & stirpe generosâ, sed non repetit originem ab Ulysse tibi in viso. Ignosce, & duos salvos præstato: ille natat; sed corpus Leandri, & spes mea natat in iis-

dem aquis. Lucerna etiam strepuit, nam scribimus illâ admotâ. Strepuit, & nobis facit læta omina. Ecce nutrix immittit vinum in flammâ felices; & ait, Cras erimus plures, & ipsa potat. Fac nos plures esse progressus per maria superata, o prorsus infixæ mihi toto animo. Revertere in tua castra, desertor focii amoris. Quamobrem mei artus collocantur in medio lecto? Non est quodd reformides: ipsa Venus jurabit audentem: & orta mari muniet iter marinum.

NOTÆ.

^r Tua prælia] Undas tuas alias aliis impinge.

^s Brevis] Quæ aded ea est, ubi sua prælia Neptunus non bene miscere possit.

^t Duas] Europam & Asiam.

^u Stagno] Id est, Gloria quam in quolibet turbando stagno, aut parvâ aquâ posset habere.

^x Ille] Leander.

^y Non ducit] Adeoque illi insensus esse non debes.

^z Suspecto] Alii Neptuno suspectum volunt fuisse Ulysses propter Palamedem nepotem, qui ejus insidiis periit; alii propter Polyphemum filium, ab eodem Ulysses,

etiam cum patris contemptu, excæcatum.

^a Ille] Quasi dicat, Solus quidem.

^b Sternuit] Strepitum ad sternutantis modum edidit.

^c Faustos] Fausta significantes.

^d Evicta] Tuis lacertis superate.

^e Lapsus] Id est, Progressus.

^f In tua castra] Ad me, scilicet. Metaphora à militibus.

^g Medio] Quod non fieret, si tu adesses.

^h Auso] Tibi, scilicet.

ⁱ Sternet] Componet; placabit.

^k Æquore nata] Ex Maris spumâ orta dicitur.

- Ire libet medias ipsi mihi sæpe per undas:
 Sed solet hoc maribus tutius esse fretum.
¹ Nam cur, hoc vectis ^m Phryxo Phryxique ⁿ sorore,
 Sola ^o dedit vastis foemina nomen aquis?
 165 Forsitan ad reditum metuas ne tempora defint,
 Aut ^p gemini nequeas ferre laboris onus.
 At nos ^q diversi medium coëamus in æquor:
 Obviaque in summis oscula demus aquis:
 Atque ita quisque suas iterum redeamus ad urbes.
 170 ^r Exiguum, sed plùs quàm nihil, ^r illud erit.
 Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,
 Vel timidus famæ ^s cedere vellet amor!
 Nunc ^t malè res junctæ ^u calor & reverentia ^x pugnant:
 Quid sequar ^y in dubio est: hæc decet; illè juvat.
 175 ^z Ut semel intravit Colchos ^a Pagasæus Iason,
 Impositam celeri ^b Phasida puppe tulit.
 Ut semel ^c Idæus Lacedæmona venit adulter:
 Cum ^d prædâ rediit protinus ille suâ.

INTERPRETATIO.

Sæpe mihi ipsi fert animus vadere per aquas medias; sed hoc mare consuevit esse tutius masculis. Nam quamobrem Phryxo & germana Phryxi actis hoc freto, sola puella imposuit nomen profundis aquis? Fortè timeas tempus ut detur ad regressum, aut non valeas tolerare molestiam duplicis laboris. At nos dissiti conveniamus in medium mare, & sua-via præbeamus concurrentia in extremis aquis. Atque ita unusquisque revertamur iterum ad suas sedes. Illud erit minimum,

sed ampliùs quàm nihil. Utinam vel hic pudor qui nos subigit furtim amare, vel amor pavidus vellet concedere famæ! Nunc amor & pudor res malè collatæ certant. In incerto est quid agam: hic est decorus, ille utilis. Postquam Iason Pagasæus inivit Colchos, arripuit Phasida injectam in navem velocem. Postquam adulter Idæus semel accessit Lacedæmona, ille statim reversus est cum rapinâ suâ.

NOTÆ.

1 Nam cur] Exemplo probat mare de quo loquebatur puellis minùs favere.

m Phryxo] Athamantis & Nepheles fuit filius, qui consensu aurei velleris ariete, Pontum, cum sorore, transfretare aggressus est.

n Sorore] Helle.

o Dedit] Ab ipsâ verò Hellespontus dictus est.

p Gemini] Veniendi, & abeundi, scil.

q Diversi] Qui in diversis mundi partibus commoramur.

r Illud] In medium æquor coisse, ibique oscula dedisse.

s Cedere] Ita ut pudor amor, amor omnia famæ permitteret. Amori per pudorem, famæ per amorem omnia licerent: amor, à pudore excess. famæ traderet; pudor, quæ amori

faceret, non curaret. Amor, quæ fama vulgaret contemneret: nosque ad eò securi nostro palam gauderemus amore.

t Malè] Voluptatis nostræ dispendio.

u Calor] Amor.

x Pugnant] Quia dissuadet pudor, quod amor imperat.

y In dubio est] Dum pudor & amor pugnant, utri obsequar dubito.

z Ut] Postquam. Innuvit Hero, se à Leandro, ut à Iasone Medea, abduci velle.

a Pagasæus] Thessalicus, ab urbe Thessaliæ Pagasis.

b Phasida] Medeam, à Phaside Colchorum fluvio.

c Idæus] Paris, de quo suprâ.

d Prædâ] Helena.

- Tu, quàm sæpe petis quod amas, tam sæpe relinquis:
 180 Et quoties ^e grave sit puppibus ire, natas.
^f Sic tamen, ô juvenis tumidarum victor aquarum,
 Sic facito spernas, ut vereare, fretum.
 Arte laboratæ merguntur ab æquore puppes:
 Tu tua plûs remis brachia posse putes?
 185 Quod cupis, hoc nautæ ^g metuunt, Leandre, natare.
^h Exitus hic fractis puppibus esse solet.
 Me miseram! ⁱ cupio non persuadere, quod hortor:
 Sisque, precor, monitis fortior ipse meis.
 Dummodo ^k pervenias, excussaque sæpe per undas,
 190 Injicias humeris brachia lassâ meis.
 Sed mihi, cœruleas quoties obvertor ad undas,
 Nescio quæ pavidum ^l frigora pectus habent.
 Nec minùs hesternæ ^m confundor imagine noctis,
 Quamvis est sacris ⁿ illa piata meis.
 195 ^o Namque sub auroram, jam ^p dormitante lucernâ,
 (Somnia quo cerni tempore ^q vera solent)
 Stamina de digitis cecidère sopore remissis:
 Collaque pulvino nostra ferenda dedi.
 Hic ego ventosas nantem delphina per undas
 200 Cernere non dubiâ sum mihi visa fide.

INTERPRETATIO.

Tu tam sæpe deseris quod amas, quàm sæpe
 invisis: & quoties durum est navibus pro-
 gredi, natas. Vide tamen ô juvenis domitor
 aquarum turbatarum, ita contemnas mare,
 ut timeas. Navis artificiosè constructæ ob-
 ruunt mari: credasne tuos lacertos amplius
 valere quàm remos? Quod optas natare,
 Leandre, nautæ hoc timeant. Hæc sors con-
 suavit esse navibus elisis. Me infelicem!
 opto, non efficere quod moneo: & oro ipse
 sit animosior meis præceptis. Dummodo per-
 stringas, & immittas humeris meis lacertos de-

fessos sæpe agitados per aquas. Sed quoties
 convertito oculos ad aquas glaucas, nescio quæ
 frigora meum occupant cor trepidum. Nec mi-
 nus turbor simulacris noctis hesternæ, quan-
 quam illa sunt piata meis sacris. Namque sub
 auroram, lampade jam extinctâ (quo tempore
 somnia certa solent videri) fila exciderunt di-
 gitis laxatis somno: & præbui nostras cervices
 sustinendas pulvino. Hic ego sum mihi visa
 fide baud incertâ aspicere delphinum natantem
 per aquas ventis agitatas.

NOTÆ.

^e Grave] Id est, Navibus periculosum.
^f Sic] Repetitione movet affectum.
^g Metuunt] Quia tantum post naufragi-
 um natatu maria conantur trajicere.
^h Exitus hic] Enimvero navibus fractis,
 perturbatum mare natare nautæ coguntur.
ⁱ Cupio] Quia, per amoris impatientiam,
 Leandrum, etiam turbato mari, vellet ve-
 nire.
^k Pervenias] Ad me, scil.
^l Frigora] Ex metu.
^m Confundor] Somnio turbor.

ⁿ Illa] Imago, scil. noctis, aut fornicium:
 non nox, ut existimavit Hubertinus. Sole-
 bant verò, ut somniis prænuntiata mala
 averterent, Diis sacra facere.

^o Namque] Somnium enarrare instituit.

^p Dormitante] Id est, propemodum de-
 ficiente; quemadmodum, consumpto oleo,
 evenire solet.

^q Vera] Vera significantia; quæ tamen
 quatenus vera non ineptè videri possint,
 longum esset definire.

Quem,

Quem, postquam bibulis illisit fluctus arenis,
Unda simul ^r miserum vitæque deseruit.
Quicquid id est, timeo: nec tu mea somnia ride:
Nec, nisi tranquillo brachia crede mari.
205 Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ:
Quæ nunquam, nisi te fospite, fospes erit.
Spes tamen est fractis vicinæ pacis ^{*} in undis.
Tum placidas tuto pectore finde vias.

Interea, nanti quoniam freta pervia non sunt,
210 Leniat invisas litera missa moras.

INTERPRETATIO.

Quem, postquam unda affixit bibulo sabulo,
aqua & vita simul destituit infelicem. Quid-
quid id est, metuo: nec tu contemne mea
somnia: nec committe lacertos nisi mari quieto.
Si tibi non indulges, indulge amatæ puellæ,
quæ nunquam erit incolumis nisi te incolumi.

Spes tamen datur quietis mox futuræ in flucti-
bus aliquatenus sedatis. Tum scinde iter quæ-
tum securo pectore. Interea, quandoquidem ma-
ria non sunt aperta natanti, epistola transmissa
malceat moras odiosas.

NOTÆ.

^r Miserum] Delphinum, scil. quo Leander
repræsentatur.

^s In undis fractis] Id est, quæ jam non
ita intumescunt. Nisi in per ex malueris

exponere, deinde per fractis violenter agi-
tatas undas intellexeris; ut tantam pertur-
bationem necessariò consequi debeat tran-
quillitas,

EPISTOLA XX.

ARGUMENTUM.

Profectus ad sacra Dianæ Acontius, quæ in Delo, insulâ maris Ægæi, omnium Cycladum
clarissimâ, frequenti virginum conventu celebrabantur, in amorem Cydippes, puellæ nobilis,
adolescens exarsit. Sed cum illam ob generis imparitatem non auderet sollicitare, novam com-
mentus fraudem, in pulcherrimo pomo scripsit duos hosce versus: Juro tibi sanè per mystica
sacra Dianæ, Me tibi venturum comitem, sponsumque futurum, atque illud ad pedes
puellæ projecit: quæ fraudis inscia cum imprudens legeret, paciscitur cum Acontio. Nam,
quæ ante Deos in templo Delicæ Dianæ dicerentur, rata esse, lex erat. Cum autem paulo
post pater, hujusce rei inscius, illam alii desponderet, subitâ febri correpta est. Quare hinc
epistolâ Acontius conatur eidem persuadere, hunc morbum à Dianâ immissum esse: propterea
quod non impletet, quæ Deâ præsentè promississet.

ACONTIUS CYDIPPÆ.

PONE metum: ^c nihil hinc iterum jurabis amanti.
Promissam satis est te semel esse mihi.

INTERPRETATIO.

Mitte timorem: nihil hinc denuo jurabis amanti. Sufficit te mihi esse sponsam semel.

NOTÆ.

^a Acontius] Juvenis fuit ex insulâ Cæâ,
in mari Ægæo.

^b Pone metum] Ne verearis banc meam
epistolam legere, quasi aliquam juramenti for-

mulam contineret.

^c Nihil hinc jurabis] Ut antea fecisti in
templo Dianæ, ubi contra animi tui propositum
fidem mihi tuam obstrinxisti.

Perlege:

- Perlege: discedat ^d sic corpore ^e languor ab ^f isto,
 Qui meus est, & illâ parte dolente, dolor.
- 5 Quid pudor ^h ora subit? nam, sicut in æde Dianæ,
 Suspicio ingenuas erubuisse genas.
 Conjugium pactamque fidem, non crimina, posco:
ⁱ Debitus ut conjux, non ut adulter, amo.
 Verba ^k licet repetas, quæ ^l demptus ab arbore foetus
- 10 Pertulit ad castas, me jaciente, manus;
 Invenies illuc ^m id te spondere, quod opto,
ⁿ Te potius, virgo, ^{*} quam meminisse Deam.
 Nunc quoque ^o idem timeo: sed ^p idem tamen acrius illud
 Assumpsit vires; auctaque ^q flamma ^r morâ est.
- 15 Quique fuit nunquam parvus, nunc tempore longo,
 Et ^s spe, quam dederas tu mihi, crevit amor.
 Spem mihi tu dederas: meus hic tibi credidit ardor;
 Non potes ^t hoc factum teste negare Deâ.
 Adfuit, & præsens, ut ^u erat, tua verba notavit:
- 20 Et visa est motâ dicta probâsse comâ.

INTERPRETATIO.

Perlege: sic morbus tuus, qui est meus dolor, aliquo membro tuo afflicto, abeat ab isto tuo corpore. Quamobrem rubor irrepit in vultum? Nam conjicio genas verecundas rubore suffusas fuisse, sicut in templo Dianæ. Peto connubium & fidem promissam, non flagitia: amo ut conjux legitimus, non ut adulter. Quamvis deinde proferas voces, quas fructus raptus ab arbore pertulit ad tuas manus pudicas, me mittente, ibi comperies te illud polliceri, quod cupio te, virgo, potius recor-

dari quam Deam. Nunc etiam metuo idem, sed tamen illud idem vehementius collegit vires, & ignis crevit tempore. Et amor qui nunquam fuit levis, nunc auctus est proluxâ morâ, & spe quam tu mihi feceras. Tu mihi spem feceras: hic meus amor tibi fidem addidit. Non tibi licet inficiari hoc actum esse Deâ consciâ. Interfuit, & ut aderat, observavit tuas voces: & visa est prolata approbâsse capillis agitatis.

NOTÆ.

^d Sic] Ut tu legeris, scil. De isto genere jam sæpe vidimus.

^e Languor] Febris.

^f Isto] Tuo.

^g Ullâ parte dolente] Id est, Si aliquâ tui parte ægrotaveris. Dicit se, ægrotante domina, pariter ægrotare.

^h Ora] Alii habent ante.

ⁱ Debitus] Ex pacto legitimus, modoque debito, & honesto; ut sponsus.

^k Licet] Licitum est.

^l Demptus ab arbore foetus] Pomum in quâ versus, de quibus in argumento, Acontius scripserat.

^m Id te spondere] Matrimonium, scil.

ⁿ Te potius] Ut, scil. promissa servas, quibique nubas.

^{*} Quam meminisse Deam] Quia ab eâ immensam febrem auctam iri metueret.

^o Idem] Ne, scil. amori meo nolis respondere.

^p Idem tamen] Istud non videntur omnino exposuisse quidam, quos vidi, interpretes. Referendum istud idem ad opto. Votum & desiderium suum, ut ejus quod pollicita erat matrimonii recordaretur Cydippe, adeoque amorem suum sumpsisse vires, atque crevisse testatur Acontius.

^q Flamma] Amor.

^r Morâ] Tempore.

^s Spe] Ea vero fovet amorem, qui desperatione sæpius extinguitur.

^t Hoc factum] Matrimonii sponfionem intellige.

^u Erat] Erant in Puteano & Patavino legitur: quod optimo sensu ad verba refertur, quæ inficia pronunciavit Cydippe, qualia erant intellexit Diana.

Deceptam

Deceptam dicas nostrâ de fraude licebit:

Dum fraudis nostræ causa feratur amor.

Fraus mea quid petiit, nisi uti tibi jungerer uni?

Id me, quod quereris, conciliare potest.

25 ^y Non ego ^z naturâ, nec sum tam callidus usu:

Solertem tu me, (crede) puella, ^a facis.

Te mihi compositis (^b si quid tamen egimus) à me

Adstrinxit verbis ingeniosus Amor.

Dictatis ab eo feci ^c sponsalia verbis:

30 ^d Consultoque fui juris amore vaser.

Sit fraus huic nomen facto; dicarque dolosus,

(^e Si tamen est, quod ames velle tenere, dolus.)

^f En iterum scribo, mittoque rogantia verba:

Altera fraus hæc est: quodque queraris, habes.

35 Si noceo quod amo; fateor, sine fine nocebo;

Teque petam: caveas tu licet ipsa peti.

Per gladios alii placitas rapuere puellas:

Scripta mihi cautè litera crimen erit?

INTERPRETATIO.

Tibi dabitur dicere te delusam fuisse nostro dolo, modo amor dicatur causa doli nostri. Quid quaesivit meus dolo, nisi ut tibi soli conducerer? Illud quod arguis potest me tibi adungere. Ego non sum tam verutus naturâ, nec experiëntiâ: tu, (crede) puella, me facis ingeniosum. Amor solus colligavit te mihi verbis à me constructis (si quid tamen præstitimus.) Scripsi sponsalia vocibus ab eo suggestis, & fui juris peritus amore interro-

gato. Dolus sit nomen huic facinori, & dicar fraudulentus (si tamen fraus est velle possidere quod ames.) Ecce denuò scribo, & mitto verba precantia. Hic est alter dolo, & habes quod expostules. Si officio quia amo; confiteor, semper officiam, & te requiram, quamvis tu ipsa fugias requiri. Alii abstulerunt amatas puellas per enses; epistola à me callidè exarata, erit flagitium?

NOTÆ.

x *Id me*] Distichon hoc valde mendosum, aut Ovidianæ venæ non esse censuit clar. Heinsius: quod tamen ita commodissimè exponi posse arbitror. Id nempe, tibi jungi quod tibi querimonie causam præbuisse putas, id ipsum est quod potest nos conciliare. More suo in ambiguo ludit Ovidius. Enimvero per matrimonium conjunguntur corpore & conciliantur, qui fortè animo sunt valde alieni.

y *Non ego*] Amorem, non se, fraudis auctorem facit.

z *Naturâ*] Versutus dicitur, cujus per naturam mens celeriter versatur; callidus vero, cujus tanquam manus opere, sic animus usu concaluit.

a *Facies*] Quasi dicat, non sum.

b *Si quid*] Versuum, quibus Cydippen deoperat, auctorem vult videri Amorem.

c *Sponsalia*] Versus illos intelligit, quibus futurarum nuptiarum repromissio, quam fecerit Cydippe, continebatur. Gall. *Les fiançailles*. Angl. *A contract of marriage*.

d *Consultoque*] Jurisperito Amore interrogato, qui me nuptiarum solemnia verba docuit, vaser fui.

e *Si tamen*] Acutus est ubique Ovidius. Hic Acontii fraudem falsâ definitione diluere nititur.

f *En iterum*] Vide quàm ingeniosè priorem in scribendo super pomo Acontii fraudem cum posteriori epistolæ descriptione confundat; atque utrobique idem crimen quasi ex Cydippes personâ supponat: ut ex eo quod in posteriori nullum videatur, tacitè in priori nullum esse concludatur.

- Di faciant ^g possim plures imponere ^h nodos !
 40 Ut tua sit nullâ libera parte fides.
 Mille doli restant : clivo ⁱ sudamus in imo :
 Ardor inexpertum ^k nil finet esse meus.
 Sit dubium, possine capi : ^l captabere certe :
^m Exitus in Dis est : ⁿ sed capiere tamen.
 45 ° Ut partem effugias, non omnia ^p retia falles :
 Quæ tibi, quam credis, plura tetendit Amor.
 Si non proficiant artes, veniemus ad arma ;
 Inque ^q tui cupido rapta ferere sinu.
 Non sum, qui soleam Paridis reprehendere factum :
 50 Nec quenquam, qui, ^r vir possit ut esse, ^s fuit.
^t Nos quoque : sed taceo. Mors hujus poena rapinæ.
^u Ut sit, erit, quam te non habuisse, ^x minor.
^y Aut esses formosa minus, peterere modestè :
 Audaces ^z facie cogimur esse tuâ.
 55 Tu facis ^a hoc, oculique tui ; quibus ignea cedunt
 Sydera ; qui flammæ causa fuere meæ.

INTERPRETATIO.

Utinam per Deos mihi liceat te pluribus nodis implicare ! ut tua fides nullo modo sit soluta. Nullo fraudes supersunt ; hæremus in collis aditu. Amor meus nihil patietur intentatum. Incertum sit an possis capi ; certe captaberis. Eventus est penes Deos : sed tamen cludes omnes casses, quos amor tibi posuit plures, quam reris. Si doli non profuerint, recurramus ad arma, & correpta abdu-

ceris in gremio tui avido. Non sum qui consueverim carpere admissum Paridis ; nec ulum, qui fuit, vir ut possit esse. Nos quoque te rapiemus : sed silentio premo. Quamvis interitus sit merces hujus raptus, minus erit gravis, quam te caruisse. Vel esses minus pulchra, poscereris modestè : cogimur esse temerarii formâ tuâ. Tu hoc præstas, & tui oculi, quibus astra radiantia sunt inferiora, qui fuerant mei ardoris.

NOTÆ

^g Possim plures] Plures possim tibi ponere modos. Moreti codex veniit. Heinsius.

^h Nodos] Ad fidem tuam astringendam. Unum posuerat, cum dolo Cydippen ad jurandum induxerat.

ⁱ Sudamus] Quasi diceret, in primo limine ineptè substiti ; jam progrediar, aliaque tentabo.

^k Nil finet] Donec votis meis, teque possit.

^l Captabere] Captare est conari accipere. Gall. *Tâcher de prendre* & *d'avoir*. Angl. *To try to get and enjoy*.

^m Exitus is Dis est] Penes Deos est, qui qualem daturi sint finem, ignoro.

ⁿ Sed capiere] Est quasi ejus, quod dixit, correctio, exitum in Dis esse, ut ipsi Amoris impetu minores esse videantur.

^o Ut] Quamvis.

^p Retia] Metaphora à venatoribus sumpta ;

in manus suas venturam tandem Cydippen dicit Acontius.

^q Tui cupido] Alii me cupido ; multo meo cupido ; Heinsius legit meo cupidi.

^r Vir possit ut esse] Quis verò damnaverit eum, qui vir esse cupiat ? At verò alius sensus est : atque is dampari debet, qui vir & fortis & audax est, ut per vim maritus cujusquam fiat puellæ.

^s Fuit] Vir scil. fortis, &c.

^t Nos quoque] Deest verbum ; sed intelligitur Acontium quoque virum sese præbere velle, Cydippenque rapturum.

^u Ut] Quamquam.

^x Minor] Poena scil.

^y Aut] Quantum est in hac oratione impetus ! Vel ex istâ vocalâ intelligitur.

^z Facie] Pulchritudine.

^a Hoc] Ut finis audaces, &c.

- Hoc flavi faciunt crines, & eburnea cervix ;
^b Quæque precor veniant in mea colla manus :
 Et decor, & vultus ^c sine ruficitate pudentes :
 60 Et, ^d Thetidi quales vix rear esse pedes.
 Cætera si possem laudare, beatior essem ;
 Nec dubito, totum quin sibi par sit opus.
 Hæc ego compulsus, non est mirabile, formâ,
 Si ^e pignus volui vocis habere tuæ.
 65 Denique, ^f dum captam tu te cogare fateri,
 Infidiis esto ^g capta puella meis,
 Invidiam patiar : passio ^h sua præmia dentur.
 Cur suus à tanto crimine fructus abest ?
ⁱ Hesionen ^k Telamon, Briseïda cepit Achilles :
 70 Utraque victorem victa secuta suum.
^l Quamlibet accuses, & sis irata licebit ;
 Iratâ liceat dum mihi posse frui :
 Iidem, qui facimus, factam ^m tenuabimus iram :
 Copia ⁿ placandi sit modo parva tui :
 75 Ante tuos flentem liceat consistere vultus :
 Et liceat lacrymis addere verba suis.

INTERPRETATIO.

Capilli flavi hoc præstant, & collum candidum ; & manus quæ oro implicent mea colla ; & gratia, & facies pudica sine asperitate ; & pedes, quales ægrè credam habere Thetidem. Si liceret celebrare reliqua, essem felicior : nec sum incertus, quin totum opus sit sibi simile. Non est novum, si ego permotus hæc tuâ pulchritudine expectavi habere pignus tuæ vocis. Denique dummodo tu inducaris agnoscere te correptum, est puella correpta dolis meis. Feram odium : merces sua

concedatur ferenti. Quamobrem tantum scelus suâ caret utilitate ? Telamon rapuit Hesionem, Achilles Briseïda, utraque superata comitata est suum victorem. Licebit quantumvis arguas, & sis infensa, modò mihi liceat gaudere infensâ. Nos iidem qui movemus iram, minuemus iram, modò concedatur exigua facultas tui mulcendæ. Concedatur lacrymantem stare coram tuis oculis, & detur adhibere voces suis lacrymis.

NOTÆ.

^b Quæque] Plurimi quasque.
^c Sine ruficitate] Ineptus est etiam & ruficulus quidam pudor.
^d Thetidi] Cujus tamen candidissimi fuerunt pedes ; nam ab Homero ἀγυγόνεζα dicitur. Fuit autem Thetis Nerei filia, Achillis mater.
^e Pignus] Matrimonii sponsonem in pōmo scriptam.
^f Dum] Modò ut. Gall. Pourvu que. Angl. Provided that.
^g Capta] Vide quàm ingeniosè in vocum ambiguitate ludat : facillè captam, seu deceptam, se fateretur Cydippe, non ita captam seu obligatam, ut Acontio nubere teneretur.

^h Sua præmia dentur] Mibi nugas.
ⁱ Hesionen] Laomedontis fuit filia, Telamoni in Trojæ expugnatione ideo data, quòd Pergama primus conscendisset.
^k Telamon] Æaci fuit filius, Herculis in expugnatione Trojæ socius, unus etiam ex Argonautis.
^l Quamlibet] Quantumvis, quantumlibet. Gall. Plaignez vous de moi tant qu'il vous plaira. Angl. Complain of me as much as you please.
^m Tenuabimus] Minuemus. Gall. Nous vous appaiserons. Angl. We will pacify you.
ⁿ Placandi] Meliores cum Puteaneo placandi. Rectè. Alterum placandæ Latine vix dicitur. Heinſius. Optimè.

Utque

- Utque solent famuli, cùm verbera sæva verentur,
Tendere submissas ad tua crura manus.
° Ignoras tua jura ; p voca : cur arguor absens ?
80 Jamdudum dominæ more venire jube.
Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos,
Oraque sint digitis livida facta tuis ;
Omnia perpetiar : tantùm fortasse timebo,
Corpore lædatur ne manus ista meo.
85 Sed neque q compedibus, nec me compesce catenis :
Servabor firmo vinctus amore tui.
Cùm bene se, quantumque volet, satiaverit ira ;
Ipsa tibi dices, Quàm patienter amat !
Ipsa tibi dices, ut videris omnia r ferre ;
90 Tam bene qui servit, serviat iste mihi.
Nunc reus infelix absens agor : & mea, cùm sit
Optima, non ullo causa tuente, perit.
s Hoc quoque, t quod jus est, u sit scriptum injuria nostrum,
x Quod de me solo y nempe queraris, habes.
95 z Non meruit a falli mecum quoque b Delia ; si non
Vis mihi promissum reddere redde Deæ.

INTERPRETATIO.

Et ut solent servi, cùm timent flagra rigida, porrigere manus victas ad tuos pedes. Ne scis tua jura : arcesse, quamobrem absens accusor ? Impera accedere more jamdiu dominæ. Quamvis tu aspera laniæ meos crines, & facies sit facta fusca tuis digitis, perferam omnia, solummodo metuum, ne fortè manus tua violetur meo corpore. Sed nec me cœrceas compedibus, neque vinctus, custodiar constrictus valido amore tui. Postquam ira se bene expleverit, & quantum libuerit, ipsa tibi dices,

Quàm toleranter amat ! Postquam adverte- ris me omnia pati, ipsa tibi dices, Iste qui tam bene servit, mihi serviat. Nunc miser absens arguor, & quamvis causa mea sit injustissima, profligatur nemine eam defendente. Hoc quoque scriptum nostrum, quod est ejus, sit injustitia, nimirum habes quod queraris de me solo. Delia non digna est decipi quoque mecum : si nolis mihi præstare pollicitum, præstato Deæ.

NOTÆ.

o Ignoras] Se servum esse significat.
p Voca] Quia non debes damnare nisi, ci-
tata parte, explicat bonus alioqui commen-
tator. Non bene, meo quidem judicio, ut
sequentia satis demonstrant. Sed sensus est,
Non jure tuo in servum uteris, quæ absentem
accuses, cùm ipsum vocare, præsentemque male
multare liceat.
q Compedibus] Quibus retinentur fugitivi
servi.
r Ferre] Me, scil.
s Hoc quoque] Variant equidem hoc in
loco codices: plerique tamen cùm in sen-
sum bonum conspiciunt, quamobrem totum
hoc distichon, adulterinum crediderit clar.
Heinsius, planè non video.

t Quod jus est] Nempe ille etiam est in
culpâ, qui, alterius jussu, malè aliquid facit.
u Sit scriptum] Illud scriptum nostrum in
pomo sit injuria in te.
x Quod de me solo] Istud non intellexit
Antonius, nec exposuit Hubertinus: Iro-
nicè pronunciandum esse arbitror, ut in-
telligat Acontius, non de se, sed de Amore
esse querendum.
y Nempe] Ironizæ vox maximè apta.
z Non meruit] Jam seridè ad rem venit.
a Falli] Falluntur, aut falli dicuntur
Dii, cum ea quæ iis testibus, promittimus,
postea non præstamus.
b Delia] Diana; à Delo insulâ, ubi na-
ta, & culta dicitur.

- Adfuit : & vidit, cū tu ^c decepta ^d rubebas :
 Et ^e vocem memori condidit aure tuam.
 Omina ^f re ^g careant ; nihil est violentius ^h illā,
 100 Cū sua, ⁱ quod nolim, numina læsa videt.
 [^k Testis erit ^l Calydonis aper : ^m nam scimus, ut illo
 Sit magis in ⁿ natum sæva reperta parens.]
 Testis & ^o Actæon, quondam fera creditus ^p illis,
 Ipse dedit leto cū quibus antè feras.
 105 Quæque superba ^q parens, saxo per corpus oborto,
 Nunc quoque ^r Mygdoniā flebilis adstat humo.
 Hei mihi, Cydippe ! timeo tibi dicere verum ;
 Ne videar ^s causā falsa monere meā :
 Dicendum tamen est : ^t hoc est (mihi crede) quod ægra
 110 Ipso nubendi tempore sæpe jaces.
 Consulit ipsa tibi ; neu sis perjura laborat :
 Et salvam ^u salvā te cupit esse fide.

INTERPRETATIO.

Adfuit, & aspexit, cū tu delusa erubescabas, & servavit aure memori verba tua. Præsagia sint sine effectu ; nihil est impetuosius illā, quando, quod nolim, cernit sua numina spreta. Aper Calydonius erit testis : nam novimus quomodo mater sit inventa crudelior in filium, quā ille. Testis etiam Actæon, olim fera habitus illis canibus, cum quibus ipse prius feras morti tradidit. Testis quo-

que mater arrogans, quæ petrā per corpus subortā, nunc etiam miserabilis manet terrā Mygdoniā. Hei mihi Cydippe ! vereor tibi verum proferre, ne videar vana commemorasse commodo meo. Attamen proferendum est : hoc est (mihi crede) quod sæpe ægrota decumbis ipse nubendi tempore. Illa tibi cavet, & speram dat, ne sis perjura & cupit te esse incolumem fide intemeratā.

NOTÆ.

^a Decepta] Verbis in pmo scriptis capta.
^d Rubebas] Quod conscia mentis, quocumque tandem modo, signum est.
^e Vocem] Cū te futuram uxorem meam jurasti.
^f Re] Effectu.
^g Careant] Quasi dicat, Nihil tibi à Dianā male eveniat.
^h Illā] Dianā.
ⁱ Quod nolim] Sibi nempe Cydippen sponfam cupiebat.
^k Testis erit] Barbarum & insulsum hoc distichon, judicio suo, ex scholio quopiam constatum esse putat Heinsius.
^l Calydonis aper] Hunc, irā Dianæ ab Oeneo in sacrificiis neglectæ, regionis vastandæ causā immisissum, antè vidimus.
^m Nam scimus] Quidam codices habent, sit scivus : quod, miror cur non assumpsit Heinsius, cū versūs insulsiatē, quā dixerit maximam, tollat.

ⁿ Natum] Meleagrum ; de quo in Deir-nirā.
^o Actæon] De eo in cervum irā Dianæ mutatum, & à canibus suis laceratum postea in Metam. videbimus.
^p Illis] Canibus vel sociis : quod ex sequenti versu intelligitur.
^q Parens] Niobe est. Tantalī filia, quæ, cū ex Amphione plurimos genuisset liberos, sese fecunditate Latonæ præponere non dubitavit : quamobrem, interfectis omnibus liberis, ipsa, Deæ irā, in saxum transformata est. Quā de re fusiūs in Metamorph.
^r Mygdoniā] Regio est minoris Asiæ, ubi mons Sipylus, quem frequentasse Niobea videbimus postea in Metamorph.
^s Causā meā] In meum commodum.
^t Hoc est] Id est, Dianæ perjurio violatæ numine evenit.
^u Salvā] Perjuris non violata.

Inde

- Inde fit, ut, quoties existere perfida tentas,
 Peccatum toties corrigat illa tuum.
- 115 Parce ^x movere feros animosæ virginis arcus,
 Mitis adhuc fieri, si patiarte, potest.
- Parce, precor, ^y teneros corrumpere febris artus :
 Servetur facies ista fruenda mihi.
- Serventur vultus ad nostra ^z incendia nati :
- 120 Quique subest niveo lætus in ore ^a rubor.
 Hostibus è si quis, ne fias nostra, repugnat.
- ^b Sic fit, ut ^c invalidâ te solet esse mihi.
- Torqueor ex æquo, vel te ^d nubente vel agrâ ;
 Dicere nec possum, quod ^e minùs ipse velim.
- 125 ^f Maceror interdum, quod sim tibi causa dolendi :
 Teque meâ lædi calliditate puto.
- In caput hæc nostrum dominæ perjuriam quæso
 Eveniant : poenâ tuta sit illa meâ.
- Ne tamen ignorem, quid agas ; ad ^g limina crebrò
- 130 Anxius huc illuc dissimulanter eo.
 Subsequor ancillam furtim famulumve, requirens
 Profuerint somni quid tibi, quidve eibi.
- Me miserum ! quod non medicorum ^h iussa ministro,
 Effingoque manus, insideoque toro.
- 135 Et rursus miserum ! quod, me procul inde remoto,
 Quem minimè vellem, forsitan ^k alter adest.

INTERPRETATIO.

Inde oritur, ut quoties conaris esse infida, illa toties arguit crimen tuum. Noli concutere sævos arcus virginis generosæ. Potest adhuc fieri lenis, si velis. Noli, quæso, perdere membra mollia febris: isti vultus custodiantur mihi possidendi. Custodiatur facies facta ad nostros ardores; & rubor virius qui subest in vultu candido. Si aliquis ex hostibus meis obnititur, ne fias nostra; sic fit, ut consuevi esse te ægotâ. Crucior pariter vel te nubente, vel te invalidâ: nec possum ipse dicere quid minùs cupiam. Crucior nunquam quod sim tibi causa morbi;

& credo affligi meâ versutiâ. Hæc, oro, perjuriam dominæ cadant in nostrum caput, illa sit securâ meo supplicio. Ne tamen nesciam quis sit tuus status, sapius sollicitus huc illuc occultè accedo ad tuas fores. Sætor occultè famulam vel seruum petens quantum te somni, vel quantum cibi juverint. Me infelicem! quod non porrigo quæ medici imperaverunt, & dumulceo manus, & lectum premo. Et iterum infelicem: quod, me procul inde repulso, alius fortè adest, quem minimè cuperem.

NOTÆ.

^x Movere] In te convertere.
^y Teneros] Tuos scil.
^z Incendia] Amorem.
^a Rubor] Febri verò sincerus color corrumpitur.
^b Sic] Pessimè scil. se ex febris Cydippes magno affici dolore innuit.
^c Invalidâ te] Te ægotante.
^d Nubente] Alii quàm mihi, scil.

^e Minùs] Vel alii nubes, vel ægrotes.
^f Maceror] Doleo.
^g Limina] Tua scil.
^h Iussa] Medicinas scil. & remedia.
ⁱ Effingoque] Id est, demulceo, leviterque, tergeo: quo sensu poëta noster alibi, itemque Virgilius & Cicero usurpaverunt.
^k Alter] Sponsus scil.

- Ille manus istas & fingit, & affidet agræ,
¹ Invisus Superis, cum Superisque mihi.
 Dumque suo tentat salientem pollice venam;
 140 Candida ^m per causam brachia sæpe tenet:
 Contrectatque sinus; & forsitan oscula jungit:
 Officio merces plenior ista suo est.
ⁿ Quis tibi permisit nostras ^o præcidere messes?
^p Ad sepem alterius quis tibi ^q fecit iter?
 145 Iste sinus meus est: mea turpiter oscula sumis:
 A mihi promisso corpore tolle manus.
 Improbe, tolle manus; quam tangis, nostra futura
 Postmodo si facias istud, adulter eris.
 Elige de ^r vacuis, quam non sibi vindicet alter.
 150 Si nescis, dominum res habet ^s ista suum.
 Nec mihi credideris: recitetur ^t formula pacti:
 Neu falsam dicas esse; face ^u ipsa legat.
 Alterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi;
 Quid facis hîc? exi, non vacat ^x iste torus.
 155 Nam quod habes & tu ^y humani verba altera ^z pacti,
 Non erit idcirco par tua causa meæ.

INTERPRETATIO.

Ille odiosus Divis & mihi cum Divis demulcet manus istas, & affidet agrotanti. Et dum scrutatur pollice suo venam micantem; sæpe tractat lacertos niveos per causam; & tangit pectus; & fortè figit suavia. Istud præmiam est majus officio suo. Quis tibi concessit decerpere nostras messes? Quis tibi viam struxit ad sepem alterius? Istud pectus meum est; impudicè, carnis mea suavia. Remove manus à corpore mihi sponso. Remove manus, proterve; quam tangis, ventura est nostra. Si

postmodo istud agas, eris adulter. Elige de liberis, quam alter non suam asserat. Si ignoras, res ista habet dominum suum. Nec mihi fidem addibueris, pronuncietur formula conventi. Et ne dicas fuisse deceptam, fac ipsa legat. Nos tibi, tibi dicimus, egredere, cubiculo alterius. Quid hîc agis? Egredere, iste lectus non est vacuus. Nam quod tu etiam habes verba alia conventi, ista causa non erit ideo æqualis meæ.

NOTÆ.

¹ Invisus Superis] Dianæ præsertim, quod ille contra fidem à te datam; matrimonio tibi jungi postulat.

^m Per causam] Id est, Spécie tentandi venam. Gall. Sous le prétexte de vous tâter le pouls. Angl. Under pretence of feeling your pulse.

ⁿ Quis tibi] Rivalem alloquitur.

^o Præcidere] Quidam præcerpere, vulgati decerpere, alii aliter.

^p Ad sepem] Alii ad spem: minus bene.

^q Fecit iter] Ut vix audeas messeni demerere. Negant & increpant ejusmodi interrogationes.

^r Vacuis] De iis puellis, quas sponsus nullus sibi devinxerit: nullus occupaverit.

^s Ista] Cydippe.

^t Formula] Versus, scil. de quibus in argumento.

^u Ipsa] Ut, scilicet, Acontio fidem suam de novo obstringat.

^x Iste] Domine meæ Cydippes, qui meus est.

^y Humani] Quod non testibus, aut approbantibus Diis amo, aversâ Dianâ præsertim, intercessit.

^z Pacti] A patre in scio desponsatam Cydippen in argumento vidimus.

P

Hæc

- ^a Hæc mihi se pepigit: pater hanc tibi, ^b primus ab illâ:
 Sed propior certè, quàm pater, ipsa sibi est.
 Promisit pater hanc: hæc ^c adjuravit amanti:
 160 Ille homines, hæc est ^d testificata Deam.
^e Hic metuit mendax, timet ^f hæc perjura vocari:
 Num dubites, hic sit major, an ille metus?
 Denique, ut amborum conferre pericula possis,
 Respice ad eventus: hæc ^g cubat, ille valet.
 165 Nos quoque dissimili ^h certamina mente subimus:
 Nec spes par nobis, nec timor ⁱ æquis adest.
 Tu ^k petis ex tuto: gravior mihi morte ^l repulsa est;
 Idque ego jam, quod tu ^m forsan amabis, amo.
 Si tibi justitiæ, si recti cura fuisset;
 170 Cedere debueras ⁿ ignibus ipsa meis.
 Nunc quoniam ferus hic pro causâ pugnat iniquâ:
^o Ad quid, Cydippe, litera nostra redit?
 Hic facit ut jaceas, & sis suspecta Dianæ:
 Hunc tu, si sapias, limen adire vetes.
 175 ^p Hoc faciente subis tam sæva pericula vitæ:
 Atque utinam pro te, qui movet illa, cadat!

INTERPRETATIO.

Hæc se devinxit mihi: pater alter ab illâ, tibi hanc promisit. Sed profectò ipsa sibi est propinquior, quàm pater. Pater pepigit hanc; hæc juravit amanti. Ille testes adhibuit homines, hæc Deam. Hic timet dici fallax, hæc metuit appellari perjura. Anne sis incertus, hic an ille timor sit major? Denique ut possis comparare discrimina amborum, converte animum ad exitus: hæc jacet; ille firmâ utitur valetudine. Nos quoque pugnam inimus. Aspari animo; nec spes nobis est æqualis, nec metus similis. Tu ambis securè,

repudiatio est mihi molestior interitu. Et ego jam diligo, quod tu fortè diliges. Si te æqui, si justus amor tenuisset, tu ipse debueras cedere meis amoribus. Nunc quandoquidem hic inhumanus certat pro causâ injustâ, quod spectat, Cydippe, nostra epistola? Hic causa est, ut agrotes, & sis invisa Dianæ. Si sapias, tu prohibeas hunc accedere ad fores. Dum facis, inis tam crudelia discrimina vitæ. Atque utinam ille pro te occumbat, qui illorum causa est.

NOTÆ.

- ^a Hæc] Cydippe.
^b Primus] Non dicit primus omnino, sed primus ab illâ.
^c Adjuravit] Pro valde aut omnino juravit: quod multò ampliùs est quàm promittere.
^d Testificata] In testimonium vocavit. Quo sensu etiam simpliciter utimur testari.
^e Hic] Cydippes pater.
^f Hæc] Cydippe.
^g Cubat] Febri lecto affixa.
^h Certamina] Ad obtinendam Cydippen.
ⁱ Equus] Par, equalis.

- ^k Petis ex tuto] Quod hoc sibi velit ex opposito intelligitur: quasi dicat, Nihil mihi tibi ex repulsâ imminet.
^l Repulsa] Matrimonialis R. V.
^m Forsan amabis] Adeoque forsan non amabis.
ⁿ Ignibus] Amoribus.
^o Ad quid] Quasi dicat, Vides quo spectat mea epistola; vides mihi bene consulere, quod te ex injusis manibus eripiam.
^p Hoc faciente] Illo, meo rivali ad te veniente, & conjugium tuum petente.

Quem

- Quem si reppuleris, nec quem Dea damnat, ¹ amâris,
 Et tu continuò, certè ego salvus ero.
 Sis te metum, virgo: ² stabili potiere salute;
 180 Fac modò polliciti conscia templa ³ colas.
 Nec bove mactato cœlestia numina gaudent;
 Sed, quæ præstanda est ⁴ & sine teste, fide.
 Ut valeant aliæ, ferrum patiantur & ignes:
 Fert aliis tristem succus amarus opem.
 185 Nil opus est istis; tantum perjuria vita:
 Teque simul serva, meque, datamque fidem.
 Præteritæ veniam dabit ignorantia culpæ:
⁵ Exciderint animo fœdera læta tuo.
⁶ Admonita es modò vocè meâ, modò ⁷ cassibus istis;
 190 Quos quoties tentas ⁸ fallere, ⁹ z ferre soles.
 His quoque vitatis, ¹⁰ in partu nempe rogabis,
 Ut tibi luciferas offerat illa manus.

INTERPRETATIO.

Quem si rejeceris, nec amaveris quem Dea improbat; & tu statim, ego certè solvus ero. Depone timorem, puella; frueris firmâ valetudine. Fac tantum frequentes ædes conscias promissi. Nec numina cœlestia lætantur bove immolato; sed fide, quæ etiam est exsolvenda sine arbitris. Aliæ subeant ferrum & ignes, ut valetudini restituantur: succus amarulentus subministrat aliis ingratum auxilium. Nihil

opus est istis; tantum fuge perjuriam; & te simul libera, & me, & fidem obligatam. Inscitia excusabit peccatum præteritum: fœdera læta elapsa fuerint memoriâ tuâ. Admonita es modò verbis meis, modò istis rebus: quæ quoties conaris effugere, sales gestare. His etiam delusis, nimirum in partu orabis, ut illa tibi præbeat manus luciferas.

NOTÆ.

¹ Amaris] Amoveris.

² Stabili] Firmâ.

³ Colas] Ad templa Cydippen suam remittit, ut locus etiam ipsam moveat, & ad fidem exsolvendam hortetur.

⁴ Et sine teste] Quamquam nulli testes adfuissent.

⁵ Exciderint] Fere quasi dicat, Ponatur (ut ignorantia excusetur) animo excidisse fœdera. Sciebat Acontius ea non excidisse, sed, ut Cydippæ faciliorem ad penitentiam, deinde ad veniam, viam iteraret, ultro excidisse ea fœdera concedit; vel potius eam excusationem suggerit.

⁶ Admonita es] Adeoque ignorantia excusari non poteris.

⁷ Cassibus] Alii habent cassibus. Cassibus verò alibi noster, atque Tibullus, in rebus

amatoriis usi sunt. Hic per casses morbus intelligitur, quo à violandâ fide Cydippen Diana absterrebat.

⁸ y Fallere] Effugere. Quomodo verò febrem effugerit, aut effugere conaretur Cydippe, quæ de eâ ne quidem cogitabat; multum diuque frustra cogitavi: tandem tamen animum subit, metonymicè per tentare fallere, fallere simpliciter, per fallere negligere, aut non cogitare, esse intelligendum.

⁹ z Ferre] Nimirum in febrem incidebat Cydippe, quoties incogitans alii quàm Acontio nubere studebat.

¹⁰ a In partu] Quia parturientibus Diana, Lucina, seu Lucifera (ut in duobus nummis argenteis, cum emblemate Dianæ tædæ gerentis, habere se testatur clar. Heinsius) adesse, factumque in lucem educere, dicitur.

- ^b Audiet; &c, repetens quæ sint audita, requiret
 Ipsa, tibi de quo conjuge partus eat.
 195 ^c Promittes votum; ^d scit te promittere falsò.
 Jurabis: scit te fallere ^e posse Deos.
 Non agitur de me: curâ ^f majore laboro;
 Anxia sunt vitæ pectora nostra tua.
 Cur modò te ^g dubiam pavidi flevère parentes,
 200 Ignoras ^h culpæ quos facis esse tuæ?
 Et cur ignorent? matri licet omnia narres;
 Nil tua, Cydippe, facta ⁱ ruboris habent.
 Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primum,
 Sacra ^k pharetratae dum facis ^l ipsa Deæ.
 205 Ut, te conspectâ, subitò (^m si fortè notâsti)
 Resistere fixis in tua membra ⁿ genis:
 Ut, te dum nimium miror (nota certa ^o furoris)
 Deciderint humero pallia lapsa meo.
^p Postmodo ^q nescio quâ venisse ^r volubile malum,
 210 Verba ferens ^s doctis insidiosa ^t notis.

INTERPRETATIO.

Audiat; &c revocans in memoriam quæ fuerint audita, ipsa interrogabit de quo marito hic tibi sit partus. *Pacisceris votum*, novit te pacisci inaniter: jurabis; novit te posse decipere Deos. *Non agitur de me*; angor solitudinis majore: noster animus est sollicitus de vitâ tuâ. *Quam brevis parentes timidi* quos reddis nefarios tui criminis, modò te luxerunt salutis incertam? *Et quamobrem nesciant?* Licet omnia referas matri. *Admissa tua*,

Cydippe, nihil habent pudendum. *Fac com- memoris ordine*, quomodo primum deveneris in meam notitiam, dum ipsa das operam sacris Deæ pharetratae: quomodo te visâ protinus (si fortè advertisti) basem vultu defixo in tuos artus: quomodo, dum te nimium suspicio (certum indicium amoris) pallia delapsa humero meo defluerint. *Postmodo nescio quâ* pomum rotundum ad te devolutum esse verba continens dolosa callidis signis.

NOTÆ.

^b *Audiet*] Cum ejus opem imploraveris, scilicet dixeris, ut illa altera Terentii, Juno Lucina, serppem; serva me, obsecro.

^c *Promittes votum*] Mos eorum antiquissimus, qui à Diis aliquid impetrare student. Cæterum cum aliquo contemptu legenda sunt hæc verba, ut etiam vocis sono frustra vota promissuram esse Cydippen, intelligatur.

^d *Scit*] Quia ante teste eâ te mihi nupturam juraveras, quod tamen non præstisti.

^e *Posse*] Gall. *Que vous êtes capable de vouloir tromper les Dieux.* Ang. *That you are capable of attempting to deceive the Gods.*

^f *Majore*] Quia, propter Dianæ iram, de te sum maximè sollicitus.

^g *Dubiam*] In mortis discrimine, ex febre, positam.

^h *Culpæ*] De perjurio, eoque violatâ Dianâ intelligit.

ⁱ *Ruboris*] Pudoris, ut habent alii. Id est,

nihil habent facta tua, quamobrem pudendum sit.

^k *Pharetratae*] Arcu & sagittis, adeoque pharetrâ instructam fuisse venaticam Deam, notum est.

^l *Ipsa*] Otiosè hoc in loco positam hanc vocem animadvertit, clar. Heinsius, proque ex *æde*, quam, literarum cognatione, omis- sam credit, restituit.

^m *Si fortè notâsti*] Nisi hæc esset paren- thesis, judicio suo poeta non consulisset.

ⁿ *Genis*] Oculis. De quâ voce antea.

^o *Furoris*] Amoris.

^p *Postmodo*] Fac referas, suppl.

^q *Nescio quâ*] Parte templi, scilicet.

^r *Volubile*] Nimium volubile est rotun- dum, pomum seu malum.

^s *Callide scriptis*: Sed contra om- nium membranarum fidem *ductis* legendum esse contendit clar. Heinsius.

^t *Notis*] Versus intelligit, de quibus jam

^u *Quod*

- * Quod quia sit lectum sanctâ præsente Dianâ,
Esse tuam vinctam numine teste fidem.
Ne tamen ignoret, quæ sit sententia scripto;
Lectâ tibi quondam nunc quoque verba * refer.
215 Nube, precor, y dicet, cui te bona numina jungunt:
Quem fore jurâsti, sit gener ille mihi.
Quisquis is est, placeat; quoniam placet antè Dianæ.
z Talis erit mater; * si modò mater erit.
Sed tamen inquirat, qui sim qualisque, iubeto:
220 Inveniet vobis consulunt Deam.
Insula a Coryciis quondam celeberrima Nymphis
Cingitur Ægæo nomine b Cea mari.
Illa mihi patria est: nec c si generosa probaris
Nomina, despectis arguor ortus avis.
225 Sunt & opes nobis: sunt & sine crimine mores:
d Amplius utque nihil, me tibi jungit amor.
e Appeteres talem vel non jurata maritum:
f Juratæ vel non talis habendus erat.
g Hæc tibi me in somnis jaculatrix scribere h Phœbe;
230 Hæc tibi me vigilans scribere jussit Amor.
Et quibus i alterius mihi jam nocuere sagittæ;
k Alterius noceant ne tibi tela, cave.

INTERPRETATIO.

Quod quia sit lectum sacrâ Dianâ adstante, tuam fidem esse obligatam Deâ teste. Ne tamen nesciat quæ sit significatio scripto; repete nunc quoque verba olim à te lecta. Nube, quæso, inquit, cui boni Dii te addicunt; ille sit mihi gener, quem jurâsti futurum. Quisquis ille est, gratus sit, quandoquidem fuit antè Dianæ. Talis erit mater, si saltem erit mater. Sed tamen moneto, exquirat qui sim & qualis; comperiet Deam vobis fuisse. Insula nomine Cea, olim nobilissima Nymphis Coryciis clauditur

mari Ægæo. Illa est mihi patria; nec, si laudaveris nomina nobilia, dicor satus avis contemptis. Sunt etiam vobis divitiæ: sunt etiam mores sine probro: & quamvis nihil esset amplius, amor me tibi connectit. Non jurata etiam cuperes talem maritum, talis erat possidendus etiam à non juratâ. Phœbe venatrix mihi imperavit per somnia hæc tibi scribere: Amor experiret talem mihi imperavit tibi hæc scribere: e quibus tela alterius jam mihi obsuerunt; vide ne jacula alterius tibi officiant.

NOTÆ.

u Quod] Pomum, scil.
x Refer] Ut eo iterum astringeretur ejus fides, verba jubet referre.
y Dicet] Mater tua, scil.
z Talis] Id est, quæ talia dicet.
* Si modò mater erit] Si verò & materno erga te affectu fuerit.
a Coryciis] Musæ intelliguntur à Coryco Parnassi (itemque Ciliciz) antro, sic dictæ.
b Cea] Cea, seu Ceos, insula est maris Ægæi, juxta Eubœam.

c Si generosa] Id est, Si à generosis parentibus ortum ducere, in honore ponas.
d Amplius utque nihil] Id est, Ut nihil magis me tibi jungat vel jungere possit.
e Appeteres] Appetere deberes.
f Juratæ vel non] Vel non juratæ.
g Hæc] Quæ in epistola meâ leguntur.
h Phœbe] Diana, Phœbi soror, venatrix, adeoque jaculatrix Dea.
i Alterius] Amoris, scil.
k Alterius] Dianæ, si eam perjurio violaveris.

- Juncta salus nostra est : miserere meique tuique.
 Quid dubitas unam ferre duobus opem ?
 335 Quod si contigerit, cum jam data ^m signa sonabunt,
ⁿ Tinctaque votivo sanguine ^o Delos erit :
 Aurea ponetur ^p mali felicitis imago,
^q Causaque versiculis scripta ^r duobus erit :
 Effigie pomi testatur Acontius hujus,
 240 ^s Quae fuerint in eo scripta, fuisse rata.
 Longior ^t infirmum ne lasset epistola corpus,
^u Clausaque consueti sit ^x tibi sine, vale.

INTERPRETATIO.

Salus nostra est connexa; miserere & mi, & tui. Quamobrem cunctis unum praebere auxilium duobus? Quod si evenierit, cum jam data signa audientur, & Delos erit imbuta sanguine votivo, effigies aurea appendetur pomi

salutaris, & causa erit exarata duobus versiculis: Acontius proficitur imago hujus pomi, confirmata fuisse quae fuerint exarata in eo. Ne literae prolixiores fatigent corpus debile, & sint tibi absolutae sine solito, vale.

NOTÆ.

1 Juncta] Quam ingeniosè.
 m Signa] Tibiis, aliisque instrumentis musicis in sacrificiis utebantur.
 n Tinctaque] Id est, Quando in Delo Dianæ festa sacrificiis celebrabuntur.
 o Delos] Aegæi maris insula, ubi nata & culta Diana.
 p Mali] Pomi. Ludit verò in vocibus poetæ.
 q Causa] Cur, scil. Dem appendatur pomi imago.

r Duobus] Qui sequuntur: quosque adeò diverso charactere excudendos curavi.
 s Quae fuerit] Sponsionem scil. matrimonialem.
 t Infirmum] Tuum scil.
 u Clausaque] Epistolas hæc voce vale claudere consueverant.
 x Tibi] Alii habent sibi: atque illa altera lectio est à clar. Heinsio.

EPISTOLA XXI.

ARGUMENTUM.

Cum intellexit Cydippe, banc sibi seivem Dianæ indignatione contigisse, in Acontii vota contra paternam voluntatem concedere maluit, quàm diutius torqueri. In primis respondet, se non ausum fuisse mentem suam clarè exprimere: ne ut in pomo, iterum juraret. Deinde narrando quomodo insidiosum illud pomum acceperit, in ipsum Acontium invehitur.

CYDIPPE ACONTIO.

PERTIMUI, scriptumque tuum ^a sine murmure legi:
 Juraret ne quos inscia lingua Deos.
 Et pnto ^b captâsses iterum: nisi, ut ipse fateris,
 Promissam scires me satis esse semel.

INTERPRETATIO.

Esperi, & tacite legi tuam epistolam; ne lingua imprudens juraret aliquos Deos. Et,

credo, insidiatus esses, nisi, ut ipse agnoscis, scires satis esse semel sponsam.

NOTÆ.

a Sine murmure] Ne iterum inscia voto aliquo sese obstringeret.

b Captâsses] Me iterum decipere tentâsses.

Nec

Nec lectura fui; sed, si tibi ^c dura fuisset,

Aucta foret sæva forsitan ira Deæ.

* Omnia cùm faciam, cùm dem pia thura Dianæ;

Illa tamen iustâ plus tibi parte favet.

* Utque cupis credi, memori te vindicat irâ:

10 Talis in ^f Hippolyto vix fuit illa suo.

At ^e melius virgo favisset virginis annis;

^h Quos vereor paucos ne velit esse mihi.

* Languor enim causis non apparentibus hæret:

Adjuvor & nullâ ⁱ fessa medentis ope.

15 Quàm tibi nunc gracilem vix hæc rescribere, quàmque

Pallida vix cubito membra ^k levare putas?

Huc timor accedit, ne quis nisi conscia nutrix

^l Colloqui nobis sentiat esse vices.

Ante fores sedet hæc: quid agamque rogantibus ^m intus;

20 Ut possim tutò scribere, *Dormit*, ait.

Mox ubi secreti longi causa optima somnus

Credibilis tardâ desinit esse morâ,

INTERPRETATIO.

Nec volui legere: sed si tibi sæva fuisset, fortè ira crudelis Deæ crevisset. Quamvis omnia præstem, quamvis thura pia exhibeam Dianæ, illa tamen plus æquo tibi indulget. Et, sicuti optas tibi fidem haberi, te vindicat irâ memori. Illa vix talis fuit erga suum Hippolytum. At virgo iustitias indulgisset ætati virginis, quam timeo ne cupiat mihi esse brevem. Morbus enim permanet causis incognitis. Et exhausta nullo medici auxilio refi-

cior. Quam macilentam arbitraris me nunc tibi hæc rescribere, quàmque agrè sustinere artus pallentes cubito? His adde metum, ne quis nisi nutrix conscia cognoscat nobis esse vices colloqui: Hæc stat ante januam; & ut possim securè scribere, dicis parentibus quid faciam intus, stertit. Mox ubi somnia causa optima præsentis secreti cessat esse verisimilis longo spatio,

NOTÆ.

^c *Dura*] Quæ epistolam tuam legere dedignata esset.

^d *Omnia*] Sacra, scilicet in honorem Dianæ.

^e *Utque cupis credi*] Ita verò ille prædicaverat, & in epistolâ suâ scripserat.

^f *Hippolyto*] Fuit ille Thesei & Hippolytes Amazonis filius, ob eximiam castitatem Dianæ carus: cujus historiam passim, postea etiam apud Ovidium reperies.

^g *Melius*] Iustius; cùm ipsa virgo sit, sicut & ego virgo sum.

^h *Quos vereor*] Codices omnes, præter unum aut alterum, quia post hunc versum deficiunt, ideo plurimi, sequentes versus Ovidii esse negant: quæ ratio quanquam satis firma non videtur, attamen cùm Ovidianæ elegantiae non satis respondeat tota epistola, suo non caret pondere.

* *Languor*] Febris.

ⁱ *Fessa*] Defecta viribus, & vi morbi exhausta.

^k *Levare*] Solent nimirum, qui morbo aut languore aliquo, caput præsertim, aut corpus non valent erigere, illud cubito sustentare.

^l *Colloqui nobis*] Me tibi vicissim rescribere.

^m *Intus*] Ex restitutione Heinstanti est vox ista, cujus loco alii inter exhibebant: rogabant inter, pro interrogabant: unde hos versus sollicitare, atque Ovidio abrogare, aggressi sunt nonnulli: cùm eâ figurâ quam Tmesin vocant, hæc in voce præter tim, & in fine versus usum esse poetam, qui oratione planâ & æquabili gaudet, non sit verisimile.

- Jamque venire videt quos non admittere durum est ;
 Excreat : & ficta dat mihi signa notâ :
 25 Sicut eram, properans verba imperfecta relinquo :
 Et tegitur trepido litera ^q canta sinu.
 Inde meos digitos iterum repetita fatigat :
 Quantus sit nobis, aspicias ipse, labor.
 * Quâ peream, ^p si dignus eras, ut vera loquamur :
 30 Sed melior justo, quàmque mereris, ^q ego.
 Ergo te propter toties incerta salutis
 Commentis poenas doque dedique tuis ?
 Hæc nobis formæ te laudatore superbæ
 Contingit merces ? & placuisse nocet ?
 35 Si tibi deformis, quod mallet, visa fuisset ;
 Culpatum nullâ corpus egeret ope.
 Nunc laudata gemo : nunc me certamine ^s vestro
 Proditis ; & proprio vulneror ipsa ^t bono.
 Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum ;
 40 Tu votis obstas illius, ille tuis.
 Ipsa, velut navis, jactor ; quam ^u certus in altum
 Propellit Boreas, ^x æstus & unda refert.
 Cùmque ^y dies caris optata parentibus instat,
 Immodicus pariter corporis ardor inest :

INTERPRETATIO.

Et jam cernit accedere, quos difficile est non intermittere ; expulsi. & mihi facit indicia signo simulato ; festinans, sicut eram, desero verba nondum absoluta : & epistola tecta absconditur gremio iimido. Inde repetita iterum lassat meos digitos. Ipse cernis quantus sit nobis labor. Quâ Epistolâ inteream, si, ut verum dicamus, dignus eras : sed ego sum indulgentior æquo, & quàm dignus es. Ergo toties dubia salutis propter te exsolvo, & exsolvi poenas tuis figmentis ? Hoc nobis obvenit præmium pulchritudinis eximie, te ap-

probante ; & officit gratam fuisse ? Si, quod mallet, visa tibi fuisset turpis ; corpus vituperatum nullo opus haberet auxilio. Nunc celebrata affligor ; nunc me perditis vestrâ pugnâ ; & ipsa lædor proprio bono. Dum nec tu cedis, nec ille se credit inferiorem, tu officis desideris illius, ille tuis : ego agitor, tanquam navis, quam asper Boreas rapit in apertum mare, æstus & unda repellit. Et cum dies expetita dilectis parentibus adest, calor sæviens corporis inest pariter :

NOTÆ.

n Cauta] Quæ cautè & secreto scripta est.

o Quâ] Epistolâ. scil. Scripti habent Quæ.

p Si dignus eras] Si mereris.

q Ego] Hanc vocem ex Naugerio reposuit Heinſius. Alii habent ero : quod certe non displicet.

r Commentis] Dolis. De scripturâ in pomo intelligit, cujus sensum saltem in superioris epistolæ argumento vidimus.

s Vestro] De Acontio & ejus rivali loquitur ; quanquam ille tantum erat in culpâ.

t Bona] Forma scil.

u Certus] Vehemens.

x Æstus & unda] Id est, unda æstuosa, unda quæ est æstus. Gall. *Le flux de la mer*. Angl. *The tide*. Hæc etiam figurâ quæ per duo unum significat, usus est Virgilius, cum dixit, *molemque & montes insuper altos*.

y Dies] Quâ fieri debent nuptiæ.

Et

- 45 Et mihi conjugii tempus crudelis ad ipsum
^z Persephone nostras pulsat acerba fores.
 Jam pudet: & timeo, quamvis mihi conscia non sim,
^a Offensos videar ne meruisse Deos.
 Accidere ^b hoc aliquis casu contendit: & alter
 50 Acceptum Superis hunc negat esse virum.
 Neve nihil credas in te quoque dicere famam,
 Facta veneficiis pars putat ista tuis.
 Causa latet: mala nostra patent: ^c vos pace movetis
 Aspera submotâ praelia: plector ego.
 55 ^d Dicam nunc, solitoque tibi me ^e decipe more:
 Quid facies odio, sic ubi amore nocēs?
 Si lædis, quod amas, hostem ^f sapienter amabis.
 Me, precor, ut serves, perdere ^g velle velis,
 Aut tibi jam ^h nulla est sperata cura puellæ,
 60 Quam ferus indignâ tabe perire sinis:
 Aut Dea si frustrâ pro me tibi sæva rogatur,
 Quid mihi te jactas? gratia nulla tua est.

INTERPRETATIO.

Et sub ipsum tempus sævi connubii aspera certamina; ego punior. Jam dicam, & mibi Proserpina mibi concutit nostram januam. fâlle more tibi consueto: quid agas odio? Jam erubescō, & quamvis mibi non sim cūm ita officias amore? Si malo officiis quod conscia, metuo ne videar meruisse Deos in- amas, amabis hostem utiliter. Oro ut me velis- fesos. Aliquis affirmat hoc evenire fortuitō; perimere, ut incolumem præstes. Aut nulla & alius negat hunc virum esse gratum Dīs. est jam tibi cura puellæ speratæ, quam pateris, Et ne arbitraris famam nihil quoque jacere crudelis, interire tabe immeritâ; aut si Dea in te, quidem arbitrantur ista parata vene- crudelis frustrâ à te colitur pro me, quid te- ficiis tuis. Causa occultatur: damna nostra mibi prædicas? Gratia tua est nulla. apparent: vos pace profligatâ miscetis dura

NOTÆ.

^z Persephone] Proserpina est, Plutonis conjux, inferorum domina ac regina, Jovis & Cereris filia; de quâ Tibullus.

At mibi Persephone nigram denunciat bo-
 ram;

unde hic noster Ovidii locus intelligitur.

^a Offensos videar] Sensus patet; sed est phrasis insolens.

^b Hoc] Quid ita in ipsi nuptiarum puncto ægrotem.

^c Vos pace] Isthoc propemodum sensu dixit Horat. Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi.

^d Dicam nunc] Heinſius legit I jam nunc: quo revera sensus melior, minùsque intricatus efficitur. Quid si legas? Dic jam nunc.

^e Decipe] Ita ut ex iis, quæ in te sunt contraria consequantur effecta; ex amore quæ sunt odii, ex odio quæ sunt amoris.

ⁱ Sapienter] Quid hæc vox hoc in loco significet, ex opposito intelligitur.

^g Velle velis] Locum manifestè corruptum arbitratu cl. Heinſius, vultque velle perperam ex velis proximè sequenti, inculcatum, cū ultimas duas syllabas in perdere librarius geminare neglexisset: legit verò ille perdere dure velis.

^h Nulla] Erat tamen Acontii in eo gratia, quod quomodo Deam placaret Cydippe, indicaverat. Sed ex materiâ subjectâ tantum intelligenda est ista negatio.

Elige

- Elige quid ⁱ fingas: ^k non vis placare Dianam;
 Immemor es nostri: non potes; illa tui est.
 65 Vel nunquam mallet, vel non mihi tempore ^l in illo
 Esset in Ægæis cognita Delos aquis.
 Tunc mea ^m difficili deducta est æquore navis;
 Et fuit ad cœptas hora ⁿ sinistra vias.
 Quo pede processisti! quo me pede ^o limine movi!
 70 ^p Picta citæ tetigi quo pede texta ratis!
 Bis tamen adverso rediêrunt ^q carbasa vento.
 Mentior ah demens! ille ^r secundus erat.
 Ille secundus erat, qui me referebat euntem;
 Quique parum felix impediēbat iter.
 75 Atque utinam constans contra mea vela fuisset!
 Sed stultum est venti de levitate queri.
 Mota ^s loci famâ properabam visere Delon;
 Et facere ^t ignavâ puppe videbar iter.
 Quam sæpe, ut tardis, feci convitia remis;
 80 Quæstaque sum vento lintea parca dari!
 Et jam transiêram ^u Myconon, jam Tenon, & Andron;
 Inque meis oculis ^x candida Delos erat.

INTERPRETATIO.

Disce quid ponas; non vis delinire Dianam;
 nostri oblitus es; nequis, illa est tui oblita.
 Vel mallet nunquam mihi Delos esset cognita in
 mari Ægæo, vel non esset cognita illo tempore.
 Tunc mea navis soluta est mari insausto; &
 hora fuit inauspicata ad iter propositum. Quo
 pede sum progressa! quo pede limine discessi!
 Quo pede pressi fabricam pictam navis volucris!
 Vela tamen bis retroacta vento restante. Ab
 mentior insana! Ille erat propitius. Ille erat

propitius, qui revehebat me proficiscentem: &
 qui prohibebat iter infaustum. Atque utinam
 firmus fuisset adversus mea vela! Sed ineptum
 est conqueri de inconstantia venti. Illecta cele-
 britate loci festinabam invisere Delon; & vi-
 debar iter facere lentâ nacli. Quam sæpe in-
 crepui remos tanquam lentos; & sum quæsta
 vela exigua tradi vento! Et jam præteriê-
 ram Myconon, jam Tenon, & Andron; &
 Delos splendida erat in conspectu.

NOTÆ.

i Fingas] Non tantùm argumento, quod
 Dilemma vocant; Acontium urget Cydippe,
 quo argumenti genere, utrumvis eligat ad-
 versarius, utrobique premitur; sed insuper
 ex duobus argumenti membris, quoddam causæ
 suæ faveat, non posse assumere eum dicit.

k Non vis placere] Hæc est Cydippes
 argumentatio, Aut non vis, aut non potes
 placare Dianam; prius si dicas; ergo imme-
 mor es nostri: nec nos curas; posterius si fin-
 gas; ergo Diana est tui immemor, nec te cu-
 rat.

l In illo] Quo tibi, verbis in pōmo scriptis,
 fidem meam obstrinxit.

m Difficili] Insausto.

n Sinistra] Inauspicata & infelix.

o Limine] Doma. Habe t verò hæc, cum

admiratione conjunctæ interrogationis, &
 dolorem, & detestationem.

p Picta texta ratis] Pro navem pictam.

q Carbasa] Vela, totaque adeo navis.

r Secundus] Quia malum, quod in insula
 Delo Cydippæ evenire debuit, avertēbat.

s Loci fama] Apollinis & Dianæ natali-
 bus, & oraculis præsertim fuit celebris Delos
 insula; quæ, cum antè erratica fuisset, &
 sub aquis latuisset, repente Latonæ locum
 ad parientium quærenti sese ostendit.

t Ignavâ] Lentè procedente.

u Myconon] Myconos una est Cykladum,
 in mari Ægæo: Tenos est alia, itemque
 Andros.

x Candida] Δῖλος manifestum & clarum
 significat.

Quam

- Quam procul ut vidi, *Quid me fugis, insula, dixi?*
 Laberis in magno numquid, ut antè, mari?
 85 Institeram terræ, cùm jam propè luce peractâ,
 ^y Demere purpureis Sol juga vellet equis:
 ^z Quos idem solitòs postquam revocavit ad ortus,
 Comuntur nostræ matre jubente comæ.
 Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum:
 90 Et vestes humeris induit ipsa meis.
 Protinus egressæ, Superis, quibus insula sacra est,
 Flava salutatis thura merumque damus.
 Dumque parens aras votivo sanguine tingit,
 Festaque fumosis ingerit ^a exta focis;
 95 Sedula me nutrix alias quoque ducit in ^b ædes,
 Erramusque vago per loca sacra pede.
 Et modò porticibus spatior, modò ^c munera regum
 Miror: & in cunctis stantia ^d signa locis.
 Miror & innumeris structam ^e de cornibus aram,
 100 ^f Et de quâ pariens arbore nixa Dea est.
 Et quæ præterea (neque enim meminive libetve,
 Quidquid ibi vidi, dicere) Delos habet.
 Forsitan hæc spectans, à te spectabar, Aconti;
 Visaque simplicitas est mea posse capi.

INTERPRETATIO.

Quam ut procul aspexi, Quamobrem inquam, me vitas, insula? Nunquid fluctuas vasto mari, ut antea? Imposita eram terræ, cùm, jam propè die finito, Sol vellet detrahere juga equis purpureis: quos postquam sol idem reduxit ad ortus consuetos, capilli nostri ornantur matre imperante. Ipsa apposuit gemmas digitis, & aurum capillis, & ipsa admovit vestimenta humeris meis. Continuo profectæ exhibemus flava thura & vinum Diis salutatis, quibus insula est dicata. Et dum mater imbruit altaria sanguine votiv, & im-

mittis viscera festa aris famosis, nutrix diligens me ducit quoque in alia templa, & vagamur pede erraneo per sacra loca. Et modò deambulo porticibus, modò suspicio dona regum, & statuas positas in omnibus locis. Stupet etiam altare positum de cornibus innumeris, & de arbore quâ Dea partum emittens fulta est. Et quæ insuper (neque enim aut recordor, aut placet referre quidquid ibi sum intuita) Delos habet. Fortè hæc inspiciens à te aspiciebar, Aconti; & mea simplicitas visa est posse falli.

NOTÆ.

^y Demere] Periphrasis est vespertini temporis.

^z Quos idem] Id est, Postero die.

^a Extæ] Eo nomine, pluralis numeri tantum appellantur viscera maximè extantia aut apparentia. Gall. Les entrailles. Angl. The entrails.

^b Ædes] Sacras, scil. ut patet.

^c Munera] Quæ in honorem numinum

apposita erant.

^d Signa] Statuas.

^e De cornibus] De hac apud Callimachum in hymno Apollinis, quam Apollo ipse construxisse dicitur, cornua ex venatione Dianæ suppeditante.

^f Et de quâ] Oleæ seu palmæ innixam parentem Latonam 6 Metam. docet noster poeta.

In

- 105 In templum redeo ^g gradibus sublime Dianæ:
^h Tutior hoc ecquis debuit esse locus?
 Mittitur ante pedes malum cum carmine ⁱ tali:
 Hei mihi juravi nunc quoque pæne tibi.
 Sustulit hoc nutrix, mīrataque, Perlege, dixit:
 100 ^k Infidias legi, magne pœta, tuas.
^l Nomine conjugii dicto, confusa pudore
 Sēsi me totis erubuisse genis:
^m Luminaque in gremio veluti defixa tenebam;
 Lumina propositi facta ⁿ ministra tui.
 115 Improbe, quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta est?
 Quidve vir elusa virgine laudis habes?
 Non ego constiteram sumptā ^o peltata securi,
 Qualis in Iliaco ^p Penthesilea solo.
^q Nullus Amazonio cælatus balteus auro,
 120 Sicut ab Hippolyte præda relata tibi est.
^r Verba, quid exultas, tua si mihi verba dederunt;
 Sumque parum prudens capta puella dolis?

INTERPRETATIO.

Revertor in templum Dianæ gradibus excelsum: quānam locus debuit esse hoc tutior? Pomum jacitur ante pedes cum tali carmine. Hei mihi! nunc quoque propemodum tibi juravi. Nutrix hoc sustulit, & stupens, perlege, inquit. Fraudes tuas legi, pœta egregie. Nomine connubii prolato, pudore turbata, adverti me erubuisse totis genis: & tenebam oculos quasi imotos in sinu; oculos factos famulos tui incepti. Præterve, quid

lætaris? Aut quānam laus tibi est comparata? Quidve vir reportas gloriæ puellā deceptā? Ego non acceperam peltā instructa securi correptā, qualis Penthesilea in terrā Iliacā. Nullum balteum pictum auro Amazonio reportatum est tibi spoliū tanquam ab Hippolyte. Quid triumphas, si verba tua me fefellerunt; & puella parum cauta sum decepta tuis fraudibus?

NOTÆ.

^g Gradibus] Diis enim superis in locis excelsis templa pronebantur.

^h Tutior] Acontium arguit, qui sibi in templo infidiatus fuerit.

ⁱ Tali] Græcum carmen quale fuerit nemo hæctenus tradidit.

^k Infidias] Heinio suspectus est hic versus: quāobrem non dixit: sed apparet satis.

^l Nomine conjugii] Hinc vides Acontii non fuisse duos illos versus, quod in superioris epistolæ argumento vidimus.

^m Lumina] Oculos.

ⁿ Ministra] Operam suam in legendis Acontii versibus præbuerant.

^o Peltata] Peltā armata. Fuit verò pelta scutum quo peculiariter Amazones utebantur.

^p Penthesilea] Regina fuit Amazonum, securis inventrix: quam in bello Trojano Achilles occidit.

^q Nullus] Sensus est. Acontio prædam nullam à Cydippe expectandam, qualem ab Hippolyte Amazone Hercules reportavit. Desumptum est istud ex hujus Herois historiā, cui Eurystheus, ut sibi Amazonis illius balteum afferret, imperavit.

^r Verba] Dare verba alicui significat etiam fallere. Dissimulatā serē eā ambiguitate ludit pœta.

Cydippen

Cydrppen pomum, pomum ^s Schoeneida cepit:

Tu nunc ^t Hippomeneus scilicet alter eris.

125 At fuerat melius (si te ^u puer iste tenebat,

Quem tu nescio quas dicis habere faces)

More bonis solito spem ^x non corrumpere fraude:

Exoranda tibi, non ^y capienda fui.

Cur, cum me peteres, ^z ea non profitenda putabas,

130 Propter quæ nobis ipse petendus eras?

Cogere cur, potius, quam persuadere volebas,

Si poteram auditâ conditione capi?

Quid tibi nunc prodest ^a jurandi formula juris,

Linguaque præsentem testificata Deam?

135 Quæ jurat mens est: nil conjuravimus illâ;

Illa fidem dictis addere sola potest.

Consilium prudensque animi sententia jurat,

^b Et nisi judicii vincula nulla valent.

Si tibi conjugium volui promittere nostrum;

140 Exige polliciti debita jura tori:

Sed si nil dedimus, præter sine pectore vocem;

Verba suis frustra viribus orba tenes.

Non ego juravi: legi jurantia verba;

Vir mihi non isto more ^c legendus eras.

INTERPRETATIO.

Pomum fefellit Cydrppen, pomum fefellit Schoeneida. Nimirum tu jam eris alter Hippomeneus. At fuerat melius (si iste puer, quem tu ais gerere nescio quas tædas, te urgebat) ritu bonis familiari, non temerare spem doli. Fui tibi precibus consequenda, non fallenda. Quamobrem cum me ambires, non credebas ea confitenda, propter quæ ipse eras nobis ambiendus? Quamobrem malebas vim facere quam persuadere, si poteram pellici cognitâ conditione? Cujus nunc est tibi uti-

litatis formula sacramenti, & lingua testata Deam præsentem? Animus est qui jurat; nihil juravimus cum illo. Ille solus potest facere fidem prolatis. Consilium & conscientia mentis juras, & nulla vincula nisi voluntatis sunt firma. Si volui tibi polliceri nostrum connubium; repete jura debita læti promissi: sed si nihil exhibuimus, nisi sonum sine voluntate, frustra habes voces destitutas suo valore. Ego non juravi; legi verba jurantia. Non eras mihi vir legendus isto modo.

NOTÆ.

^s Schoeneida] Atalantam Schoenei filiam; de qua in Metamorph.

^t Hippomeneus] Hic fuit, cujus dolo, aureis pomis currenti projectis, Atalanta tandem victa est.

^u Puer] Cupido; quam ignorare se virgo fingit.

^x Non corrumpere.] Sed potius aperte ambire, & sibi sponsam petere.

^y Capienda] Fraude circumvenienda.

^z Ea non profitenda] Genus, puta, divitiarum.

aliaque ejusmodi, quæ ambientes proci solent prætereundere.

^a Jurandi.] Formula juris jurandi. Gall. Le serment conçu dans les propres termes de droit. Angl. An oath conceived in proper term: of law.

^b Et nisi judicium.] Id est, & nullus, nisi qui attendit, & judicio suo utitur, sacramento alligatur.

^c Legendus] Eligendus, Ludus verborum.

^d Decipe

- 145 ^d Decipe sic alias: succedat epistola pomo.
 Si valet hoc; ^e magnas divitis aufer opes.
 Fac jurent reges sua se tibi regna daturus;
 Sitque tuum, toto quicquid in orbe placet.
 Major es hâc ipsâ multò (mihi crede,) Dianâ,
 150 Si tua tam ^f præsens litera numen habet.
 Cùm tamen ^g hæc dixi, cùm me tibi ^h firma negavi,
 Cùm bene promissi causa ⁱ peracta mei est;
 Confiteor, timeo sævæ ^k Latoidos iram;
 Et corpus lædi suspicor ^l inde meum.
 155 Nam quare, quoties ^m socialia sacra parantur,
 Nupturæ toties languida membra cadunt?
 Ter mihi jam veniens positas Hymenæus ad aras
 Fugit; & è thalami limine ⁿ terga dedit.
 Vixque manu ^o pigrâ toties ^p infusa ^q refurgunt
 160 ^r Lumina: ^s vix moto corripit igne faces.
 Sæpe coronatis stillant unguenta capillis,
 Et ^t trahitur multo splendida ^u palla ^x croco.

INTERPRETATIO.

Sic falle alias; epistola sequatur pomum. Si hoc est firmum, tolle magnas divitias locupletis. Fac reges jurent se tibi tradituros sua regna, & tuum fiat quicquid aridet in toto mundo. Multò majores (mihi crede) hâc ipsâ Dianâ, si tuum scriptum habet numen tam certum. Postquam tamen hæc dixi, postquam constanter me tibi recusavi, postquam causa promissi mei est bene perorata; fateor, metuo iram crudelis Latoidos, & suspicior meum cor-

pus inde affigi. Nam quamobrem quoties sacra conjugalia adornantur, toties artus tabidi languent nupturæ? Jam ter Hymenæus accedens ad altaria mihi admota recessit, & vertit terga è limine cubiculi. Et lumina toties instillata manu segni ægrè accenduntur, vix tædas caput igne concusso. Sæpe odores fluunt comâ redimitâ, & palla fulgens multo croco trahitur.

NOTÆ.

^d Decipe] Ab absurdo, Acontii dolum arguit.

^e Magnas] Eodem dolo divitias extorque. Ineptam, ut videtur, Acontii rationem irridet. At verò in superioris epistolæ argumento legem vidimus, quâ Cydippes rationatio tollitur.

^f Præsens] Certum & proprium.

^g Hæc] Ea omnia intellige, quæ, ut Acontii dolum eluderet, dixit Cydippe.

^h Firma] Pro firmiter.

ⁱ Peracta] Gall. *Achève d'être plaidé*. Angl. *Fully pleaded*.

^k Latoidos] Dianæ, Latonæ filix. Pæonysmum est Græcum, à Ἀττὸ Latonæ, in a de more mutato.

^l Inde] A Dianæ irâ.

^m Socialia] Nuptiarum.

ⁿ Terga dedî] Abiit. Nuptiæ interruptæ sunt.

^o Pigrâ] Lassâ, accendendo.

^p Infusa] Oleum nempe infunditur lampadibus.

^q Refurgunt] Accenduntur.

^r Lumina] Faces nuptiales.

^s Vix moto] Hypallage, pro vix motis & addibitis facibus, corripit ignem.

^t Trahitur] Et longâ cyclade verrit buxum. Propert.

^u Palla] Vestis est propriè muliebris exterior, quâ palam utebantur.

^x Croco] Lutei coloris esse crocum, atque eî colore, non modò nubentium flammæum, seu capitis tegumentum, sed alia quoque nuptiis dicata vestimenta fuisse alii observaverunt.

Cùm

- Cùm tetigit limen, lacrymas mortisque timorem
Cernit; & à cultu multa^y remota suo.
165 Projicit ipse suas^z deductâ fronte coronas,
Spissaque de^a nitidis tergit^b amoma comis.
Et pudet in tristi lætum consurgere turbâ;
Quique erat in pallâ, transit in ora^c rubor.
At mihi (væ miseræ) torrentur febribus artus:
170 Et^d gravius jùsto pallia pondus habent.
Nostraque plorantes video super ora parentes:
Et, face pro thalami, fax mihi mortis adest.
Parce laboranti, piêtâ^e Dea^f læta pharetrâ;
Daque salutiferam jam mihi^g fratris opem.
175 Turpe tibi est, h^h illum causas depellere leti;
Te contrâⁱ titulum mortis habere meæ.
Numquid, in umbroso cùm velles fonte lavari,
Imprudens^k vultus ad tua labra tuli?
Præteritine tuas de tot cœlestibus aras?
180 Atque tua est nostrâ^{*} spreta parente parens?
Nil ego peccavi, nisi quòd^m perjuria legi;
Inque parum fausto carmine docta fui.

INTERPRETATIO.

Cùm Hymenæus pervenit ad limen, videt lacrymas & metum leti, & multa aliena ab ornatu suo. Ipse deripit fronte contractâ sua ferta. & abstergit densa amoma de unctis capillis. Et festivum pudet exultare in mœstâ turbâ: & rubor qui erat in pallâ transmittitur in vultum. At (væ miseræ!) membra mihi æstuant febribus: & pallia sunt æquo graviora. Et video parentes flentes super nostram faciem; & tædâ leti mihi adest pro tædâ nuptiarum.

Ignosce ægotanti, Dea gaudens pharetrâ decorâ; & mihi jam præbe auxilium salutiferum fratris. Indecorum est tibi, illum removere causas mortis; te contrâ esse causam mei obitus, Anne cùm velles abluì in fonte opaco, infcis converti oculos ad tua balnea? Omisne altaria tua de tot cœlestibus? Anne & mater tua contempta est à nostrâ matre? Ego nihil admisi, nisi quod legi perjuria, & fui perita in carmine inficci.

NOTÆ.

y Remota] Enimvero cum lacrymis aut timore Hymenæus à nubentibus puellis non solet excipi.

z Deductâ] Contractâ; unde tristitia seu mœstitia cognoscitur.

a Nitidis] Unguento delibutis.

b Amoma] Pro quovis unguento. Est verò amomum exoticus frutex, antiquis in odoribus pretiosus, ex cujus floribus Hymenæi corollæ.

c Rubor] Aliquid ex rubeo habet erœceus color.

d Gravius] Propter debilitatem ex febris.

e Dea] Diana.

f Læta Pharetrâ] Pharetrata.

g Fratris] Apollinis, qui medicæ præest.

h Illum] Apollinem, fratrem tuum.

i Titulum mortis habere] Causam esse mortis meæ.

k Vultus] Immeritam se à Dianâ plecti queritur Cydippe; quæ nec ipsam nudam, sicut Actæon viderit, nec alio modo in ipsam peccaverit.

l Præteritine] Istud fecit Oeneus Cadydoniæ rex, in cujus rei vindictam Diana

— Oeneos ultorem spreta per agros

Misit aprum; — ut ipse loquitur Ovidius.

* Spretâ] Alludit ad fabulam Niobes, cujus omnis proles, quòd ea sese Latonæ præferre non dubitasset, Apollinis & Dianæ sagittis, confecta est.

m Perjuria] Vellus, qui perjurio locum præbuerunt.

- 145 ^d Decipe sic alias: succedat epistola pomo.
 Si valet hoc; ^e magnas divitis aufer opes.
 Fac jurent reges sua se tibi regna daturus;
 Sitque tuum, toto quicquid in orbe placet.
 Major es hâc ipsâ multò (mihi crede,) Dianâ,
 150 Si tua tam ^f præsens litera numen habet.
 Cùm tamen ^g hæc dixi, cùm me tibi ^h firma negavi,
 Cùm bene promissi causa ⁱ peracta mei est;
 Confiteor, timeo sævæ ^k Latoidos iram;
 Et corpus lædi suspicor ^l inde meum.
 155 Nam quare, quoties ^m socialia sacra parantur,
 Nupturæ toties languida membra cadunt?
 Ter mihi jam veniens positas Hymenæus ad aras
 Fugit; & è thalami limine ⁿ terga dedit.
 Vixque manu ^o pigrâ toties ^p infusa ^q resurgunt
 160 ^r Lumina: ^s vix moto corripit igne faces.
 Sæpe coronatis stillant unguenta capillis,
 Et ^t trahitur multo splendida ^u palla ^x croco.

INTERPRETATIO.

Sic fallit alias; epistola sequatur pomum. Si hoc est firmum, tolle magnas divitias locupletis. Fac reges jurent se tibi tradituros sua regna, & tuum fiat quicquid aridet in toto mundo. Multo majores (mihi crede) hâc ipsâ Dianâ, si tuum scriptum habet numen tantum. Postquam tamen hæc dixi, postquam constanter me tibi recusavi, postquam causa promissi mei est bene perorata; fateor, metuo iram crudelis Latoidos, & suspicior meum cor-

pus inde affligi. Nam quomobrem quoties sacra conjugalia adornantur, toties artus tabidi languent nupturæ? Jam ter Hymenæus accedens ad altaria mihi admota recessit, & vertit terga è limine cubiculi. Et lumina toties instillata manu segnè ægrè accenduntur, vix tædas capitis igne concussa. Sæpe odores fluunt comâ redimitâ, & palla fulgens multo croco trahitur.

NOTÆ.

^d Decipe] Ab absurdo, Acontii delum arguit.

^e Magnas] Eodem dolo divitias extorque. Ineptam, ut videtur, Acontii rationem irridet. At verò in superioris epistolæ argumento legem vidimus, quâ Cydippes rationatio tollitur.

^f Præsens] Certum & proprium.

^g Hæc] Ea omnia intellige, quæ, ut Acontii dolum eluderet, dixit Cydippe.

^h Firma] Pro firmiter.

ⁱ Peracta] Gall. *Achève d'être plaidé.* Angl. *Fully pleaded.*

^k Latoidos] Dianæ, Latonæ filiz. Pæonysium est Græcum, à Ἀργὸ Latona, & in a de more mutato.

^l Inde] A Dianæ irâ.

^m Socialia] Nuptiarum.

ⁿ Terga dedit] Abiecit. Nuptiæ interruptæ sunt.

^o Pigrâ] Lassâ, accendendo.

^p Infusa] Oleum nempe infunditur lampadibus.

^q Resurgunt] Accenduntur.

^r Lumina] Faces nuptiales.

^s Vix moto] Hypallage, pro vix motis & additis facibus, corripit ignem.

^t Trahitur] Et longâ cyclade verrit buxum. Propert.

^u Palla] Vestis est propriè muliebris exterior, quâ palam utebantur.

^x Croco] Lutei coloris esse crocum, atque eo colore, non modo nubentium flammæum, seu capitis tegumentum, sed alia quoque nuptii dicata vestimenta fuisse alii observaverunt.

Cùm

Cum tetigit limen, lacrymas mortisque timorem

Cernit; & à cultu multa^y remota suo.

165 Projicit ipse suas^z deductâ fronte coronas,

Spissaque de^a nitidis tergit^b amoma comis.

Et pudet in tristi lætum confurgere turbâ;

Quique erat in pallâ, transit in ora^c rubor.

At mihi (væ miseræ) torrentur febribus artus:

170 Et^d gravius justo pallia pondus habent.

Nostraque plorantes video super ora parentes:

Et, face pro thalami, fax mihi mortis adest.

Parce laboranti, pictâ^e Dea^f læta pharetrâ;

Daque salutiferam jam mihi^g fratris opem.

175 Turpe tibi est, h^h illum causas depellere leti;

Te contrâⁱ titulum mortis habere meæ.

Numquid, in umbroso cum velles fonte lavari,

Imprudens^k vultus ad tua labra tuli?

^l Præteritine tuas de tot cœlestibus aras?

180 Atque tua est nostrâ^m spreta parente parens?

Nil ego peccavi, nisi quodⁿ perjuria legi;

Inque parum fausto carmine docta fui.

INTERPRETATIO.

Cum Hymenæus pervenit ad limen, videt lacrymas & metum leti, & multa aliena ab ornatu suo. Ipse deripit fronte contractâ sua ferta. & abstergit densa amoma de unctis capillis. Et festivum pudet exultare in mœstâ turbâ: & rubor qui erat in pallâ transmittitur in vultum. At (væ miseræ!) membra mihi æstuant febribus: & pallia sunt æquo graviora. Et video parentes flentes super nostram faciem; & tædâ leti mihi adest pro tædâ nuptiarum.

Ignosce egrotanti, Dea gaudens pharetrâ decorâ; & mihi jam præbe auxilium salutiferum fratris. Indecorum est tibi, illum removere causas mortis; te contrâ efforce causam mei obitus. Anne cum velles abluî in fonte opaco, infans converti oculos ad tua balnea? Omifine aliarum tua de tot cœlestibus? Anne & mater tua contempta est à nostrâ matre? Ego nihil admisi, nisi quod legi perjuria, & fui perita in carmine infelici.

NOTÆ.

y Remota] Enimvero cum lacrymis aut timore Hymenæus à nubentibus puellis non solet excipi.

z Deductâ] Contractâ; unde tristitia seu mœstitia cognoscitur.

a Nitidis] Unguento delibutis.

b Amoma] Pro quovis unguento. Est verò amomum exoticus frutex, antiquis in odoribus pretiosus, ex cujus floribus Hymenæi corollæ.

c Rubor] Aliquid ex rubeo habet crœceus color.

d Gravius] Propter debilitatem ex febris.

e Dea] Diana.

f Læta Pharetrâ] Pharetrata.

g Fratris] Apollinis, qui medicæ præest.

h Illum] Apollinem, fratrem tuum.

i Titulum mortis habere] Causam esse mortis meæ.

k Vultus] Immeritam se à Dianâ plecti queritur Cydippe; quæ nec ipsam nudam, sicut Actæon viderit, nec alio modo in ipsam peccaverit.

l Præteritine] Istud fecit Oeneus Calydoniæ rex, in cujus rei vindictam Diana

— Oeneos ultorem spreta per agros

Misit aptum; — ut ipse loquitur Ovidius.

m Spretâ] Alludit ad fabulam Niobes, cujus omnis proles, quod ea sese Latonæ præferre non dubitasset, Apollinis & Dianæ sagittis, confecta est.

n Perjuria] Versus, qui perjurio locum præbuerunt.

- ^a Tu quoque pro nobis, si non ^o mentiris amorem,
 Thura ^p feras: proflint, quæ nocuere, manus.
 185 Cur, quæ succenset, quod adhuc tibi pacta puella
 Non tua fit, ^q fieri ne tua possit, agit?
 Omnia de vivâ tibi sunt speranda; ^r quid aufert
 Sæva mihi vitam, spem tibi Diva mei?
 Nec tu credideris illum, cui destinor uxor,
 190 Ægra superpositâ membra fovere manu.
 Affidet ille quidem, quantum permittitur ipsi:
 Sed ^t meminit nostrum virginis esse torum.
 Jam quoque nescio quid de me sensisse videtur;
 Nam lacrymæ, causâ sæpe latente cadunt.
 195 Et minùs audacter blanditor, & oscula ^{*} rara
 Accipit, & timido me vocat ore suam.
 Nec miror sensisse, notis cum prodar apertis:
 In ^t dextrum versor, cum venit ille, latus.
 Nec loquar, & tecto simulatur ^u lumine somnus;
 200 ^x Captantem tactus rejicioque manum.
 Ingemit, & tacito suspirat pectore: ^y meque
^z Offensam, quamvis non mereatur, habet.
 Hei mihi, quod gaudes, & te juvat ista ^a voluptas!
 Hei mihi, quod sensus sum tibi fassa meos!

INTERPRETATIO.

Tu quoque, si non simulas amorem, adole-
 scura pro nobis: manus quæ obsuerunt ju-
 vent. Quamobrem illa quæ irascitur, quod
 puella tibi promissa non sit tua, officit ne tua
 queat fieri? Omnia sunt tibi expectanda de
 vivente; quamobrem Dea crudelis tollit mihi
 vitam tibi spem mei? Nec tu arbitratus fue-
 ris illum, cui conjux addicor, calefacere ar-
 sus morbosos manu admotâ. Ille quidem assi-
 det, quantum ipsi conceditur: sed recordatur
 nostrum lectum esse virginis. Videtur jam quo-
 que nescio quid oscisse de me; nam lacrymæ

sæpe illi desuunt causâ occultâ. Et minùs
 libere me delinit, & sumit rara suavia, &
 me dicit suam ore parido. Nec miror eum
 oscisse, cum indicet signis manifestis. Quan-
 do ille accedit, me avertio in dextrum latus.
 Nec loquor, & somnus fingitur clausis oculis;
 & repello manum quærentem me tangere. Ge-
 mit, & suspirat pectore secreto, & me inveni-
 nit insensam, quamvis inmeritis. Me mise-
 ram, quod lætaris, & istud gaudium tibi pro-
 dest! Me miseram, quod tibi aperui mea ca-
 gitata!

NOTÆ.

^a Tu quoque] Jam ad Acontium sese con-
 vertit Cydippe.

^o Mentiris] Simulas quem non sentis amo-
 rem.

^p Feras] Ad Dianæ altaria, scil. quæ mihi
 stat propitia.

^q Fieri ne] Videlicet Acontio non potu-
 isset nubere mortua Cydippe.

^r Quid] Propter quid? Cur?

^t Memini] Illibata omnino virginitatem
 esse uisuram.

^{*} Rara accipit] Accipiebat tamen: quod
 durum Acontio.

^t Dextrum] Alii habent lævum, sensu co-
 dem, nam utrumlibet assumas, pari modo
 Cydippen à sponso sese avertisse intelligitur.

^u Lumine] Oculis.

^x Captantem tactus] Volentem me tangere.

^y Meque] Imò me quod. Hec. sius.

^z Offensam] Imò insensam; quod ex illo
 intelligitur.

^a Voluptas] Heinsius corrigit similes.

- ^b Si mihi lingua foret; tu nostrâ justius orâ
 Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
 Scribis, ut invalidum liceat tibi visere corpus;
 Es procul à nobis: ^c & tamen inde nocēs.
- 205 Mirabar, quare tibi nomen Acontius esset:
 Quod faciat longè vulnus ^d acumen habes.
 Certè ego convalui nondum de vulnere tali:
 Ut jaculo, scriptis eminus icta tuis.
- Quid tamen huc venias? Anne ut miserabile corpus,
 210 Ingenii videas? bina ^f tropæa tui?
 Concidimus macie; color est sine sanguine, qualem
 In pomo ^g refero mente fuisse tuo.
 Candida nec misto ^h sublucent ora rubore,
 Forma ⁱ novi talis marmoris esse solet.
- 215 Argenti color est inter convivia talis,
 Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
 Si me nunc videas, visam prius esse negabis:
^k Arte nec est, dices, ista prehenda meâ:
^l Promissique fidem, ne sim tibi juncta, remittes;
- 220 Et cupies illud non meminisse Deam.
 Forsitan & facies, jurem ut contraria rursus:
 Quæque legam, mittes altera verba mihi.
 Sed tamen aspiceres vellem, prout ipse rogabas,
 Et discas sponsæ languida membra tuæ.

INTERPRETATIO.

Si liceret mihi dicere; tu qui mihi ponebas laqueos, potius merebaris nostram iram. Scribis, ut tibi concedatur invisere corpus infirmum. Longè es à nobis, & tamen inde officis. Stupebam quomobrem nomen tibi esset Acontius: habes aciem quæ plagam impingat è longinquo. Certè ego nondum valetudini sum restituta ex tali plaga, vulnerata ex longinquo tuis litteris tanquam jaculo. Quomobrem tamen huc accedas? Anne ut aspicias corpus flebile bina tropæa tui ingenii? Penitus languescimus macie, color est exsanguis, & pallidus, qualem recor-

dor fuisse in pomo tuo. Nec facies nivea splendet suffuso rubore. Species nuper polito marmoris consuevit esse talis. Color argenti inter epulas, quod pallet madefactum frigore aquæ gelidæ, est talis. Si me nunc aspicias, negabis antea fuisse aspectam; nec, dices ista est ambienda meis dolis: & remittes fidem polliciti, ne sim tibi connexa: & optabis Deam non recordari illius. Forsitan etiam officias ut rursus jurem opposita, & mihi mittas alia verba quæ legam. Sed tamen optarem videres, sicuti ipse orabas, & cognosceres artus infirmos tuæ sponsæ.

NOTÆ.

^b Si mihi lingua foret] Locus corruptus. Si me digna forem argutè elegantissimus Gronovius. At Heinſius: Annon tamen possemus exponere, Si mihi lingua foret, id est, Si mihi dicere liceret.

^c Et tamen inde] Quasi dicat: Cur patiâr ut propius accedas?

^d Acumen] Cuspitem; Quasi dicat Tu revera es jaculum. Alludit ad nominis significationem, ἀκνῖον enim jaculum est latine.

^e Bina] Prius, cùm ipsam versibus in

pomo ^f tuis sefellit: posterius, cùm in eandem manæ iram excitavit.

^f Tropæa] Signa sunt victoriæ, & hostis profligati, ab hostium conversatione & fugâ græcè sic dicta.

^g Refero mente] Animo reputo, in memoriam revoco.

^h Sublucent] Optimè expressit.

ⁱ Novi] Non à longo tempore seſſi, aut polito. Album verò marmor intelligitur.

^k Arte] Dolis.

^l Promissi] Matrimonjalem sponſionem,

^m Durius

- ^m Durius & ferro cū sit tibi pectus, Aconti;
 Tu veniam ⁿ nostris vocibus ipse petas.
 Ne tamen ignores, ope quā revalēscere possim:
 Quæritur à ° Delphis fata canente Deo.
- 225 ^p Is ^q quoque ^r nescio quam nunc, ^s ut vaga fama susurrat,
^t Neglectam queritur ^u testis habere fidem.
^x Hoc Deus & ^y vates, hoc & mea ^z carmina dicunt,
^a At defunt voto ^b carmina nulla tuo.
- Unde tibi favor hic? nisi quod nova fortè reperta est,
- 230 Quæ ^c capiat magnos littera lecta Deos.
^d Teque tenente Deos, numen sequor ipsa Deorum:
 Doque libens victas in tuā vota manus.
 Fassaque sum matri deceptæ fœdera linguæ,
 Lumina fixa tenens plena pudoris humo.
- 235 Cætera cura tua est; ^e plus hoc quoque virginē factum,
 Non timuit tecum quod mea charta loqui,
 Jam satis invalidos calamo lassavimus artus;
 Et manus officium longius ægra negat.
- Quid, nisi quod cupio me jam conjungere tecum,
- 240 Restat? & ascribat littera nostra, Vale.

INTERPRETATIO.

Quamvis cor geras immitius etiam ferro, Aconti, tu ipse peteres veniam nostro nomine. Ne tamen nescias, quo auxilio possim valetudini restitui, exquiratur à Deo prædicente fata Delphis. Ille quoque nunc, ut incerta fama murmurat, queritur nescio quam negligere fidem testis. Deus & vates, & mea carmina hoc prædicant. Ab! nulla carmina destituunt tua vota. Unde tibi hæc gratia? nisi quod forsitan novum scriptum inventum, quod lectum implicet magnos Deos. Te habente etiam Deos,

ipsa consequor numen Deorum, & sponte trade manus superatas in tua desideria. Et aperui matri fœdera linguæ ludificatæ, desigens in terram oculos pudore suffusos. Reliqua cura est tua: hoc quoque factum ultra quàm deceat virginem, quod mea ebarta non timuit tecum sermonem habere. Jam satis fatigavimus stylo membra infirma, & manus morbida recusat prolixius servitium. Quid superest, nisi quod opto me jam tecum copulare? & nostra epistola adjiciat, Vale.

NOTÆ.

^m Durius & ferro cū] Putat ab auctore scriptum fuisse clar. Heinſius Durius ut ferro jam. Quidam pro cū, si, exhibent; quod idem Heinſius non adnotavit.

ⁿ Noſtris vocibus] Adeoque & nomine.

^o Delphis] Delphi, urbs Phocidis ad Parnassum montem, Apollinis oraculo celebris.

^p Is] Apollo. Versum verò hunc cum tribus sequentibus, quos ut inexplicabiles aliis discutiendos remisit Micyllus, alii relinquerunt, ita explicare conabor, ut aliorum etiam iudicio meam quoque explicationem lubentissimè subſciam.

^q Quoque] Sicut & Diana.

^r Nescio quam] Puellam scil.

^s Ut vaga fama] Dixerat nescioquam, quæ tamen eam se esse sciebat; adeoque ne mendacii argueretur, si ex se loqui videretur, ut vaga fama susurrat, addidit.

^t Neglectam habere] Negligere. Terent. in

Eunucho, quæ nos, nostramque adolescentiam habent despiciatam.

^u Testis Apollo, perjuri Cydippes, unà cum sorore Dianâ conscius. Sentius itaque totius Distichi hic est, Is quoque Apollo testis queritur nescio quam puellam (ut quidem fama loquitur) habere fidem neglectam.

^x Hoc] Neglectam esse fidem.

^y Vates] Acontius scilicet.

^z Carmina] Latenter indicat versus suos incertâ manu aut etiam stylo scriptos neglectam Dianam arguere, quæ morbum immiserit.

^a At] Lego Ab!

^b Carmina nulla] Ludit in vocis homonymia, quæ incantationem, vaticinium, & versus significat; atq; his omnibus usus est Acontius.

^c Capiat] Sicuti capta sum.

^d Teque tenente] Quandoquidem Deos ipsos etiam tenes propitios, & iis uteris.

^e Plus hoc] Ultra quàm virginem deceat.

I N D E X

VOCABULORUM omnium, quæ in NASONIS
EPISTOLIS leguntur.

*Numerus primus paginam; secundus, tertius, aliique,
ubi occurrerint, versum indicant.*

A			
A,	21. 1 23.	4 84. 10 88. 2	abeunt 148. 1
	8 31. 3	92. 7, 10 93. 13	abeuntem 114. 15
	34. 5	99. 4 103. 10	abeuntia 49. 7
	36. 4	126. 16 108. 8	abeuntis 17. 1
	43. 5 50. 9 54.	121. 5 117. 10	abi 120. 15
	15 60. 8, 9, 10	125. 4 130. 14	abibit 174. 6 189.
	63. 14 69. 14	135. 8 125. 13	12
	16 80. 4 97. 9	164. 17 168. 11	abjectos 64. 5
	104. 2 108. 10	176. 18 177. 12	abies 34. 7
	118. 14 121. 2	200. 11 212. 13	abiit 28. 11 125.
	127. 1 130. 8	216. 5 218. 1	15 153. 7
	131. 6 138. 17	7 219. 9 226.	abire 165. 12 209.
	145. 10, 17 158.	1 236. 16	12
	3 168. 6 169.	abdere 59. 4	abires 13. 13
	20 172. 7 175.	abdicat 38. 8	abis 82. 11 114.
	93. 26 181. 10.	abducta 83. 6 176.	15
	191. 6 192. 4	13	abisti 17. 9
	193. 9 197. 3	abductis 175. 13	abit 6. 9 136. 3
	199. 12 209. 16	abeo 57. 8	abreptaque 125. 6
	219. 7, 8 221.	aberat 83. 1	abscissa 121. 1
	12 225. 10 235.	aberitque 37. 3	absens 8. 11 187.
	21 239. 2 241.	abes 6. 6, 15 12.	9 222. 3
	4 242. 4	5 158. 14 209.	absentes 59. 9 211.
ab 2. 12 4. 3 5.		16	16
5 16. 12 23. 5		abesse 7. 13 10.	absentis 173. 15
26. 3 29. 4 30.		10 169. 20	absis 150. 9
2 31. 10 37. 7		abest 5. 12 37. 2	abstinuisse 183. 14
39. 3 43. 17		87. 17 88. 9 147.	abstrahere 165.
51. 16 54. 11		16 173. 10 186.	10
58. 16 63. 9		16 187. 9 188.	abstrahor 57. 7 138.
66. 2 67. 2 82.		5 204. 3 221.	17
		12	abstrusa 73. 17
		Abesto 131. 13	abstulerant 113. 12
			abstulit 50. 8 63.
			8 148. 4 155. 3
			167. 17 179. 14
			absum 22. 5
			abundat 58. 10 176.
			10
			Abydeno 211. 3
			Abydenus 193. 1
			Abydo 207. 15
			Abydon 207. 16
			Abydos 194. 2 199.
			17
			Acastus 125. 17
			accedant 144. 8
			204. 16
			accedere 85. 7
			accidet 73. 5
			accedis 147. 9
			accedit 231. 13
			accedo 198. 5
			accedunt 19. 11
			accensis 143. 6
			accenso 120. 2
			acceperat 99. 7
			accepta 31. 1
			acceptas 30. 2
			acceptissima 182. 3
			acceptos 99. 8
			acceptum 233. 6
			accessus 9. 9
			accidere 233. 5
			accipe 74. 2 139.
			6
			Q 2 accipere

I N D E X

- accipere 23. 6 | 156.
16
accipias 141. 6
accipit 44. 8 | 113.
5 | 132. 16 | 135.
4 | 163. 8 | 240.
14
accumulat 147. 8
accusēs 221. 15
acer 34. 10
acerba 63. 18 | 84.
7 | 146. 14 | 233.
Achaia 78. 3 | 167.
3 | 189. 17
Achaïdas 24. 17
Acheloia 171. 9
Acheloüs 92. 17
Achille 22. 9 | 23.
7 | 28. 7
Achillem 80. 1
Achilles 221. 13
Achilli 83. 5
Achillides 77. 3
Achivis 3. 6
acies 195. 2
Aconti 235. 22 | 242.
1
Acontius 236. 7 | 242.
5
Acrisus 155. 23
acriter 207. 1
acrius 218. 11
acta 16. 11 | 60.
3 | 79. 18 | 111.
7 | 114. 18 | 207.
19 | 209. 2
Actæ 32. 11
Actæas 11. 2
Actæis 195. 12
Actæon 223. 7
acti 79. 7
Actiascas 154. 3
Actiacum 152. 14
Actis 79. 17
acto 18. 3
actor 8. 13
actus 62. 17 | 160.
9
actutum 123. 17
acumen 241. 6
acus 59. 10
acuta 51. 3
acutæ 27. 7
acutis 40. 11
acutum 13. 6
Ad 3. 11 | 6. 8 | 11.
11 | 12. 4 | 18. 9
22. 4. 11 | 36. 4
43. 14 | 49. 2
51. 12. 13 | 62. 4
64. 16 | 66. 9 | 71.
4 | 72. 3 | 87. 13
93. 18 | 106. 20
107. 13 | 108. 1
110. 13 | 113. 10
119. 5. 6 | 120. 1.
14 | 129. 3 | 131.
7 | 137. 6 | 139.
10 | 143. 4 | 148.
18 | 154. 3 | 155.
2 | 158. 15 | 162.
1. 4 | 167. 8 | 170.
6 | 172. 6 | 174.
7 | 176. 4 | 184.
7 | 186. 3 | 191. 1
196. 16 | 197. 13
168. 23 | 199. 11
202. 5. 10 | 205.
4 | 212. 11 | 215.
5. 9 | 216. 13
218. 8 | 220. 9
222. 2 | 224. 7.
17 | 225. 1 | 226.
8. 16 | 233. 1 | 234.
6 | 235. 5 | 238.
13 | 239. 16
adamanta 102. 3
adamantaque 20.
1
adamante 148. 6
addam 157. 5
adde 58. 7 | 61. 1
71. 16 | 123. 4
132. 18 | 141. 14
189. 7 | 206. 8
addere 221. 20 | 237.
14
addidit 38. 5
addimus 41. 11 | 163.
7
addis 26. 10 | 89.
1 | 198. 7
addit 162. 4
addita 22. 17 | 66.
6
adducit 93. 19
adductas 10. 18
adductis 97. 15
adductos 19. 23
adduxerat 105. 15
adduxit 225. 23
ademtæ 78. 9
ademte 99. 10
ademti 149. 17
ademtum 129. 11
ademtus 9. 4 | 84.
2
aded 24. 16
aderant 134. 8
aderint 122. 9
ades 148. 13
adesse 175. 4
adesset 104. 7
adest 63. 10 | 76. 2
81. 2 | 88. 10 | 121.
18 | 157. 14 | 175.
1 | 184. 2 | 186. 7
196. 2 | 102. 18
224. 24 | 226. 10
219. 10
adefus 98. 6
adeunda 193. 8
adfuit 19. 1 | 56.
4 | 218. 17 | 223.
1
adfufo 130. 12
adhærent 181.
12
adhuc 95. 9 | 120.
5 | 148. 11 | 159. 7
179. 3 | 192. 15
202. 9 | 203. 9
224. 4 | 240. 3
adjiciuntque 237.
14
adire 73. 9 | 115.
10 | 171. 2 | 226.
98
aditum 170. 12
aditus 195. 14
adjunctos 120. 16
adjuravit 226. 3
adjutus 5. 5
adjuvet 157. 8
admiror 179. 5
admisit 109. 15
admisitque 51. 12
admissi 71. 10 | 109.
14
admissio 109. 18
108. 13
admissos 4. 9
admittar 205. 3
admittere 232. 1
admonita 227. 13
admonitu 94. 13
134. 15
admonitura 98. 22
admonuisse 28. 2
admonuit 149. 6
admotam 105. 5
admotis 106. 15
194. 7
admotumque 221.
9
admovi 136. 13.
24
adolebunt 175. 5
adolestē 53. 11
adoro 103. 13 | 130.
9
adscribi 60. 1
adfit 30. 11 | 41. 5
42. 11
adspicias 76. 1
adstat 223. 10
adstitit 239. 5
adstringam 174.
14
adstringxit 219. 8
advehit 47. 10
advena 93. 19 | 178.
3 | 190. 5
adventus 208. 18
adversâ 41. 8
adversî 67. 6 | 195.
6
adverso 53. 7 | 65.
2 | 234. 9
adversos 128. 9
adulter 2. 3 | 31.
12 | 179. 4 | 180.
14 | 215. 7 | 218.
6 | 225. 12
adultera 50. 5 | 62.
9 | 89. 7 | 131. 11
190. 7
adulterio 31. 12
adunca 112. 8 | 163.
8
adunco 32. 3
adurimur 31. 11
adusta 122. 8
Æcidæ 25. 15
Æcidæ 79. 7
Æcide 77. 7
Æcides 4. 8 | 80.
11
æde 71. 5 | 116.
12 | 135. 4 | 218.
3 | 235. 13
Æta 113. 5
Ætæ 56. 10
Ætes

VOCABULORUM.

Æetes 159. 11 191.	æquoris 198. 18	agili 147. 3	alga 75. 6 198.
1	æquoris 3. 8 216.	agilis 41. 5	22
Ætine 60. 5	10	agis 16. 4	aliæ 34. 13 144.
Ægæis 163. 12	ænum 200. 9	agit 54. 13 79.	3 180. 9 227. 7
Ægæo 229. 12	æra 64. 1	16 124. 2 240.	alias 235. 23 238.
Ægeus 103. 2	æra 114. 3	4	1
Ægidæ 174. 19	ærane 117. 1	agitari 67. 5	alieni 211. 9
Ægidas 15. 3	ære 22. 15	agitaris 73. 11	alii 45. 11 119. 9
Ægides 33. 11	ære 114. 3	agitatur 13. 1	128. 20 219. 18
Æginæque 25. 1	ærios 195. 14	agito 196. 6	aliis 5. 13 227. 8
ægra 224. 13 240.	æripides 117. 1	agitur 147. 10 194.	alios 8. 11 116. 4
8 241. 18	Æta 239. 16	15 228. 5	128. 3
ægrâ 224. 11	Ælonia 119. 12	agmen 5. 8 92.	aliqua 112. 13 194.
ægraque 106. 10	190. 20	14	19
ægræ 225. 1	Ælonide 61. 1	agmina 121. 3	aliquâ 114. 10
ægrè 185. 9	Ælonides 54. 13	agmine 167. 1	aliquam 137. 9
Ægyptus 80. 9	60. 5 112. 8	agnoscor 167. 2	aliquem 170. 5
Ællo 101. 1	ætas 57. 4	agnovi 151. 13	aliquid 28. 1 29.
Ænea 65. 7	ætum 158. 7	ago 155. 7	10 31. 7 104.
Æneam 66. 8, 11.	ætus 203. 9 232.	agor 72. 4 122.	11 165. 13
Æneas 66. 7 76	10	15	aliquis 4. 4 16. 9
13	ætus 9. 12 48. 2	agreste 155. 7	39. 5 60. 3 233.
Æneïdos 74. 5	148. 11	agricolæ 114. 8	5
Æoli 106. 6	ætatis 55. 8	Agrios 95. 13	alis 8. 12 160. 9
Æoliâ 154. 18	æternâ 177. 12	agros 62. 5	aliter 149. 17 200
Æolus 107. 15 108	æterna 101. 6	Ah 29. 1 45. 1	4
4	Æthalion 127. 7	503 91. 7 106.	aliud 164. 8 171.
æqua 14. 14 25. 6	ætheriâ 160. 20	15 109. 18 124.	3 201. 7 203. 3
æqualiter 67. 15	Æthra 186. 12	6 170. 3, 5 172.	alius 201. 3
æquaque 91. 6	Æthrae 103. 3	15 182. 13 194.	aliquor 65. 2 77
æquis 152. 11	Æthramque 171. 1	11 211. 11 239.	1
æquo 112. 3 161.	192. 19	10	alma 13. 7
15 224. 11	Ætnæ 143. 7	ahenipedes 55. 4	alta 8. 5 16. 6
æquor 7. 6 19. 10	Ætnæo 143. 8	ait 55. 1 106. 21	41. 6 97. 20 98.
82. 4 140. 9 152	Ætolide 94. 9	150. 4 160. 16.	8 114. 12
13 195. 5 199. 7,	ævi 148. 12	161. 12 187. 4	altaque 40. 2
19 203. 9 204.	ævo 85. 5	231. 16	altæ 198. 15
5 210. 10 215.	affixa 92. 3, 8	alas 196. 1	altam 153. 5
5	æfflatus 114. 4	alat 100. 19	altaria 3. 10
æquora 13. 5 16.	Afrum 75. 3	alba 11. 8 71. 6	altas 108. 19
13 19. 4, 7 24	agam 27. 18 126.	90. 4	alter 16. 20 21
11 36. 13 40.	12	albæ 145. 9	11 65. 15 77. 2
9. 46. 14 68.	agamque 231. 15	albere 133. 3	95. 16 184. 8
3, 7 86. 13 98.	Agamemnonis 23.	albentis 107. 17	224. 14 225. 13
9 99. 21 178.	4	albus 64. 6	233. 5 237.
5 195. 9 200. 7	agar 141. 8 174.	Alcæus 145. 1	2
207. 8 214. 15	18	Alcathœon 154. 4	altera 13. 6 17.
æquore 202. 13	agas 35. 8 173.	Alcidæ 94. 1	13 65. 12, 15, 16
214. 20 216. 4	14 211. 8 224.	Alcide 91. 3	104. 3 115. 7
239. 5	17	Alcides 171. 9	135. 14 164. 18
æquoreæ 154. 17	agat 19. 6	Alcimede 60. 7	143. 11 184. 17
æquoream 212. 14	age 62. 17 68. 15	Alcyone 213. 3	185. 1 192. 8
æquoreas 68. 12	137. 7 138.	Alcyones 197. 15	219. 14 225. 19
214. 20	7	Alecto 19. 1	241. 22
æquoreis 45. 14	agebas 46. 15	ales 152. 2, 3 160.	alterius 21. 11 215.
163. 2	ager 143. 6	19	1, 17 229. 21, 22
			altern-

I N D E X

- alterna 143. 1
 alternâ 35. 13
 alternant 35. 10
 altior 130. 1
 altis 67. 3 | 166. 13
 alto 42. 15 | 63. 9
 95. 13 | 118. 9
 191. 5
 altum 198. 11 | 232. 19
 altus 66. 2 | 84. 5
 87. 12 | 197. 18
 alvo 57. 9
 Alymone 213. 3
 ama 192. 6
 amabis 226. 12
 233. 13
 amanduin 36. 3
 amans 15. 1, 10 | 40. 6 | 106. 4 | 110. 16 | 124. 3 | 196. 8
 amante 11. 6
 amantem 20. 11
 95. 5 | 174. 7
 amantes 11. 3 | 145. 15 | 209. 13
 amanti 17. 11 | 125. 3 | 180. 3 | 202. 11 | 217. 11 | 226. 3
 amantia 207. 11
 amantis 3. 7 | 17. 3
 22. 10 | 110. 16
 149. 6 | 60. 3
 amarce 121. 17 | 199. 5
 amare 60. 15 | 148. 4, 14 | 184. 12
 185. 17 | 207. 2
 215. 11
 amârunt 201. 5
 amarus 227. 8
 amas 106. 6 | 182. 5 | 216. 1 | 233. 13
 amâsse 74. 16
 amâsti 14. 15 | 105. 11
 amat 31. 4 | 34. 16
 222. 12
 amata 79. 14
 amatae 155. 1
 amati 197. 15
 amator 170. 8
 amatur 145. 10
 amavi 12. 9 | 144. 3
 amavit 12. 9 | 144. 3
 Amazonio 29. 8
 236. 15
 ambage 79. 1
 ambiguas 90. 18
 ambit 86. 12
 ambitiofe 144. 10
 ambo 39. 5 | 99. 13
 ambobus 61. 11
 amborum 146. 3
 226. 7
 ambos 99. 7
 ambrosias 152. 12
 amem 197. 18 | 185. 16
 amemtr 210. 17
 amens 261. 13
 ament 41. 4 | 148. 14 | 161. 15 | 219. 12
 amet 64. 4 | 128. 20
 amica 27. 2 | 29. 2
 46. 6 | 93. 8 | 102. 16 | 192. 16
 amicam 5. 7
 amicas 128. 15
 amicior 207. 19
 amictu 92. 16
 amictus 198. 17
 amisia 147. 4
 amissâ 200. 11
 amissis 23. 17 | 121. 9
 amnes 140. 4
 amo 50. 10 | 66. 11
 84. 16 | 183. 4
 203. 1 | 206. 4
 209. 4 | 218. 6
 219. 5 | 226. 12
 amoma 239. 4
 amor 2. 9 | 12. 3
 17. 14 | 21. 12
 23. 8 | 28. 9 | 30. 6, 7, 15 | 32. 4
 34. 10 | 39. 14
 40. 4 | 44. 10 | 47. 9 | 51. 15 | 54. 9
 58. 10 | 59. 12 | 65. 15 | 66. 4 | 68. 9
 75. 13 | 87. 10
 115. 3 | 125. 22
 143. 3 | 150. 5
 153. 3, 13 | 156. 6 | 161. 6 | 163. 20 | 169. 22 | 186. 4 | 188. 17 | 189. 12 | 191. 16 | 194. 4 | 195. 10 | 198. 4 | 201. 2, 8 | 204. 2 | 211. 2, 10 | 212. 18 | 215. 12 | 218. 14 | 219. 2, 8 | 220. 8 | 229. 16, 20
 amore 12. 6 | 40. 13 | 48. 8, 11 | 119. 14 | 128. 19 | 147. 1 | 153. 1, 10, 183. 12 | 189. 7 | 193. 3 | 219. 10 | 222. 102 | 33. 12
 amorem 33. 5 | 79. 13 | 113. 13 | 115. 3 | 149. 9 | 170. 5
 172. 9 | 240. 1
 amores 31. 1 | 19. 1
 152. 3 | 170. 19
 200. 1 | 202. 7
 amori 3. 8 | 30. 5
 79. 11 | 188. 15
 amoris 36. 8 | 43. 18 | 68. 9 | 7. 8.
 96. 6 | 110. 3 | 145. 18 | 157. 12 | 204. 8 | 211. 10 | 213. 9 | 214. 7
 amorem 168. 1
 amorque 162. 8
 Amphitryon 88. 10
 amplectere 66. 13
 amplecti 17. 3
 amplectique 171. 14
 amplectitur 122. 1
 amplexa 130. 13
 amplexo 210. 4
 amplexos 99. 5
 amplexu 125. 4
 168. 14 | 198. 15.
 amplexus 48. 6
 132. 16 | 138. 3
 161. 14 | 171. 10
 183. 10
 amplius 229. 16
 Amyclæo 82. 2
 Amyntore 22. 16
 an 14. 3 | 23. 9
 25. 11 | 42. 1 | 54. 16 | 78. 7 | 95. 7
 100. 20 | 115. 13
 116. 15 | 142. 5
 146. 13 | 154. 7
 155. 8 | 156. 5
 161. 10 | 172. 13
 178. 10 | 179. 7
 183. 16 | 187. 1, 10 | 189. 13 | 191. 17 | 202. 15 | 208. 6. 14 | 212. 13
 226. 6
 Anactorie 144. 1
 Anachisæ 74. 14
 Achises 168. 1
 anchora 10. 12
 Anchillam 224. 19
 Anchillis 19. 12
 Androgeos 101. 13
 Andromache 49. 1
 Andromachen 78. 3
 Andromedam 201. 3
 Andromede 145. 8
 Andron 234. 19
 angue 92. 8 | 213. 4
 angues 59. 16 | 87. 5
 anguis 115. 2
 anhelatos 112. 7
 anile 208. 10
 anili 106. 5
 Animæ 28. 12
 animam 90. 1
 animi 24. 6 | 108. 17 | 133. 2 | 157. 6 | 159. 15 | 176. 11 | 237. 15
 animis 122. 12
 animo 31. 2 | 66. 8
 67. 10 | 100. 15
 106. 5 | 108. 18
 159. 1 | 162. 11
 196. 14 | 199. 15
 227. 12
 animoque 57. 3
 animos 25. 13 | 26. 13 | 30. 12 | 38. 10 | 41. 1 | 93. 3
 198. 8
 animosæ 229. 3
 animosus 77. 3 | 129. 7
 animum 116. 13
 animumque 65. 3
 animus 155. 3 | 75. 15 | 98. 7 | 121. 3
 175.

VOCABULORUM.

175. 21	aper 36. 12 41. 8	10 59. 5 67. 9	arcus 13. 6 19. 13
animusque 129.	92. 10 123. 5	68. 12 89. 10	35. 15 83. 3
I	aperta 39. 10 46.	92. 5 117. 12	224. 3
Anna 76. 9	13 150. 6	129. 14 131. 14	ardebam 162. 14
anne 241. 9	apertis 240. 15	153. 2 163. 18	ardent 161. 7
anni 140. 12 144.	aperto 80. 9	167. 16 168. 8	ardet 48. 11 113.
5 148. 4	Apollo 144. 7	182. 6 194. 12	10 143. 6
annis 10. 3 52. 7	apparet 98. 5	195. 18 127. 10	ardor 174. 3 218.
79. 5 83. 11	apparentibus 231.	18 202. 2 204.	15 232. 22
168. 3 231. 7	9	6 210. 6	ardores 122. 8
237. 5	apparet 169. 22	aquatica 152. 7	ardua 101. 16 163.
anno 194. 15	appelles 50. 11	aquiloni 105. 1	3
annos 12. 15 28.	appeteres 292. 17	aquilonibus 103.	area 7. 5
5 74. 13 81.	applicor 72. 7 164.	II	arena 45. 8 97.
7 180. 3	2	aquilonis 175. 15	20 195. 3 207.
annua 106. 1	apposita 182. 7	aquis 2. 3 45. 14	14
annuit 208. 9	apposita 71. 6	68. 10 70. 10	arenæ 49. 9
annus 170. 16	apposui 154. 2	98. 6 131. 4	arenas 112. 5
Anthæus 90. 11	apposuisse 89. 14	139. 6 163. 2,	arenis 217. 1
ante 5. 6, 10 11. 4	appulit 158. 11	12 168. 10 194.	arentem 41. 10
14. 11 15. 4	apros 43. 1	15 131. 6 208.	argentea 197. 5
24. 9 25. 12, 15	aprosque 88. 3	12 210. 14 212	argenti 241. 15
34. 9 50. 8 69.	apta 18. 8 24. 16	12 214. 10 215.	Argo 57. 13 112.
1 72. 2 78. 12	31. 2 47. 8 81.	4, 8 234. 4	I
80. 10 91. 10	8 93. 14 122.	aquosæ 23. 19	Argolicâ 58. 14
93. 19 98. 24	4 413. 2 150.	ara 10. 2 130. 10	Argolicas 82. 5
107. 5 115. 12	16 192. 5 194.	arabo 147. 14	Argolici 3. 10
116. 9 122. 14	14	aram 235. 17	Argolico 128. 7
128. 10 144. 2	aptaque 106. 2 150.	arandus 123. 10	Argolidas 58. 15
146. 10 150. 2	16	aras 72. 3 235. 11	Argos 135. 14
152. 10 159. 1	aptè 87. 16 130.	238. 13 239. 17	arguor 222. 3 229.
160. 9 165. 9	19	arâsse 55. 4	14
13 169. 10 190.	apti 144. 5 186.	arat 6. 1	arida 49. 4
10 191. 8 221	13	arator 87. 13	aries 56. 9 123.
19 223. 8 229	aptior 90. 4	aratra 6. 4	II
7 231. 15 235	aptius 173. 12	aratro 186. 1	aris 227. 5
2 236. 3	aptius 282. 3	arbiter 88. 11 160	aristâ 49. 5
antè 155. 3 194. 3	aptum 205. 1	17	aristæ 136. 5
200. 5	aptus 125. 3	arbitrio 184. 20	arma 25. 15, 20
anteferendus 168. 4	aqua 43. 14 45.	arbitrium 44. 2 79.	28. 6 35. 15 48.
176. 12	6 103. 8 188.	6 105. 15 164.	4 52. 6 55. 6
antennas 167. 7	16 202. 14	12 191. 12	62. 16 72. 12
Antenor 48. 1	aquâ 11. 12 16. 16	arbor 111. 8 163.	74. 8 78. 8 80.
Antilochum 2. 12	94. 18 125. 18	2 181. 13	5 82. 5 83. 9
Antilochus 3. 1	193. 6 196. 4	arbore 42. 13 160.	93. 16 117. 6
Antomique 8. 10	198. 14 203. 8	6 218. 7 235.	126. 10 127. 2
antra 151. 3, 7	205. 2 207. 18	18	132. 2, 3, 6, 13
antraque 151. 3	212. 16	arcanaque 116. 3	139. 14 175. 13
antrum 70. 9	aquæ 58. 2 68. 4	arcanum 192. 17	176. 4 191. 15
anus 19. 8 106.	101. 8. 119. 4	arce 66. 2 102. 20	220. 9
22 107. 18 207.	153. 14 156. 2	arcta 110. 14	armatas 135. 4
12	192. 14 199. 12	arctius 169. 11	armenta 78. 7 176.
anisque 44. 5	200. 16 241. 16	arcton 201. 1	13
anxia 228. 6	aquam 112. 2	astrophylax 203.	armenta que 46.
anxius 132. 11 190.	aquarum 200. 3	10	15
4 124. 18	aquas 18. 10 19.	arcu 31. 3 159. 3	armenti 92. 5
			armi-

armiferam 16. 10
 armis 3. 2 | 2. 10
 26. 3 | 44. 1 | 47.
 11 | 93. 1 | 128.
 21 | 129. 7 | 115.
 1 | 176. 12
 ars 31. 3 | 111. 2
 arti 113. 9
 arsit 36. 7 | 147. 1
 165. 3
 arsuram 159. 13
 191. 10
 arsfuros 56. 2
 arte 22. 16 | 48. 9
 51. 16 | 114. 10
 177. 2 | 186. 4
 200. 17 | 208. 2
 216. 5 | 241. 18
 artes 101. 4 | 14. 4
 32. 1 | 51. 11
 220. 9
 artesque 121. 15
 148. 1
 artibus 106. 16
 154. 13
 articulo 103. 12
 articulos 147. 12
 artis 51. 16
 artus 94. 13 | 102.
 16 | 105. 15 | 122.
 1 | 152. 9 | 224.
 5 | 239. 7 | 242.
 17
 arva 6. 12 | 65. 14
 114. 6 | 117. 3
 143. 7
 arundine 96. 5
 Ascanius 69. 6
 Ascaniusque 74. 13
 ascendo 98. 7
 ascensurus 194. 1
 ascribat 242. 20
 Ashe 166. 9 | 176.
 9 | 189. 18
 aspectu 205. 10
 aspectus 80. 12
 aspera 51. 8 | 78.
 16 | 93. 10 | 132.
 10
 aspexi 197. 19
 aspice 67. 8 | 103.
 7. 9 | 148. 16
 aspiciam 100. 2
 aspicienda 94. 2
 aspicias 21. 3 | 166.
 13

aspicias 138. 10 | 232.
 6
 aspiciet 45. 13 | 152.
 13
 aspiciuntur 58. 2
 aspiceres 241. 23
 assidet 225. 1 | 240. 9
 assiduus 49. 6
 assiduos 202. 1
 assuetæ 207. 21
 assuetas 194. 12
 assueti 22. 18
 assueto 58. 6
 assuetum 213. 10
 assumpsit 218. 12
 astro 19. 11
 astra 160. 10
 astrictum 149. 14
 at 4. 11 | 5. 6 | 13.
 11 | 16. 7, 13 | 21.
 15 | 22. 16 | 26. 6
 27. 1 | 31. 11 | 38.
 1 | 46. 15 | 50. 2
 13 | 56. 5 | 70. 1
 78. 5 | 79. 7 | 86.
 7 | 87. 11 | 102. 6
 106. 4 | 111. 1
 118. 2 | 120. 4
 125. 13 | 139. 3
 141. 11 | 144. 11
 145. 5, 13 | 146.
 7 | 151. 1, 11
 154. 9 | 162. 9
 169. 1, 15 | 180.
 9 | 181. 14 | 184.
 15 | 186. 13 | 190.
 11 | 195. 7 | 200.
 6 | 201. 5 | 210.
 1 | 212. 17 | 215.
 7 | 231. 7 | 237. 3
 242. 8
 atque 4. 4 | 8. 11
 16. 9 | 24. 6 | 58.
 10 | 60. 3 | 63. 14
 65. 6 | 94. 11 | 98.
 7 | 144. 3 | 148.
 4, 12 | 150. 3 | 166.
 11 | 170. 2, 12
 198. 10 | 199. 5
 202. 5 | 215. 9
 226. 20
 Atalanta 36. 7
 Athamantides 200.
 7
 Athenas 16. 9
 Atlantis 160. 10

Atlas 87. 2
 atri 93. 13 | 138.
 12
 Atracis 191. 18
 atræ 190. 11
 Atreus 79. 1
 atria 167. 2
 Atrida 23. 5
 Atridæ 223. 16
 Atridæ 28. 18
 Atridem 177. 2
 Atrides 48. 7 | 176.
 11
 atrum 115. 9
 attamen 1. 2
 Atthis 144. 2
 attigit 46. 3
 attinet 123. 18
 attoniti 44. 3
 attonitus 164. 10
 attonuere 33. 2
 attrahe 127. 1
 attritus 200. 3
 attuleratque 112.
 6
 attulimus 158. 9
 attulit 106. 12 | 179.
 7
 aucta 131. 2
 auctor 61. 12 | 71.
 11 | 73. 6 | 79. 5
 140. 12 | 147. 16
 184. 4 | 190. 9
 auctore 180. 17
 auctores 103. 4
 auctoris 142. 5
 auctorisque 104. 8
 aucupo 88. 7 | 130.
 5
 audaces 112. 6 | 196.
 1 | 220. 16,
 bis
 audaci 106. 12
 audacia 101. 1 | 240.
 7 | 210. 13
 audacior 192. 9
 audacter 240. 14
 audax 193. 9
 audes 184. 1
 audet 118. 5
 audi 122. 12
 audiebam 136. 2
 audieram 71. 1 | 93.
 17
 audiet 228. 1
 audire 105. 13 | 130.

17 | 136.
 audirem 210. 5
 audires 98. 19
 audit 36. 14
 audita 228. 1
 auditâ 237. 10
 auditæ 131. 9
 auditis 185. 14
 audito 70. 6
 avem 181. 6
 averfaque 115. 5
 averfata 29. 4
 avertere 112. 15
 averti 94. 1
 aves 97. 8 | 151.
 18
 aufer 238. 2
 auferret 73. 8
 aufert 240. 5
 Auges 89. 3
 augurio 191. 4
 auguror 19. 8
 avi 116. 2
 avia 20. 5 | 40. 9
 55. 2 | 224. 15
 avibus 18. 11
 avibusque 108. 13
 avida 74. 5
 avidæ 110. 8
 avidas 8. 10
 avido 30. 11 | 100.
 18
 avidos 76. 14
 avidosque 88. 3
 avidum 96. 5
 avis 18. 14 | 229.
 14
 aula 8. 7 | 78. 11
 aulâ 107. 15
 Aulide 124. 3
 avorum 105. 5 | 173.
 3
 avos 166. 8
 aura 17. 6 | 23. 10
 45. 5 | 75. 5 | 131.
 14 | 106. 6 | 153.
 11 | 155. 14 | 175.
 2 | 208. 16 | 209.
 18
 aurâ 46. 3 | 61. 1
 118. 5
 auras 7. 12 | 102.
 15 | 116. 9 | 158.
 5 | 196. 3
 auratâ 126. 2
 auratæ 53. 2
 aure

VOCABULORUM.

aure 93. 18 | 223.
 2
 aurea 60. 6 | 115.
 12 | 119. 6 | 158.
 17 | 160. 12 | 166.
 11 | 173. 1 | 200.
 14 | 230. 5
 aurem 22. 7
 aureo 56. 9 | 123.
 11
 aurea 24. 5 | 108.
 1 | 120. 1 | 197. 13
 aureus 120. 16 | 123.
 11
 auri 22. 17 | 190.
 14
 auribus 122. 4 | 208.
 17
 auro 89. 13 | 94. 5
 127. 9 | 135. 5
 236. 15
 auroque 208. 23
 aurora 148. 4 | 183.
 7
 auroræ 36. 3 | 167.
 17 | 192. 2
 auroram 216. 17
 aurum 143. 13 | 235.
 7
 aurumve 51. 9
 aua 118. 5 | 134.
 4
 aufs 136. 15
 auro 2. 4. 19
 aufpicii 129. 2 | 182.
 8
 aufpiciis 28. 6
 aufurus 127. 7
 aufs 5. 3 | 17. 3
 90. 3 | 119. 11
 12 | 171. 1 | 178. 3
 aut 6. 7. 15 | 20. 10
 24. 10 | 28. 9 | 32.
 7. 8 | 33. 1 | 47. 4
 66. 15 | 67. 5 | 85.
 5. 6 | 98. 11 | 99.
 3. 5 | 100. 17 | 112.
 5 | 119. 1 | 126. 15.
 16 | 134. 9 | 136.
 7 | 147. 15 | 166.
 1 | 172. 3. 4. 17
 174. 5 | 176. 12
 177. 7. 8 | 180. 6
 182. 1. 2 | 187. 1
 192. 14 | 195. 2
 201. 1 | 202. 10

204. 1. 7. 8 | 206.
 11. 12 | 207. 5. 7.
 9. 16 | 210. 10
 212. 3 | 214. 3. 4
 215. 6 | 220. 15
 235. 15. 17 | 236.
 11
 autem 28. 15
 avum 13. 4 | 108.
 16 | 109. 16
 avus 40. 11 | 61. 7
 79. 1. 6. 8 | 82. 8
 auxere 18. 15
 auxerunt 22. 14
 auxilii 9. 13
 auxilium 52. 4
 auxiliumque 123.
 4
 ave 82. 12

B

Baccha 99. 4
 Bacchi 61. 7
 Bacchiadæ 185. 1
 Bacchus 61. 7 | 144.
 8. 9
 baltheus 236. 15
 barbara 3. 11 | 54.
 7 | 58. 15 | 78. 2
 117. 13 | 181. 14
 barbaraque 132. 2
 barbarica 21. 2 | 115.
 12
 barbitos 143. 4
 beata 112. 16 | 167.
 6
 beatior 166. 9 | 221.
 5
 beato 190. 11
 Belide 138. 7
 bella 7. 2 | 27. 11
 47. 10 | 72. 11 | 78.
 16 | 126. 8 | 127.
 11. 16 | 128. 20
 140. 13 | 175. 11
 191. 17 | 192. 6
 bellando 27. 10
 belli 74. 5 | 126.
 12 | 177. 7 | 184.
 17
 bellica 137. 15
 bellis 72. 11
 bello 15. 7 | 131. 11

175. 16
 belua 101. 20
 bellum 26. 3 | 127.
 3 | 176. 7
 bene 8. 5. 6 | 11.
 3 | 21. 2 | 26. 14
 31. 11 | 49. 1 | 50.
 10 | 54. 12 | 70. 6
 72. 20 | 76. 5 | 84.
 1 | 87. 11 | 102. 21
 109. 16 | 111. 5
 113. 13 | 130. 15
 134. 9 | 147. 5
 180. 6 | 188. 11
 192. 3 | 222. 11.
 14 | 238. 8
 bibat 68. 12
 bibere 146. 16
 bibis 139. 14 | 182.
 12
 bibistis 112. 2
 bibit 214. 14
 bibulis 217. 1
 bibulum 186. 1
 bicornes 33. 1
 bicorniger 126. 3
 bimarem 113. 3
 bimembres 15. 7
 bimembri 92. 13
 bina 34. 6 | 36. 13
 61. 14 | 79. 4 | 191.
 12 | 241. 10
 bis 22. 17. 18 | 94.
 16 | 179. 8 | 234.
 9
 bisque 57. 4
 Bistonis 16. 16
 Bistonis 175. 16
 blanda 45. 12
 blandæ 22. 14 | 146.
 9
 blandaque 131.
 14
 blandior 150. 13
 blandis 14. 1 | 171.
 2
 blandissima 144.
 11
 blanditias 83. 11
 132. 15
 blanditiis 183. 7
 blandiatur 240.
 13
 blandus 188. 8
 bona 107. 11 | 131.
 1 | 165. 8 | 174. 2

191. 4 | 209. 20
 229. 5
 bonis 93. 8 | 183.
 14 | 185. 14 | 237.
 5
 bona 232. 16
 Boote 53. 16
 borea 195. 9
 Boreas 125. 7 | 205.
 3 | 232. 20
 bos 139. 2
 bove 60. 1 | 139. 2
 227. 5
 bovem 101. 16
 boves 53. 10 | 55. 4
 bovi 140. 10
 bovis 160. 4
 boum 9. 8 | 99. 16
 112. 8 | 113. 16
 braccis 106. 13 | 179.
 13
 brachia 40. 6 | 44.
 4 | 68. 9 | 72. 16
 97. 12 | 138. 3
 165. 2 | 196. 10
 198. 10 | 202. 1
 208. 12 | 209. 6
 216. 6. 12 | 217.
 4 | 225. 4
 bractea 48. 4
 breve 69. 4 | 142.
 6
 brevi 76. 6 | 141.
 16 | 204. 17
 brevibus 19. 1 | 83.
 13
 brevis 145. 5 | 202.
 14 | 209. 11 | 214.
 2
 brevius 198. 23
 Briseida 28. 7 | 221.
 12
 Briseide 21. 1
 bnbus 49. 10
 Bufiris 90. 9
 busta 135. 11
 Byzantia 39. 5

C

CAdam 136. 10
 141. 10
 cadant 216. 2
 cadat 41. 8 | 88. 2
 128. 8 | 184. 12.
 193.

INDEX

193. 2 | 226. 20
 cadent 69. 4
 cadendi 153. 13
 cadentibus 57. 11
 cadere 128. 7
 caderet 112. 10
 cadit 88. 8 | 131.
 2 | 197. 2
 cado 19. 2
 caduca 155. 8
 caducam 166. 3
 cadunt 26. 6 | 49.
 4 | 138. 2 | 238.
 12 | 240. 12
 caeca 15. 8
 caecis 104. 1
 caecum 30. 16 | 197.
 8
 caede 62. 11 | 64.
 2 | 92. 4 | 104. 2
 134. 17. 18 | 138.
 13 | 168. 7
 caedem 137. 9
 caepis 29. 4 | 134. 6
 caeduntur 163. 1
 caelatus 236. 15
 caeleste 172. 7
 caelestia 184. 19
 caelestibus 239. 17
 caelibe 130. 5
 caelo 105. 5 | 161.
 16
 caelum 193. 7
 caelumque 7. 13
 45. 1
 caerulea 44. 8 | 58.
 1 | 147. 3
 caerulea 162. 16
 caeruleas 216. 13
 caeruleis 67. 16
 caeruleus 70. 10
 caerulus 86. 12
 caesa 44. 7
 caesaque 119. 8
 175. 6
 caelis 176. 13
 caelos 5. 1 | 137. 8
 caetera 25. 13 | 57.
 12 | 61. 16 | 77. 6
 133. 10 | 143. 12
 152. 4 | 157. 7
 192. 19 | 194. 10
 198. 19 | 221. 5
 242. 15
 calamo 242. 17
 calamum 104. 3
 calathis 91. 4
 calathum 91. 1
 calco 19. 3
 calefco 202. 17
 calet 198. 4
 calliditate 173. 12
 224. 14
 callidus 219. 5
 calor 136. 3 | 143.
 8 | 215. 13
 Calydonis 223. 5
 campo 123. 9
 cana 11. 12
 candida 34. 11 | 144.
 1 | 145. 7 | 196.
 13 | 225. 7 | 234.
 30 | 241. 13
 candidaque 98. 21
 candidior 174. 12
 candidiora 150. 8
 170. 14
 candor 31. 10
 canebat 49. 7
 canent 200. 7
 canente 242. 4
 canes 32. 6 | 43. 4
 88. 4 | 29. 7
 canescant 24. 11
 canet 45. 6
 canibus 119. 1
 canibusque 108. 13
 canis 133. 3
 capit 159. 13
 canitur 144. 12
 canore 166. 14
 cantam 145. 15
 170. 19
 cantanti 145. 16
 cantat 152. 3
 cantata 59. 2
 cantatus 120. 1
 cantus 121. 15
 canunt 34. 1 | 213.
 7
 cape 25. 15
 capellae 160. 7
 caperentur 164. 8
 capererne 22. 3
 caperes 27. 11 | 38.
 2
 capi 14. 6 | 23. 23.
 183. 8 | 220. 5
 235. 22 | 237. 10
 capiat 242. 10
 capient 167. 2
 capiere 220. 6
 capies 31. 5 | 130.
 18
 capilli 34. 11 | 35.
 1 | 112. 3 | 147. 1
 capillis 59. 7 | 94. 3
 99. 3 | 133. 3 | 138.
 17 | 163. 15 | 238.
 17
 capillos 21. 15 | 25.
 7 | 53. 17 | 82. 10
 90. 3 | 103. 9. 19
 121. 5 | 126. 1
 137. 1 | 222. 5
 capillus 147. 14
 capit 34. 4 | 74. 8
 188. 6
 capiti 122. 12 | 144.
 8
 capta 15. 10 | 23.
 2 | 34. 4 | 50. 6
 116. 6 | 221. 10
 236. 18
 capta 78. 1
 captabere 220. 5
 captam 221. 9
 captamus 203. 7
 captantem 240. 18
 captantur 168. 9
 captarum 94. 3
 captasses 230. 13
 captavi 83. 13
 captes 192. 14
 captiva 24. 15 | 26.
 9 | 94. 1 | 101. 3
 captivo 6. 1
 capto 63. 2
 captus 7. 9 | 20. 18
 211. 8
 caput 26. 15 | 51. 3
 126. 9 | 113. 5
 165. 9 | 208. 10
 214. 15
 caputque 26. 2
 cara 100. 4 | 118.
 2 | 128. 1 | 207.
 4
 carbasa 75. 5 | 98.
 10 | 234. 9
 carcer 138. 18
 carcere 202. 6
 careant 209. 14
 223. 3
 careas 67. 14
 careat 16. 11
 carendus 5. 12
 carent 61. 2
 careo 130. 6
 carere 3. 5 | 12. 8
 66. 10 | 172. 16
 180. 8 | 183. 13
 cares 80. 5
 caret 35. 13 | 130.
 10
 carina 13. 12 | 147.
 10 | 163. 6 | 200.
 8
 carinae 45. 15 | 58.
 1 | 205. 1
 carinam 129. 17
 carinas 73. 17 | 131.
 3 | 214. 3
 caris 232. 21
 carissima 107. 9
 caritura 29. 7
 carmen 18. 14 | 43.
 12 | 76. 12 | 143.
 3
 carmina 120. 3 | 143.
 2. 9. 10 | 144. 11
 154. 15 | 242. 7.
 8
 carmine 20. 10 | 59.
 1 | 236. 3 | 239.
 20
 carpere 31. 7 | 195.
 4
 carpitur 160. 4
 carpi 110. 7
 Carthaginis 66. 1
 Carthago 65. 9
 154. 15 | 242. 7.
 8
 carmine 20. 10 | 59.
 1 | 236. 3 | 239.
 20
 carpere 31. 7 | 195.
 4
 carpitur 160. 4
 carpi 110. 7
 Carthaginis 66. 1
 Carthago 65. 9
 154. 15 | 242. 7.
 8
 casta 50. 13 | 125.
 22
 castaque 18. 12
 136. 16 | 172.
 14
 castas 58. 7 | 218.
 8
 casto 3. 8
 Castori 82. 2
 castra 5. 4 | 56. 12
 177. 8 | 214. 17
 castris 3. 8
 casus 131. 13
 catena 101. 3
 catenae 142. 1
 catenis

VOCABULORUM.

catenis 122. 9	cedentes 197. 10	certamen 164. 13	223. 7
catulos 43. 3	cedere 215. 12 226. 14	177. 10	circumdare 165. 11
cavas 193. 8	cedis 232. 17	certamina 160. 17	circumspicit 58. 3
cave 229. 22	cedunt 87. 8 220. 17	226. 9	cita 46. 3
caves 219. 16	Celano 213. 5	certamine 176. 15	citæ 234. 8
caverto 128. 1	celare 39. 3 169. 21 194. 3	232. 15	citari 71. 7
causa 3. 1 6. 6	celatur 57. 9	certaminis 171. 5	citæ 163. 6
20. 9 25. 18 138. 4 48. 4 68. 14	celaverit 157. 3	certaque 52. 8	citharæ 27. 4
78. 10 80. 8 94. 16 95. 8 103. 15	celavimus 106. 13	certi 40. 4	citharas 155. 2
15. 16 106. 19	celeberrima 42. 3	certior 53. 4	citius 10. 2
128. 13 134. 2	229. 11	certis 75. 4	cito 23. 8 48. 6
140. 5 147. 9, 18	celebrare 126. 4	certius 75. 7 201. 7	116. 6
150. 3 158. 10	170. 17 224. 7	certo 49. 1	cito 21. 7
179. 6 181. 18	celebras 146. 11	certus 65. 5 149. 1 188. 17 232. 19	citos 43. 1
182. 5 186. 18	celebrat 143. 7	cervice 105. 11 163. 9 169. 17	clam 215. 11
190. 6 199. 20	celer 45. 9 202. 6	cervis 32. 5	clamabam 11
204. 12 207. 6	celerem 129. 18	cervix 221. 1	210. 11
219. 2 220. 18	celeres 32. 6 51. 1 155. 2	cespite 152. 8	clamabis 48. 9
222. 16 224. 14	celeri 184. 3 215. 16	cespitibusque 139. 12	clamat 120. 7 126. 5
225. 20 226. 15	celsa 4. 7	celpitis 157. 13	clamantem 77. 9
231. 17 233. 9	celsus 102. 20	cessas 22. 6	clamanti 98. 1
238. 8 240. 12	Centauris 191. 17	cessasse 54. 5	clamantis 106. 22
causa 128. 11 223. 12	centesima 141. 9	cesses 35. 16	clamarem 121. 6
causam 20. 12 76. 13 106. 3 138. 11 161. 4 174. 4	centum 100. 1 144. 3	cessi 119. 13	clamat 48. 8
176. 14 191. 14	ceperunt 175. 15	cessit 84. 1 103. 13	clamata 66. 15 bis
211. 3 225. 4	Cephalo 141. 5	135. 8	clamore 108. 9 135. 9
causaque 212. 4	Cephalus 36. 1	Ceycis 197. 15	elara 168. 5 179. 3 181. 2 207. 20
230. 6	Cepheia 145. 7	Chalciopeque 191. 2	claramve 201. 3
causas 7. 7 12. 4	cepit 221. 13 231. 1	Chara 115. 5	clarus 36. 1 214. 7
71. 15 205. 8	cera 132. 14	Charaxus 150. 1	classe 2. 2 44. 7
239. 13	ceræ 132. 18	charta 6. 11 104. 4 242. 16	127. 11
causis 122. 52 231. 9	ceratæ 66. 5	charta 194. 10	clāssēm 29. 5
cauta 232. 4	ceratas 44. 8	chartas 50. 5	clāssī 24. 14 158. 12 163. 12
cautas 184. 10	Cerberus 92. 8	chelyn 153. 15	clāssibus 214. 4
cautē 132. 8 219. 18	cerea 59. 9	cibo 135. 13	clāssis 17. 2 75. 9
cautum 198. 24	Cerealis 37. 7	cibos 105. 16	175. 1
cautus 5. 6 204. 1 205. 4	cernam 97. 17	cibus 169. 12 180. 10	clava 37. 9 93. 15
cecidere 216. 19	cernere 98. 19 164. 7 216. 22	cibusque 101. 10	100. 11
cecidisse 3. 2 23. 14	cerni 198. 7 216. 18	cinerem 3. 9	claudat 205. 3
cecidit 134. 10	cernis 184. 1	cineres 76. 10	claudere 195. 13
cecinit 18. 14	cernit 239. 2	cineresque 72. 7	claudetur 133. 7
Cecropi 101. 14	certa 40. 4 56. 11	cingit 99. 17	claudis 213. 10
Cecropidum 227. 15	195. 8 228. 15	cingitur 229. 12	clāusa 73. 4 134. 1
Cecropios 102. 19	certæ 212. 4	cinis 210. 18	Clymenem 171. 2
cede 93. 8 119. 12		Cinnama 175. 5	192. 19
cedent 177. 8		Cinyraque 36. 5	clypeos 127. 7
		Circeque 213. 3	clypeus 132. 9
		circum 136. 1	R 2

I N D E X

- coacta 68. 18 | 105.
 16 | 119. 20 | 188.
 14
 coactus 57. 5
 coëamus 209. 13
 215. 7
 coëgi 55. 1
 coëgit 59. 15 | 191.
 17
 coëlestes 72. 20 | 83.
 7
 coëlesti 197. 1
 coëlestia 227. 5
 coëlo 12. 1 | 196. 17
 202. 8. 9
 coëloque 213. 5
 coësum 87. 1 | 89.
 12 | 101. 9 | 148.
 9
 coëpi 55. 3 | 66. 15
 113. 7
 coëpisti 87. 7
 coëpit 43. 18
 coëptis 62. 2 | 234.
 6
 coëpto 157. 14 | 169.
 5 | 188. 15
 coërcet 195. 18
 coërcita 134. 1
 cogare 221. 9
 coge 28. 10
 cogente 186. 17
 cogere 188. 11 | 237.
 9
 coges 28. 11
 cogimur 174. 4 | 220.
 16
 cogis 28. 10
 cogit 7. 15 | 107.
 1 | 132. 11 | 211.
 16 | 215. 11
 cogitat 66. 11
 cogitur 168. 12
 cognataque 140. 3
 cognata 138. 15
 cognato 39. 4
 cognatos 105. 6
 cogita 26. 16 | 36.
 5 | 100. 2 | 142.
 4 | 228. 11 | 234. 4
 cognescens 61. 15
 cognosces 95. 11
 cognosco 150. 15
 cognovi 45. 15
 cognovit 62. 9
 cogor 107. 4
- cohibere 89. 13
 coire 72. 13
 coimus 188. 7
 coissent 10. 11
 coit 39. 1
 coitura 38. 9
 colam 37. 1
 colar 147. 15
 colas 227. 4
 Colcha 176. 2
 Colchi 121. 7
 Colchisque 62. 7
 Colchorum 3. 1
 Colchos 62. 12 | 122.
 15 | 210. 9 | 215.
 15
 colendo 206. 9
 colenti 61. 9
 coli 34. 16
 colit 72. 20
 colla 20. 5 | 35. 3
 83. 13 | 86. 10
 113. 16 | 130. 4
 202. 4 | 206. 12
 211. 9 | 221. 2
 collaque 216. 3
 collatis 168. 3
 collige 110. 12
 colligere 108. 18
 colligit 59. 8
 colle 44. 14 | 89.
 11 | 90. 11 | 147.
 11 | 151. 6 | 165.
 21 | 169. 6
 colloquz 17. 3
 colloquii 231. 14
 colloquiumque 192.
 14
 collucent 135. 5
 collum 28. 1
 color 105. 1 | 241.
 11, 15
 colorque 28. 11
 colus 25. 4
 colubris 19. 1
 colum 93. 14
 columbæ 145. 9
 collunt 101. 11
 colusque 137. 16
 comâ 97. 16 | 151.
 10
 comaque 107. 7
 coma 27. 8 | 218.
 18
 comæ 50. 2 | 90. 4
 235. 6
- comam 198. 18
 comas 110. 6 | 115.
 5 | 126. 9 | 135.
 16 | 136. 6 | 160.
 15
 combibere 107. 4
 combibit 151. 6
 comes 21. 10 | 22.
 12 | 36. 11 | 43. 3
 137. 4 | 140. 8
 196. 12
 comesque 62. 18
 cominus 176. 17
 comis 49. 8 | 69.
 2 | 77. 10 | 92. 8
 121. 4 | 149. 16
 213. 4 | 239. 4
 comitata 22. 13
 63. 1 | 119. 13
 163. 9
 comitem 133. 5
 comites 45. 2 | 74.
 10 | 192. 20
 comitesque 99. 19
 comiti 140. 8
 comitum 135. 9
 171. 1
 commentis 232.
 10
 comminuenda 150.
 20
 comminuere 28. 4
 91. 8
 commisit 205. 9
 commissaque 12.
 13
 commissio 137. 14
 commoditate 174. 4
 188. 2
 communes 122. 14
 communia 153. 14
 174. 11
 communiter 210.
 15
 compedibus 222. 9
 compensavimus 23.
 17
 compererim 50.
 10
 compesce 222. 9
 compescere 169. 15
 187. 5
 complexo 70. 14
 compositas 131. 14
 compositas 121. 4
 219. 7
- composuisse 213.
 8
 compressa 92. 12
 comprinat 9. 7
 compulit 70. 10
 compulsus 221. 7
 compti 34. 15
 conantur 235. 6
 conabar 63. 19
 conata 30. 3
 conatoque 119. 7
 concava 57. 14
 98. 2
 concedat 31. 13
 concedite 69. 3
 concedunt 197. 6
 concidat 58. 12
 conciderant 36. 2
 concidimus 241.
 11
 concidit 76. 14
 conciliandus 59.
 12
 conciliare 219. 4
 concinit 64. 6 | 152.
 2
 conciperere 86. 8
 concita 15. 4 | 99.
 4 | 207. 7
 concitet 67. 8 | 175.
 12
 concubitus 70. 8
 concubuisse 168. 2
 concurrere 128. 17
 concunxit 25. 10
 condam 109. 6
 condas 10. 5 | 66.
 1
 condat 102. 14
 condicetur 31. 3
 condidit 84. 8 | 223.
 2
 condita 212. 10
 conditione 237. 20
 coner 186. 2
 confer 123. 14
 conferre 126. 7
 confidit 187. 7
 confisum 92. 13
 confiteor 183. 9
 209. 17 | 238. 9
 confundere 17. 5
 confunditur 199.
 19
 confundor 199. 19
 216. 15

VOCABULORUM.

confusa 146. 31	consiliumque 192.	contendit 233. 5	cornu 102. 1
236. 7	20	contenta 42. 9 70.	cornua 20. 11 10.
congerimus 193. 3	consistere 221. 19	7 179. 15 185. 5	14 94. 17 114.
congestoque 190.	consita 43. 9.	conterrita 97. 13	1 148. 8 171. 9
14	consors 127. 13	contigerit 230. 2	cornaque 139. 6
conjuge 23. 3 26.	145. 1	contigero 104. 18	coronâ 61. 7
7 46. 11 78. 8	confortes 23. 13	contigit 24. 5 108.	coronam 201. 3
83. 6 87. 14. 17	conspicua 228. 13	22	coronas 239. 3
121. 10 132. 19	conspiceris 169. 1	continet 75. 6 108.	coronatis 238. 17
172. 3 177. 10	conspiciare 39. 12	10	corpora 2. 28 28.
188. 5 199. 1	conspiciat 148. 7	continget 73. 18	15 62. 6 84. 13
228. 2	conspicient 131.	204. 7	94. 12 113. 6
conjugii 12. 16 75	16	contingit 202. 11	114. 7 126. 2
12 95. 10 162. 10	conspicit 148. 7	232. 12	141. 14 153. 12
163. 10	conspicuumque 164.	continua 148. 8	184. 19 192. 5
conjugiique 133. 2	6	continua 153. 8	corpore 73. 4 107.
conjugio 64. 3	conspicius 51. 5	continui 121. 5	10 108. 8 117.
conjugis 25. 20 60.	constans 189. 7 234.	continuo 107. 3	1 127. 10 128.
2 69. 1 77. 2	61	227. 8	16 146. 4 153.
93. 16	constanter 165. 8	contra 77. 4 123.	2 194. 20 197.
conjugium 166. 5	constantia 67. 13	5 234. 13 239.	14 200. 16 218.
218. 5 237. 7	165. 17	14	1 232. 8 225.
conjunctas 12. 12	constantius 187.	contraria 241. 21	10
conjugere 242. 19	11	contrectatque 225.	corporibus 135. 12
conjuravimus 237.	constiteram 236.	5	corporis 185. 3 205.
13	13	convalui 241. 7	9 232. 22
conjux 4. 3 7. 10.	constitit 44. 6 120.	convalluit 161. 1	corpus 19. 15 32.
8. 2 27. 13 23.	14 152. 10, 11	convellere 159. 5	8 51. 10 103.
3 24. 18 26. 5	160. 9	184. 1	11 119. 16 145.
42. 1 61. 4. 7	constitui 72. 9	convenient 47. 9	18 196. 7. 204.
63. 12 71. 9 72. 3	consuetas 150. 16	131. 15	11 206. 7. 214.
83. 1 84. 1 95. 7	consuetudo 230. 10	conveniente 157. 8	10 223. 9 230.
117. 11 135. 8	consule 41. 2 60.	convenit 104. 12	9 232. 15 238.
161. 9 167. 17	7. 146. 12	154. 2	13 241. 3. 9
184. 8, 9, 10 218.	consulit 223. 15	conveniunt 46. 13	corpulque 28. 11.
6	consultoque 219.	76. 5. 126. 5	65. 3 133. 1 136.
connexos 77. 8	10	convicia 205. 5. 235.	3
connubia 16. 7 109.	consului 16. 15 44.	17	corrigit 224. 2
7	5	convivia 205. 2 241.	corrigit 173. 7
connubialia 56. 1	consuluit 3. 8.	1, 5	corripio 207. 8
consanguineæ 144.	consumpsit 64. 1	copia 14. 1 176. 9	corripit 208. 16
9	consumpta 76. 11	200. 17 209. 21	corrui 171. 7
conscendis 57. 13	consurgere 176. 7	221. 18	corrumpere 41. 1
conscia 76. 9 106.	219. 5	coquit 143. 8	224. 5 237. 5
22 116. 11 151.	consurgit 159. 11	cor 58. 10 134. 15	cortex 62. 17 63.
4 192. 17 198.	consurgitis 119. 11	147. 17	3
19 207. 12 227.	contactas 33. 2	coram 25. 7 81. 1	corrice 43. 12
4 231. 13 233.	contegar 172. 4	108. 19 169. 9	Corryciis 229. 11
3	contemnere 30. 7	172. 11.	costas 93. 9
conscius 33. 4 196.	167. 5 172. 9	corda 42. 8	costis 163. 6
15	contemno 189. 15	corde 46. 4 105. 14	crasque 214. 3
confedit 181. 6	contempta 25. 9	214. 16	crasque 91. 5
conferuere 117. 8	165. 22	cordis 184. 2	craftina 24. 5
conferuisse 14. 10	contemptumque 210.	cornea 35. 7	cratere 185. 18
consilio 164. 4	8	cornibus 235. 17	creandis 52. 3
consilium 237. 15	contenderit 177. 11	cornigerumque 51. 3	creatum 36. 5

crebraque

I N D E X

- crebraque 146. 2
 credar 34. 1 | 83. 1
 95. 10
 credas 32. 1 | 108. 17
 183. 15 | 197. 4
 199. 1 | 233. 7
 eredat 60. 4
 credatur 50. 9
 crede 107. 13 | 132.
 17 | 158. 13 | 166.
 6 | 175. 14 | 185.
 17 | 212. 5 | 217.
 4 | 219. 6 | 223.
 13 | 248. 5
 credentem 14. 15
 credentibus 54. 3
 credere 93. 17 | 118.
 8 | 183. 5 | 184. 19
 199. 13
 crederet 175. 2
 credens 91. 9
 credet 175. 4
 credi 231. 5
 credibile 137. 8
 credibilis 231. 18
 credideris 225. 15
 240. 7
 credidimus 14. 1, 2,
 3, 5
 credidit 187. 16 | 228.
 15
 credimus 11. 6 | 208.
 18
 credis 68. 4 | 164. 19
 167. 12 | 220. 8
 credita 11. 5 | 55. 2
 97. 2
 credite 27. 18
 creditur 86. 7 | 126.
 4
 creditus 185. 9 | 223.
 7
 credo 162. 1
 credor 84. 14
 credula 54. 9 | 161.
 6
 credule 111. 20
 credulitas 180. 7
 credulitatis 118. 10
 credulus 48. 12
 cremer 24. 10
 Creontis 114. 14
 crepitantibus 117.
 9
 crepuscula 135. 1
 Crescens 106. 4
 crescentia 65. 9
 crescit 150. 1 | 169.
 12
 crescunt 43. 7
 Cressa 16. 2 | 29. 8
 Cressia 173. 11
 Cretæam 101. 20
 Cretas 176. 4
 Crete 40. 15 | 100. 1
 Creten 187. 7
 crevit 169. 16 | 218.
 14
 Creusæ 114. 1
 crimen 7. 12 | 31.
 3 | 33. 10 | 42. 6
 74. 16 | 89. 5, 7
 107. 6 | 153. 14
 179. 9, 17 | 180.
 16 | 190. 8 | 219.
 18
 crimina 80. 11 | 106.
 21 | 107. 16 | 122.
 5 | 173. 6 | 211.
 18 | 218. 5
 crimine 12. 10 | 30.
 14 | 31. 9 | 62. 14
 94. 15 | 133. 10
 144. 3 | 168. 8
 179. 3 | 183. 11
 200. 12 | 211. 11
 221. 12 | 229. 15
 criminis 138. 14
 174. 18 | 213. 2
 crine 151. 6
 crines 221. 1
 crinibus 147. 13
 235. 7
 croco 238. 18
 crucianda 141. 7
 crudeles 102. 5, 7
 crudelibus 98. 9
 138. 15
 crudelis 75. 15 | 102.
 9 | 156. 1 | 233.
 1
 crudi 90. 7
 cruenta 20. 3 | 23.
 15 | 52. 6 | 64. 2
 165. 9
 cruentam 191. 7
 cruentavit 80. 10
 cruentus 168. 7
 cruore 72. 18
 crura 222. 2
 cubat 226. 1
 cubent 64. 14
 cubilia 26. 17 | 151.
 9
 cucurrit 44. 3 | 57. 4
 cui 18. 1, 1 | 25.
 7 | 39. 2 | 60. 8
 61. 15 | 78. 10
 86. 7 | 89. 12 | 101.
 5 | 147. 15 | 168.
 1 | 177. 6 | 229. 5
 240. 7
 cuique 25. 2
 cujus 15. 20 | 18. 5
 72. 17 | 116. 12
 121. 20 | 180.
 11
 culpa 21. 8 | 23. 7
 39. 4, 11 | 70. 2
 172. 16 | 180. 18
 211. 12
 culpæ 40. 3 | 71. 11
 76. 9 | 181. 18
 186. 8 | 227. 11
 228. 8
 culpam 50. 11 | 188.
 9
 culpasse 126. 15
 culpatum 232. 14
 culpent 119. 9
 culpo 62. 15
 culte 91. 10
 cultor 73. 1 | 112.
 10
 cultu 90. 9 | 92. 16
 99. 15 | 112. 10
 167. 7 | 239. 2
 cultuque 190. 11
 cultum 167. 11
 cultus 83. 15 | 94. 6
 147. 16
 cum 2. 2 | 10. 11
 15. 5 | 22. 7 | 24. 3
 42. 9 | 43. 13
 49. 3 | 53. 6 | 57. 5
 61. 1 | 68. 9 | 75.
 5 | 78. 4 | 79. 9
 83. 10 | 84. 5 | 87. 6
 98. 11 | 100. 5, 7
 107. 7 | 108. 19
 117. 6 | 120. 13
 123. 8 | 124. 6
 129. 3, 17 | 131. 1
 141. 2 | 146. 15
 149. 11 | 151. 1 | 154.
 3 | 160. 16 | 163.
 16 | 167. 11, 16
 178. 11 | 179. 10
 182. 9 | 184. 4, 17
 195. 11 | 196. 8
 197. 5 | 198. 7
 199. 10, 12 | 200.
 5 | 203. 9 | 204. 18
 205. 9 | 210. 9
 222. 11 | 223. 4
 231. 3 | 235. 3
 237. 7 | 238. 7
 241. 3 | 242. 1
 cumque 17. 5
 cum præp. 7. 3 | 17.
 2 | 26. 14 | 33. 3
 42. 14 | 45. 1 | 46.
 15 | 47. 14 | 52. 6
 56. 7 | 65. 4, 7 | 98.
 1 | 80. 13 | 94. 15
 98. 18 | 102. 20
 104. 11 | 108. 5
 110. 9 | 209. 12.
 210. 2, 11 | 215. 18
 222. 15 | 223. 1, 8
 225. 2 | 230. 3 | 236.
 3 | 238. 8 | 239. 15
 240. 15, 16
 cumque 23. 3 | 27.
 12 | 73. 7 | 181. 8
 188. 18 | 202. 12
 203. 7 | 232. 21
 cumulasse 14. 19
 cuncta 116. 2 | 187.
 8 | 196. 5 | 197.
 6
 cunctarum 162. 9
 cunctatus 199. 5
 cunctis 235. 16
 cunis 87. 6 | 91. 14
 cuperem 104. 7
 cuperent 125. 2.
 cuperes 53. 6
 cupias 189. 7
 cupidæque 58. 5
 cupidi 22. 1 | 209.
 13
 cupidine 163. 9
 cupidis 130. 18
 Cupido 155. 15
 cupido 50. 9 | 198. 4
 220. 10
 cupienti 164. 7
 eupière 162. 5
 cupies 45. 8 | 241:
 20
 cupio 47. 5 | 162.
 5 | 216. 9 | 242.
 19.
 cupis

VOCABULORUM.

cupis 73. 16 | 216.
7 | 231. 5
cupit 185. 8 | 223.
16
cupressifero 92. 1
cur 28. 15 | 38. 2
53. 9 | 95. 9 | 99.
13 | 103. 16 | 105.
11 | 106. 3 | 111. 7
112. 1, 3 | 130. 7.
8 | 137. 18 | 154.
3 | 155. 18 | 186.
14 | 193. 5 | 199.
15, 19, 20 | 210.
7 | 213. 9 | 214. 18
215. 3 | 221. 12
222. 3 | 228. 7, 9
237. 7, 9 | 240. 3
cura 3. 5 | 9. 9 | 78.
5 | 83. 15 | 121.
20 | 126. 1 | 133.
8 | 141. 11 | 150. 7
161. 7 | 173. 16
189. 6 | 226. 13
233. 15 | 242. 15
curaque 162. 8
cura 228. 5
curæ 66. 16 | 187.
4
curam 173. 14
curas 7. 5 | 147. 8
curat 201. 2
curet 208. 9
curis 164. 10
currere 193. 6
curret 67. 16
curris 140. 3
curro 97. 19
curru 59. 3 | 148.
9
currus 32. 9
curfibus 189. 11
curfu 50. 1 | 146.
14
curfuque 55. 11
cursum 155. 14
curfus 11. 10 | 171.
7 | 209. 21
curva 33. 12
curvavit 183. 16
curvi 200. 1
curvis 6. 4
curvo 186. 1
curvum 151. 14
cuspidē 41. 8
cupidis 27. 7

custode 22. 1
custodiat 187. 9
custodis 114. 9
custos 39. 8
custosque 9. 8
cyeno 181. 5
Cydicpe 223. 11
225. 10 | 226. 16
Cydicpen 237. 1
Cydnō 149. 1
Cygni 81. 9
Cytherea 158. 2
164. 12 | 191. 11

D

DA 40. 8 | 69.
5 | 71. 11
165. 17 | 16. 137
193. 15 | 206. 4
214. 9
daque 239. 12
dabam 106. 2 | 170.
20
dabat 98. 7
dabatur 198. 23
dabimus 161. 13
168. 5
dabis 39. 10 | 76.
10 | 130. 18 | 177.
8
dabit 30. 13 | 65.
14 | 75. 5 | 132.
2, 3, 5 | 155. 14,
16 | 184. 6 | 227.
11
dabo 192. 12 | 202.
4 | 204. 4
dabunt 175. 8
dabuntur 190. 13
Dædalus 196. 1
damna 9. 1 | 95. 14
145. 4 | 147. 2
damnaret 83. 4
damnat 227. 1
damnent 70. 3
damni 74. 12
damnis 58. 12 | 92.
10
damno 126. 13 | 130.
7 | 187. 13
damus 115. 8 | 130.
11 | 170. 1 | 235.
10
Danaas 25. 14

Danaïs 1. 3 | 47. 13
52. 6 | 127. 14
Danaüm 134. 13
Danaüm 129. 10
Danaüs 78. 9 | 138.
13
danda 22. 5 | 65. 16
137. 12
dant 140. 4, 12
dante 156. 4 | 165.
22
dantque 75. 4
dantur 24. 2 | 135.
6
dape 90. 8 | 168. 6
Daphnen 144. 9
Dardana 74. 10
Dardaniæ 160. 5
Dardaniæ 175. 3
Dardanidæ 123.
15
Dardanidas 167.
12
Dardanidisque 190.
2
Dardanius 79. 16
dare 23. 6 | 24. 4
57. 5 | 150. 16
163. 16 | 177. 1
194. 13 | 209. 7
daret 184. 17 | 196.
1
daretis 169. 9
dati 99. 19 | 108. 13
154. 10 | 182. 14
234. 18
dat 62. 16 | 94. 7
107. 20 | 140. 4
155. 6 | 163. 4
181. 5 | 232. 2
data 21. 10 | 22. 5
25. 3 | 80. 8 | 102.
10 | 147. 20 | 185.
2 | 186. 16 | 188.
1 | 230. 3
datamque 227. 10
dati 141. 4
datis 131. 6
datum 172. 9
datura 18. 6
daturus 238. 3
datus 155. 2
Daullas 152. 2
de 6. 9 | 13. 9 | 16.
1 | 21. 5, 6 | 30.
18 | 34. 6 | 42. 4

10 | 47. 2 | 50. 7
59. 8 | 60. 3 | 62.
11 | 74. 11 | 89. 2,
6 | 103. 5 | 107.
12 | 112. 14 | 200.
9 | 207. 5, 15 | 216.
19 | 222. 18 | 225.
13 | 228. 2, 5 | 234.
14 | 235. 17, 18
239. 4, 17 | 240.
5 | 241. 7
deque 138. 2
Dea 28. 17 | 32. 3
41. 5 | 115. 12
116. 12 | 121. 16
139. 2 | 163. 10
167. 18 | 185. 4
196. 13, 17, 18
218. 1 | 227. 1
233. 17 | 235. 18
239. 11
Deæ 13. 8 | 88. 12
184. 16 | 222. 20
228. 12 | 231.
2
Deam 175. 4 | 212.
14 | 218. 10 | 226.
4 | 229. 10 | 237.
12 | 241. 20
Dearum 160. 17
Deas 149. 10 | 181.
16 | 197. 2
debebitus 75. 11
debent 85. 3 | 86.
13
debere 67. 9 | 162.
15
debet 105. 12
debita 71. 9 | 105.
14 | 132. 15 | 237.
18
debitus 218. 6
debueram 53. 4
debuerant 111. 4
124. 7
debueras 23. 6 | 226.
14
debuit 14. 8 | 115.
2 | 236. 2
deceat 40. 6 | 128.
17
decebat 155. 10
decentior 44. 1
decepit 71. 11
decepta 15. 1 | 181.
5 | 223. 1
deceptæ

I N D E X

- deceptæ 69. 1 | 209.
 1 | 242. 13
 deceptam 216. 1
 decepte 109. 9
 decepto 22. 1 | 33. 9
 decere 47. 6 | 145.
 14 | 166. 12
 decet 35. 2 | 167.
 10 | 214. 3 | 215.
 14
 deciderent 228. 16
 decipe 233. 11 | 238.
 1
 decipere 114. 10
 decipiant 146. 9
 decipiendus 39. 8
 desine 70. 9
 decolor 86. 2
 decor 112. 3 | 221.
 3
 decus 148. 12 | 172.
 1 | 181. 4
 dede 141. 13
 dedecuisse 90. 6
 dederam 117. 5
 136. 8
 dederas 29. 2 | 100.
 12 | 170. 17 | 218.
 14. 15
 dedere 71. 2, 14 | 98.
 20 | 141. 4
 dederis 29. 7 | 177. 3
 211. 13
 dederit 179. 6
 dederunt 236. 17
 dedi 13. 13 | 18. 4,
 6 | 21. 14, 15 | 61.
 14 | 62. 1 | 70. 6
 100. 6 | 117. 16
 149. 7 | 169. 13
 216. 20
 dedique 232. 10
 designare 116. 7
 167. 17
 designor 40. 1 | 66.
 15
 dedimus 237. 19
 dedisse 187. 14
 dedissem 101. 17
 124. 9 | 149. 7
 delit 20. 11 | 62.
 10 | 84. 4 | 108.
 15 | 129. 4 | 147.
 6 | 158. 5 | 187. 3
 7 | 214. 11 | 215.
 4 | 223. 8 | 235. 8
 238. 14
 deducere 59. 3
 deducis 91. 5
 deducit 174. 7
 deducta 183. 3 | 234.
 5 | 239. 3
 deerant 149. 13
 deerat 98. 17
 deesse 200. 6
 defendere 127. 7
 defensa 42. 16
 deferat 158. 8
 deficiam 206. 8
 deficior 51. 16
 deficit 118. 4
 deformis 232. 13
 defunctaque 141.
 13
 degener 166. 5
 Dei 15. 8 | 79. 12
 160. 12
 Deianira 95. 6, 12
 96. 2, 8 | 171.
 10
 Deianira 94. 9
 deiecit 106. 7
 Deiphobo 47. 14
 Deiphobusque 175.
 16
 delapsa 196. 17
 Delia 32. 4 | 222.
 19
 deliciis 151. 4
 deliciisque 167.
 10
 delicti 190. 9
 deligere 31. 8
 delimita 179. 9
 delituisse 81. 10
 Delon 234. 15
 Delos 230. 4 | 234.
 4, 20 | 235. 20
 delphina 216. 21
 delphines 200. 1
 Delphis 242. 4
 delubra 115. 11
 dem 207. 17 | 231.
 3
 demens 7. 4 | 62.
 7 | 234. 10
 demere 121. 4 | 235.
 4
 demeruisse 12. 10
 demissos 103. 9
 demitto 109. 11
 Demophoon 10. 9
 12. 7 | 18. 3 | 20.
 11
 Demophoonta 17.
 8
 dempta 112. 12
 dempto 5. 12
 demptos 198. 17
 demptus 218. 7
 demum 108. 21
 demus 215. 8
 denaque 106. 18
 demique 3. 6 | 12.
 3 | 35. 8 | 47. 9
 98. 23 | 117. 3
 149. 4 | 169. 1
 221. 9 | 226. 7
 denso 167. 1
 dent 41. 9 | 57. 7
 dente 6. 12 | 100.
 18 | 194. 8
 dentes 55. 5
 dentibus 117. 3
 dentur 157. 1 | 200.
 16 | 121. 11
 Deo 55. 2 | 65. 2
 73. 11 | 88. 9 | 99. 5
 214. 5 | 242. 4
 Deorum 13. 9 | 101.
 9 | 242. 11
 Deos 3. 11 | 11. 13
 15. 8 | 30. 8 | 50.
 6 | 60. 10 | 72. 19
 73. 2 | 74. 10 | 113.
 10 | 116. 4, 8 | 119.
 6 | 163. 8 | 166. 12
 233. 4 | 242. 10,
 11
 depellere 239. 31
 deperit 48. 10
 depone 35. 9
 deponere 208. 7
 deposita 195. 3
 deposito 94. 10 | 192.
 11 | 196. 9
 deprecor 25. 5 | 96.
 3
 deprêndi 68. 16
 deprênsus 210. 3
 depuduit 40. 7
 depulit 141. 18
 descendere 198. 11
 descendit 172. 6
 desereretur 13. 12
 deserit 114. 12
 desereror 121. 9
 desertaque 46. 11
 deserta 199. 6
 desertæ 24. 8
 deserto 2. 4
 desertor 214. 17
 desertos 152. 3
 desertum 95. 14
 deseruere 171. 4
 deseruisse 26. 18 | 43.
 6
 deseruissis 172. 10
 deseruit 50. 6 | 62.
 12 | 217. 2
 desierant 90. 2
 designat 129. 9
 desiluisse 153. 6
 desinat 25. 17
 define 114. 11
 definit 87. 7
 definit 231. 18
 definite 155. 2
 defino 204. 15
 definit 147. 7 | 215.
 5
 desistas 186. 14
 desistere 186. 13
 dest 74. 7 | 180. 5
 despecta 191. 1
 despecti 16. 7
 despectis 229. 14
 despice 47. 8
 destinor 240. 7
 destitit 30. 4
 destituantque 46.
 14
 destituitque 108. 14
 destituisse 151. 2
 189. 4
 destituor 63. 13 | 101.
 10
 desunt 119. 11 | 242.
 8
 det 107. 11 | 127.
 2 | 208. 16
 detegit 55. 11
 detinet 37. 4
 detinuere 125. 12
 detinuisse 34. 8
 detrahat 90. 11 | 195.
 7
 detrahit 71. 12
 Deucalion 153. 1, 4
 devenerata 11. 14
 devia 18. 4
 devicto 55. 9
 devius 160. 9
 devorer 24. 9
 devota

VOCABULORUM.

devota 95. 13	12 124. 10 125.	difficilem 186. 8	diruta 5. 13 25. 11
devotâ 114. 6	6 187. 6 23. 11	difficili 234. 5	84. 4
devoto 64. 4	224. 12 233. 7	difficilis 145. 3	Dîs 14. 5 167. 16
devovet 59. 9	235. 29	difficimus 191. 11	177. 13 220. 6
devovi 11. 9	diceris 41. 10 51.	diffundimus 81. 3	Dîsquē 218. 7
devovit 26. 2	2 62. 8 91. 2	diffusus 49. 8 99. 3	discas 241. 24
Deum 33. 8 105.	189. 4	digesta 100. 3	disce 183. 13
14 201. 12	dices 20. 2 167. 3	digestus 92. 7	discedat 218. 1
Deum 164. 4	190. 7 204. 12	digitis 6. 11 27.	discedens 17. 7 44.
Deus 3. 8 12. 14	222. 12, 13 241.	6 51. 8 91. 7	9
42. 5 52. 4 73.	18	102. 14 121. 2	discedente 10. 7
9 124. 1 242. 7	dicit 132. 6 229.	137. 16 160. 12	discedere 7. 14
dextera 12. 13 72.	5	170. 16 182. 13	discedimus 99. 13
20 104. 3 118	dicimus 132. 16	216. 19 122. 6	discedit 149. 9
5 136. 16 194.	dici 74. 16 184.	235. 7	disiecta 59. 7
10	12 237. 4	digitos 232. 5	disiecta 5. 9
dextra 55. 12	dicit 146. 10	digna 14. 16 25.	disiectamque 115.
dextræ 12. 14 116.	dicique 107. 19	1 35. 10 37. 12	5
24 134. 16 142. 3	dicitur 113. 15 175.	53. 8 102. 8 135.	dispar 128. 13
dextrum 240. 16	9	12 140. 1 145.	dispensant 111. 3
Dî 9. 6 15. 2 27.	dicor 125. 16 185.	11 155. 18 160.	displuuisse 126. 16
13 49. 13 69. 9	2	18 165. 4 66.	dispositis 143. 9
103. 5 118. 9	dicta 110. 10 138.	4 167. 7 172. 2	disfidet 67. 2 192.
127. 1 129. 12	6 154. 18 159.	179. 8 192. 8	4
158. 14 171. 5	6 218. 18	198. 16 202. 8, 9	disfinales 87. 8
179. 16 186. 4	dictant 149. 11	dignaque 47. 5	disfimli 226. 9
193. 3 198. 16	dictas 83. 12	dignæ 52. 5 161. 3	disfimula 186. 13
220. 1	dictatis 219. 9	dignabere 204. 11	disfimulanda 47. 4
Diana 229. 1 238.	dictis 123. 4 194. 9	dignam 51. 11	disfimulante 33. 8
5	237. 14	dignior 56. 2	disfimulante 224.
Dianæ 55. 11, 15	dicto 236. 7	digno 31. 11	18
115. 11 116. 3	dictos 163. 19	dignos 197. 1	disfimulare 93. 20.
218. 3 226. 17	dictu 236. 3	dignum 164. 6	8 8 186. 14
229. 7 231. 3	dictum 212. 13	dignus 63. 4, 6	disfimulo 157. 3
236. 1	dictus 5. 8	87. 6 141. 2	disfincta 43. 3
Dianam 234. 1	Dictys 120. 21	digredimur 199. 7	disfines 81. 11 117.
dic 12. 9 92. 17	dicunt 242. 7	dilaceranda 118. 6	12
202. 10	dicuntur 101. 1 180.	dilacerare 110. 2	disficta 172. 5
dicam 26. 19 123.	8	dilaniantur 8. 8	diu 37. 3 40. 3
12 172. 15 233.	didici 101. 12 183.	dilectæ 217. 5	63. 15 75. 10
11	6	dilectam 189. 3	98. 13 110. 10
dicant 134. 11	Dido 65. 5, 15 68.	dilexit 33. 8	115. 11 125. 12
dicar 8. 1 16. 14.	18 73. 3 75. 2	diluatur 206. 14	149. 12
39. 6 47. 2 54.	76. 15	dimissæ 45. 3	diva 36. 4 71. 13
9 75. 1 126. 12	die 19. 5 150. 8	dimittere 11. 9 134.	146. 12 240. 6
180. 18	174. 12 207. 20	3 165. 11	divæ 160. 13
dicarque 219. 11	diem 10. 6 11. 4	dimotæ 197. 14	diverfa 197. 9 145.
dicas 25. 8 69. 3	40. 12 146. 16	dimotis 208. 12	7
128. 5 166. 12	162. 4 191. 8	dinumerat 138. 14	diversâ 178. 7
219. 1 225. 16	dies 2. 5 43. 17	Diomedis 90. 7	diverfi 120. 9 215
dicat 156. 1	70. 9 110. 4	dîra 45. 14 122.	7
dicebas 231. 20 100.	121. 17 212. 10	16	diverso 132. 13
7	232. 21	dîraque 59. 2	dîves 18. 5 53. 2
dicendum 223. 13	diesque 66. 8	diriguere 50.	92. 5, 10 109. 8
dicere 17. 7 30. 6	differri 21. 13	diripiunt 110. 8	113. 2 140. 2
45. 4 92. 16 11. 9	differit 206. 3	dîrum 8. 9	176. 10 181. 15

S divino

M U S I O N D E X O V

divino 157. 13	dolori 119. 11	domit 231. 16	ducitis 206. 13
divit: 167. 7	doloris 150. 3 211.	dormitantur 216. 17	ducum 80. 2
divitiis 181. 13	13	dos 61. 9 123. 9, 12,	ducumque 162. 7
divitiora 158. 16	dolens 3. 3	13 151. 12	dulce 61. 12 132.
divitis 238. 2	dolosus 219. 12	dotale 119. 13	4 161. 11 197.
diurna 55. 8	dolus 219. 12	dotalis 40. 15	16 105. 3
diurnus 197. 12	doma 40. 8	dotata 24. 1 62.	dulce 151. 18
dixerat 50. 1 114.	domina 202. 16	14	dulci 130. 20
11 146. 10	dominae 91. 2, 10	dote 47. 12 109.	dulcis 27. 10
dixere 147. 19	104. 2 128. 14	8	Dulichii 8. 5
dixi 12. 2 26. 10	132. 7 137. 10	dotem 74. 1	dum 5. 7 7. 8 9. 5
54. 13 77. 7 129. 5	198. 9 202. 4	dotes 173. 17	11. 11 14. 12
137. 2 138. 11	222. 4 224. 15	dotis 117. 11	25. 9 27. 11 46. 1
155. 4 183. 1	dominam 26. 9 199.	draco 117. 9	49. 13 55. 11
187. 2 194. 5 196.	8	draconem 54. 1 121	67. 12, 14 75. 2,
13 197. 20 202. 3	domini 26. 8 29. 6	19	13 91. 7 100. 8
235. 1 238. 7	domino 21. 6 77.	Dryades 33. 1	122. 3, 9 125. 9
diximus 225. 17	8	duabus 34. 3	130. 6, 17 131. 12
dixisses 149. 2	dominoque 21. 5	duae 191. 14 192.	132. 13 138. 3, 12
dixit 22. 8 30. 9	dominos 30. 8	20	157. 1 165. 5 170.
43. 17 71. 8 96. 6	dominum 27. 14 151.	duas 54. 5 160.	15 171. 10 178.
106. 6 114. 16	11 225. 14	18 205. 8 214.	13 189. 9 194. 8
127. 15 149. 11	dominus 23. 18	2	196. 5 199. 8 201.
152. 11 161. 15	domit 15. 7	dubia 70. 3 88.	9 204. 17 210.
173. 13 184. 11	domitrice 93. 15	8 196. 4 216.	17 219. 2 228.
236. 5	domo 23. 6 34. 6	22	9, 16 228. 12, 15
dixti 107. 9	88. 1 119. 12 13	dubiae 201. 6	232. 17
docentur 14. 3	134. 1 190. 20	dubiam 228. 7	dumque 132. 3 137.
docta 239. 20	208. 5	dubias 102. 22 158.	7 138. 1 165.
doctam 198. 16	domoque 121. 9 140.	3	21 178. 14 207.
doctas 16. 9	13	dubii 135. 9	11 225. 3 235.
doctis 121. 13 228.	domos 6. 5 131. 8	dubiis 188. 4	11
18	domui 74. 75 168.	dubio 215. 14	dummodo 220. 16
doleat 46. 11	12	dubitanti 30. 9	216. 11
dolenda 42. 8	domum 86. 14 132.	dubitaret 187. 1	duo 81. 11 83. 10
dolendi 224. 13	8	dubitas 72. 15 95.	99. 12
dolendo 212. 5	domumque 49. 11	6, 12 96. 2, 8	duobus 83. 10 119.
dolent 80. 14	domus 34. 3 39. 9	197. 8 230. 2	13 132. 4 230.
dolente 218. 2	95. 13 162. 3 167.	dubites 226. 6	2, 6
dolet 48. 8 53. 10	4 181. 2 188. 8.	dubito 161. 10 169.	duorum 63. 13
150. 4	domusque 187. 3	19 178. 11 180. 5	duos 36. 6 39. 9
doli 220. 3	dona 3. 12 22. 14	191. 15 215. 15	73. 8 99. 12 107.
dolis 236. 18	51. 12 54. 11 76.	221. 6	10 110. 14 123.
dolitura 149. 4	10 109. 6 175.	dubium 164. 14 220.	2 199. 16 214. 9
dolo 5. 2, 4 15.	7 182. 2 185. 4	9	dura 44. 4 101. 3
10	206. 11	ducar 211. 6	113. 15 126. 10
Dolonaque 5. 1	donaque 190. 12	duce 73. 11 100. 6.	169. 9 172. 17
dolor 62. 16 98. 18	donas 109. 7	158. 3 201. 8	231. 1
107. 1 110. 1	donavi 72. 8	ducentes 208. 1	duraque 40. 8
130. 2 149. 15	donec 117. 7	ducentia 33. 11	durabile 35. 13
154. 13 169. 19,	donis 161. 8, 15	duces 3. 10	durante 5. 11
20 218. 2	doque 232. 10 242.	ducet 120. 16	duras 72. 6
dolore 98. 24 106. 2	12	duci 140. 8	durat 72. 1
154. 16	Dorica 177. 8	ducimur 135. 3	duri 39. 7
dolores 106. 19 125.	dormis 188. 5 209.	ducit 214. 8 235.	duris 9. 17 179. 2
21	3	13	duritia 20. 1
			duritia

VOCABULORUM.

duritiâ 68. 2
duritiem 35. 9
durities 242. 1
duro 90. 11 | 69. 16
104. 6 | 157. 7
durum 232. 1
durumque 66. 13
dux 80. 2 | 126. 13
140. 8

E

E 33. 6 | 52. 2
57. 9, 13 | 93.
2 | 97. 16 | 120. 13
128. 12 | 150. 1
170. 16 | 178. 7
179. 21. | 193. 10
224. 9. | 229. 21
238. 44
ea 33. 7 | 153. 16
170. 2 | 173. 7
182. 3 | 209. 19
237. 7
eadem 140. 7 | 187.
13
eam 65. 13 | 201.
10
eant 149. 4
eas 178. 2
eat 16. 9 | 28. 6
74. 6 | 128. 16
129. 8 | 207. 16
228. 2
eatque 24. 18
ebrietas 169. 16
170. 10
eburnea 221. 1
eburno 148. 9
ecce 83. 2 | 117. 9
135. 9 | 140. 12
147. 11 | 160. 7
214. 13
ecquæ 175. 15
ecquid 142. 3 | 155.
7
edenda 108. 20
edendi 8. 13
edendos 119. 1
edere 107. 1
edidit 90. 2 | 109.
2 | 139. 7
edisco 75. 14
edita 42. 10 | 68. 10
editus 109. 15
effecit 198. 13

efferus 90. 8
effice 116. 6 | 137. 4
214. 15
efficiam 174. 16
efficiet 134. 12
efficite 155. 3
effigie 230. 1
effingoque 224. 22
effuge 138. 11
effugere 121. 14
140. 6
effugias 220. 7
effundere 75. 15
effundit 120. 3
effusus 69. 2 | 163.
15
egens 8. 13
egenti 18. 5
egerat 79. 15
egeret 232. 14
egi 43. 4
egimus 219. 7
egit 93. 5 | 126. 4
ego 2. 4, 8 | 7. 8
10 | 7 | 21. 7 | 22. 1
23. 12 | 24. 14 | 25.
18 | 27. 17 | 30. 13
34. 1 | 38. 4 | 40. 1
45. 15 | 47. 1 | 51. 1
52. 6 | 54. 3 | 56. 3
194. 17 | 196. 13
197. 9 | 199. 7, 19
200. 17 | 201. 3
202. 3 | 233. 10
236. 13 | 237. 21
239. 19 | 241. 7
egrediebar 196. 8
egredior 164. 1
egregio 35. 2
egressa 177. 13
egressæ 235. 9
eguisse 53. 12
ejectam 75. 6
ejectos 140. 14
ejectum 70. 5
ejusdem 57. 10
elapsa 72. 7
elapsaque 107. 3
elapsis 73. 1
elapsos 73. 2
electu 20. 8
elegia 143. 3
Eleleides 32. 11
Eleo 202. 6
Eleusin 34. 7
elige 225. 13 | 234. 1

eligi 311. 10
elisis 91. 13
elissent 118. 11
Elissa 71. 8 | 76. 11
eloquar 156. 5
eloquor 150. 14
elusa 236. 12
emanuisse 170. 8
emeruitque 62. 14
eminet 113. 14
eminus 159. 4 | 241.
8
emissus 140. 9
emo 72. 8
emunt 51. 10
en 34. 1 | 50. 4 | 61.
6 | 93. 18 | 141.
7 | 219. 13
Endymion 196. 15
enim 44. 5 | 46. 5
66. 15 | 69. 13
113. 13 | 118. 7.
149. 7 | 157. 3 | 169.
7 | 180. 3, 5 | 198.
12 | 204. 11 | 211.
15 | 231. 9 | 235.
19
enixa 32. 10
ense 37. 13 | 109. 5
134. 9 | 136. 12
ensem 76. 3, 13
109. 3 | 136. 1
enses 26. 16
ensis 28. 18 | 76. 2
81. 2
enumerabor 174.
22
eo 34. 2 | 71. 4
115. 11 | 126. 4
219. 9 | 224. 18
230. 8
eos 24. 3
Epyren 113. 3
Epimethida 24. 10
epistola 29. 9 | 53. 7
133. 7 | 156. 1
157. 9 | 178. 11 | 181.
15 | 205. 11 | 230. 9
238. 1
equæ 92. 4
equas 90. 8
equestre 92. 14
equi 22. 18 | 32. 10
35. 3 | 106. 12
equidem 58. 13 | 82.
6 | 101. 19 | 123.

17 | 184. 19
equinus 95. 2
equis 5. 8 | 67. 16
84. 5 | 87. 12 | 176.
10 | 235. 4 | 236. 2
equos 4. 9 | 59. 4
106. 18 | 120. 16
168. 6
equus 30. 18 | 202.
6
eram 2. 11 | 20. 2
61. 4 | 78. 15 | 83.
10 | 97. 2 | 106. 4
150. 6 | 160. 6
170. 8 | 194. 1
232. 3
erant 73. 13 | 82. 7
106. 8 | 114. 1, 14
136. 8 | 151. 8
139. 16 | 161. 3
162. 14
eras 5. 6 | 13. 2 | 23.
18 | 42. 2. 9 | 46.
15 | 63. 4 | 73. 1
79. 2 | 83. 19 | 149.
1 | 178. 10 | 181. 18
232. 7 | 237. 8, 22
241. 2
erat 3. 1 | 6. 7 | 9. 13
10. 14 | 12. 14, 16
22. 2 | 23. 14, 15
26. 5 | 27. 10 | 28.
18 | 31. 10 | 34. 11
14 | 180. 14 | 194.
2 | 196. 7 | 197. 12
199. 2 | 210. 10
212. 18 | 218. 17.
229. 18 | 234. 10
11. 29 | 239. 6
Erechthida 175. 15
ereptos 69. 10
ereptus 98. 23
erexerat 160. 15
ergo 45. 11 | 202. 3
165. 3 | 185. 15.
203. 5 | 232. 9
Erichtho 151. 3
erigor 136. 10 | 197.
18
Erimantho 92. 1
erimus 174. 5 | 214.
14
Erinyes 109. 11
Erinnys 56. 5
eripit 108. 3
eripuisse 35. 12
S 2

M U I N D E X

eris 13. 10 20. 10	89. 2 105. 12	7 228. 1, 9 229.	exacto 31. 4.
22 8 32. 11 41.	214. 4 215. 2	15 237. 16 238.	exagitet 25. 5
2 68. 2 73. 16	216. 8 217. 12	10. 14. 8 239. 2,	exanguis 125. 15
233. 6 144. 8	220. 4 12. 16 221.	5, 8, 10 240. 13,	excelsaque 160. 5
154. 6 166. 6	4 223. 16 224.	14. 17. 19. 21	excelfo 152. 13
184. 18 225. 12	10 225. 16 228.	241. 4, 20, 21, 24	excepit 178. 6
237. 2	8	242. 1, 7, 18	excepto 179. 12
erit 16. 10 19. 16	effem 192. 9 221.	etiam 6. 16 13. 11	exciderint 115. 13
24. 8 25. 6 35.	5	24. 3 61. 11 68.	excidimus 18. 1
16 39. 8 61. 9	esses 68. 1 79. 2	5 71. 17 82. 10	excidit 170. 16
66. 1. 4 68. 16	94. 4 113. 7 171.	98. 11 116. 15	excipe 172. 12
71. 16 76. 4, 12	5 220. 15	130. 1 198. 9	excipienda 16. 12
84. 2 94. 10 95.	esset 2. 3 21. 12	204. 5 214. 4	excipietque 132.
10 102. 14 201.	100. 12 106. 4	evchor 157. 14	10
8 203. 8 204. 8	165. 15 178. 9	eveniant 66. 3 169.	excipis 164. 3 198.
215. 10 217. 6	195. 10 200. 5	3 224. 16	15
219. 18 220. 14	234. 4 241. 5	evenit 210. 7	excitor 98. 13, 14
223. 5 225. 20	est 2. 9 3. 5, 9	Eveno 95. 1	exclamant 163. 17
229. 8 230. 4,	4 6 2, 13 7. 8	eventu 16. 12	exclamo 54. 15 98.
6	9. 4 10. 3 12.	eventus 134. 14 226.	15 99. 12
ero 8. 2 57. 8 85.	11 13. 3 14. 15	8	excreat 232. 2
6 99. 21 115.	15. 10 19. 13 20.	everfa 23. 2	excusat 16. 3
138 189. 14 190.	3, 8 21. 6, 8 22.	everfas 67. 8	excussaque 216.
14 200. 18	6. 9 23. 3 24.	evicta 214. 15	11
errabunt 104. 1	16 25. 17, 20 26.	Eumenides 71. 2	excussare 97. 13
errabimusque 235. 14	1 27. 5 28. 1, 6.	eunt 14. 4 81. 4	136. 9
errandum 71. 15	9 29. 7, 9 30. 5,	127. 4	excusso 32. 7
errat 59. 7 81. 7	7 31. 7 223. 3,	euntem 198. 13 234.	excuteretur 106.
89. 9 188. 17	13 225. 6, 9, 11	11	14
erravi 99. 3	226. 2, 4, 11 227.	eunti 155. 13 196.	excutienda 188. 12
erret 64. 2 211. 2	6, 9 229. 7, 13	11	excutor 130. 9
errorem 146. 7	234. 1 232. 1 233.	euntibus 9. 6	exegi 209. 15
error 71. 15 158.	18 234. 2, 5, 14	euntis 61. 4	exegit 96. 1
11 180. 14, 16	235. 9, 18, 22 236.	evoluisse 111. 4	exemplis 174. 22
212. 2	11, 16 237. 13	Eure 105. 2	190. 4
errorem 84. 16	238. 8 239. 13, 18	Euris 104. 2 143.	exemplo 78. 9 79.
erroribus 18. 3	241. 11, 15, 18	5	14 174. 20 180.
erubui 106. 7	242. 9, 15	Europen 33. 7	12 183. 13
erubuique 182. 16	este 109. 14	Eurus 67. 8	exemplum 49. 2
erubuisse 218. 4 236.	esto 210. 11 221.	Eurybates 21. 9	exercentibus 143.
8	10	Eurybati 21. 10	5
erudiendus 10. 4	efuros 88. 4	Eurymachique 8.	exercete 35. 11
erunt 89. 5 153.	et 4. 5 5. 1, 6, 10	13	exerces 67. 13
16	6. 14 7. 2, 3, 5,	Eurytheus 86. 5 88.	exhibitibus 189. 2
eruta 45. 6	10. 12 15. 8. 4,	11	exhibitor 99. 8
Erycina 146. 11	5 10. 2 11. 6	Eürytidofque 94.	exhibuere 184. 16
es 5. 3, 8 65. 5,	12. 4, 7 12. 16	11	exhibuit 207. 20
7 79. 14 90. 3	13. 1, 3, 8 14. 3,	ex 14. 14 22. 15	exi 129. 15 225.
93. 5, 12 107. 11,	10 15. 1, 3, 6, 7,	23. 4 38. 3 42. 7	17, 18
12 238. 5 241.	8 17. 7, 11, 14	97. 3 108. 18	exierat 108. 21
4	18. 2, 10, 14 19.	109. 4, 12 128.	exige 71. 3 177. 14
esse 7. 7, 9, 11 19.	7, 12, 16 19. 5,	16 138. 13 139.	238. 18
8 25. 2 26. 10	8, 19 98. 3, 14	112 161. 5, 15	exigeretur 104. 8
38. 13 44. 6 47.	99. 9 100. 3, 9	165. 14 224. 11	exigit 18. 10 68. 8
51 52. 8 53. 4	19 101. 1, 2 102.	226. 11	exiguas 75. 10
75. 1 75. 2, 16	10, 21 227. 2, 6	exacta 188. 3	exiguissima 141. 3

exiguo

VOCABULORUM.

exiguo 4. 5 35. 4	exulat 95. 15	224. 6	fallentem 26. 18
137. 2 183. 1	exulet 63. 16	facilem 167. 13	fallenti 50. 13
194. 9	exultas 236. 17	facilemque 195. 15	fallere 2. 6 14. 15.
exiguam 215. 10	exululare 149. 16	faciles 106. 1 116. 8	16. 19 61. 16
exiguum 202. 11	exurgis 138. 9	138. 5 172. 10	69. 13 172. 14
exilio 117. 18	exuta 93. 9	193. 3, 5 208. 16	227. 14 228.
exilui 54. 15		facimus 221. 17	4
eximii 91. 11		facinus 62. 15 97. 6	falleris 93. 11 174.
exire 129. 3 131. 3		117. 7 168. 13	1
exisse 208. 5		faci 207. 3	fallēs 220. 7
exissem 63. 1		facis 28. 11 49. 9	falli 50. 14 222.
exigere 224. 1		77. 7 182. 7 198.	19
exit 84. 16 125.		8 219. 6 220.	fallimus 208. 2
10		17 225. 18 228.	fallit 112. 1
exitus 16. 11 216. 8		8, 12.	fallitur 191. 4
220. 6		facit 38. 14 107.	fallor 50. 7 67. 1
exoranda 237. 6		19 143. 4 148. 2	fallunt 177. 5
expandit 152. 7		157. 10 164. 15	falsa 57. 11 130. 6
expectas 157. 5		167. 8	136. 11 180. 13
expectata 58. 16		facito 128. 5 216. 4	183. 2 211. 18
expectem 17. 9, 10		faciunt 9. 8 62. 4	223. 12
expectes 17. 8		167. 9 221. 2	falsa 68. 17
expecto 17. 11		facta 10. 8 13. 14	falsam 181. 6 225.
expediunt 189. 8		16. 12 26. 20 27.	16
expellat 204. 4		9 42. 2 49. 4 51. 8	falsis 3. 2 54. 10
expellere 101. 1		55. 3, 10 65. 11	falso 12. 14 67. 1
experiar 135. 1 182.		83. 4 87. 4	falso 186. 11
8		factaque 91. 12	fama 6. 13 24. 3
experiemur 204. 6		factae 163. 11	30. 14 53. 9 70. 8
exerior 169. 4		factam 221. 17	86. 1 25. 4 124. 5
expertae 68. 4		facti 95. 9 123.	127. 9 159. 2
expertus 213. 9		19 138. 16 179.	179. 3 187. 13
exprobrare 112. 13		18	242. 5
expulerunt 138. 6		factis 38. 8 60. 1	fama 211. 14 234.
exspectas 25. 11		86. 2	15
expes 64. 2		factisque 16. 2	famaque 164. 30
exta 235. 12		facto 100. 1 103. 44	famae 31. 5 88. 7
extat 130. 1 156.		109. 16 179. 11	93. 17 187. 14
6		219. 11	189. 15 215. 12
externis 137. 12		factos 139. 10	famam 65. 3 182. 3
externo 48. 8 174. 2		factum 164. 3 174.	233. 7
183. 12		19 218. 16 220. 11	famem 139. 12
externos 101. 12		242. 15	famosus 94. 12
externum 16. 8		factus 147. 3	famulae 50. 1
extimui 118. 7 182.		facunda 154. 13	famulaeque 25. 3
15		facundus 27. 17	famuli 222. 1
extimuit 134. 3		fagi 43. 5	famulosque 138. 5
extinguat 85. 5		faginea 47. 7	famulumve 224. 19
extremis 34. 10		falcatus 19. 13	farra 282. 12
extremum 10. 6 72. 1		falce 6. 2 43. 6	fas 21. 6 38. 14
167. 18		59. 2	128. 7 160. 11
extractos 149. 18		fallaci 18. 12	167. 5
exuet 132. 9		fallar 7. 12	fassa 94. 4 240. 22
exuit 140. 10		fallas 65. 16	fallaque 242. 13
exul 72. 5 99. 22		fallax 174. 15 190.	fallae 40. 8 150. 23
141. 17 172. 4		19	206. 4
			falso

I N D E X

- falsus 157. 7
 fastidia 162. 9
 fastus 40. 2
 fata 4. 1 | 54. 16
 55. 8 | 56. 11 | 57. 7
 64. 5 | 113. 11
 156. 2 | 212. 6
 242. 4
 fataque 211. 12
 fatale 34. 3
 fatali 95. 16
 fatebor 83. 17
 fatentis 106. 8
 fateor 129. 1 | 219. 15
 fateri 136. 13 | 221. 9
 fateris 230. 13
 fatis 10. 6 | 72. 2
 fatigat 232. 5
 fatigatas 129. 14
 fatigatis 197. 17
 fatigant 147. 7
 fatis 9. 6 | 71. 2 | 73. 5
 96. 4 | 159. 5 | 162. 1
 172. 9
 fato 33. 5 | 76. 5
 81. 7 | 129. 9
 fatum 43. 17
 fatus 42. 13
 fauce 82. 12
 faucibus 91. 13
 faveant 41. 7
 faveas 196. 13
 favebit 214. 19
 favente 25. 16 | 61. 14
 faventes 12. 1
 faventia 58. 5
 faveo 185. 7
 favet 60. 2 | 191. 11 | 212. 15 | 231. 4
 favisset 231. 7
 favit 17. 14
 Faunique 33. 1
 Faunus 31. 4
 favor 242. 9
 favore 14. 16
 fausti 110. 3
 fausto 239. 20
 faustos 14. 13
 fax 159. 14 | 191. 7
 239. 10
 fatque 56. 2
 febribus 224. 5
 239. 7
 fecerat 61. 12
 fecere 21. 3 | 125. 19
 feci 12. 9 | 95. 5
 158. 3 | 170. 7
 219. 9 | 234. 17
 fecimus 137. 13
 fecisse 209. 10
 fecistis 155. 1
 fecit 83. 7 | 183. 4
 201. 10 | 224. 8
 felicem 203. 6
 felices 109. 13 | 186. 7 | 211. 17
 felici 99. 21
 feliciaque 193. 15
 felicior 26. 5
 felicitas 230. 5
 felicitate 74. 13
 felicitus 74. 3
 felix 49. 11 | 61. 13
 180. 18 | 183. 11
 188. 14 | 194. 5
 204. 7 | 234. 12
 fer 141. 13
 fera 4. 4 | 27. 11
 43. 2 | 127. 11
 174. 11 | 223. 7
 ferre 36. 2, 8 | 67. 4
 87. 9 | 110. 8
 feram 27. 16 | 58. 11 | 112. 14 | 190. 12
 ferar 16. 8 | 99. 15
 ferare 68. 14
 ferarum 93. 15 | 97. 1
 110. 1
 feras 32. 2 | 41. 6
 78. 8 | 87. 18 | 223. 8
 240. 2
 ferat 46. 12 | 126. 10
 189. 10
 feratur 219. 2
 ferè 196. 11 | 208. 9
 ferebar 197. 10
 ferebat 83. 9 | 129. 1
 ferenda 216. 20
 ferendos 62. 1
 ferendum 42. 7
 ferens 132. 7 | 228. 18
 ferent 65. 6
 ferentem 87. 15
 ferentibus 164. 1
 ferere 220. 10
 feret 107. 22 | 175. 5
 10 | 177. 12
 feret 75. 2 | 123. 19
 feri 93. 12
 feriant 139. 14
 feris 37. 10 | 101. 10
 feriantur 6. 4 | 77. 7
 fero 52. 6 | 145. 6
 ferocior 28. 3 | 154. 7
 ferocis 35. 3
 feror 32. 11 | 54. 4
 61. 6 | 72. 6 | 87. 11 | 151. 6 | 194. 20
 ferorum 113. 15
 feros 41. 1 | 59. 15
 121. 13 | 224. 3
 ferox 26. 3 | 35. 6
 141. 1 | 214. 1
 ferre 52. 4 | 59. 15
 89. 1 | 93. 14
 193. 1
 ferrea 102. 1 | 122. 11 | 127. 16 | 185. 16, 17
 ferret 108. 20 | 111. 2 | 127. 10 | 194. 12
 ferreus 6. 7 | 28. 8
 30. 10
 ferro 5. 1 | 28. 15 | 35. 7
 128. 17 | 137. 15
 242. 1
 ferum 20. 1 | 96. 7
 104. 3 | 105. 7
 122. 9 | 134. 3
 177. 9 | 227. 7
 fers 69. 11
 fert 138. 15 | 227. 8
 ferte 109. 11
 fertilis 92. 10 | 143. 6
 fertis 109. 11
 fertur 52. 2 | 68. 10
 fervet 194. 16
 ferunt 3. 12 | 87. 5
 155. 8, 9 | 182. 20
 191. 10
 feruntur 30. 1 | 135. 11
 ferus 74. 12 | 87. 2
 104. 9 | 163. 20
 171. 9 | 226. 25
 233. 16
 fessa 202. 2 | 209. 2
 231. 10
 fessaque 16. 16 | 35. 14
 festaque 235. 12
 festos 162. 4
 fias 224. 9
 fiat 141. 8 | 183. 11 | 200. 17 | 210. 18
 fibræ 88. 5
 ficta 112. 4 | 185. 1
 ficta 232. 2
 fictaque 107. 19
 ficto 170. 7 | 179. 1
 fictus 13. 3
 fida 39. 6
 fidam 48. 5
 fide 12. 8 | 51. 5
 159. 6 | 177. 14
 180. 8 | 209. 1
 216. 22 | 223. 16
 227. 6
 fidelem 186. 3 | 190. 3
 fidelibus 141. 15
 fidelis 9. 9
 fideliter 147. 5
 fidem 55. 10 | 68. 7
 71. 16 | 123. 4
 144. 7 | 160. 8
 178. 4 | 218. 5
 227. 10 | 229. 2
 237. 14 | 141. 19
 242. 6
 fidemque 65. 6
 fides 12. 23 | 17. 12
 56. 1 | 65. 16 | 100. 12 | 102. 10 | 185. 10 | 199. 9 | 220. 2
 fidesque 102. 11
 fiducia 174. 15
 179. 5 | 180. 5
 185. 3
 fidus 12. 3
 fieret 198. 14
 fieri 23. 7 | 47. 5
 132. 12 | 166. 3
 174. 3 | 184. 9
 185. 14 | 225. 4
 ferine 240. 4
 fies

VOCABULORUM.

fies 144. 7 190. 9	flammâ 202. 17	fluctibus 36. 13 67.	formaque 161. 15
fiet 31. 6	flammaque 210. 18	6	formæ 145. 4 157. 8
figar 172. 8	flammæ 123. 1	fluctu 212. 9	160. 17 232. 11
figat 301. 12	156. 5	fluctus 19. 17 45. 16	formam 145. 5 164.
figi 102. 1	flammæque 122. 9	119. 3	7 167. 8 184.
figit 59. 9	flammam. 169. 15	flumina 59. 5 140.	20
figitur 176. 18	152. 8	3	formidare 177. 3
figura 103. 6	flammarum 212. 17	flumine 42. 20.	formosa 145. 13 171.
figure 100. 15	flammæ 121. 14	fluminei 81. 9	13 220. 15
figuram 193. 13	158. 9 165. 18	fluminis 81. 4 203.	formose 91. 16
fila 33. 11 91. 5	flammea 117. 15	4	formosam 139. 4
100. 6	flammiferam 159.	fluviali 43. 9	194. 6
filia 63. 18 101. 5	10	focis 11. 14 66. 6	formosas 164. 18
109. 8 147. 8	flammis 197. 6	235. 12	formosè 126. 13
filius 103. 4	flava 34. 12 235.	focos 135. 6	148. 13
findam 200. 16	10	fœcunda 52. 3	formosi 69. 15
finde 217. 8	flavaque 213. 5	fœcundo 92. 9	formosior 197. 7
findere 158. 14	flaventes 50. 2	fœnera 30. 13 39.	formosis 183. 13
findis 117. 2	flavi 112. 2 221.	13 48. 7	197. 5
fine 5. 12 21. 15	1	fœdere 65. 7	formoso 150. 8
34. 16 79. 17	flatur 212. 12	fœmina 15. 1 28.	formosus 113. 11
finis 181. 17	flebam 3. 3	14 34. 15 72.	formula 223. 15
ingas 122. 5 234. 1	flebant 122. 9	11 93. 13 100.	237. 11
inge 41. 12 68. 15	flebat 82. 8	10	foran 192. 16 226.
99. 16 137. 13	flebile 143. 3	fœminea 56. 12	12
176. 7	flebiliora 120. 4	105. 8 208. 2	fortitan 7. 10 11. 10
ingebam 2. 10	flebilis 126. 17 223.	fœminæ 77. 6	17. 14 33. 5
ingit 225. 1	20	fœmineas 46. 6	73. 3 143. 1
iniat 240. 15	flebis 204. 11	fœmineo 18. 8	209. 3 225. 5
inibus 166. 18	flebit 122. 8	fœnoque 42. 15	fortasse 123. 19
iniet 165. 10	flecte 42. 1 98. 16	fœtu 63. 1	192. 11 222. 7
inis 204. 8 211.	103. 21 196. 16	fœtus 218. 7	forte 22. 3 34. 1
10	flecterer 183. 8	foliis 42. 14 49. 3	116. 4, 7 122. 11
init 167. 18	flecti 180. 12	fons 152. 6	170. 15 228. 13
initimis 72. 10	flectitis 206. 12	fonte 81. 6 139. 16	242. 9
ingit 12. 4	flectuntur 163. 5	239. 6	fortes 26. 13 89. 13
irma 13. 12 39. 1	flenda 210. 12	fontem 43. 14	forti 54. 2 57. 2
166. 2 238. 7	flendo 81. 3	fora 206. 11	132. 1
firmataque 166. 13	flendus 143. 3	fore 172. 7 129. 1	fortia 93. 3 138. 10
firmius 188. 18	flens 94. 17	forem 22. 3 54. 4	192. 3
firmius 209. 13	flentem 221. 19	63. 9	fortior 9. 12 216.
firmo 222. 10	flentes 159. 7	forent 38. 6 73.	10
firmum 203. 7	flentis 44. 11	14 112. 12	fortis 34. 4 80. 7
fit 31. 3 46. 3	fleo 142. 4	fores 158. 16 165. 13	fortissime 26. 19
108. 5	flere 81. 3 83. 6	172. 2	fortiter 75. 14 85. 5
fuit 150. 17 198. 5	149. 12	foret 7. 3 13. 12	109. 5
202. 12	flerent 99. 1	17. 6	fortius 206. 6
fixa 236. 9 242.	flēs 22. 8	foribus 129. 3 196.	fortius 128. 19
14	flēti 33. 9, 11	8	fortuna 115. 13 23.
fixi 72. 9	flētus 170. 4	foris 120. 14	6 146. 13 184.
fixis 228. 14	flèvre 228. 7	forma 15. 6 23. 1	13
fixus 54. 14	flēvi 98. 23	34. 4 185. 5	fortunam 94. 4
flagrat 163. 20	flexit 26. 5	213. 1	fosso 28. 16
flaminaque 102. 8	flexos 35. 4	formâ 59. 12 139. 8	fossus 41. 8
flamma 113. 14	flōre 34. 11 135.	160. 18 221. 7	fovère 209. 8 240.
130. 12	19	formaque 92. 13	8

fovet

I N D E X

fovet 30. 11 | 169. 8
 fovit 181. 6
 fractis 236. 8 | 217.
 7
 frænaque 30. 18
 frænis 32. 10
 fræno 206. 12
 fragiles 136. 5
 frangat 281. 10
 frangentia 75. 3
 frangitur 8. 4
 frater 23. 18 | 27. 18
 66. 14 | 72. 4 | 17
 73. 7 | 79. 2 | 3
 96. 10
 fraternaue 74. 9
 fratre 38. 14 | 141.
 10
 fratrem 47. 13 | 66. 3
 77. 2
 fratremque 31. 15
 77. 1 | 102. 9
 fratres 38. 13 | 117.
 7
 fratresque 28. 13
 82. 8 | 175. 7
 fratri 63. 17 | 104.
 5
 fratribus 26. 1 | 133. 9
 138. 7
 fratrique 72. 7
 fratris 37. 9 | 49. 2
 62. 5 | 121. 8
 239. 12
 fratrum 26. 13
 fratrumque 174. 19
 fraudata 64. 3
 fraude 68. 18 | 100.
 10 | 219. 1 | 237.
 5
 fraudis 16. 4 | 219.
 2
 fraus 219. 3, 11, 14
 fraxina 108. 6
 fregerit 86. 4
 fregit 171. 9
 frequens 160. 2
 frequentant 120. 7
 frequentes 135. 9
 freta 19. 6, 9 | 67. 12
 75. 3, 13 | 81. 11
 85. 2 | 101. 1 | 103.
 18 | 124. 7 | 140. 5
 147. 3 | 158. 4
 160. 7
 freti 194. 18

freto 73. 12 | 77. 9
 208. 14
 fretoque 72. 7
 fretum 191. 6 | 158.
 13 | 205. 6 | 210.
 8 | 215. 2 | 216. 4
 fretumque 103. 4
 131. 1 | 196. 5
 frigida 2. 4 | 19. 5
 99. 5 | 110. 7
 frigidior 98. 15
 frigidus 32. 7
 frigidus 210. 8
 frigora 198. 3 | 216.
 4
 frigore 149. 14 | 241.
 16
 frigus 120. 6
 frigusque 94. 13
 fronde 47. 7 | 97. 8
 139. 11
 frondes 71. 6
 frondibus 115. 9, 12
 151. 18
 fronte 239. 3
 frontem 40. 11
 fruar 112. 14 | 190.
 11
 fructum 179. 11
 fructus 122. 2 | 221.
 12
 fruenda 224. 6
 fruetur 58. 9
 frugibus 107. 17
 frui 59. 14 | 174. 4
 221. 16
 fruitur 16. 5
 fruorque 100. 15
 frustra 2. 4
 frustra 233. 17 | 237.
 20
 frustraue 212. 7
 frutices 98. 5
 fruticosaque 19. 3
 fueram 10. 7 | 23.
 12
 fuerantque 115. 11
 fuerat 46. 5 | 146. 8
 198. 2 | 237. 3
 fuere 73. 14 | 98.
 18 | 121. 2 | 220.
 18
 fuere 151. 4 | 158.
 10
 fuerim 47. 4
 fuerint 230. 8

fuerit 15. 5 | 167. 5
 fuero 100. 10
 fuga 155. 18
 fugacia 125. 13
 fugacis 32. 10
 fugæ 74. 10 | 140.
 5
 fugam 63. 16
 fugantem 168. 5
 fugatura 199. 1
 fuge 109. 10
 fugerat 105. 15
 fugeres 124. 6
 fugias 24. 2
 fugiens 118. 3
 fugientia 203. 3
 fugio 84. 10
 fugis 65. 11 | 67. 7,
 12 | 91. 3 | 98.
 15 | 138. 12 | 235.
 1
 fugisque 140. 7
 fugisse 155. 17
 fugit 23. 8 | 33. 12
 38. 8 | 94. 11 | 135.
 7 | 138. 9 | 210. 13
 238. 14
 fugitiva 47. 11
 fugiturus 13. 13
 fugiunt 16. 7 | 149.
 11
 fui 11. 7 | 12. 4 | 18. 6
 22. 5
 fuisse 14. 8 | 23. 20
 108. 17
 fuisset 23. 5 | 70. 7
 179. 9
 fuisses 63. 5 | 80. 7
 184. 5
 fuisset 14. 11 | 21. 13
 28. 17
 fuisti 50. 3 | 151.
 15
 fuit 2. 1 | 5. 10 | 6. 2
 11. 5
 fulges 197. 5
 fulmine 40. 10 | 69.
 4
 fulminis 24. 10
 fulserit 24. 3
 fulsit 46. 1 | 87. 2
 fulva 54. 2
 fulvos 22. 15 | 100.
 19
 fumant 3. 10
 fumo 130. 10

fumosis 66. 6 | 133.
 12
 fundatura 163. 5
 funde 110. 15
 funebra 105. 7
 funera 131. 16
 funere 68. 13 | 135.
 12
 funeribus 101. 14
 funeris 73. 6
 funesta 120. 4
 fungi 134. 17
 fungitur 186. 6
 funguntur 84. 9
 furentem 50. 1
 furentes 121. 11
 furialis 151. 5
 furiis 32. 11
 furiosa 13. 11 | 46.
 5
 furis 139. 9
 furor 33. 3 | 95. 5
 126. 4
 furorem 169. 2
 furoris 228. 15
 furta 173. 2 | 196.
 16 | 198. 23
 furti 196. 2
 furtim 56. 3 | 192.
 13 | 209. 2 | 224.
 19
 furtis 28. 7 | 173. 1,
 10
 furtivæ 197. 17
 furtivis 141. 14
 furtivum 106. 10
 furtum 186. 3
 fusca 145. 8
 fusique 15. 7
 fuso 208. 1
 fusos 91. 8 | 111. 4
 fusum 22. 15
 futura 20. 8 | 69. 6
 70. 2 | 107. 11
 145. 12 | 164. 14
 177. 6
 futuri 175. 2
 futuro 38. 11
 futurus 73. 1 | 181.
 18

VOCABULORUM.

G

Gætulo 27. 15
 galea 126. 9
 galeam 27. 18 | 132.
 2
 galeamque 132. 9
 Gargara 163. 3
 gaude 121. 7
 gaudent 227. 5
 gaudes 236. 11 | 240.
 21
 gaudet 150. 1 | 168.
 2 | 173. 1
 gaudete 121. 7
 gaudia 26. 20 | 112.
 14 | 139. 6 | 141.
 11 | 150. 10 | 174.
 11 | 184. 7 | 189. 12
 195. 13 | 198. 21
 206. 3 | 208. 5
 209. 14
 gelida 125. 18
 gelidi 198. 3
 gelido 60. 8 | 108.
 12 | 149. 14 | 201.
 4
 gelidus 195. 11
 gelidusque 44. 3
 60. 15
 gemellam 61. 13
 gemelli 82. 8
 gemellis 127. 13
 gemello 63. 1
 geminæ 120. 14
 geminas 174. 21
 gemini 117. 12 | 215.
 6
 geminorum 127. 1
 geminos 87. 5 | 92.
 2
 gemit 63. 11
 gemitu 169. 14
 gemitum 106. 2
 gemitus 107. 1, 3
 136. 1 | 169. 13
 gemma 47. 12
 gemmas 51. 9 | 89.
 14 | 235. 7
 gemo 232. 15
 genæ 81. 6 | 98. 24
 153. 8
 genas 46. 4, 8 | 76.
 3 | 108. 22 | 218. 4

gener 229. 6
 generi 14. 12
 generis 33. 5 | 39.
 1 | 81. 7 | 137. 12
 generisque 23. 15
 85. 1
 genero 79. 13
 generos 138. 13
 generosa 229. 13
 generosaque 61. 5
 generosæ 166. 5
 geniale 206. 9
 genibusque 40. 5
 genis 104. 10 | 228.
 14 | 236. 8
 genitor 40. 9 | 109.
 7 | 117. 17
 genitrice 175. 7
 genitrix 163. 13
 genitura 114. 5
 genitus 167. 16
 gens 116. 4
 gente 33. 6 | 74. 11
 166. 7 | 167. 11
 178. 7
 gentes 189. 18
 gentis 37. 7 | 34. 2
 165. 5 | 181. 7
 genu 125. 16
 genus 85. 1 | 97. 1
 116. 2 | 132. 4 | 181.
 1 | 214. 8
 geram 26. 7
 gerant 128. 20 | 192.
 6
 gerat 126. 8
 geres 132. 13
 geris 139. 14 | 195. 8
 germana 49. 7 | 63.
 17 | 86. 5
 germanaque 96. 9
 germane 118. 3
 germanis 137. 4
 germanus 95. 15
 gerunt 140. 13
 geruntur 127. 11
 Geryones 92. 6
 gessi 26. 7 | 31. 9
 gestu 93. 3
 glacialis 18. 9
 glacie 3. 7 | 98. 12
 gladio 20. 4
 gladios 101. 2 | 117.
 4 | 191. 16 | 219.
 17
 gloria 14. 10 | 27.

10 | 115. 18 | 148.
 13 | 164. 19 | 165.
 2 | 172. 1 | 187. 2
 181. 9 | 187. 13
 191. 13 | 236. 11
 gloriaque 214. 6
 gnati 149. 17
 Gnosia 34. 8
 Gorge 96. 9
 gracilem 230. 11
 gradibus 236. 1
 gradu 22. 12
 gradum 129. 18
 Græca 21. 2
 Græcia 25. 12 | 175.
 12
 Graia 49. 11, 12
 112. 2 | 113. 6
 123. 13
 Graias 78. 2 | 158.
 15
 gramen 151. 14
 graminea 32. 8
 graminibus 52. 3
 160. 14
 grandævus 125. 7
 grande 54. 6 | 69. 6
 grandia 22. 14 | 101.
 4
 grandius 145. 2
 grata 3. 12 | 21. 13
 83. 14 | 121. 17
 130. 3 | 144. 2
 151. 16 | 154. 1
 gratare 61. 11
 gratia 67. 7 | 103.
 14 | 112. 4 | 233.
 18
 gratior 37. 2
 gratulor 52. 3 | 85. 7
 gratum 157. 9
 gratus 66. 9
 gravatur 57. 9
 grave 107. 6 | 195.
 4 | 216. 2
 gravem 93. 14
 graves 103. 10 | 135.
 13
 gravibusque 134. 1
 gravida 61. 12 | 153.
 8
 gravidam 73. 3
 gravidus 159. 8
 ravior 226. 11
 graviora 2. 8
 gravis 48. 1 | 79. 5

146. 13 | 207. 9
 gravius 239. 1
 gravius 30. 15 | 78. 1
 grege 36. 18
 greges 42. 13
 gremio 46. 6 | 76.
 2 | 83. 14 | 94. 14
 104. 4 | 181. 6
 236. 9
 gremioque 106. 7
 gressus 175. 5
 gubernabit 155. 15

H

Habe 22. 10
 128. 2 | 184.
 14 | 205. 10
 habas 172. 10
 habeat 110. 14
 habebat 79. 6 | 164.
 11
 habebit 115. 7 | 167.
 4 | 176. 11
 habenda 49. 2
 habendam 65. 13
 74. 15
 habendus 65. 15
 229. 18
 habenis 91. 9
 habent 14. 4 | 21.
 4 | 30. 16 | 61. 16
 97. 18 | 153. 12
 197. 29 | 216. 14
 228. 10 | 239. 8
 habente 128. 8
 habeo 81. 5 | 95. 9.
 158. 14
 habere 61. 10 | 6
 8 | 84. 14 | 134. 6
 152. 6 | 154. 8 | 167.
 12 | 171. 6 | 202.
 16 | 206. 2 | 221.
 8 | 237. 4 | 239.
 14 | 247. 6
 haberes 210. 3
 haberet 40. 4
 habes 43. 12 | 79.
 18 | 80. 3 | 102. 4
 123. 15 | 141. 12
 144. 4 | 149. 6 | 157.
 6 | 113. 16 | 197.
 8 | 219. 14 | 222.
 18 | 225. 19 | 236.
 12 | 241. 6
 T
 habet

I N D E X

- habet 7. 6 | 12. 12
 30. 3 | 55. 6 | 36.
 8 | 51. 6 | 60. 4
 62. 12 | 68. 6
 71. 15 | 72. 4 | 76.
 8 | 77. 2
 habetque 191. 11
 habitantque 101. 11
 habitanti 15. 7
 habitas 6. 15
 habitura 157. 2
 160. 8
 habuisse 53. 6 | 220.
 14
 habuit 173. 11 | 178.
 8
 hac 4. 6 | 29. 10
 41. 12 | 100. 17
 109. 8 | 112. 14
 158. 3 | 204. 14
 212. 16 | 228. 7
 238. 5
 hactenus 87. 11
 152. 4 | 192. 17
 hæ 14. 3, 4 | 158.
 13
 hæc 6. 8 | 7. 8 | 25.
 8 | 31. 2 | 35. 14
 37. 7 | 60. 5 | 64.
 3 | 70. 1 | 77. 8
 88. 1 | 46. 10 | 89.
 1
 Hæmonias 119. 5
 Hæmonias 54. 11
 Hæmonio 129. 4
 Hæmonios 191. 18
 Hæmonis 124. 4
 Hæmum 18. 9
 hærebat 46. 6
 hæredem 16. 4
 hærentem 103. 8
 hæres 93. 8
 hæret 231. 9
 hæret 11. 12
 hæsit 30. 3 | 34. 10
 hamo 206. 13
 hanc 1. 1 | 50. 13
 62. 7 | 80. 9 | 132.
 19 | 153. 5 | 156.
 3 | 161. 6
 haræ 9. 9
 has 46. 10 | 81. 5
 103. 17 | 163. 18
 171. 11 | 213. 7
 hasta 27. 14
 hasta 129. 3
 hastam 3. | 27. 7
 hostile 35. 5
 Hebri 11. 11
 Hebrus 18. 10
 Hecates 121. 16
 Hector 4. 9 | 25. 14
 Hectora 47. 13 | 127.
 15 | 128. 1 | 177.
 3 | 102. 7
 Hectoras 128. 4
 Hectore 2. 12 | 73.
 14
 Hectoreo 2. 11
 Hecubæ 47. 2
 hei 18. 2 | 21. 14
 45. 12 | 95. 5 | 110.
 2 | 111. 7 | 126.
 17 | 175. 9 | 183.
 6 | 191. 16 | 199.
 15 | 223. 11 | 236.
 4 | 240. 21, 22
 Helenæ 185. 15
 Helene 46. 11 | 172.
 9, 15
 Helenem 83. 14
 Helicen 201. 1
 Helle 200. 11 | 212.
 16
 Helles 212. 11
 Hellepontiaca 207.
 18
 Hellepontiaci 198.
 22
 heræ 91. 6
 herba 6. 5 | 36. 6
 42. 14 | 15. 13
 151. 16
 herbæ 192. 15
 herbæque 121. 15
 herbam 36. 11
 herbas 106. 11 | 151.
 13
 herbis 51. 15 | 59.
 21 | 64. 5
 Hercule 17. 2 | 94.
 7
 Herculeæ 90. 4
 Herculeo 89. 11
 Herculis 87. 11 | 95.
 9
 Hermione 77. 1.
 81. 1
 Hermiones 170. 18
 heros 37. 3 | 179.
 7
 hesternæ 209. 18
 hesternæ 216. 15
 heu 7. 1 | 13. 14
 40. 2 | 49. 14 | 56.
 1 | 105. 3 | 133. 6
 168. 13 | 203.
 2
 hiatu 24. 9
 hic 5. 2 | 15. 10
 25. 10 | 37. 1 | 56.
 9 | 57. 4 | 74. 8
 80. 2 | 87. 8 | 96.
 6 | 113. 1, 3 | 120.
 15 | 124. 6 | 129.
 8 | 134. 14
 hic 4. 6 | 7. 9 | 22.
 8 | 112. 9 | 158. 9
 165. 1 | 196. 2
 202. 11 | 210. 3
 hiemis 67. 7
 hiems 57. 4 | 67.
 7 | 70. 4 | 158. 11
 203. 6 | 204. 18
 205. 9 | 210. 4
 212. 8
 hinc 19. 15 | 45.
 15 | 57. 8 | 61. 3
 17. 7 | 215. 3 | 125.
 1 | 149. 1 | 153. 1
 160. 5 | 177. 13
 187. 9
 Hippodamia 82. 1, 8
 191. 18
 Hippolyte 136. 16
 Hippolyto 40. 16
 231. 6
 Hippolytum 31. 14
 Hippomenes 171. 7
 237. 2
 Hippotades 195.
 16
 hirsuti 93. 6
 hirsutos 93. 6
 his 23. 3 | 30. 1 | 41.
 11 | 70. 7 | 90. 1
 109. 7 | 127. 13
 130. 19 | 164. 11
 173. 1 | 176. 5
 hiscere 63. 2
 hoc 7. 12 | 9. 6, 8
 12. 12 | 14. 8 | 15.
 9 | 20. 10 | 21. 8
 28. 12 | 34. 3 | 43.
 12 | 44. 9 | 49. 7
 50. 10 | 53. 3 | 73.
 11 | 76. 12 | 81. 7
 84. 4 | 120. 8
 hodierna 96. 11
 homine 139. 2
 hominem 173. 17
 homines 226. 4
 hominum 85. 5 | 92.
 4 | 99. 16
 honesta 14. 12
 honestas 17. 15
 honor 87. 15
 honores 185. 13
 hora 105. 15 | 173.
 7 | 206. 14 | 207.
 19 | 234. 6
 horis 109. 15
 horrens 117. 9
 horret 103. 11
 horror 160. 15
 hortari 32. 6
 hortor 216. 9
 hos 74. 1 | 103. 19
 hospes 20. 11 | 34.
 11 | 73. 16 | 87.
 17 | 126. 14 | 127.
 8 | 178. 10 | 187.
 4
 hospita 10. 9 | 15.
 10 | 56. 12 | 75. 1
 hospite 50. 6 | 82.
 4
 hospitibus 188. 17
 hospitii 169. 5 | 178.
 3
 hospitio 113. 9
 164. 3
 hospitius 173. 10, 14,
 16
 hospitium 14. 9
 hospitiumque 18. 4
 hostis 29. 4 | 30. 2
 58. 16 | 72. 6 | 84.
 10 | 88. 2 | 106.
 16
 hostem 74. 7 | 233.
 13
 hostes 112. 9 | 128.
 9
 hosti 29. 2
 hostia 58. 12
 hostibus 9. 11 | 128.
 12, 15 | 169. 3 | 176.
 14 | 224. 9
 hostis 22. 2 | 30. 2
 68. 12 | 87. 9
 122. 10 | 126. 14
 131. 16 | 178.
 10

huc

VOCABULORUM.

huc 58. 4 158. 11	Hypermnestra 33. 9	jacuiffem 2. 4	5 190. 9 210.
199. 9 224. 18	137. 3 141. 17	jaculatrix 229. 12	17 218. 11 235.
231. 13 241. 9	Hypphyle 57. 7	jaculo 241. 8	3
huc & illuc 97. 19	63. 11 189. 1	jaculum 32. 7	I den 46. 9
99. 13 126. 4	Hypphyles 62. 8	jam 6. 2 10. 5 14.	ideo 187. 8
148. 13		5 16. 14 17. 13	idonea 180. 11
huic 6. 11 86. 4		24. 13 32. 3 36.	idoneus 71. 11
168. 12 204. 12		9 37. 2 67. 15	jeciffet 112. 9
219. 11		76. 4, 10 87. 6	jecur 59. 10
hujus 147. 18 220.		106. 17 108. 1	ierant 146. 19
13 230. 7	I 22. 10 38. 7	192. 18	ieras 13. 2 61. 3
humana 90. 8	93. 3 123. 14	jamdudum 157. 9	iere 70. 15
humani 225. 19	181. 7 194. 5	212. 6 222. 4	ierit 240. 10
hument 81. 6	jaceas 226. 17	jamjam 100. 17	igitur 121. 11 177.
humero 198. 17	jaceat 121. 7	jamne 208. 5, 7	7 185. 11 202.
208. 7 209. 6	jacebam 47. 7	jamque 96. 9 98.	7 213. 9
216. 12 235. 8	jacebant 135. 13	23 106. 9 108.	ignara 84. 12
humero 197. 17	jacebas 136. 7	13 118. 8 125.	ignoras 228. 8
228. 16	jacent 26. 14 40.	8 129. 14	ignarum 226. 20
humeros 69. 12	2 85. 4 147. 11	janua 39. 8	ignarus 38. 5 54.
humerus 90. 2	162. 12	iarbas 72. 15	11 89. 5 194.
humet 45. 8	jacente 151. 6	Jardanis 93. 1	12 210. 16
humi 37. 10	jacentem 115. 5	Jafon 55. 9 61. 11	ignava 234. 16
humida 209. 6	jacentes 130. 13	62. 15 120. 15	ignavus 78. 11
humiles 25. 3	jacentibus 42. 15	176. 1 190. 19	igne 24. 10 30. 11
humili 42. 16 86.	jaceo 174. 10	215. 15	52. 2 73. 95.
10	jacere 24. 14	Jafona 58. 11	16 109. 12 120.
humilisque 40. 1	jaces 174. 9 223.	ibat 4. 6 36. 4	2 134. 7
humo 32. 8 54.	14	Iberi 92. 5	ignea 220. 17
14 140. 2 172.	jacet 1. 3 25. 12	Ibi 235. 20	ignem 143. 5 157.
4 223. 10 242.	27. 12 40. 3 48.	ibimus 153. 9	3
14	12 94. 14 104.	ibis 24. 7 75. 7	ignes 112. 7 121.
humor 168. 10	4 113. 4 113.	102. 19 175. 3	13 163. 19 214.
humum 55. 7 86.	10 137. 7	ibit 24. 18 102.	13 227. 7
12 92. 2 101. 20	jaciente 218. 8	15 161. 13 191.	igni 31. 11 73. 1
117. 2, 10 129.	jactabam 106. 10	14, 16	159. 13
10 175. 6	jactantem 23. 16	Icarium 196. 2	ignibus 69. 10 73.
humus 6. 3 19. 5	jactantes 21. 11	Icarius 7. 14	11 86. 14 113. 9
34. 8 73. 10	jactantur 191. 5	Ichnobatesque 100.	152. 11 195. 12
hunc 33. 5 36. 4	jactare 122. 3 214.	3	226. 14
109. 3 128. 3	3	icta 58. 2 241. 8	ignis 78. 4 114. 4
148. 5, 7, 9 152.	jactas 69. 11 138.	ictus 159. 4	162. 14 169. 16
6 162. 4 183. 2	3 181. 1 192.	id 46. 5 51. 7 69.	197. 19
226. 18 233. 6	3 233. 18	3 204. 3 217. 3	ignorantia 227. 11
hunccine 173. 17	jactat 70. 4 161.	218. 9 219. 4	ignoras 177. 6 222. 3
Hydros 91. 13	9 208. 12	idque 226. 12	ignorat 174. 1
hyemi 43. 18	jactata 98. 20	Ida 51. 4 163. 4	ignorem 224. 17
Hylle 96. 12	jactati 210. 1	Idæ 160. 1 184. 15	ignorent 228. 9
Hyllus 96. 12	jactatur 67. 1	Idæi 173. 13	ignores 242. 3
Hymen 56. 4, 5	jactis 53. 11	Idæis 168. 2	ignoret 229. 3
94. 12 123. 1, 7	jacto 198. 10	Idæo 32. 12 82. 4	ignoro 7. 4
135. 7	jactor 88. 4 232.	Idæus 215. 17	ignofcet 79. 11
Hymenæe 109. 9	19	idcirco 178. 5 225.	ignotas 32. 1
120. 7 135. 7	jactos 55. 5	20	ignotis 72. 7 95.
Hymenæus 12. 15	jacturam 138. 15	Ide 127. 5	15
238. 13	jacui 136. 4	idem 79. 1 150	ignotum 200. 2
	jacuiffe 27. 5		T 2 iidem

I N D E X

- idem 65. 5 | 221.
 17
 Iliacis 126. 8 | 190.
 11
 Iliaco 236. 14
 Iliacos 190. 5
 Ilianesque 175. 8
 Ilicibus 36. 5
 Ilicibusque 160. 2
 Ilicis 115. 9
 Iliion 5. 10 | 74. 3
 127. 5 | 159. 13
 166. 13 | 191. 10
 Illioneus 176. 16
 illa 9. 13 | 16. 5
 17. 1 | 19. 8 | 23.
 6 | 26. 5 | 36. 8
 37. 2 | 39. 1, 31 | 43.
 17 | 45. 14 | 48.
 10 | 49. 14 | 50. 4
 57. 14 | 56. 3, 5,
 6 | 60. 9 | 62. 6,
 9, 11 | 63. 8 | 70.
 9 | 80. 6 | 86. 9
 93. 4, 12 | 98. 10
 113. 8 | 114. 8
 115. 8
 illac 100. 17
 illæ 46. 7, 21
 illæso 153. 2
 illam 14. 11 | 50. 7
 illas 158. 9 | 191.
 13 | 204. 9
 ille 4. 11 | 5. 2 | 6.
 9, 11 | 7. 10 | 8.
 9. 4 | 10. 12 | 13.
 3 | 20. 12 | 22. 12
 26. 3 | 28. 17 | 30.
 8, 9. 10
 illi 4. 1 | 93. 7 | 113.
 2 | 120. 16 | 132.
 15 | 174. 2 | 177.
 1 | 180. 1 | 187. 6
 illic 4. 8 | 102. 3,
 4 | 113. 1 | 128.
 4 | 150. 1 | 205.
 1, 3 | 218. 9
 illinc 46. 10
 illique 34. 7
 illis 18. 13 | 22. 17
 61. 15 | 101. 11
 116. 15 | 161. 5
 168. 11 | 181. 12
 223. 7
 illist 217. 1
 illia 96. 7
 illius 107. 12 | 198.
 21 | 232. 18
 illo 16. 3 | 36. 2 | 37.
 7 | 89. 12 | 97.
 3 | 98. 13
 illuc 115. 10 | 224. 18
 illuc post hunc 97. 19
 115. 13 | 126. 4
 151. 5
 illud 106. 4 | 124.
 8 | 125. 6 | 164.
 13 | 165. 15 | 198.
 24 | 215. 10 | 218.
 11 | 241. 20
 illum 15. 9 | 37. 4
 167. 17 | 185. 18
 187. 17 | 208. 7
 239. 13 | 240. 7
 imagine 77. 3 | 122.
 17 | 159. 9 | 180.
 13 | 197. 11 | 216.
 15
 imago 15. 9 | 67. 1
 69. 1 | 76. 1 | 90. 7
 104. 5 | 130. 7
 132. 17 | 230. 5
 imbelles 9. 2
 imber 70. 10
 imbre 103. 10 | 198.
 18
 imitanda 25. 15
 imitare 137. 7
 imitata 126. 11
 immanfuetissime 195.
 7
 immemor 112. 8
 149. 8 | 234. 2
 immensa 86. 3
 immensas 7. 15 | 202.
 2
 immensis 57. 4 | 166.
 10
 immensum 45. 13
 immistaque 58. 7
 immittis 28. 3
 immittere 19. 15
 immodicus 200. 7
 immodicus 232. 22
 immundæ 9. 9
 immunes 34. 6
 imo 220. 3
 impar 206. 5 | 211.
 5
 impavidus 59. 14
 impediarque 205.
 8
 impediēbat 234.
 12
 impediendus 212.
 18
 impediēte 135.
 10
 impellere 29. 5
 impensâ 76. 6
 imperat 105. 2 | 160.
 19
 imperet 165. 16
 imperfecta 125. 5
 132. 3
 imperiosa 222. 5
 impetus 32. 2 | 45.
 16
 impia 72. 13 | 95.
 6 | 96. 2, 8 | 101.
 14 | 135. 6
 impiger 25. 15
 impleat 28. 5 | 74.
 13 | 145. 5 | 189.
 16
 imples 117. 3
 implēsse 55. 8
 implēssēm 63. 7
 implēsti 57. 6 | 80.
 9 | 86. 14
 implevique 46. 9
 implicitis 92. 8
 implicuisse 20. 6
 imploro 123. 5
 impone 110. 13
 imponere 220. 1
 imponet 132. 2
 imposita 163. 11
 impositas 207. 14
 imposito 103. 8
 imposuere 160. 14
 imposui 98. 21
 imposuisse 86. 4 | 91.
 4
 imposuit 39. 2 | 169.
 6
 impressis 261. 3
 improbè 100. 11
 123. 14 | 144. 4
 182. 7 | 195. 11
 209. 3 | 225. 11
 236. 11
 impudens 239. 16
 impulit 151. 6
 impulsæ 103. 11
 impulsaque 128. 8
 imputat 60. 4
 in 2. 10, 11 | 3. 9
 6. 7 | 7. 5, 12 | 8. 6
 9. 1, 11 | 10. 4 | 12.
 11, 14, 15 | 13. 10
 15. 3 | 16. 2, 3
 18. 13 | 19. 9, 13,
 15 | 20. 8 | 21. 11
 22. 7
 Inachi 140. 7
 Inachiae 131. 12
 Inachides 135. 3
 inadusto 117. 1
 inæquales 87. 13
 inane 24. 6 | 102.
 10 | 149. 18
 inania 88. 5
 incalui 105. 13
 incaluisse 195. 12
 incendia 163. 1
 224. 7
 inceptis 23. 10 | 195.
 5
 incerta 6. 13 | 232.
 9
 incertæ 88. 7 | 132.
 11
 incertam 133. 9
 incertior 61. 1
 incerto 83. 12
 incertum 97. 2
 incinctæ 35. 11
 incingi 60. 6
 incipiens 196. 7
 incipit 69. 14
 incitæ 43. 5
 incitat 212. 2
 incitet 174. 3
 inclusam 77. 4
 inclusis 80. 14
 inceptum 146. 13
 incognita 27. 1
 incola 6. 1
 incolumi 53. 3
 inerepat 7. 15 | 80.
 11
 increpet 8. 1
 increpuit 27. 6
 incubet 92. 2
 incubui 151. 15
 incubuit 125. 7
 incubuitque 62. 2
 incultæ 81. 6
 incultis 94. 3
 incumbo 90. 11
 inde 14. 6 | 61. 3
 70. 2 | 98. 9 | 353.
 15 | 176. 14
 inde-

VOCABULORUM.

indebita 158. 1	infidum 66. 12	innataque 67. 3	institeram 235. 3
indice 156. 5	infirma 206. 7	innumeras 166. 11	instructa 175. 1
indicio 108. 2 113.	infirmas 262. 10	innumerasque 163. 4	instruere 177. 2
14	infirmum 230. 9		instruis 76. 6
indiciū 59. 16	infusa 238. 15	innumeri 177. 4	instruxitque 93. 15
201. 6	infusus 17. 3	innumerus 235. 17	insula 40. 15 99.
indiciūque 170. 7	ingemit 240. 19	Ino 105. 20 149.	15 100. 20
indigna 200. 12	ingemii 241. 10	5 150. 5	insuper 141. 14
indignā 233. 16	ingenio 16. 2 55.	inopi 141. 2	intactam 179. 17
indignae 42. 8	11 67. 2 104. 12	inope 64. 2 141. 2	intepuere 99. 10
indigner 177. 9	145. 4 155. 6	147. 1, 3 151.	inter 15. 3 24. 17
indignor 16. 7 225.	ingeniosa 61. 6 154.	5	37. 11 51. 16 42.
20	12	informatis 77. 10	13 61. 10 88. 3
indignos 109. 2	ingeniosus 219. 8	inquam 208. 11	91. 1 92. 11 105.
indignus 168. 13	ingenium 148. 2	inque 8. 7 16. 6	8 117. 8 129.
indomitis 143. 5	206. 6	53. 12 74. 4 92.	13 164. 18 241.
inducto 66. 5	ingeniumque 154.	7 108. 22 115.	15
indue 126. 6	14	16 128. 14 129.	interdum 11. 11
induit 80. 6 235.	ingens 175. 3 176.	18 136. 4 148.	150. 13 188. 13
8	7	13	208. 17 211. 5
iners 126. 14 165.	ingentem 159. 9	inquirat 229. 9	224. 13
17 174. 6 198.	ingentes 123. 18	inquire 30. 20	interea 98. 1 109.
24	ingentibus 161. 7	inquit 16. 9 120.	1 113. 15 162.
inertem 102. 5	ingenuas 218. 4	15 214. 14	1 196. 5 205. 11
inertia 138. 9	ingenuos 12. 4	infana 68. 3 123. 3	208. 3 217. 9
inertis 199. 12	ingenuum 51. 10	infanæ 140. 10	internas 72. 3
inesse 180. 10 185.	ingerit 235. 12	infani 94. 11 194.	interritus 204. 13
10 190. 8	ingratis 119. 2	18	intima 164. 9
ineſt 180. 14 232.	ingrato 112. 13	infanis 2. 3	intrabas 178. 10
22	ingratus 123. 16	infano 153. 10	intrâſſes 62. 18
inexpertam 112. 15	ingreditur 94. 5	infamia 230. 12	intrâſſi 112. 16
inexpertum 220. 4	inhæret 17. 1 66.	infamis 79. 7	intraverit 190. 5
infamem 155. 1	1	inſcribat 76. 11	intravi 83. 16
infamis 200. 11	inhibent 163. 13	inſcribere 20. 9	iutavit 215. 15
infans 73. 5 106.	inhumata 102. 17	infideoque 224. 22	intulit 46. 12
15	injice 78. 6	infidias 9. 4 236. 6	intumulta 19. 18
infantem 91. 14	injiceremque 121.	infidiata 96. 4	intus 33. 15 231.
107. 17 108. 3	6	infidiate 97. 6	15
infantes 110. 9	injicias 216. 12	infidiis 221. 10	invalida 244. 10
infaustus 56. 6	inimicos 10. 1	infidiosa 144. 6 228.	invalidos 242. 3, 17
infecit 95. 2	inimicus 108. 19	18	invalidum 241. 3
infelix 17. 13 21.	iniqua 114. 8 226.	inſignis 50. 5	inveni 97. 1
16 45. 7 84. 6	15	inſignitus 92. 15	invenias 65. 13
85. 1 88. 7 91.	iniquæ 88. 11	inſimulâſſe 54. 10	invenies 155. 18
9 102. 15 103.	iniquè 67. 11	inſolita 31. 20	166. 8 191. 4
18 107. 1	iniquis 62. 17 73.	inſolito 113. 16	218. 9
inferias 121. 8	11	inſpecta 142. 3	inveniet 229. 10
infestis 47. 11	iniquo 129. 9	inſpicit 30. 2	invenimus 158. 9
infesto 88. 2	iniquos 83. 7	inſtant 79. 4	163. 19
infestum 105. 7	iniquum 141. 17	inſtantes 182. 10	invento 150. 9 151.
inſcianda 86. 2	initia 34. 7	inſtar 12. 12 66.	9, 11
inſcior 183. 7	injuria 37. 7 83.	1 81. 4 151. 8	invenit 115. 6 149.
inſide 185. 3	7 112. 1 149. 5	177. 4	15
inſidis 20. 5	178. 9 188. 13	inſtat 84. 5 232.	invidia 212. 8
inſidi 115. 14 123.	222. 17	21	invideo 16. 5 131.
20	injuitis 122. 4	inſtillat 214. 13	15 169. 7 200. 13

invi-

I N D E X

invidiam 71. 12	Ipsa 191. 2	istas 225. 1	judicium 60. 6
221. 11	ipfi 121. 15 188.	iste 35. 1 44. 10	judiciis 26. 12
invidiosa 20. 9 72.	17 215. 1 240.	109. 4 137. 4 167.	judicio 178. 12 184.
10 80. 5 185. 6	9	8 169. 6 212.	6
invisa 1. 3 204. 14	ipfis 188. 13	15 222. 14 225.	judicium 30. 4 161.
invisas 217. 10	ipfius 174. 4	9. 18 237. 3	8
inviso 212. 13	ipso 62. 13 127.	Isthmon 36. 13	juga 30. 17 32. 6
invisus 225. 2	6 176. 5 223.	Isthmos 81. 11 117.	43. 4 53. 10 59.
invita 77. 5	14	12	15 235. 4
invita 11. 9	ipsum 115. 3 123.	istic 205. 8	jugali 14. 9 38. 1
invitam 184. 10	16 174. 5 233. 1	istis 185. 7 201. 7	jugalibus 173. 7
invitant 88. 9	ipsumque 80. 1	211. 7 227. 9 13	jugis 51. 14 92
invitas 204. 6	ira 25. 17 123. 18;	isto 90. 9 109. 12	14 168. 2
invitis 9. 5 94. 2	19 139. 1 192.	211. 11 218. 1	jugosis 35. 9
131. 4 193. 4	1 193. 2 222.	237. 22	jugulo 134. 3 136.
invito 169. 12	11 231. 2	istd 204. 17	13, 14
invitos 135. 6	ira 58. 10 231. 5	istud 225. 12	juguloque 80. 9
invitus 199. 13, 14	241. 1	ita 59. 15 98. 7	jugum 86. 4
209. 3	ira 25. 11 88. 11	147. 19 186. 17	ivit 173. 13
inultus 122. 10	105. 3	189. 15 199. 5	Juli 33. 7 69. 15
involviffe 91. 14	iram 81. 3 204.	200. 7 215. 9	Iulo 69. 7
inutile 125. 19	15 221. 17 238. 9	Italo 65. 8	Iulus 74. 5
inutilis 9. 10 301. 3	iramque 25. 13	iter 131. 7 157.	juncta 7. 3 116.
Io 140. 25	iraque 22. 6 88.	11 163. 14 167.	14 230. 1 241.
Io 49. 12	11	18 193. 10 195.	19
Ioque 128. 19	irascor 7. 1 180. 3	4 198. 20 200.	junctae 215. 12
joco 146. 2	irata 221. 15	5 202. 10 207.	juncti 199. 15
Iolen 86. 4	irata 221. 16	6 210. 16 213.	juncto 209. 8
Ioles 94. 11	iratis 62. 16	10 225. 8 234.	junctura 39. 1
Ionicas 91. 1	iratus 190. 7	12, 16	junctus 130. 15
Jove 80. 4 87. 16	ire 2. 5 9. 5 24.	iterum 21. 15 55.	jungam 143. 9
140. 1 170. 14	12 32. 2, 5 45.	9 65. 16 216. 9	jungant 174. 11
172. 2 180. 18	16 56. 2 65. 5	217. 11 219. 13	jungar 79. 10
210. 5	67. 7 73. 9 101.	230. 13 232. 5	junge 39. 13
Jovem 81. 10 82.	2 108. 22 121.	iterumque 97. 11	jungere 17. 4
9 105. 6 173.	3 124. 3	itura 17. 2 22. 4	jungerer 219. 3
2 181. 5	iret 187. 1	99. 18	junget 94. 12
Jovemque 166. 7	irruat 128. 11	ituros 2. 10	jungi 154. 9
Jovi 31. 14 100. 2	irruit 108. 9	iturus 13. 7 28.	jungis 17. 1 198.
127. 2 132. 6	Irus 8. 3	19 173. 13 207.	17
139. 4	is 84. 2 128. 1	18	jungit 225. 5 229.
Jovis 25. 1 40. 15	177. 4 181. 10	Ityn 152. 2, 3	16
135. 8 136. 11	190. 6 229. 7	jube 29. 6 222. 4	jungunt 229. 5
160. 19	242. 5	jubeant 9. 6	junguntur 145. 9
Iphiolus 125. 17	isdem 89. 9 214. 9	jubeas 28. 15	Juno 31. 13 44. 1
ipfa 7. 1 12. 2 20.	Isfariis 5. 8	jubente 235. 6	56. 3, 5 86. 3,
12 29. 7 32. 4	Isfarium 152. 2	jubentur 14. 4	9 17. 10 116.
36. 11 39. 2 46.	isse 5. 8 53. 10	juberis 114. 5	11 106. 7
12 50. 12 53. 3	isses 149. 1	jubet 73. 9 109.	Junone 70. 10 104.
63. 7, 12 75. 8	isset 112. 7 171. 11	4 211. 18	10 106. 1
ipsa 238. 5	ista 15. 2 36. 9	jubeto 19. 7 229. 9	Junonemque 13. 7
ipsa 137. 13	38. 11 42. 2 54.	judexque 161. 3	Junonia 139. 11
ipsas 181. 16	3 65. 2 67. 1	judice 34. 14 168.	Junonis 88. 11 185.
ipse 1. 2 8. 4, 12	93. 11 100. 19	4 191. 14	13
22. 7 23. 20 41.	116. 4 124. 1	judicii 185. 2 237.	junximus 26. 15
2 42. 4 50. 14	istam 162. 15	16	

Jupiter

VOCABULORUM.

Jupiter 33. 7 38. 3 63. 10 168. 12 173. 1 181. 3	11 159. 8 232. 8 239. 8 justus 63. 10 juvabat 120. 11 125. 9 146. 1 juvabit 130. 17 juvant 27. 4 130. 6 143. 12 juvaret 38. 13 juvat 20. 4 32. 9 35. 8, 11 105. 5 130. 18 155. 17 187. 13 209. 10 215. 14 240. 2 juvenca 49. 11, 12 50. 4 juvenci 89. 13 juvencos 30. 17 juvene 50. 9 juvenem 179. 18 201. 21 214. 5 Juvenes 34. 15 113. 5 176. 15 163. 15 juvenci 115. 8 juvenilibus 111. 7 195. 5 juvenis 148. 11 216. 3 juventæ 177. 1 juventus 123. 13 juvet 29. 10 115. 17 juvi 14. 7	12 182. 5 202. 3 215. 6 laboro 198. 9 228. 5 laborum 86. 3 91. 3 labra 239. 19 labuntur 76. 3 Lacænam 48. 5 Lacedæmona 2. 2 215. 17 Lacedæmone 71. 1 164. 5 lacer 4. 9 lacerabitur 95. 7 laceras 13. 11 155. 12 lacerat 25. 14 lacero 150. 6 lâcerti 205. 7 211. 9 lâcertis 5. 9 28. 1 83. 13 204. 5 lâcerto 27. 13 32. 7 35. 5 lâcertos 89. 1 150. 1 169. 5 lâcertum 92. 11 lâcertus 35. 6 130. 4 lacrymæ 21. 3. 4 76. 3 81. 4 127. 4 138. 1 149. 13 207. 11 240. 12 lacrymamque 130. 11 lacrymas 17. 5 22. 15 41. 11, 12 44. 12 46. 10 58. 5 102. 8, 13 lacrymasque 10. 13 120. 3 lacrymis 19. 3 17. 5 28. 4 45. 8 57. 6, 11 58. 4 76. 4 lacrymisque 99. 11 lacrymosa 131. 15 lacte 170. 13 lædant 169. 2 lædar 190. 17 211. 5 lædaris 184. 17 lædat 92. 2 lædatur 222. 8 lædi 224. 14 238. 10	lædis 233. 15 lædor 212. 16 lædunt 11. 5 30. 11 Lærtæque 22. 13 Lærtæn 10. 5 Lærtæque 9. 3 læsa 42. 4 48. 10 101. 12 106. 2 176. 2 223. 4 læsa 71. 3 121. 7 læserit 203. 9 læsi 37. 8 læsis 13. 9 læsit 109. 19 læsura 87. 15 læsus 48. 8 68. 9 79. 10 læta 122. 6 lætaque 86. 1 læti 35. 11 lætiferæ 95. 1 lætitia 130. 14 lætitiæ 157. 2 lætum 139. 5 lætus 170. 18 224. 8 læva 113. 4 lævumque 92. 11 lævus 90. 2 Lamo 89. 8 lampades 122. 2 125. 5 lana 93. 14 119. 6 137. 16 lanas 7. 12 24. 16 languent 20. 2 languere 98. 13 languida 94. 14 97. 9 130. 24 238. 12 241. 27 languor 146. 4 218. 1 231. 9 laniata 62. 5 221. 5 137. 1 laniataque 95. 9 lanient 100. 18 lanigero 201. 14 lanuginis 148. 3 lapis 67. 3 99. 6 lapia 17. 22 228. 16 lapius 214. 15 laqueis 20. 6 laqueo 206. 13
--	---	---	--

L

Abant 188. 4 labar 99. 21 labat 103. 12 labe 31. 10 86. 6 178. 14 182. 1 labellis 194. 7 lâberis 235. 2 labor 39. 3 114. 10 232. 6 laboranti 239. 11 laboratas 126. 1 laborat 223. 15 laboratæ 216. 5 labore 73. 13 166. 4 211. 4 laborem 147. 15 labores 126. 11 laboris 121. 2 171.
--

largis

I N D E X

- largis 167. 9
 lasciva 169. 13
 lascivæ 90. 5
 lascivia 146. 1
 lassâ 132. 10 | 142. 1
 216. 12
 lassaret 2. 7
 lassas 103. 7
 lassavimus 242. 17
 lassit 230. 9
 lassus 198. 1
 lassio 146. 4 | 192. 18
 lassos 152. 6
 lata 7. 5 | 19. 4
 114. 6
 latam 86. 12
 latè 94. 5 | 98. 7
 20 | 181. 7
 latèque 72. 9
 lateas 6. 7
 lateat 73. 4 | 157. 1
 latebam 51. 1
 latente 240. 12
 lateri 14. 10 | 213. 8
 later 73. 17 | 130. 1
 1 | 212. 10 | 233. 9
 latissima 18. 7
 Latmia 196. 14
 lato 35. 7 | 94. 5
 203. 13
 latoque 214. 1
 Latoidos 238. 9
 lauiisset 194. 4
 lauit 11. 1
 lauro 123. 10
 laturum 87. 1
 latus 14. 20 | 27. 14 | 37. 13 | 58. 3
 68. 6 | 92. 11 | 93. 10 | 99. 17 | 101. 2 | 213. 8 | 240. 16
 lavabis 16. 16
 lavari 239. 15
 laudabas 145. 17
 laudabimur 39. 5
 laudamur 187. 12
 laudarer 119. 9 | 154. 11 | 221. 5
 laudaret 134. 4
 laudas 192. 7
 laudataque 189. 13
 laudatam 104. 7
 laudatissima 213. 11
 laudatore 232. 1
 laudatrix 185. 6
 laudem 179. 4 | 184. 17
 laudemque 39. 11
 80. 11
 laudibus 185. 7
 laudis 15. 2 | 93. 8
 141. 8 | 145. 2
 236. 12
 laudo 165. 7
 laus 27. 12
 laxa 170. 11
 laxatur 9. 5
 Leandre 206. 1 | 216. 7
 Leandri 208. 4 | 214. 10
 lebetas 22. 15
 lecta 29. 9 | 80. 8
 146. 15 | 213. 6
 227. 12 | 229. 4
 242. 20
 lecti 48. 7 | 61. 13
 96. 3
 lecto 2. 4 | 7. 24
 14. 9 | 39. 12 | 130. 5
 15 | 158. 17
 172. 12
 lectule 99. 14
 lectum 38. 7 | 114. 17 | 229. 1
 lectura 231. 1
 lectus 15. 5 | 108. 8
 Leda 82. 9 | 181. 5
 Ledæ 173. 4
 Ledæa 127. 13 | 156. 3
 legat 225. 16
 legata 27. 15
 legatos 62. 1
 lege 147. 11
 legem 147. 10 | 153. 5
 legendus 237. 22
 legeres 145. 13
 leges 34. 2 | 63. 12
 74. 8 | 171. 11
 193. 4
 legetque 155. 16
 legi 183. 3
 legibus 50. 14
 legis 21. 1 | 97. 3
 legisse 166. 1
 legisses 152. 5
 legit 94. 17
 legitimam 178. 4
 legitima 172. 14
 legitimos 46. 14
 legitimus 125. 22
 legor 43. 6
 Lemniadesque 57. 2
 Lemniadum 62. 15
 Lemnias 55. 10 | 61. 9 | 62. 12
 lene 191. 6
 leni 136. 5
 leniat 217. 12
 leniet 44. 19
 lenior 209. 18
 leniter 42. 7
 lenta 11. 5 | 22. 6
 28. 8 | 184. 8
 196. 10 | 210. 5
 lentaque 208. 12
 lentè 155. 10 | 209. 16
 lenti 54. 5
 lentissima 153. 3
 lento 1. 1
 lentum 35. 5 | 192. 1
 lentus 6. 15 | 12. 5 | 78. 8 | 169. 12
 leones 88. 3 | 100. 19
 leonis 93. 9, 11
 Lernæis 93. 13
 Lesbi 149. 2
 Lesbiadum 143. 12
 Lesbide 23. 2 | 154. 17, 18 | 155. 1
 Lesbos 146. 6
 leti 68. 14 | 139. 13
 leto 3. 5 | 20. 11
 105. 10 | 141. 4
 letum 102. 21
 levamen 24. 8 | 116. 1
 levare 231. 12
 levas 139. 12
 levatus 153. 4
 Leucada 153. 10
 Leucadia 154. 5
 Leucadiæ 153. 14
 156. 2
 Leucadiumque 151. 14
 Leucippides 174. 21
 leve 95. 4 | 157. 14
 leves 32. 9
 levet 41. 19
 levibus 107. 18
 levior 49. 3
 levis 7. 1 | 23. 8
 35. 2 | 45. 5 | 49. 6 | 75. 6 | 178. 2
 199. 20
 levitate 234. 14
 leviter 25. 8 | 172. 5
 lex 113. 15
 libamina 31. 5
 libata 18. 11 | 165. 15
 libello 186. 5
 libellus 104. 2
 libens 242. 12
 liber 7. 13 | 201. 5
 libera 220. 2
 liberiore 84. 6
 libertas 147. 6 | 186. 16
 libet 20. 6 | 32. 5
 126. 2
 libetve 235. 99
 libido 7. 8
 liceat 196. 3, 18
 211. 16, 19, 20
 241. 3
 licebit 219. 1 | 221. 15
 licere 187. 8
 licet 6. 7 | 8. 1 | 25. 9 | 28. 3 | 30. 5
 89. 3, 12 | 45. 8
 49. 15 | 50. 11 | 79. 17 | 81. 3 | 84. 10
 93. 20
 licuisse 125. 20
 licuit 93. 17 | 110. 5
 limen 54. 12 | 108. 1 | 226. 18
 limes 200. 3
 limina 120. 14 | 224. 17
 limine 129. 4 | 234. 7
 limosa 94. 18
 linea 24. 4
 lingua 30. 4 | 45. 4 | 69. 13 | 92. 6
 108. 12 | 114. 16
 129. 2 | 130. 20
 147. 6 | 149. 13
 230. 12 | 241. 1
 linguaque 125. 5
 237. 12
 linguae

VOCABULORUM.

linguæ 68. 17 112. 4 146. 9 150. 15 209 9 242. 3	158. 10 188. 7 longævaque 9. 8 longævoique 44. 6 longas 17. 4 182. 6 187. 10 longe 24. 17 81. 11 114. 13 125. 8 149. 9 155. 17 202. 16 241. 6.	lucens 103. 9 lugubria 103. 17 luisse 101. 13 lumen 196. 11 197. 8, 19. 20 198. 20 201. 7 205. 10 214. 11 lumina 10. 5 19. 2 21 11 35. 8 54. 14 58. 6 99. 1 102. 14 luminaque 236. 9 lumine 157. 4 159. 1 240. 17 luna 11. 1 97. 17 106. 18 196. 11 lunæ 10. 11 197. 11 lunam 59. 3 lupis 108. 20 lupos 100. 18 lusæ 180. 13 lusi 179. 3 lusibus 144. 5 lustinus 186. 4 lustrantem 242. 13 lux 96. 11 125. 15 207. 19 luxuriare 161. 16 167. 10 luxuriat 6. 3 luxuriola 8. 6 Lycurgi 18. 7 Lydo 89. 8 lymphæ 43. 15 Lyncen 141. 11 lyræ 154. 16, 18 lyræ 166. 14 lyræque 145. 1 lyram 27. 6 154. 1 Lyricis 143. 2 Lyricos 144. 10 Lyrnesia 23. 11	maclatus 72. 3 maculas 87. 4 maculis 43. 3 madent 58. 4 122. 11 madentis 127. 4 madidæ 176. 13 madidam 198. 12 madidas 46. 8 135. 10 madidis 209. 7 Mæandri 64. 6 Mæandros 89. 9 Mænalia 15. 5 Mæonia 99. 5 Mæonios 146. 19 magis 19. 11 44. 10 47. 1 101. 6 130. 3 136. 7 143. 2 152. 5 161. 5 170. 5 184. 2 192. 5 198. 5. 21. 24 202. 8 223. 6 magistra 48. 2 magistræ 148. 1 magna 23. 12 24. 14 148. 12 158. 1 164. 15 172. 18 174. 1 175. 12 177. 12 181. 9 186. 11 magnas 101. 1 214. 3 238. 2 magne 236. 6 Magnetida 112. 1 magni 114. 14 135. 3 139. 11 160. 10 171. 5 189. 14 198. 16 magnificum 28. 14 magnificus 15. 4 magnis 37. 1 185. 10 magnisque 74. 17 magno 42. 10 67. 13 17. 14 235. 2 magnos 113. 10 242. 10 magnum 153. 12 214. 3 magnus 210. 14 major 99. 14 115. 18 160. 29 176. 5 186. 15 226. 6 238. 5 majore 228. 15 U majus
--	--	---	---

I N D E X

- majus 193. 6 | 124.
 2
 mala 56. 11 | 112.
 12 | 116. 1 | 186.
 11 | 233. 9
 malè 17. 14 | 26.
 11 | 31. 1 | 36. 3
 59. 11 | 63. 15
 65. 4 | 66. 9, 11
 68. 4 | 76. 9 | 84.
 13 | 87. 13
 mali 120. 10 | 129.
 2 | 230. 5
 maligna 164. 20
 malis 84. 11 | 154.
 14
 malum 157. 1 | 202.
 15
 malle 147. 17
 malleum 14. 11 | 194.
 11 | 232. 13 | 234.
 3
 mallet 193. 1
 malo 45. 5 | 84. 6
 186. 9
 malos 163. 7
 maluerim 67. 9
 malum 106. 5 | 228.
 17 | 236. 3
 malus 126. 14
 manant 207. 11
 manante 99. 11
 manda 7. 7
 mandas 49. 9
 mandata 110. 17
 132. 1, 5 | 149. 7
 173. 5
 mandataque 124. 9
 mandatis 27. 16
 110. 18 | 125. 5
 mandato 133. 7
 mandatum 136. 16
 mando 173. 13 | 186.
 5
 mare 115. 4 | 138.
 13
 manebam 5. 11
 manente 41. 10
 maneo 54. 6
 manere 75. 8 | 189.
 7
 manes 29. 11
 manet 50. 13 | 146.
 14 | 200. 8
 manibus 27. 7 | 132.
 1 | 174. 7
 manifesta 37. 5
 manifestus 144. 7
 mansuri 71. 14
 manu 18. 12 | 21.
 2 | 40. 10 | 42. 2
 54. 2 | 56. 12 | 76.
 14 | 84. 12
 manum 20. 12 | 91.
 4, 14 | 93. 15
 94. 6 | 240. 18
 manus 2. 7 | 8. 10
 24. 16 | 30. 10 | 47.
 6 | 51. 12 | 62. 4
 72. 17 | 77. 6 | 78.
 6 | 82. 15 | 84. 14
 91. 8 | 94. 14 | 97.
 10, 11 | 98. 20
 101. 18
 Marcia 210. 8
 mare 13. 1 | 36. 14
 64. 1 | 67. 5, 16
 70. 4 | 62. 5, 17
 101. 7 | 108. 5
 margine 43. 11
 mari 155. 13 | 158.
 6 | 196. 10
 maribus 215. 2
 marinæ 102. 17
 maris 117. 12 | 193.
 2 | 198. 22
 marita 38. 14
 maritæ 134. 17
 maritæ 122. 3 | 126.
 15 | 154. 9
 maritam 172. 13
 maritas 109. 9
 mariti 39. 7 | 54. 5
 173. 15
 maritis 3. 12 | 13. 7
 116. 11
 marito 16. 5 | 42.
 9 | 49. 1 | 50. 13
 78. 15 | 83. 15
 132. 1
 maritum 24. 15 | 167.
 13 | 129. 17
 maritus 173. 9
 marmore 76. 12
 marmoreâ 71. 5
 116. 12
 marmoris 151. 8
 242. 64
 Mars 74. 12
 Marte 23. 11 | 25.
 16 | 55. 7 | 74. 6
 Marti 53. 10 | 148.
 10 | 177. 8 | 192. 5
 Martis 55. 4 | 114. 1
 mater 23. 14 | 33.
 9 | 37. 14 | 41. 2
 60. 7 | 68. 9 | 69.
 15 | 78. 12
 materque 63. 13
 materia 35. 10
 materiâ 87. 7 | 163.
 2
 materiam 29. 4 | 66.
 16
 matrè 83. 9, 16 | 118.
 2 | 235. 6
 matrem 60. 7 | 74.
 6 | 110. 13 | 170.
 14
 matres 23. 17 | 81.
 8 | 129. 5 | 146. 8
 167. 1
 matri 79. 15 | 228
 9 | 242. 13
 matris 23. 19 | 67.
 2 | 73. 5 | 102. 13
 110. 1 | 159. 7
 180. 13
 matrique 28. 3
 matrona 47. 5
 matronaque 180. 9
 matura 20. 7
 mavis 186. 13
 maxima 165. 19
 185. 4 | 186. 15
 189. 6 | 209. 1
 maximè 93. 5
 me 7. 14 | 8. 6 | 12.
 11 | 13. 13 | 14. 13
 17. 9, 17 | 21. 9
 22. 2 | 24. 7, 11
 25. 5, 15, 17 | 26.
 7, 9, 20
 meque 175. 11, 13
 194. 12 | 210. 4
 227. 10 | 240. 19
 mea 3. 5 | 7. 3 | 16.
 7, 15 | 18. 11 | 26.
 6, 13 | 27. 12 | 30.
 12 | 37. 2 | 43. 5
 45. 10 | 46. 10 | 51.
 14, 16
 meâ 8. 3 | 70. 2
 83. 9 | 102. 12 | 177.
 2 | 199. 14 | 202.
 12 | 223. 12 | 224.
 16 | 241. 18
 meæ 18. 5 | 23. 12
 33. 12 | 51. 6 | 66
 16 | 69. 8 | 71. 12
 76. 9
 meam 100. 8 | 199.
 8 | 157. 14
 meas 7. 5 | 41. 12
 51. 12 | 100. 2
 mecum 24. 2 | 26.
 17 | 39. 11 | 41. 1
 115. 13 | 130. 19
 149. 5
 Medea 58. 9 | 62.
 3 | 63. 9 | 81. 5
 113. 1 | 191. 3
 Medeæ 62. 4 | 63.
 9 | 126. 10 | 190.
 19
 Medeam 62. 3
 medendi 51. 13
 medendis 231. 10
 media 15. 3 | 95. 7
 mediâ 107. 15
 152. 4
 mediæ 121. 3 | 160.
 1
 mediam 94. 1
 medias 171. 4 | 215. 1
 medicabilis 51. 15
 medicabilibus 121.
 13
 medicamina 106. 11
 117. 5
 medicas 51. 11
 medicato 117. 15
 medicorum 224. 21
 mediis 9. 11 | 128.
 12 | 168. 10 | 189.
 11
 medio 38. 6 | 174.
 12 | 208. 24 | 214.
 18
 medios 166. 8
 meditor 7. 8
 medium 215. 7
 Medontaque 8. 9
 medullas 30. 11
 Medusa 213. 4
 mei 5. 6 | 14. 8
 27. 9 | 68. 14 | 71.
 10 | 78. 5 | 83. 15
 98. 22 | 167. 14
 meique 230. 1
 meis 6. 11 | 7. 1
 13. 14 | 16. 8, 14
 17. 1 | 19. 4

Melan-

VOCABULORUM.

Melanthius 8. 13	mensa 4. 4 169. 1	meritum 103. 14	9 121. 6
Melcagre 95. 11	mensaque 114. 12	112. 13 123. 2	micant 120. 2
melior 181. 18 209.	mensâ 183. 3	mero 4. 5 130. 12	micat 201. 4
22 232. 8	mensura 93. 7	135. 9 169. 4, 15	micuere 5. 7 44. 3
meliore 16. 5 80. 7	mensuram 145. 6	183. 4	mihi 1. 2 2. 6 4.
109. 13	mente 26. 4 80.	merfa 11. 12 40. 8	11 5. 9, 12, 13
melius 14. 13 27.	13 103. 7 194.	mersâ 200. 9	6. 6, 9 7. 10 9.
13 59. 11 68.	20 195. 8 196.	merfaque 212. 12	4 10. 1 11. 7
13 179. 16 237.	6 202. 1 226. 9	merfit 94. 12 195.	miles 106. 20 117.
3	241. 12	6	4 132. 13
membra 16. 16	mentemque 136. 3	meruere 69. 9	milite 57. 2 128. 7
35. 14 84. 12	menti 58. 5	meruere 137. 11	militet 66. 14
106. 10 108. 7	mentior 234. 10	merui 23. 7 52. 5	militia 192. 8
110. 12 119. 8	mentiris 69. 13 240.	69. 3 123. 7	militia 78. 10 80.
membraque 97. 14	1	meruisse 14. 13	2 130. 16
membris 99. 10	mentis 68. 16 113.	109. 17 237. 13	militis 78. 14 177
209. 7	8 143. 10 151.	233. 4	4
memento 128. 3	5 192. 17	meruit 138. 18 222.	mille 72. 13 78.
meminerunt 145.	mentitaque 108. 3	19	13 87. 9 91. 3
15	meo 12. 10 17. 10	merum 214. 13	100. 15 129. 13
memini 26. 9 43.	20. 9 31. 2 39.	merumque 235. 10	184. 4, 5
9 57. 12 82. 6	6, 12 40. 16 42.	messes 225. 7	millesima 129. 13
101. 6 111. 1	4 44. 14 73. 4	messibus 141. 6	minante 92. 8
145. 15 170. 11	98. 8 100. 4 103.	messis 57. 5 114.	minantur 101. 8
210. 9 213. 6	14	8 192. 15	minas 91. 2, 10 123.
meminive 235. 19	meorum 116. 5	Methymniadesive	18
meminisse 196. 7	meos 9. 7 17. 2	143. 11	minaxque 210. 9
218. 10 241. 20	18. 9 25. 7 93.	metior 98. 8	Minerva 44. 2
meminit 240. 10	8 50. 4 62. 18	metit 59. 2	minima 205. 12
memor 5. 6 43. 10	63. 7 76. 10 80.	metu 5. 7 108.	minime 224. 24
110. 15	12 63. 10 111.	12 188. 10	minimos 105. 16
memores 109. 14	4 115. 2 122. 5.	metuas 215. 5	minimum 208. 11
197. 15	8, 16 125. 12	metuenda 139. 11	ministra 194. 14
memori 128. 2 212.	meosque 116. 8	metuendaque 159.	236. 10
17 223. 2	merces 158. 13	11	ministra 46. 23
mendaces 130. 5	178. 9 211. 4 225.	metuentior 210. 7	ministro 224. 21
mendacia 81. 9 146.	6 232. 12	metuis 172. 13	Minoia 34. 1 189.
9	merearis 67. 11	174. 17	1
mendax 11. 7 226.	mereatur 240. 20	metuit 187. 17 226.	Minoia 176. 3
5	merebere 39. 11	5	Minio 61. 6
Menelaë 126. 17	merentem 70. 1	metum 136. 9 160.	minor 48. 7 70. 2
Menelaon 48. 11	mereris 232. 8	16 217. 11 227. 3	87. 14 93. 5 120.
192. 1	meretricis 147. 1	metuo 211. 5	13 143. 8 164. 19
Menelaüs 79. 11	mergite 49. 13	metus 25. 10 97.	minora 61. 8 105.
128. 9 168. 3	merguntur 216. 5	13 147. 2 175.	4 122. 12 181.
176. 11 184. 10	merita 65. 3	14 186. 9 226.	12
186. 16	meritas 118. 9	6	minore 210. 2
Menetiaden 3. 2	meriti 12. 12 14.	metuunt 16. 7	Minos 40. 9 101.
Menetiades 22. 7	8 38. 7	meum 74. 16 101.	5 176. 4
mens 19. 16 70.	meritis 75. 11 86.	2 123. 16 144.	minuent 25. 4
3 74. 5 94. 13	14 11. 6 154.	12 147. 17 161.	minuitque 179. 17
120. 12 124. 2	6	18	minüs 49. 5 75.
161. 1 166. 2	meritive 59. 1	meumque 151. 11	15 105. 7 207.
199. 16 206. 7	merito 14. 14 42.	meus 47. 9 54. 13	1 210. 10 212.
231. 13	7 109. 4	61. 3 74. 18 97.	8 224. 12 250.
menta 182. 7	merito 165. 3	5 106. 11 116.	13

U 2 minüs

INDEX

- minus 100. 16 | 190.
 20 | 198. 6 | 202.
 14 | 203. 7 | 216.
 15 | 220. 15
 minus & minus 19.
 11
 Minus 56. 7 | 115.
 7
 mira 173. 12
 miraque 201. 12
 mirabar 241. 5
 mirabile 221. 7
 mirantur 4. 2
 mirare 187. 15
 miraris 16. 3 | 139. 9
 mirataque 236. 5
 miror 35. 4 | 47. 1
 62. 15 | 101. 19
 165. 7 | 207. 6
 228. 15 | 235. 16
 240. 15
 mirum 148. 3 | 159.
 3
 misce 214. 1
 miscendus 30. 5
 miscat 167. 16
 miscuimus 44. 12
 miser 108. 15 | 109.
 18
 miserabile 110. 3
 117. 7 | 127. 3
 241. 9
 miserabilis 73. 5
 miseræ 24. 5 | 25.
 10 | 43. 17 | 50. 3
 83. 8 | 98. 4 | 110.
 11 | 125. 20
 miseram 24. 7 | 28.
 8 | 51. 15 | 71. 4
 154. 3 | 155. 4
 188. 8
 miseramque 65. 3
 miserere 40. 13 | 52.
 1 | 116. 3 | 230. 1
 misero 87. 3 | 108.
 10 | 121. 18 | 209.
 11
 miseras 28. 9
 miserrimus 34. 14
 miserum 59. 10
 217. 2 | 224. 21,
 23
 misi 96. 7
 misimus 6. 13, 14
 misisset 119. 1
 misisti 206. 1
 misit 153. 2
 missa 69. 4 | 217.
 10
 missa 53. 8
 missam 206. 2
 missi 24. 10
 missilibus 159. 4
 missio 4. 10
 missus 202. 6
 mista 27. 16 | 98. 18
 165. 6
 mistaque 15. 6 | 42.
 14 | 147. 2
 misto 241. 13
 mistos 157. 2
 mistus 58. 10
 mitte 24. 8
 mitescunt 75. 13
 mitis 63. 6 | 137. 5
 244. 4
 mitius 97. 1
 mitia 90. 3
 mitte 71. 9
 mittes 241. 22
 mittet 204. 2
 mittis 154. 3
 mittit 1. 1 | 29. 8
 109. 3 | 124. 3
 133. 9 | 193. 1
 mittere 27. 15
 mittitur 124. 3 | 236.
 3
 mitto 97. 3 | 156. 3
 mittoque 219. 13
 mobile 19. 10
 mobilibus 49. 4
 mobilis 61. 1
 mobilitas 146. 2
 moderatus 195. 15
 modestæ 209. 9
 modestè 220. 15
 modestia 179. 17
 modestius 149. 1
 modice 19. 13
 modice 44. 5
 modico 34. 16
 modis 143. 2
 modo 6. 10 | 25. 6
 100. 9 | 138. 7
 149. 2 | 157. 10
 190. 16 | 195. 14
 196. 3 | 227. 13
 228. 7
 medo 9. 12 | 17. 11
 29. 5 | 35. 9 | 57
 7 | 74. 9 | 13
 135. 1 | 139. 4 | 140.
 1 | 159. 4. 14 | 165.
 17
 modos 144. 10
 modus 74. 12
 modusque 25. 18
 Moenalon 66. 18
 moenia 6. 16 | 23.
 11 | 65. 10 | 72.
 10 | 166. 14
 moenibus 126. 8
 mereat 63. 12
 merente 109. 1
 merere 27. 1
 merore 150. 1
 mæsta 19. 3 | 25.
 12. | 103. 6, 19
 125. 18
 mæsti 114. 11
 mæstissima 152. 1
 mæsta 84. 4
 mæstum 18. 14
 mæstus 44. 12
 mole 19. 14
 moles 45. 13
 molle 93. 10 | 148.
 2 | 184. 11 | 213. 8
 molles 98. 24. | 137.
 6
 molli 90. 12 | 163.
 20
 molliat 24. 16
 mollibus 10. 3
 mollior 23. 10 | 198.
 2
 mollis 27. 2 | 35.
 16 | 93. 18 | 153.
 13
 molliter 74. 14
 momordit 125. 22
 monere 223. 12
 monilia 19. 11
 monitis 216. 10
 monitu 157. 13
 monitum 199. 5
 monitus 191. 9
 mons 45. 14 | 98. 5
 monstraque 87. 18
 monstrabat 43. 1
 monstrarent 101.
 17
 monstrat 4. 4 | 198.
 20
 monistataque 135.
 9
 montanaque 41. 7
 montanis 108. 20
 montes 67. 3 | 146.
 11
 monui 147. 5
 monuit 153. 7
 Mopsopia 82. 3
 morâ 20. 8 | 21. 13
 28. 8 | 71. 9
 morâ 155. 12 | 206.
 10 | 208. 12
 morabar 46. 5
 moræ 7. 7 | 69. 6.
 208. 11 | 212. 4
 moram 206. 8
 morandi 6. 6
 morantes 211. 1
 morantur 163. 14
 morare 202. 6
 morari 124. 5 | 205.
 3
 moras 7. 15 | 17. 4
 39. 13 | 75. 10
 199. 4 | 208. 2
 more 90. 5 | 94. 3
 127. 4 | 165. 5
 222. 4 | 223. 11
 237. 5, 22
 morentur 66. 3
 morerer 107. 6
 morerere 100. 5
 mores 184. 1 | 197.
 1 | 229. 15
 moresque 122. 5
 moretur 207. 6
 mori 14. 12 | 28.
 10, 14 | 67. 14 | 68.
 18 | 95. 6 | 96. 2, 8
 moriar 154. 8 | 212.
 5
 moribus 59. 12 | 187.
 16
 morientia 134. 11
 morientum 136. 1
 morictur 73. 7
 moritura 38. 11 | 102.
 13
 morer 46. 1 | 238.
 12 | 122. 14 | 199.
 13
 mors 95. 10 | 107.
 5, 6 | 204. 8 | 220.
 13
 moresque 100. 16
 115. 16
 morsus 212. 2
 mortale 209. 1
 mer-

VOCABULORUM.

mortalem 196. 17
 mortalia 121. 3
 morte 20. 4 | 100.
 12 | 137. 10
 mortem 141. 8
 mortis 69. 8 | 76.
 13 | 100. 13
 mortisque 239. 1
 mortua 107. 13 | 153.
 14
 mota 19. 3 | 35. 17
 234. 15
 mota 218. 18
 motu 238. 26
 motus 12. 6 | 202. 1
 move 129. 17 | 195
 15
 movebat 106. 18
 movebunt 36. 11
 moveat 32. 13 | 88.
 6 | 103. 20 | 177.
 10
 moventur 27. 1
 moveor 14. 7
 movere 70. 1 | 116.
 13 | 127. 16 | 224. 3
 moveri 65. 1
 movet 203. 2 | 212.
 1 | 226. 20
 movetis 233. 9
 movetur 142. 6
 movi 97. 9
 movisset 103. 6
 movit 193. 10
 mox 231. 17
 mugisse 139. 3
 mugitus 139. 7
 mulcentem 184. 17
 mulcet 13. 4
 multa 6. 8 | 68. 6
 101. 8 | 112. 12
 150. 18 | 147. 5
 148. 16
 multaue 36. 1
 multarum 144. 4
 162. 6
 multis 7. 3
 multo 127. 9 | 201.
 7 | 238. 5, 18
 multoque 247. 1
 multos 128. 4 | 183.
 15
 munera 29. 1 | 51.
 10 | 66. 4 | 76. 5
 105. 7 | 117. 18
 141. 12

munere 167. 9
 muneribus 109. 7
 munitur 51. 7
 munus 21. 4 | 84.
 4
 murmur 197. 14
 murmure 194. 9
 230. 11
 mularum 172. 1
 mutabilis 68. 1
 mutandis 210. 1
 Myconen 234. 19
 Mygdonia 223. 10
 Mygdonii 157. 8
 Mygdoniusque 57. 8

N

N Actum 200. 10
 Naas 152. 10
 nam 21. 9 | 49. 7
 53. 5 | 83. 1 | 98.
 9 | 100. 3
 namque 4. 10 | 33.
 3 | 154. 13 | 196.
 7 | 216. 17
 nandi 200. 17
 nando 198. 9 | 201.
 11
 nandum 205. 4
 nantem 216. 21
 nanti 209. 17 | 217.
 8
 naribus 114. 3
 narrabas 91. 12
 narrabat 2. 12
 narrantia 230. 19
 narrantis 4. 3
 narraras 70. 1
 narrare 150. 17
 narraris 102. 21
 narrasti 44. 4
 narrat 55. 4, 12
 narrato 103. 1
 narratur 54. 7 | 162.
 11
 narravi 170. 5
 narrem 166. 15 | 169.
 7
 narres 7. 10 | 228.
 9
 nascenti 147. 19
 nascitur 51. 14 | 117.
 4
 nata 83. 10 | 61. 7

114. 14 | 167. 7
 14 | 172. 2
 nata 162. 7 | 170.
 17
 natales 146. 15
 natali 110. 2
 natantem 209. 5
 214. 5
 natantis 195. 6
 natate 216. 7
 nataret 194. 11
 natas 119. 7 | 216.
 2
 natat 214. 9
 natator 199. 9 | 209.
 19 | 210. 15
 nataturo 205. 6
 nate 110. 1
 nati 22. 11 | 26. 2
 37. 12 | 71. 13
 83. 4
 natis 63. 14, 18 | 115.
 7
 nativi 45. 13
 nato 4. 11 | 73. 6
 162. 3
 natos 54. 6 | 63. 3
 122. 15 | 123. 2
 natum 223. 6
 natura 145. 3
 naturā 219. 6
 natus 10. 3 | 191.
 16
 navale 205. 1
 nave 126. 15
 naves 65. 7 | 163. 5
 naufraga 11. 12 | 204.
 10
 naufragus 68. 12
 199. 10
 navibus 191. 6
 navigat 201. 11
 navigium 200. 18
 navis 232. 19 | 234.
 5
 navise 200. 15
 navita 56. 8 | 99.
 17 | 193. 10
 nautæ 125. 2 | 216.
 7
 nautis 125. 3
 ne 11. 11 | 22. 9
 25. 5, 9 | 34. 1 | 8.
 2 | 41. 6 | 53. 5
 58. 14 | 68. 11 | 74.
 7 | 77. 5 | 83. 1

83. 2 | 90. 12
 nec 2. 5, 6 | 6. 6
 10. 1 | 11. 2, 10
 12. 5, 6 | 14. 7
 16. 5 | 15 | 22. 6, 9
 23. 10 | 25. 19
 26. 7 | 28. 3, 14
 necavit 102. 9
 nece 20. 7 | 63. 4
 134. 10
 necem 53. 12 | 109.
 17 | 137. 11
 necesse 119. 9 | 172.
 17
 neri 20. 12 | 141.
 13
 necis 20. 8 | 103.
 16 | 104. 7
 necisque 23. 13
 necitare 167. 16
 necitenda 20. 5
 nefanda 109. 10 | 134.
 14
 nefandæ 115. 1
 nefas 44. 6 | 84. 13.
 negabat 107. 5
 negabis 241. 17
 negamus 37. 5
 negant 196. 5
 negantque 75. 4
 negare 44. 9 | 218.
 16
 negas 53. 6 | 189.
 5 | 195. 12
 negat 99. 20 | 233.
 61 | 242. 18
 negata 17. 10
 negavi 183. 5 | 238.
 4
 negavit 26. 4 | 145.
 3
 neges 26. 20 | 213.
 12
 neget 185. 8 | 186. 2
 neglectam 242. 6
 negligis 173. 15
 Neleia 6. 12
 Nemea 90. 1
 nemorosis 160. 1
 nempe 63. 2 | 73.
 11, 16 | 93. 1, 10
 173. 2 | 190. 13
 222. 18 | 227. 15
 nemus 32. 5 | 115.
 9
 nemusque 151. 3

Neopto-

M I N D E X

Neoptolemi 84. 15	nihil 108. 11 179.	nocebit 29. 9	11. 4 12. 4 13.
Neoptolemo 83. 2	12 185. 7 188.	nocebo 219. 15	10 14. 15 20. 2
nepos 160. 10	18 191. 3 195.	nocens 31. 6 117.	21. 7 23. 3 24.
nepote 25. 1	16 207. 2	14	14. 15 25. 6 30.
nepotem 108. 13	nīl 1. 2 97. 18	nocent 11. 6 176.	7. 23 31. 2
nepotis 79. 6	121. 16 125. 14	8	nondum 42. 9 73.
Neptune 212. 17	149. 5 164. 8	nocentes 119. 7	6 162. 13 209.
213. 7	171. 13 179. 14	nocenti 68. 11	17 213. 3 241. 7
Neptunia 29. 3	Nilus 140. 9	nocet 219. 15	nōram 106. 4
Neptunius 37. 3	nimiam 139. 12	nocere 119. 2 127.	nōrat 144. 10
179. 7	nimirum 158. 6	14	nōrunt 57. 1 61.
Neptunus 131. 7	ninium 50. 3 57. 1	noceret 216. 4	16 200. 1
neque 9. 10 16. 15	172. 15 228. 15	noces 233. 12 241.	nos 6. 12 25. 3
44. 5 52. 3 66.	nimumque 102. 7	4	36. 9 70. 9 99.
75 69. 11 149.	nimum 3. 5 106.	nocet 27. 4 232.	7 105. 9 110.
7 158. 11 212.	15 110. 17 122.	12	14 119. 1. 4
7 213. 1 222. 9	17 126. 17 185.	nocitura 38. 5	nosces 165. 17
232. 11	9	nocte 59. 14 88. 6	nōsse 173. 18 211.
nequeas 215. 6	nimumque 5. 3	102. 6 130. 2, 3	17
nequitia 30. 13 179.	13. 5	152. 4 162. 11	noster 21. 12 147.
15	nisi 12. 9 13. 3	172. 12	14 183. 12 191.
Nereidas 45. 9	29. 7 37. 5 38.	noctem 2. 6 199. 1	19 207. 2, 8
Nereus 25. 2 86.	25 46. 16 50. 7	noctes 121. 17 188.	nōsti 18. 1
12	68. 2 87. 3 97.	7 209. 15	nostra 8. 8 11. 5
nervis 143. 9	17, 18	noctibus 22. 5 168.	16. 13 25. 4, 8
nescia 6. 14 106.	Nasiades 146. 8	13 194. 18	30. 14 34. 6 35.
19 114. 9	Nasiadesque 146. 8	noctis 130. 9 134.	8 58. 6 65. 1
nesciat 29. 3	nifu 38. 6	15 135. 2	nostra 219. 1 239.
nesciērim 59. 11	nitida 165. 5	nocturno 5. 4	18 241. 1
nesciēris 68. 3	nitidis 239. 4	nocuere 240. 2	nostrae 72. 1 104.
nesciet 65. 19	nitidus 152. 5	nocuit 58. 15 70.	7 115. 15 163.
nescio 25. 6 50. 8	nitur 59. 4	9 86. 9	16 195. 11 205.
72. 14 105. 14	nitor 197. 12	nodoso 101. 15	1 219. 2
115. 13 124. 2	niveo 194. 8 224.	nolim 223. 4	nostraque 118. 12
127. 15	8	nolle 179. 10 207.	239. 9
nescire 120. 11	nivibus 170. 13	10	nostram 29. 1 166.
nescires 142. 6	nivis 127. 4	nolles 149. 8	3
nescis 65. 8 93.	nivosa 113. 3	nollet 11. 9	nostras 17. 5 30.
11 163. 18	nixa 215. 18	nomen 22. 10 77.	11 112. 5 120.
nescisse 180. 15	nixus 160. 6	2, 9 84. 15 98.	1 106. 12 197.
Nesseo 96. 7	nobile 185. 15	2 102. 10 28.	13 225. 7 233. 2
Nesseus 95. 22 96. 5	nobilis 214. 7	2 144. 12	nostrī 3. 1 28. 9
Nestor 4. 11	nobilitas 40. 13 61.	nemina 38. 10 43.	43. 10 63. 11
Nestoris 6. 12	6	3, 7 61. 5 79. 4	99. 14 110. 15
neu 68. 12 146. 9	nobilitate 181. 2	100. 4 105. 5 127.	122. 2 174. 15
197. 7	nobilitatis 159. 16	6 142. 5	184. 14 204. 13
neve 7. 13 25. 7	nobis 14. 5 17. 14	nomine 2. 11 18.	nostris 10. 12 25.
101. 4 110. 16	23. 8 34. 15 37.	8 39. 4 50. 7.	19 42. 5 96. 11
160. 19 173. 10	7 46. 12 57. 9	11 70. 6 84. 15	106. 13 147. 9
nexa 44. 14	58. 2 69. 14 75.	94. 10 170. 7	169. 3 186. 10
nexis 213. 4	15 79. 1 83. 18	nominer 87. 11	242. 2
nī 84. 2 138. 8	84. 4	nominibu. que 14.	noſtro 12. 6 52.
172. 2 195. 10	noce 184. 12	2	2 72. 8 76. 5
niger 145. 10	noceamve 68. 11	nominis 26. 10 145.	79. 11 150. 1
nigra 114. 4	noceant 229. 22	6 176. 14	151. 14 258. 17
nigri 15. 8	nocebat 79. 9	non 2. 4, 8 7. 11	noſtros 44. 11 81. 7

VOCABULORUM.

148. 13 178. 1	novercâ 62. 3	122. 10 179. 4	107. 11
200. 1	novi 204. 1 241.	212. 18 136. 15	nuptaque 64. 4
nostrum 108. 9	144. 266. 7	num 105. 7 177.	154. 17
146. 7 179. 9	novies 106. 17	1, 2 190. 20 202.	nuptam 123. 15
222. 17 224. 15	novis 164. 10 167.	11	nuptarum 135. 10
237. 17 240. 10	10	numen 116. 2 118.	nupturaque 154.
nostrum 31. 9 100.	novissima 72. 1 96.	9 152. 6 157.	17
8	11	14	nupturæ 238. 12
nostrumque 26. 15	novissimus 129. 15	numetamus 11. 3	nurui 66. 13
nota 26. 1 75. 3	novit 198. 19	numerari 198. 21	nurum 22. 4 58.
85. 18 93. 4 158.	novitatis 189. 11	numeras 139. 10	14
18 170. 2 180.	novo 135. 10 136.	numeravimus 123.	nurus 25. 1 47. 2
6 228. 15	4 186. 6	9	60. 8 78. 2 135.
notâ 87. 4 193. 6	novos 83. 16	numeremur 36. 9	4 146. 8 167. 2,
232. 2	novus 188. 15 210.	numeres 11. 3 80.	12 190. 2
notæ 156. 5	13	4	nusquam 99. 17
notamque 207. 21	nox 14. 12 84. 7	numero 9. 2 61.	nutrice 207. 5
notanda 16. 12	86. 7 106. 1 114.	13	nutricis 199. 5
notandus 31. 10	18 130. 3 138.	numeroque 166. 15	nutrix 9. 8 106.
notare 161. 2	11, 12	181. 13	5, 6, 11 107. 2
notas 30. 2 201.	noxque 27. 4 66. 8	numeros 35. 12 78.	198. 11 228. 5
14	noxæ 71. 12	14	214. 12
notâsti 228. 13	nube 87. 16 112.	numerus 98. 18	nutum 170. 20
notat 6. 11 21. 2	10 229. 5	Numidesque 144.	Nympha 42. 10, 12
43. 6	nubebam 79. 9	17	84. 4 93. 1 164.
notavi 169. 13 182.	nubendi 223. 14	numina 12. 6 13.	2
13	nubente 224. 11	9 23. 19 26.	Nymphæ 3. 12 41.
notavit 218. 17	nubere 42. 12 87.	13 41. 7 42. 5	9 47. 3 153.
notus 38. 2	16	70. 3 133. 1 149.	9
noti 151. 13	nubiferis 24. 4	10 174. 13 223.	Nymphas 71. 1
notior 87. 17	nubite 109. 13	4 227. 5 229. 5	Nymphis 162. 3
notis 24. 4 30. 1	nuda 44. 2 68. 10	numine 33. 2 229.	229. 11
65. 14 113. 9	95. 14 165. 5	2	
182. 16 228. 18	nudâ 140. 2	numinibusque 164.	
240. 15	nudas 184. 16	4	
notitia 87. 3	nudis 165. 6	numinis 131. 10	
noto 71. 7 98. 10	nudo 128. 17	nunc 6. 16 9. 13	
135. 1 108. 6	nudus 195. 4	11. 6 12. 13, 15	
182. 8	nulla 21. 14 26.	16. 9 22. 10 26.	
notos 11. 8	17. 20 46. 16 47.	19 28. 5	
notus 20. 10 195.	9 71. 9 89. 6	nuncia 35. 9 95.	
10	99. 18 103. 14	3 157. 6 159. 2	
nova 31. 5 42. 1	nullâ 48. 9 71. 16	nuncius 120. 10	
65. 9 106. 20	195. 18 200. 17	160. 16	
112. 5	nullaque 154. 16	nunquam 17. 9 35.	
novâ 211. 14	186. 3 107. 13	16 41. 4 86. 3	
novam 175. 4	nullæ 151. 18	149. 9 203. 5	
novas 126. 10	nullam 18. 1	210. 6 217. 6	
novat 35. 14	nulli 79. 6 249.	218. 13 234. 3	
novata 3. 5	13	nunquid 177. 3 235.	
novem 149. 10	nullis 8. 7	2 239. 15	
noverat 165. 3	nullo 26. 6 106.	nuper 9. 4 54. 11	
noverca 38. 9 39.	2 166. 9	77. 1 171. 2	
6 62. 2 36. 6	nullum 68. 15 147.	nupta 24. 15 38.	
89. 8 122. 16	13 167. 13	1 49. 1 75. 1	
212. 4	nullos 97. 11, 12	78. 12 87. 13, 14	

obortis

I N D E X

abortis 84. 9 | 125.
 15 | 148. 15
 oborto 223. 9
 obrepens 208. 10
 obruat 190. 10
 obruet 69. 10
 obrutus 2. 3
 obscenam 49. 13
 obscura 212. 10
 obscuras 76. 6
 obsequium 54. 6
 obfervem 75. 5
 obfes 12. 6
 obfistere 124. 7
 obfita 232. 18
 obfkat 12. 3 | 67. 7
 154. 13 | 202. 14
 obftet 173. 10
 obftitit 136. 15 | 195.
 5
 obftupui 160. 15
 164. 9
 obveuior 216. 13
 obvia 83. 12
 obviaque 63. 1 | 215.
 8
 obumpret 180. 16
 occidere 103. 22
 occidit 69. 16 | 72.
 3
 occubuit 95. 1
 occulit 6. 5
 occulte 186. 15
 occultis 182. 16
 occurramque 19. 18
 occurrent 68. 17
 occurrerent 167. 1
 occurrit 130. 7
 occurrunt 100. 15
 ocellos 44. 11 | 106.
 7
 oculi 84. 9 | 97. 18
 113. 12
 oculique 210. 17
 oculis 17. 1 | 19. 4
 18 | 45. 7 | 66. 7
 94. 2 | 96. 11 | 98.
 23 | 103. 7
 oculo 183. 5
 oculos 9. 7 | 28. 2
 69. 1 | 93. 19 | 107.
 5 | 115. 1, 2 | 125.
 10
 odi 66. 11
 odia 67. 13
 odio 233. 12

odiofo 207. 7
 odiffe 41. 9
 odit 147. 5
 Oechaliam 85. 7 | 94.
 8
 Oenea 95. 14
 Oenides 25. 20 | 36.
 7
 Oenone 42. 3 | 43.
 6, 13 | 46. 16 | 49.
 9 | 50. 13
 Oenone 43. 16 | 189.
 4
 Oeta 95. 7
 offenderis 204. 13
 offenfam 240. 20
 offenso 129. 4
 offenfus 233. 4
 offerat 227. 16
 officii 234. 4 | 178.
 9
 officiis 70. 7 | 102.
 18
 officio 79. 4 | 186.
 6 | 225. 6
 officiofa 102. 8 | 196.
 12
 officium 54. 5 | 125.
 19 | 200. 15 | 242.
 18
 Ogygio 99. 4
 Oleniumque 203.
 10
 olet 147. 14
 olim 79. 15
 olivæ 107. 17
 olor 64. 6
 omen 84. 16 | 127.
 11 | 131. 13
 omina 223. 3
 ominaque 88. 6
 omine 68. 15 | 187.
 3 | 104. 13
 omne 38. 14 | 58.
 3 | 62. 4 | 97. 1
 99. 17 | 113. 4 | 116.
 6 | 150. 5
 omnem 208. 17
 omnes 8. 11 | 28. 5
 38. 3 | 80. 1 | 114.
 11 | 145. 5 | 161.
 3, 4 | 175. 8
 omni 152. 5
 omnique 145. 17
 omnia 4. 10 | 7. 4
 33. 4 | 66. 3 | 69.

13 | 82. 6, 7
 omnibus 9. 5 | 137.
 8 | 191. 5 | 197. 7
 omnis 129. 8 | 138.
 9 | 194. 2 | 206. 3
 onerare 150. 1
 oneri 187. 11
 onus 26. 10 | 61. 12
 87. 15 | 92. 12 | 106.
 10 | 215. 6
 onusque 33. 10 | 107.
 14
 opaca 151. 10
 opacæ 159. 11
 ope 33. 12 | 59. 16
 123. 6 | 231. 10
 232. 14 | 242. 3
 opera 26. 4 | 51.
 13 | 98. 4 | 107. 5
 111. 2
 operata 88. 1
 operi 80. 8
 operis 192. 8
 operofa 14. 15
 operofa 22. 14
 opes 8. 8 | 18. 5 | 24.
 2 | 25. 14 | 47.
 1 | 74. 2 | 78. 4
 opibus 190. 11
 opis 52. 1
 oporteat 159. 3
 oportet 8. 1
 oportuit 62. 17
 oppida 158. 16
 oppofita 54. 14
 oppofitas 178. 8
 oppofiti 264. 11
 oppofitus 128. 18
 oppofuit 42. 5
 oppugnant 36. 13
 optabo 204. 9
 optare 184. 15
 optarem 184. 9
 optas 183. 15
 optat 124. 3
 optata 232. 2
 optavi 158. 18
 optima 118. 2 | 222.
 16 | 231. 17
 opto 16. 11 | 157. 11
 166. 5
 opus 23. 3 | 104. 8
 136. 16 | 142. 6
 143. 10 | 145. 18
 155. 10
 ope 32. 10 | 34. 12

35. 6 | 37. 4 | 57. 11
 oraque 51. 8 | 106
 22 | 112. 8 | 222.
 6 | 288. 17
 orabat 82. 9
 orantis 171. 4
 oras 154. 3
 orat 115. 7
 orba 26. 1 | 63. 14
 83. 10 | 110. 10
 237. 20
 orbe 6. 7 | 10. 11
 11. 1 | 35. 4 | 51.
 14 | 63. 16 | 132.
 13 | 144. 12
 orbem 65. 11 | 86.
 11
 orbis 140. 14 | 177.
 11
 ordine 9. 6 | 79. 8
 97. 19 | 199. 3
 228. 11
 ore 4. 3 | 12. 14
 30. 4 | 35. 2 | 71. 7
 83. 12 | 103. 9
 105. 15 | 108. 10
 Orefæ 77. 9 | 8.
 15
 Orefte 78. 5
 Oreftes 84. 1
 Orefsi 81. 1
 origine 214. 7
 origo 33. 7
 oris 54. 11 | 95. 15
 184. 2 | 190. 17
 oriunda 74. 17
 Ormeni 89. 4
 ornavit 93. 1
 oro 41. 3 | 45. 9
 64. 3 | 103. 20
 orfus 115. 14
 orta 106. 17 | 155.
 13 | 158. 6
 ortu 164. 17
 ortus 168. 11 | 199.
 2 | 229. 14 | 235.
 5
 ofque 58. 4
 ofcula 17. 4 | 21.
 14 | 27. 16 | 39.
 10 | 45. 3 | 110. 7
 124. 9
 ofia 6. 5 | 25. 10
 26. 11, 12 | 37. 9
 44. 4 | 59. 8 | 74.
 14 | 85. 3 | 102. 17
 offibus

VOCABULORUM.

omibus 34. 10 | 118.
12
ostendi 164. 6
ostendit 151. 1 | 164.
5
ostendo 103. 19
ostro 122. 7
otia 211. 8
ovem 111. 8
ovis 53. 2 | 60. 6
160. 3 | 200. 14

P

PAbula 59. 2
pacata 99. 21
pacatum 86. 11
pace 204. 17 | 233.
9
paci 74. 8 | 217. 7
pacta 10. 13 | 53. 5
56. 1 | 83. 15 | 101. 6
177. 14 | 184. 15
240. 3
pactamque 218. 5
pacti 225. 15, 19
paene 9. 4 | 62. 1
127. 6 | 174. 7
176. 13, 15 | 182.
14 | 203. 1, 2 | 207.
8 | 236. 4
Pagasæus 176. 1
215. 5
Palæmona 201. 11
palestrâ 165. 5
palestræ 206. 11
palato 149. 13
palla 238. 18 | 239.
6
Pallade 160. 13
165. 22
Palladios 185. 13
pallens 130. 17
pallentia 108. 7
pallet 241. 16
pallia 228. 16 | 239.
8
pallida 2. 11 | 117. 5
231. 12
palma 194. 14
palmis 97. 15
paludibus 60. 9
panda 53. 10 | 163.
6
panes 41. 7

par 164. 17 | 221.
6 | 225. 20 | 226.
10
parabis 128. 5
parante 83. 16
parantur 49. 9 | 115.
11 | 238. 11
pararis 78. 13
paras 29. 5 | 67. 6
parat 9. 5
parata 14. 7 | 83. 2
parati 102. 7
paratibus 165. 9
paratis 131. 4
paratur 189. 9
paravit 128. 23
parca 167. 7 | 234.
18
parcâ 109. 13
parcas 41. 3
parcat 39. 14 | 200.
12
parcatur 69. 7
parcê 40. 14 | 44. 9
66. 13 | 74. 15
172. 9 | 195. 15
204. 15 | 214. 1
217. 5 | 214. 3, 5
239. 11
parcere 40. 14 | 128.
6
parceret 62. 6
parcis 217. 5
parcite 128. 15
parcius 78. 3
parens 26. 2 | 37. 12
57. 10 | 71. 13
123. 8 | 166. 9
191. 2, 8
parente 34. 4 | 73. 7
84. 3 | 94. 8 | 123. 8
239. 18
parentem 80. 3 | 85. 1
181. 5
parentes 194. 3 | 228.
7
parenti 63. 17 | 100. 3
134. 5
parentibus 232. 21
parentis 16. 1 | 38. 7
79. 18 | 136. 9
137. 3 | 139. 5
146. 15 | 190. 18
parentur 191. 15
pares 22. 16 | 133. 2
212. 2

Pari 126. 13 | 161. 11
102. 6
pari 87. 16 | 206. 5
Paridi 78. 12 | 128. 10
165. 17
Paridis 159. 13 | 226.
11
pariens 235. 18
Paris 43. 13, 16
127. 15 | 128. 10
176. 12 | 180. 1
183. 16
pariter 23. 13 | 31. 6
86. 13 | 123. 8
125. 21 | 164. 13
196. 9 | 205. 7
232. 22
pariterque 105. 7
paro 72. 12
Parrhasis 201. 4
pars 23. 12 | 80. 2
14. 1 | 96. 14 | 116.
13. 15 | 127. 12
135. 2 | 141. 3
175. 9 | 185. 1
209. 1
parsque 73. 4
parta 63. 15 | 191. 12
236. 11
partaque 27. 9
parte 14. 6 | 54. 8
71. 16 | 101. 16
145. 17 | 151. 15
182. 12
partem 220. 7
partes 79. 16 | 204.
9
Partheniis 89. 3
partibus 60. 3
partis 8. 12
partu 159. 5 | 227.
15
parturit 123. 18
partus 74. 6 | 89.
4, 10 | 122. 16
228. 2
partus 191. 8
parva 20. 8 | 75. 12
83. 9 | 89. 12
147. 8 | 188. 16
221. 18
parvas 199. 4
parui 206. 8
parum 22. 9 | 34.
1 | 89. 11 | 110. 3
138. 16 | 234. 12

233. 18 | 239. 20
parva 22. 8 | 133. 7
163. 9
parvum 108. 13
parvus 218. 13
Pasiphaë 33. 9
passa 28. 17 | 179.
12
passis 59. 7 | 188.
13
passio 221. 11
passos 222. 2
passura 100. 13
passus 100. 6 | 207.
13
pastor 46. 16
patens 58. 3
patent 19. 4 | 233. 9
patentia 72. 9
pater 7. 14 | 15. 4
28. 5 | 58. 4 | 60.
8 | 71. 13 | 79. 7
15 | 80. 6, 10 | 83.
4, 9 | 88. 10 | 96.
9
paterque 69. 2 | 74.
18
paterer 163. 12
paterere 195. 14
paterna 38. 2 | 99. 23
109. 6
paternis 129. 2
paterve 212. 3
patet 7. 5 | 18. 9
152. 13 | 179. 18
pati 75. 14 | 100.
14
patientur 193. 6
227. 7
patiar 196. 3 | 211.
11
patiare 25. 7, 9 | 42. 7
166. 3 | 171. 14
224. 4
patienter 206. 4 | 222.
12
patientius 211. 7
patior 13. 14 | 93.
20
patitur 30. 18 | 98.
13
patrem 61. 11 | 138. 5
173. 2
patri 104. 6
patria 26. 24 | 27. 12
37. 2 | 96. 10
X
patriâ

I N D E X

- patriâ 50. 7 | 56. 8
 60. 10 | 211. 5
 patriâque 26. 14
 102. 19 | 171. 9
 patriâ 16. 4 | 23.
 12 | 26. 4 | 48. 3
 96. 10 | 102. 16
 145. 8
 patriâque 145. 1
 patriam 131. 5 | 189.
 10 | 199. 13
 patriamque 49. 11
 72. 5
 patrias 10. 4
 patriique 24. 13
 patriis 79. 11 | 138.
 17 | 139. 6 | 196. 8
 patrios 3. 11 | 119.
 6
 patris 9. 13 | 16. 16
 77. 3 | 85. 3 | 107.
 16
 patrium 73. 15
 patrius 109. 1
 patruelia 137. 11
 patru 85. 3
 patruusque 140. 13
 patulo 160. 14
 pauca 21. 5, 6 | 179.
 13
 paucaque 208. 13
 paucis 109. 15 | 204.
 5
 paucos 231. 8
 paver 134. 15
 pavidas 24. 5
 pavid 228. 7
 pavidum 216. 14
 pavisse 52. 1
 pavit 90. 8
 pauloque 192. 9
 paulum 207. 9
 pauper 46. 15 | 117.
 14 | 167. 3
 pauperi 46. 16
 pax 86. 13
 peccabis 212. 7
 peccant 180. 9
 peccas 212. 6
 peccatum 224. 2
 peccatura 183. 7
 peccavi 239. 19
 peccem 180. 15
 peccemus 173. 7
 pecces 157. 13
 pecoris 200. 15
 pecorisque 8. 13
 pectar 126. 9
 pectendos 126. 1
 pectora 23. 19 | 30.
 16 | 46. 7 | 76. 7
 97. 15 | 103. 17
 107. 8
 pectoraque 80. 14
 pectore 28. 16 | 54.
 15 | 102. 2 | 117.
 10 | 120. 6 | 121.
 18
 pectoribus 109. 6
 pectoris 158. 7 | 159.
 14 | 196. 15
 pectus 3. 7 | 24. 6
 28. 18 | 31. 1 | 96.
 5 | 149. 14 | 150. 6
 184. 11
 pectusne 155. 7
 pecudum 88. 5
 pecus 203. 10
 pede 51. 2 | 86. 10
 109. 10 | 234. 7, 8
 235. 14
 pedem 154. 4 | 161.
 16
 pedes 25. 12 | 35. 4
 91. 10 | 97. 20
 114. 3 | 122. 4
 139. 10
 pedibus 92. 13 | 138.
 17
 pedum 160. 7
 Pegafides 144. 11
 Pegasis 42. 3
 pejus 31. 4. 1 | 66. 12
 97. 2 | 120. 18
 pejusque 63. 15
 pelagi 158. 7 | 214.
 5
 pelagique 69. 5
 pelago 17. 10 | 68. 5
 118. 8
 pelagoque 12. 1 | 30.
 1
 Pelasgi 135. 3
 Pelasgianas 86. 1
 Pelasgida 155. 17
 Pelasgo 191. 9
 Pelasgos 113. 5
 Pelasgum 116. 7
 Peleus 28. 6
 Peliae 60. 3 | 116. 7
 Pelias 27. 14 | 111. 8
 Pelides 8. 3
 pellere 10. 1 | 56.
 12
 pelleret 58. 15 | 93. 19
 122. 1
 pellice 45. 12 | 211.
 8
 pellicis 63. 7 | 94. 10
 140. 10
 pellimur 140. 14
 Pelopeia 83. 1
 Pelopeius 79. 1
 Pelopen 80. 3
 Pelopis 181. 4
 Pelopisque 80. 3
 peltata 236. 13
 Penates 24. 13
 Penates 69. 9
 Penatibus 92. 3
 pendentem 52. 3
 pendentia 45. 5
 151. 7
 pendet 4. 3 | 98. 6
 214. 8
 pendula 2. 7
 Penelope 1. 1 | 8. 2
 penitus 106. 13
 214. 16
 pennas 153. 13
 pennis 105. 21
 pensa 25. 5 | 91. 16
 101. 4
 pensare 20. 7
 Penthesilea 236. 14
 pependit 92. 12 | 196.
 4
 peperis 61. 11
 peperisse 191. 7
 peperit 37. 12
 pepegit 158. 27
 226. 1
 pepulit 121. 13
 per 5. 8 | 9. 4 | 13.
 1, 2, 5, 8 | 17. 4
 22. 2, 13 | 23. 19
 26. 11 | 32. 2, 6
 36. 1 | 39. 7 | 41. 3
 43. 4 | 44. 4 | 45.
 16 | 46. 13 | 58. 5
 59. 7
 perque 13. 3 | 26.
 13, 15, 16 | 74. 10
 76. 3 | 81. 4 | 97. 12
 133. 2, 3
 peracta 238. 8
 peractâ 235. 3
 peracto 112. 13
 peragit 146. 23
 147. 3
 perambulat 94. 13
 percussus 96. 5
 percutiente 36. 2
 perdam 68. 11, 13
 perdat 49. 12
 perde 107. 10
 perdendas 41. 6
 perdere 29. 3 | 65.
 3 | 115. 17 | 233.
 14
 perdiderim 65. 4
 perdita 69. 11
 perdo 58. 11
 perdomuisse 121. 12
 peream 188. 9
 pereant 188. 1
 pereas 67. 12
 peregit 37. 13
 peregrina 72. 11
 peregrinam 6. 8
 peregrinas 102. 15
 peregrini 118. 1
 peregrinis 82. 1
 peregrino 7. 9
 peregrinos 98. 1
 peremptos 55. 7
 perenne 81. 6
 perennis 138. 8
 pererras 140. 5
 pereundi 100. 15
 perfeci 208. 13
 perfer 110. 18
 perfida 224. 1
 perfide 16. 4 | 69. 11
 72. 8 | 99. 14
 perfidia 63. 4 | 68.
 8
 perfidus 33. 11
 perfracta 37. 9
 perfruar 10. 18
 perfruiturque 168.
 14
 perfruar 84. 67
 perfundere 110. 5
 perfusa 141. 15
 Pergama 4. 5 | 5. 13
 39. 4 | 73. 13 | 189.
 13 | 223. 15
 Pergis 19. 16
 periculo 176. 5
 pericula 2. 8 | 7. 6
 100. 7
 perière 141. 9
 periî 113. 9
 perist

VOCABULORUM.

perisset 209. 20 212. 16	petas 174. 16 242. 2	Phœbus 130. 1 144. 9	pignora 14. 5, 6, 14 123. 2 204. 4
perire 20. 4 35. 10 95. 4 233. 6	petat 28. 17 33. 6	Phœnix 27. 17	pignore 37. 15
perisset 112. 11	petatur 163. 18	Phryges 189. 8	pignoribus 62. 6
perit 222. 16	pete 28. 15 29. 4	Phrygia 94. 6	pignus 36. 8 95. 10
perjura 223. 15 226. 5	39. 3 153. 5	Phrygiâ 68. 18 163. 1	110. 3
perjuri 100. 10	petebas 196. 17	Phrygiæ 181. 7	pigrâ 238. 15
perjuria 68. 17 224. 15 227. 9	petebat 2. 2	Phrygiæ 78. 4 127. 10 167. 2	pineâ 113. 10
perlege 42. 1 99. 9	petemus 153. 9	Phrygii 49. 14	pineia 163. 1
157. 8	petenda 128. 12	Phrygiis 42. 3 190. 17	pingit 4. 5
perlegis 41. 12 42. 1	152. 12 241. 18	Phrygio 6. 3	pingues 92. 4
perlucidus 152. 5	petendus 237. 8	Phrygios 171. 8	pingui 208. 8
permaneam 42. 16	peterem 162. 16	Phryx 167. 15, 17	pinguis 6. 3
permanet 139. 1	peterent 114. 7	Phryxæ 60. 6	pinu 51. 3 56. 7
permisset 166. 2	peterere 220. 15	Phryxæam 111. 8	pinus 201. 10
permisit 79. 13	peteres 111. 2 237. 7	Phryxique 215. 3	pio 178. 14
225. 7	peti 169. 4 198. 16	Phthias 75. 17	Pirithoi 37. 4
permittit 79. 13	219. 19	Phthiis 24. 11	Pirithoûm 37. 6
permittitur 240. 9	petière 162. 7	Phylleides 126. 5	Pirithoûmque 37. 8
pernoctet 205. 11	petiit 111. 8 219. 3	Philli 17. 8 20. 5	Pisandrum 8. 9
perpetiar 222. 7	petis 65. 11 73. 15	Phillida 18. 1 20. 11	piscem 206. 13
perpetuò 182. 1	138. 3 184. 8	Phyllis 10. 9 14. 12	piscibus 200. 2
Perseo 145. 7	192. 13	18. 2	Pittheia 37. 1
persequiturque 87. 18	petit 115. 7 171. 10	Phyllis 10. 9 14. 12	Pittheidos 103. 3
Perseus 201. 5	petita 73. 18 88. 6	18. 2	pium 38. 13 125. 10
perfolvam 58. 9	158. 12 184. 4	pia 69. 6 71. 13	piumque 77. 4
perfolvenda 58. 8	petitum 179. 11	78. 5, 10 147. 6	placans 221. 18
perisset 158. 7 204. 18	petitur 131. 11	piâ 193. 14	placare 234. 1
persuadere 216. 9	peto 75. 12 123. 7 151. 3 195. 17	pice 137. 14 141. 11	placeat 229. 7
237. 9	petulantiùs 170. 9	piam 62. 13 134. 2, 12	placebam 145. 17
persuades 188. 11	Phædra 34. 14	piata 216. 6	placebant 27. 9
pertimui 46. 2 120. 5	Phædræ 37. 6	pice 193. 7	placebas 34. 9 162. 3
230. 11	Phaon 143. 5 148. 8	piccis 145. 9 160. 2	placebat 155. 3
pertinuisse 91. 1, 10	150. 7	pieta 163. 10 234. 8	161. 5
176. 6	phætra 239. 11	pieta 239. 11	placent 24. 13
pertulit 218. 8	phætræ 144. 7	pistos 113. 6 163. 8	placere 104. 6 139. 4 148. 10
pervenias 73. 16	phætræ 228. 12	pietate 83. 3 119. 7	placet 59. 1 199. 18
216. 11	Phasiacam 112. 2	pietatis 141. 17	201. 6 229. 7
pervenit 86. 1	Phasias 10. 5	pigeat 90. 12 94. 16	238. 4
pervia 217. 9	Phasida 176. 1 215. 19	pigeat 90. 12 94. 16	placidæ 60. 3
pervigil 115. 2	Phasidos 60. 19	pigeat 90. 12 94. 16	placidas 10. 6
117. 9	Pheræas 52. 1	pigeat 90. 12 94. 16	217. 9
pervigilem 54. 1	Pheræa 158. 4	pigeat 90. 12 94. 16	placidi 155. 18
pes 129. 4 198. 14	Phocas 101. 1	pigeat 90. 12 94. 16	placida 162. 12
peffima 43. 18	Phœbe 148. 7 151. 1	pigeat 90. 12 94. 16	194. 13
pestis 90. 1	229. 19	pigeat 90. 12 94. 16	placidum 210. 16
petam 190. 18 219. 16	Phœbeque 82. 8	pigeat 90. 12 94. 16	placitas 219. 17
petantur 156. 12	Phœbi 6. 16 101. 5	pigeat 90. 12 94. 16	placitis 183. 14
	106. 17	pigeat 90. 12 94. 16	placuere 112. 3
	Phœbo 153. 15	pigeat 90. 12 94. 16	placui 72. 13
		pigeat 90. 12 94. 16	placuiffe 88. 9
		pigeat 90. 12 94. 16	X 2 134.

I N D E X

134. 5 | 147. 15
 placuisset 83. 5
 placuit 34. 3 | 83. 5
 145. 7
 plaga 113. 4
 plangendo 103. 17
 plangit 175. 6
 plangi 108. 21 | 149. 15
 plangore 98. 17
 planguntur 212. 9
 planxi 46. 7 | 121. 1
 plebe 159. 15
 plectitur 109. 18
 plector 69. 14 | 233. 10
 plectra 27. 1 | 154. 16
 Pleïones 160. 10
 plena 2. 9 | 71. 4
 82. 7 | 115. 6
 plenâ 177. 14
 plenas 25. 4
 plenior 225. 6
 plenis 31. 7
 pleno 10. 11 | 159. 10
 Pliada 166. 7
 Plias 203. 10
 plorantes 239. 9
 ploret 46. 11
 plumâ 180. 14
 plumis 81. 10
 plura 124. 9, 10
 142. 1
 plures 214. 14, 15
 220. 1
 pluresque 213. 7
 plurima 41. 3
 plurimus 12. 14 | 146. 4
 plus 27. 17, 18 | 62. 3
 79. 8 | 86. 9 | 105. 11
 pocula 169. 10 | 170. 15
 poena 42. 8 | 70. 2
 103. 15
 poenâ 224. 16
 poenaeque 73. 8
 poene 12. 13 | 100. 16
 139. 3
 poenam 123. 17
 poenas 13. 10 | 68. 8
 71. 3 | 118. 10 | 230. 10

poene 138. 4 | 145. 4
 164. 10
 poeniteat 134. 13
 poenitet 14. 10 | 25. 11 | 73. 2
 poenituisse 179. 18
 poenituit 180. 1
 poëtâ 236. 6
 poëtæ 213. 7
 poëttria 154. 1
 pollice 91. 5 | 192. 18 | 207. 12 | 225. 3
 pollicita 158. 2 | 165. 20
 polliciti 61. 2 | 204. 4 | 227. 4 | 237. 18
 Polluci 82. 2
 pollutas 84. 14
 polo 201. 4
 Polybumque 8. 9
 Polydamanta 47. 14
 poma 168. 10 | 203. 3
 pomaria 31. 7
 pomi 230. 7
 pomo 238. 1 | 241. 12
 pompam 120. 16
 pompis 91. 11
 pomum 237. 1
 ponam 153. 15
 pondera 21. 5 | 106. 9
 pondere 22. 16 | 26. 6 | 49. 3 | 61. 2
 92. 2 | 142. 1
 151. 14 | 159. 8
 190. 14
 pondus 12. 12 | 49. 5
 68. 15 | 153. 12
 239. 8
 pone 73. 49 | 160. 16
 217. 11
 ponent 67. 15
 ponere 32. 8
 ponetur 230. 5
 ponimus 207. 21
 ponis 207. 18
 ponite 34. 6
 ponitis 206. 10
 ponitur 3. 11 | 119. 6
 ponti 113. 4 | 201. 9

ponto 49. 13 | 149. 13
 pontum 212. 11
 pontus 68. 6 | 125. 14
 ponuntur 214. 18
 poposci 51. 9
 popule 43. 11
 populeas 136. 6
 populi 104. 12 | 152. 14
 populo 89. 6 | 94. 7
 141. 3
 populos 55. 7 | 66. 2
 74. 1
 populum 69. 4 | 166. 16
 populus 43. 9 | 90. 4
 107. 20
 porrectus 81. 11
 porriget 194. 6
 porrigit 19. 10
 portante 158. 13
 portas 72. 12
 portent 19. 7
 portet 149. 18
 porticibus 235. 15
 portu 178. 6 | 191. 6
 193. 10 | 200. 8
 portuque 14. 7
 portubus 164. 1
 portus 10. 2 | 17. 2
 18. 4 | 62. 18 | 102. 19 | 140. 9 | 158. 8
 172. 3
 poscenti 21. 7 | 102. 10
 posco 158. 1 | 218. 5
 poscunt 75. 9
 posita 4. 4 | 169. 1
 positas 238. 13
 positiue 35. 1
 positis 26. 3 | 151. 17
 posito 269. 4 | 206. 14
 positos 36. 6 | 102. 16
 positum 107. 14
 114. 17
 posse 3. 3 | 65. 1
 75. 14 | 104. 6
 205. 6 | 115. 17
 127. 14 | 128. 14
 139. 4 | 148. 10
 157. 10

possem 54. 3 | 165. 2
 170. 9 | 221. 5
 posles 98. 19
 posseffa 184. 7
 posset 79. 8 | 127. 6
 137. 9
 possidet 40. 9 | 50. 4
 105. 4
 possum 180. 15 | 189. 3 | 201. 11 | 206. 2 | 220. 1 | 231. 16
 242. 3
 possint 47. 6 | 68. 3
 181. 16
 possis 29. 3 | 96. 12
 133. 4 | 140. 1
 154. 4 | 188. 11
 208. 14
 possine 220. 5
 possit 41. 4 | 72. 17
 132. 20 | 196. 21
 207. 4
 possum 99. 9 | 121. 19
 126. 11 | 199. 13
 possunt 132. 12
 post 15. 9 | 118. 7
 242. 15
 postque 208. 11
 posteritate 177. 12
 postmodo 225. 12
 228. 17
 postquam 99. 2 | 125. 13 | 149. 14 | 162. 9 | 163. 11 | 217. 21
 postulat 75. 10
 posui 154. 1 | 169. 10
 posuissim 152. 9
 potandas 167. 16
 potens 51. 13 | 127. 11
 161. 10
 potentem 123. 15
 potenti 88. 9
 potentia 181. 11
 potentis 47. 5 | 121. 16
 poteram 106. 3 | 125. 11 | 194. 3 | 237. 10
 poterant 102. 1 | 125. 10 | 183. 8
 poterat 50. 14
 poterat 128. 16 | 165. 16
 potens 140. 6 | 190. 3
 poterit

VOCABULORUM.

ppterit 39. 4 43. 13 145. 11 189. 17	102. 1 222. 11 præcordiaque 164. 9	præterito 44. 10 prætulit 56. 6 prævalidæ 91. 8 prævius 199. 2 precamur 208. 15 precantia 107. 19 præcarer 210. 6 præcari 40. 1 171. 13 prece 11. 14 25. 20 65. 1 preces 22. 14 58. 7 122. 11 precibus 25. 19 91. 11 135. 7 precibusque 8. 3 195. 17 precor 9. 6 10. 3 17. 13 24. 9 27. 15 40. 5 43. 11 52. 8 68. 13 74. 15 78. 3 110. 12 prematuro 126. 9 preme 25. 16 premedia 102. 6 promendo 86. 9 premeres 113. 16 premeret 17. 2 premit 95. 14 147. 12 premitis 113. 6 premitur 87. 14 premunt 135. 12 prêndere 203. 3 prênderet 22. 2 prênsuras 97. 10 pressa 17. 4 73. 10 103. 12 107. 8 200. 4 preisâ 27. 8 pressas 151. 13 prefferunt 69. 12 pressimus 99. 12 pressisque 32. 5 pressisse 87. 5 pressit 106. 22 133. 2 pretio 23. 5 63. 4 pretiosa 67. 13 102. 5 pretiosaque 190. 13 pretium 51. 9 69. 6 141. 17 Priami 4. 7 22. 4 47. 2 190. 1	Priamide 126. 13 Priamides 42. 11 156. 3 Priamo 159. 12 168. 7 Priamum 181. 8 Priamus 2. 1 47. 3 48. 1 190. 1 prima 30. 17 32. 3 33. 7 37. 11 45. 15 106. 5, 6 110. 4 primaque 69. 14 135. 2 primæ 141. 3 177. 1 primam 1. 8 primas 19. 10 171. 1 primis 83. 11 87. 7 primo 30. 4, 9 primo 56. 11 76. 7 primoque 85. 5 primordia 181. 7 primos 31. 1 primum 36. 9 97. 7 200. 9 228. 11 primus 129. 10 181. 10 184. 5 226. 1 prior 31. 9 46. 12 53. 9 79. 8 87. 1 115. 14 197. 3 priora 87. 4 211. 12 priorum 4. 13 privignæ 212. 13 privigno 38. 9 39. 6 prius 109. 22 151. 19 158. 18 175. 13 210. 8, 15 241. 17 pro 3. 12 11. 7 26. 6, 7, 14 27. 9 34. 14 45. 12 55. 5 58. 22 62. 1 proavi 40. 10 proavo 168. 9 proavos 181. 1 proavum 80. 3 proavus 181. 3 probabas 27. 11 probari 185. 5 probaris 229. 13 probasse 218. 18 probat 16. 11 60. 7 pro-
--	--	---	---

I N D E X

- probata 161. 15
 probitas 189. 18
 probis 189. 16
 procedit 93. 7
 procellis 67. 9
 procellosos 11. 8
 proceris 163. 3
 procerumque 60.
 i
 processu 234. 7
 proci 8. 6
 procis 72. 13 | 184. 4
 Procrustes 15. 5
 procubique 84. 8
 procubuisse 122. 14
 125. 16
 procul 19. 7 | 34. 15
 109. 9 | 131. 16
 153. 10 | 162. 14
 186. 17
 procurro 19. 19
 proclat 240. 15
 proderit 79. 14
 prodest 5. 9 | 68. 7
 202. 13 | 237. 11
 prodidit 62. 11 | 97.
 5
 prodigiumque 92.
 5
 produs 106. 21
 prodita 100. 4 | 102.
 12
 proditis 232. 16
 proditur 108. 2
 157. 4
 proditus 5. 2 | 117.
 17
 producetque 132.
 5
 produxi 111. 6
 profanas 72. 19
 profecturis 49. 10
 profectus 186. 17
 proficiant 220. 9
 proficenda 237. 7
 profudi 108. 11
 profuerint 224. 20
 profugum 154. 4
 profugusque 40. 7
 profundi 198. 3
 210. 1
 profundo 81. 4
 profundum 45. 13
 profusus 99. 11
 progenuere 67. 4
 progressa 32. 3
- prohibe 49. 12
 prohibent 131. 3
 prohibente 131. 15
 prohibentibus 8. 9
 prohibet 42. 1 | 180.
 10 | 198. 11
 projectae 110. 17
 projectam 19. 17
 projicit 239. 3
 prolemque 61. 13
 proles 154. 17
 promiserat 79. 7
 promiserit 157. 11
 165. 1
 promisit 173. 8 | 199.
 12 | 226. 3
 promissam 217. 12
 230. 14
 promissis 58. 8 | 238.
 8
 promissique 241.
 19
 promissis 190. 12
 promisso 235. 10
 promissum 10. 10
 220. 10
 promissus 12. 15
 promitte 48. 5
 promittere 240. 3
 228. 3 | 237. 17
 promittes 228. 3
 promittit 181. 15
 promptior 130. 29
 promptum 94. 4
 prona 199. 11
 pronuba 18. 13 | 56.
 3
 pronurus 189. 14
 prope 108. 1 | 196. 2
 209. 5 | 235. 3
 propellit 232. 20
 propere 43. 15
 properabam 234.
 15
 properas 232. 3
 properantibus 12.
 3
 properas 138. 8
 140. 7 | 192. 15
 210. 2
 properata 199. 3
 properataque 39.
 13
 properes 129. 16
 propior 22. 12 | 46. 3
 120. 8 | 126. 2
- propioraque 198. 5
 propiore 174. 20
 292. 17
 propius 202. 17
 propositi 236. 10
 propositumque 163.
 13
 proprio 232. 16
 propter 25. 17 | 232. 9
 237. 8
 propulsa 58. 1
 prosa 46. 1
 prora 194. 1
 proscindere 186. 1
 prosequar 110. 9
 161. 15 | 205. 15
 prosequitur 72. 2
 prosequor 45. 7
 114. 15
 profant 151. 3 | 240.
 2
 profit 67. 7
 profocer 25. 2
 prospectu 98. 8
 prospera 162. 1
 214. 12
 prospiciens 99. 5
 160. 6 | 207. 7
 prospicimus 208.
 15
 prospicio 19. 6
 proterva 51. 2 | 83.
 4
 protervè 105. 2
 protervis 182. 9
 protervus 179. 13
 Protefilæ 125. 4
 Protefilaüs 125. 8
 128. 20 | 132. 18
 protinus 10. 8 | 19.
 8 | 54. 15 | 68. 17
 97. 15 | 121. 1
 142. 4 | 153. 5
 160. 20
 proveniunt 143.
 10
 prout 241. 3
 proxima 182. 1
 185. 12
 prudens 51. 16 | 236.
 18
 prudensque 237.
 25
 pruina 97. 7
 publica 201. 2
 pudenda 48. 4
150. 3
 pudendus 44. 10
 pudentes 221. 3
 pudet 75. 1 | 150. 17
 147. 17 | 176. 6
 183. 2 | 209. 10
 233. 3 | 239. 5
 pudibunda 108. 11
 pudica 62. 10 | 180.
 9
 pudicis 8. 3 | 88. 1
 pudicitia 48. 10
 pudicitiae 172. 18
 pudicum 65. 3
 pudor 9. 1 | 30. 5
 40. 7 | 71. 3 | 93.
 9 | 106. 7 | 107. 2
 150. 5
 pudore 54. 13 | 71. 10
 147. 2 | 192. 11
 236. 7
 pudorem 20. 7 | 108.
 6
 pudori 87. 3
 pudoris 71. 4 | 178. 13
 181. 17 | 184. 14
 242. 14
 pudit 30. 6 | 89. 13
 149. 16
 puella 10. 7 | 23. 4
 28. 8 | 77. 8 | 78.
 10 | 83. 12 | 102.
 12 | 116. 16 | 149. 2
 167. 14 | 183. 10
 192. 10 | 193. 2
 202. 8.
 puellæ 4. 2 | 23. 1
 52. 5 | 90. 5 | 116.
 53 | 137. 15 | 143.
 12 | 146. 5 | 162.
 5 | 217. 5 | 233.
 15
 puellam 14. 15 | 27. 5
 139. 3
 puellares 97. 20
 puellas 37. 11 | 41. 9
 91. 1 | 219. 17
 puellis 1. 3 | 130. 3
 180. 7 | 206. 7
 212. 15
 puer 9. 3 | 69. 9 | 87. 8
 88. 10 | 96. 11
 109. 15 | 148. 12
 162. 2
 puerilibus 52. 7
 pueris 120. 13

puero

VOCABULORUM.

puero 69. 7 | 100. 2
 pugna 27. 4 | 128. 13
 pugnabit 132. 8
 pugnae 94. 1
 pugnant 215. 3
 pugnare 27. 3 | 40. 3
 128. 5
 pugnares 7. 2
 pugnas 22. 9
 pugnat 128. 19
 212. 8 | 226. 15
 pugnatus 188. 15
 pugnet 84. 8 | 128. 9
 pulcherrima 24. 17
 83. 19 | 106. 17
 pulcherrime 38. 5
 pulchrae 161. 13
 pulchrior 161. 14
 pulsa 190. 20
 pulsa 94. 9
 pulsar 103. 8 | 233. 2
 pulsata 15. 8
 pulso 207. 20
 pulsu 160. 7
 pulsum 92. 14
 pulvere 32. 9
 pulvino 216. 20
 pulvis 35. 2
 punica 73. 10
 puppe 103. 5 | 155. 15
 15 | 158. 4 | 176. 1
 1 | 215. 6 | 134. 16
 puppes 13. 11 | 24. 12
 216. 5
 puppibus 216. 2, 8
 puppique 155. 11
 puppim 6. 8 | 49. 13
 112. 15
 puppis 1. 12 | 99. 18
 112. 5 | 129. 13
 163. 8 | 205. 2
 puris 170. 13 | 197. 5
 purpura 46. 1 | 120. 13
 purpureis 235. 4
 purpureo 40. 12
 47. 8
 purpureos 114. 12
 137. 1
 puta 25. 12 | 128. 4

187. 8
 putabam 120. 5
 putabas 237. 7
 putant 27. 1 | 152. 6
 putare 132. 12
 putarem 98. 11
 putares 108. 15
 putaret 174. 1
 putas 172. 16 | 192. 2
 231. 1
 putat 16. 12 | 90. 6
 195. 2 | 232. 17
 233. 8
 putavi 11. 7 | 14. 13
 11. 1
 putem 185. 4
 putes 69. 4 | 94. 8
 135. 17 | 176. 17
 180. 12 | 204. 3
 208. 5, 8 | 216. 6
 putetur 109. 7
 putō 18. 1 | 127. 14
 168. 3 | 181. 1
 2 | 200. 10 | 210. 3
 3 | 224. 14 | 230. 13
 Pygmalionis 74. 2
 Pylo 6. 13
 Pylon 6. 12 | 9. 5
 Pyrrhae 153. 1, 3
 Pyrrhe 77. 8
 Pyrrhiades 143. 11
 Pyrrho 79. 20
 Phyrrius 28. 6 | 77. 3
 79. 16 | 84. 3

Q

QUA 13. 12
 19. 10 | 29. 7
 7 | 43. 10 | 44. 1
 70. 9 | 75. 11
 81. 11 | 87. 16
 104. 1 | 141. 11
 151. 15 | 167. 6
 192. 10 | 199. 9
 242. 3
 quā 23. 7 | 18. 13
 30. 5 | 43. 2 | 63. 4
 93. 5 | 100. 11
 103. 7
 quā 18. 9 | 45. 8
 51. 4 | 89. 12 | 99. 9
 126. 11
 quaque 14. 4 | 19. 4

20. 5 | 59. 16 | 175. 5
 5 | 182. 12
 quaque 108. 16
 201. 10
 quaque 84. 10
 quae 6. 6 | 7. 9, 11
 10. 7 | 11. 3, 5
 13. 7 | 14. 11 | 18. 2
 2, 3, 7 | 23. 6, 14
 24. 2, 16 | 25. 6
 26. 15 | 30. 6
 quaque 32. 12 | 46. 12
 65. 8 | 69. 4
 92. 9 | 119. 3 | 121. 13
 134. 8
 quaecunque 7. 6 | 14. 14
 22. 7 | 51. 3
 100. 14
 quaequam 26. 9
 quaelibet 36. 6 | 62. 16
 80. 2
 quæras 30. 14 | 37. 13
 60. 15 | 166. 7
 quærat 27. 3 | 60. 10
 63. 16
 quærebant 21. 12
 quærenda 65. 11
 quærens 164. 16
 quærenti 2. 6 | 128. 11
 quære 4. 10 | 189. 6
 quæreret 170. 4
 quærimus 55. 10
 61. 15 | 122. 4
 123. 9 | 208. 3
 quærit 74. 5 | 147. 4
 quæritur 59. 11
 168. 10 | 242. 4
 quæro 207. 16
 quæsierunt 51. 2
 quæsit 65. 12 | 87. 3
 quæso 173. 6 | 204. 16
 224. 15
 quæstaque 66. 12
 237. 18
 quævis 174. 13
 quale 67. 5
 qualem 167. 12
 241. 11
 qualemque 105. 13
 quales 221. 4
 qualia 169. 4
 quilibet 14. 6

quales 5. 11 | 9. 4
 236. 13
 qualisque 229. 9
 qualiter 94. 6
 quam 21. 1 | 24. 11
 28. 10 | 45. 4 | 100. 12
 123. 12 | 128. 10
 143. 12, 17
 quam 7. 10 | 27. 7
 17. 18 | 49. 5 | 53. 9
 63. 17 | 68. 13 | 76. 5
 86. 9 | 87. 7, 13
 93. 6
 quæquam 6. 10 | 65. 16
 99. 6 | 161. 2
 231. 11 | 232. 8
 4
 quamlibet 22. 53. 7 | 110. 14
 221. 15
 quamprimum 187. 2
 quamvis 21. 8 | 24. 1
 41. 9 | 50. 5 | 66. 11
 67. 11 | 92. 6 | 130. 17
 quando 2. 8 | 66. 1
 130. 13, 15 | 180. 2
 quanquam 150. 9
 209. 8
 quanta 54. 4 | 73. 14
 114. 18
 quanto 212. 9
 quantō 93. 5 | 154. 9
 194. 11
 quantum 43. 7 | 49. 14
 53. 3
 quantum 132. 13
 164. 11 | 240. 9
 quantumque 222. 11
 quantus 23. 15252. 6
 quare 27. 3 | 143. 1
 183. 8 | 238. 11
 241. 5
 quartus 174. 22
 quantum 89. 6 | 130. 4
 213. 6
 quas 6. 15 | 33. 1
 47. 6 | 71. 4 | 79. 15
 103. 20 | 106. 11
 109. 11
 quascunque 21. 3
 quædam 186. 12
 quæque 10. 13 | 132. 8
 quaffus

I N D E X

- quassus 108. 8
 quasvis 167. 4
 quater 11. 7 | 71. 7
 quatic 85. 2 | 136. 6
 195. 18
 quatitur 108. 6
 queam 119. 14
 queam 38. 8 | 72. 14
 74. 7 | 79. 13 | 86. 3
 87. 9 | 103. 8 | 105. 14
 quemque 34. 13
 194. 4
 quemquam 220. 12.
 querar 21. 6 | 81. 10
 83. 8 | 140. 12
 205. 6
 queraris 219. 14
 228. 18
 querebat 200. 5
 querela 7. 3 | 11. 4 | 130. 8 | 178. 12
 querelis 147. 9
 querentes 72. 13
 querere 45. 1
 querereris 210. 3
 219. 4
 queri 17. 6 | 21. 5
 139. 7 | 197. 16
 204. 15 | 234. 14
 querimur 199. 4
 queritur 138. 16
 242. 6
 queriturque 88. 9
 queror 10. 10 | 12. 8
 42. 4 | 54. 5 | 66. 12
 85. 8 | 132. 20
 138. 1
 querulis 46. 9
 queruntur 97. 8
 151. 18
 queſta 189. 2
 qui 9. 10 | 10. 3 | 12. 16
 13. 4 | 16. 10
 17. 9, 14 | 22. 2
 25. 13 | 26. 14
 28. 16, 17 | 39. 14
 40. 9, 12
 qui 190. 3
 quique 12. 14 | 92. 11
 117. 12 | 127. 10
 141. 4 | 146. 3
 213. 13
 quia 11. 9 | 14. 13
 20. 5 | 21. 5 | 38. 9
 63. 6 | 65. 1 | 68. 9
 87. 11
 quibus 176. 16 | 186. 7 | 202. 7 | 220. 17
 223. 8 | 229. 21
 235. 9
 quicquamne 81. 1
 quicquid 12. 3 | 35. 8
 42. 7 | 69. 3
 quicunque 190. 5
 quid 5. 9 | 7. 4
 8. 9 | 12. 9 | 17. 13
 22. 8 | 25. 11, 14
 27. 9 | 35. 11
 40. 4, 6 | 46. 5
 48. 1
 quidem 38. 1 | 63. 5
 66. 9 | 103. 15
 157. 1 | 158. 1
 164. 5, 15
 quidve 224. 20
 236. 12
 quidquid 30. 7 | 120. 11 | 164. 5 | 195. 3 | 217. 3 | 235. 20
 quidlibet 75. 2
 quies 136. 18
 quiescat 123. 6
 quin 24. 3 | 70. 3
 121. 5 | 137. 7
 151. 17 | 162. 16
 170. 9
 quinque 22. 17
 quintus 80. 4 | 181. 10
 quis 2. 12 | 19. 6
 24. 8 | 27. 3 | 42. 5
 43. 1 | 48. 2 | 50. 8
 65. 13 | 78. 7 | 100. 10
 quisque 13. 9 | 131. 8
 215. 2
 quisquis 3. 6 | 6. 8
 16. 12 | 129. 1
 229. 7
 quo 6. 7 | 13. 13
 14. 5 | 23. 8 | 25. 6
 31. 9 | 34. 7 | 40. 9
 63. 3 | 66. 10
 97. 5, 6 | 107. 12
 109. 16
 quod 19. 11 | 30. 15
 67. 6, 7 | 73. 15
 95. 5 | 98. 15
 99. 15 | 120. 8
 123. 19 | 126. 4
 129. 16
 quocunque 133. 5
 quod 5. 10 | 12. 11.
 13. 1, 2 | 14. 7
 16. 3, 8 | 21. 7
 24. 5 | 29. 2, 10
 31. 11 | 35. 13
 40. 9, 10, 11
 quod 58. 11 | 63. 9
 83. 12 | 85. 4
 116. 7 | 122. 11
 139. 3 | 141. 7
 157. 9 | 180. 11
 181. 1
 quodque 17. 6 | 23. 1 | 101. 6 | 136. 2 | 198. 20 | 219. 14
 quodcunque 29. 9
 38. 13
 quodlibet 117. 18
 quolibet 214. 6
 quondam 49. 7 | 83. 5
 141. 9 | 165. 19
 195. 11 | 223. 7
 229. 4, 11
 quoniam 19. 16 | 103. 13 | 112. 5 | 152. 11
 217. 9 | 126. 15
 229. 7
 quoque 6. 14 | 11. 5
 21. 8 | 25. 8 | 26. 19
 28. 5 | 29. 10 | 32. 1
 34. 3 | 36. 9 | 41. 11
 48. 9
 quorum 14. 1 | 141. 2
 116. 1
 quos 8. 5, 11 | 22. 12
 29. 3 | 38. 2 | 60. 1
 93. 6 | 122. 1
 123. 17
 quoscunque 74. 11
 quosque 63. 8
 quot 141. 5
 quota 116. 13
 quotacunque 127. 12
 quoties 45. 1, 3 | 91. 7 | 98. 3 | 122. 18
 128. 5 | 167. 3
 170. 3, 5
 quotiesque 127. 3
 quum 128. 19

R.

- R** Adiabab 197.
 11
 radiantibus 84. 5
 radiis 40. 11 | 115. 10
 197. 9
 radixque 51. 13
 rami 151. 17
 ramis 31. 7
 ramisque 107. 17
 ramos 152. 7
 rapax 119. 1
 rapere 127. 7
 raperes 117. 16 | 148. 5
 raperet 78. 2
 rapi 21. 16 | 50. 12 | 165. 16 | 179. 8
 rapiat 78. 7 | 128. 10
 rapidarum 110. 1
 rapidis 87. 12 | 101. 10 | 195. 7
 rapido 51. 2 | 68. 15
 73. 12
 rapina 81. 8 | 148. 6
 165. 4
 rapinae 210. 13
 rapit 155. 6
 rapta 21. 1 | 50. 21
 54. 2 | 82. 4 | 97. 16
 121. 4 | 145. 10
 175. 11
 rapta 78. 8 | 126. 17
 raptam 48. 3 | 84. 3
 raptamque 138. 7
 raptim 199. 3
 rapturo 195. 13
 raptus 125. 3
 rapuere 34. 5 | 50. 1
 219. 17
 rapuit 165. 7 | 174. 21 | 176. 3
 rara 180. 9 | 183. 9
 240. 13
 rari 98. 5
 raris 180. 10
 rasilibus 91. 4
 rata 157. 11 | 162. 1 | 230. 8
 ratem 99. 21
 ratem

VOCABULORUM.

ratem 75. 6 97. 4	reddebant 98. 2	refeci 13. 11	6 85. 2 105. 2
98. 18 103. 21	reddenda 47. 13 65. 13	refecit 125. 18	regnant 8. 7
ratemque 99. 19	reddere 106. 3 159. 10	refer 110. 13 123. 4 181. 8 229. 4	regnat 30. 8
rates 11. 2 44. 8	reddi 207. 4	referam 8. 11 81. 9 83. 4 119. 7	regnata 100. 3
47. 10 78. 13	reddidit 165. 7 179. 17 201. 10	140. 11 297. 1	regni 127. 12 158. 16
129. 13 131. 12	reddita 50. 9 82. 3	207. 17	regno 121. 9
163. 16 193. 8	redditur 193. 10	referas 79. 18 103. 16 132. 6 228. 11	regnoque 140. 13
ratis 46. 3 234. 8	redeamus 215. 9	referat 132. 14	regnum 104. 16 117. 17 184. 17 185. 15
ratus 51. 11	redeas 10. 8 17. 11	referens 170. 6	regum 235. 15
raucis 98. 6 194. 16	redeat 155. 5	refererat 234. 11	relicioque 240. 18
re 223. 3 186. 17	redemit 180. 17	referes 130. 17 163. 17	relabere 103. 21. 148. 13
rea 134. 4 141. 8	redeo 199. 10, 12	7 241. 12	relata 159. 6 236. 16
ream 134. 5	236. 1	refero 95. 3 129. 7 241. 12	relicta 2. 5 16. 2
rear 181. 11 221. 4	redii 179. 12	referoque 97. 11	24. 12 37. 10
rebus 8. 12 37. 8	redii 55. 3 125. 21 215. 18	referre 11. 8 105. 6 130. 20 132. 20 133. 4 154. 4 160. 11 209. 10	43. 13 63. 16
157. 5 273. 9	redimere 90. 3	referunt 33. 9	89. 6 100. 14
185. 10 206. 2	redimita 61. 7	reflexi 170. 3	relictam 103. 1 187. 15
recens 89. 7 188. 16	redire 128. 14	reformida 110. 16	relicti 121. 7
recense 93. 3	redirem 22. 13	refovisti 107. 8	relictus 59. 13
recenses 192. 3	redires 53. 5	refraenat 56. 5	religer 101. 3
recentia 132. 7	redirer 191. 1	refugi 203. 4	relinquar 25. 9
recepti 12. 11 57. 3 70. 3 176. 13	redis 12. 6 155. 11	refugit 136. 16	relinquas 73. 3
recepta 25. 15 54. 8 101. 18 115. 4 157. 9 162. 3	redisti 45. 11 61. 3	regales 126. 6	relinquat 63. 15
213. 5	redit 226. 16	regalia 40. 5	relinquere 65. 5
recepte 214. 16	reditque 150. 2	regat 16. 10	relinques 24. 7 189. 11
recessisset 165. 9	redite 131. 8	regebat 80. 1	relinquis 216. 1
recidit 136. 12	reditu 12. 8	regerent 100. 6	relinquit 40. 7 125. 5 136. 13
recincta 18. 12	reditum 215. 5	reges 238. 3	relinquo 72. 5 84. 13 232. 3
recipi 157. 10	rediture 45. 11	regi 18. 18 21. 7	relinquunt 121. 15
reclusus 78. 7	redituros 187. 2	regia 4. 7 15. 8	relique 117. 17 118. 3 123. 3
recolo 49. 7	reditus 101. 17	16. 15 40. 16	relucet 130. 11
recordor 100. 13	133. 1	47. 1 56. 10	reluctantem 59. 3
recrevit 11. 1	reditusque 24. 13	108. 4	remige 29. 5
recta 43. 8	reduce 84. 3	regibus 187. 10	remigiumque 13. 13
recti 226. 13	reducem 130. 23	regina 111. 1 175. 3	reminiscor 164. 11
recumbis 140. 2	reduci 53. 1 83. 17 127. 2 132. 9	regionibus 150. 9	remis 24. 11 45. 6 124. 7 205. 9 216. 6 234. 17
recumbo 169. 17	reducis 61. 4	regno 8. 17 9. 11	remisit 33. 3 207. 9
recurrit 43. 14	reducunt 12. 5 150. 7	37. 1 38. 2, 12	remissâ 74. 1
recurrite 43. 15	redundabat 52. 3	35. 5 65. 8 70. 6	remissis 216. 19
recurfus 57. 7			remittes 41. 19
recurvas 35. 3			remittite 145. 7
recurvo 100. 5			Y
recusare 160. 19			
recuses 27. 3			
recuset 47. 3			
reddamus 33. 5			
reddat 22. 9			
reddat 6. 10			
redde 99. 12 123. 3, 12 227. 20			

I N D E X

- remo 16. 13 | 147.
3
remoque 129. 17
remorante 159. 7
remorum 122. 22
remota 239. 2
remoto 224. 23
remotus 202. 15
removete 127. 1
remus 175. 2
renuente 183. 5
renui 77. 5
reor. 186. 10, 11
200. 2
reparabilis 48. 9
reparat. 15. 14
repellas 24. 1
rependis 91. 16
rependo 145. 4
repercussae 197. 11
reperta 223. 6 | 242.
9
reperor 52. 1
repetam 28. 13 | 72.
3
repetas 218. 7
repetenda 73. 13
78. 15
repetens 228. 1
repetere 177. 7
repetisse 22. 9
repetita 45. 3 | 175.
13 | 232. 5
repetitor 78. 9
repeto 99. 7 | 172. 7
192. 13
repetoque 109. 7
repetor 22. 6
replebam 98. 17
repositas 74. 11
repositur 47. 11
reprehendere 220.
11
reprehenfor 190. 9
reprehendo 107. 3
repugnat 224. 9
repuleris 227. 1
repulsa 226. 11 | 257.
4
reque 35. 13
requiem 75. 9
requievimus 42.
13
requiras 143. 1
requirebas 83. 20
requirens 224. 19
requirere 57. 3
requirer 228. 1
requiro 220. 15
rerum 16. 1 | 38.
5 | 93. 5, 7 | 186.
7
rerumque 84. 11
res 2. 9 | 26. 1 | 54.
5 | 61. 10 | 123.
3 | 175. 14 | 202.
18 | 215. 13
resque 187. 3
rescribas 1. 2
rescribendi 178. 2
rescribere 231. 11
rescandaque 6. 2
resedit 188. 16
referenda 39. 7
reservor 141. 7
residens 155. 15
resistit 45. 14
resistunt 130. 19
resolvit 132. 9
resorbet 119. 3
respergi 72. 18
respice 10. 5 | 28. 7
89. 11 | 122. 15
226. 8
respiciens 109. 8
respicietque 132. 8
respondent 145. 15
restabat 101. 9
restant 5. 13 | 220.
3
restas 141. 3
restat 65. 15 | 198.
6 | 242. 20
restiterem 228. 14
restitit 106. 15
resupinus 170. 19
resurgunt 238. 15
retenta 92. 16 | 108.
12
retempto 97. 1
retia 32. 5 | 43. 3
241. 2
reticenda 209. 9
reticetur 225. 15
retinacula 68. 5
retinebat 198. 13
retinens 206. 11
retinente 124. 5
retinentibus 19. 9
retorquet 89. 10
retro 43. 15
retulerat 4. 11
retulit 5. 1 | 161.
16 | 186. 12
revalescere 242. 3
revelat 108. 3
revellit 60. 6
reverentia 52. 11
215. 13
reverere 38. 7
reverfari 129. 6
revertendi 7. 13
revertere 98. 15
reverteris 119. 5
reverti 22. 1 | 131.
5 | 132. 15
revixi 107. 13
revocantis 131. 13
revocare 129. 1
revocas 169. 18
revocavit 235. 5
revoca 131. 13
reus 174. 18 | 222.
15
Rhesumque 5. 1
Rhodope 18. 9
Rhodopeia 10. 9
ride 217. 3
rideat 122. 6, 7
rigent 19. 14
rigente 46. 8
riget 49. 6 | 155. 8
rigida 26. 4
rigido 34. 14 | 54.
5
rigidumque 34. 13
rigor 35. 1
ripa 43. 9 | 139. 5
ripae 42. 15
ripis 94. 17
riferunt 45. 2
rilit 161. 11
rifum 169. 14 | 187.
5
rite 71. 4
robora 67. 4 | 68.
2 | 163. 5 | 177.
5
robusto 91. 5
roga 47. 14
rogabas 241. 23
rogabar 108. 16
rogabis 227. 15
rogabo 27. 15
roganda 63. 2
rogando 163. 13
rogantia 219. 13
rogantibus 231. 15
rogas 18. 2
rogat 115. 2
rogatur 233. 17
rogatus 6. 9
rogem 207. 15
rogi 165. 18
rogis 59. 8 | 76. 11
141. 14
rogo 29. 2 | 110.
17
rogos 56. 2 | 149.
18
rogus 109. 12
rorantur 148. 15
roratis 212. 12
rore 147. 14
rosam 31. 8
rota 200. 4
rotis 82. 1
rubebas 223. 1
rubor 34. 12 | 224.
8 | 239. 6
rubore 141. 13
ruboris 222. 10
rude 31. 1
rudes 7. 11 | 72.
12
rudimentum 48. 3
radis 106. 10 | 186.
3
rugoso 43. 12
ruina 113. 8
ruinofas 6. 5
ruis 163. 17
ruitis 131. 8, 9
rumor 164. 15
rumpam 34. 15
rumpere 194. 8
rumpor 80. 13 | 169.
7
rupe 43. 2 | 194.
19
rupi 51. 7
rupique 21. 15 | 46.
7
rupibus 67. 3
rupta 167. 14
ruptis 54. 15
rure 167. 14
rursus 224. 23 | 241.
21
rus 306. 9
rustica 7. 10 | 36.
10 | 38. 12 | 172.
15 | 178. 12, 13
rusticitas 188. 12
rustici-

VOCABULORUM.

rusticitate 221. 3
rusticus 169. 6
rutilo 24. 10
ruunt 8. 6 | 120. 7

S

S Acer 18. 10 | 152. 6
sacerrima 96. 3
sacra 13. 8 | 69. 12
72. 10, 19 | 107. 19 | 108. 3 | 116. 3
sacram 46. 9 | 57. 13
sacrata 74. 4
sacratus 71. 5
sacris 107. 20 | 116. 11 | 134. 8
sacros 53. 10
sæpe 11. 7, 13 | 12. 1 | 15. 2 | 20. 3
22. 1 | 32. 9 | 36. 5 | 42. 13, 15
sæpius 26. 8
sæva 62. 2 | 222. 1 | 223. 6 | 226. 19 | 233. 17 | 240. 6
sævaque 128. 18
sævæ 67. 4 | 231. 2 | 238. 9
sævæ 32. 2 | 100. 20
sævæque 134. 13
sævi 76. 8 | 114. 1
sæviet 122. 16.
sævior 42. 2
sævīs 104. 11 | 124. 8 | 125. 9.
sævīt 39. 14
sævītīæ 69. 5 | 207. 9
sævum 210. 9
sævus 137. 3
sagittā 176. 18
sagittā 172. 5, 7
sagittæ 229. 23
sagittas 74. 9
salebrosa 36. 11
salientem 225. 3
saltem 44. 9 | 98. 19 | 156. 1
salutibus 41. 5

salvus 43. 1 | 50. 4
salva 165. 16 | 223. 16
salvam 223. 16
salubres 35. 1
salubrior 154. 7
salvis 3. 12
salvos 58. 8 | 204. 7
salus 230. 1
salutatis 235. 10
salute 53. 8 | 227. 3
salutem 29. 7 | 124. 3 | 156. 3 | 193. 1 | 206. 1
salutiferam 239. 12
salutis 103. 15 | 115. 15 | 232. 9
salvus 227. 2
Samique 8. 5
sanciat 63. 2
sancta 229. 1
sane 178. 13
sanguine 3. 4 | 6. 3
8. 12 | 23. 7 | 76. 4 | 134. 15 | 167. 15 | 230. 4
sanguinea 127. 16
sanguineam 175. 6
sanguineumque 105. 6
sanguinis 22. 12
24. 6 | 46. 14
138. 16
sanguinolenta 23. 16
56. 6 | 69. 2
137. 10
sanguis 28. 16 | 95. 2 | 96. 6 | 128. 16 | 136. 3
saperem 192. 9
saperez 155. 10
sapiant 183. 16
sapias 48. 5 | 226. 18
sapiens 36. 4
sapienter 12. 9 | 233. 13
sapit 192. 10
Sappho 152. 3 | 154. 1 | 155. 17
Sapphus 146. 5
sarcina 24. 14 | 71. 13 | 83. 14 | 89. 12

sarcinaque 31. 2
sat 115. 17
satelles 109. 1
satiaverit 222. 11
satis 13. 10 | 14. 6
18. 8 | 46. 5 | 69. 8 | 93. 14 | 106. 8 | 139. 3 | 150. 10
saturatas 126. 7
Saturno 38. 12
Satyri 41. 7 | 51. 1
saucia 114. 17 | 138. 4
saucius 52. 2
saxa 26. 12 | 46. 10 | 59. 6 | 98. 2
103. 4 | 153. 9
160. 3
saxi 102. 22
saxis 154. 10
saxo 99. 5 | 153. 6
223. 9
scabro 151. 7
scelerata 62. 13
scelerate 11. 13 | 12. 11 | 63. 3 | 73. 3
98. 15
sceleri 72. 16
sceleris 72. 4 | 95. 8 | 134. 13
scelus 12. 11, 12
24. 5 | 62. 4 | 120. 5 | 134. 4
sceptra 47. 6 | 74. 4 | 166. 9
sceptro 65. 10
sceptroque 141. 1
Schœneida 171. 7
sciēro 212. 5
scilicet 24. 1 | 30. 17 | 45. 10 | 59. 15 | 91. 13 | 98. 22 | 104. 11 | 126. 7 | 139. 1 | 178. 5 | 204. 13 | 237. 2
scimus 109. 5 | 192. 14 | 223. 5
scindas 222. 5
scindi 25. 7
scire 6. 6 | 109. 4
113. 7
scirem 7. 2 | 120. 12
scire 161. 6 | 171. 12

12 | 230. 14
scissa 82. 10
scissā 107. 7
scissis 149. 16
scit 100. 20 | 228. 3, 4
scopulis 154. 7
scopulo 103. 8
scopulos 19. 3
scopulus 98. 6
scribam 207. 15
scribe 30. 10
scribens 194. 5
scribenti 95. 3
scribentis 76. 1 | 104. 5
scribere 30. 6, 9
118. 5 | 134. 18
142. 1 | 229. 19, 20
scriberet 194. 11
scribimus 76. 2 | 148. 15 | 214. 11
scribis 210. 17 | 241. 3
scribo 219. 13
scripsit 54. 4
scripta 43. 10 | 104. 1 | 219. 18 | 210. 9, 8
scriptaque 141. 8
scriptis 241. 8
scripto 53. 4 | 229. 3
scriptum 222. 17
scriptumque 230. 11
scutaque 117. 8
scuticæ 91. 9
Scylla 119. 1, 2
Scyria 84. 12
Scyron 15. 5
Scythia 113. 3
Scythiaque 60. 9
se 20. 5 | 33. 2
35. 6 | 36. 3 | 60. 2 | 74. 15 | 82. 5
84. 2 | 85. 4 | 86. 13 | 89. 10 | 93. 1
117. 8 | 127. 7
secessit 26. 3
secreti 231. 17
secretis 41. 5
sectaque 102. 22
sectæque 44. 7
seculi 46. 8
X 2 secum

I N D E X

- secum 114. 7 | 132.
7 | 151. 1
secunda 17. 6
secundet 131. 14
secundi 193. 3
secundis 177. 13
187. 7
secundum 231. 17
secundus 45. 2 | 234.
10, 11
secura 58. 13
securi 163. 1 | 236.
13
securigeras 37. 11
securum 174. 6 | 187.
17
securumque 135. 14
securus 211. 15
secuta 125. 10 | 174.
17
secutus 33. 1
fed 3. 8 | 5. 2 | 9.
10 | 12. 12 | 16.
15 | 21. 4 | 22. 2,
5 | 23. 3 | 25. 17
27. 9 | 38. 4 | 52.
7 | 56. 5, 11 | 57.
7 | 59. 1 | 60. 3
62. 2 | 63. 6
sedens 194. 19
sedeo 79. 2
fedes 99. 6
fedet 16. 9 | 31. 2
95. 13 | 107. 15
231. 15
fedi 83. 14 | 99. 5
117. 5
fedit 16. 2
feducit 214. 2
fedula 107. 18 | 194.
1 | 235. 13
feges 6. 2
segetes 53. 11 | 103.
11
segetesque 115. 1
Tegeti 233. 6
sen el. 10. 11 | 48.
10 | 102. 6 | 112.
5 | 170. 10 | 179.
8
semlanimsque 98.
12
semdem 33. 1
semina 45. 9 | 112.
9 | 114. 5
semine 55. 5 | 117.
3 | 173. 3
feminibus 53. 11
semirefecta 75. 10
semisepulta 6. 4
semisupina 79. 10
semivir 95. 1
seniper 2. 11 | 8. 2
22. 18 | 26. 12
57. 8 | 66. 7 | 81.
5 | 87. 17 | 119.
44 | 130. 19 | 146.
14
semperque 58. 13
81. 5
sene 36. 4 | 141.
2
senecta 95. 14
senectus 140. 11
senex 9. 3 | 25. 2
seni 73. 18 | 159.
12
senior 4. 10
seniorque 71. 13
95. 9
senis 4. 7 | 56. 10
74. 14
seni 71. 7 | 83. 19
84. 13 | 105. 14
164. 9 | 186. 11
236. 8
sensibus 150. 14
sensisse 108. 15 | 240.
11, 15
sensisset 112. 9
sensisti 113. 13
sensus 93. 18 | 194.
4 | 240. 22
sententia 229. 3 | 237.
15
sentiat 231. 14
sentibus 85. 2
sentiet 190. 1
sentire 198. 3
sentis 170. 1
sentitur 88. 12
separor 202. 13
sepeli 141. 15
septem 22. 19 | 140.
9
septima 70. 4 | 194.
15
sepulchra 79. 6 | 102.
18 | 110. 6 | 141.
16
sepulchrali 19. 2
sepulchro 20. 9 | 26.
11 | 110. 13
sepulta 70. 8 | 100.
10
sequacis 206. 12
sequantur 46. 13
175. 11
sequare 24. 15 | 99.
20 | 123. 19 | 174.
19 | 189. 13
sequendus 20. 2
sequente 72. 6
sequentia 163. 7
sequerisque 140. 7
sequi 65. 8 | 134.
14 | 186. 2 | 203.
4 | 289. 8
sequitur 30. 5 | 119.
14 | 127. 12
seguor 196. 18 | 202.
8 | 242. 11
sequuntur 138. 1
sequuta 221. 14
seriesque 86. 3
serior 104. 10 | 206.
14
serius 30. 15
sermone 188. 7
serpens 92. 9 | 823.
6
serpente 55. 9
serpentes 88. 3 | 121.
11
sertaque 121. 4
sertis 56. 4
serva 26. 8 | 78. 1
227. 10
serva 101. 4
servaque 214. 9
servant 43. 5
servasse 54. 3
servatæ 31. 5
servatus 115. 18
servavi 122. 1
serventur 224. 7
serves 29. 1 | 233.
14
servetur 224. 6
servi 120. 9
serviat 46. 16 | 222.
14
servit 222. 14
servitio 26. 10
servo 42. 12 | 102.
7
ferus 17. 11 | 184.
fervus 42. 12
Sesta 193. 2
Sesto 199. 17
feu 19. 5 | 35. 4
130. 1
severa 147. 20
severè 231. 12
severi 199. 16
sex 22. 18 | 146. 15
fi 5. 11 | 6. 10 | 11.
2 | 12. 2 | 13. 9
16. 13 | 18. 2 | 21.
5 | 22. 3 | 23. 5
24. 13 | 26. 19
27. 3 | 28. 9, 13,
17 | 31. 9, 13 | 35.
16 | 36. 10 | 37.
5, 13 | 40. 4, 11,
14 | 42. 4 | 47. 13
48. 5 | 54. 3, 6
55. 9
fibilat 117. 10
sic 20. 2 | 28. 5, 6
30. 12 | 31. 1 | 39.
14 | 41. 4, 5, 7, 9,
44 | 13 | 46. 11 | 48.
11 | 49. 8 | 64. 5
66. 4 | 68. 13 | 74.
11 | 78. 15 | 104.
6 | 108. 7
ficca 195. 3
ficcas 198. 18
ficcit 207. 12
ficcis 104. 10
Sicelides 146. 5
Sicelis 146. 6
Sichæi 76. 11
Sichæo 71. 3
Sichæus 71. 5
ficut 16. 4 | 84. 19
103. 10 | 159. 3
sidera 19. 6 | 87. 2
197. 6 | 201. 2
207. 20 | 220. 18
Sidonio 92. 15
fidus 83. 8
Sigæo 158. 3
Sigeia 4. 6
Sigeos 172. 3
signa 4c. 7 | 61. 8
71. 2 | 90. 20
106. 8 | 129. 4,
6 | 162. 2 | 170
20 | 182. 14 | 207
figna-

VOCABULORUM.

signatum 128. 2	fine 9. 2 21. 15	Sithonis 11. 2	solis 59. 4 86. 1
signet 168. 8	24. 11 26. 20	stim 14. 10	solis 108. 14 115. 14 164. 17
signetur 15. 9 53. 7	28. 10 31. 9 35. 1 49. 3 67. 9	stis 20. 3	solitarum 200. 3
silent 152. 4	77. 7 79. 17 82. 11 83. 9	sive 2. 12 3. 2	solitis 28. 1
silente 56. 14 172. 12	finet 220. 14	19. 1 5 29. 5, 6	solitus 146. 1 237. 5
silet 92. 19	singula 55. 11 170. 6	35. 3, 7 101. 11	solitoque 233. 11
silices 102. 3, 4	finis 15. 6 42. 4	130. 1 133. 9	solitos 235. 5
silvaeque 41. 6	53. 3 94. 1 233. 13	147. 19 148. 1	sollicitam 28. 7
silvaeque 151. 11	finistra 234. 6	focer 47. 3 78. 9, 11 87. 12	sollicitare 161. 8
silvam 151. 9	finistris 18. 11	foceri 168. 7 181. 3	178. 4
silvas 59. 6 108. 19	finistrum 127. 1	focero 25. 1	sollicitata 211. 14
silvis 35. 9 36. 1	finit 131. 12	foceram 168. 5	solliciti 2. 9 82. 7
42. 3 51. 1 163. 3	finit 34. 15 61. 15	focermumque 123. 15	130. 6 204. 2
sim 18. 2 22. 5	65. 8 129. 6 141. 16 143. 1 157. 11 170. 2	focialia 30. 13 120. 3	sollicito 131. 2
61. 4 66. 10 143. 2 153. 14 173. 6 178. 13 179. 10 185. 19 224. 13 229. 9	finu 270. 2 132. 10, 19 159. 6	fociasse 26. 17	sollicitum 194. 16
finque 25. 18	165. 12 209. 8	focii 65. 9 214. 17	solo 17. 12 223. 18 236. 14
similes 61. 15 122. 17 164. 11	220. 10 232. 4	fociis 57. 13	solvar 130. 14
simili 20. 10	sinum 81. 4	focioque 110. 13	solvas 68. 5
similis 179. 16 209. 12 211. 2	sinuosaque 78. 13	focios 12. 15 50. 6	solve 155. 13, 14
simillima 150. 13	sinus 5. 7 19. 13	fol 235. 4	solvere 65. 7
Simoenta 73. 15	44. 3 46. 7 126. 6 128. 14 173. 1 148. 13	folâ 26. 5 37. 7	solveret 194. 2
Simois 4. 6	sinusque 58. 4	69. 16 99. 3, 15	solum 5. 10 16. 3
Simoisque 127. 5	sis 28. 3 103. 13	103. 1 112. 14	solus 121. 10 114. 1 173. 6 174. 10
simplex 172. 15	126. 14 129. 7	152. 1 162. 6	soluta 100. 12 104. 4
simplicitas 14. 6	172. 17 173. 15	folâ 156. 4	solutus 121. 14
235. 22	177. 6 195. 11	folæ 197. 15	sonni 88. 5 102. 5 106. 1 138. 9 159. 9 224. 20
simplicitate 174. 8	210. 7, 15, 17	folas 81. 5	sonnia 150. 7, 8
simplicis 116. 14	221. 15	sole 127. 4	216. 18 217. 3
188. 2	sisque 216. 10	solem 220. 11	sonnis 97. 6 229. 19
simul 5. 5 21. 9	sistat 192. 18	solebam 105. 13	sonno 5. 2 59. 14 84. 9 27. 9
132. 3 190. 13	siste 129. 28 163. 17 227. 3	solebas 154. 11 219. 15	16 114. 9 117. 15 130. 9 209. 12
217. 2, 10	sistit 59. 5	solent 216. 18 222. 1	sonnoque 135. 13
simulacra 101. 9	Sisyphæ 149. 1	soleo 209. 7	sonnos 130. 5 138. 6 148. 8 151. 2
simulacraque 59. 9	Sisyphias 123. 14	solertem 219. 6	sonnum 97. 13
88. 5 130. 9	sit 5. 2 7. 10 9. 10 15. 2 17. 12	soles 209. 12 227. 14	194. 17
simulare 14. 3	37. 13 47. 13	folet 130. 12 134. 14 176. 4 180. 7 185. 10 215. 2	sonnus 102. 11
simulat 46. 2, 19	48. 6 50. 5 63. 14, 18 68. 15	foli 170. 2	121. 18 150. 10
simulata 170. 10	69. 15 74. 12	folibus 49. 6	208. 10 231. 17
simulatur 108. 4	75. 2 76. 1 78. 9 86. 6 103. 14	solidam 117. 2	204. 17
240. 7	sitque 10. 3 87. 12 211. 10 238. 4	solidi 114. 3	sonnusque 97. 5
simus 57. 10	Sithonio 105. 1	solidis 89. 14	sonabant 230. 3
sin 75. 15		folio 95. 13 141. 1	sonantes
sinam 75. 8			
sinas 148. 14			
sinat 7. 11 116. 15			

I N D E X

- sonantes** 210. 5
sonat 108. 4
sonet 145. 2
sonis 171. 2
sono 17. 8 | 127. 6
 137. 2
sonos 109. 2
soni 141. 8
sonitibus 70. 7
sonuerant 97. 15
sonum 132. 18
sonus 301. 4
sopite 121. 19
sopitaque 138. 3
sopor 209. 10
sopore 162. 12 | 216.
 119
soporis 136. 8
soror 34. 4 | 37. 10
 38. 14 | 76. 9 | 82.
 3. 8 | 105. 12 | 106.
 17
sororque 165. 20
sorore 225. 3
sororem 95. 11
sorores 34. 5 | 89.
 5 | 109. 13 | 111.
 3 | 134. 13 | 137.
 7 | 141. 5
sorori 79. 3 | 110. 11
 139. 11
sororis 33. 12 | 110.
 17 | 141. 11
sors 129. 9
sortem 184. 13
sospes 119. 5 | 123.
 13 | 217. 6
sospesque 63. 5
sospite 3. 9 | 217.
 6
spargere 62. 5 | 114.
 6
spargitur 97. 8
sparsa 72. 18 | 110.
 12 | 130. 11 | 188.
 16
sparsi 147. 13
sparsit 37. 10
sparte 6. 14 | 167.
 7 | 189. 17
sparten 6. 14 | 167.
 5
spatior 235. 15
spatiosam 2. 6
spatium 69. 4 | 194.
 83 | 198. 23
spe 75. 12 | 177.
 13 | 218. 14
speque 88. 8
species 17. 1 | 87.
 15
spectabar 125. 21
spectabilis 56. 9 | 94.
 7 | 123. 11 | 137.
 9
spectans 225. 21
spectante 169. 5
spectare 125. 9 | 209.
 5
spectarem 225. 14
spectaret 104. 10
spectas 182. 9
spectasque 139.
 13
spectator 104. 7
spectatrix 198. 8
spectem 201. 9
spectet 201. 3
specto 58. 5 | 97.
 17 | 132. 17 | 194.
 19 | 208. 13
speculis 194. 3
speculo 93. 16
spem 71. 14 | 157.
 10 | 161. 15 | 166.
 3 | 202. 16 | 218.
 15 | 237. 5 | 240.
 9
spemque 26. 2 | 179.
 6 | 186. 2 | 203.
 4
speranda 240. 5
sperare 190. 3
sperata 189. 9
speratae 233. 15
speravi 14. 13
sperem 65. 1
speres 173. 17 | 188.
 18
spernas 216. 4
spernere 41. 4
sperno 182. 3
spes 11. 5 | 14. 14
 28. 11 | 107. 11
 131. 2 | 162. 10
 182. 6 | 184. 8
 191. 4 | 202. 18
 203. 8 | 214. 10
 217. 7 | 226. 10
spesque 55. 10 | 88.
 8
spirare 43. 15
spiritus 102. 15 | 114.
 2 | 116. 9
spissa 184. 14
spissaque 239. 4
splendida 130. 16
 238. 18
spolia 93. 11
spoliantur 163. 3
spolium 36. 8 | 51.
 6 | 54. 1 | 184.
 14
spondere 118. 9
sponsa 241. 24
sponsalia 219. 9
sponsor 12. 6 | 163.
 10
spreti 239. 18
spretis 210. 14
spumescant 16. 13
spullore 126. 11
squamis 117. 9
stabile 227. 3
stabit 69. 1
stabulis 78. 7
stagnu 114. 6
stamina 21. 4 | 91.
 7 | 208. 1. 13
 216. 19
stantia 235. 15
stare 94. 8
starent 6. 16
stat 20. 7 | 101. 19
 215. 11 | 163. 10
 205. 2
statione 70. 5
statuaris 15. 3
statuit 38. 12
stellis 61. 8
sternit 214. 20
stornuit 214. 11
 12
stertisset 87. 11
steterat 4. 7
steteris 203. 20
steterunt 74. 18
Scheneleus 87. 9
stillant 238. 17
stipite 101. 15
stramen 42. 15
strataque 67. 15 | 99.
 10 | 101. 20 | 135.
 12
strenuus 129. 12
streptum 208. 18
strictas 117. 18
stricto 28. 15
strictum 76. 3 | 104.
 3
stringitur 108. 5
structa 166. 14
structam 235. 17
studia 35. 11 | 148.
 1
studio 55. 11
studioque 120. 13
studiose 142. 3
stulta 66. 10
stulta 122. 3
stulte 166. 1
stulte 7. 8
stulti 174. 5
stultum 234. 14
stupefacta 139. 13
stupeo 84. 11 | 170.
 15
stupri 51. 9
Stygia 168. 9
sua 10. 5 | 13. 9
 40. 7 | 42. 5 | 51.
 12 | 65. 14 | 73. 7
 76. 14 | 77. 10
 85. 2 | 96. 1 | 119.
 11 | 127. 2
suâ 50. 8 | 64. 2
 139. 8 | 165. 12
 215. 18
suaque 19. 17 | 104.
 21
suadeat 48. 1
suadebat 121. 3
suadente 68. 5
suades 189. 13
suadet 173. 9
suas 55. 8 | 67. 2
 137. 10 | 145. 8
suam 131. 7 | 161.
 4 | 240. 24
suas 8. 4 | 44. 12
 63. 12 | 127. 8
 175. 12 | 208. 7
 285. 9 | 239. 3
suasi 157. 12
sub 3. 3 | 32. 11
 36. 5 | 40. 13 | 53.
 10 | 56. 2 | 70. 9
 77. 8 | 85. 4 | 86.
 10 | 90. 1 | 94. 7
 126. 8 | 128. 7
subdita 33. 9
subducitur 58. 1
subduxit 117. 15
subeamus 118. 9
 subeant

VOCABULORUM.

subeant 196. 14	fui 28. 2 37. 4	144. 5 147. 20	suppone 153. 13
subest 224. 8	93. 16 104. 12	suntque 29. 2	suppositas 19. 15
subeunt 131. 1 162. 2 172. 11	127. 12 163. 10	sup 33. 2, 10 74. 6 77. 8 79. 24	supposito 87. 2
subiecti 18. 7	173. 10	108. 2 112. 10	suppositus 130. 4
subimus 226. 9	fuis 4. 1 15. 4	113. 14 114. 8	184. 20
subit 31. 1 127. 3	36. 13 38. 8 61. 8 63. 8 72. 14	127. 13 132. 10	supposuisse 150. 12
131. 1 209. 2	92. 10 104. 9	146. 14 147. 10	supposuisset 119.
subita 186. 18	105. 4 132. 1	148. 10 157. 4	4
subiti 131. 10	137. 4 163. 6	166. 2 171. 6	supposuitque 106.
subitis 70. 10	sulfure 66. 5	178. 6 181. 8	12
subitò 24. 9 26. 11 55. 6 86. 1	sum 8. 1 11. 14	191. 4 200. 8 203. 4 208. 6 225. 3	supra 152. 7
120. 1 153. 11	15. 1 21. 7, 10,	6 231. 6 239. 2	suprema 14. 11 17. 7
198. 1 201. 12	16 24. 16 35. 10 47. 5, 8 52. 7 56. 3 61. 13	suorum 231. 15	supremaque 96. 7
subitòque 161. 1	69. 11	suos 35. 12 39. 2	surdior 77. 9
subitos 106. 19 117. 6	sumas 199. 17	43. 2 74. 13 114. 4 158. 8 166. 12	surdus 205. 5
subitus 134. 16	sume 144. 7	super 42. 15 130. 11 239. 9	surdus 66. 9
sublato 136. 12	sumeabant 105. 6	superant 103. 19	surgere 138. 7
sublime 94. 7 236. 1	sumere 177. 9	superare 201. 11	surgite 43. 8
sublimis 122. 7	sumeret 51. 14	superba 47. 14 223. 2	surgo 97. 13 153. 7
sublucens 241. 15	sumis 182. 12 225. 9	superbæ 232. 11	surripienda 103. 2
submissas 222. 2	summa 14. 8 15. 2 32. 6 46. 1	superabit 79. 17	107. 16
submota 233. 10	65. 10 91. 11	superbabit 79. 17	107. 16
submota 207. 1	103. 4	superciliis 179. 2	107. 16
subnuba 63. 11	summa 49. 5 98. 14 171. 5 195. 1	supercilio 182. 14	107. 16
subsequor 32. 4 224. 19	summæ 138. 14	superemus 274. 5	107. 16
substitit 129. 2 154. 14	summas 196. 18	superent 74. 11	107. 16
subtrahit 142. 2	summas 161. 18	superentque 211. 3	107. 16
succedat 138. 1	summis 215. 8	superes 20. 2	107. 16
succederet 180. 1	summittere 40. 3	superest 52. 8 171. 13 207. 2, 3	107. 16
succense 185. 9	summo 207. 21	superet 74. 7	107. 16
succenset 180. 3	sumque 125. 10 236. 18	superiecta 169. 8	107. 16
succensus 153. 1	sumsitque 52. 15	superincubui 110. 7	107. 16
successibus 16. 11	sumpta 169. 10 236. 13	superincumbens 107. 7	107. 16
successit 31. 11	sumptisque 44. 2	superis 225. 2 233. 6 235. 9	107. 16
successu 3. 2	sumus 9. 2 37. 8	superos 82. 9 123. 1 202. 10	107. 16
succi 49. 3	81. 8 116. 12	superposita 240. 8	107. 16
succiduo 125. 16	132. 11	superstabant 102. 17	107. 16
succubuisse 85. 8	sunt 5. 13 10. 1	superstes 95. 8 133. 9	107. 16
90. 12	22. 17 35. 15	supervacuum 23. 1	107. 16
succubuit 79. 12	44. 14 47. 6 51. 8 75. 3 81. 2	supplex 11. 13 40. 1 122. 13	107. 16
succumbere 25. 19	93. 11 97. 14	supplicii 134. 2	107. 16
114. 9	100. 4 102. 18		107. 16
succurat 190. 17	107. 19 115. 11		107. 16
succurre 79. 3	116. 13 122. 17		107. 16
succurrit 90. 7	124. 20 127. 6		107. 16
succus 227. 8			107. 16
succusque 121. 9			107. 16
sudamus 210. 3			107. 16

I N D E X

<p>T</p> <p>TABE 95. 4 233. 16</p> <p>taceam 28. 4</p> <p>taceamus 166. 8</p> <p>taceatur 181. 3</p> <p>tacent 154. 16</p> <p>tacentur 92. 4</p> <p>taceo 220. 13</p> <p>tacita 106. 8 197. 11</p> <p>tacitam 33. 4</p> <p>taciti 21. 12</p> <p>tacito 186. 5 240. 19</p> <p>tacitoque 129. 5</p> <p>tacta 84. 13</p> <p>tacta 208. 13</p> <p>tactuque 20. 11</p> <p>tactum 54. 14 241. 16</p> <p>tactus 240. 18</p> <p>tæda 62. 10 79. 9</p> <p>113. 10</p> <p>tædaque 58. 1</p> <p>tædæ 66. 5</p> <p>tædia 28. 9</p> <p>tædifera 13. 8</p> <p>Tænaria 172. 4</p> <p>Tænariæ 126. 15</p> <p>Tænariis 82. 3, 4</p> <p>158. 12 178. 6</p> <p>tale 191. 3 200. 10</p> <p>talem 167. 8 229. 17</p> <p>talenta 22. 17</p> <p>tales 61. 20</p> <p>tali 236. 3 241. 7</p> <p>talia 57. 6 137. 2</p> <p>169. 3</p> <p>talibus 194. 9</p> <p>talis 229. 8, 18</p> <p>231. 6 241. 14</p> <p>15</p> <p>Talhybioque 21. 10</p> <p>Talhybiufque 21. 9</p> <p>tam 7. 7 21. 8</p> <p>48. 6 50. 10 57. 2</p>	<p>2 63. 18 68. 4</p> <p>87. 14 99. 9 109. 15</p> <p>113. 2 116. 8 122. 13</p> <p>tamen 7. 4 8. 3 17. 11</p> <p>19. 3 21. 4</p> <p>23. 17 25. 11</p> <p>26. 7, 11 28. 12</p> <p>31. 9 34. 9 36. 3</p> <p>38. 3 47. 3</p> <p>51. 7 53. 3 34. 2</p> <p>57. 9 62. 7</p> <p>Tanai 60. 9</p> <p>tandem 209. 13</p> <p>tangant 161. 11</p> <p>tangat 129. 20</p> <p>tangendo 72. 19</p> <p>tangere 5. 4 194. 7</p> <p>tangi 174. 20</p> <p>tangis 225. 11</p> <p>tangit 16. 15 47. 1</p> <p>78. 5</p> <p>tango 99. 9 203. 1</p> <p>tangor 122. 17</p> <p>tangunt 61. 5 65. 9</p> <p>122. 11</p> <p>tanquam 120. 12</p> <p>132. 20 147. 7</p> <p>141. 3 207. 14</p> <p>tanta 16. 1 177. 9</p> <p>181. 15 185. 3</p> <p>203. 1</p> <p>tantaque 161. 7</p> <p>Tantalidæ 85. 6</p> <p>181. 4</p> <p>Tantalides 80. 1</p> <p>81. 8</p> <p>Tantalus 85. 6</p> <p>tantii 2. 1 97. 11</p> <p>72. 4 86. 8 95. 8</p> <p>120. 10 178. 9</p> <p>190. 15 211. 3</p> <p>tanto 37. 14 73. 13</p> <p>132. 11 165. 4</p> <p>166. 4 221. 12</p> <p>tantò 93. 5 197. 7</p> <p>tantum 25. 5 39. 13</p> <p>43. 7 101. 3</p> <p>120. 5 149. 5</p> <p>tantum 7. 2, 11</p> <p>27. 11 100. 13</p> <p>128. 13 162. 7</p>	<p>222. 7 227. 9</p> <p>tantummodo 179. 13</p> <p>tantus 42. 9 86. 8</p> <p>tarda 71. 10 185. 10</p> <p>224. 4</p> <p>tardâ 231. 18</p> <p>tardæ 160. 4</p> <p>tardas 208. 2</p> <p>tardar 97. 20</p> <p>tardè 11. 5</p> <p>tardis 234. 17</p> <p>tardior 188. 10</p> <p>tardos 2. 5</p> <p>tauri 15. 6 114. 1</p> <p>taurique 102. 21</p> <p>115. 1</p> <p>tauro 33. 8, 9 41. 2</p> <p>tauros 59. 15 117. 1</p> <p>taurosque 121. 11</p> <p>223. 5</p> <p>taurum 41. 1</p> <p>Taygetenque 120. 1</p> <p>te 2. 10 4. 10</p> <p>6. 9, 10 10. 19</p> <p>11. 7, 9 12. 5</p> <p>10, 11 14. 7 16. 15</p> <p>17. 13 21. 5</p> <p>22. 11 23. 17 24. 4</p> <p>27. 2 28. 10</p> <p>29. 10 35. 1 37. 12</p> <p>41. 4 42. 4</p> <p>9 43. 5</p> <p>teque 20. 1 62. 10</p> <p>171. 6, 12</p> <p>175. 4 201. 8</p> <p>207. 3 219. 16</p> <p>224. 14 227. 10</p> <p>242. 11</p> <p>tecta 26. 11 33. 12</p> <p>51. 1 77. 10</p> <p>80. 10 96. 7 102. 22</p> <p>109. 10 135. 2</p> <p>160. 5 166. 11</p> <p>182. 13</p> <p>tectæ 97. 8 159. 16</p> <p>tecti 42. 13</p> <p>tectis 10. 1</p> <p>tecto 100. 5 207. 21</p> <p>240. 17</p> <p>tectoque 57. 3</p> <p>tectus 106. 10</p>	<p>180. 14</p> <p>tecum 30. 3 37. 1</p> <p>47. 7 54. 7</p> <p>69. 11 101. 19</p> <p>112. 11 118. 6</p> <p>tecumque 52. 7</p> <p>tegebant 120. 9</p> <p>Tegeëus 92. 1</p> <p>tegenda 170. 20</p> <p>tegendo 94. 4</p> <p>tegeres 102. 2</p> <p>tegeret 43. 2</p> <p>tegi 39. 4 126. 2</p> <p>194. 4</p> <p>tegitur 232. 4</p> <p>teginina 20. 2</p> <p>tegor 147. 13</p> <p>tegun 71. 6</p> <p>tela 2. 7 13. 5, 6</p> <p>26. 16 74. 9 94. 13</p> <p>105. 8 136. 10</p> <p>14. 1 37. 6</p> <p>15 138. 10 176. 8</p> <p>229. 22</p> <p>Telamon 221. 13</p> <p>Telamone 22. 11</p> <p>Telemacho 9. 12</p> <p>Telemachusque 9. 3</p> <p>telis 15. 14 79. 12</p> <p>114. 7 147. 17</p> <p>159. 4</p> <p>tellure 23. 15 103. 1</p> <p>146. 7 202. 9</p> <p>telluris 24. 9</p> <p>tellus 4. 6 7. 6</p> <p>36. 14 40. 15</p> <p>52. 3 100. 3, 19</p> <p>166. 16 190. 16</p> <p>199. 16</p> <p>telo 76. 7 138. 4</p> <p>temerare 172. 13</p> <p>temeraria 54. 9</p> <p>temerarius 184. 1</p> <p>204. 1 210. 11</p> <p>temeratae 134. 15</p> <p>temeratam 89. 3</p> <p>temerati 48. 7</p> <p>temeratis 178. 3</p> <p>temperat 8. 4</p> <p>temperes 99. 22</p> <p>templa 166. 22</p> <p>227. 4</p> <p>templis 58. 11</p> <p>templum 236. 1</p> <p>tem-</p>
---	--	--	--

VOCABULORUM.

tempora 11. 3 | 56. 4
73. 12 | 75. 12
94. 18. | 126. 12
157. 1 | 162. 3 | 188.
1 | 196. 6 | 206. 10
215. 6
tempore 17. 12 | 22. 8
31. 4 | 34. 7 | 37. 3
75. 13 | 111. 6
192. 12 | 208. 3
210. 2 | 216. 18
218. 13 | 223. 14
234. 3
temporibus 75. 4
tempus 10. 10 | 97. 7
116. 6 | 124. 8
169. 2 | 173. 11
174. 6 | 204. 3
233. 1
tenaciter 23. 9 | 8y.
5
tendat 128. 9 | 134.
8
tendebras 241. 2
tendebat 4. 8
tendere 35. 16 | 222.
2
tendis 11. 11
tendo 40. 5 | 103.
18
tendunt 202. 5
tene 74. 4 | 87. 5
teneant 204. 10
205. 7
teneat 63. 15
tenebam 170. 15
236. 9
tenebar 159. 7
tenebat 237. 3
tenebit 36. 9 | 173.
5
tenebo 182. 1 | 203.
5
tenebras 39. 7
tenebris 59. 4 | 125.
15 | 201. 8
Tenedos 127. 5
tenenda 65. 14
165. 8 | 202. 14
tenens 242. 14
tenente 38. 12 | 242.
11
teneo 105. 8
teneor 134. 1
tener 87. 6 | 121.
18

tenerâ 155. 16
teneraque 90. 17
teneram 139. 3
tenerê 9. 11 | 117.
6 | 162. 6 | 219.
12
tenerer 77. 5
teneri 45. 1
teneris 31. 3 | 206. 7
212. 15
tenero 152. 8 | 170.
18
teneros 30. 14 | 160.
14 | 224. 5
tenerum 20. 7
tenes 35. 7 | 237.
20
tenet 17. 13 | 27. 2
57. 14 | 77. 4
86. 10 | 104. 8
113. 4 | 148. 6
153. 5 | 166. 10
168. 11, 14
Tenon 234. 19
tenor 72. 2 | 178.
14
tenorem 146. 13
tenta 98. 10
tentantibus 68. 7
tentas 224. 1 | 227.
14
tentat 225. 3
tentavi 195. 4
tentas 159. 5
tentet 64. 1
tentor 72. 11
tenuabimus 221. 17
tenuere 191. 15
tenues 7. 12 | 59. 10
116. 9
tenui 51. 8 | 71. 8
106. 21 | 108. 5
114. 16 | 187.
5
tenuis 36. 14
tenuisset 27. 5 | 91. 1
169. 14
tenuistis 102. 5
tenuit 11. 10 | 39. 9
62. 2
tenuis 113. 3
tepefecerat 3. 4
repente 105. 14
repidis 39. 8
repido 27. 2 | 108.
6

tepidum 40. 12
ter 30. 3, 4 | 136.
11, 12 | 199. 3, 4
238. 13
terga 60. 6 | 238.
14
tergit 239. 4
tetis 73. 12
terna 88. 4
terra 58. 2 | 61. 9
63. 2 | 65. 12 | 73.
18 | 97. 7 | 99. 20
100. 2 | 101. 14
129. 16 | 140. 4
terrâ 30. 1 | 208. 13
terrae 86. 13 | 99. 17
101. 8 | 176. 9
235. 3
terram 65. 13
terras 6. 15 | 64. 1
70. 4 | 85. 2 | 101.
7 | 240. 3 | 145. 5
104. 2 | 189. 16
214. 2
terisque 46. 3
terrebar 44. 5
terreor 212. 7
terrere 214. 5
terret 191. 7
terribiles 87. 18
terribilis 114. 2
terrigenae 119. 7
terrigenas 55. 7
terris 89. 6 | 130. 1
135. 1
territa 139. 8 | 159.
11
territaque 139. 8
terrītus 139. 8
terror 176. 5
terruerint 38. 10
terrui 4. 9
tertia 37. 5 | 184.
18
tertius 9. 9
testae 106. 17
testatur 230. 7
teste 35. 2 | 185. 4
218. 16 | 227. 6
249. 2
testes 186. 4
testificata 226. 4
237. 12
testis 189. 1 | 223. 5
7 | 248. 6
testor 173. 12

tetendi 43. 2
tetendit 115. 7
220. 8
tetigi 84. 12 | 114. 1
234. 8
tetigique 151. 15
tetigisse 28. 1 | 53.
126. 3
tetigit 153. 3 | 239.
1
Teucris 27. 18
Teucris 73. 10
texerunt 93. 10
texit 151. 10
textur 165. 6
texta 190. 13 | 234.
8
thalami 238. 14
239. 10
thalamis 18. 13
72. 14 | 84. 7
165. 10
thalamo 108. 21
114. 17 | 115. 4
116. 10 | 158. 2
225. 17
thalamoque 59. 13
thalamos 241. 18
47. 12 | 83. 16
135. 14
Thalia 148. 2
Thebes 157. 7
Therapies 167.
14
Thesca 11. 9 | 97. 10
98. 14 | 104. 4
180. 1
Thescus 97. 3 | 98. 1,
15 | 100. 3 | 101. 15
103. 21
Thescus 37. 13 | 50.
7, 8 | 165. 3 | 174.
21 | 176. 3
Thescusque 34. 5
Thesides 34. 5
Thessalia 176. 2
201. 10
Thessaliae 53. 1
Thessalidis 92. 14
Thessalis 130. 10
Thessalus 54. 11
Thetidi 221. 4
Theutranque 57.
14
Theutrantia 89. 5
Thoanta 62. 11
Z
Tho

M I N D E X

Thoante 61. 6	timeoque 20. 11	239. 14	totaque 2. 1 17
Thoantias 64. 3	timere 101. 12	Tlepolemi 3. 5	8
Thracen 16. 10	176. 6 187. 18	Tlepolemus 3. 4	totidem 63. 14 92. 7
Thracen 16. 7 175.	211. 16, 18	tofo 151. 7	112. 9
15	timere 7. 2 118.	tollas 36. 10	totidemque 119.
Thraci 5. 4	7	tolle 39. 13 93. 3	3
Threiciam 27. 6	times 139. 14	109. 9 225. 10,	totis 50. 13 68. 4
Threiciis 92. 3	timet 134. 11 187.	11	89. 9 98. 3 119.
Threios 18. 4	12 208. 6 216.	tollendi 38. 4	10 154. 12 209.
Thressa 211. 6	5	tollere 196. 4	16 213. 9 224. 2
thura 66. 6 130.	timida 138. 10	tollit 160. 20	230. 9 238. 12,
11 135. 6 231.	timida 177. 13 208.	Tonantis 86. 5	15
3 235. 10 240.	15	tonat 87. 12	totis 168. 13 214. 4
2	timidam 22. 2	tonfas 110. 6	236. 8
thuricremis 11. 14	timidas 78. 6	tori 54. 8 172. 14	toto 11. 1 51. 14
Tlaeris 33. 20	timide 54. 3	179. 6 237. 18	63. 16 98. 1 120.
tibi 1. 1 6. 10 8.	timidissime 175. 19	toris 13. 7 89. 14	6 144. 12 165. 14
9 10. 3 14. 1	timido 240. 14	189. 2	202. 15 214. 16
18. 1, 3, 7 20. 2	timidumque 55. 1	toro 27. 5 47. 8	238. 4
23. 3, 5, 7 24. 2	timidus 215. 12	48. 12 62. 4 64.	totum 13. 1 69. 3
13 25. 19 26. 1,	timor 88. 8 107. 2	4 78. 16 84. 8	221. 6
19, 20 27. 1, 9	115. 3 129. 8	97. 14 99. 11	torus 177. 11
28, 14 35. 15 37.	132. 12 136. 15	136. 4 171. 6	trabe 44. 7 163.
6 38. 3 5 39. 7,	142. 20 153. 10	174. 10 211. 6	4
14 41. 5, 9 124.	210. 13 226.	214. 18 224. 22	tractabile 209. 17
10 128. 1 129.	10	toros 113. 16 114.	tradebar 22. 7
7, 16 132. 15	timorque 55. 10	12	tradere 72. 15
133. 5, 8 136. 8,	timore 88. 8 129. 2	torpuerant 98. 24	traderet 119. 15
13 137. 3 138.	131. 2 179. 12	torpuerat 108. 12	tradet 65. 13
8 140. 4, 5, 8	196. 9	torquata 19. 1	tradidit 51. 11 79. 6
141. 11, 12 146.	timoram 239. 1	torquentem 32. 10	109. 3 115. 16
5 149. 9 152.	timori 58. 7	torqueor 88. 2 224.	134. 9
11 154. 1, 2, 12	timoris 2. 9 3. 1	11	tradis 198. 17
156. 3	52. 7 161. 12	torques 35. 5 91.	tradit 74. 15
tib aque 120. 3	190. 6	7	tradita 21. 7 69.
Tibulle 201. 10	timui 2. 8 11. 11	torrentur 239. 7	10
tigribus 16. 6	58. 13 61. 3 149.	torta 40. 10	traditur 6. 11
tigridas 100. 20	4 161. 2	tortaque 208. 1	traham 101. 4
time 153. 9 175.	timuit 242. 16	tortilis 22. 2	trahabant 56. 11
11	tinetaque 230. 4	torto 117. 10	113. 11
timeam 7. 4	tinetas 76. 4	torva 179. 2	trahemus 25. 3
timeas 214. 19	tingere 208. 8	totum 26. 8 42.	trahitque 124. 10
timebam 22. 3 138.	tingit 235. 11	14 97. 12 99.	trahitur 238. 18
5 148. 5	tinxerat 34. 12	7 123. 3 240.	traho 241. 8
t'mebas 209. 16	tinxit 101. 20	10	trahunt 54. 16
t'mebat 191. 3	Tiphy 56. 8	torus 225. 18	trahuntur 202. 2
t'mebo 222. 7	Tisiphone 18. 13	torvusque 15. 5	trajectam 20. 4
timenda 127. 6	Titan 84. 5 151.	tot 13. 9 14. 5	tranquillo 217. 4
timendum 176. 17	1	22. 2 23. 3, 17	trans 82. 4 103. 18
t'mendus 36. 12	Tithoni 199. 1	47. 2 123. 3 128.	198. 16
ti vero 7. 4 68. 11	titulis 15. 4 85. 7	15 133. 9	transit 27. 14
101. 9 127. 3,	103. 2	totque 5. 5 190.	transferor 204. 17.
15 133. 6 138.	titulo 15. 9 60. 2	2	transieram 234.
3 191. 3, 9 211.	141. 16	tota 4. 5 33. 6	12
1 217. 3 218.	titulos 43. 8	40. 16 189. 17	transire 181. 17
11	titulum 69. 8 154. 8.	totâ 164. 5	transit 239. 6

traxit

VOCABULORUM.

raxit 77. 10	Trojam 128. 7 129. 3	189. 4 223. 2	tuinet 51. 4
tremefactus 91. 9	4	229. 2	tumidæ 105. 3
tremente 46. 4 103. 12 136. 10	Troicus 76. 2 187. 4	tuamque 170. 13	tumidarum 216. 3
tremor 44. 4 134. 16	tracem 214. 4	tuarum 93. 7 171. 1	tumidum 195. 5
tremui 136. 7	tracemque 34. 13	212. 17	204. 5
tremulo 207. 12	truci. 41. 2	tuas 24. 12 73. 17	tumuli 76. 12
tremulum 32. 7	truculentior 104. 9	164. 2 239. 17	tumulo 85. 4
108. 5 196. 11	truncaque 94. 18	tuba 120. 4	tumulus 59. 7
trepidæque 4. 2	trunci 43. 7	tueantur 158. 14	tumultu 177. 7
trepido 232. 4	trunco 92. 7	tueare 170. 17 193. 18	tunc 2. 2 22. 34. 9 46. 7 49. 3 108. 17. 21
trepidos 168. 6	tu 10. 2 11. 13	tuenda 9. 83 57. 2	111. 3. 5 113. 7
tres 9. 2 23. 14	12. 5 23. 18. 19	tuente 222. 16	117. 11 146. 1
184. 16	26. 19 29. 8 31. 5 35. 9 39. 12	tueri 184. 13	161. 5 174. 13
tresque 160. 13	48. 9 49. 3 52. 4 57. 5 63. 6	tui 28. 12 48. 11	15 184. 3 198. 9
tribuet 184. 13	68. 1. 14 73. 1. 74. 9 78. 5. 13	73. 4 74. 12 85. 3	204. 2
tribus 23. 4. 14 92. 6	79. 10. 15. 18 80. 3. 6 92. 15 93. 4	93. 12 103. 4	tunica 170. 11
102. 12	94. 6 95. 8. 11	110. 12 113. 12	tunicaque 107. 7
tributa 33. 6	96. 11 97. 5	119. 14 133. 8	tunica 95. 4
Trinacriæ 119. 4	102. 3 203. 3. 16. 22	tuique 230. 1	tunicas 103. 10
Trinodi 37. 9	tuque 62. 18 93. 12	tuis 10. 2 14. 2	tuo 8. 12 16. 2. 13
triplex 92. 5	tua 1. 178. 1. 7 9. 1	15. 1 17. 5 19. 18 28. 6 40. 5	23. 11 46. 6 53. 4
triplicis 116. 3	10. 9. 12 15. 9	50. 14 57. 6 66. 14 86. 2 93. 1	55. 12 65. 10
tripodas 22. 16	17. 12 19. 17 21. 8 22. 6 27. 12	96. 4 99. 10 101. 14 103. 2 105. 2	67. 19 72. 16
triste 125. 6 195. 16	29. 134. 4 35. 10	107. 8 116. 16	79. 4 80. 8 83. 14
205. 6	36. 10 42. 6 44. 14 47. 1 48. 4	118. 12	108. 18 110. 2
tristem 227. 8	49. 7 52. 7. 8	tuisque 60. 1	125. 4 129. 18
tristi 239. 9	54. 6	tulere 97. 4	136. 14 165. 21
tristia 68. 6 76. 14	tuâ 43. 6 53. 12	tuli 42. 12 46. 10	168. 14
200. 13	115. 16 123. 6	54. 6 58. 16	tuorum 5. 3 126. 13
tristis 23. 9 56. 5	164. 16 169. 20	83. 12 117. 18	174. 19
69. 2 114. 15	211. 12 223. 16	170. 18 176. 14	tuos 9. 7 11. 10
120. 12 126. 12	tuâque 197. 3.	239. 16	24. 18 25. 12 26. 16 30. 12 38. 10
179. 1 194. 19	tuæ 8. 8 15. 2	tulisse 55. 6 78. 16	47. 12 48. 6 66. 2 69. 12 89. 4 94. 4 103. 6 122. 14 125. 10 126. 11 132. 14 138. 6 140. 6 150. 11 159. 1 161. 14
† istitiæ 25. 18	24. 14 25. 3. 8	tuliffem 78. 1 166. 13	tuosque 75. 16
Triton 67. 16 231. 11	35. 15 45. 15	tulisti 80. 5 87. 1 102. 3 149. 3	turba 8. 6 16. 1
Tritonide 56. 7	86. 6 93. 8 96. 10	tulit 8. 5 93. 2. 13	36. 9 51. 2 78. 2
trium 26. 13	102. 20 112. 4	141. 18 147. 2	89. 5 120. 7 133. 10 141. 2. 6. 143. 12 155. 2
triumphi 91. 11	130. 16 146. 12	171. 7 176. 11	166. 15
triumphus 74. 6	157. 8 165. 5	215. 16	turbâ 239. 5
Troadæ 129. 10	173. 18 181. 11	tum 98. 23 124. 7 145. 18 173. 5 210. 5 217. 8	turbaque 112. 2
Troades 167. 1	221. 8 228. 6. 8	tument 72. 11	turbæ 121. 3 141. 9
Troas 2. 10	241. 24	tumefcebant 106. 9	turbato 109. 10
Troasina 131. 15	tuæque 69. 5		turbatos 25. 16
Troezena 37. 1	tuam 25. 13 97. 4		Z 2 turbid
Troja 1. 3 2. 13. 9	126. 16 139. 13		
4. 1 6. 2 84. 4			
131. 1 162. 4			
163. 1 173. 5			
175. 8 189. 18			
Troja 5. 11			
Troia 175. 1 184. 9			
Trojæ 51. 5 181. 11			

I N D E X

turbida 153. 8 | 220.
12
turbine 68. 16 | 213.
10
turpe 24. 19 | 48.
3 | 78. 15 | 184.
14 | 214. 5 | 239.
13
turpi 87. 4 | 147.
2
turpia 94. 12
turpis 31. 12 | 46. 6
131. 11
turpiter 8. 11 | 14.
9 | 51. 10 | 62.
9 | 166. 6 | 225.
9
turte 195. 1 | 199.
6
turribus 166. 13
tunis 58. 3 | 198.
19.
turtur 145. 10
tura 37. 16 | 69. 6
86. 13 | 117. 16
121. 6 | 175. 16
200. 8 | 224. 16
tuta 70. 5
tutor 236. 2
tutis 27. 6
tutius 27. 5 | 210. 16
215. 2
tuto 217. 8 | 226.
11
tutu 231. 16
tutum 30. 7 | 200.
13
tutus 19. 11 | 47. 9
63. 5 | 102. 2 | 106.
16
tuum 13. 3 | 17. 8
26. 15 | 32. 4 | 44.
2 | 98. 2 | 116. 6
133. 1 | 190. 8
191. 12 | 207. 6
224. 2 | 230. 11
238. 4
tuus 28. 9. 17 | 35.
1 | 46. 2 | 57. 8
80. 10 | 95. 7
129. 4 | 164. 3
198. 14 | 211.
2
Tybridis 73. 15
Tydeus 95. 15
Tympana 32. 12

Tyndareique 181.
4
Tyndareumque 192.
2
Tyndareus 79. 5
Tyndari 162. 10
173. 18
Tyndaridos 184.
18
Tyndaris 47. 11
Typhoidos 143. 7
Tyriam 74. 3
Tyrio 122. 7
Tyro 213. 2
Tyros 201. 1

V
Acat 30. 14
99. 15 | 225.
18
vacavi 111. 1
vacca 39. 5
vaccae 52. 1
vacuae 143. 10
vacuis 225. 13
vada 11. 11 | 94. 6
198. 20
vae 25. 14 | 83. 8
239. 7
vafet 219. 10
vafri 174. 8
vaga 103. 8 | 242.
3
vagatur 141. 2
vagitus 108. 1, 15
vago 235. 14
vale 45. 4 | 96. 6. 12
114. 16 | 125. 6
149. 2 | 230. 10
242. 20
valeam 177. 5
valeamque 198. 8
valeant 227. 7
valent 202. 5 | 237.
16
valeo 121. 14
valeres 11. 13
valet 9. 11 | 12. 2
226. 1 | 238. 2
valido 35. 5
validoque 27. 13
vallatus 40. 11

vallibus 89. 3 | 160. 1
184. 15
valuere 77. 6
vana 38. 10 | 173. 8
195. 17 | 212. 1
213. 2
vanescat 7. 12 | 116.
9
vanos 175. 14
varia 206. 10
varis 145. 9
vario 176. 15
vastis 215. 4
vasto 92. 2
vates 56. 3 | 155. 5
159. 19 | 163. 19
242. 7
vati 146. 12
vatibus 159. 12
vaticinata 49. 8
172. 8
vatum 191. 9
uberipra 190. 12
ubi 6. 2, 15 | 7. 2
12. 13 | 21. 3 | 37.
13 | 40. 3 | 56. 1
64. 5 | 165. 8 | 66.
15 | 84. 7 | 99. 14
117. 11 | 146. 3
205. 3 | 207. 9. 19
209. 1 | 210. 14
222. 13 | 231. 17
233. 12
udae 60. 6
udis 64. 5 | 94. 17
114. 15
udu 198. 14
uesti 82. 1
vestis 215. 3
vestor 209. 11
vestum 178. 5
vehit 11. 2 | 46. 15
vehor 163. 9
vel 25. 9 | 47. 13. 14
141. 13 | 144. 10
195. 15 | 170. 13
183. 1, 11 | 197. 9
199. 17 | 207. 1
215. 11, 12 | 224.
11 | 229. 17, 18
234. 3
vela 11. 8 | 12. 7,
8 | 17. 10 | 24. 4
45. 7, 15 | 57. 5,
14 | 65. 6 | 78. 13
97. 4 | 99. 2 | 125.

1, 7, 11, 12, 13
131. 6, 22 | 155.
9, 16
velamina 98. 21
209. 7
velas 50. 11
velim 30. 14 | 66. 10
161. 10 | 188. 14
224. 12
velis 7. 13 | 17. 6
26. 18 | 129. 12
223. 14
velit 25. 2 | 86. 5, 7
109. 4 | 131. 5, 8
231. 8
velle 183. 10 | 203.
3 | 219. 12 | 233.
14
vellem 24. 8 | 73. 9
80. 7 | 126. 16
154. 13 | 155. 9
156. 6 | 181. 17
184. 3 | 224. 4
241. 23
vellent 163. 16
195. 11
velleri 54. 2 | 93. 10
117. 16
velleraque 71. 16
vellere 53. 2 | 200.
14
velles 129. 3 | 239.
15
vellet 120. 10 | 195.
13 | 215. 12 | 234.
4
vellus 123. 10
veloque 129. 17
velocibus 160. 9
velut 194. 3 | 235.
19
veluti 158. 15 | 236.
9
venefica 54. 7
veneficiis 163. 8
233. 8
veneni 122. 9
venenis 60. 3 | 62. 7
93. 13
venepo 96. 7
venenorum 20. 3
venerat 54. 12 | 112.
6 | 127. 9
Venerem 13. 6 | 36.
5, 10 | 41. 3 | 172.
13
Veneri

VOCABULORUM.

Veneri 35. 12 185.	veniunt 146. 5	verâ 209. 14.	vertat 168. 6
11 192. 5	150. 5	verba 12. 7. 8 26.	vertice 98. 5
veneris 164. 14	yenter 159. 8	6 40. 2 41. 11	vertit 6. 8 80. 11
168. 3 197. 3	venti 65. 6 67. 15	57. 6 61. 2 65.	82. 5
venerit 207. 16	102. 7 105. 7	4 107. 3. 13. 19	vertite 131. 12
212. 11	131. 3 234. 14	119. 11 122. 12	verum 148. 14 185.
veherunt 22. 11	ventique 131. 1	125. 5 130. 19	i
veni 1. 2 71. 8	196. 5	132. 15. 20 137.	verus 170. 8
78. 14 206. 2	ventis 12. 7 13.	2 138. 1 146.	veste 121. 1 126. 2
veniam 24. 1 36.	1, 4 49. 4 62.	2 228. 18 229.	147. 13 169. 8
11 40. 8 71. 11	17 67. 5 68. 1	4 232. 3 236.	196. 9
184. 6 190. 16	73. 11 75. 5 98.	17 237. 20. 21	vestes 126. 7. 10
206. 4 227. 11	9 104. 11 105.	241. 22	208. 7 235. 8
242. 2	3 187. 7 189.	verbaque 180. 8	vestibus 207. 17
veniant 40. 10	12 193. 7 195.	verbera 98. 18 194.	vestigia 99. 9
87. 13 211. 9	7 203. 8 212.	13 222. 1	vestis 34. 11 195.
221. 2	18	verbis 14. 1 15. 1	3
venias 10. 2 45.	ventisque 164. 1	98. 18 116. 16	vestra 7. 8 155. 5
9. 10 212. 3. 8	vento 45. 1 53. 7	130. 8 160. 19	180. 8
241. 9	103. 21 124. 5	170. 9 174. 14	vestrâ 176. 9
veniebat 197. 13	131. 5 147. 10	184. 11 192. 4	vestram 167. 3
veniemus 220. 9	207. 7 211. 2	194. 9 206. 1	vestras 131. 8
veniens 199. 9 238.	234. 9. 18	207. 8 219. 8,	vestris 5. 9 85. 7
13	ventos 12. 1 53. 6	9	124. 7
veniente 210. 9	99. 22 129. 8	vercare 210. 8 216.	vestro 187. 12 232.
venientia 19. 7	131. 9 210. 5	4	15
venientibus 170.	211. 1	verchar 58. 15 136. 2	vetant 107. 2
3	ventosa 178. 5	161. 3	vetante 131. 6
venies 129. 17	ventos 216. 21	verecundus 34. 12	vetantes 131. 9
veniet 9. 12 290.	ventosque 99. 19	verenda 26. 12	vetat 101. 2 211.
9	158. 5	veretur 222. 1	18
venimus 99. 13	ventre 159. 10	veredr 191. 13 211.	veteres 154. 15
115. 13	ventris 106. 9	15 231. 8	170. 19
venio 71. 9 158.	ventura 202. 19	veri 6. 14 160. 8	vetes 226. 18
15	venturam 233. 5	veris 2. 8 230. 6	vetuisset 73. 9
venire 29. 6 155.	venturi 211. 12	verisque 150. 13	vetuit 76. 2
2 207. 10 209.	venturos 120. 17	vernaque 61. 1	vetus 38. 11
4 222. 4 232.	ventus 19. 6 57. 14	vero 42. 11 46. 7	vexant 102. 19
1	67. 10 124. 6	132. 19 164. 19	vexat 212. 14
venires 178. 7	123. 2. 3 189. 10	169. 9 198. 7	vexavit 78. 3
venis 130. 2 184.	203. 7	199. 9	vexisset 148. 9
7 209. 4 210.	ventusque 102. 11	venit 117. 10	vexit 176. 1 200.
2	ventusve 212. 3	verba 3. 9 43. 14	14
venisse 54. 7 184. 3	Venus 33. 6 39.	48. 6 212. 14	vi 188. 12
228. 17	2 44. 1 86. 13	versa 169. 17	via 69. 6 199. 11
venisses 176. 13	86. 9 148. 9 155.	verbaque 43. 15	200. 4 209. 20
venisset 105. 10	13 158. 17 160.	verfare 32. 9	viâ 160. 20 162.
venit 11. 4 12. 2	13 161. 11 165.	verfat 124. 1	16
14. 14 21. 1 23.	14	verfate 208. 1	viam 158. 10 186. 18
10 30. 15 31. 4	vera 50. 3 83. 17	verfet 129. 14	201. 6 207. 21
37. 7 42. 8 44.	136. 13 159. 6	verficulis 230. 6	135. 16
2 47. 12 49. 11	160. 8 163. 19	verfis 162. 1	viam 75. 4. 5 107.
53. 6 60. 8 93.	191. 13 196. 18	verfoque 103. 21	20 140. 4 186. 8
18 94. 2. 3 95.	197. 2 209. 11	verfor 240. 16	210. 10
3 108. 2 109.	211. 18 216. 18	verfus 25. 20 28. 9	vias 62. 2 72. 6
2	232. 7	153. 3. 26	99. 18 102. 22
			158.

INDEX

158. 5 | 175. 2
 396. 12 | 208. 16
 214. 20 | 217. 8
 234. 6
 vibrantur 136. 5
 vibrare 32. 7
 vibrari 108. 7
 vibrata 27. 13
 vice 125. 7 | 138. 11
 vicem 188. 6
 vices 231. 14
 vici 176. 15
 vicinæ 217. 7
 vicinia 203. 1
 vicisti 93. 6
 vicit 191. 11
 victa 4. 1 | 27. 12
 40. 5 | 123. 6
 131. 2 | 162. 12
 165. 2 | 192. 12
 221. 14
 victæ 85. 8
 victam 127. 13
 victas 30. 13 | 242. 12
 victima 175. 6
 victo 90. 10 | 94. 7
 victor 5. 7 | 6. 6
 29. 2 | 601. 1 | 90. 10 | 93. 12 | 100. 5 | 171. 6 | 216. 3
 victorque 119. 5
 victore 84. 3
 victorem 24. 15
 85. 8 | 161. 16
 221. 14
 victoria 101. 19
 victricem 91. 3
 victrix 78. 3
 victum 2. 12
 victus 147. 1 | 153. 10
 videam 24. 12 | 133. 3
 169. 17
 videant 97. 18
 videat 38. 9 | 96. 4
 211. 4 | 223. 12
 233. 4
 videare 174. 17
 videbo 102. 13
 videbor 10. 8 | 166. 1
 videndi 120. 13
 videns 82. 1
 vident 52. 6 | 151. 7
 videntis 116. 2
 videntur 151. 17
 video 99. 16 | 122. 13
 230. 9
 videor 31. 14 | 104. 6 | 150. 12 | 179. 8 | 199. 10 | 229. 5
 videre 41. 12 | 99. 2
 125. 11 | 169. 19
 195. 2
 videres 63. 6 | 103. 5
 108. 7
 videret 173. 11 | 182. 15
 videri 140. 1 | 143. 11
 videris 222. 13
 viderit 6. 10 | 39. 5
 124. 1
 vides 67. 5 | 193. 7
 197. 4
 videt 40. 6 | 148. 10
 195. 2 | 223. 4
 232. 1
 videtur 199. 11
 240. 11
 vidi 19. 7 | 23. 11
 13. 15 | 46. 4 | 57. 3
 98. 10. 11 | 101. 7
 113. 7. 9 | 198. 12
 235. 1. 20
 vidimus 112. 1
 vidisse 98. 11 | 160. 11
 vidissem 148. 5
 vidisset 90. 9
 vidisti 44. 11
 vidit 89. 11 | 139. 6
 223. 1
 vidua 78. 11 | 88. 1
 viduas 2. 7 | 209. 15
 viduo 7. 14 | 48. 12
 97. 14 | 174. 9
 10
 viduum 83. 6
 vigilans 99. 7 | 162. 11 | 229. 20
 vigilant 150. 14
 208. 6
 vigilantia 195. 1
 207. 21
 vigilantis 66. 7
 vigilantur 121. 17
 viginti 22. 15
 vigorque 159. 15
 vigore 37. 12
 vile 67. 14 | 151. 12
 202. 3
 villi 147. 13
 villis 23. 7 | 122. 15
 144. 1
 villo 36. 9 | 123. 11
 vim 50. 11 | 179. 7
 vina 136. 8
 vineat 102. 4 | 128. 11
 vince 25. 13
 vincendi 161. 7
 vincere 22. 18 | 57. 1
 87. 10 | 93. 6 | 169. 18 | 161. 3. 4
 vincet 122. 8
 vinctis 25. 13
 vincit 62. 13 | 87. 19
 128. 11
 vincitur 44. 13 | 181. 14
 vinclis 134. 1
 vinctam 72. 15 | 229. 2
 vinctus 56. 4 | 223. 10
 vincula 194. 1 | 237. 16
 vindicat 231. 5
 vindice 77. 7
 vindicet 13. 10 | 225. 13
 vindicibus 86. 11
 vinoque 135. 15
 violabile 147. 17
 violarit 178. 1
 violasse 68. 7
 violavimus 134. 7
 violente 24. 7
 violenti 136. 9
 violentius 223. 3
 violento 109. 3
 violentos 2. 10
 vir 23. 18 | 48. 4
 57. 8 | 61. 3 | 79. 2. 3 | 87. 8. 17
 88. 2 | 93. 4 | 126. 10 | 127. 2 | 134. 10 | 148. 4 | 264. 3 | 182. 15
 virque 5. 12 | 64. 4
 74. 18 | 96. 12
 vires 8. 4 | 10. 1
 35. 14 | 81. 2 | 96. 6 | 98. 7 | 127. 8. 11 | 142. 2 | 154. 15 | 155. 6 | 173. 3 | 175. 12 | 176. 8 | 198. 1 | 218. 12
 viret 152. 18
 virga 108. 6 | 160. 12
 virgine 200. 9 | 236. 12 | 242. 15
 virginea 119. 8
 virginis 199. 17 | 224. 3 | 231. 7 | 240. 10
 virginitas 18. 11
 118. 1 | 165. 15
 184. 3
 virginitate 165. 16
 virginitatis 51. 6
 virgo 50. 9 | 62. 9
 116. 5 | 137. 4
 189. 1 | 218. 10
 227. 3 | 231. 7
 viri 4. 3 | 15. 36 | 26. 15 | 71. 14 | 72. 5. 11 | 100. 18 | 101. 18 | 174. 1 | 188. 2
 virque 102. 21
 viribus 9. 2 | 86. 11 | 206. 5 | 237. 20
 virides 45. 9
 viridi 145. 10
 virillis 34. 16
 viris 119. 2 | 165. 6 | 176. 10 | 206. 10
 virisque 114. 11
 175. 1
 viro 3. 9 | 29. 8 | 36. 4 | 90. 12 | 93. 2
 123. 20 | 124. 4. 9
 128. 12 | 165. 4
 172. 2 | 174. 2 | 177. 6
 viroque 21. 5. 6
 virorum 53. 11 | 166. 15 | 167. 11 | 181. 13
 viros 5. 4 | 25. 16
 46.

VOICABULORUM.

46. 14 55. 6 57. 1	vitiumque 180. 17	ultrices 47. 10	vobis 39. 7 20 146.
101. 12	vitrea 97. 7	ultra 75. 11 188. 1	10 155. 33
virosque 123. 5	vitroque 152. 5	ululantem 84. 7	voca 222. 3
virtus 165. 22 183.	vittis 107. 18	ululantibus 46. 9	vocabat 26. 9 98. 3
14 185. 15 210.	viva 240. 5	ululasse 71. 1	vocant 34. 13 64. 5
12	vivaque 59. 6	ululavit 18. 13	135. 7 152. 14
virtute 37. 11 80.	vivant 83. 10	Ulysses 44. 11	vocantes 135. 7
5	vivat 9. 12 55. 9	Ulysses 4. 8 27. 17	vocaret 125. 1
virtutem 161. 9	57. 10	Ulyssis 8. 2	vocari 226. 3
virum 23. 16 26. 5	vivax 106. 15	umbræ 121. 8	vocaris 133. 6
54. 10 57. 3 60.	vive 43. 11 68. 13	umbræque 147. 8	vocarunt 21. 9
10 62. 9. 14 83. 6	107. 9. 10	umbras 110. 9	vocat 176. 4 240.
84. 10 95. 4 101.	vivere 28. 10 104. 11	umbroso 239. 15	14
16 116. 7	128. 13	umbrosum 18. 9	vocata 26. 8
virum 6. 4	viveret 101. 13	una 23. 4 28. 12	voce 17. 7 98. 14
virumque 28. 13	vivet 100. 8	34. 3 39. 9 47. 2	108. 4. 16
31. 13 77. 1 212.	vivimus 100. 9	73. 8 84. 1 86. 6	vocem 106. 21 157.
6	vivis 100. 9 123. 15	89. 7	5 223. 2
vis 40. 14 176. 7	141. 7	unaque 148. 17 199.	voces 71. 1 186. 12
209. 4 222. 20	vivit 54. 16 55. 1	16	192. 4
234. 2	150. 4	unā 26. 16	vocetur 178. 11
visa 21. 16 117. 14	vivite 64. 4	unam 145. 14 230.	vocibus 197. 4 242.
159. 9. 12 160. 7.	vivo 73. 14 94. 8	2	2
11 162. 13	vivum 58. 11	unctæ 206. 11	vocis 21. 4 84. 16
visaque 154. 12 198.	vivus 95. 16 165.	unda 11. 2 41. 10	98. 17 221. 8
2 235. 22	12	44. 8 47. 10 58. 1	voco 98. 14
visæ 197. 16	vix 2. 1 18. 8 19. 9	68. 10	volat 57. 14
visam 185. 12 189.	21. 2 30. 18 32. 1	undā 67. 15 154. 5	volebas 237. 9
13 241. 17	45. 4 54. 12	undaque 154. 7	volebat 98. 4
viscera 8. 8 38. 6	55. 2 73. 13 82. 9	undæ 210. 7	voles 87. 16
100. 18 108. 20	93. 14 108. 10	undas 19. 15 58. 3	volet 194. 8 203. 5
110. 8	109. 16	73. 15 215. 7	222. 11
visceribus 106. 14	vixque 31. 1 70. 6	216. 1. 13	volo 146. 6
visere 234. 13 241.	72. 12 200. 8	unde 18. 2 50. 10	volubile 228. 17
3	202. 2 238. 15	66. 4 74. 6 89. 8	volucrum 205. 13
visis 176. 15	ulla 100. 14 116. 10	90. 2	240. 16
visurus 17. 9	143. 4 149. 8	undique 135. 5	volucris 102. 17
vita 55. 2 57. 2 79. 3	173. 16 175. 9	undis 13. 1 19. 9	volucris 189. 15
227. 9	197. 3 205. 5	28. 3 199. 15	volucrum 168. 1
vitā 141. 13	ulla 218. 2	217. 7	volui 22. 1 124. 10
vitæ 86. 6 111. 6	ulli 97. 2	ungue 31. 8 46. 8	129. 1
147. 20 178. 14	ullo 222. 16	51. 7	volumus 194. 4
187. 16. 17 226.	ullum 128. 8	unguenta 238. 17	voluntas 188. 3
10 228. 6	ulmus 40. 6 180. 5	unguibas 108. 22	voluptas 112. 13
vitæque 72. 1	ulmus 44. 13	uni 5. 13 128. 15	146. 3 165. 11
vitam 29. 1 75. 15	ulta 85. 4 152. 1	133. 9 219. 3	vomere 113. 16
240. 6	ulteriora 150. 17	unicus 147. 16	117. 2
vitare 128. 3	ulterius 178. 14	unius 107. 10	vomi 119. 3
vitaris 128. 3	ultima 19. 14 34. 2	uno 5. 5 39. 13	vos 102. 7 146. 7.
vitasset 83. 3	76. 10 87. 7 129.	92. 7 118. 4	9 206. 9. 11 233.
vitæque 73. 17	14 133. 7	unquam 105. 11	9
vitatis 227. 17	ultimus 9. 1 57.	111. 7 112. 1	vota 30. 12 58. 7. 9
vitati 106. 9	13 114. 10 140.	unum 12. 11 23. 17	66. 3 158. 8
vitibus 44. 13	14	96. 3 105. 9	votis 3. 1 42. 5
vitiis 105. 4 122. 6	ultor 126. 7	unus 13. 10 92. 6	55. 11 58. 9
vitium 242. 7	ultra 10. 9	138. 7 144. 4	votiva 153. 11

voti-

INDEX VOICABULORUM.

votivo 230. 4 235.	uror 66. 5 143. 5	uti 267. 9 219. 3	157. 7 161. 2
II	157. 6 202. 7	utile 23. 20 224.	vultum 21. 11 34. 3
voto 166. 2 192. 16	urfa 201. 4	8	94. 7
242. 8	ufa 76. 14 98. 9	utilior 121. 20	vultus 63. 7 94. 4
votum 162. 6 228.	usquam 6. 10 164.	utilis 19. 11 15. 14	103. 6 116. 3
3	17	148. 11	uxor 9. 2 25. 5
vovimus 65. 2	usque 5. 7 15. 13	utinam 2. 2 38. 5	46. 16 49. 2 60. 2
vox 180. 8 174. 3	60. 10	54. 9 68. 11	66. 4 85. 6 87. 11
183. 2	usta 49. 6 80. 14	utitur 201. 1	94. 10 95. 9 107. 12
urar 207. 1	usu 75. 13 219. 5	utraque 14. 6 161.	12
urat 134. 7	usuf 164. 1 186. 7	12 189. 2	uxoris 75. 1 97. 3
urbe 15. 3 57. 3 58.	ut 9. 6, 10 10. 5,	utramque 86. 14	
14 82. 3 135. 8	8, 11, 13 13. 12	utraque 97. 19 197.	X
109. 14	17. 12 20. 1 24. 15	17	
urbem 66. 1 72. 9	28. 4 30. 11 17	utrumque 36. 14	X Anthe 43. 15
74. 3 94. 1 131.	32. 11	vulgar 109. 9	X Xanthi 43.
7	utque 5. 2 18. 1	vulgi 186. 11	14
urbes 86. 1 100. 1	28. 11 46. 9 63.	vulgus 135. 7 150.	Xanthus 127. 5
158. 15	13	6 175. 4	
urbis 72. 11 102. 20	utamur 188. 2	vulnera 13. 14 55.	Z
119. 5	utar 105. 9	11 104. 10 170.	
ure 28. 8	utemur 109. 5	I	
ureret 78. 4	uterque 31. 6 37. 8	vulnere 92. 9 170.	
uteris 152. 12	44. 12	9, 15 241. 7	
urget 23. 9 59. 10	utere 174. 8	vulneret 211. 11	Z Acinthos 8. 4
120. 16	uterer 192. 10	vulneror 232. 16	Zephyri 155.
urimur 30. 15, 16	uteri 107. 14	vulnus 30. 16 58.	8
206. 5	utero 33. 10 159.	16 76. 8 128. 8	Zephyro 136. 5
urit 33. 4	7	vultibus 86. 10	Zephyroque 105. 1
urnaue 110. 14	utetur 192. 10	vultu 63. 3 109. 1	Zona 18. 12
			Zonâ 90. 6

F I N I S.
4 DE 65

The Author would himself of this spontaneity of language

The Author avails himself of this opportunity of expressing